

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

RAPORT 2020

MBI ZBATIMIN E BUXHETIT TË SHTETIT

Tiranë 2021

PËRMBAJTJA

HYRJE	1
Opinionimi mbi Zbatimin e Buxhetit Faktik të Vitit 2020	3
Përmbledhje Ekzekutive	6
Pjesa I Analiza e Zbatimit të Buxhetit	68
1. Treguesit e Konsoliduar Fiskalë të Buxhetit 2020	68
2. Programimi Buxhetor dhe Regjistrimi i tij në SIFQ	71
3. Zbatimi i Buxhetit të Shtetit nëpërmjet Sistemit të Thesarit	79
4. Zbatimi i Buxhetit	95
4.1. Të Ardhurat Buxhetore	
4.1.1. Të ardhurat tatimore	
4.1.2. Të ardhurat doganore	
4.1.3. Të ardhura nga pushteti vendor	
4.2. Shpenzimet Buxhetore	
4.2.1. Shpenzimet kapitale	
4.2.2. Mbi vendimet gjyqësore	
4.2.3. Administrimi i burimeve njerëzore dhe shpenzimet e lidhura me to	
4.2.4. Fondi i kontigjencës dhe rezervës	
4.2.5. Fondi i të përndjekurve politikë	
4.2.6. Fondi për zhvillimin e rajoneve	
4.2.7. Fondi i Sigurimeve Shoqërore	
4.2.8. Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor	
4.2.9. Fondi për pushtetin vendor	
4.2.10. Mbi Problematikat e Shpenzimeve Buxhetore në Institucione Qendrore	
4.2.11. Mbi administrimin e fondeve për pandeminë COVID-19	
4.2.12. Mbi administrimin e fondeve për rindërtimin	
4.3. Deficiti buxhetor	
5. Raportimi i Borxhit Publik	243
6. Administrimi i Shoqërive me Kapital Shtetëror	264
7. Raportimi i Detyrimeve të prapambetura	267
8. Mbi administrimin e skemës së rimbursimit të TVSH-së	274
9. Raportim i të Drejtave të Ligjshme të Shtetit	281
10. Koncesionet dhe PPP – Impakti fiskal i tyre	292
11. Mbi Kontabilitetin dhe Pasqyrat Financiare të Shtetit	302
12. Mbi prokurimin publik	306
13. Mbi problematikat e zbatimit të ligjshmërisë në subjektet e Aseteve dhe Mjedisit	323
14. Auditimet TI	327
Pjesa II Mbi Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e Brendshëm	330
Pjesa III Auditimet e Performancës	349
Anekset e Raportit	365

Hyrje

Në zbatim të detyrimeve kushtetuese, Kontrolli i Lartë i Shtetit ka përgatitur dhe i paraqet Kuvendit të Shqipërisë Raportin për zbatimin e Buxhetit të Shtetit për vitin 2020, në plotësim të kërkesave ligjore duke dhënë opinion për zbatimin e buxhetit të konsoliduar, i cili përfshin shqyrtimin dhe vlerësimin e bërë gjatë veprimtarisë audituese të aktivitetit ekonomik dhe financiar të enteve publike.

K Kontrolli i Lartë i Shtetit, nëpërmjet veprimtarisë audituese, ka synuar dhe synon përdorimin me efektivitet, efikasitet dhe ekonomicitet të fondeve publike, pronës publike dhe asaj shtetërore, zhvillimin e një sistemi të përshtatshëm të menaxhimit financiar, kryerjen si duhet të aktiviteteve administrative, si dhe informimin e autoriteteve publike dhe publikut, nëpërmjet publikimit të raporteve të tij.

Në këtë kuadër, auditimi i jashtëm është një komponent i rëndësishëm i Menaxhimit të Financave Publike për nxitjen e transparencës, përgjegjshmërisë, disiplinës fiskale dhe efikasitetit në menaxhimin dhe përdorimin e burimeve publike për ofrimin e shërbimeve të përmirësuara dhe zhvillimin ekonomik të vendit.

Nëpërmjet përgatitjes së Raportit për zbatimin e buxhetit, KLSH ka për objektiv dhënien e një opinionit të arsyeshëm mbi raportin që Këshilli i Ministrave paraqet në Kuvend “Për zbatimin e buxhetit të shtetit të vitit 2020” dhe propozimin e projektligjit “Për miratimin e buxhetit faktik të vitit 2020”.

K Kontrolli i Lartë i Shtetit, si çdo vit tjetër, jep opinion për raportin vjetor të zbatimit të buxhetit të konsoliduar, i cili përfshin edhe vlerësimin e bërë për shkeljet e akteve normative, me pasojë dëme materiale, parregullsitë dhe dëmet financiare gjatë administrimit të fondeve publike, mbi bazën e shqyrtimit të dokumenteve zyrtare, shkresore apo elektronike, si dhe informacionit të kërkuar që është konsideruar i nevojshëm dhe i mjaftueshëm për kryerjen e procesit të auditimit.

Bazuar në gjetjet dhe konkluzionet e secilit prej auditimeve të kryera, Kontrolli i Lartë i Shtetit ju ka rekomanduar drejtuesve të njësive të audituara që çdo shumë e përdorur në shkelje të ligjeve apo akteve nënligjore të kompensohet dhe të dëmshpërblehet në mënyrën dhe rrugët e përcaktuara nga ligji, masa strukturore dhe organizative, duke përfshirë edhe nisjen e procedurave disiplinore apo administrative me përcjelljen e organeve të posaçme të shqyrtimit administrativ, si dhe ju është drejtuar organeve të ndjekjes penale në rastet kur ndjekja e mëtejshme e zbulimeve nga auditimi është kompetencë e tyre.

Hartimi i Raportit për zbatimin e buxhetit të vitit 2020, vjen pas një pune voluminoze audituese të KLSH, duke zbatuar Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, veçanërisht të ISSAI 4000. KLSH është bazuar kryesisht në auditimin e veprimtarisë së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit, Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik, Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, Institutit të Sigurimeve Shoqërore, Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm Shëndetësor, si dhe të një sërë institucionesh të tjera qendrore e subjektesh në varësi të tyre, shoqëri publike, projekte me financime të huaja etj.

K Kontrolli i Lartë i Shtetit deri në tetor 2021 ka kryer dhe evaduar 114 auditime (9 auditime të tjerë janë në proces evadimi dhe 59 janë auditime në fazë terren), ndërsa në dhënien e opinionit të arsyeshëm për zbatimin e buxhetit të shtetit për vitin 2020, kanë shërbyer rezultatet e 103 auditimeve të

ushtruara në 143 subjekte të përfshira në auditim, në të cilët kanë rezultuar çështje që i përkasin buxhetit faktik 2020.

Duhet theksuar se, pavarësisht vështirësive të shkaktuara nga kriza mbarë botërore COVID-19 në të gjitha institucionet publike, veprimtaria e KLSH në përgjithësi dhe asaj audituese në veçanti, i është përshtatur këtij mjedisi dinamik. Ne kemi qenë në gjendje të mbajmë një nivel të lartë të cilësisë së veprimtarisë së shtuar audituese që parlamenti dhe taksapaguesit presin nga KLSH, në kuadrin e përgjithshëm të luftës kundër korrupsionit, në dobi të mirëqeverisjes dhe rritjes së mirëqenies së qytetarëve.

Opinionin mbi Zbatimin e Buxhetit Faktik të Vitit 2020

Ne kemi audituar përputhshmërinë e hartimit, zbatimit dhe raportimit të Buxhetit të Shtetit për vitin 2020, bazuar në raportimet vjetore të transaksioneve financiare të shtetit, raportin e zbatimit të buxhetit vjetor 2020 dhe situatën makroekonomike dhe fiskale, përfshirë raportin e borxhit publik si dhe raportin e përdorimit të fondit rezervë dhe të kontigjencës.

KLSH ka kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të institucioneve supreme të auditimit (ISSAI). KLSH është e pavarur nga institucionet subjekt auditimi, e theksuar kjo në ISSAI-n 10-Deklarata e Meksikës mbi Pavarësinë e SAI-t, si dhe ISSAI 30- Kodi Etik, në përputhje me kërkesat etike respektive të auditimit financiar dhe të përputhshmërisë në Republikën e Shqipërisë, duke përfshirë Kodin e Etikës të KLSH, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin tonë.

Opinionin i auditimit

Në opinionin e KLSH, nga rezultatet e auditimeve të kryera me bazë vlerësim të riskut, evidencat e auditimit mbi të cilat janë formuluar gjetjet dhe rekomandimet përkatëse, të përmbledhura në bazën për opinionin, rezulton se: në disa prej zërave buxhetorë si të ardhurat, shpenzimet, deficitin dhe financimin e tij, si dhe detyrimet kontigjente të evidentuara, për shkak të problematikave që ato shfaqin në sistemet e kontrollit të menaxhimit financiar dhe disiplinës fiskale në të gjitha hallkat e ciklit buxhetor, ka devijime materiale sasiore dhe cilësore, në drejtim të hartimit, zbatimit dhe raportimit të tij, jo në përputhje me Ligjin nr. 88/2019 "Për buxhetin e vitit 2020", të ndryshuar, Ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008, "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, Ligjin nr. 9665, datë 18.12.2006, "Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, ligjin nr.10296, datë 8.7.2010 "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", i ndryshuar, si dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të tyre.

Baza për Opinionin e Auditimit

Nga auditimet, konstatohet se pavarësisht përpjekjeve të bëra gjatë vitit 2020 si vit i ndikuar nga dy ngjarje madhore, ku veçanërisht menaxhimi i efekteve të pandemisë Covid-19 ka kushtëzuar tejkalimin e rregullave fiskal, kanë rezultuar problematikat në lidhje me:

Cikli buxhetor shfaq problematika në thyerje të sistemeve të kontrollit të parashikuara në funksion të disiplinës fiskale, konstatuar kjo kryesisht në procesin e zbatimit të buxhetit me rishikime të herëpashershme të kryera në mungesë të analizave dhe monitorimeve të ecurisë së investimeve publike dhe në mosrespektim të afateve ligjore. Nga institucionet buxhetore për vitin 2020, janë ndërmarrë veprime jo në përputhje të plotë me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi, duke përfshirë marrjen e angazhimeve buxhetore pa pasur fondet disponibël, çeljen e fondeve të investimit për projekte të reja në tejkalim të tavanëve buxhetor tre vjeçar, mangësi në trajtimin prioritar për buxhetimin e projekteve në vazhdim dhe të atyre me detyrime të prapambetura, shpenzime kapitale me financim të huaj pa plan buxheti, mos regjistrim të kontratave në afat duke u bërë shkak për krijimin e detyrimeve të reja të prapambetura. Ndërkohë që, strukturat e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë kanë mundur dhe lejuar këto praktika, me miratimin e këtyre rishikimeve, si dhe me mos marrjen e masave administrative të parashikuara nga ligji për shkeljet e konstatuara. Gjithashtu, mungesa e pasqyrave financiare të konsoliduara nuk jep mundësinë për evidentimin e plotë të aseteve të shtetit. Procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore kanë krijuar

një situatë problematike me efekte financiare. Stoku i detyrimeve të prapambetura përveç pasaktësive në raportim sipas të gjithë komponentëve, vijon të raportohet si detyrime kontigjente në kundërshtim me parimet e kontabilitetit etj.

Përgjegjësia audituese e KLSH

Kontrolli i Lartë i Shtetit ka përgjegjësi për të zbatuar Parimet e Përgjithshme të Auditimit Publik në auditimet e kryera, për t'iu përgjigjur pritshmërive të përdoruesve të raporteve të KLSH-së: Parlamentit, publikut, ekzekutivit dhe institucioneve të tjera shtetërore, subjekteve të auditimit, partnerëve ndërkombëtarë etj., si dhe për një vlerë të shtuar nëpërmjet forcimit të përgjegjshmërisë në qeverisje.

KLSH, auditimin publik e ka konsideruar si një mekanizëm kontrolli për të siguruar përgjegjshmërinë financiare, e cila ka të bëjë drejtpërdrejt me menaxhimin e shëndoshë financiar (ligjor dhe rregullator), si dhe me faktin që, rezultatet e përdorimi i burimeve janë të paraqitura drejt dhe në përputhshmëri me kornizën e raportimit financiar, duke luajtur një rol të rëndësishëm në mbikëqyrjen e shpenzimeve të parave publike në programet publike dhe në dhënien e sigurisë që informacioni i paraqitur përfaqëson në mënyrë të përshtatshme situatën financiare.

Auditimet e kryera nga KLSH janë bërë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit sipas INTOSAI, duke respektuar kërkesat etike me qëllim që të arrihet siguri e arsyeshme në dhënien e opinionit për pasqyrat financiare dhe përputhshmërinë e veprimtarisë së subjektit me kuadrin ligjor, nënligjor dhe rregullator përkatës, bazuar në një evidencë të mjaftueshme dhe të përshtatshme. KLSH e ka konsideruar auditimin e përputhshmërisë të një rëndësi të veçantë në kushtet kur kërkesa për performancë në sektorin publik është gjithnjë në rritje, dhe marrja e sigurisë referuar përputhshmërisë me ligjet dhe rregullat, konsiderohet si një dimension jetik i përgjegjshmërisë në qeverisje.

Objekti i audituesit të jashtëm publik lidhet me garantimin e sigurisë së arsyeshme, nëse veprimtaria e subjektit të audituar është zhvilluar në përputhje me kriteret e paracaktuara, si dhe për të konkluduar me një raport auditimi që përfshin arritjen e konkluzioneve dhe dhënien e një opinionit të arsyeshëm. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë sigurie, por nuk garanton që auditimi i kryer në përputhje me standardet mundëson identifikimin e çdo gabimi apo anomalie që mund të ekzistojë.

Audituesit e KLSH kanë vepruar me skepticizëm profesional, duke pranuar se mund të ekzistojnë rrethana që informacioni i subjekteve të jetë me anomalitë/gabime materiale.

KLSH synon që nëpërmjet auditimeve të promovojë transparencën, duke ofruar raporte të besueshme për fondet nëse janë administruar dhe të drejtat e qytetarëve për një proces të rregullt siç kërkohet; të promovojë përgjegjshmëri ndaj devijimeve të raportimit dhe ndaj shkeljeve të kuadrit ligjor rregullator, si dhe të promovojë qeverisjen e mirë duke identifikuar dobësitë dhe devijimet nga ligjet dhe rregulloret.

Përgjegjësia e drejtimit të subjekteve të audituara

Drejtimi i qeverisjes së përgjithshme është përgjegjës për menaxhimin e fondeve publike, zbatimin e kuadrit rregullator ligjor dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare. Këto njësi duhet që të menaxhojnë burimet dhe të ushtrojnë autoritetin në përputhje me vendimet dhe kërkesat e legjislacionit.

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen e pasqyrave financiare në përputhje me kuadrin e zbatueshëm të raportimit financiar në sektorin publik dhe për vendosjen dhe funksionimin e kontrollit

të brendshëm, që ai i konsideron të nevojshme, për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që janë pa anomali materiale për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Është përgjegjësi e subjektit të audituar për të siguruar besueshmërinë dhe saktësinë e pasqyrave financiare, si edhe pohimet respektive në pasqyrat vjetore.

Drejtimi ka përgjegjësinë e tij për hartimin, zbatimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të kontrollit të brendshëm për të parandaluar, ose për të zbuluar dhe rregulluar gabimet materiale ose mospërputhshmëritë, që të jetë i përshtatshëm për këtë qëllim.

Drejtimi dhe menaxhimi janë përgjegjës për përmbushjen e qëllimeve dhe të objektivave të njësisë publike, nëpërmjet krijimit të një sistemi të përshtatshëm dhe efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit, si dhe përdorimit të fondeve publike, në mënyrë të ligjshme, me ekonomi, efektivitet dhe efikasitet. Ata përgjigjen për garantimin e sistemeve të përshtatshme dhe efektive të menaxhimit financiar dhe kontrollit në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator.

Është përgjegjësi e drejtuesve të njësive publike të përgjigjen dhe të jenë transparentë për veprimtarinë e tyre, si edhe të sigurojnë se i administrojnë këto fonde në pajtim me kriteret ligjore e rregullative.

TREGUESIT E KONSOLIDUAR FISKALË

TË ARDHURAT BUXHETORE

Të ardhurat totale të buxhetit të konsoliduar për vitin 2020, sipas raportimit të MFE rezultojnë në shumën 425.9 miliard lekë me një mos realizim në shumën 20.7 miliard lekë ose 5% më pak nga plani i rishikuar prej 446.5 miliard lekë, plan i cili kishte parashikuar një rritje prej 9% të të ardhurave buxhetore krahasuar me një vit më parë. Në raport me PBB¹-në të ardhurat totale raportohen në masën 26.5% nga 27.4% në 2019.

Pavarësisht rishikimeve të planit të të ardhurave në dy momente pas shpalljes së *gjendjes së fatkeqësisë natyrore*² për shkak të pandemisë COVID-19 në muajin mars 2020, me një ulje në total prej 63.1 miliard lekë, viti u mbyll edhe me një mosrealizim prej 20.6 miliard lekë të tjerë ose në total 16.4% më pak se plani fillestar i miratuar me ligjin nr.88/2019 prej 509.5 miliard lekë. Krahasuar me një vit më parë niveli i të ardhurave të realizuara në vitin 2020 është 34.4 miliard lekë ose 7.5% më pak.

Të ardhurat tatimore nga tatimet dhe doganat, janë realizuar në shumën 398.6 miliard lekë ose 3% më pak se plani i rishikuar ose 14% nga plani fillestar, ku rënien më të lartë të arkëtimeve e paraqet “të ardhurat nga tatimet”. Një tjetër zë që paraqet ulje të ndjeshme, janë të ardhurat nga ndihmat me 48% më pak nga plani i rishikuar ose 64% më pak se plani fillestar por pa efekt në të ardhurat totale për vetë peshën që ato zënë.

Të ardhura nga pushteti vendor, për vitin 2020 zënë 5% të totalit të të ardhurave buxhetore faktike, me një realizim prej 21.97 miliard lekë ose 5% më pak se plani i rishikuar dhe 18% më pak se plani fillestar. Zëri me realizimin më të ulët është “të ardhurat nga taksat lokale”. Ndërsa tatim fitimi i thjeshtuar mbi biznesin paraqitet i pandikuar nga situata me një tejkalim prej 4%.

Të ardhura nga fonde speciale për vitin 2020 zënë 23% të totalit të të ardhurave buxhetore faktike, me një realizim prej 97.7 miliard lekë ose 1% më shumë se plani i rishikuar dhe 6% më pak se plani fillestar. Ky nivel realizimi është pothuaj në nivelin e realizimit të vitit 2019 (0.7% më pak). Sipas strukturës, mosrealizimin më të lartë e paraqet zëri i “Sigurimit Shëndetësor” me 3% nga plani i rishikuar dhe 10% më pak nga plani fillestar. Ky zë i të ardhurave paraqet një performancë më të qëndrueshme, megjithatë deficitin në skemën e pensioneve i cili përballohet nga buxheti i shtetit, mbetet ende shumë i lartë dhe në rritje sidomos në skemën e pensioneve të fshatit.

SHPENZIMET BUXHETORE

Shpenzime të përgjithshme buxhetore për vitin 2020 sipas raportimit të MFE rezultojnë në shumën 536.5 miliard lekë, nga 579.5 miliard lekë sipas planit përfundimtar të aktit normativ nr. 34/2020, me

¹<https://www.imf.org/en/Publications>

² Vendimit nr. 243, datë 24.03.2020 “Për shpalljen e gjendjes së fatkeqësisë natyre”

një mos realizim në shumën 43 miliard lekë ose -7.5 % ndërkohë që krahasuar me planin fillestar mosrealizimi është 12.8 miliard lekë ose -2%.

Krahasuar me një vit më parë, shpenzimet e përgjithshme janë rritur me 44.6 miliard lekë, ose 9% më shumë. Të dy grup shpenzimet rezultojnë me mosrealizim ku shpenzimet korrente paraqesin një mosrealizim më të lartë se shpenzimet kapitale, përkatësisht me -20.6 miliard lekë dhe -4 miliard lekë.

Shpenzimet kapitale për vitin 2020 sipas raportimit të MFE, janë realizuar në shumën 85.3 miliard lekë (pa përfshirë fondin e shpronësimeve të realizuar në shumën 200 milion lekë) nga 89.3 miliard lekë të planifikuara sipas Aktit Normativ nr. 34 datë 16.12.2020, duke u paraqitur me një mosrealizim në shumën 4 miliard lekë nga të cilat 2.9 miliard lekë nga mos realizimi i financimit të huaj dhe 1.1 miliard lekë nga mos realizimi i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm. Pavarësisht nga shifrat që tregojnë mosrealizim, niveli i shpenzimeve kapitale të realizuara gjatë vitit 2020 është edhe më i lartë se ato të parashikuara me ligjin e buxhetit me një tejkalim prej 3.6 miliard lekë ose 10.3 miliard lekë më shumë se një vit më parë.

Plani i shpenzimeve kapitale është rishikuar 4 herë në aktet normative duke arritur nivelin 89.3 miliard lekë ose 11.9 miliard lekë më shumë se plani fillestar ose 14.3 miliard më shumë se viti 2019. Akti Normativ i 16.12.2020 parashikon një shtesë prej 1.5 miliard nga plani i Korrikut 2020. Duke marrë në konsideratë datën e këtij ndryshimi, realizimi i shpenzimeve kapitale në dy javët e fundit të vitit do të ishte i pamundur tenderimi dhe aq më tepër realizimi i tyre. Mbështetur kjo edhe në auditimet e KLSH ku janë konstatuar incime të projekteve të reja në fund të vitit vetëm me alokim të fondeve të vitit të parë, vetëm sa për të filluar procedurat e prokurimit por me realizim faktik zero.

Shpenzimet korrente janë realizuar në shumën 421.4 miliard lekë, nga 442 miliard lekë në planin e ndryshuar, ose 20.6 miliard lekë më pak. Sipas zërave *Shpenzimet për personelin* paraqiten në shumën 76.9 miliard lekë lekë me një mos realizim në shumën 4.2 miliard nga plani i rishikuar. *Shpenzimet për interesat* janë realizuar në shumën 34.4 miliard lekë me një mos realizim në shumën 4.76 miliard lekë, ndikuar nga mos realizimi i fondit të kontigjencës për risqet e borxhit. Shpenzimet operative dhe mirëmbajtje janë realizuar në shumën 48.9 miliard lekë duke paraqitur një mosrealizim në shumën 2.3 miliard lekë. Kështu, të gjithë zërat e shpenzimeve rezultojnë me mosrealizim nga plani i rishikuar me përjashtim të pagesave të papunësisë, ndihmës ekonomike dhe paaftësisë, bonusi i lindjeve të cilët janë zërat e vetëm që rezultojnë me tejkalim të planit.

DEFICITI BUXHETOR

Fillimisht i parashikuar në nivelin 39.7 miliard lekë, deficitin buxhetor në mbyllje të vitit 2020 arriti në shumën 110.6 miliard lekë, nga 132.96 miliard lekë të lejuar në Aktin Normativ nr.28, ose 3.3 herë më i lartë se deficitin i miratuar me ligjin e buxhetit vjetor, kjo në përgjigje të situatës së pandemisë Covid-19. Në raport me PBB ky deficit rezultoi në nivelin -6.9% nga 2.2% i miratuar me ligjin fillestar³.

³ Neni 4/1, pika (1.d) i LOB sanksionon që në çdo ligj vjetor fillestar të buxhetit, si dhe në planifikimet e buxhetit afatmesëm, kur rritja reale e Produktit të Brendshëm Bruto, e parashikuar në raportin respektiv "Perspektiva Ekonomike Botërore", të FMN-së, është të paktën 5 për qind, atëherë deficitin i

Rishikimi i parë me Aktin Normativ nr. 6/2020, rriti nivelin e deficitit në 68.7 miliard ose +73%, kjo për shkak të 4- fishimit të Fondit Rezervë (Paketa 1) ndërkohë që u parashikua një ulje në të ardhurat totale prej -4%, shpenzimet korrente +2%, shpenzimet kapitale -1%. Financimi i këtij niveli deficitit u mbështet me rritjen e financimit të brendshëm me +42% dhe +127% të financimit të huaj. Akti Normativ nr.15/2020 nuk e ndryshon nivelin e deficitit dhe të ardhurat në total por zërin e shpenzimeve kapitale e parashikon me një ulje prej 6%.

Akti Normativ 28/2020 rishikon nivelin e deficitit në 132.96 miliard lekë, me një rritje tjetër prej +94%, si rrjedhojë e rritjes së dytë të Fondit Rezervë (Paketa 2) me 79% ose 9 herë më shumë se ligji fillestar. Ky ndryshim përkon edhe me disbursimin e EUROBONDIT të ri në shumën 650 milion Euro në Qershor 2020. Në këtë akt është parashikuar edhe një rënie e mëtejshme e të ardhurave me -9%, rritje të shpenzimeve me 4% nga të cilat shpenzimet kapitale marrin rritjen më të madhe me +16% dhe më pas edhe me një rritje tjetër prej +2% në Aktin Normativ nr.34 të Dhjetorit 2020.

BORXHI PUBLIK

Në ligjin nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020” është përcaktuar financimi i deficitit prej 39.7 miliard lekësh nga huamarrja e brendshme 25.2 miliard lekë dhe financimi i huaj në shumën 14.5 miliard lekë. Deficiti i rishikuar me Aktin Normativ nr.28/2020 në shumën 132.96 miliard lekë, parashikohej të financohej me burime të brendshme 50.3 miliard lekë⁴ dhe 82.6 miliard lekë nga financimi i huaj nga të cilat mbështetja buxhetore do të ishte 49.8 miliard lekë. Me aktin Normativ nr.34 datë 16.12.2020, neni 1, për disa ndryshime të ligjit nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, nuk janë bërë ndryshime të deficitit por janë bërë rialokime në strukturën e borxhit të jashtëm brenda kufirit të deficitit. Huamarrja e brendshme me anë të instrumentave të bonove të thesarit dhe obligacioneve sipas raportimit në treguesit fiskalë të konsoliduar paraqitet në shumën 48.4 miliard lekë, me nën realizim përkundrejt planit në shumën 49.9 miliard lekë. Edhe ripagesat për borxhin e huaj paraqiten me nën realizim duke shlyer principal të borxhit të jashtëm në shumën 61.7 miliard lekë përkundrejt 62.6 miliard lekë të planifikuar.

Sipas MFE, borxhi publik në raport ndaj PBB, të vitit 2020 ka rezultuar në nivelin 77.9% në referencë të PBB - 1,572 miliard lekë nga 66.3% në vitin 2019. Në raportin për zbatimin e buxhetit vjetor, MFE raporton se stoku i borxhit publik ndaj PBB është në nivelin e 76.1%⁵ në referencë të PBB prej 1,607 miliard lekë nga 66.3% në vitin 2019 nga 80.5% të planifikuar me aktin normativ.

Në fund të vitit 2020, Stoku i borxhit arrin në 1,224,470 milion lekë me një rritje në rreth 111.8 miliard lekë ose rreth 7% më shumë në krahasim me vitin 2019 duke përfshirë efektin e rivlerësimit të stokut të borxhit nga kursi i këmbimit. Kompozimi i borxhit shtetëror i klasifikuar në të brendshëm dhe të

përgjithshëm nuk mund të jetë më i lartë se 2 për qind e Produktit të Brendshëm Bruto, përveç rasteve të rrethanave të jashtëzakonshme, të përcaktuara në shkronjat “a”, “b” e “c”, të nenit 4/4, të këtij ligji
⁴ Në nenin 10 përcaktohet se Deficiti faktik i buxhetit të shtetit, i cili nuk duhet të rezultojë më tepër se sa deficiti i përcaktuar në nenin 1, të këtij ligji, mund të financohet nëpërmjet huamarrjes neto nga burime të brendshme deri në kufirin maksimal prej 49,900 milionë lekë.

jashtëm dhe i garantuar ose jo paraqitet: 644 miliard lekë stoku i brendshëm ose 8% më i lartë se viti 2019 dhe 550 miliard lekë stoku i jashtëm ose 12% më i lartë se viti 2019.

Rreth 86.1% e huamarrjes së brendshme ka shërbyer për rifinancimin e titujve ekzistues dhe pjesa tjetër për nevojat buxhetore të planifikuara në rritje kryesisht për shkak të pandemisë COVID-19. Stoku i borxhit të brendshëm dominohet kryesisht nga instrumentat afatgjatë të obligacioneve me një rritje të konsiderueshme e stokut të borxhit afatgjatë prej 41.95 miliard lekë ose rreth 9% të totalit të stokut afatgjatë. Tendencë në vitin 2020 (ashtu sikurse dhe gjatë vitit 2019) është në drejtim të rikompozimit të portofolit me instrumenta më afatgjatë duke qenë në përputhje me objektivat strategjike afatmesëm për rritjen e maturitetit të portofolit të borxhit.

Nga auditimi konstatohet se nuk është përmbushur brenda afatit të përcaktuar, detyrimi për rifinancimin e humbjeve nga rivlerësimi me instrumentin e bonove të thesarit jo në përputhje me ligjit nr. 8269 datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë” të ndryshuar dhe marrëveshjes me Bankën e Shqipërisë “Mbi transferimin e fitimit neto të Bankës së Shqipërisë pranë MFE”. Efekti i mungesës së emetimit të instrumentit të borxhit të mësipërm në shumën 6.2 miliard lekë përfaqëson një nënvlerësim të stokut të borxhit real të raportuar në fund të vitit 2020 në të njëjtën shumën. Rrjedhimisht, stoku i borxhit në 31.12.2020 vlerësohet në shumën 1,230.4 miliard lekë nga 1,224.2 miliard lekë i raportuar nga MFE në treguesit e borxhit publik publik me një efekt prej 0.38% në raportin e borxhit ndaj PBB.

Në 2020 janë nënshkruar 8 marrëveshje huaje në kuadër të huamarrjes së jashtme. Këto marrëveshje janë miratuar në Kuvend ku marrëveshjet me vlerat më të lartë janë: Emetimi i Eurobondit me 650 milion Euro, Instrumenti i Financimit të shpejtë nga FMN në shumën 139.3 milion SDR dhe Mbështetje buxhetore nga Këshilli i Evropës në shumën 180 milion Euro.

Në lidhje me borxhin e jashtëm të garantuar ai paraqitet në rritje me 8.8 miliard lekë. Buxheti i Shtetit për vitin 2020, ka paguar 2.7 miliard lekë për garancitë e huaja përfituesit e të cilëve kanë dështuar të përmbushin detyrimet e tyre. Shuma e kthyer nga përfituesit e garancive në Buxhetin e Shtetit, për këto garanci të paguara është vetëm 81 milion lekë duke vazhduar tendencën e akumulimit të detyrimeve ndaj buxhetit të shtetit.

Në lidhje me të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e nënhuasë, janë konstatuar krijim i detyrimeve të reja në shumën 7.75 miliard lekë (rreth 62.6 milion euro) të subjekteve nën-huamarrësve në kuadër të marrëveshjeve të nënhuasë, si pasojë e mos shlyerjes së detyrimeve kontraktuale duke në përkeqësimin e performancës së stokut të kredive të këtij komponenti. Sektorët me përkeqësim të situatës financiare paraqiten sektori i energjitikës kryesisht me nënhuatë e KESH, OSHEE dhe OST me rreth 5.79 miliard lekë të rritjes totale të detyrimeve nga 7.75 miliard lekë gjithsej, pushteti vendor me rreth 1.17 miliard lekë dhe sektori i ujësjellësve me rreth 768 milion lekë. Kjo vjen si pasojë e mospërmbushjes së përcaktimeve ligjore sipas nenit 30⁶ të ligjit për huamarrjen. Kështu

⁶ Në nenin 30 “Huadhënia e të ardhurave të borxhit shtetëror, mbi të cilat zbatohen kushtet e marrëveshjeve ndërkombëtare”, të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, është përcaktuar që “...është përgjegjësi ligjore e huamarrësve, të cilët kanë marrë fonde, sipas paragrafit të parë të këtij neni, që ti kthejnë fondet e marra hua në përputhje me marrëveshjet e nënhuave dhe të paraqesin raporte për gjendjen e huasë dhe përdorimin e saj, sipas kërkesave të përcaktuara nga Ministria e Financave”.

nga 91 projekte për të cilat Buxheti i Shtetit ka të drejta për të arkëtuar, janë arkëtuar vetëm për 27 prej tyre, nga subjektet: Agrokredit, Bashkitë Berat, Durrës, Elbasan, Fier, Porti Durrës, KESH, OSHEE, OST, Aeroporti Tiranë, Hekurudha Shqiptare, Ujësjellës Kanalizime.

Në lidhje me të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e garancisë, konstatohet se garancitë shtetërore vazhdojnë të paraqesin një risk të shtuar në drejtim të administrimit të tyre dhe situatës së rënduar financiare të cilën kalon kryesisht sektori energjetik. Pothuajse e gjitha ulja e stokut të garancive të huaja i atribuohet pagesave të kryera në Buxheti i Shtetit si detyrim i garantori. Gjendja e detyrimeve në lidhje me garancitë shtetërore që subjektet përfituese kanë ndaj shtetit është rritur në 15.88 miliard lekë me një rritje vjetore prej 2.7 miliard lekë kjo si rrjedhojë e mos përmbushjes përcaktimet ligjore⁷ sipas nenit 43 të ligjit për huamarrjen.

Në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga pandemia COVID-19 për mbështetjen e shoqërive tregtare për pagesën e pagave dhe rimëkëmbjen e aktivitetit tregtar, u miratua emetimi i dy garancive shtetërore⁸ përkatësisht në shumën 11 dhe 15 miliard lekë. Nga auditimi konstatohet se deri në fund të vitit 2020 janë përdorur gjithsej 14.9 miliard lekë nga të cilat: “Garancia Sovrane 1” është përdorur në masën rreth 54%⁹ (vlera e miratimeve kundrejt totalit), ku kjo e fundit ka vazhduar të përdoret deri në afatin e shtyrë për aplikime (30.06.2021) si dhe “Garancia Sovrane 2” është përdorur në masën prej 36%, ku kjo e fundit ka vazhduar të përdoret deri në afatin e shtyrë për aplikime Qershor 2021.

DETYRIMET KONTIGJENTE : KONCESIONET DHE PPP

Për vitin 2020, rezultoi se nga 13 kontrata koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore, vetëm për 10 prej tyre janë realizuar pagesa. Në total, plani përfundimtar për këto projekte paraqitet në shumën 9.7 miliard lekë, ndërkohë që pagesat rezultuan në shumën 9.6 miliard mijë lekë, me një realizim në masën 99%. Pagesat vjetore faktike nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për kontratat koncesionare apo PPP, rezultuan të jenë brenda kufirit të pagesave prej 5% të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2019, konkretisht 2.26 përqind e totalit të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2019, prej rreth 426,271 milion lekë.

Gjatë vitit 2020, nga auditimi të kontratave koncesionare/PPP konstatuam:

- raste të kryerjes së pagesave pjesore si pasojë e rishikimeve të vazhdueshme gjatë vitit buxhetor;
- (ii) raste të likuidimit të detyrimeve të prapambetura për vitin 2020, me fonde nga buxheti i vitit 2021, për total vlerën prej 356.2 milion lekë në “Shërbimin e Skanimit në Dogana” dhe në “Inceneratorin e Tiranës” dhe (iii) 1 rast të mos regjistrimit të kontratës në SIFQ si detyrim dhe si pasojë nuk është buxhetuar;
- (iv) konstatuam kualifikim të gabuar të operatorit ekonomik sa i takon marrëveshjes koncesionare “Për ofrimin e shërbimeve laboratorike mjekësorë” pasi nuk janë marrë në konsideratë

⁷ Në nenin 43 “Kthimi i garancisë shtetërore të huasë” të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar

⁸ me VKM nr.277 datë 06.04.2020 në vlerën 11,000 milion lekë dhe VKM nr.387 datë 13.05.2020 në vlerën 15,000 milion lekë.

⁹ Bazuar në vlerën e kredisë së miratuar nga Bankat

dhe vlerësuar kundërshtitë për këtë OE të këshilltarit të transaksionit, IFC¹⁰. Për më tepër konstatohet se MSHMS nuk ka monitoruar ecurinë periodike të kësaj kontrate në qendrat spitalore universitare, spitalet referuese dhe ato bashkiake dhe në rastet kur janë raportuar devijime/parregullsi nga spitalet (rasti i QSUNT), nuk ka marrë asnjë masë për verifikimin e mëtejshëm të parregullsive të konstatuara; (vi) edhe për këtë vit është vijuar me kryerjen e pagesave për shërbime të pa kryer për kontrollin bazë të popullsisë dhe për shërbimin e dializës, duke sjellë kosto shtesë për buxhetin e shtetit.

II– ZBATIMI I BUXHETIT FAKTIK

PROGRAMIMI BUXHETOR DHE REGJISTRIMI I TIJ NË SIFQ

Nga auditimi mbi përputhshmërinë e procesit të hartimit të Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022 (PBA) konstatohet se:

Afatet ligjore¹¹ nuk janë zbatuar plotësisht pothuaj në të gjitha fazat e përgatitjes së tij dhe konkretisht: në miratimin e Kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike; Udhëzimit për përgatitjen e PBA, Tavanet përfundimtare të shpenzimeve të PBA 2020-2022, Udhëzimi plotësues për përgatitjen e PBA dhe Dokumentin e rishikuar i PBA 2020-2022.

Problematika fillon me vonesat në afatet e dorëzimit të kërkesave buxhetore që në fazën strategjike dhe teknike, nga ana e njësive të qeverisjes qendrore, konstatuar për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Mbrojtjes (faza 1), Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (faza 2) dhe AKSHI, shoqëruar kjo edhe me problematika në lidhje me mosrespektimin e formateve të miratuara, mungesë e relacioneve shoqëruese të kërkesave për fonde buxhetore, mungesë e analizës nga ana e MFE, si në rastin e AKSHI, FSHZH dhe vetë Aparatit të MFE, për projektet që ajo administron.

Nga auditimi u konstatuan diferenca të mëdha të fondeve të alokuara për projekte të caktuara, nga PBA 2019-2021 në PBA 2020-2022, çka flet për zhvendosje prioritetesh në investime, parashikim të dobët nga ana e institucioneve, monitorim të pamjaftueshëm nga ana e MFE në gjithë ciklin e programimit buxhetor, duke zbehur kështu vlerën e parashikimeve afatmesme për shpenzimet e buxhetit të shtetit. Kështu, u konstatuan 15 raste ku projektet e investimit të miratuara për PBA 2019-2021 nuk reflektohen në PBA 2020-2022 si projekte në vazhdim, ose reflektohen me vlera konsiderueshëm më të ulëta me qëllim shtimin në programet e investimit me projekte të reja. Konstatohen, 13 raste ku projektet e investimit miratohen fillimisht në PBA 2019-2021 si projekte të reja me vlerë të ulët që më pas rriten në PBA 2020-2022 në nivele që arrijnë deri në dyfishimin e fondeve të parashikuara fillimisht.

Nga auditimi i zbatimit të planit të shpenzimeve buxhetore dhe rishikimeve që ka pësuar ai gjatë vitit 2020, konstatohet se janë kërkuar, miratuar dhe ekzekutuar në SIFQ një numër i lartë rishikimesh buxhetore, konkretisht rreth 2327 rishikime me një ndryshim buxheti prej 50.7 miliard lekë, nga të

¹⁰ *International Finance Corporation, Banka Botërore.*

¹¹ *pikën 3.2.10 të Udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”.*

cilat 632 rishikime prekin investime kapitale, për 2166 projekte bazuar në kërkesat e rreth 1033 njësive buxhetore.

Nga auditimi konstatohet se rishikimet buxhetore në disa raste bëhen vetëm për pagesa të detyrimeve të prapambetura ndërkohë që duhej të ishin planifikuar sipas prioriteteve të parashikuara ligjërisht. Kështu, rezultojnë 54 projekte për investime me një vlerë totale të paguar prej 2,168 milion lekë, fondet disponibël të cilave janë alokuar gjatë vitit 2020 me akte normative vetëm për të paguar detyrimet e prapambetura që këto kontrata mbartin nga vitet e kaluara. Sipas institucioneve të cilat nuk kanë programuar fonde sipas prioriteteve ligjore, janë evidentuar 33 nga të cilat mund të përmendim: Ministrisë së Brendshme, Ministrisë së Mbrojtjes, Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve, Bashkia Tiranë, Bashkia Durrës, Universiteti “Aleksandër Moisiu”, etj.

Gjithashtu, nga auditimi i të dhënave të rishikimeve buxhetore, u konstatua se janë kryer 442 rishikime pas datës 15 Nëntor të vitit 2020¹², veprim në kundërshtim ligjin organik të buxhetit.

Konstatohet se ekzekutimi në SIFQ i rishikimeve buxhetore buxhetore që prekin vitin 2020 ka vazhduar të kryhet deri në datën 24 shkurt 2021, në kundërshtim me nenin 52 të Ligjit organik të Buxhetit dhe udhëzimit vjetor të MFE.

Pavarësisht se një pjesë e rishikimeve për vitin 2020 lidhet edhe me situatën e krijuar nga pandemia Covid-19, bazuar në numrin e lartë të tyre mund të konkludojmë për një planifikim tepër të dobët të shpenzimeve buxhetore vecanërisht për investime, nga ana e pothuaj të gjithë institucioneve të qeverisjes së përgjithshme. Në këtë kuadër, nga KLSH përsëri është rekomanduar përcaktimi i një treguesi vlerësimi performance¹³, për një programim buxhetor më real nga ana e njësive buxhetore, bazuar në statusin e projekteve të investimit në proces, statusin e kontratave me detyrime të prapambetura, planin buxhetor afatmesëm etj., si edhe për një rol më aktiv të MFE në analizimin e kërkesave buxhetore të paraqitura dhe miratimin e tyre me efekte financiare të paparashikuara në buxhetin vjetor dhe në dokumentin e PBA.

TË ARDHURAT TATIMORE

Plani i rishikuar për vitin 2020 me Aktin Normativ, nr. 28, datë 01.07.2020, i të ardhurave tatimore bruto¹⁴ prej 246.4 miliard lekë është realizuar në masën 235.5 miliard lekë, me një mosrealizim prej 11 miliard lekë ose 4.5% më pak. Krahësuar me vitin 2019 rënia e të ardhurave tatimore është 23.9 miliard lekë ose 9% më pak. Pavarësisht rishikimit, të gjitha zërat e të ardhurave rezultojnë me

¹² me nenin 48 “Afati për rishpërndarjen e fondeve buxhetore” të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ku citohet: “E drejta e njësive të qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti buxhetor”.

¹³ Sipas Udhëzimit të përhershëm nr. 2 datë 06.12.2012, të ndryshuar, të Ministrit të Financave, pika 79, ku është përcaktuar sa vijon: “Numri i rishpërndarjeve të fondeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore mund të përbëjë një nga treguesit për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit”.

¹⁴ Përfshirë Kontributet e Sigurimeve Shoqërore

mosrealizim me përjashtim të zërit Kontribute të Sigurimeve Shoqërore dhe Shëndetësore.

Të ardhurat tatimore janë arkëtuar 141.4 miliard lekë, me një mosrealizim prej 14.2 miliard lekë ose -9.13 % e planit të rishikuar dhe 14.5% më pak se viti 2019. Struktura e të ardhurave tatimore bruto tregon se TVSH-ja vazhdon të jetë kontribuuesi kryesor në arkëtime me 20%; Tatimi mbi të ardhurat personale me 16 %, Tatimi mbi fitimin zë 12 %, dhe të ardhurat nga Kontributet e Sigurimeve Shoqërore zënë 40%.

“Të ardhurat nga TVSH” janë arkëtuar 46.1 miliard lekë me një mosrealizim 4.5 miliard nga plani i rishikuar ose 3.3% më pak se viti 2019. “Të ardhurat nga Tatimi mbi Fitimin”, janë arkëtuar 28.4 miliard lekë, me një mosrealizim prej 2 miliard lekë ose -6.7% e planit të rishikuar ose 22.3% më pak se viti 2019 ku një ndër faktorët që përmenden në raportin e MFE është edhe efekti i lehtësimit fiskal për shtyrjen e pagesës së kësteve të tatim fitimit¹⁵ për një kategori të caktuar tatimpaguesish si mbështetje fiskale për përballimin e pasojave të pandemisë në biznes. Nga auditimi rezulton se kredia e re e tatimfitimit për vitin 2020 raportohet 3.78 miliard lekë nga 3.88 miliard lekë në vitin 2019, pra me një impakt jo të konsiderueshëm për të argumentuar mosrealizimin e këtij zëri të ardhurash. Për sa i përket detyrimit të lindur në deklaram ai rezulton në nivelin 29.2 miliard lekë ose 5 miliard lekë më pak nga deklarimi i viti 2019 (kryesisht nga sektori i transportit).

Në zërin “Tatimi mbi të ardhurat personale” janë arkëtuar 37.1 miliard lekë, me një mosrealizim prej 4 miliard lekë ose 9.8 % më pak se plani dhe 19.8% më pak se viti 2019.

Mosrealizim paraqesin edhe zërat “Taksat Kombëtare dhe Tarifa” me -1.7 miliard lekë ose 12.6% më pak se plani dhe 9.9 % më pak se viti 2019; “Taksa e Qarkullimit Rrugor” me një mosrealizim prej 2.2 miliard lekë ose 11.3 % më pak se plani dhe 9.2 % më pak se viti 2019.

Në lidhje me realizimin e të ardhurave tatimore bruto sipas DRT konstatohet se për shpërndarjen e planit të të ardhurave në nivel drejtorie rajonale tatimore(DRT)¹⁶ është zbatuar e njëjta metodologji, mbështetur vetëm në të dhënat historike statistikore, ku Drejtoria e Tatimpaguesve të Mëdhenj(DTM) dhe ajo e Tiranës mbajnë peshën më të madhe të planit të rishikuar për vitin 2020 përkatësisht 46% dhe 40%. Këto drejtori impaktohen edhe nga zhvendosja e subjekteve që arrijnë ose jo nivelin për të kaluar në kategorinë e tatimpaguesve të mëdhenj. Të gjitha DRT e tjera, variojnë nga 1% deri në 3 % kontribut në totalin e të ardhurave. Nga DPT rishikimi në ulje i të ardhurave është bërë në të gjitha drejtoritë rajonale veçanërisht DRT Durrës me -24% (-1.3 miliard lekë) dhe DRT Fier me -20% (0.5 miliard lekë), Drejtoria e Tatimpaguesve të Mëdhenj me - 18% (-13.2 miliard lekë) dhe DRT Tiranë me -13% (-8.1 miliard lekë). Bazuar në të dhënat faktike, peshën kryesore në realizimin e të ardhurave tatimore e zënë DR Tatimpaguesit e Mëdhenj me një vlerë për 88.7 miliard lekë ose 38 % të totalit e ndjekur nga DRT Tiranë në vlerën për 87.5 miliard lekë ose 37% e totalit. DRT Mëdhenj paraqitet me një mosrealizim të planit të të ardhurave në masën 8 miliard lekë. Me mosrealizimin të

¹⁵ *Burimi i arkëtimeve për këtë zë është = parapagmet e kësteve të tatim fitimit+ pagesa e detyrimit të lindur në deklarimin e viti.*

¹⁶ *Plani i miratuar për të ardhurat tatimore për vitin 2020 detajohet dhe miratohet nga Komiteti i Përbushjes në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve për çdo Drejtori Rajonale Tatimore.*

lartë në arkëtime paraqitet DRT Dibër me 31.78% më pak se plani I rishikuar ose 1 miliard lekë më pak.

Për sa i përket problematikave në Drejtoritë Rajonale Tatimore, nga auditimi në Drejtorinë Rajonale Tatimore Fier konstatohen problematika në kontrollet e ushtruara në terren në subjekte tatimpagues. Nga ana e Kontrollit nga Zyra, ka munguar monitorimi dhe vlerësimi i treguesve me risk që ndikojnë në mbarëvajtjen e punës, si: subjekte me teprice kreditore të pandryshuara ose në rritje me aktivitet tregti dhe prodhim, të cilat rrisin riskun e evazionit nëpërmjet mos deklarimit të shitjeve; subjekte me teprice kreditore të trefishuar nga viti 2018 në vitin 2020; konstatohen 42 biznese për të cilët DRT Fier nuk u ka ndryshuar përgjegjësinë tatimore për të kaluar me TVSH ose subjekte që kanë ndryshuar me vonesë përgjegjësinë tatimore për të kaluar në Biznes i Madh. Për një pjesë të konsiderueshme të subjekteve kërkesat për ulje të kësteve të tatim fitimit janë të pa argumentuara dhe të pa mbështetura në nivelin e qarkullimit të shitjeve. Bazuar në gjithë këto elementë subjektet respektive duhet të ishin objekt monitorimi dhe verifikimi në vend nëpërmjet kombinimit të sektorit të kontrollit nga zyra me sektorin e zbatimit duke shkaktuar të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit në vlerën rreth 2,224 milion lekë¹⁷.

TË ARDHURAT NGA DOGANA

Për vitin 2020, të ardhurat nga doganat janë realizuar në vlerën 154 miliard lekë ose 1.2% më pak se planit të rishikuar, ndërsa kundrejt planit fillestar janë realizuar 20 miliard lekë ose 11.8% më pak. Krahasuar me vitin 2019, të ardhurat doganore janë realizuar 11 miliard lekë më pak, ose rreth 7.4% më pak.

Në analizë sipas degëve doganore, Dega Doganore Tiranë ka tejkaluar planin e rishikuar në vlerën 2.4 miliard lekë megjithatë rezulton rënie të arkëtimeve prej 4.2 miliard lekë krahasuar me vitin 2019. Dega Doganore Durrës e cila zë peshën më të lartë ndaj totalit (39.14%), paraqet mos realizimin më të lartë në vlerën 2.9 miliard lekë ose 1.2 miliard më pak se viti 2019. Gjithashtu me mosrealizim paraqiten Dega Doganore Fier me 3.9 miliard lekë, Dega Doganore Vlorë me 1.4 miliard lekë.

Sa i takon realizimit të ardhurave sipas zërave rezulton se TVSH-ja është kontribuesi kryesor në arkëtime me 65% të të ardhurave doganore, Akciza përbën 29% të të ardhurave doganore, Taksa doganore zë 4% të të ardhurave doganore dhe Renta minerare zë 1% ku kjo e fundit ka edhe mosrealizimin më të lartë për shkak të uljes së volumit të eksporteve gjatë periudhës së kufizimeve të pandemisë.

Jatë vitit 2020, KLSH ka kryer auditimin në Degën Doganore Tiranë ku kanë rezultuar veprime në kundërshtim me kërkesat e legjislacionit doganor, si dhe të dispozitave tjera ligjore e nënligjore mbi bazën e të cilave e ushtron veprimtarinë Administrata Doganore, që kanë sjellë të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit në total 83 milion lekë. Problematikat e konstatuara, konsistojnë në: vlerësimin e mallrave ku në disa raste është pranuar transaksioni edhe pse evidentohen

¹⁷ Ligjin nr. 9920, datë 19.5.2008 "Për Procedurat Tatimore në RSH" i ndryshuar, neni 115, neni 124, ligji nr. 92/2014 "Për tatimin mbi vlerën e shtuar në RSH" i ndryshuar, neni 44, neni 77, dhe Udhëzimit nr. 6 datë 30.01.2015 "Për tatimin mbi vlerën e shtuar në RSH", ligjin nr. 8438, datë 28.12.1998 "Për tatimin mbi të ardhurat" i ndryshuar, si edhe udhëzimet e dala në zbatim të tyre.

mospërputhje të dokumentacionit bashkëlidhur praktikës me kërkesat e kuadrit rregullator në fuqi lidhur me vlerësimin e mallrave¹⁸. Në këto kushte nga ana e Sektorit të Vlerësimit Doganor në Qendër (SQV), si dhe nga ana e Sektorit të Kontrollit Aposterior Operativ (SKAO), me qëllim standardizimin e procedurave të shqyrtimit të vlerës së mallit për të evituar arbitraritetin, abuzivitetin dhe pabarazinë nuk duhej të pranohej transaksioni por duhej të aplikoheshin metodat e parashikuara në udhëzimet përkatës.

Nga krahasimi i të dhënave të raportuara nga DPD për të ardhurat e realizuara gjatë vitit 2020 dhe të dhënave të raportuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë u konstatua diferencë në vlerën 221 milion lekë. DPD ka raportuar të ardhura nga TVSH më pak në vlerën 375 milion lekë dhe të ardhura nga Akciza më shumë se MFE në vlerën 596 milion lekë, diferencë e cila vjen nga rimbursimi i akcizës për vitin 2020.

TË ARDHURA NGA PUSHTETI VENDOR

Referuar Drejtorisë së Financave Vendore, të ardhurat e pushtetit vendore në total janë në vlerën 24.2 miliard lekë kundrejt 21.97 miliard lekë të raportuar në Tabelën e Treguesve Fiskalë të Konsoliduar, pra me një diferencë në vlerën 2.2 miliard lekë të klasifikuar tek zëri “Të ardhura jo Tatimore” si dhe vlera 16 milion nga “Taksa vendore e ndikimit në infrastrukturës nga ndërtimet e reja dhe legalizimi” të MIE të cilat arkëtohen nga kjo ministri dhe më pas u transferohen njësisë të qeverisjes vendore. Konstatohet se Drejtoria e Financave Vendore nuk disponon informacion se cila njësi të qeverisjes vendore kanë përfituar të ardhura nga transferimi i taksës vendore nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë tek njësitë e qeverisjes vendore.

Nga auditimet në 28 njësi të qeverisjes vendore janë konstatuar shkelje të cilat kanë sjellë një efekt negativ për të ardhurat e buxhetit të Bashkive në vlerën total 1 miliard lekë, nga e cila vlera 217 milion lekë nga mos zbatimi i ligjit për taksat dhe tarifatat vendore, 69 milion lekë nga keqadministrimi i pronës shtetërore të dhëna me qera dhe koncesione, vlera 335.6 milion lekë nga mos arkëtimi i gjobave të vendosura nga Inspektorati i Mbrojtjes së Territorit, vlera 228 milion lekë nga shkelje të legjislacionit tatimor dhe të tjera në vlerën 183 milion lekë nga mungesave të autorizim për subjektet që tregtojnë hidrokarbure dhe derivatet e tyre.

ZBATIMI I SISTEMEVE TË KONTROLLIT NË SISTEMIN E THESARIT

Në lidhje me rregullshmërinë e regjistrimeve në sistemin e Thesarit SIFQ¹⁹ dhe zbatimin e sistemeve të kontrollit në kuadër të disiplinimit fiskal të shpenzimeve buxhetore, për vitin 2020 konstatohet:

Në fazën e prokurimit, në SIFQ nuk ka të dhëna të plota mbi urdhër-prokurimet pasi sistemi e ofron këtë mundësi vetëm për ministritë e linjës dhe AKSHI-n. Për të gjithë njësitë e tjera mbetet në kompetencë të APP për të verifikuar nëse autoriteti kontraktor ka përmbushur një nga hapat fillestarë

¹⁸ në zbatim të neneve 65-71 të Kodit Doganor si dhe indikatorëve të përcaktuar në pikën 7 të Udhëzimit nr. 3, datë 23.01.2018 të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë “Për vlerësimin e mallrave për qëllime doganore”.

¹⁹ SIFQ- Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë

të fillimit të një procedure prokurimi, atë të marrjes së konfirmimit nga dega e Thesarit për bllokimin e fondeve për projektin që po tenderohet. Kështu, në SIFQ rezultojnë vetëm 743 rekorde të dokumentit urdhër-prokurim me vlerë totale 74 miliard lekë, nga rreth 24 mijë kontrata të regjistruara gjatë vitit 2020. Megjithatë, nga auditimi konstatohet se edhe këto urdhër-prokurime nuk janë të sakta pasi: 197 prej tyre janë me të lidhura me një kontratë të nënshkruar në vite të mëparshme (2011-2019) dhe 550 prej tyre, kanë datë kontrate më të hershme se data e regjistrimit të urdhër-prokurimit.

Në fazën pas nënshkrimit të kontratës, u konstatuan 14,982 raste me vlerë 131.5 miliard lekë ose 63% e numrit gjithsej të kontratave të regjistruara në shkelje të afatit ligjor 5 ditor²⁰. Konstatohet se problematika vazhdon të shfaqet edhe këtë vit si në njësitë e qeverisjes vendore ashtu dhe në ato qendrore, përfshirë dhe institucionet e pavarura. Vonesat në regjistrim shkojnë edhe përtej 1 viti. Kështu, 2564 kontrata në vlerën totale 52 miliard lekë i përkasin viteve 2007-2019.

Një tjetër konstatim është mospërputhja e dhënave të kontratave të nënshkruara të publikuara nga APP me ato të regjistruara në SIFQ si në rastin e: Ministrisë së Shëndetësisë ku sipas APP janë zhvilluar 601 procedura prokurimi, ndërkohë në SIFQ rezultojnë vetëm 5 kontrata. Nga Ministria e Mbrojtjes sipas APP janë zhvilluar 36 procedura prokurimi dhe në SIFQ nuk rezulton të jetë regjistruar asnjë prej tyre. Nga AKSHI sipas APP janë zhvilluar 9 procedura, nga të cilat asnjë nuk është regjistruar në SIFQ, etj. Në konkluzion, sistemi i Thesarit, nuk jep një pamje të plotë dhe të saktë të angazhimeve buxhetore. Nga auditimi i zbatimit të kontratave të paregjistruara në afat, rezulton se janë pritje të celjes së fondeve buxhetore, duke u bërë kështu burimi i krijimit të detyrimeve “të reja” të prapambetura.

Në fazën e zbatimit, nga auditimi evidentohen 7212 regjistrime për fatura për shpenzime të kryera në vitet e mëparshme, në vlerën prej 14.5 miliard lekë nga të cilat 1845 regjistrime në vlerën 11.3 miliard lekë për shpenzime për investime. Këto pagesa duhet të kalojnë në skemën kontabël të parashikuar, zbatimi i së cilës është i pamundur për tu verifikuar dhe analizuar për vetë mënyrën e raportimit nga ana e Thesarit në llogarinë kontabël të dedikuar të bazuar në sistemin e vetëdeklarimit të detyrimeve të prapambetura.

Në veprimet në mbyllje të vitit ushtrimor, konstatohet tejkalim të afatit të vendosur në udhëzimin vjetor të Ministrisë së Financave nr. 3, datë 18.01.2021 “Për një ndryshim në Udhëzimin nr. 46, datë 24.12.2020 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit të shtetit” sipas të cilit përcaktohet data 21.01.2021 si data e fundit e regjistrimit të shpenzimeve. Në vlerësimin tonë, vendosja e datës 21 si datë limit, ndryshe nga ligji i cili cakton datën 31 janar, përbën risk për mos regjistrim në kohë të të gjithë faturave të vitit 2020. Pavarësisht nga ky kufizim, nga auditimi u konstatua se në 26 raste në vlerën 19.2 milion lekë, data e faturës së furnitorit është gjeneruar në janar 2021 dhe paguar me buxhetin e vitit 2020.

²⁰ Në zbatim të pikës 144 të Udhëzimit nr. 2 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, datë 06.02.2012, “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit” i ndryshuar, kontratat duhet të regjistrohen pranë degëve të thesarit brenda 5 ditëve nga data e nënshkrimit.

Konstatohet shkelje e afatit ligjore 30 ditor²¹ për regjistrimin në SIFQ të faturave për shpenzime në 32,925 raste me një vlerë prej 45.3 miliard lekë nga të cilat rreth 53% e tyre janë fatura të bashkive ku, Bashkia Tiranë paraqet numrin më të lartë me 2540 raste, AKSHI me 1324 raste, ARRSH me 736 raste vonesa; Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve 89 raste.²² U konstatuan tejkalime të afatit ligjor 30 ditor të ekzekutimit të pagesës së faturave nga degët e thesarit në 63 raste me vlerë 105.5 milion lekë.

Konstatohet mosregjistrimi i planit të pagesave të kontratave duke mos obliguar fondin e parashikuar për to sipas planit 3-vjeçar në 17 projekte në shumën 3.7 miliard lekë, pa asnjë plan pagese për vitin aktual, vitin 1 dhe vitin 2. Gjithashtu konstatohet se për këto projekte nuk rezultojnë të jetë çelur fillimisht fond për vitin 2020, edhe pse janë kontrata në vazhdim.

Konstatohen regjistrime dhe pagesa pjesore të faturave në 79 raste me vlerë të barabartë me fondet disponibël por jo me vlerën e plotë të faturës. Vijon regjistrimi i rishikimeve buxhetore me data kontabile, efektive më të hershme (retrospektive)²³, konstatuar në 181 raste me data efektive të një ose disa muajve më të hershëm, nga të cilat 52 raste janë regjistruar në vitin 2021, me datë efektive vitin 2020. Diferenca ndërmjet regjistrimit dhe datës efektive arrin deri në 1 vit.

Nga auditimi mbi administrimin e sistemit SIFQ u konstatuan vonesa në mbylljen e aksesit për punonjësit e larguar apo pezulluar si dhe problematika të kontrolleve të aplikuara në SIFQ të cilat mund të ndikojnë në sigurinë e sistemit në drejtim të kryerjes së pagesave pa pasur fonde të mjaftueshme të alokuara.

Në lidhje me menaxhimin e likuiditetit rezultojnë se përgjatë periudhës objekt auditimi se janë nënshkruar gjithsej 11 kontrata SWAP²⁴, nga të cilat tetë transaksione në EUR dhe tre në SDR. Kjo është ndikuar kryesisht nga niveli i lartë i tepicës së TSA në valutë të huaj, që ka pakësuar nevojën për kryerjen e operacioneve të sigurimit të valutës për pagesat në monedhë të huaj. Instrumentet në dispozicion për mbulimin e nevojave në lekë nga valuta janë SWAP dhe Outright, nga të cilat konstatohet se është gjeneruar një humbje financiare prej 189.6 milion lekë nga përdorimi i instrumentit SWAP dhe 49 milionë lekë nga instrumenti Outright²⁵. Nga auditimi identifikohen rastet ku bëhen konvertim i panevojshëm i fondeve për arsye se në datën e maturimit nuk ka likuiditet të mjaftueshëm në Lekë, dhe për këtë arsye, po në të njëjtën datë, urdhërohet lidhja e

²¹ referuar ligjit nr. 48/2014 "Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare" neni 7, "Afatet për autoritet publike" dhe ligjin nr. 9936 datë 26.6.2008 "Mbi zbatimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar

²² Referuar Raportit Përfundimtar të Auditimit të kryer në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve

²³ Referuar Udhëzimit nr. 2 datë 06. 02. 2012 të Ministrit të Financave, "Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit"

²⁴ Kontratë SWAP - është një instrument i derivuar ku dy palë bien dakord të shkëmbejnë fondet bazuar në nevojat e ndryshme të secilit. Shkëmbimi i fondeve bëhet sipas kushteve të rëna dakord paraprakisht ku përfshihen kohëzgjatja e kontratës, instrumenti që po shkëmbejnë, mënyra e shlyerjes, etj.

²⁵ instrument në dispozicion për mbulimin e nevojave në lekë nga valuta, përdorur si pasojë e arritjes së limitit të përdorimit të instrumentit SWAP

një tjetër kontratë SWAP, emetimi i së cilës do të përmbush nevojën për cash-in në Lekë, transaksion ky i shoqëruar me kosto nga konvertimi i kursit të këmbimit.

Në fund të vitit nga përdorimi i valutës nga interesat e spot forwardit dhe rivlerësimi në fund të vitit me kursin e datës 31.12.2020²⁶ është 2,234 milion lekë nga 313 milion lekë raportuar një vit më parë. Impakti më i madh në këtë rezultat vjen nga rivlerësimi i llogarisë në monedhën SDR në shumën 1,518 milion lekë.

SHPENZIMET BUXHETORE

Shpenzimet kapitale me financim të brendshëm

Shpenzimet kapitale me financim të brendshëm raportohen në shumën 59.5 miliard lekë nga 60.6 miliard lekë të planifikuara sipas Aktit Normativ nr. 34 datë 16.12.2020. Ky realizim është 17.6% më i lartë se viti 2019 ose 9 miliard lekë më shumë. Realizimin më të lartë e paraqet muaji Dhjetor 2020 me rreth 29% e shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm të realizuara. Nga auditimi i investimeve kapitale me financim të brendshëm të realizuara janë konstatuar problematika në vijim:

Përdorimi i llogarisë së garancive²⁷ në shumën 198 milion lekë për pagesa të projektit të parashikuar në listën e investimeve publike²⁸. Për këtë arsye, kjo vlerë nuk rezulton të jetë e pasqyruar në treguesit fiskalë në zërin e investimeve kapitale, duke nënvlerësuar këtë tregues në publikim.

Vijon praktika e celjes së fondit të ngrirë pa detajuar projektet të cilat do të financohen, e konstatuar kjo për 19 Projekte Investimi me vlerë 684 milion lekë si në rastin e Ministrisë së Bujqësisë dhe ARRSH²⁹, kjo në kundërshtim me kërkesat e udhëzimit ku nuk parashikohet çelja e fondeve të ngrira për investimet kapitale të miratuara.

Konstatohet se janë kontabilizuar në llogarinë 231 "Investime Kapitale Të Trupëzuara" 13 projekte investimi me burim financimi të ardhurat e arsimit të lartë, me vlerë 192.6 milion lekë që i takojnë disa njësive shpenzuese duke përdorur të njëjtin kod projekti dhe duke mos identifikuar specifikisht investimet e kryera në nivel produkti investimi.

Konstatohet se janë nënshkruar mbi 500 kontrata për investime publike me vlerë të kontraktuar rreth 23 miliard lekë, pas datës 15 Tetor, jo në përputhje me kërkesat e ligjit për menaxhimin e sistemit buxhetor nga institucione si: FSHZH me vlerë të kontraktuar 10 miliard lekë dhe MIE me vlerë të kontraktuar në shumën 7.8 miliard lekë.

Konstatohet se janë raportuar si investime kapitale shpenzime të kryera për aktivitetin korent në shumën 1.2 miliard lekë, të cilat duhet të ishin planifikuar në zërin e shpenzimeve korente sipas klasifikimit të bërë në tabelën 4 të ligjit të buxhetit të vitit. Rastet në të cilat janë konstatuar këto

²⁶ Referuar BSH, Kursi i këmbimit më 31.12.2020 është: EUR= 123.7 lekë; SDR=145.24 lekë

²⁷ Llogarie 466213 "Garanci te vitit vazhdim për sigurimin e kontratës, të dala"

²⁸ projekti 18AV703 "Pagesa ndërkombëtare në institucione financiare të tjera", në programin 1130 për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë

²⁹ Udhëzimi plotësues nr. 2 datë 20.01.2020 të MFE, pika 19

problematika përfshijnë: ARRSH raportohet si investim shpenzimet për vendime gjyqësore; FSHZH dhe AZHBR raportojnë si investim të realizuar kostot lokale e menaxhimit të projekteve.

Programi buxhetor 6210 “Programe zhvillimi” nga FSHZH me Aktin Normativ nr. 28/2020 është rritur me 3 miliard lekë për hapjen e 21 projekteve të reja investimi të cilët nuk kanë kaluar ciklin e menaxhimit të investimeve publike në PBA 2020-2022³⁰. Rezulton se, buxheti i kërkuar për vitin 2021 për këto 21 projekte paraqitet në shumën 6.99 miliard lekë, ndërkohë me ligj buxheti tavanit buxhetor është miratuar në shumën 3.8 miliard lekë, duke lejuar kështu ndërmarrjen e angazhimeve përtej kufirit të miratuar. Në vijim, me Aktin Normativ nr. 34/2020 fondi këtij programi është ulur me 1.3 miliard lekë ndërkohë kontratat e nënshkruara janë në shumën 5.95 miliard lekë dhe fondet në dispozicion në muajin dhjetor 2020 për to paraqiten në shumën 880 milion lekë ose 1.27 miliard lekë angazhime përtej tavanit të miratuar për vitin 2021. Disa nga këto projekte janë: Rikualifikimi dhe sistemimi i Lumit Gjanica, Loti II, Fier me vlerë kontrate 630 milion lekë; Rikualifikimi urban pranë qendrës së qytetit Vlorë me vlerë kontrate 818 milion lekë; Rikualifikimi i zonës turistike Golem me vlerë 667 milion lekë.

Përveç projekteve të mësipërme, në muajt Shtator-Tetor 2020, është miratuar riallokimi i projekteve të reja, duke detajuar vetëm vlerën e 20% të projektit të investimit në vitin e parë në shumën 543 milion lekë. Plani përfundimtar rezulton në shumën 238 milion lekë, ndërkohë që tashmë janë lidhur 4 kontrata me afat 8-12 muaj në shumën 1.4 miliard lekë në tejkalim të tavanit të viti 2021 në shumën 1.2 miliard lekë. Konkretisht: Ndërtimi i By Pass-it të Gjirokastrës, Ndërtimi i Rrugës Burrel-Sheshaj, Rruga e Vendit të Shenjtë Mali i Tomorrit, Loti 2, Rikualifikimi Urban dhe ndërtimi argjaturës për mbrojtjen nga Vjosa.

Konstatohen rishikime të shpeshta në programin buxhetor 4520 “Transporti rrugor”, për MIE dhe ARRSH planifikuar me ligjin e buxhetit në shumën 14.5 miliard lekë. Me Aktin Normativ nr.6/2020 është ulur financimi i këtij programi me 500 milion lekë, me aktin Normativ nr. 15/2020 vlera e investimeve është ulur me 1 miliard lekë, reflektuar në planin e kontratës koncesionare të rrugës së Arbrit. Në vijim, me aktin Normativ nr. 28 datë 28/2020 vlera e financimit është rritur me 7.1 miliard lekë. Në muajin Tetor janë kryer përsëri riallokime duke shtuar fondin e e kontratës koncesionare të rrugës së Arbrit në shumën 370 milion lekë të tjera dhe duke shtuar dhe projektin Ndërtim rruga Palasë Dhërmi” në shumën 440 milion lekë përballuar nga ulja e financimit të “Ndërtim rruga Kardhiq - Delvine Loti 7”. Në muajin Nëntor është ulur përsëri vlera e shpronësimeve të planifikuara dhe janë shtuar dy projekte të reja të investimeve: projekti “Rikonstruksion i rrugës Dukaj - Sinanaj, Tepelenë” në shumën 100 milion lekë dhe projekti “Ndërtim i rrugës, lidhja e Autostrades Milot - Morine me Aeroportin e Kukësit” në shumën 144 milion lekë.

Gjithashtu në këtë program konstatohen 5 projekte të cilat kanë ndërmarrë angazhime në mungesë të fondeve disponël në vlerën 4.5 miliard lekë.

Në Programi buxhetor 6370 “Furnizimi me ujë dhe kanalizime” janë konstatuar 7 projekte që kanë marrë angazhime në tejkalim ose në mungesë të fondeve disponbël në shumën 7.1 miliard lekë.

³⁰ referuar shkresës së MFE nr. 12507/97 datë 03.08.2020 për miratimin e riallokimit të fondeve me kërkesën e FSHZH me nr. 1453/3 datë 27.07.2020.

Programi 01610 “Planifikimi menaxhimi dhe administrimi”, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve nga auditimi konstatohet se me aktin normativ nr. 34/2020 është rritur financimi në shumën 673 milion lekë në këtë program. Realizimi i këtyre fondeve të detajuara me AN 34/2020 rezulton në shumën 0 lekë duke qenë se nuk ka asnjë mundësi ligjore për prokurimin, lidhjen e kontratës dhe përdorimin e tyre brenda vitit buxhetor. Detajimi i tyre është bërë në masën 20% të vlerës së investimit ndërkohë që lidhet një kontratë që është mbi tavanet e miratuara për vitet pasardhëse buxhetore.

Programi buxhetor 6210 “Programe zhvillimi”

Nga auditimi konstatohet se buxheti i akorduar në total për FSHZH, në programin buxhetor 6210 “për rindërtimin e banesave individuale, infrastrukturën publike dhe banesat pallat” sipas VKM-ve përkatëse dhe ndryshimeve deri në 31.12.2020 janë akorduar 26.6 miliard lekë, nga të cilat 6.4 miliard për banesat individuale, 3.97 miliard lekë për infrastrukturën publike dhe 16.2 miliard për banesat pallat. Nga kjo vlerë totale e buxhetuar deri në 31.12.2020 janë kontraktuar punime në shumën 16.5 miliard lekë (ose 62%). Realizimi faktik i punimeve deri në 31.12.2020 sipas regjistrimeve në SIFQ rezulton në shumën 3.27 miliard lekë (vetëm 20%), duke mos detajuar se për cilën komponent të rindërtimit janë paguar, duke qenë se janë përmbledhur të gjithë në një kod projekti dhe bërë të pamundur ndjekjen e secilit komponent të rindërtimit.

Në projektin e investimit “për rindërtimin e banesave individuale” konstatohet se plani i ndryshuar paraqet diferenca pasi nuk reflekton ndryshimet e VKM-ve në vlerën e saktë, me një diferencë prej 390 milion lekë në krahasim me planin e paraqitur në SIFQ. Gjithashtu konstatohet se këto fonde janë përmbledhur në një kod projekti të vetëm ndërkohë që për nga natyra, projektet ato përfshijnë: infrastrukturë publike, banesa individuale dhe ndërtesa pallat në rajone të ndryshme gjeografike si dhe për të cilat përfshihen kontrata të ndryshme.

Nga auditimi konstatohet se fondet e akorduara me VKM nr.202 kontratat janë lidhur në periudhën gusht-dhjetor 2020, ndërkohë që regjistrimi i tyre në SIFQ është kryer në dhjetor-prill 2021. Gjithashtu, në një rast, konstatohet se nuk është regjistruar kontrata e lidhur sipas minikonkursit nr.3 në shumën 629 milion lekë.

Fondet e akorduara sipas VKM nr. 307 datë 16.04.2020 për financimin e ndërtimit të infrastrukturës publike, në zonat e reja të shpallura për zhvillim të detyruar konstatohet se kontratat janë lidhur në periudhën qershor-dhjetor 2020, ndërkohë që regjistrimi i tyre në SIFQ është kryer në periudhën gusht 2020-prill 2021. Gjithashtu në një rast, konstatohet se nuk është regjistruar kontrata e lidhur sipas minikonkursit nr.7 në shumën 237 milion lekë.

Nga auditimi mbi rindërtimin e banesave pallat sipas VKM nr. 587 datë 22.07.2020 i ndryshuar konstatohet se kontratat janë lidhur më së shumti në muajin dhjetor 2020 ndërkohë që regjistrimi i tyre në SIFQ është kryer në periudhën janar- qershor 2021. Janë konstatuar 3 raste në të cilat kontratat e lidhura në datat 16,18 dhe 28 dhjetor 2020 në shumën 1.7 miliard lekë, nuk janë regjistruar në SIFQ deri në 30.06.2021.

Projektet e investimit për rindërtimin e objekteve arsimore me fond të akorduar në shumën 4.3 miliard lekë, nga të cilat buxhetuar për vitin 2020 në shumën 4.1 miliard lekë, janë detajuar në muajin Qershor 2020 për çdo rajon gjeografik të kryerjes së investimit dhe jo sipas objektit të investimit në

shkollën përkatëse duke përfshirë rindërtimin e objekteve arsimore të Qarkut Lezhë, Krujë, Durrës, Tiranë.

Shpenzimet kapitale me financim të huaj

Shpenzimet kapitale me financim të huaj për vitin 2020 janë parashikuar fillimisht në shumën 29.3 miliard lekë dhe rishikuar 3 herë me aktet normative 6,15 dhe 28 me një nivel përfundimtar plani në shumën 27.7 miliard lekë. Referuar Treguesve Fiskal të Konsoliduar, shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar në vlerën 24.7 miliard lekë ose 10.7% më pak se plani i rishikuar dhe 15.75 miliard lekë më pak se plani. Gjatë vitit 2020 ky zë është rritur me 5.4% krahasuar me vitin 2019. Bazuar në të dhënat e MFE, investimet e huaja me kredi janë realizuar në vlerën rreth 18.6 miliard lekë ose 75.4% e vlerës së investimeve të huaja nga institucione si ARRS, FSHZH, Ujësjellës Kanalizime etj. Ndërsa investimet e huaja në formën e grantit janë realizuar rreth vlerës 6 miliard lekë dhe përfaqësojnë 24.6% të investimeve të huaja nga AZHBR, Ministria e Turizmit, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë etj. Në bazën e të dhënave të investime me financim të huaj për vitin 2020, rezulton se nuk ka projekte të reja të cilët mund të lidhen me Rindërtimin apo Covid-19.

Nga auditimi i projekteve të investimit me Financim të Huaja, u konstatuan 2 projekte të financuar me kredi investimi të Ujësjellës Kanalizime në vlerën për 12.8 milion lekë të realizuara pa pasur një plan buxhetor të miratuar me Ligjin e Buxhetit apo me Aktet Normative; 12 projekte investimi janë realizuar në tejkalim të planit të buxhetit për vlerën rreth 2 miliard lekë; 48 projekte investimi me grant të huaj në tejkalim të planit të buxhetit³¹ për vlerën 1.4 miliard lekë. Gjithashtu janë konstatuar celje të projekteve në më shumë se dy kode. Konstatohen keqklasifikime për 39 projekte investimesh me financim të huaj në vlerën totale 2.27 miliard lekë kryesisht në llogarinë 231 “Investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale” ndërkohë që janë projekte shërbimi, studimi, asistence, konsultimi, dhe duhet të ishin klasifikuar në llogarinë 230 “investime afatgjata jo material”.

Shpenzime për vendimet Gjyqësore

KLSH ka konstatuar se vendimet gjyqësore të formës së prerë nuk raportohen dhe nuk deklarohen si shpenzim në kundërshtim me nenin 61 të Ligjit nr.9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. Kjo krijon kushtet për akumulimin e kamatvonesave si pasojë e vonës në shlyerjen e tyre, nënvlerësimin e shpenzimeve të vitit dhe deficitit buxhetor, pagesën e tarifave përmbartimore si pasojë e mosekzekutimit vullnetar të vendimeve dhe thyerje të radhës së shlyerjes së vendimeve dhe selektivitet në përzgjedhjen e vendimeve për pagesë. Pagesat e kryera nga Buxheti i Shtetit të vitit 2020 për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore vlerësohen në rreth 1.85 miliard lekë, nga të cilat për largim të padrejtë të punonjësve nga puna në rreth 1.3 miliard lekë dhe për vendimet e tjera gjyqësore në rreth 567 milion lekë. Duke ju referuar institucioneve më problematike buxhetore të cilat kanë ekzekutuar pagesa për punonjësit e larguar padrejtësisht nga puna të konstatuara me vendim gjykate sipas regjistrimeve në SIFQ konstatohet se 10 institucione përbëjnë edhe rreth 65% të pagesave, që përfshijnë Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Bashkinë Tiranë, Repartin Ushtarak Nr.4300 Tirane, Keshillin e Lartë Gjyqësor, Drejtorinë e Përgjithshme të burgjeve, Ministrinë e

³¹ jo në përputhje me pikën 22 të Udhëzimit Plotësues nr.2, datë 20.01.2020 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020”

Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave dhe Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.

Nga auditimi në Aparatin e MFE, nga auditimi konstatohet në pasqyrat financiare detyrim në vlerën 535,303 mijë lekë, për çështjen “Dhimërtika dhe Nika”. U konstatua se për çështjen “Rista dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, vlera e detyrimit të sanksionuar nga gjykata përkatëse është në shumën 10,701,300 Euro. Në zbatim të këtij vendimi ka dalë VKM nr.613, datë 31.08.2016 për ekzekutimin e shumës së më sipërme. Gjatë vitit 2016 është likuiduar një pjesë e shumës sipas listës së përfituesve të vendimit. Pjesa tjetër e detyrimit në shumën 2,944,600 Euro rezulton të jetë e papaguar.

Nga auditimi në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve rezultojnë diferenca në raportimin e detyrimeve të prapambetura duke mos pasqyruar në pasqyra financiare 27 vendime gjyqësore në vlerën 20,168 mijë lekë; detyrime për marrëdhënie tregtare për 7 raste në vlerën 60,113 mijë lekë;

Nga auditimet e zhvilluara ka rezultuar problematik mos raportimi i vendimeve dhe mos përfshirja e tyre në detyrimet e prapambetura të raportuara nga MFE dhe në ciklin e shpenzimeve publike, me impaktin më të madh në ato vendime që burojnë nga vendimarrjet e gjykatave ndërkombëtare, të cilat implikojnë edhe detyrime të tjera në formën e interesave të vonuar nga mos ekzekutimi në kohë.

FONDI I RINDËRTIMIT

Fondet për procesin e rindërtimit janë realizuar në shumën 16.6 miliard lekë, nga 32 miliard lekë të planifikuara sipas aktit normativ nr. 34, me një mos realizim në shumën 15.4 miliard lekë, ose 48.15%. Në pjesën më të madhe këto fonde janë realizuar në qeverisjen vendore në shumën 9,447 milion lekë, nga të cilat me burim financimi transfertën e pakushtëzuar në shumën 8.4 miliard lekë dhe me burim financimi të ardhurat e veta në shumën 1 miliard lekë. Shpenzimet nga fondi i rindërtimit të kryera nga ana e qeverisjes qendrore rezultojnë në shumën 7 miliard lekë sipas raportimit në treguesit e konsoliduar fiskalë. Ky fond i parashikuar për tu trashëguar edhe në vitet e ardhshme buxhetore është planifikuar vetëm për vitin 2020, duke mos parashikuar buxhet për vitet 2021 dhe 2022 referuar tabelës 4 të ligjit të buxhetit.

Me aktin normativ nr. 28 datë 02.07.2020, neni 7 i ligjit të buxhetit është ndryshuar përsëri duke përcaktuar fondin e rindërtimit në shumën 34 miliard lekë, ndarë në shumën 3 miliard lekë grante dhe shpenzime të buxhetit të shtetit 31 miliard lekë. Pra fondi i rindërtimit është rritur me 14 miliard lekë në total dhe njëkohësisht është ndryshuar klasifikimi i burimit të financimit duke ulur shumën e granteve të planifikuara dhe duke rritur shpenzimet e buxhetit të shtetit. Edhe në këtë akt normativ, është ndryshuar vetëm vlera e buxhetit për vitin 2020, duke parashikuar 0 lekë për vitet 2021 dhe 2022 dhe njëkohësisht mundësinë e trashëgimit të tij në vitet pasardhëse.

Me Aktin normativ nr. 34 datë 16.12.2020, neni 7 i ligjit të buxhetit është ndryshuar duke përcaktuar fondin e rindërtimit në shumën 32 miliard lekë, ndarë në shumën 3 miliard lekë grante dhe shpenzime të buxhetit të shtetit 29 miliard lekë. Pra fondi i rindërtimit është ulur me 2 miliard lekë e reflektuar në uljen e shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Edhe në këtë akt normativ, është ndryshuar vetëm vlera e buxhetit për vitin 2020, duke parashikuar 0 lekë për vitet 2021 dhe 2022 dhe njëkohësisht mundësinë e trashëgimit të tij në vitet pasardhëse.

Gjithashtu, konstatohet se shpërndarja e fondeve me VKM nuk është shoqëruar me ndryshim të vlerës së fondit të rindërtimit në vitet pasardhëse buxhetore, duke qenë se plani paraqitet në shumën 0 lekë për vitet 2021 dhe 2022 sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar.

FONDI I KONTIGJENCËS DHE REZERVËS

Në sistemin e Thesarit rezultojnë të çelura 3 kode projektsh për të ndjekur përdorimin e Fondit Rezervë i cili me Aktet Normative është shtuar edhe me fondet e kontigjencës për mbështetjen sociale nga efektet e pandemisë Covid-19 në shumën 13.5 miliard lekë dhe Fondi i Kontigjencës për masat anti Covid-19 në shumën 1 miliard lekë nga 1.7 miliard lekë i miratuar me Ligjin e buxhetit vjetor³². Nga auditimi i përdorimit të këtij fondi rezulton se:

Deri në momentin e ndryshimit me Aktin Normativ të datës 21.03.2020, Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave prej 1.7 miliard lekë është përdorur 28% nga të cilat:

44 milion lekë për një event qeveritar; 400 milion lekë për Ministrinë e Shëndetësisë ku ndër të tjera parashikon blerjen e respiratorëve dhe 24.8 milion për ngritjen e shërbimit të karantinës³³, fond i cili rezulton i shpenzuar vetëm në vlerën 5.3 milion lekë. Gjithashtu, konstatohet se ky fond është përdorur nga MSHMS në muajt Nëntor-Dhjetor 2020 pra më shumë se 7-8 muaj nga momenti i miratimit dhe obligimit të fondeve.

Në raportimin e MFE evidentohen edhe 2 VKM të tjera për përdorimin e Fondit Rezervë në muajin Shkurt: VKM nr.188 për 27 milion lekë dhe VKM nr.205 për 150 milion lekë, për Ministrinë e Brendshme. Në sistemin e Thesarit nuk rezultoi pagesë për VKM 188³⁴ ndërsa për VKM nr.106³⁵ pagesat lidhen me një kontratë në vazhdim dhe që duhej të ishin planifikuar në ligjin fillestar.

Në zbatim të Aktit Normativ nr.15/2020 përcaktohet se Fondi rezervë i buxhetit të shtetit është 16.2 miliard lekë përfshirë 2 fonde kontigjence për Covid-19. Deri në këtë datë Fondet Rezervë i Këshilli i Ministrave ishte përdorur për 645 milion lekë ose 38%; Kontigjenca për paketën sociale 1 në shumën

³² 94901AA- Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave, (fond i cili nuk pësoi rritje me Aktin Normativ)

94901AB- Fondi në formën e kontigjencave për paketën sociale anti-Covid 19

94901AC- Fondi Rezervë në kuadër të masave anti-Covid 19

³³ kodin e projektit 19AD401- “Rikonstrukcion dhe përshtatje si infrastrukturë karantine i Shtëpise se pushimit të ushtarakëve, Plepa, Durrës, prona nr.231”

³⁴ - VKM nr.188 datë 27.02.2020 për 27,000 mijë lekë për shpenzime operative me kod 91601AB- “Auditime të kryera”.

³⁵ VKM nr.106 datë 05.02.2020 për 150,000 mijë lekë për shpenzime për investime për projektin “Përshtatja e Mjediseve të Punës për prokurorinë e Posaçme të luftës kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar dhe byronë kombëtare të hetimit dhe sigurimi i mjeteve dhe pajisjeve të nevojshme për funksionimin e tyre”.

5.8 miliard lekë ose 90% dhe Fondi për masat anti Covid-19 prej 1 miliard përdorur 57 milion lekë ose 6%. Nga shqyrtimi i dosjeve fizike të çdo VKM-je, u konstatuan:

Në lidhje me shpërndarjet e Fondit rezervë për shpenzime për investime nga auditimi i regjistrimeve dhe pagesave konstatohet se: VKM nr.463 datë 10.06.2020 shton me 200 milion lekë projektin “Shpronësime” dhe një muaj më vonë, me VKM nr.610 pakësohet me 140 milion lekë për të financuar projekte të administruara nga AKSHI. Ndërkohë që preket Fondi Rezervë, po në të njëtin muaj, me Aktin Normativ 28, projekti ka përfituar një rritje buxhetore prej 2.9 miliard lekë dhe përdorimi i Fondet Rezervë duket i panevojshëm jo në kushtet e emergjencës dhe i pa koordinuar me strukturën që përgatit projekt aktin normativ.

Në këtë Aktin Normativ nr.34 datë 16.12.2020 nuk ka patur shtesa në fondin rezervë. Nga auditimi konstatohet se I vetmi ndryshim i konstatuar është riklasifikimi dhe paraqitja e konsoliduar e Fondit të Këshillit të Ministrave” dhe “Fondi Rezervë në kuadër të masave anti-Covid 19” në një të vetëm si fond i Këshillit të Ministrave në total në shumën 2.7 miliard lekë. Deri në këtë moment Fondi Rezervë i kontigjencës prej 1 miliard lekë ishte përdorur në masën 184 milion lekë ose 18.4%. Në vijim, të gjitha përdorimet e Fondit Rezervë të periudhës Gusht- Dhjetor 2020 janë regjistruar në kodin e Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave dhe vetëm në një rast është përdorur për shpenzime COVID-19 në shumën 20.6 milion lekë³⁶.

Në vijim, Fondi Rezervë i KM është përdorur edhe për shpenzime të cilat duhej të ishin planifikuar në ligjin e buxhetit vjetor si në rastin e fondeve akorduar AKSHI-t, me VKM nr. 610 datë 29.07.2020 në shumën 1 miliard lekë: 860 milion lekë nga Fondi Rezervë dhe 140 milion lekë nga Shpronësimet, për të kryer pagesa për mirëmbajtjen e sistemeve që administron ky institucion. Ky miratim dhe rishpërndarje fondesh buxhetore bëhet vetëm pak javë pas Aktit Normativ të radhës i cili supozohet të kishte përfshirë të gjitha kërkesat buxhetore sipas prioritetëve dhe mund të përdoreshin fonde të projekteve pa realizim për vitin 2020.

FONDI I TË PËRNDJEKURVE POLITIKË³⁷

Fondi i të Përndjekurve Politikë është planifikuar në Programin Buxhetor Afatmesëm 2020-2022 nën programin 01190 “Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë”. Fondi i miratuar për këtë program ka ardhur duke u pakësuar nga 1,047 milion lekë në vitin 2019 në 1,037 milion lekë në vitin 2020 nga të cilat rezultojnë të paguara 1,000 milion lekë për nënprogramin “Pagesën e dëmshpërblimeve për ish të përndjekurve politikë”, ndërsa vlera 37.2 milion lekë për shpenzime administrative (paga, sigurimet shoqërore e shërbime). Kjo vlerë nuk ka ndryshuar as me Aktet Normative të miratuara gjatë vitit.

Në lidhje me detyrimin e mbetur në vlerë, për kompensimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist, duke marrë në konsideratë të gjitha VKM-të e miratuara deri në vitin 2020 është 32,182 milion lekë. Duke u bazuar në të dhënat e programeve afatmesme buxhetore të MSHMS, për vitet e

³⁶ me VKM nr.754 "Për një ndryshim në VKM. nr 371, datë 06.05.2020, "Për dhënie shpërblimi për personelin që shërben në institucionet e përkujdesjes shoqërore rezidenciale publike, që janë në përgjegjësi administrimi të shërbimit social shtetëror dhe të Bashkive".

³⁷ Sipas ligjit nr. 9831 datë 12.11.2007 “Për dëmshpërblimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist”, i ndryshuar.

ardhshme (PBA2020-2022), parashikimi i fondit për programin e “Pagesës së ish të përndjekurve politik”, mbetet në vlerën 1,000,000 mijë lekë. Koha e lëvritit, për vlerën e mbetur do të ishte shumë e gjatë.

FONDI PËR ZHVILLIMIN E RAJONEVE³⁸

Për vitin 2020, Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR) përbëhet nga granti konkurues për arsimin ku subjektet zbatuese janë njësitë e vetëqeverisjes vendore. Fondet i miratuar me ligj në shumën 1.7 miliard lekë ka ndryshuar me Aktin Normativ nr.15 në ulje në shumën 620 milion lekë dhe ulje me Aktin Normativ 34/2020 në shumën 45.3 milion lekë dhe me Aktin Normativ nr. 34 të Dhjetorit 2020 janë shtuar 2 milion lekë shpenzimet kapitale me financim të huaj. Nga auditimi i këtij konstatohet se:

Për programin buxhetor 9120 “Arsimi bazë” realizimi faktik paraqitet në shumën 1 miliard lekë për 33 produkte nga 43 të buxhetuara, nga të cilat 111 milion lekë janë përdorur për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura. Në listën e investimeve publike projektet nuk paraqiten me vlerat e plota, duke paraqitur si vit fillimi dhe vit mbarimi vitin 2019, dhe rrjedhimisht duke mos parashikuar fonde për vitin 2020 e në vazhdim. Parashikimi i fondeve për këto projekte është kryer në një projekt të vetëm investimi me emërtimin “*Fondi për Zhvillimin e Rajoneve në vazhdim*”, me institucion Aparatin e Ministrisë, ndërkohë që këto fonde, janë të miratuara me vendim të KZHR për projekte me përfitues njësitë e vetëqeverisjes vendore.

Realizimi faktik i programit 9230 “Arsimi i mesëm i përgjithshëm” paraqitet në shumën 817 milion lekë për 27 produkte ose 99 % të totalit të programit duke përfshirë këtu dhe pagesat për detyrime të prapambetura në shumën 105 milion lekë.

Programi buxhetor 9450 “Arsimi i lartë” është miratuar fillimisht në shumën 630 milion lekë dhe më pas ndryshuar në ulje më akte normative përkatësisht me 6 dhe 15 dhe 34 duke rezultuar me një plan përfundimtar në shumën 385 milion lekë ose 39% më pak se plani fillestar. Nga auditimi konstatohet se ndryshimet me akte normative përfshijnë rialokime midis projektsh ku ndër të tjera është shtuar projekti “*Ndërtimi i një godine të re universitare*” me përfitues Universitetin Aleksandër Moisiu në shumën 50 milion lekë dhe projektin “*Studim projektim të konvikteve*” në shumën 500 milion lekë, nga të cilat *projekti për ndërtimin e një godine universitare* është një projekt me detyrime të prapambetura nga viti 2018 në shumën 111 milion lekë, dhe duhej të ishte planifikuar që në ligjin e buxhetit. Në mbyllje të vitit fondi i këtij programi shkurohet për projektin e konvikteve të Bashkisë Tiranë.

FOND SHQIPTAR I ZHVILLIMIT

Programi buxhetor 6220 “Infrastruktura Vendore dhe Rajonale” është parashikuar si program buxhetor në Fondin Shqiptar të Zhvillimit, si autoriteti programues, kontraktues dhe zbatues. Sipas ligjit për buxhetin e vitit 2020 fondi për këtë program është miratuar në shumën 4.5 miliard lekë, ndryshuar në ulje me aktin normativ të dhjetorit në 3.5 miliard lekë. Vlera e realizimit të programit

³⁸ Nga auditimi i realizuar në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit në MFE me program 514/1 datë 14.05.2021, i ndryshuar.

infrastruktura vendore dhe rajonale për vitin 2020 është në shumën 3.3 miliard lekë nga të cilat 614 milion lekë shlyerjen e detyrimeve të prapambetura. Nga auditimi i këtij fondi konstatohet:

Për fondin për zhvillimin e rajoneve, është çelur projekti me emërtimin *“Projekte te grantit infrastruktura vendore dhe Rajonale” pavarësisht rishikimeve të shumta me akte normative* nuk janë çelur fonde për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura në këtë program buxhetor. Në lidhje me projektet e tjera të programit të infrastrukturës vendore dhe rajonale konstatohet se për projektet në vazhdim ka mospërputhje me periudhën e buxhetit të planifikuar për shlyerjen e tyre dhe periudhës së ekzekutimit të kontratës. Gjithashtu është konstatuar se fondet e parashikuara për projektin *“Rivitalizimi urban i zonave me potencial te larte turistik ne Rajonin 3 dhe 4”* janë përdorur për financimin e detyrimeve të projektit *“Loti II- Ndërtimi i rrugës së re përgjatë lumit Osumit...., Bashkia Berat”* nënshkruar në 23.12.2019 në shumën 110.5 milion lekë me afat 6 muaj.

Në lidhje me projektet e reja të investimit konstatohet se fondi për këtë program është ulur në Dhjetor 2020 me aktin normativ 34 duke shkurtuar fondet për kontrata tashmë të lidhura në total prej 1 miliard lekë duke bërë që në momentin e ndërmarrjes së angazhimit, për asnjë nga investimet e planifikuara nuk është respektuar zbatimi i kërkesave ligjore për disponimin e vlerës së 20% të investimit në vitin e parë të tij si dhe gjithashtu konstatohet mospërputhje e planit buxhetor me afatin kohor të ekzekutimit të kontratës.

Nga auditimi konstatohet se kontratat për këto investime janë lidhur në shumicën e rasteve pas datës 15 Tetor që është afati i sanksionuar në ligjin e menaxhimit të buxhetit

SHPENZIME PËR FONDE SPECIALE: SIGURIMET SHOQËRORE

(Instituti i Sigurimeve Shoqërore)

Për vitin 2020 në total, shpenzimet për të tre programet e sistemit të sigurimeve shoqërore së bashku me shpenzimet për administrimin u realizuan në shumën 136.98 miliard lekë dhe krahasuar me planin fillestar të vitit 2020 rezulton me pak në masën 5.8 miliard lekë ose 4.2% më pak. Krahasuar me buxhetin përfundimtar të miratuar me aktin normativ Nr.34, dt 16.12.2020, për vitin 2020, nga 140.76 miliard lekë realizohen 134.15 miliard lekë me një mos realizim në shumën 6.6 miliard lekë, të cilat kryesisht janë pasojë e mos tërheqjes brenda vitit të pensioneve, për shkak të pandemisë së COVID-19, nga pensionistët që jetojnë jashtë shtetit. Bazuar në të dhënat e bilancit financiar të ISSH, shuma e pensioneve të pa tërhequra për shkaqet e mësipërme evidentohet të jetë në masën 5.7 miliard lekë.

Shpenzimet sipas programeve, Shpenzimet për pensione janë realizuar 4.2 miliard më pak për shkak të moskryerjes së të gjitha pagesave të pensioneve brenda vitit me ritmet e parashikuara të viteve të mëparshme, Shpenzimet për programe të veçanta janë realizuar 1.1 miliard më pak për shkak të mosrealizimit të kompensimeve dhe për shkak të pensioneve të mbyllura si rezultat i vdekjeve, Shpenzimet në skemën suplementare paraqiten me një mosrealizim prej 1 miliard lekë, i cili vjen pas daljes së ligjit 29/2019 *“Për trajtimin financiar, suplementar të punonjësve që kanë punuar në miniera e në nëntokë, të punonjësve të industrisë së naftës e të gazit dhe të punonjësve që kanë punuar në metalurgji”* pasi aplikimi i këtij ligji ka filluar mbas muajit korrik dhe nuk është realizuar lidhja e të gjithë përfituesve brenda vitit.

Gjatë vitit 2020 numri i përfituesve të skemës së pensioneve paraqitet në 544,200 nga 529,100 të raportuar në vitin 2019 ose me një % rritje vjetore prej 2.9%. Sa i takon kontributeve të buxhetit të shtetit ajo paraqitet në rënie krahasuar me një vit më parë me 472 milion lekë nga të cilat në grupin “kontribute të buxhetit për bujkun” me 296 milion lekë. Kështu deficitin e skemës së sigurimit paraqitet në shumën 29.5 miliard lekë.

Deficiti i financiar i skemës së pensioneve të fshatit:

Numri i personave fizik kontribuues për vitin për vitin 2020 është 31,879 persona, ose 7,679 persona me pak se në vitin 2019. Për vitin 2020 kanë përfituar nga skema 115,443 persona krahasuar me 121,208 në vitin 2019. Sa i takon shpenzimeve ato janë realizuar në masën 13.67 miliard lekë nga 13.68 miliard lekë të planifikuara gjithësej ose 4% më pak se një vit më parë duke rritur deficitin e kësaj skeme me 493 milion lekë. Në fund të vitit 2020 deficitin e skemës së fshatit paraqitet në nivelin 10.3 miliard lekë. Shpenzimet e skemës së fshatit në tejkalim të të ardhurave janë mbuluar kryesisht nga buxheti i shtetit, ku diferencën më të madhe e ka dega e barrëlindjeve, në të cilën të ardhurat për vitin 2020 mbulojnë vetëm 28.7% të shpenzimeve.

Për vitin 2020 numri i debitorëve të vetëpunësuar në bujqësi ka rezultuar 12635 persona gjithësej. Në krahasim me gjendjen e tyre në fillim të këtij viti, ku numri fizik i debitorëve të vetëpunësuar në bujqësi ishte 18507 persona, kemi një ulje të tyre prej 5872 persona.

Për personat e vetëpunësuar në bujqësi, debitorë në organet e sigurimeve shoqërore, shuma e detyrimeve të prapambetura në fund të vitit 2020 ka rezultuar 479.6 milion lekë nga të cilat 4 milion lekë kamatëvonesat.

Problematikë mbetet pjesëmarrja e popullsisë së fshatit në skemën e sigurimeve shoqërore dhe për pasojë numri i personave të vetëpunësuar në bujqësi që kontribuojnë është shumë i vogël, në nivelin e 40 - 50 % të numrit të kontribuesve të parashikuar.

ISSH në vitin 2018 ka përgatitur një projekt ligj ku një ndër problematikat e veçanta të trajtuara lidhej me ecurinë e skemës së sigurimeve shoqërore për personat e vetëpunësuar në bujqësi, si zgjidhje është propozuar rritja e masës së kontributit që paguajnë fermerët dhe caktimi i një page minimale për bujqit që i përgjigjet kësaj mase kontributi, duke ruajtur kriteret dhe parametrat e formulës aktuale të pensioneve. Në mbledhjen e muajit korrik 2020, Këshilli Administrativ i ISSH ka marrë në shqyrtim projekt ligjin duke konkluduar që për efekt të zbatimit të kësaj skeme nevojiten reflektime në VKM 77/2015 e ndryshuar.

Deficiti i financiar i skemës së pensioneve të skemës së qytetit

Kontributet për skemën e qytetit (për pensione; për sëmundje; barrëlindje dhe aksidente e sëmundje profesionale) janë realizuar në shumën 82.2 miliard lekë, nga 80.8 miliard lekë që ishin programuar, ose në masën 102%, me një tejkalim në realizim në shumën 1.4 miliard lekë. Kontributet në total në vitin 2020 janë rritur me 431 milion lekë, ose 0.5% krahasuar me vitin 2019 dhe me 23.5 miliard lekë ose 29% krahasuar me vitin 2015 (viti i parë i reformës).

Shpenzimet për skemën e qytetit (për pensione; për sëmundje; barrëlindje dhe aksidente e sëmundje profesionale) janë realizuar në shumën 101 milion lekë, nga 106 milion lekë që ishin programuar, ose në masën 96%, me një mosrealizim në shumën 4.2 miliard lekë.

Shpenzimet në total për degët e sigurimit të detyrueshëm në vitin 2020 janë rritur me 1.5 miliard lekë, ose 1.5% krahasuar me vitin 2019. Nga të dhënat rezulton se kontributet mbulojnë totalisht shpenzimet për degën e sëmundjes, barrë lindjes dhe aksidenteve, ndërkohë mbetet deficitare dega e pensione.

Numri mesatar vjetor i kontribuesve për sigurimet shoqërore është 642,484 nga të cilët: Buxhetorë 139,555; Jobuxhetorë 15,690 dhe Privatë 487,239. Krahasuar me vitin 2019 numri mesatar i kontribuesve për skemën e qytetit është ulur me 17,796 kontribues ose rreth 3% më pak.

Për vitin 2020, deficit i skemës së qytetit paraqitet në shumën 19.2 miliard lekë nga 24.8 miliard lekë që ishte deficit i planifikuar, pra rreth 23% më i ulët se planifikimi ndërkohë që rezulton me rreth 6% më i lartë se viti 2019, ku deficit ishte 18.1 miliard lekë. Deficit në masën 19% të shpenzimeve do të thotë që kontributet mbulojnë vetëm 81% të pensioneve mujore (për vitin 2019 kontributet mbulonin 82% të pensioneve mujore).

Nga auditimi në ISSH rezulton se për vitin 2020 se janë paguar plotësisht 369,707 listëpagesa të periudha të mëparshme të viteve 2012-2019. Problematikë në zbatimin e Marrëveshjes së Bashkëpunimit midis DPT dhe ISSH mbetet dërgimi i listë pagesave të munguara të formatit letër të periudhës 2006-2012. Në fund të vitit 2020 rezultojnë gjithsej 1,501,931 listë pagesa të munguara (4,209 më pak krahasuar me vitin 2019), prej të cilave 1,421,307 ose rreth 95% janë listë pagesa të munguara të të vetpunësuarve (biznes i vogël). Mungesat e listëpagesave rrjedhin nga subjektet aktive, që do të thotë se nuk ka mungesa të shtuara artificialisht pas kalimit në status pasiv të këtyre subjekteve. Sipas marrëveshjes ISSH-DPT pagesat e kontributeve të sigurimeve shoqërore për këtë kategori biznesi do të merren si listëpagesa të mirëfillta.

Niveli i borxhit ndaj skemës së pensione

Në fund të vitit 2020 debitorët për sigurimet shoqërore nga organet tatimore rezultojnë në shumën 14.4 miliard lekë ose 1.8 miliard lekë më shumë se në vitin 2019. Niveli i borxhit është sa 75% e deficitit të skemës së qytetit, me një rritje prej 5% krahasuar me vitin 2019. Stoku i borxhit në numër debitorësh është rritur me 12 % duke arritur në 96,833. Numri i subjekteve debitorë është rritur me 12%, ndërkohë që debia është rritur në masën 14% krahasuar me vitin 2019, nga të cilët 71106 janë subjekte të klasifikuara në grupin “biznes i vogël” ndërsa si vlerë detyrimi grupi “biznes i madh” ka vlerën më të lartë të detyrimit me 9.1 miliard lekë nga 8.1 miliard lekë në fund të vitit 2019. Ndër subjektet debitorë me vlerat më të larta të debisë mund të përmendim Armo, Alsat, Agonset, Vitrina, Filanto Albania, Kuid Etj.

Sipas statusit në administratën tatimore, nga 96833 subjekteve debitorë 45818 subjekte ose 47% e tyre janë subjekte aktive me një debi në shumën 7,4 miliard lekë, ose 51% e debisë totale; 38398 subjekte ose 40% e tyre janë subjekte pasive me një debi në shumën 6.3 miliard lekë, ose 44% e debisë totale; 12613 janë subjekte që kanë bërë kërkesë për crregjistrim me debi në shumën 0.6 miliard lekë. Nga subjektet buxhetorë debitorë për kontributet e sigurimeve shoqërore rezultojnë 474 subjekte me debi totale në shumën 386 milion lekë ku subjektet me borxhin më të lartë përmendim: Repartet Ushtarake, Bashkia Kukës, Komuna Ndroq etj. Vlera e kësaj debie shtrihet në periudha të ndryshme tatimore për të gjitha subjektet dhe përfshin detyrimin në shumën 144 milion lekë për gjoba dhe interesa. Subjekte shtetërore jobuxhetorë debitorë për sigurimet shoqërore për vitin 2020 rezultojnë në total 296, nga 259 subjekte që ishin në vitin 2019, me debi totale në shumën

340 milion lekë ku subjektet me debinë më të lartë ose 92% e totalit të debisë për këtë grup përmendim: Klubi i Futbollit Vllaznia, Tirana, Skënderbeu, Luftëtari, Apollonia, Flamurtari Football Club si dhe Ujësjiellës Kanalizime Polican, Kombinati Mekanik Polican, Parku Udhëtarëve Shkodër, Ndërmarrja e Ujësjiellit Patos, etj.

Nga auditimi i përputhshmërisë së aktivitetit të Institutit të Sigurimeve Shoqërore konstatohet se rezultojnë nivel ende i lartë i dosjeve të përspektuara dhe të përcaktuara, si dhe detyrime të pa arkëtuara. Gjatë periudhës 01.01.2015-31.12.2020, janë lëshuar 180,869 përfitime nga 14 DRSSH/DSSH, nga të cilat janë inspektuar 85978 përfitime suplementare afatgjata, apo 47.5 %, ose gati më shumë se gjysma e përfitimeve. Për vitin 2020, janë inspektuar 51415 dosje nga të cilat kanë rezultuar një efekt financiar debitor në shumën 79 milion lekë dhe një efekt financiar kreditor në shumën 36 milion lekë. Periudha e mbuluar nga inspektimet është 01.01.2015-31.12.2018. Periudhat e pakontrolluara përbëjnë risk për mos evidentimin e shumave të përfituara tepër për shkak të kalimit të afatit ligjor³⁹.

nga auditimi rezultoi mungesë e një databaze të plotë dhe gjithë përfshirëse të vendimeve gjyqësore të ISSH dhe DRSSH-ve, për ndjekjen dhe ecurinë e tyre. Informacioni i disponuar nga auditimi tregon për një rënie të numrit të proceseve gjyqësore nga 6316 në 5195 procese, gjithashtu ka rënë dhe numri i proceseve gjyqësore që janë humbur nga 3543 në 2504 procese, si dhe numri i proceseve gjyqësore që nuk janë ankimuar⁴⁰. Në gjykatën e lartë aktualisht janë 1221 procese gjyqësore të mbartura ndër vite për shkak të mosfunksionimit normal të kësaj gjykate, të cilat përbëjnë kosto si për individin ashtu dhe për institucionin.

SHPENZIME PËR FONDE SPECIALE: SIGURIME SHËNDETËSORE

(Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor-FSDKSH)

Buxheti për vitin 2020 i sigurimeve shëndetësore është miratuar me ligjin nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020” ku janë parashikuar Të ardhura dhe shpenzimet gjithsej në shumën 44.1 miliard lekë⁴¹, nga të cilat 14.4 miliard lekë nga kontributet dhe 29.7 miliard lekë nga buxheti i shtetit. Gjithashtu, me ligj është parashikuar që fondi për rimbursimin e medikamenteve nuk tejkalon tavanin prej 11 miliard lekë, duke përfshirë edhe detyrimet e prapambetura si dhe përcaktimi që fondi për shërbimin spitalor detajohet dhe përdoret me vendim të Këshillit të Ministrave.

Gjatë vitit 2020, ky plan ka ndryshuar 3 herë, konkretisht: 1) me aktet normative nr.6 datë 21.03.2020 është shtuar me 1.2 miliard lekë “Transferta nga buxheti i shtetit” si dhe është përcaktuar fondi Anti Covid-19 në nivelin 2.5 miliard lekë. 2) me Akti normativ nr.28 datë 02.07.2020 është shtuar tavan i kufizues për rimbursimin e medikamenteve me 150 milion lekë si dhe rishikuar parashikimi për kontributet në ulje me 1.256 miliard lekë duke rritur me të njëjtën shumë “transferta nga buxheti i

³⁹ 3 vite nga marrja e përfitimit në kundërshtim me përcaktimet e pikës 3, Neni 62 ligjit nr Ligjit Nr.7703, datë 11.05.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”.

⁴⁰ për shkak të vkm nr. 482, datë 29.06.2016, dhe vkm nr.660, datë 10.10.2019 “për disa shtesa në vendimin nr.77, datë 28.01.2015, të këshillit të ministrave “për kontributet e detyrueshme dhe përfitimit nga sistemi i sigurimeve shoqërore dhe sigurimi i kujdesit shëndetësor” të ndryshuar

⁴¹ Detajimi i miratuar me vendim të Këshillit Administrativ nr.1 datë 06.02.2020

shtetit". 3) Me aktin normativ nr.34 datë 16.12.2020 janë rritur parashikimi për kontributet me 300 milion lekë, transferta nga buxheti i shtetit 100 milion lekë rrjedhimisht edhe shpenzimet në total 400 milion lekë.

Të ardhurat gjithsej të FSDKSH janë realizuar në shumën 43.86 miliard lekë, nga të cilat 13.66 miliard lekë nga kontributet dhe 30.1 miliard lekë nga transfertat nga Buxheti i Shtetit nga të cilat 7 miliard për shërbimin parësor dhe 22.9 miliard për shërbimin spitalor. Kontributet e sigurimeve shëndetësore të bujkut, vullnetare të mbledhura e kontabilizuara në ISSH dhe FSDKSH janë realizuar në shumën 50 milion lekë⁴². Transfertat nga Buxheti i Shtetit përbëjnë pjesën më të madhe të ardhurave që financon skemën e sigurimit të kujdesit të detyrueshëm shëndetësor, me një mos realizim në shumën 117 milion lekë. Të ardhura të tjera dhe sigurimi vullnetar të realizuara nga FSDKSH përgjatë vitit 2020 përfshijnë 67,455 mijë lekë të ardhura të tjera dhe 184 mijë lekë sigurim vullnetar.

Pas miratimit të buxhetit fillestar gjatë vitit, ndikuar në mënyrë të konsiderueshme edhe nga situata pandemike, janë kryer ndryshime të shumta të buxhetit ndërmjet njësive shpenzuese, ndërmjet zërave të miratuar si dhe ndërmjet programeve si reflektim edhe i ndryshimeve me akt normativ të ligjit të buxhetit fillestar të vitit. Situata pandemike ka kushtëzuar kryerjen e ndryshimeve buxhetore përgjatë vitit, të cilat janë reflektuar në masë të madhe në krijimin dhe përdorimin e shpeshtë të rezervës buxhetore e cila si zë më vete në bazë të tabelës mbi ndryshimet e buxhetit vlerësohet në shumën 500 milion lekë. Disa nga këto rishikime janë: 1) është krijuar rezervë spitalore në shumën 225 milion lekë e cila në vijim është shtuar dhe pakësuar sipas ndryshimeve me VKM-të për përcaktimin e buxhetit të shërbimit spitalor dhe VKA-të të Këshillit Administrativ. 2) Me VKA nr.4 datë 26.02.2020 është miratuar një fond shtesë prej 100 milion lekë për tu përdorur për spitalet për masa anti- Covid-19 për blerje mallra e shërbime (602). 3) Me VKA nr.5 datë 03.04.2020, pas ndryshimeve të buxhetit me Aktin Normativ nr.6 është shtuar buxheti i FSDKSH në total me 1.2 miliard lekë i përcaktuar si pjesë e fondit anti Covid-19, me VKM nr. 249/2020 ky fond është detajuar në shumën 0.5 miliard lekë në programin "shërbimet e kujdesit dytësor" dhe pjesa tjetër prej 2 miliard lekë është vendosur të përdoret nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në programe të tjera buxhetore që nuk financojnë buxhetin e sigurimeve shëndetësore të FSDKSH. Këto përcaktime të bëra në VKM nuk janë në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 88/2019 "Për buxhetin e vitit 2020", i ndryshuar i cili ka parashikuar përdorimin e këtij fondi në programet e buxhetit të sigurimeve shëndetësore. 4) Me VKA nr. 12 datë 07.10.2020 është vendosur shpërndarja e fondeve në shumën 140 milion lekë për spitalet Shefqet Ndroqi dhe spitalin e Traumës për shpërblimin e personelit mjekësor në vijën e parë të përballimit të pandemisë. 5) Me VKA nr. 14 datë 30.10.2020 rialokon në ulje në shumën 850 milion lekë shpenzimet për kujdesin shëndetësor parësor, në ulje me 5 milion lekë shpenzimet administrative dhe në shtesë 5 milion lekë shpenzimet për investime. 6) Me VKA nr.20 datë 03.12.2020 është shtuar buxhetin e spitaleve në total për 209 milion lekë dhe pakësuar respektivisht transfertën për individë në shumën 2 milion lekë; pagesat e shërbimeve PPP të laboratorëve në

⁴² Të ardhurat nga kontributet e fermerit, janë të ardhura dhe kontribute që mbledhen nga ISSH nga strukturat e saj, ndërsa evidentimi dhe kontabilizimin e tyre bëhet në FSDKSH.

shumën 49 milion lekë; marrëveshjen COVAX për 7 milion lekë dhe rezervën spitalore në shumën 151.3 milion lekë.

Nga auditimi është konstatuar se në dy raste, është miratuar buxheti për spitale me VKA pa pasur kërkesa buxhetore. Gjithashtu është konstatuar se miratohen me VKA rishpërndarje fondesh pas aktit normativ, vetëm 7 ditë para fundit të vitit buxhetor dhe në kundërshtim me afatin e përcaktuar për kryerjen e rishpërndarjeve duke legjitimuar tejkalimin e shpenzimeve buxhetore. Nga auditimi konstatohet se një pjesë e fondit rezervë anti Covid të alokuar në FSDKSH është përdorur për shlyerjen e detyrimeve për energji ujë dhe vendime gjyqësore për spitalet publike.

Shpenzimet gjithsej për vitin 2020 janë realizuar në shumën 43.27 miliard lekë nga 42.1 miliard lekë të realizuara një vit më parë, nga të cilat 19.4 miliard lekë për kujdesin parësor dhe 23.85 miliard lekë për kujdesin spitalor. Shpenzimeve për rimbursimin e barnave dhe pajisjeve mjekësore ato rezultojnë në masën 11.09 miliard lekë⁴³ ose 99.7% e planit të rishikuar. Krahësuar me vitin 2019 shpenzimet e rimbursimit janë rritur me 223 milion lekë më shumë, ndërkohë që numri i recetave është ulur me -481 receta. Shpenzimet për kujdesin shëndetësor parësor u realizuan në shumën 7.4 miliard lekë ose 98.8% e planit përfundimtar. Shpenzimet Administrative janë realizuar në shumën 803.6 milion lekë ose 84.4% e planit përfundimtar. Shpenzimet për Investime janë realizuar në shumën 114.7 milion lekë ose 94.8% e planit përfundimtar ku është përfshirë dhe fondi për ngritjen e sistemit software të inspektimit të depove dhe farmacive në vlerën 110.2 milion lekë duke hequr fondin e investimeve për ndërtesa edhe pse ky projekt nuk ka qenë i planifikuar si kërkesë buxhetore në PBA 2020-2022. Ky investim ka tejkaluar buxhetin e miratuar me rreth 2.6 milion lekë.

Shpenzime për programin e shërbimit spitalor janë realizuar për 23.8 miliard lekë nga 22.35 miliard lekë të realizuara një vit më parë. Shpenzime për shërbimin spitalor⁴⁴ për vitin 2020 janë realizuar për 22.9 miliard lekë ose 125 milion lekë më pak se plani. Shpenzime për spitalet janë realizuar në shumën 18.93 miliard lekë duke financuar 39 spitale dhe shtesat në buxhetin e tyre lidhen me shpenzimet për shpërbimin e personelit shëndetësor në vijën e parë të përballimit të pandemisë, shpenzimet operative shtesë si pasojë e nevojave për përballimin e pandemisë si dhe pjesa e buxhetit e shpërndarë në spitale publike për realizimin e 7 paketave të cilat përfshijn trajtimin e pacientëve si në spitale publike dhe ato private në shumën 3.3 miliard lekë nga 3.7 miliard të realizuara një vit më parë.

Peshën specifike më të madhe e ka paketa e dializës në rreth 70% të totalit të paketave. Konkretisht situata paraqitet: spitale private në vitin 2020 zënë 64% të këtyre paketave nga 52.5% që përbënin një vit më parë për 179,650 raste gjithsej dhe spitale publike në vitin 2020 zënë 36% të këtyre paketave nga 47.5% që përbënin një vit më parë për 44,101 raste gjithsej.

Mbi marrëveshjen COVAX: Nga FSDKSH përgjatë vitit 2020 është përdorur buxheti i programit të kujdesit dytësor në shumën 423 milion lekë për kryerjen e pagesës për marrëveshjen COVAX⁴⁵ për

⁴³ Ky realizim i raportuar sipas evidencave të përcjella përfshijn pagesat e kryera për detyrimet e vitit të kaluar dhe pagesat e kryera për periudhën Janar-Nëntor 2020, pa përfshirë detyrimet e muajit Dhjetor 2020.

⁴⁴ me thesar ku nuk përfshihet Spitali Durrësit.

⁴⁵ sipas ligjit nr. 134/2020

sigurimin e vaksinave anti Covid-19 në shumën 3,990,000 USD⁴⁶. Fondi për mbulimin e kësaj pagese është çelur në shumën 430 milion lekë në llogarinë buxhetore 604 “Transferime korente të brendshme”. Nga auditimi është konstatuar se është përdorur programi i kujdesit dytësor, ndërkohë që për transaksionet e blerjes së vaksinave përdoret programi i shërbimeve të shëndetit publik, pjesë e buxhetit të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.

Mbi zbatimin e kontratave koncesionare që administrojnë FSDKSH nga auditimi konstatohet:

Kontrata koncesionare e kontrollit bazë mjekësor (Check up). FSDKSH kryen pagesa për shërbim të pa kryer për kontrollin bazë të popullsisë si dhe TVSH mbi këtë shërbim, duke sjellë një kosto shtesë për buxhetin. Pagesat për koncesionarin, për punën e kryer për vitet 2015-2019, janë bërë për vlerën e projeksionit në shumën 4.2 miliard lekë dhe jo për shërbimin faktik, në shumën 3.3 miliard lekë referuar kontratës ku vlera prej 930 milion lekë, është financim për raste të pakryera. Bazuar në amendimet e kontratës koncesionare të vitit 2019, rastet e kryera më tepër se projekcioni zbriten për të kompensuar rastet nën projektion të financuara në vitet e mëparshme buxhetore. Gjatë vitit 2020 është kryer pagesa e shërbimit të periudhës nëntor 2019 deri në mars 2020 kur edhe është pezulluar zbatimi i kësaj kontrate si pasojë e pandemisë. Nga auditimi konstatohet se shërbimi është hapur për pak ditë në muajin Shtator dhe për të cilin është kryer një pagesë në shumën 2.1 milion lekë për rastet e kryera. Në total nga këto pagesa evidentohen 2127 raste në shumën 3.9 milion lekë të cilat janë paguar për shërbim të pakryer. Për rastet që janë faturuar nga koncesionari përgjatë muajve kur ka ndodhur pezullimi i kontratës si pasojë e pandemisë, nuk janë pranuar nga FSDKSH.

Konstatohet se edhe për vitin 2020 vijojnë të pranohen dhe likuidohen faturat tatimore mujore të Check-Up, lëshuar nga koncesionari, në vlerën totale 322 milion lekë në të cilën përfshihet edhe TVSH në masën 20% mbi vlerën e shërbimit shëndetësor⁴⁷, ndërkohë që ky shërbim duhet të trajtohet si Furnizim i Përgjithshëm nga TVSH. Praktika vazhdon bazuar edhe në interpretimin e DPT, e cila ka referuar shërbimin si të tatueshëm.

Kontratën koncesionare e sterilizimit. Nga auditimi rezultoi se shërbimet e kryera të sterilizimit të kryera nga koncesionari janë në shumën 1.25 miliard lekë nga 1.68 miliard lekë të kryera një vit më parë. Kjo si rezultat i pezullimit të kryerjes së ndërhyrjeve kirurgjikale si pasojë e pandemisë. Spitalet universitare, të cilat monitorohen e paguhen nga Drejtoria e Shërbimit Spitalor Universitar këtë vit zënë 780 milion lekë nga 1.1 miliard lekë një vit më parë ndërsa Spitalet Rajonale dhe Bashkiake të cilat monitorohen e paguhen nga Drejtoria Rajonale të Fondit këtë vit kanë marrë shërbimin në shumën 471.7 milion lekë nga 542.3 milion lekë të realizuara një vit më parë.

Kontratës koncesionare për ofrimin e shërbimit të hemodializës në 5 rajone, Shkodër, Lezhë, Elbasan, Korçë dhe Vlorë. Shpenzimet për shërbimet e hemodializës të kryera nëpërmjet kontratës së PPP

⁴⁶ sipas VKM nr. 886 datë 13.11.2020 ku është ndryshuar shtojca nr.2 e VKM nr. 42 datë 22.1.2020 “Për financimin e shërbimeve shëndetësore spitalore nga skema e detyrueshme e sigurimeve të kujdesit shëndetësor për vitin 2020”,

⁴⁷ , sipas përcaktimit ligjor në nenin 51 pika c e ligjit nr. 92/2014, datë 24.07.2014 “Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në RSH”, i ndryshuar, konstatuar edhe në auditimet e mëparshme nga KLSH

zënë rreth 33% të vlerës së këtij shërbimi në institucione jo publike dhe për vitin 2020 janë paguar 695 milion lekë nga 648 milion lekë të realizuara një vit më parë.

Sipas kontratës paguhen shërbime të pakryera sipas projeksionit të kontratës, për ato rajone që nuk e arrijnë projeksionin. Për vitin 2020, konstatohet se është arritur dhe tejkaluar projeksioni në dy rajone dhe nuk është arritur projeksioni për rajonet Shkodër, Vlorë dhe Korçë, ku faturimi është kryer për vlerat e projektuara dhe jo për nivelin faktik të shërbimit nën projeksion. Totali i seancave të dializës për vitin 2020 të parealizuar sipas projeksionit është 3654 seanca.

Nga auditimi konstatohet se përcaktime konfliktuale në kontratën⁴⁸ e financimit përsa i përket pagesës për rastet e shërbimeve të pakryera, të përkufizuara si rastet nën projeksion. Nga njëra anë përcaktohet që paguhen sipas projeksionit dhe nga ana tjetër përcaktohet që rastet e paguara të cilat nuk janë kryer përbëjnë dëm ekonomik. Pra, në të njëjtën kontratë financimi parashikohet edhe pagesa për rastet e pakryera edhe konsiderimi si dëm ekonomik i pagesës së rasteve kur vërtetohet se shërbimet e pretenduara nuk janë kryer. Në total, efekti i financimit të shërbimit të pakryer që në implementimin e kësaj kontratë koncesionare në vitin 2016 e deri në fund të vitit 2020 vlerësohet në shumën 352 milion lekë.

Gjatë vitit 2020, paketat e shërbimit të dializës janë paguar më shumë në dhënës privatë në shumën 2.1 miliard lekë kundrejt 193 milion lekë të realizuar në spitalet publike. Gjatë vitit 2020, është miratuar buxheti fillestar për spitalin rajonal Gjirokastrë për kryerjen e paketës së dializës vetëm për tre muajt e parë të vitit por investimi nuk është kryer e për rrjedhojë të gjithë pacientët janë dërguar për ofrimin e shërbimit në dhënës privatë të shërbimit shëndetësor, duke mos ezauruar plotësisht kapacitetet në dhënës publike të shërbimit shëndetësor.

Mbi problematikat në kontrollet e subjekteve që kanë kontratë me FSDKSH.

Nga auditimi mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Kontrollit, u konstatua se: 1) Nuk është ushtruar kontroll në depot farmaceutike me inventarizim të plotë megjithëse referuar të dhënave nga programi informatik i depove konstatohen diferenca në sasi të barnave sipas deklarimeve të depove në momentin e ndryshimit apo indeksimit të LBR⁴⁹-ve përgjatë periudhës objekt auditimi. Diferencat e konstatuara në gjendjet e inventarit të raportuar me gjendjen e mbartur nga ndryshimi/indeksimi i LBR janë në plus për vitin 2020 në shumën 52 milion lekë dhe diferenca në minus në shumën 207.63 milion lekë. 2) nuk janë kryer kontrole në subjektet farmaceutike me rimbursimin më të lartë dhe nuk janë kryer kontrole në të gjitha subjektet farmaceutike me rimbursim mesatar mujor mbi 2 milion lekë. 3) nuk ka kontrole mbi hedhjen në treg të barnave të rimbursueshëm me receta për individë të cilët nuk e përfitojnë rimbursimin. 4) nuk janë kryer kontrole për spitalet universitare, spitalet

⁴⁸ Ndërkohë në pikën 10.1 të kontratës së financimit është cituar që “Përbëjnë dëm ekonomik për Fondin rastet kur pasi është bërë pagesa ndaj koncesionarit vërtetohet se shërbimet e pretenduara nuk janë kryer. Në këto raste koncesionari do të paguajë vlerën e plotë të dëmit të konstatuar. Kthimi i vlerës së dëmit bëhet në mënyrë të menjëhershme nga vetë koncesionari ose i zbritet nga pagesat pasardhëse deri në plotësimin e shumës.”

⁴⁹ Lista e Barnave të Rimbursueshme

rajonale si dhe nuk janë kryer kontrolle në spitale bashkiake në frekuencën e parashikuar në rregullore.

Mbi rimbursimin dhe disponibilitetin e barnave

Në procedurat të ndjekura në monitorimin dhe verifikimin e disponibilitetit të barnave të rimbursuara në tregun farmaceutik, konstatohet se nuk janë ngritur grupe pune nga Drejtori i Përgjithshëm për verifikimin e disponibilitetit të barnave në rrjetin farmaceutik dhe spitalor brenda afateve bazuar në udhëzimin përkatës⁵⁰;

Nga verifikimi i disponibilitetit të barnave në tregun farmaceutik konstatohet se subjektet private e kanë lehtësisht të justifikueshme mungesën e barnave për arsye të kontratave të lidhura dhe udhëzimit të cilat vetëm nëpërmjet lajmërimit me email bën justifikimin e mungesës së barit në treg, procedurë kjo krijon mundësi dhe hapësirë ligjore për mos verifikimin e saktë të gjithë historikut të mungesës së barit në treg.

Nga auditimi konstatohet se është tejkaluar plani i rimbursimit i përcaktuar nga mjekët e autorizuar sipas kontratave përkatëse, por duke ruajtur planin e rimbursimit në total.

Konstatohet se, në të gjitha analizat e shpenzimeve të rimbursimit sipas kategorive jepet vetëm rimbursimi faktik për secilën kategori dhe jo plani për secilën kategori.

Nga auditimi i veprimtarisë së organeve drejtuese të FSDKSH konstatohen se:

Në bazë të legjislacionit FSDKSH është plotësisht i varur nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe nuk ka asnjë pavarësi në vendimmarrje apo në aktivitetin e saj kontrollues pasi Kryetari i Këshillit Administrativ (KA) sipas ligjit është Ministri i Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Kryetarët e komisioneve vendimmarrës të çmimeve të barnave janë titullarët Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Në vitin 2020, KA, duke filluar nga data 19.02.2020 në disa raste miratimi i mbledhjeve bëhet nëpërmjet një "Proces verbal mbi dakordësimin për miratimin e Vendimit qarkullues ku paraqitet tema konkrete e mbledhjes". Ky proces verbal nuk ka asnjë bazë ligjore ku është referuar në legjislacionin shqiptar.

Në VKA nr. 17, 18 dhe 19 për krijimin funksionimin e komisionit teknik për llogaritjen e kostos së paketës së trajtimit anti-covid ambulator në banesë" konstatohen disa parregullsi pasi Komiteti i përkohshëm nuk mund të hartojë paketa shëndetësore me efekte financiare; Në analizën e kostos së medikamenteve nuk është përcaktuar sa është efekti në buxhetin e FSDKSH-së, i medikamenteve jashtë LRB-së; Ky vendim me efekte financiare është miratuar vetëm nga katër anëtarë e KA.

Mbi Problematikat e Shpenzimeve Buxhetore në Institucione Qendrore

Në fushën e bujqësisë dhe zhvillimit rural, nga auditimi në AZHBR konstatuam: Problematika në programet e skemave kombëtare për bujqësinë dhe zhvillimin rural që lidhen me: mangësi në dokumentacionet e pronësisë së tokës, në bazë të të cilave është akorduar përfitimi nga Skema

⁵⁰ Udhëzimin nr. 16, datë 13.12.2019 "Për realizimin e monitorimit dhe verifikimit të disponibilitetit të barnave të rimbursuara në tregun farmaceutik"

Kombëtare; problematika në plotësimin e regjistrimit të fermës; në skemën kombëtare 2019 për mbështetjen për dorëzimin e qumështit lëndë e parë në pikat e grumbullimit për fermat me lopë/të imëta për të cilat është bërë rakordimi i sasisë së deklaruar (litra) në faturat tatimore me rendimentin maksimal të përcaktuar nga MBZHR; në tre raste në sistemin elektronik të AZHBR-së, vlerat e aplikimit rezultojnë të jenë plotësuar gabim dhe nuk përkojnë me vlerat respektive në dosjen fizike; si dhe mungesën e planeve të monitorimit periodik me objektiva të qarta, e cila ka çuar në mungesën e një analize të hollësishme në ecurinë e projekteve të investimeve mbi bazën e plan-bizneseve të paraqitura nga përfituesit, duke bërë që një pjesë e madhe e projekteve të mbeten jashtë kontrollit të institucionit; gjithashtu në kontratat tip është përcaktuar që monitorimi i aktivitetit është i detyrueshëm për 5 vite, por pa u përcaktuar shpeshtësia e këtyre monitorimeve; edhe ato subvencione që i janë nënshtruar monitorimit, në fakt janë monitoruar vetëm një herë brenda 5 viteve, gjë e cila është e pamjaftueshme për të parë performancën e subjekteve përfituese lidhur me planin e biznesit të paraqitur në kontraktimin e tyre.

- Për projektin “Our Own Expedition”, Gjirokastrë, Nivicë, subjekti kishte kryer vetëm investimin sipas zërave të përcaktuara në kontratën në vlerë investimi të pranuar 22 milion lekë dhe masa e mbështetjes financiare 10 milion lekë, por objekti ishte i papërfunduar dhe nuk zhvillonte aktivitet, duke mos realizuar objektivin për të cilin këto fonde janë lëvruar.

Në fushën e dhënies së asistencës juridike, nga auditimi në Avokaturën e Shtetit konstatuam problematika kanë ekspozuar institucionin drejt risqeve për përmbushjen e detyrimeve, në zbatim të ligjshmërisë dhe rregullshmërisë së veprimtarisë së tij. Ndër çështjet kryesore përmendim:

Avokatura e Shtetit nuk ka ngritur padi civile në lidhje me procedimin penal të ndjekur nga Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Kavajë, lidhur me dhënien e AMTP-së në kundërshtim me ligjin nr. 7501, “Për tokën” për një sipërfaqe 985,900 m², e cila në fakt është “tokë pa fryt” që sipas çmimit të hartës së tokës⁵¹ shkon të paktën 371.7 milion lekë ndërkohë që kjo tokë gjendet buzë detit dhe vlera e saj mund të jetë edhe më e lartë.

Konstatuam se, për zbatimin e vendimeve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), nga ana e institucioneve shqiptare pjesë e procesit për zbatimin e tyre, nuk rezulton të jenë zbatuar afatet 3 mujore për zbatimin e tyre, parashikuar në vendimet përkatëse.

Për çështjet e gjykuara në gjykatat e huaja dhe arbitrazhi ndërkombëtar, konstatuam se (i) nga këto gjykata janë dhënë vendime në favor të shtetit shqiptar, duke rrëzuar pretendimet e palës paditëse në 4 çështje në vlerën 10,651,267 Euro, 2 prej të cilave në vlerën 3,057,599 Euro janë ankimuar dhe janë në pritje të vendimit përfundimtar, ndërsa 2 vendimet në shumën 7,593,668 Euro kanë marrë formë përfundimtare në favor të shtetit shqiptar (nga këto njohur pranë Gjykatë së Apelit, Tiranë vendimin për çështjen Hydro srl 20564/EMT/GR V2014 në vlerën 7,343,668 Euro, dhe ende pa njohur në Gjykatë, vendimi për çështjen ARB/17/6 me palë paditëse Anglo - Adriatic Group Limited në vlerën të paktën 250,000 Euro). (ii) kemi konstatuar mbipagesë të kostove të arbitrazhit në shumën 59,504

⁵¹ referuar VKM nr. 89, datë 03.02.2016 “Për miratimin e hartës së vlerës së tokës në Republikën e Shqipërisë”

Euro, në cështjen ARB/14/26 Albaniabeg Ambient Sh.p.k, M. Angelo Novelli and Costruzioni S.r.l, të paguara padrejtësisht për të cilën nga ASH duhet të merren masat në vijim për rikuperim.

Konstatuam moszbatim i legjislacionit fiskal mbi faturimin në shërbimet e përfaqësimit/këshillimit ligjor. Në procedurat e zhvilluara nga Avokatura e Shtetit gjatë periudhës vitet 2018 - 2020, zyrat e huaja të përzgjedhura, jorezidente në Republikën e Shqipërisë kanë ofertuar thuajse në të gjitha rastet me TVSH në masën 0%, ndërkohë sipas dispozitave të legjislacionit fiskal, zyrat e huaja duhet të emëronin përfaqësues tatimor në Shqipëri për shërbimin e përfaqësimit/këshillimit ligjor që ato kryejnë si dhe lëshimin e faturës tatimore shqiptare me TVSH të aplikueshme në masën 20%, e cila në mungesë të përfaqësuesit tatimor, ngarkon përfituesin e shërbimit me kosto shtesë mbi vlerën e parashikuar për kontraktim. Kjo vlerë duhet të llogaritet sipas pagesave individuale dhe duhet të paguhej në llogari të administratës tatimore. Efekti financiar shtesë i cili vjen nga mosnjohja apo keqinterpretimi i dispozitave ligjore në fuqi për TVSH - në sipas vlerës së kontratave të lidhura, llogaritet rreth 34.5 milion lekë, të cilat klasifikohen si vlera jo në përputhje me parimet e ekonomicitetit, efektivitetit dhe efikasitetit të fondeve publike.

Konstatohet se për 7 vendime gjyqësore për ish punonjësit që kanë fituar procesin gjyqësor për vendime të largimit të padrejtë nga puna, ASH është ngarkuar me një vlerë financiare prej 8.8 milion lekë. Aktualisht ASH ka 4 procese gjyqësore për punonjës të tjerë të larguar nga puna.

Në fushën e burimeve natyrore, nga auditimi tematik në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, konkretisht për projektin e hartuar për HEC Madhesh dhe Hec Traja konstatuam se: ky projekt nuk ka parashikuar asnjë vadije për zonën, por vetëm prurje ekologjike; Institucionet përgjegjëse e përfshira në proces deklarojnë se nuk ka pasur kërkesa për vadije, ndërkohë që bazuar në evidenca paraqiten nevojat e vazhdueshme për vadije drejtuar Njësisë Administrative Ulëz dhe prefekturës së Qarkut Lezhë; nuk rezultojnë të ketë asnjë publikim për dëgjuesin publik në HEC Madhesh dhe HEC Traja¹.

Në Entin Rregullator të Ujit konstatuam problematika që lidhen me: mos miratimin nga ERRU dhe si pasojë mos pajisjen me aktet e nevojshme higjeno-sanitare për të gjithë zonat e shërbimit, duke ndikuar në vonesa të procedurave të licencimit dhe të garancisë së sigurisë së shëndetit publik; shoqëritë e Ujësjellës-Kanalizimeve, duke mos e pasur këtë licencë deri në momentin e marrjes së saj zhvillojnë aktivitetin normal të tyre, dhe mbartur kështu, riskun e kontaminimit të rrjeteve shpërndarëse të ujësjellësit; dosjet e procedurave të licencimit të personave fizik e juridik, si dhe dosjet e përcaktimit të çmimeve dhe tarifave të shitjes me pakicë dhe shumicë të ujit të përdorur dhe trajtimi të tyre nuk janë të inventarizuara dhe të arkivuara.

Në fushën e arsimit, nga auditimi në Drejtorinë Rajonale të Arsimit Parauniversitar (DRAP) Durrës, konstatuam se: Riorganizimi i strukturave për arsimin parauniversitar ka qenë një proces i ngadaltë, me efekte financiare dhe problematika në dorëzimin e detyrës, i cili ende nuk ka konkluduar në plotësimin e vakancave dhe emërimin e stafit sipas akteve ligjeve në fuqi (konkretisht 98% e stafit të DRAP Durrës, dhe 12 ZVAP-ve nën juridiksionin e saj, vijon të jetë i komanduar, duke nisur që prej Drejtorit të DRAP Durrës e deri tek punonjësit e ZVAP-ve); Megjithatë linjat hierarkike institucionale janë thelluar, duke u zgjeruar vertikalisht me krijimin e DPAP, DRAP dhe ZVAP, nga strukturat përkatëse të përfshira në proces, nuk është siguruar orientimi, monitorimi dhe shqyrtimi efektiv i aktivitetit të strukturave vendimmarrëse në zbatim të misionit për ofrimin dhe sigurimin e shërbimit arsimor cilësor në të gjitha institucionet arsimore të sistemit parauniversitar; Në procedurat për

përzgjedhjen e drejtuesve të IPAP (institucione të arsimit para universitar – shkollat) për periudhën nën auditim, u identifikuan parregullsi të shumta, të shkaktuara kryesisht nga kuadri ligjor dhe rregullator i pa harmonizuar.

Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, në lidhje mbi procedurat, kriteret e ndjekura për njohjen dhe njësimin e certifikatave, diplomave, gradave shkencore dhe titujve akademikë, të fituara jashtë vendit, konstatuam krijimin e strukturave për njësimin e certifikatave, diplomave e gradave shkencore, pa siguruar detyra funksionale juridike, deri diku të mbivendosura, në kundërshtim, në kundërshtim me kuadrin ligjor dhe rregullativ në fuqi; ka munguar një kuadër rregullator i mirëfilltë mbi të cilin të kryhet vlerësimi i titujve shkencorë, i cili deri më tani është kryer me komisione ad hoc; ka munguar një kriter mbi afatet/kohën e procedurave që ndjek komisioni ad hoc për shqyrtimin e dokumentacionit deri në vendimmarrje, që ka sjellë tejzgjatje të procedurave deri në disa muaj.

Në fushën e sigurisë së brendshme, nga auditimi në Ministrinë e Brendshme konstatuam se: Vendimmarrja për tjetërsimin e pronës shtetërore – godina e QSHAMT-së, që ka implikuar kosto financiare në buxhetin e shtetit, si dhe prekur direkt aktivitetin e njësive është kryer në mungesë të analizës së detajuar të shkaqeve dhe relacioneve kosto-përfitim, nga grupe të posaçëm vlerësimi, duke mbartur risqe të një procesi vendimmarrjeje jo transparente, dhe jo ligjore.

Gjithashtu, ndryshimi i destinacionit të fondeve të rindërtimit në vlerën prej 275 milion lekë dhe përdorimi i tyre për qëllime të tjera që nuk kanë lidhje me dëmtimet e tërmetit (si ne rastin e godinës së QSHAMT-së e konstatuar më herët si e amortizuar), është kryer në kundërshtim me ligjin nr. 97/2019 *‘Për miratimin e aktit normativ, me fuqinë e ligjit, nr. 9, datë 16.12.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për përballimin e pasojave të fatkeqësisë natyrore”*; Për projektin e investimit me objekt “Studim Projektim për disa projekte tip objekte të Policisë së Shtetit”, u konstatua keq llogaritje e kostove të ndërtimit dhe rrjedhimisht edhe kostove të projektimit të cilat kanë krijuar një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit; Për projektin me objekt *“Blerje pajisje armatimi për Prokurorinë e Posaçme të Luftës kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar dhe Byronë Kombëtare të Hetimit”*, u konstatua llogaritja të pa mirë argumentuara të fondit limit të cilat kanë shkaktuar një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit; Procedura e prokurimit “Blerje mobilje për Byronë Kombëtare të Hetimit (BKH) dhe Strukturës së Posaçme Antikorrupsion (SPAK)” në vlerën për 73,728 mijë lekë, nuk është realizuar nga Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP). Nga auditimi i projektit me objekt “Përshtatja e mjediseve të punës për prokurorinë e Posaçme të Luftës kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar dhe Byronë Kombëtare të Hetimit, si dhe sigurimi i mjeteve dhe pajisjeve të nevojshme për funksionimin e tyre”, rezultoi shkelje e disiplinës buxhetore për shkak të marrjes së angazhimeve për vlerën 467 milion lekë përtej kufirit të miratuar të fondeve buxhetore si dhe përtej datës së përcaktuar me ligj për marrjen e angazhimeve.

Në fushën e shëndetësisë, nga auditimi në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale konstatuam se:

MSHMS, për furnizime me mallra anti Covid, ka vijuar me procedura prokurimi të drejtpërdrejta dhe nuk i është referuar Ligjit nr. 9643, dt. 20.11.2006 “Për prokurimin publik” i ndryshuar dhe është përdorur “Procedura me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës” edhe pse plotësohen të gjitha kushtet një nevojë ekstreme, të shkaktuara nga ngjarje të paparashikuara, e që nuk i ngarkohen autoritetit kontraktor;

VKM nr. 203 datë 26.02.2020, nuk ka përcaktuar përkufizimin e gjendjes, rrethanave, apo rasteve kur kemi të bëjmë me “interesa thelbësorë të shtetit” por këto rrethana i ka lënë rast pas rasti në vlerësim të autoriteteve kontraktore. Pra, në kushtet kur termi “interesa thelbësorë të shtetit” nuk ka gjetur një rregullim ligjor, ngelet një situatë e paqartë, e pa përkufizuar dhe në vlerësimin subjektiv të çdo autoriteti duke rritur riskun për arbitraritet; Kjo VKM nuk ka të përcaktuar mënyrën e përllogaritjes së fondit limit; si pasojë e procedurave të përzgjedhura si dhe vakumeve ligjore në këtë VKM disa procedura rezultuan jo efektive, duke mos siguruar pajisjet mjeksore e domosdoshme për situatën Covid 19 (sic janë respiratorët), apo duke sjellë dështimin e disa procedurave⁵².

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”, konstatuam se:

QSUNT ka zhvilluar procedurat e prokurimit me objekt “Për ofrimin e shërbimit të lavanderisë dhe hotelerisë...” me fond 418,101,705.96 lekë për periudhën 22.08.2019-30.03.2021 (data e përfundimit të periudhës së audituar) me procedurë “Negocim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, procedurë e cila është jotransparente dhe ka kufizuar konkurrencën, për arsye se Agjencia e Blerjeve të Përqendruara ka dështuar në zhvillimin e procedurës së përqendruar;

Nga auditimi i zbatimit të kontratave të furnizimit të oksigjenit, u konstatua se në 95 raste për vlerën totale 225 milion lekë, origjina e barit të furnizuar ndryshonte nga origjina e deklaruar në ofertën e OE;

Në 2 procedura prokurimi për barnat e sëmundjes Gaucher është konstatuar përllogaritje e sasisë së prokuruar bazuar në buxhetin historik të QSUNT e jo në kërkesat reale të Shërbimit të Pediatriës së Specialiteteve për këto barna, duke krijuar mangësi në trajtimin e pacientëve aktual dhe duke lenë pa trajtim 4 pacientë të diagnostikuar rishtasi në vitin 2020;

Në procedurën e prokurimit “Blerje bari velaglucerase alfa 400 UI (VPRIV ose ekuivalent) për Shërbimin e Pediatriës së Specialiteteve në QSUNT për vitin 2020 – 2021 (për 12 muaj)”, për vitin 2020 është konstatuar diferencë me 355.86 Euro/flakon më pak midis çmimit CIF të miratuar nga MSHMS dhe atij të përcjellë po nga MSHMS në QSUNT;

Në procedurën e prokurimit me objekt “Shërbimi i pastrimit të ambienteve të jashtme QSUNT” u konstatua se dokumentacioni i ndjekjes e zbatimit të kontratës nuk është në përputhje me kriteret ligjore, duke shkaktuar menaxhim jo eficient të fondeve në vlerën 3 milion lekë;

Në planifikimin e kryer për shpenzimet për barna dhe materiale mjekësore është konstatuar stok i barnave të skaduara në vlerën 19,648 mijë lekë si pasojë e mangësive në planifikim; uljes së konsumit për barna dhe materiale mjekësore në pavione për shkak të uljes së shtrimeve nga pandemia e COVID; mos përfshirjes në DST e kriterit për terheqjen nga OE të barnave me konsum të ulët; etj vlerë kjo që përbën një shpenzim jo efektiv për buxhetin e shteti;

⁵² “Blerje Barna Anti Covid -19” ndarë në 10 Lote , me fond limit total 36,812,915 lekë; dhe “Trajtimi dhe asgjësimi i mbetjeve që dalin nga shërbimi ku marrin trajtim pacientët me Covid-19”, me fond limit në vlerën prej 3,144,150 lekë pa tvsh.

kemi konstatuar raste të tejkalimit të afateve të lëvrimit të kontratës; si dhe raste ku kanë mbetur pa përdorur materiale mjekësore në vlerën 20.5 milion lekë, si pasojë e mos ndërprerjes së marrëdhënieve të punës të personave të caktuar për kryerjen e veprimeve me koncensionarin.

Nga auditimi është konstatuar, menaxhim jo efektiv i fondeve buxhetore në vlerën totale prej 23.2 milion lekë, vlerë e stokut të materialeve laboratorike gjendje në Farmacinë Qendrore të QSUNT të papërdorura dhe të pashpërndara, i krijuar si rrjedhojë e zbatimit të marrëveshjes koncesionare për shërbimin laboratorik në këtë institucion.

TË DREJTAT PËR TU ARKËTUAR

BORXHI TATIMOR

Sistemi C@TS mundëson ekzekutimin e veprimeve automatike të lidhura me menaxhimin e detyrimeve tatimore të papaguara në afat, në opsionin e sistemit emërtohet “Mbledhje me Forcë”. Detyrimeve tatimore të papaguara në afat deri në 31 Dhjetor 2020 raportohen në shumën 122.4 miliard lekë nga 168,851 subjekte nga 116.9 miliard nga 151,242 subjekte që ishte gjendja më 31.12.2019. Shtesa e detyrimit të ri për vitin 2020 është 25.3 miliard lekë detyrim nga 24085 subjekte, ndërkohë që pakësimet raportohen në nivelin 19.8 miliard lekë. Në proces gjyqësor raportohen 1462 raste me vlerë detyrimi prej 13.7 miliard lekë. Peshën më të madhe në total të stokut të detyrimeve e zë Rajoni Qendror me 73,7% e ndjekur nga VIP-at me 10,2%, Rajoni Verior me 9% e më pas Rajoni i Jugut me 7,1 %. Ulja e detyrimeve për periudhën janar-dhjetor 2020 është ndikuar nga situata aktuale e pandemisë. Arkëtimi i detyrimeve tatimore referuar të dhënave të DPT, për vitin 2020 është në vlerën 18 miliard lekë ndërsa arkëtimi i detyrimeve në fund viti/ dhjetor 2020 krahasuar me fillim vitin/janar 2020 është në vlerën 0,4 miliard më shumë, rritja e arkëtimeve ka një kurbë të ulët. Ndërsa referuar të dhënave, rezulton se “detyrimet e shtuara” janë më pak në vlerë 9,9 miliard lekë për vitin 2020 krahasuar me vitin 2019. Rritja më e madhe e këtyre detyrimeve i takon muajit Prill 2020, për shkak të situatës së pandemisë.

Ecuria e stokut të detyrimeve tatimore të papaguara sipas periudhave.

Në Gusht 2020, me ndryshimet strukturore drejtoria mori emërtimin Drejtori e Mbledhjes së Detyrimeve Tatimore të Papaguara, e cila ka si qëllim rritjen e efikasitetit dhe efencës operacionale në mbledhjen e detyrime tatimore të papaguara. Ndryshimi strukturor konsolidoi funksionin e mbledhjes së detyrimeve të papaguara tashmë në ndarjen administrative në 4 rajone, DMDTP–Rajoni Qendror, DMDTP–Rajoni Verior, DMDTP–Rajoni Jugor dhe DMDTP–Tatimpaguesit e Mëdhenj.

Me gjithë situatën e krijuar nga pandemia COVID 19, mbledhja e detyrimeve tatimore të papaguara si pasojë e masave të ndërmarra nga qeveria për shtyrjen e afatit për shlyerjen e detyrimeve tatimore nuk ka lejuar krijimin e detyrimeve të reja gjatë periudhës Gusht 2020-Dhjetor 2020.

Në të dhënat e marra nga DMDTP, rezulton se peshën më të madhe të detyrimeve të papaguara e zë Rajoni Qendror me 74% të totalit ndjekur nga NJTM me 10% të totalit të detyrimeve.

Principali i detyrimeve tatimore të akumuluarua përben rreth 60% të shumës totale të detyrimeve tatimore, ndërkohë që pjesa tjetër e këtyre detyrimeve 41% e mbetur, përbëhet nga penaltetet dhe kamatëvonesat. Në treguesit e detyrimeve për vitin 2020, bëjnë pjesë gjithashtu edhe sistemimet, që

përfaqësojnë zbatime të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, kompensim të detyrimeve të papaguara me tepricat kreditore të tatimpaguesve, etj.

Mbi gjendjen e stokut të detyrimeve të papaguara në afat sipas llojit të tatimit, nga ana e DMDTP është vënë në dispozicion evidenca ku rezulton zëri TVSH me peshën më të madhe në stokun e detyrimeve të papaguara në afat, 34% ose në vlerë absolute 41.9 miliard lekë, ndjekur nga Tatim Fitimi me 27% ose në vlerë absolute 33.4 miliard lekë, zëri “Të Tjera” me 24% ose në vlerë absolute 28.1 miliard lekë, Sigurimet Shoqërore & Shëndetësore me 14% ose në vlerë absolute 17 miliard lekë dhe TAP me 2% ose në vlerë absolute 2,1 miliard lekë.

Konstatohet se evidencat me të dhënat për detyrimet tatimore të papaguara përpunohet nga Drejtoria e Mbledhjes së DTP në DPT/Spektori i Monitorimit&Analizës referuar të dhënave të dërguara në formë sintetike nga rajonet çdo muaj, në numër dhe në vlerë.

Referuar moshës së detyrimeve të papaguara vihet re se peshën më të madhe të stokut sipas moshës e zënë detyrimet mbi 2 vjet me peshë 68%, si dhe detyrimi me i ri (*nënkupton detyrimin e lindur rishtas*) është arkëtuar duke përdorur analizën e profilit të riskut (*detyrimi më i ri dhe vlera më e lartë*) si dhe duke ndjekur vetëdeklarimet për çdo muaj nga Spektori i Analizës në Rajonet e Mbledhjes, me qëllim rritjen e performacës në arkëtimin e detyrimeve tatimore.

Detyrimet tatimore sipas statusit të tatimpaguesit rezultojnë: Subjektet Aktiv zënë 42% të numrit total të subjekteve debitorë me një vlerë prej 39,7 miliard lekë ose 32% të masës totale të borxhit. Subjektet Pasiv zënë 58% të numrit total të subjekteve debitor me një vlerë prej 82,6 miliard lekë ose 68% të masës totale të borxhit.

Subjektet me detyrime tatimore me mbi 100 milion: Nga auditimi i detyrimeve tatimore sipas të dhënave nga DMDTP pasqyruar në tabelën në aneksin nr.1/3, bashkangjitur raportit të auditimit, rezulton se tatimpaguesit që përbëjnë peshë më të madhe në stokun e detyrimeve tatimore për vitin 2020, janë 125 subjekte, me një detyrim total prej 67 miliard lekë ose rreth 54,7 % e stokut të detyrimeve tatimore të raportuar në fund të vitit 2020. Sipas statusit detyrimet e këtij grupi paraqitet: Tatimpaguesit Aktiv përbëjnë 29,6% të numrit total të tatimpaguesve debitorë me një vlerë 16 miliard lekë ose 23,8% të masës së detyrimeve tatimore. Tatimpaguesit Pasiv përbëjnë 70,4% të numrit total të tatimpaguesve debitorë me një vlerë 51 miliard lekë ose 76,2% të masës së detyrimeve tatimore.

Për vitin 2020, nga të dhënat referuese të DMDTP arkëtimi i detyrimit tatimor si pasojë e vendosjes së masave shtrënguese është në total 13,6 miliard lekë. Lloji i masës shtrënguese që është aplikuar më shumë ndaj tatimpaguesve është “urdhër bllokimi i llogarisë bankare” në 114,283 raste dhe janë arkëtuar 5,5 miliard lekë, ndërsa më shumë janë arkëtuar nga aplikimi i masës shtrënguese “njoftim dhe kërkesa për pagesë” në vlerën 6,5 miliard lekë për 93,986 raste. Arkëtimet që rrjedhin nga vendosja e masave shtrënguese për vitin 2020, përfshijnë dhe masat vendosura në periudhat e mëparshme. Rajoni që ka arkëtuar më tepër detyrime tatimore nga vendosja e masës shtrënguese “njoftim dhe kërkesa për pagesë” është NJTM në shumën prej 3,8 miliard lekë për 1,563 raste i ndjekur nga Rajoni Qëndror me vlerë arkëtimi 1,3 miliard lekë për 57,179 raste. Gjithashtu, për vitin 2020, DPT ka iniciuar përmirësim ligjor në Ligjin Nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për Procedurat Tatimore” i ndryshuar në lidhje me kthimin në “titull ekzekutiv” të aktit administrativ “Njoftim Vlerësimi

Tatimor” për të cilin nuk është ushtruar e drejta e ankimit apo ka kaluar të gjitha fazat e shqyrtimit administrative e gjyqësor, etj.

Nga të dhënat referuese të DMDTP, gjatë periudhës Janar-Korrik 2020 nga Rajonet në zbatim të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 77, janë lidhur 472 marrëveshje me këste me vlerë totale 1.2 miliard lekë.

Rreth 36% e shumës së debisë ose në vlerë 417,3 milion, për të cilën është lidhur Aktmarrëveshja (AM) është paguar në momentin e lidhjes, si kusht për lidhjen e marrëveshjes me këste në bazë të ligjit. Gjatë vitit 2020, vlera e arkëtuar nga marrëveshjet e mbartura dhe ato të lidhura rishtas është 545 milion lekë. Marrëveshjet e anuluar në total janë 142 ku përfshihen dhe AM e lidhura në vitin e mëparshëm.

Në auditimin e kryer në DRT Fier konstatohet se për asnjë biznes të madh nuk që nga ana e DRT Fier të jenë shpallur procedurat e falimentimit sipas përcaktimeve ligjore në nenin 16, ligjit nr.110/2016, datë 27.10.2016 “Për falimentimin”.

Nga auditimi në DRT Durrës janë konstatuar rezulton se borxhi është i mbuluar me masa shtrënguese, të cilat kanë vijuar deri te masa Urdhër Sekuestro. Ndërkohë konstatohen se nuk janë marrë të gjitha masat shtrënguese të përcaktuara në Ligjin e procedurave tatimore.

Mbi borxhin tatimor në njësitë e vetqeverisjes vendore.

Niveli i borxhit tatimor për bashkitë e audituara, paraqitet në vlerën 4.1 miliard lekë, vlerë e cili vjen gjithmonë në rritje. Borxhin më ta lartë prej 2.6 miliard mijë lekë, ose mbi 62 % të tij, e zënë 2 bashki si: Bashkia Lushnjë me një nivel borxhi tatimor prej 1.4 miliard lekë (ose 34 % të borxhit gjithsej), e ndjekur nga Bashkia Shkodër me vlerën 1.1 miliard lekë, Bashkia Sarandë me vlerën 0.3 miliard lekë, etj. Ky borxh përbëhet: 36% ose 4.1 miliard lekë detyrim nga taksa dhe tarifa vendore nga 3 miliard të raportuar në vitin 2019; detyrime nga abonentë familjarë në 2.3 miliard lekë.

Në të gjitha subjektet e audituara është evidentuar fakti se nga strukturat e administratës së bashkive, për vjeljen e detyrimeve ndaj subjekteve debitorë nuk janë ndërmarrë të gjitha hapat e nevojshme ligjorë, si; bllokimi i llogarive bankare, vendosja e barrës siguruese në Drejtoritë Rajonale të Transportit (për mjetet), apo ASHK (ish- ZVRPP), mos aplikim të gjobave për mos pagesën në afat, dhe në asnjë nga bashkitë e audituara, nuk evidentohet të jetë ndërmarrë hapa për “Kallëzim penal” e ndaj tatimpaguesve, pavarësisht faktit se një pjesë e konsiderueshme e subjekteve janë debitorë në vite dhe me aktivitet, të cilëve vetëm ju ngarkohen detyrime pa mundësuar arkëtimin. Megjithëse nga KLSH^{ja} në mënyrë permanente në të gjithë auditimet e kryera janë rekomanduar masa për vjeljen e detyrimeve fiskale, në zbatim të dispozitave ligjore.

BORXHI DOGANOR

Borxhi doganor në fund të vitit 2020 paraqitet në vlerën 45 miliard lekë dhe krahasuar me fillimin e viti, ku borxhi doganor ka qenë në vlerën 42 miliard lekë, ka pësuar rritje në vlerën 3 miliard lekë ose në masën 7%.

Nga verifikimi i informacionit dhe dokumentacionit të vënë në dispozicion, në lidhje me borxhin doganor konstatohet se nivelin më të lartë të borxhit vijon ta ketë Dega Doganës Tiranë me 17.9 miliard lekë, Fieri me 13.9 miliard lekë dhe Durrësi me 7.1 miliard lekë (me një rritje prej 2.5 miliard lekë nga viti 2019) këtij borxhi.

Detyrimi total në vlerën 45.05 miliard lekë, përbëhet nga detyrim doganor në vlerën 13.24 miliardë lekë, penaliteti në vlerën 26 miliard lekë (ose 58% e totalit të borxhit) dhe interesa në vlerën 6.56 miliard lekë. Nga këto 662 subjekte me detyrim të vlerësuar prej 24.7 miliard lekë janë në procese gjyqësore.

Ripagesat e borxhit përgjatë vitit 2020 rezultojnë në nivelin 758 milion lekë ndërkohë që degët me rritjen më të madhe të borxhit rezultojnë: DD Tre Urat me +90.4%; Durrës me 56%; Saranda me +34%; Kapshtica me 26%, Pogradeci me 12%.

Ndërkohë, borxhi i këtyre subjekteve të transferuara nga DPT, më 31.12.2020 është rritur 12 milion lekë duke arritur vlerën 13.29 miliardë lekë ose 29.5% të borxhit total. Në vijim të masave për arkëtimin e këtij borxhi, janë nxjerrë 203 Urdhër-Ekzekutime me vlerë 265 milion lekë nga 396 të nxjerra një vit më parë në vlerën 2.38 miliard lekë.

Administrata Doganore ka dështuar në mbledhjen e borxhit doganor/akcizës, nisur nga fakti që për vitin 2020 ka arritur të arkëtojë vetëm 786 milion lekë detyrime (ose 1.7% të totalit).

Një tjetër tregues i nivelit të lartë të borxhit doganor, është dhe raporti i këtyre detyrimeve ndaj të ardhurave doganore vjetore, raport i cili paraqitet 17% në vitin 2018, 25% në vitin 2019 dhe 29% në vitin 2020. Në nivel Dege Doganore ky tregues bëhet edhe me domethënës pasi për Degët e Peshkopisë ky tregues paraqitet në nivelin 80%; për Sarandën 96%; për Korçën 120%, për Lezhën 176%; Berati 354%; Fieri 618% dhe Tre Urat 1380%.

Ndër faktorët kryesorë që kanë ndikuar në këtë performancë negative të Administratës Doganore në uljen e borxhit doganor/akcizës, është mungesa e një strukture të posacme në degët doganore për ndjekjen e procedurave të mbledhjes së borxhit doganor. Aktualisht kjo detyrë ndiqet nga Juristi/Specialisti i Borxhit pranë Sektorit/Zyrës së Administratës dhe Shërbimeve, është përgjegjës për shumicën e veprimeve për uljen e detyrimeve. Pra është vetëm një person përgjegjës për arkëtimin e borxhit për çdo Degë Doganore.

III. RAPORTIMI I DETYRIMEVE TË PRAPAMBETURA

Akumulimi i detyrimeve të prapambetura vazhdon të përbëjë një problematikë të mprehtë për sistemin buxhetor dhe për të cilat nga KLSH është kërkuar vazhdimisht një angazhim maksimal i MFE dhe institucioneve buxhetore për zbatimin e masave për disiplinimin fiskal të shpenzimeve buxhetore, si masa parandaluese të krijimit të detyrimeve të reja si dhe në rolin udhëheqës që ka, duke mos lejuar shkeljen e prioritetëve buxhetore të përcaktuara me ligj që në fazën e planifikimit⁵³.

⁵³ Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", Ligjit për Buxhetin e vitit 2020, dhe Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018

Për periudhën e mbyllur më 31.12.2021, stoku i detyrimeve të prapambetura raportohet nga MFE në shumën 23.8 miliard lekë duke përfshirë këtu për herë të parë edhe stokun e detyrimeve për TVSH-në e rimbursueshme në shumën 9.8 miliard lekë sipas udhëzimit të ri të vitit 2020 dhe në vijim të rekomandimeve të lëna nga KLSH. Nga këto, stoku i detyrimeve të njësive të qeverisjes qendrore dhe ato të vetëqeverisjes vendore paraqiten në shumën rreth 14.3 miliard lekë nga 17.3 miliard lekë të raportuara në vitin 2019 ose 17% më pak.

Nga auditimet e kryera, KLSH ka konstatuar disa problematika në lidhje me saktësinë, plotësinë dhe monitorimin e këtij stoku nga strukturat përgjegjëse në MFE. Konkretisht:

Në lidhje me stokun e raportuar të TVSH, audituar në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve konstatohet një diferencë në rritje me 1.99 miliard lekë.

Detyrimet e prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore, në raportimin e MFE paraqiten në masën 6.9 miliard lekë nga 7.2 miliard lekë të raportuara nga Thesari duke reflektuar diferencë në vlerën 153 milion lekë⁵⁴ me vlerën totale të detyrimeve të njësive të qeverisjes vendore të raportuar nga MFE, ku vetëm 8 bashki: Tiranë, Kavajë, Vorë, Pogradec, Lezhë, Roskovec, Kamëz dhe Vlorë, përbëjnë 52% të totalit të këtij stoku. Në raportin mbi statusin e vështirësive financiare⁵⁵ të njësive të vetëqeverisjes vendore për vitin 2020 është pasqyruar situata sipas vetëvlerësimit të 58 bashkive ku evidentohen 10 bashki me vështirësi financiare: Roskovec, Lezhë, Tepelenë, Këlcyrë, Belsh, Pogradec, Kuçovë, Poliçan, Kavajë, Vorë. Konstatohet se në PBA 2021-2023⁵⁶, është parashikuar edhe plani i shlyerjes së detyrimeve të prapambetura sipas të cilit është parashikuar pagesa në vlerë rreth 3.8 miliard lekë gjatë vitit 2021; 1 miliard lekë për vitin 2022 dhe 2.1 miliard lekë për vitin 2023. Ndërkohë që, vlera e pagesave të parashikuara për vitin 2021 mund të ishte mbuluar me të ardhurat e papërdorura dhe të trashëguara në fund të vitit 2020⁵⁷.

Në raportim nuk përfshihen të gjitha shoqëritë e Ujësjetës Kanalizimeve, ndërkohë të cilat mbartin detyrime të prapambetura. Kështu me Akti normativ nr. 34 datë 16.12.2020 ka alokuar shtesën e fondeve në masën 420 milion lekë në zërin e subvencionit të ndërmarrjeve ujësjetës-kanalizimeve sha, me qëllim, shlyerjen në masën 100% të stokut të detyrimeve të prapambetura në zërin kontribute të sigurimeve shoqërore e shëndetësore dhe në zërin tatimfitimi. Sipas observacioneve të MFE sqarohet se në këto detyrime nuk përfshihen detyrimet e institucioneve me vetëfinansim si Ujësjetës Kanalizime, Universitete, etj., veprime këto të paparashikuara në udhëzim dhe që tregojnë se nuk ka një informacion të plotë se sa është niveli i këtyre detyrimeve.

⁵⁴ Ujësjetës – Kanalizime , Bashkia Krujë

⁵⁵ Në zbatim të pikës 35 të Udhëzimit nr. 26, datë 27.09.2019 “Procedura për menaxhimin e vështirësive financiare për njësitet e vetëqeverisjes vendore”

⁵⁶ Udhëzimi plotësues nr.27, datë 10.07.2020 “Për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm vendor 2021-2023”,

⁵⁷ Referuar auditimit në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit me program nr.514/1 dt.14.05.2021.

Detyrimet e prapambetura të njësive të qeverisjes së përgjithshme qendrore, sipas raportimit të kryer nga MFE, paraqitet në shumën 7 miliard lekë ku vetëm 3 Ministri (përkatësisht MFE, MIE⁵⁸ dhe Ministria e Mbrojtjes) përbëjnë rreth 78% të totalit të stokut të detyrimeve. Ndryshe nga sa kërkuar për njësitë e vetëqeverisjes vendore, Ministria e Financave dhe Ekonomisë nuk ka kërkuar nga njësitë e qeverisjes qendrore hartimin e një plani për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, me qëllim përfshirjen e tij në propozimet e PBA-së. Një plan shlyerje shoqëruar me një plan veprimi në rang institucional nga ana e njësive të qeverisjes së përgjithshme, do të ishte një indikator për matjen e iniciativave konkrete nga institucionet për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura.

Vlera e detyrimeve në datën 31.12.2019 e raportuar në Raportin e Buxhetit Faktik 2019, ka një ndryshim me atë të raportuar nga Thesari deri në datën 08.07.2020 me një diferencë prej 301 milion lekë që do të thotë se është vijuar me sistemime edhe pas kësaj date. Sipas raportit të pagesave rezultojnë të jenë kryer pagesa për likuidimin e detyrimeve të prapambetura në vlerën 15.1 miliard lekë, në një kohë ku sipas Thesarit rezultojnë të jenë kryer pagesa në vlerë 14.5 miliard lekë. Si rezultat, vlera e gjendjes neto të detyrimeve të prapambetura në datën 31.12.2020 e përlogaritur nga grupi i auditimit rezulton në shumën 14.6 miliard lekë nga 14.3 raportuar nga MFE. Diferenca në raportim konstatohet edhe midis raportimit të publikuar nga MFE me raportimin e Thesarit. Nga auditimi rezultojnë shtesa në detyrime të prapambetura përgjatë vitit 2020 në vlerën 12.4 miliard lekë por pa një informacion se të kujt viti i përkasin.

Janë konstatuar pagesa për detyrime të prapambetura të kryera jashtë skemës së përcaktuar në udhëzimet përkatëse duke rezultuar me diferenca në raportim nga 156 institucione.

Në Drejtorinë Rajonale Arsimore Durrës dhe Zyrat Vendore e Arsimit Para universitar janë konstatuar pasaktësi të shifrave të raportuara sa i takon detyrimeve të prapambetura të 12 ZVAP-eve me 8.6 milion lekë më pak.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, është konstatuar nënvlerësim i raportimit të detyrimeve të prapambetura të shlyera me 360% më pak; mos respektim i radhës së pagesës ku është konstatuar thyerje e saj në 5 nga 19 raste.

Në Agjencinë e Zhvillimit Bujqësor dhe Rural trashëgon në mënyrë të vazhdueshme debitorë të cilët në total janë në vlerën 2 milion lekë.

Monitorimi aktual i kryer nga MFE⁵⁹ konstatohet se nuk mundëson përputhshmërinë e plotë me të gjitha përcaktimet e udhëzimit dhe në këtë mënyrë nuk paraqet informacion mbi kohën e krijimit të

⁵⁸ Gjatë vitit 2020 është miratuar edhe urdhri i përbashkët mes MFE dhe MIE "Për miratimin e planit të masave të reduktimit të detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike", sipas të cilit, për vitin 2020 është vlerësuar stok i papaguar ndaj OSHEE në vlerën 3.8 miliard lekë.

⁵⁹ Stoku i detyrimeve të prapambetura përbëhet nga detyrimet financiare të transaksioneve të shpenzimeve të njësive shpenzuese së qeverisjes së përgjithshme që rezultojnë të papaguara 60 ditë kalendarike mbi datën e faturës së operatorit ekonomik (duke përfshirë afatin 30 ditor të thesarit në shtesë nga 30 ditët e pagesës nga autoriteti publik), sipas përcaktimeve në nenit 7 të Ligjit nr. 48/2014 "Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare"; apo afateve të përcaktuara në marrëveshjet respektive për likuidimin e tyre.

detyrimit së bashku me shtesat dhe pakësimet përgjatë vitit. Ky lloj informacioni do të mund të garantonte edhe respektimin e parimit FIFO në shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, për të cilat nga ana KLSH janë identifikuar një sërë parregullsish. Metodologji e rishikuar ka arritur të përmirësojë raportimin vetëm për sa i përket pakësimit të stokut të detyrimeve të prapambetura për shkak se tanimë ato gjenerohen automatikisht nga SIFQ dhe jo në bazë të vetëdeklarimit, por ajo nuk mundëson verifikimin e detyrimeve të prapambetura sipas kohës së krijimit të tyre; shmangien e diferencave mes stokut së deklaruar të detyrimeve dhe atë të pasqyrave financiare; apo pagesave të kryera jashtë skemës për likuidimin e detyrimeve të prapambetura.

Në lidhje me raportimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura nga vendimet e Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit dhe Gjykatës së të Drejtave të Njeriut në Strasburg (GJEDNJ), në raportimin e MFE nuk ka të dhëna. Në raportin e mes vitit të MFE, lidhur me detyrimin total të akumuluar për Arbitrazhet Ndërkombëtare është raportuar se ai rezulton në shumën 109.5 milion EUR. Në raportin vjetor të vitit 2020, nga MFE raportohet vetëm vlera e paguar gjatë vitit 2020 në total për vendimet e arbitrazhit në shumën 33.3 milion lekë dhe nuk jepet informacion për detyrimeve për vendime në pritje të nxjerrjes së VKM-ve si detyrime kontingjente për buxhetin e shtetit. Nga auditimi në Aparatin e MFE rezulton se Ministria nuk ka informacion për vendimet në pritje për pagesë. Për këtë çështje, në auditimin e kryer në Avokaturën e Shtetit, sa i takon vendimeve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), rezulton se deri më 31.12.2020 janë ende të pa ekzekutuara 7 vendime në vlerën 17,956,320 Euro dhe të paktën 1,675,938 Euro kamatëvonesa potenciale, të përllogaritura deri në datën e përfundimit të auditimit.

Gjithashtu konstatohet se për ekzekutimin e këtyre vendimeve, nuk janë zbatuar afatet 3 mujore sipas Ligjit për avokaturën e shtetit të ndryshuar. Sa i takon vendimeve të Gjykatave të Huaja dhe Arbitrazhit Ndërkombëtar, konstatuam se Shteti Shqiptar ka qenë si Palë e Paditur në 14 çështje gjyqësore. Nga këto janë gjykuar dhe dhënë vendimet për 9 çështje ndërsa 5 prej tyre presin gjykimin pranë këtyre gjykatave. Sa i takon ecursës së njohjes dhe ekzekutimit të vendimeve të gjykatave të huaja në Shqipëri Avokatura e Shtetit nuk dispononte informacion të plotë dhe në shumicën e rasteve nuk ka qenë palë në proces nga Gjykatat e Apelit vendase, kjo si pasojë e mos thirrjes nga këto gjykata dhe nga mungesa e kërkesës prej institucioneve respektive që kanë interes të drejtpërdrejtë në çështje, të cilat thirren në gjykim nga këto gjykata.

Sa i takon vendimeve të Gjykatave të Huaja dhe Arbitrazhit Ndërkombëtar, konstatohet se, në gjykatat e huaja ndërkombëtare dhe arbitrazhin ndërkombëtar Shteti Shqiptar ka qenë si Palë e Paditur në 14 çështje gjyqësore. Nga këto rezultoi se janë gjykuar dhe dhënë vendimet për 9 çështje ndërsa 5 prej tyre presin gjykimin pranë këtyre gjykatave. Për 9 çështjet e gjykuara rezulton se në 5 çështje në vlerën 388,479,560 Euro janë vendime në disfavor të Shtetit Shqiptar; ndërsa në 4 çështje në vlerën 10,651,257 Euro janë rrëzuar pretendimet e palës paditëse dhe vendimi ka rezultuar në favor të Shtetit Shqiptar.

Për këto çështje, Avokatura e Shtetit nuk disponon informacion mbi njohjen e këtyre vendimeve pranë Gjykatave të Apelit. Njohja e vendimeve të këtyre proceseve gjyqësore pranë këtyre gjykatave i hap rrugë njohjes së të drejtës për rimbursimin e kostove të paguara më parë nga shteti shqiptar gjatë procesit gjyqësor, të cilat në fakt nuk janë vlera financiare shtesë të fituara. Theksojmë se edhe pse zbatimi i këtyre vendimeve në Shqipëri bëhet pas njohjes së tyre nga gjykatat e apelit vendas, në

çdo rast ekziston mundësia që pala paditëse, për zbatimin e këtyre vendimeve, t'i drejtohet gjykatave të shteteve të tjera, ku shteti shqiptar disponon të drejta.

GARANCITË SOVRANE

Nga auditimi mbi përputhshmërinë e kuadrit rregullator të lëshimit të këtyre garancive, monitorimin si dhe risqeve të rrjedhura prej tyre për buxhetin e shtetit u konstatuan mos harmonizim i marrëveshjeve me kuadrin ligjor në fuqi për huamarrjet dhe garancitë shtetërore duke sjellë ekspozim të lartë të shtetit kundrejt detyrimeve të mundshme të huamarrësve të cilat rezultojnë të pavlerësuara dhe të pa monitoruara plotësisht nga MFE në lidhje me plotësimin ose jo të kriterëve për përfitimin e garancisë sovrane. Konkretisht:

Sipas ligjit për huamarrjen, i jepet kompetencë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë për shqyrtimin, vlerësimin dhe dhënien e garancisë shtetërore të huasë, ndërkohë që në marrëveshjet⁶⁰ e miratuara me VKM, kjo kompetencë u ka kaluar bankave të nivelit të dytë, duke rritur riskun e mosvlerësimit të drejtë të aktivitetit dhe aftësisë paguese të subjekteve huamarrës.

Konstatohen mospërputhje edhe në lidhje me parashikimet për garantimin e interesave dhe penaliteteve që mund të burojnë nga Huatë, ku sipas marrëveshjes së garancisë sovrane 2, garantohet 60% e principalit ndërsa sipas përcaktimeve të Ligjit të Huamarrjes parashikohet mbulim 100% i detyrimeve përkatëse në rast se përfituesi i drejtpërdrejtë nuk arrin të paguajë, (tërësisht apo pjesërisht), huan e garantuar. Pra, rimbursimi i Interesave të Huasë nga buxheti shtetit, përcaktuar me VKM nuk gjen mbështetje dhe parashikim në Ligjin e Huamarrjes shtetërore, pa plotësuar kushtin që përfituesi i drejtpërdrejtë *“të mos arrijë të paguajë”*. Nga auditimi në lidhje me garancinë shtetërore 1, nga Buxheti i shtetit deri në datën 31.12.2020 janë paguar rreth 48 milion lekë për rimbursim interesash të kredisë.

-Në lidhje me “Rikuperimin post-pagesës së garancisë”, ka mospërputhje midis marrëveshjes dhe ligjit në lidhje me kompetencat e Ministrit për të ndjekur procedurat ligjore për rikuperimin e garancisë për detyrimin e papaguar, ndërkohë që Marrëveshja ja jep këtë të drejtë pas 2 vitesh nga data e kryerjes së Pagesës së Garancisë.

-Konstatohet se sipas pikës 6.1 e Rregullores së Funkcionimit të Komitetit të Monitorimit⁶¹, Komiteti nuk është i detyruar të monitorojë ose verifikojë, dhe nuk do të jetë përgjegjës për monitorimin ose verifikimin e kriterëve dhe përdorimin e shumave nga Huadhënësi, kjo jo në përputhje me pikën 1 të Urdhrit të Kryeministrit Nr.56 datë 23.04.2020 “Për ngritjen e Komitetit të Monitorimit”, pikën 8 të marrëveshjeve të garancive sovrane dhe nenet 36, 37, 38 të Ligjit të Huamarrjes.

- Në Drejtorinë e Përgjithshme të Borxhit Publik dhe Bashkërendimit të Ndihmës së Huaj nuk disponohen kopje të dosjeve, ekstrakteve, dokumenteve, të dhënave të regjistruara dhe të shkresave të të gjitha huave që i nënshtrohen këtyre marrëveshjeve të garancive, jo në përputhje me nenet e parashikuara në të dyja marrëveshjet si dhe në nenin 35 të Ligjit të Huamarrjes.

⁶⁰ Neni 3 I Marrëveshjes

⁶¹ Me Urdhrin Nr.56 datë 23.04.2020 “Për ngritjen e Komitetit të Monitorimit të ecurisë së garancisë shtetërore të Huas me bankat e nivelit të dytë, për pagat e tregtarëve ose të shoqërive tregtare, aktiviteti i të cilave është prekur nga vendimet e Këshillit të Ministrave, në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga COVID-19”,

-Nga auditimi janë konstatuar subjekte që kanë përfituar nga kredia nëpërmjet Garancisë Sovrane 1 në më shumë se 1 bankë në vlerën e stokut prej 734 milion lekë për shkak të tejkalimit të ekspozimit, kjo jo në përputhje me pikën 7 të nenit 4 "Detyrimet e Huadhënësit" të VKM Nr.277 datë 06.04.2020. Në datën 31.12.2020, shteti shqiptar rezulton garantues i vlerës totale prej 9,100,629 mijë lekë. Për sa më sipër konstatojmë se mungesa e vlerësimit dhe monitorimit të garancive nga MFE në lidhje me plotësimin ose jo të kriterëve për përfitimin e garancisë sovrane kanë rritur riskun e ekspozimit kundrejt detyrimeve të mundshme në të ardhmen dhe riskun e rritjes së borxhit publik.

MBI ADMINISTRIMIN E SKEMËS SË RIMBURSIMIT TË TVSH

Për vitin 2020 plani i TVSH-së për tu rimbursuar ishte parashikuar në shumën 21 miliard lekë dhe është realizuar në shumën 16.5 miliard lekë ose 21,37% më pak. Planin e rimbursimit ka qenë zëri i vetëm i mbajtur i pandryshuar me akte normative. Nga auditimi konstatohet që, DRT Dibrë, Elbasan dhe Korçë kanë paguar më tepër se fondet e planifikuara për rimbursimin në shumën 665 milion lekë. Peshën më të madhe të Rimbursimit të TVSH-së, e zë Drejtoria e Tatimeve të Mëdhenj me 10.4 miliard lekë ose 63%, të realizimit faktik të Rimbursimit të TVSH-së, por përsëri nën planin e miratuar. Sa i takon tatimpaguesve me peshë të konsiderueshme të Rimbursimit të TVSH-së, në totalin e TVSH-së së rimbursuar, vlerën më të madhe të Rimbursimit të TVSH-së e ka tatimpaguesi "TAP AG Albania" me 4.34 miliard lekë i ndjekur nga subjekti "Ayen AS Energy" i cili është rimbursuar në vlerën për 1.4 miliard lekë. Pagesa e tatimpaguesve jo FIFO kanë vijuar duke u rimbursuar me kështu⁶² në total 7.56 miliard lekë⁶³. Subjekti TAP AG Albania ka propozuar të lidhet një marrëveshje ku të llogariten edhe interesat, gjë që është jashtë trajtimit të VKM Nr. 146, datë 13.02.2020 "*Për procedurat dhe kriteret e marrëveshjes për pagesën me kështu te tatimit mbi vlerën e shtuar, të miratuar për rimbursim*". Për subjektin Kurum Internacional shpk marrëveshja nuk është e firmosur nga ana e tatimpaguesit dhe megjithatë DPT ka miratuar rimbursimin e vlerës së TVSH-së, në lidhje me këtë subjekt nuk rezulton asnjë kësht i paguar.

Në lidhje me kohën e procesimit konstatohet se, koha mesatare e miratimit të kërkesës për rimbursim të TVSH-se, nga data e kërkesës deri në datën miratimit të kërkesës, për periudhën Janar - Dhjetor 2020, koha mesatare e procesimit ka qenë 70 ditë, ku 27 % të kërkesave janë procesuar brenda 30 ditëve dhe rreth 59 % e kërkesave janë procesuar brenda afatit 60-ditore dhe 13 % e kërkesave janë procesuar mbi 120 ditë dhe kryesisht arsyeja ka qenë mospagimi i detyrimeve për "Kontributet e Sigurimeve Shoqërore", nga ana e tatimpaguesve.

Mbi stokun e rimbursimit të TVSH-së

Nga auditimi konstatohet se Drejtoria e e Përgjithshme e Tatimeve raporton në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë në kuadër të raportimit të detyrimeve të prapambetura dhe të krijuara rishtaz, gjendjen e stokut të rimbursimit në 31.12.2020 në shumën 9.8 miliard lekë. Gjendja e stokut të TVSH

⁶² në mbështetje të ligjit Nr. 9920, datë 19.05.2008, "*Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë*", i ndryshuar, si dhe të VKM Nr. 146, datë 13.02.2020 "*Për procedurat dhe kriteret e marrëveshjes për pagesën me kështu te Tatimit mbi Vlerën e Shtuar*"

⁶³ Ayen AS Energy, Bankers petroleum albania Shpk, Albcontrol Sha, Hydro Seta, Almarina shpk, "Kilic aquaculture albania Shpk dhe subjekti Trans Adriatic Pipeline AG Albania

vijon të monitorohet jashtë sistemit tatimor⁶⁴. Nga auditimi u konstatua se, DPT në mbyllje të periudhës ushtrimore nuk mban akte rakordimi me tatimpaguesit me marrëveshje me këste, në lidhje me detyrimin e konstatuar për rimbursimin e TVSH-së në mbyllje të periudhës ushtrimore. Gjithashtu, në mbyllje të periudhës ushtrimore 2020, rezultojnë 88 kërkesa të pranuar⁶⁵ në vlerën totale për 1.99 miliard lekë të cilat megjithëse kanë kaluar 60 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës nuk janë rimbursuar në kundërshtim me ligjin e procedurave tatimore. Si rezultat vlera e stokut të rimbursimit të TVSH-së, në vlerësimin e KLSH është 11.79 miliard lekë. Ndërkohë që plani i shpenzimeve për Rimbursimin e TVSH-së, është realizuar në masën 79%, shuma e kërkesave për rimbursimin e TVSH-së në vlerën për 1.99 miliard lekë do të mund të ishin paguar me fondet buxhetore të vitit 2020.

ADMINISTRIMI I BURIMEVE NJERËZORE

Në bazë të vlerësimit të riskut dhe të niveleve të larta të shpenzimeve për ekzekutim të vendimeve gjyqësore për largim të padrejtë nga puna dhe me qëllim vlerësimin e mirëmenaxhimit të burimeve njerëzore, KLSH ka përfshirë në programet e auditimit objektiva për vlerësimin e përputhshmërisë së procedurave të punësimit.

Nga auditimi në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve(DPT) u konstatuan se gjatë vitit 2020 DPT ka kaluar në 1 proces Ristrukturimi, proces i shoqëruar me afate të tejzgjatura dhe procedurë jo në përputhje me dispozitat ligjore. Konstatohet se nga MFE si organi epror, nuk pa patur argumentim, kontestim apo analizë që të tregojë dhe të vlerësojë shkaqet e shpeshta të ristrukturimeve dhe efektivitetin e tyre. Këto ndryshime në strukturë kanë konsistuar në reduktime të numrit të punonjësve, ndryshime të emërtimeve të sektorëve, ndryshime të kategorisë së pagave, transferime të kryera pa kriter, ndikim në mbarëvajtjen e punës, largime nga puna etj.

Nuk ka një evidencë për praktikën mbi bazën e së cilës është marrë vendimi i transferimit të përhershëm të punonjësve të prekur nga Ristrukturimi. Në vijim të këtij procesi, është propozuar lirim nga detyra i 73 punonjësve me Kod Pune, pjesë e strukturave të Hetimit Tatimor. Nga auditimi i dosjeve personale të punës të këtyre punonjësve rezultoi se kanë eksperiencë në Strukturat e Drejtorisë së Hetimit Tatimor, janë me formimin e duhur profesional, të përcaktuar në formularin e përshkrimit të punës dhe nuk kanë asnjë masë disiplinore, duke plotësuar në këtë mënyrë kriteret e përgjithshme dhe të veçanta të pozicionit të punës.

Në lidhje me shpalljen e vendeve vakante në DPT, janë shpallur 17 pozicione të lira për punonjës me kod pune, ku konstatohen diferencime midis kriterëve të vendosura për të njëjtin pozicion pune midis Rajonit Qendror të Hetimit dhe Rajonit Verior. 3 prej punonjësve të rekrutuar me Kod Pune, nuk plotësojnë kriteret e posaçme të shpallura për konkurrim për pozicione vakante.

⁶⁴ , vlere e miratuar për rimbursimin e tvsh-së, pagesat si dhe gjendja në fund e llogarisë së tatimpaguesit, kjo e dhënë nuk sigurohet nga sistemi C@TS, pasi në momentin e miratimit përfundimtar të kërkesës për rimbursim

⁶⁵ Në Ligjin 9920, datë 19,05,2008 Për procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar, neni 75/1, "Rimbursimi i TVSH-së dhe kompensimi i detyrimeve tatimore", pika1,

Si institucion epror i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nuk pa patur argumentim, kontestim apo analizë që të tregojë dhe të vlerësojë shkaqet e shpeshta të ristrukturimeve dhe efektivitetin e tyre. Këto ndryshime në strukturë kanë konsistuar në reduktime të numrit të punonjësve, ndryshime të emërtimeve të sektorëve, ndryshime të kategorisë së pagave, transferime të kryera pa kriter, ndikim në mbarëvajtjen e punës, largime nga puna etj. Përgjatë 2020 u konstatua numër i lartë vendesh vakante i shpërndarë në drejtori të ndryshme si në Drejtori të Përgjithshme ashtu dhe në Degë Tatimore edhe pas përfundimit të procesit të ristrukturimit: 186 pozicione vakante me status nëpunësi civil, ose 45 vende vakante më shumë.

Gjatë vitit 2020 nga buxheti i DPT janë likuiduar shpenzime për zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë për ish punonjës të larguar nga puna në mënyrë të pa drejtë, në vlerën 377.6 milion lekë, për 198 punonjës. Detyrimi i mbetur për DPT më 31.12.2020 për zbatimin e vendimeve gjyqësore për punonjësit e larguar nga puna është në vlerën 184.7 milion lekë për 168 punonjës. Nga auditimi i veprimtarisë së Komisionit të Posaçëm, konstatohet se deri në Dhjetor të vitit 2020 nga 137 praktika të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, që janë të depozituara në Drejtorinë e Burimeve Njerëzore, janë trajtuar 55 praktika gjyqfituesish. Komisioni i Posaçëm ka dërguar në DAP 21 praktika me qëllim për sistemim në Agjencinë Kombëtare të Punësimit dhe 59 praktika për pamundësi objektive për sistemim.

Nga databaza e gjyfituesve të DPT rezulton se 13 ish punonjës kanë përfituar dy paga mujore njëkohësisht nga buxheti i shtetit, një në DPT dhe një nga institucionet ku janë emëruar. Konstatohet se për 10 ish nëpunës, për të cilët Komisioni i Posaçëm ka bërë propozimet përkatëse brenda të njëjtës kategori, Departamenti i Administratës Publike nuk ka nxjerrë aktet e rikthimit në punë të këtyre ish nëpunësve me motivacionin se pret pëlqimin apo refuzimin e gjyqfituesit.

Nga auditimi në Institutin e Sigurimeve Shoqërore konstatohet mangësi në përcaktimin e kriterëve të kualifikimit dhe të eksperiencës në punë. Struktura organizative sipas rregullores në fuqi, paraqitet me mangësi në përcaktimin e kriterëve të arsimit dhe eksperiencës në punë, për disa pozicione pune të Aparatit të ISSH-së si dhe për Drejtoritë Rajonale. Ndryshimet në strukturë janë bërë në kundërshtim me përcaktimet ligjore për kompetencat e Këshillit Administrativ duke autorizuar Drejtorin e Përgjithshëm për rialokime të burimeve njerëzore dhe ndryshime në strukturë. Në ISSH nuk janë ndjekur procedurat ligjore të rekrutimit dhe komandimit për vendet e punës vakante, duke rekrutuar punonjës pa konkurim të hapur. Konstatohen punonjës, që janë rekrutuar me kontrata me afat të përcaktuar 3 mujore, disa prej të cilave të rinovuara, pa u emëruar.

Nga auditimi në Fondin e Sigurimeve të Detyrueshme të Kujdesit Shëndetësor (FSDKSH) konstatohet se për vendimet gjyqësore për largim të padrejtë nga puna, janë paguar detyrime në vlerën 28.6 milion lekë dhe mbeten për tu likuiduar detyrime në vlerën 7.9 milion lekë. Drejtori i Përgjithshëm i FSDKSH ka miratuar numrin e punonjësve të institucionit në 169, duke tejkaluar limitin prej 160 punonjësish të miratuar nga Këshilli i Administrimit (KA). duke rritur shpenzimet në shumën 705 mijë lekë. Gjithashtu, konstatohet se për 11 pozicione pune, nuk është përcaktuar specialiteti i kërkuar duke lënë hapësirë për rekrutimin e punonjësve me specialitete jo të përshtatshme për aktivitetin që kryen Fondi.

Nga auditimi i zbatimit të dispozitave ligjore në emërimin, transferimin dhe lëvizjen paralele të punonjësve të FSDKSH, u konstatua se janë emëruar 21 punonjës pa ndjekur procedurën e konkursit

dhe janë ndryshuar pozicionet e punës për 48 punonjës pa u ndjekur procedura e konkursit. Për periudhën shtator-dhjetor 2020, nga 168 punonjës të Drejtorisë së Përgjithshme të FSDKSH, janë kryer lëvizje të stafit (ndërruar pozicionet, larguar, transferuar, komanduar) për 113 punonjës, ose 67% e numrit totalit të punonjësve të FSDKSH, veprim i cili përveç risqeve operacionale dhe strategjike, përbën dhe mungesë të theksuar vizioni dhe politike në menaxhimin e burimeve njerëzore të FSDKSH.

Nga auditimi në Ministria e Financave dhe Ekonomisë – Aparati, konstatohet se janë kryer likuidime për Vendime Gjyqësore të formës së prerë për ish-punonjës të larguar padrejtësisht nga puna në vlerën 23 milion lekë. Gjithashtu është konstatuar se si pasojë e mos ekzekutim vullnetar të vendimeve gjyqësore për punonjës të larguar nga puna, të cilët për ekzekutimin e këtyre vendimeve kanë kontraktuar përmbarues privat, të cilat kanë shkaktuar efekte financiare negative për buxhetin e shtetit në vlerën 4.6 milion lekë. Nga verifikimi i vendimeve gjyqësore për largim të pa drejtë nga puna rezultoi se nuk është respektuar radha e shlyerjes së detyrimeve sipas parimit FIFO⁶⁶.

Nga auditimi mbi procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë në lidhje me pagesat e gjyq fituesve për largim të padrejtë nga puna u konstatua se është krijuar një situatë problematike midis MFE dhe Administratës Tatimore për mënyrën e pasqyrimit nga ana e administratës tatimore të vendimeve të gjykatave ndaj MFE duke gjeneruar gjoba dhe kamatëvonesa për çeljen e periudhave të mëparshme gjatë regjistrimit të pagesave të pagave dhe sigurimeve shoqërore për këta gjyq fitues, çka ka sjellë detyrime të padrejta.

Nga auditimi në Drejtorinë e Përgjithshme e Doganave u konstatua problematika në lidhje me procedurat e ndjekura dhe dokumentacionin e Komitetit të Përhershëm të Pranimit.

Nga auditimi u konstatua se janë 297 nëpunës të cilët janë transferuar përgjatë vitit 2019 dhe 249 nëpunës të cilët janë transferuar përgjatë vitit 2020 dhe nga të cilët 126 nëpunës kanë tejkaluar afatet e përcaktuara për Transferimin e Përkohshëm vlerësuar më një efekt financiar negativ në vlerën 9.1 milion lekë.

Nga auditimi në Departamentin e Administratës Publike (DAP) mbi *Verifikimi i procedurave të ndjekura nga DAP, për çështje që lidhen me procesin e ristrukturimit të administratës tatimore qendrore rezultuan shkelje si vijon:*

Komisioni i Ristrukturimit ka paraqitur mangësi në dokumentimin e procesit, duke shfaqur mungesë transparence në vendimarrje, edhe pse Udhëzimi nr. 1, datë 1.3.2016 parashikon se i gjithë procesi duhet të jetë i dokumentuar.

⁶⁶ Veprimet e mësipërme janë në kundërshtim me Udhëzimin e Kryeministrit nr. 1 datë 04.06.2014 “Për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të njësive të qeverisjes së përgjithshme në llogari të thesarit” pika 4 dhe 5, dhe Udhëzimit nr. 11, datë 17.4.2018 “Për rregullat e brendshme mbi mënyrën e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të ministrisë së financave dhe ekonomisë” të ndryshuar Kreu II pika 8.

Në transferimet e propozuara dhe të miratuara janë konstatuar transferime të nëpunësve nëpër sektorë e drejtori të tjera, edhe në rastet kur pozicioni i tyre i mëparshëm ka vijuar normalisht.

Komisioni nuk paraqet paraprakisht një relacion, ku të evidentohen vakancat ekzistuese në institucionin që po i nënshtrohet ristrukturimit, me qëllimin kryesor sistemimin e çdo nëpunësi civil në vendet e lira ekzistuese. Komisioni i Ristrukturimit ka dalë me Vendime të njëpasnjëshme, duke anuluar akte të dala nga vetë ai, duke u shprehur se janë bërë pa vlerësuar kriteret e veçanta të pozicioneve të punës si dhe pa ndjekur sistemin e pikëzimit.

Disa vendime nuk ka bashkëlidhur praktikën mbi bazën e së cilës është marrë vendimi, ndryshe nga sa parashikohet në Udhëzim. Afatet e procedurës, sipas përcaktimit në Udhëzim, janë tejkaluar dhe nuk ka asnjë arsyetim për tejzgjatjen e afateve të dokumentuar përgjatë procesit. DAP nuk implementuar mekanizmat e nevojshëm, në mënyrë që të përmbushë detyrimin për të monitoruar e bazës së të dhënave gjyqësore nga Njësia debitore, duke pritur vetëm informacion nga njësia debitore për raste kur DAP nuk ka qenë palë ndërgjyqësore.

Nga auditimi në Komisionerin për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil (KMSHC) bazuar në aktet ligjore dhe rregullatore sipas së cilave mbështetet funksionimi i veprimtarisë së KMSHC, konstatuam si vijon:

Gjithashtu, në zbatim të përcaktimeve të Nenit 11 e në vijim, të ligjit nr.152/2013 “Për nëpunësit civil”, i ndryshuar, Komisioneri është përgjegjës për mbikëqyrjen, kryesisht ose me kërkesë të institucioneve, për zbatimin e ligjit në administrimin e shërbimit civil në të gjitha institucionet që punësojnë nëpunës civilë. Pra, Drejtoria e Përgjithshme e Inspektimit dhe Mbikëqyrjes me një personel prej rreth 15 punonjësish, janë përgjegjës për të mbuluar një fushë tepër të gjerë veprimi për garantimin e mbikëqyrjes së zbatimit të përcaktimeve të ligjit për nëpunësit civil në institucionet shtetërore.

Konstatuam problematika në administrimin e të dhënave, ku regjistri sipas së cilit pasqyrohen vendimet e KMSHC, nuk mundëson njohjen dhe vijueshmërinë e inspektimeve dhe vendimeve për zbatimin e vendimeve të lëna për këto inspektime, apo kategorizimin e tyre sipas llojit për të mundësuar më pas përpunuar këtë informacion për qëllime të punës institucionale, apo edhe auditimit të tyre.

Metodologjia e përdorur për menaxhimin e këtyre të dhënave nuk dokumenton qartë procesin e përzgjedhjes së institucioneve, apo edhe monitorimin e realizimit të planit të mbikëqyrjeve apo inspektimeve sipas afateve respektive.

në vijim, ndër të tjera kemi rekomanduar nevojën për rishikimin e strukturës së KMSHC-së, vecanërisht kur konstatojmë se aktiviteti i KMSHC-së ka pësuar ndryshime nga viti në vit, diktuar këto edhe nga nevojat e institucioneve subjekt mbikëqyrjeje apo rekomandimet e lëna nga rezoluta e Kuvendit, dhe KMSHC-së i është dashur që me të njëjtin staf inspektorësh, të mbulojë një gamë më të gjerë aktiviteteve.

Nga auditimi në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve, i çështjeve që lidhen e administrimin e burimeve njerëzore në DPB, konstatuam se DPB “ka punuar me dy struktura”, pasi Urdhri i KM nr. 49 datë 16.04.2015, nuk është shfuqizuar, e për pasojë, ka pasur mbivendosje mes strukturave. Jnaë

konstatuar vakanca të konsiderueshme, nga ku rezulton se institucioni deri më datë 30.12.2020 ka funksionuar me strukturë të cinguar ose me 220 punonjës më pak se plani, me komandime në detyrë për punonjës në nivele drejtuese dhe 138 punonjës nivel jo drejtues pa një afat kohor të përcaktuar në kundërshtim me bazën ligjore në fuqi.

Nga auditimi në Drejtorinë Rajonale të Arsimit Parauniversitar (DRAP) Durrës, u konstatua si vijon:

Riorganizimi i strukturave për arsimin parauniversitar ka qenë një proces i ngadaltë, me efekte financiare dhe problematika në dorëzimin e detyrës, proces i cili ende nuk ka konkluduar në plotësimin e vakancave dhe emërimin e stafit sipas akteve ligjeve në fuqi (konkretisht 98% e stafit të DRAP Durrës, dhe 12 ZVAP-ve nën juridiksionin e saj, vijon të jetë i komanduar, duke nisur që prej Drejtorit e deri tek punonjësit e ZVAP-ve).

Në procedurat për përzgjedhjen e drejtuesve të IPAP (institucione të arsimit para universitar – shkollat) për periudhën nën auditim, u identifikuan parregullsi të shumta, të shkaktuara kryesisht nga kuadri ligjor dhe rregullator i pa harmonizuar⁶⁷.

Procesi i përzgjedhjes së drejtuesve të IPAP, është cënuar si rezultat i mos analizimit të zbatueshmërisë nga DPAP dhe DRAP, të kriterëve që duhet të plotësojnë kandidatët për drejtor, si dhe nga një planifikim i dobët, i cili nuk ka siguruar zbatimin e akteve nënligjore mbi pjesëmarrësit në mbledhjet e komisionit.

Në 20 nga 32 procedura konkurrimi të hapura për pozicionin drejtor në Shpalljen 1, kriteri i domosdoshëm për kandidatët, për të qenë i certifikuar nga shkolla e drejtorëve, nuk është trajtuar si i tillë nga komisionet e vlerësimit dhe nga DRAP Durrës (konstatuar në 4 nga 5 raste, në të cilat kanë përfunduar procedurat dhe janë shpallur fitues).

Roli i ZVAP-eve në shqyrtimin e procedurave të ndjekura nga komisionet nuk ka qenë i unifikuar, si dhe janë vërejtur raste, ku në të njëjtin ZVAP është vepruar me dy standarde.

Për shkak se dokumentacionet e procedurave të konkurrimit nuk përmbajnë elementët e nevojshëm sipas normave tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor, nuk garantohet siguri dhe vërtetësi lidhur me proceset e kryera.

Nga auditimi në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mirëqënies Sociale, u konstatua një diferencë në raportimin e detyrimeve të prapambetura për largime të padrejta nga puna në vlerën 6.7 milion më pak se Pasqyrat Financiare. Gjithashtu, MSHMS ka raportuar se ka shlyer detyrime për vendime gjyqësore në vlerë 9.2 milion lekë, ndërsa nga auditimi rezultoi se, detyrimet e prapambetura realisht të shlyera janë në vlerën 42.5 milion lekë. Ndërkohë u konstatuan 2 vendime të formës së prerë prej vitit 2011 për të cilat MMRS nuk disponon dokumentacion të plotë për të llogaritur vlerën e detyrimit të prapambetur.

Megjithëse ristrukturimi i Ministrisë ka ndodhur në vitin 2017, MSHMS vijon ende të ketë vakanca ndërsa vijon të paguajë pagat për 14 punonjës të larguar padrejtësisht nga puna, të cilët si rezultat i ristrukturimit nuk plotësojnë më kriteret për punësim në MSHMS.

⁶⁷ si: VKM nr. 99 datë 27.02.2019 dhe Udhëzimi nr 2, datë 28.01.2020, në kundërshtim me Ligjin 69/2012, i ndryshuar; Urdhri i nxjerrë nga DPAP në kundërshtim me Ligjin 69/2012, i ndryshuar dhe Udhëzimin nr. 2, datë 28.01.2020 i ndryshuar, etj.

Nga auditimi në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza” (QSUNT) janë konstatuar problematika dhe mangësitë në lidhje me dosjet e personelit, rregulloren e papërditësuar, kontratat e punës, mos implementim i Sistemit Informatik të Burimeve Njerëzore (HRMIS).

Nga auditimi në Ministrinë e Brendshme konstatuam se referuar të dhënave mbi strukturën organike aktuale të miratuar, rezultoi një numër i konsiderueshëm vendesh vakante, ose 26 të tillë, nga të cilët 3 funksione politike, dhe 23 nëpunës civil nga të cilët 2 Drejtorë të Përgjithshëm, 2 Drejtorë Drejtorie, 3 Përgjegjës Sektori dhe 16 specialistë, si dhe qarkullime të shpeshta stafit, fenomen ky i cili konstatohet jo vetëm për vitin 2020, por të gjithë vitet objekt auditimi. Si rezultat i likuidimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë për çështje të fituara nga punonjës të liruar nga detyra institucioni ka likuiduar vlerën prej 47.3 milion lekë.

MBI KONTABILITETIN DHE PASQYRAT FINANCIARE TË SHTETIT

Problematikat në hartimin e pasqyrave financiare të konsoliduara të shtetit, të gjeneruara nga Sistemi Financiar i Qeverisë (SIFQ), kanë vijuar edhe për vitin 2020, duke krijuar kështu kushte, që nuk mundësojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të mjeteve monetare të Qeverisë; si dhe nuk u japin mundësinë përdoruesve të interesuar, të brendshëm dhe të jashtëm të marrin informacion të saktë e të nxjerrin konkluzione të arsyeshme.

Në lidhje me kuadrin e raportimit financiar dhe hartimin e standardeve të kontabilitetit publik, konstatuam se këtë vit ka munguar baza ligjore për kontabilitetin në sektorin publik, që të rregullojë procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 25/2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, janë përjashtuar nga fusha e zbatimit të tij njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit dhe Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, edhe gjatë vitit 2020 nuk ka patur zhvillime në drejtim të përmirësimit/plotësimit të bazës ligjore për kontabilitetin në sektorin publik.

Ka vijuar thyerja e afateve të dorëzimit të pasqyrave financiare, në 68 raste të institucioneve të qeverisjes së përgjithshme, në kundërshtim me ligjin nr.9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”. Pasqyrat financiare të gjeneruara nga SIFQ paraqiten me diferenca në krahasim me pasqyrat e dorëzuara nga institucionet kryesisht për shkak të aplikimit të parimeve të ndryshme të njohjes së shpenzimeve, duke mos dhënë siguri të arsyeshme mbi saktësinë e tyre. Në këto pasqyra, pasqyrohen shpenzimet dhe arkëtimet faktike të vitit, ndërsa në pasqyrat e dorëzuara nga institucionet buxhetore pasqyrohen detyrimet dhe të drejtat e konstatuara, të paguara dhe të pa arkëtuara ende.

Në funksion të dhënies së sigurisë së arsyeshme mbi pasqyrat financiare, të publikuara, të njësive të qeverisjes së përgjithshme, KLSH ka drejtuar veprimtarinë audituese edhe gjatë vitit 2020 në kryerjen e auditimeve financiare, ku janë konstatuar një sërë problematikash në fushën e raportimit financiar në njësitë e qeverisjes qendrore dhe vendore, për të cilat janë dhënë rekomandimet përkatëse.

Nga auditimi në Ministrinë e Financës dhe Ekonomisë konstatohet nëpërmjet Drejtorisë së Drejtimit të Pronës Publike realizon shitjen e aseteve afatgjata të shtetit, të cilat vlerësohen për t’u shitur nga njësia që i ka në administrim. MFE realizon të ardhura nga shitja e aktiveve afatgjata të cilat nuk janë të regjistruara në pasqyrat financiare dhe për të cilat nuk reflektohet nëse operacionet në lidhje me tjetërsimin e tyre sjellin humbje apo fitim referuar vlerës së drejtë të tyre. Në pasqyrat financiare të

publikuara dhe në librin e madh nuk konstatohen pakësime të aktiveve afatgjata të qëndrueshme, si rezultat i shitjeve të realizuara përgjatë vitit, në drejtim të çregjistrimit të aktiveve për të cilat ka ndryshuar pronësia në bazë të kontratës respektive të shitjes⁶⁸.

Vlera e trashëguar nga të ardhurat e derdhura nga llotaria kombëtare nga Drejtoria e Financës nuk evidentohet veçmas trashëgimeve të tjera të llogarisë 466 dhe të sistemohet, në mënyrë që të ardhurat e rakorduara me Degën e Thesarit Tiranë, të specifikohen sipas planit kontabël të miratuar.

Shpenzime për rritjen e Aktiveve të Qëndrueshme të patrupëzuara dhe trupëzuara me burim financimi të huaj për vitin 2020, paraqitet në shumën 520 milion lekë. Vlera prej 80% e investimit në proces është jashtë pasqyrës së pozicionit financiar të MFE. Pasqyrimi në kontabilitet i vetëm vlerës prej 20% të situacionit përkatës në lidhje me projektet e investimit, denatyon vlerën reale të investimit të paraqitura në Pasqyrat Financiare. Në nenin 10 të Ligjit nr.9228 datë 29.04.2004 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare” përcaktohet që: Pasqyrat financiare duhet të sigurojnë transparencë nëpërmjet të dhënave të plota dhe duhet të sigurojnë një prezantim të sinqertë të të dhënave të nevojshme për qëllime të vendimmarrjes. Llogaritë e burimeve të financimeve të huaja dhe llogaritë e investimeve apo shpenzimeve të realizuara përgjatë vitit janë të nënvlerësuara.

Mbi Raportimi Financiar në institucionet në nivel qendror

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve, janë konstatuar problematika në raportimin financiar në lidhje me pasaktësi në raportimin e aseteve të DPB, duke përfshirë në pasqyra financiare edhe një ndërtesë që nuk është më në pronësi, administrim dhe /ose përdorim të institucionit; apo aktive që nuk i përkasin DPB, ose për të cilat nuk disponohet informacion mbi natyrën dhe origjinën vlerave të tyre; Diferenca në raportimin e inventarit ekonomik; Pasaktësi në raportimin e të drejtave të arkëtueshme duke pasqyruar në pasqyra financiare.

Në Drejtorinë Rajonale Arsimore Durrës dhe Zyrat Vendore e Arsimit Parauniversitar. Rezultoi se nuk janë hartuar pasqyra financiare të konsoliduara për 12 Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar (Bulqizë, Dibër, Durrës, Kamëz, Kavajë, Klos, Krujë, Mat, Rrogozhinë, Shijak, Tiranë dhe Vorë) në varësi të saj, në kundërshtim me Udhëzimin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 8, datë 09.03.2018.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale rezultoi se në raportimin financiar nuk përfshihen në pasqyrat financiare të MSHMS treguesit financiarë të ish MMSR, duke sjellë jo vetëm mos njohje dhe mos kontabilizim të plotë të të drejtave dhe detyrimeve të subjektit; Mos kalim i sistemeve të IT nën administrimin e AKSHI-t, por duke qenë ende pjesë e regjistrimit të kontabilitetit të MSHMS; Pasaktësi në pasqyrimin në kontabilitet të aktiveve të MSHMS;

Diferenca në raportimin e detyrimeve të prapambetura duke mos kontabilizuar në pasqyra financiare të detyrimeve si rezultat i vendimeve për largime të padrejta nga puna në vlerën 6,728 mijë lekë . Për

⁶⁸ Udhëzimin e Ministrisë së Financave nr.14 datë 28.12.2006 “Për përgatitjen dhe raportimin e pasqyrave financiare vjetore të vitit 2006 për institucionet qendrore, organet e pushtetit vendor dhe njësitë që varen prej tyre si dhe të njësitë të menaxhimit / zbatimit të projekteve e marrëveshjeve me donatore të huaj”, të ndryshuar

sa i përket raportimit në MFE, detyrimet e prapambetura të shlyera janë nënvlerësuar me 33,262 mijë lekë.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”. Rezultoi se, janë konstatuar problematika në raportimin financiar si: klasifikim i gabuar në llogari të disa aktiveve duke ndikuar në vlerën e fondit neto të institucionit si dhe vlerën neto të aktiveve; mangësi në hartimin e regjistrit të aktiveve; pasaktësi në raportimin në bilancin kontabël të sipërfaqeve të trojeve të QSUNT prej 165,000m²; mangësi në ndërmarrjen e iniciativave për gjendjen e debitorëve të institucionit, të cilët pavarësisht se janë raportuar në pasqyra në një vlerë të konsiderueshme, nuk janë marrë masa për zhvlerësimin e të drejtave të tyre, apo për një ndarje se, sa janë me shpresë arkëtimi apo likuidimi, sa prej tyre kanë një vjetërsi mbi 10 vjet; pasaktësi në raportimin e detyrimeve të prapambetura, për shkak të mungesës së dokumentacioneve të disa detyrimeve të viteve të mëparshme; problematika të identifikuar në magazinë, të tilla si: në dokumentimin e lëvizjes së mallit, dorëzimin e aktiveve në momentin e largimit nga detyra, mos kryerja e inventarizimit për të gjitha asetet e institucioneve, etj.

Në Agjencia për Zhvillim Bujqësor dhe Rural. Rezultoi se titullari i institucionit nuk ka ngritur asnjë komision për vlerësimin e aktiveve, edhe pse nga komisioni i inventarizimit, në raportin përfundimtar, janë evidentuar aktive të dëmtuara. Procedurat e inventarizimit nuk rezultojnë të finalizuara pasi nuk janë ndjekur nga proceset e vlerësimit dhe rrjedhimisht të daljes jashtë përdorimit, si dhe asgjësimit të tyre sipas rastit; diferencë për “Inventarin e imët” nga inventazimi fizik me vlerën në kontabilitet për shkak të mos reflektimit në kontabilitet të daljeve të materialeve të imta, të cilat janë materiale konsumi; keqklasifikim i disa treguesve financiar të cilët nuk janë paraqitur drejtë në pasqyrat financiare me impakt direkt në rezultatin real të veprimtarisë së vitit ushtrimor; mungesë të dokumentacionit mbështetës të detyrimeve të njohura dhe regjistruara në kontabilitet dhe mungesë e një analizë të debitorëve për të bërë edhe një ndarje se sa janë me shpresë arkëtimi apo likuidimi, sa nuk janë likuiduar apo arkëtuar për faj të strukturave që duhet të merren me arkëtimin e tyre; pasaktësi në përlllogaritjen e vlerës së amortizimit vjetor.

Në Ministrinë e Brendshme. Rezultoi se janë konstatuar pasaktësi në përlllogaritjen e vlerës së amortizimit vjetor; mangësi në regjistrimin e aktiveve në pasqyrat financiare; mangësi në hartimin e shënimeve shpjeguese; klasifikim i gabuar i disa treguesve financiar të cilët nuk janë paraqitur drejtë në pasqyrat financiare; në llogarinë 467 “Kreditorë të ndryshëm” janë pasqyruar detyrime të prapambetura për sigurime shoqërore dhe për tatimin nga të ardhurat nga punësimi shkaktuar si pasojë e mungesës së sistemit nga ana e DPT e detyrimeve, një problematik e mbartur që prej vitit 2015, të cilat Sektori i financës i ka njohur në pasqyrat financiare të vitit 2019 si një detyrim të prapambetur edhe pse nuk ka pasur korrespondenca zyrtare me DPT; mangësi në inventarizimit dhe vlerësimit të aktiveve; problematika të konstatuara në kartelat e punonjësve të larguar lidhur me dorëzimin e aktiveve në përdorim.

PROKURIMI PUBLIK

Pavarësisht progresit, korrupsioni në fushën e prokurimeve publike mbetet një nga problemet më serioze që ndeshet në shumë vende të botës, duke dobësuar besimin në sistemin e prokurimit publik; pjesëmarrjen në prokurimin publik; besimin në qeverisje.

Me qëllim planifikimin e auditimeve dhe vlerësimin e risqeve të lidhura me materialitetin në procedurat e prokurimeve publike të kryera për llogari të buxhetit të vitit 2020, KLSH ka vazhduar përdorimin e teknikave CAAT për analizimin dhe shpërndarjen të numrit dhe fondeve të tyre, të ndara sipas: Tipit të kontratës, Objektit, Autoriteteve Kontraktore, Operatorëve Ekonomikë, emërtimit, llojit të procedurës dhe llojit të prokurimit.

Edhe për vitin 2020, vërehet se numrin më të madh të procedurave të publikuara sipas tipit të kontratës, e zënë procedurat për prokurimin e mallrave, me 5,520 procedura ose 70% të totalit të procedurave, duke vijuar me procedurat për shërbimet me 1,482 procedura ose 19% të totalit të procedurave, ndjekur nga procedurat e punëve publike, me 925 procedura ose 12% të totalit të procedurave. Ndërsa për nga vlera e prokuruar, vërehet se pjesën më të madhe e zë procedura “Punë”, me 53 miliard lekë në total ose 53% të vlerës totale, duke vijuar me procedurat e mallrave me 30.5 miliard lekë ose 30% të vlerës totale dhe të shërbimeve me 16.8 miliard lekë ose 17% të vlerës totale. Sipas llojit të procedurës, rezultojnë 1,191 procedura “I hapur Lokal”, me fond limit 40.5 miliard lekë. Autoritetet Kontraktore të cilat kanë vlerat me të mëdha të prokuruar (risqe) për vitin 2020, konstatohet: Agjencia e Blerjeve të Përqendruara, ARRS, FSHZH dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale etj.

Vlerat më të mëdha të prokuruar për vitin 2020 i përkasin procedurave: *“Shërbimi i menaxhimit të kontenerëve në portin e Durrësit tek operatorët portualë privatë të specializuar për 5 vjet”, dhe “Sisteme/Pajisje të Teknologjisë së Informacionit për identifikimin elektronik të votuesve dhe verifikimin e tyre pas zgjedhor”.*

Sa i takon efektivitetin të procedurave të prokurimit publik, për vitin 2020 procedurat me efektivitet nga 40-90%, të cilat përbëjnë 20% të numrit total të procedurave, mbartin risk të lartë, si rezultat i mundësisë të mos realizimit të shërbimeve dhe punimeve, mos lëvrimin të mallrave në cilësi, sasi e afat, si dhe nevojës për pagesa ekstra nëpërmjet shtesës së fondeve, etj.

Gjetjet nga auditimi i realizuar mbi prokurimet publike për vitin 2020:

Në 105 subjektet e audituara për buxhetin e vitit 2020, konstatohet se në 39 subjekte janë realizuar 1625 procedura prokurimi në vlerën e fondit limit prej 50,403,281 mijë lekë, pa TVSH. Nga procedurat e zhvilluara gjithsej, prej tyre janë audituar 356 procedura prokurimi në vlerën 25,300,490 mijë lekë pa TVSH, të cilat përbëjnë 22% të numrit të procedurave të zhvilluara gjithsej, ose 50 % të vlerës së kontratave të lidhura me operatorët ekonomikë.

U konstatuan me shkelje 191 procedura në vlerën 12,065,559 mijë lekë ose 48% e fondeve të audituar dhe rezultuan gjithsej 314 shkelje të procedurave të prokurimit nga të cilat 172 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 88 shkelje në fazën e zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe 54 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve.

- Janë zhvilluar 1108 procedura prokurimi “Procedurë e hapur”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 42,643,983 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 235 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 19,544,565 mijë lekë ose 46% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 130 procedura në vlerën 8,144,431 mijë lekë ose 55% e fondeve të

audituar dhe rezultuan gjithsej 215 shkelje të procedurave të prokurimit nga të cilat 11 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 66 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 38 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 18 procedura prokurimi “Procedurë e kufizuar”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 942,492 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 12 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 679,765 mijë lekë ose 72% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 11 procedura në vlerën 582,847 mijë lekë ose 86% e fondeve të audituar dhe rezultuan gjithsej 25 shkelje të procedurave të prokurimit nga të cilat 11 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 9 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 5 në fazën e zbatimit të kontratës.

- Janë zhvilluar 15 procedura prokurimi “Me negociim me shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 3,885,621 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 2 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 3,177,532 mijë lekë. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 2 procedura në vlerën 3,177,532 mijë lekë ose 100% e fondeve të audituar dhe rezultuan gjithsej 3 shkelje të procedurave të prokurimit nga të cilat 2 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 1 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve.

- Janë zhvilluar 54 procedura prokurimi “Me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 1,462,865 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 17 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 1,049,952 mijë lekë ose 72% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 9 procedura në vlerën 36,937 mijë lekë ose 53% e fondeve të audituar dhe rezultuan gjithsej 19 shkelje të procedurave të prokurimit nga të cilat 9 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 5 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 5 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 7 procedura prokurimi “Shërbim Konsulence”, me një vlerë limit kontratë të parashikuar prej 97,926 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 2 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 70,869 mijë lekë ose 72% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 2 procedura në vlerën 70,869 mijë lekë, 100% të fondeve të audituara dhe rezultuan gjithsej 5 shkelje të procedurave të prokurimit, 2 në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 2 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 1 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 268 procedura prokurimi “Kërkesë për propozim”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 791,040 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 47 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 235,749 mijë lekë ose 30% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 21 procedura në vlerën 49,092 mijë lekë, 21% e fondeve të audituara dhe rezultuan gjithsej 22 shkelje të procedurave të prokurimit në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 5 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 3 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 146 procedura prokurimi “Marrëveshjet kuadër”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 46,578 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 33 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 10,531 mijë lekë ose 30% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 15 procedura në vlerën 3,851 mijë lekë, 37% e fondeve të audituara dhe rezultuan gjithsej 16 shkelje të procedurave të prokurimit në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 15 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 1 në fazën e zbatimit të kontratës;

Janë zhvilluar 470 procedura prokurimi me vlerë të vogël, me një vlerë të parashikuar prej 902,626 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 129 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 562,611 mijë lekë ose 62% e vlerës. Nga auditimi u konstatuan me shkelje 39 procedura në vlerën 23,053 mijë lekë, rezultuan gjithsej 23 shkelje të procedurave të prokurimit në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 22 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 12 në fazën e zbatimit të kontratës;

ÇËSHTJE QË LIDHEN ME ZBATIMIN E FONDEVE TË COVID-19

Nga auditimi i fondeve Covid rezultoi se me Aktin Normativ nr. 6 datë 21.03.2020, në nenin 3 (buxheti i sigurimeve shëndetësore) u parashikua krijimi fondit anti-Covid-19 prej 2,500 milion lekë, ndërkohë që me këtë akt normativ u akorduan si shtesë fondi vetëm 1,200 milion lekë, ndërsa pjesa tjetër prej 1,300 milion lekë në fakt, pakësoi programet ekzistuese të FSDKSH (konkretisht pakësuar 450 milion lekë fonde nga programi parësor 07220 dhe projektin “Persona që përfitojnë check up”; dhe 850 milion lekë nga programi dytësor (spitalor) 07330 dhe projektin “Pacientë të trajtuar në shërbimin spitalor”.

-Të gjitha shtesat e fondeve për MSHMS, të akorduara me VKM përgjatë vitit 2020, nuk janë reflektuar në tabelat shoqëruese respektive të Akteve Normative, konkretisht: shtesa prej 400 milion lekë sipas VKM-së nr. 205, datë 09.03.2020; dhe shtesa prej 1,800 milion sipas VKM nr. 249, datë 27.03.2020.

-Konstatuam se, si pasojë e mungesës së konsistencës së kodeve të projekteve të dedikuara për përballimin e situatës së shkaktuar nga COVID-19; dhe rishikimeve të shumta pas akteve normative me disa VKM, gjurmimi deri në realizimin përfundimtar i fondeve Covid rezultoi i vështirë, thuajse i pamundur.

Konstatuam raste kur në këto projekte janë përfshirë edhe fonde për mbulimin e shpenzimeve operative, për aktivitete normale në vlerën totale prej 203.3 milion lekë si shpenzime për likuidim të energjisë elektrike, internetit, dieta, shërbim ruajtje objekti, lavanterie, kontratave të ndryshme mirëmbajtjeje në vazhdim, etj.

Konstatuam raste të ndryshimit të destinacionit të fondeve Covid në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në shumën 16.7 milion lekë, të cilat u përdorën për shlyerjen e detyrimeve të kontratave ose projekteve të mëparshme, ku më konkretisht vlera prej 15.8 milion lekë për shlyerje detyrimesh për blerje pajisjesh kompjuterike, dhe vlera prej 0.96 milion lekë përdorur për blerje pajisjesh kompjuterike planifikuar në PBA 2020 – 2022, pra përpara fillimit të pandemisë.

Procedurat e ndjekura për prokurimin e mallrave në funksion të pandemisë, janë zhvilluar në një terren ligjor dhe rregullativ jo plotësisht të rregulluar si vijon:

MSHMS, për furnizime me mallra anti Covid, ka vijuar me procedura prokurimi të drejtpërdrejta dhe nuk i është referuar kuadrit ligjor në fuqi⁶⁹”, edhe pse plotësohen të gjitha kushtet një nevojë ekstreme, të shkaktuar nga ngjarje të paparashikuara, e që nuk i ngarkohen autoritetit kontraktor. Si pasojë e procedurave të përzgjedhura dhe vakumeve ligjore të VKM nr. 203 datë 26.02.2020, disa procedura rezultuan jo efektive, duke mos siguruar pajisjet mjeksore e domosdoshme për situatën Covid 19 (sic ishte rasti i respiratorëve), apo duke sjellë dështimin e disa procedurave të tjera. VKM nr. 203, datë 26.02.2020 nuk ka përcaktuar përkufizimin e gjendjes, rrethanave, apo rasteve kur kemi të bëjmë me “interesa thelbësorë të shtetit” por këto rrethana i ka lënë rast pas rasti në vlerësim të autoriteteve kontraktore. Pra, në kushtet kur termi “interesa thelbësorë të shtetit” nuk ka gjetur një rregullim ligjor, situata mbetet e paqartë, e pa përkufizuar dhe në vlerësimin subjektiv të çdo autoriteti duke rritur riskun për arbitraritet. VKM nr. 203, datë 26.02.2020 i ndryshuar, pika IV-2 “Procedura e drejtpërdrejte” dhe pika V, nuk ka të përcaktuar mënyrën e përllogaritjes së fondit limit

Të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit nga mosllogaritja e penaliteteve dhe mos mbajtja e sigurimit të kontratës në shumën 15.4 milion leke, si pasojë e furnizimit të vonuar dhe mosfurnizimit, për kontratën me objekt “Furnizim vendosje respiratore me dy modalitete për adulte dhe moshe pediatrike për Covid -19”. Në përfundim u siguruan vetëm 5 respiratorë, nga 54 që ishte planifikuar nëvoja për përballimin e situatës Covid, duke rrezikuar kështu shëndetin publik.

Të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit nga mosllogaritja e penaliteteve në shumën 7 milion lekë, si pasojë e furnizimit të vonuar, për kontratat me objekt: Blerje materiale për mbrojtje personale (MMP) për Covid-19”; Spostimi i sistemit të dializës nga Pediatria e Specialiteteve tek godina e Spitalit Infektiv (Shërbimi i Alergologjisë, për pacientët dializantë të prekur me Covid-19”; “Blerje kite dhe reagent të përshtatshëm për të përdorur në pajisje Maglum 800 Snibe CoLtd ose ekuivalent në QSUT dhe blerje e materialeve të emergjencës për kryerjen e analizave diagnostikuese për Covid-19”; dhe “Blerje kite dhe materiale konsumi për biologjinë molekulare për ISHP”

ÇËSHTJE QË LIDHEN ME FONDET E RINDËRTIMIN

Fondet për procesin e rindërtimit janë realizuar në shumën 16.6 miliard lekë, nga 32 miliard lekë të planifikuara sipas aktit normativ nr. 34, me një mos realizim në shumën 15.4 miliard lekë, ose 48.15%. Në pjesën më të madhe këto fonde janë realizuar në qeverisjen vendore në shumën 9.44 miliard lekë, nga të cilat me burim financimi transfertën e pakushtëzuar në shumën 8.4 miliard milion lekë dhe me burim financimi të ardhurat e veta në shumën 1,061 milion lekë. Shpenzimet nga fondi i rindërtimit të kryera nga ana e qeverisjes qendrore rezultojnë në shumën 7.1 miliard milion lekë sipas raportimit të treguesit e konsoliduar fiskalë.

Sipas SIFQ gjendja e pashpërndarë e fondeve të dedikuara për Rindërtimin (pa përfshirë grantet) sipas Akteve normative në fund të vitit 2020 është 3.2 miliard lekë. Nga auditimet rezultuan problematika

⁶⁹ Ligjit nr. 9643, dt. 20.11.2006 “Për prokurimin publik” i ndryshuar, Neni 33, dhe VKM nr. 914, dt. 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar neni 36, “Procedura me negocim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës” pika 2/c,

lidhur me rregullshmërinë e procedurave të ndjekura dhe transperencën e përdorimit të fondeve, si vijon:

Kodet e projekteve të çelura për rindërtimin nuk janë lehtësisht të gjurmueshme dhe nuk mundësojnë identifikimin e projekteve në të cilat janë akorduar këto fonde.

Raporti i gjeneruar nga MFE për përdorimin e fondit të rindërtimit krahasuar me planin, nuk pasqyron të dhëna për pjesën e Fondit të Rindërtimit me burim financimi grante. Sipas MFE, për bashkitë plani i fondeve për rindërtimin të miratuara me VKM, për vitin 2020 është në vlerë 14.9 miliard lekë, (pa përfshirë këtu kapitullin 6) dhe realizimi në vlerë 8.4 miliard lekë. Ndërkohë, sipas VKM-ve, pjesë e planit buxhetor në kuadër të fondit të rindërtimit duhet të reflektohej edhe vlera prej 2.25 miliard lekë.

Procedurat e ndjekura për rindërtimin e disa shkollave në Durrës, rezultuara të kryera në kundërshtim me kuadrin ligjor në fuqi. Konstatuam se, procedurat e ndjekura për vlerësimin e 11 objekteve (shkolla) të Bashkisë Durrës, në lidhje me Vendimin nr. 32, datë 02.07.2020 të Komisionit Shtetëror të Rindërtimit, që kanë pësuar dëme gjatë tërmetit, janë kryer në kundërshtim me kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi, dhe si pasojë edhe dokumentet – produkt i këtyre procedurave (akt ekspertizat, oponencat) nuk janë në përputhje me kriteret ligjore, procesi i vendimmarrjes veçanërisht për prishjen e detyruar të objekteve, është i pabazë dhe mbart riskun që njëkohësisht të jetë edhe e gabuar. Akt-ekspertizat e thelluara nuk përmbajnë: masat për riparimet dhe ndërhyrjet që duhen kryer për të garantuar sigurinë e jetës dhe të shëndetit të njerëzve, si dhe vlerën financiare për këto ndërhyrje, në kundërshtim me sa parashikon kuadri ligjor në fuqi.

Veprimtaria e Ministrisë së Shtetit për Rindërtim dhe Komisionit Shtetëror për Rindërtimin kanë shfaqur mangësi në drejtim të dokumentimit të çështjeve që lidhen me ndjekjen dhe bashkërendimin e veprimtarisë së ministrive dhe të institucioneve të tjera, publike e shtetërore, për hartimin dhe miratimin e programeve të procesit të rindërtimit. Ku ndër të tjera përmendim se:

Nuk është hartuar, miratuar dhe përcjellë për miratim Programin e përgjithshëm të rindërtimit, dokument mbi të cilin do të mbështetej procesi i rindërtimit. Mungesa e këtij dokumenti të miratuar nga KSHR dhe KM, përmban riskun e cenimit të efektivitetit, eficiencës, dhe ekonomicitet të procesit të rindërtimit.

Nga ana tjetër, mungesa e monitorimit të mirëfilltë dhe periodik të procesit të rindërtimit nga KSHR, si dhe mungesa e raporteve (nga KSHR) për KM-në, nuk ofron siguri mbi performancën e procesit të rindërtimit.

Gjithashtu rezultoi se, janë pranuar, miratuar me Vendim të KSHR dhe dërguar për miratim tek KM dy projekte, jo në respektim të procedurave të përcaktuara për përfitimin nga grantet e rindërtimit: projekti për rindërtimin e Urës së Tapizës me fondin e propozuar në vlerën 151.5 milion lekë pa TVSH, dhe projekti për rindërtimin e QSHAMT me fondin e propozuar prej 275 milion lekë, pasi kërkesat për realizimin e këtyre projekteve nuk janë mbështetur në akt-ekspertiza apo projekt preventiv punimesh.

ADMINISTRIMI I SHOQËRIVE ME KAPITAL SHTETËROR

Nga auditimet e kryera në shoqëritë me kapital shtetëror janë konstatuar mangësi dhe shkelje me pasojë dëm ekonomik dhe janë konstatuar përdorim pa ekonomicitet, efektivitet dhe eficiencë të fondeve publike. Konkretisht:

Në sektorin e energjisë

Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike (OSHEE): konstatuar se si rezultat i veprimeve dhe mosveprimeve të administratës së saj është shkaktuar një dëm ekonomik prej 13.2 milion lekë që përfaqëson shpërblime të padrejta, penalitete dhe pagesa për punime të pakryera gjatë zbatimit të kontratave, si dhe në shitblerjen e energjisë elektrike; përdorim jo me efektivitet me efekt negativ në buxhetin e shtetit në vlerën 863 milion lekë, nga të cilat 80 % për shpërblimin në natyrë të punonjësve, 12 % për gjyqet për largimet e padrejta nga puna të punonjësve, dhe pjesa e tjetër në zbatimin e procedurave të prokurimit publik, nga miratimi me një kosto më të lartë për shpenzime kompensimi të pronarit për projektin “Ndërtimi i nënstacionit të TEC Kombinat 110/120 kV, Tiranë” në shumën 26.7 milion lekë.

Ndër të tjera shoqëria nuk ka përfunduar procesin e kalimit të pronësisë nga inventari i pronave të paluajtshme shtetërore⁷⁰ që i kalojnë në pronësi OSHEE. Nuk është kryer ankandi për gjendjen e pjesëve materiale në fund të vitit 2019 në vlerën prej 108.7 milion lekë. OSHEE ka krijuar detyrime të reja ndaj KESH, për periudhën 2019 në vlerën 944 milion lekë. Janë identifikuar 21,277 abonentë të cilët vetëm për periudhën 2018-2020 kanë krijuar një borxh në vlerën 7.2 miliard lekë dhe 2.9 miliard lekë kamatëvonesa. OSHEE SHA është njoftuar nga Avokatura e Shtetit për një dëm në vlerën 8.4 milion Euro dhe 901,576 CHF referuar çështjes së arbitrazhit ndërkombëtar SCAI nr. 600491/2017, me palë paditëse Energy Financing Team AG dhe palë të paditur “OSHEE” SHA dhe deri në zbardhjen e vendimit OSHEE përballet me rritjen e interesave për këtë detyrim etj.

Në sektorin e infrastrukturës dhe transportit.

Autoriteti Portual Durrës: konstatuar se si rezultat i veprimeve dhe mosveprimeve të administratës është shkaktuar një dëm ekonomik prej 18.7 milion lekë që përfaqëson shpërblime të padrejta, penalitete dhe pagesa për punime të përdorim jo me efektivitet me efekt negativ në buxhetin e shtetit në vlerën prej 1.6 miliard lekë, në zbatimin e procedurave të prokurimit publik, shpërblimet ndaj punonjësve të punonjësve, nga gjyqet për largimet e padrejta nga puna të punonjësve, mos shfrytëzimin e aseteve.

Gjithashtu, ndryshimet e kryera në strukturën organizative dhe nivelet e pagave janë nuk janë të argumentuara si dhe nuk i përgjigjen aktiviteteve që zhvillon APD. Ndryshimi i strukturës organizative ka sjellë kosto financiare në shumën 7.5 milion lekë për buxhetin e APD-së.

⁷⁰ me VKM nr. 1108, datë 30.07.2008 “Për miratimin e listës së inventarit të pronave të paluajtshme shtetërore, të cilat kalojnë në pronësi të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes SHA”.

Kontratat licencë nuk monitorohen nga APD në lidhje me detyrimet kontraktuale vetëm njëra prej tyre mbart detyrime ndaj APD 345 milion lekë. Gjithashtu konstatohet se APD ka nënshkruar kontrata me kompanitë stivadore në kundërshtim me legjislacionin.

Janë konstatuar të ardhura të munguara në vlerën prej 13.5 milion lekë në mos shfrytëzimin e aseteve të APD në përpunimin e mallrave rifuxhio por janë përdorur kompanitë stivadore. Konstatohen raste të mosrealizimit të investimeve të parashikuara në kontratën koncensionare.

Ujësjiellës Kanalizime Kurbin: Konstatuar dëm ekonomik në vlerën 7.4 milion lekë të cilat kanë ardhur për mungesë dokumentacioni të shpenzimeve operative. Gjithashtu është konstatuar përdorim pa efektivitet eficientë dhe ekonomicitet i fondeve në vlerën 1.6 milion për pagesat e detyrimeve që rrjedhin nga ekzekutimi i vendimeve gjyqësore, 1.3 milion lekë për gjoba të deklarimit të vonuar detyrimeve tatimore dhe 4 procedura prokurimi me shpallje të padrejtë të fituesit në vlerën 421 milion lekë. Për vitin 2018-2020 nuk është kryer procesi i identifikimit dhe inventarizimit të aktiveve që shoqëria ka në dispozicion.

Enti Kombëtar i Banesave: Konstatuar mangësi në zbatimin e kontratave me dëm ekonomik në shumën 900 mijë lekë si dhe janë konstatuar efekte negative financiare me vlerë 260 milion lekë. Nga auditimi janë konstatuar të adhura të munguara me vlerë 9.9 milion lekë, të evidentuara në proceset e ankandeve për shitjen e njësive të shërbimit në godinat e ndërtuara nga EKB.

Autoriteti i Aviacionit Civil. -Nga auditimi u konstatuan efekte negative të kryera jo me ekonomicitet, eficientë dhe efektivitet në vlerën 10,391 mijë lekë si rrjedhojë e humbjeve të proceseve gjyqësore dhe ekzekutimin e detyruar të titujve ekzekutiv për punonjësit e larguar nga puna për periudhën ushtrimore 2020 dhe shpenzimet për sigurimin e jetës dhe shëndetit të punonjësve. Gjithashtu është konstatuar se institucioni vazhdon të kryejë pagesa nëpërmjet bankës, për “pensionin vullnetar”, të punonjësve që prej vitit 2014, veprim pa miratimet përkatëse dhe i kryer në vitin 2020, periudhë kur institucioni ka dalë me humbje.

AAC është njoftuar nga EUROCONTROL, Agjencia Evropiane e cila mbledh tarifën “en-route”, të trafikut ajror në Republikën e Shqipërisë, për urdhrin e ekzekutimit të vendosur nga Gjykata e Shkallës së Parë në Bruksel, mbi vendosjen e sekuestro konservative mbi llogaritë e Republikës së Shqipërisë në “EUROCONTROL, lidhur me çështjen “Bechetti”. Duke vlerësuar se çështja paraqet rëndësi të veçantë për interesat e Shtetit dhe AAC, ka një natyrë të veçantë e të ndërlikuar juridike dhe kërkon njohuri juridike të specializuara në një fushë apo legjislacionit Ndërkombëtar dhe në Arbitrazhin Ndërkombëtar dhe urgjencën e kohës, drejtimi i institucionit nuk ka marrë masat për një koordinim me Instancat më të Larta Shtetërore, Avokaturën e Shtetit, duke vlerësuar efektet ekonomike në AAC, pasojë e kësaj sekuestroje, si dhe një planifikim të veprimeve për të ardhmen.

Mbi problematikat e konstatuara nga KLSH në auditimin e projekteve me financim të huaj

Projekti “Zhvillimi i Sektorit Privat”, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

Nga auditimi rezultoi se në 5 raste nuk janë marrë masa për evidentimin e mangësive dhe më pas kthimin pas të shumës së mbetur nga kreditë e dhëna në shumën totale prej 1,234,000 Euro për shkak të mangësive të theksuara në dokumentacion.

Nga auditimi i dokumentacionit të dosjeve të Kredimarrësve rezultoi se në 11 raste janë financuar nga Programi shuma prej 1,114,134 Euro për subjekte të cilësuar si Mikrondërmarrje, kur në fakt objekt financimi i këtij Programi kanë qenë Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme (NVM – të). Sipas përcaktimeve të bëra në Marrëveshjen e Financimit Mikrondërmarrjet, Ndërmarrjet e Vogla dhe ato të Mesme klasifikohen si të tilla në bazë të numrit të punëtorëve, përkatësisht, 1-9, 10-49 dhe 50 – 249.

Në 22 raste janë aplikuar nga Bankat e Ndërmjetme komisione për kryerjen e shpenzime bankare, apo komisione për disbursimin e kredisë në përqindje të ndryshme të cilat variojnë nga 0.5 % deri në 10 %. Në fakt këto janë aplikuar në dëm të Klientëve në kundërshtim me marrëveshjen On Lending Agreement pasi këto komisione janë marrë përsipër nga Banka e Ndërmjetme e si të tilla janë detyrim i tyre dhe jo i kredimarrësve. Për rrjedhojë rezultoi se janë përdorur pa efektivitet, eficiencë dhe ekonomicitet shuma prej të paktën 31,070 Euro dhe 798 mijë lekë të fondeve të Programit nga ana e Bankave.

Nga shumat e mësipërme pjesa takuese e Buxhetit të vitit 2020 është në masën 57 milion mijë lekë.

Projekti “Plani i ristrukturimit të KESH”, në KESH SHA. Nga auditimi u konstatua se për Tranzhin B, huamarrësi KESH SHA ka përdorur vetëm 89,740,094 Euro nga vlera e akorduar prej 100,000,000 Euro, ndërsa komisionet nga ana e huadhënësit janë mbajtur mbi vlerën e plotë dhe jo atë të lëvruar. Diferencën prej 10,259,906 Euro të palëvruara KESH SHA e ka negociuar me Intesa Sanpaolo Bank duke e strukturuar sipas kushteve të marrëveshjes me BERZH. Komisioni fillim-mbarim që BERZH duhet të mbante nga TRANZHI B llogaritet në 897,401 Euro ndërkohë që është mbajtur vlera prej 1,000,000 Euro, ose 102,599 Euro më tepër.

Nga auditimi i Marrëveshjes së Huas së EBRD të ratifikuar me ligjin nr. 125/2016 “Për projektin” *Shqipëria: Plani i Ristrukturimit të KESH-it* rezultoi se, KESH SHA ka paguar 548 milion lekë interesa overdraftesh si rezultat i mos plotësimit në kohë të kushteve të vëna nga banka për bërjen efektive të parave, vlerë e cila e cila përbën efekt negativ financiar për buxhetin e shoqërisë.

Nga auditimi u konstatua se KESH SHA nuk ka përllogaritur humbjen që i shkaktohet nga tarifa e angazhimit për të cilën KESH SHA ka paguar shumën prej 1,066,455 Euro pas lëvrimin të tranzhit A vlerë e cila ka sjellë efekte negative financiare për buxhetin e shoqërisë. Për tranzhin A, KESH SHA i janë rritur kostot me tarifën e angazhimit si rezultat i tërheqjes me vonesë të shumës së akorduar si rezultat i mos plotësimit të kushteve të vëna nga banka, kryesisht të kushteve të tregut energjetik për tu plotësuar nga ERE, rakordimin me detyrimet që OSHEE ka ndaj KESH, rritjen e çmimit të shitjes së energjisë nga KESH sha e cila miratohet nga ERE, etj. Për tranzhin B KESH SHA i janë rritur kostot me tarifën e angazhimit si rezultat i tërheqjes me vonesë me 100,000 Euro.

Projekti “Konektiviteti i Rrugëve Rajonale dhe Lokale”, në FSHZH. Në objektin “Rikonstruksion i Rrugës Pogradec-Tushemisht”, sipas kontratës datë 27.05.2019, të lidhur midis Fondit Shqiptar të Zhvillimit (FSHZH) dhe sipërmarrësit për zbatimin e punimeve civile, me vlerë 314 milion lekë pa TVSH ose 377 milion lekë me TVSH, me afat përfundimi të punimeve 8 muaj, nga verifikimi i kryer në terren në prezencë të përfaqësuesve shtetërorë të KLSH dhe Konsulentit (mbikëqyrësi i punimeve) rezultuan se në librezat e masave dhe në situacionin përfundimtar, janë përfshirë volume punimesh të pakryera për dy zëra në shumë 374 mijë lekë pa TVSH e cila përbën dëm ekonomik ndaj buxhetit të shtetit si

dhe 10 zëra punimesh të dëmtuara që duhet të riparohen gjatë fazës së garancisë në shumën 472 mijë lekë pa TVSH.

MBI MENAXHIMIN E SHPENZIMEVE NË INSTITUCIONET E ASETVE DHE MJEDISIT

Nga auditimi në drejtoritë vendore të kadastrës me objekt auditimi zbatimi i ligjshmërisë, lidhur me procedurat e regjistrimit të pronave dhe procedurave të legalizimit, u konstatuan problematikat kryesore të evidentuara në çështjet e zbatimit të ligjshmërisë në drejtoritë vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës (ASHK). Sipas subjekteve të audituara, problematikat e ligjshmërisë të konstatuara në drejtoritë vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës përfshijnë çështje si:

Në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Sarandë⁷¹ konstatuar: Janë marrë vendime për legalizimin e ndërtimit pa leje brenda zonës së mbrojtur “Parku Kombëtar i Butrintit”; Në 4 raste, vendimet e marra për kualifikimin për legalizim të objektit informal janë marrë në kundërshtim me Planin e Përgjithshëm Vendor, si dhe ndryshimi i zërit kadastral, në momentin e lëshimit të lejes është kryer në mungesë të dokumentacionit përkatës, për të dhënë leje, veprimi të kryer për legalizim në zonat “Territore të tjera”, në kundërshtim me nenet 10, 11, 14, të ligjit nr. 9482, datë 03.04.2006 “Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e ndërtimeve pa leje”.

Drejtoria vendore e ASHK-së, zonat e stimuluar Lezhë dhe Shkodër konstatuar: 137 praktika rezultojnë se objektet informale ndodhen në zona të mbrojtura, janë të paqëndrueshme, ndodhen në distancë nga bregu i detit ku nuk lejohen ndërtime sipas dokumenteve të planifikimit të territorit, ndodhen pranë kanaleve kulluese, cenonjë projektet e infrastrukturës rrugore etj., e për pasojë duhet të ishin skualifikuar brenda afateve ligjore për kualifikimin e objekteve informale; 1 rast legalizimi ndërtimi informal i cili prek dhe cenon brezin mbrojtës të kanalit kullues; nga 1648 leje⁷² legalizimi të miratuara mungojnë vërtetimet për pagesën e taksës së ndikimit në infrastrukturë për 795 subjekte, ose në 48 % prej tyre.

Drejtoria e Përgjithshme e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës: konstatuar numër shumë i lartë i punonjësve me kontratë të përkohshme për një periudhë të pacaktuar kohe në strukturën e institucionit, si dhe ka punësuar 60% të punonjësve nga 382 punonjës gjithsej sipas organikës së miratuar; në 6 raste për një shkelje të konstatuar dhe të dokumentuar, janë marrë të dy masat si administrative, ashtu dhe disiplinore në kundërshtim me ligjin për Kadastrën;

Drejtoria Vendore e ASHK-së Korçë⁷³: konstatuar 550 leje legalizimi janë lëshuar vetëm për objektin me shënimin në lejen e legalizimit “Kalimi i pronësisë për parcelën ndërtimore do miratohet me Vendim të Këshillit të Ministrave”, çka rezultojnë një vlerë që duhet paguar prej subjekteve informale në shumën 11,394.3 mijë lekë; në 4 raste, janë kryer legalizime për një objekt informal.

⁷¹ janë kallëzuar penalisht 6 ish-zyrtarë, nga të cilët 1 ish-drejtues i ALUIZNI Sarandë dhe 5 ish-përgjegjës të sektorit të legalizimit, çështjeve të pronësisë dhe të hartografisë.

⁷² Periudha 2018-2020

⁷³ janë kallëzuar penalisht 5 ish-drejtues, të ZVRPP dhe ALUIZNI Korçë.

Drejtoria Rajonale e Autoritetit Kombëtar të Ushqimit (DRAKU), Qarku Tiranë: konstatuar të ardhura të munguara në vlerën 4,106 mijë lekë, nga: shfuqizimi i gjobave pas njohjes me vendim të Gjykatës Administrative vlerën 3,150 mijë lekë; nga 2 raste për mosmarrje masash për ekzekutimin dhe arkëtimin e gjobave në vlerën 350 mijë lekë; parregullsi në aplikimin e tatimit në burim 276 mijë lekë; në llogaritjen e kamtvonesave në vlerën 266 mijë lekë; etj.

Agjencia Kombëtare e Bregdetit konstatuar veprime për shpenzime operative të pa justifikuara me dokumente në vlerën 48.3 mijë lekë.

Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura konstatuar veprime për shpenzime operative në vlerën 179 mijë lekë të pa justifikuara me dokumente.

MBI MENAXHIMIN FINANCIAR DHE KONTROLLIN E BRENDSHËM

Kontrolli i Lartë i Shtetit, në kuadër të përgatitjes së opinionit për zbatimin e buxhetit të vitit 2020, ka audituar Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik me objektiv për të vlerësuar nivelin e harmonizimit të standardeve, rregullave dhe procedurave në kryerjen, monitorimin dhe raportimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm dhe të menaxhimit e kontrollit financiar në sektorin publik. KLSH, ka konstatuar se niveli i raportimit të njësive publike pranë Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollin është i ulët dhe nuk përfshin shoqëri aksionere, organizata jofitimprurëse, autoritete të përbashkëta.

Raportimi mbi sistemet e kontrollit të brendshëm, të përgatitur dhe paraqitur tek Nëpunësi i Parë Autorizues nga Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit nuk është përfaqësues i situatës së gjithë njësive të sektorit publik. Analiza e prezantuar në Raportin vjetor të KBFP 2020, bazuar mbi pyetësorët e vetëvlerësimit të pa testuar për saktësinë e të dhënave të raportuara, rezulton e përgjithshme dhe pa analiza të të dhënave të konsoliduara, duke mos reflektuar kështu situatën reale të sistemeve të kontrollit në njësitë publike.

Nga auditimi i aktiviteteve të monitorimit si përgjegjësi e DH/MFK rezulton se ka mos përputhje midis periudhave raportuese dhe atyre monitoruese për arsye se, deri në momentin e dorëzimit të raportit vjetor, nuk rezulton asnjë monitorim i realizuar mbi cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm për këtë periudhë.

Nga vlerësimi i 18 treguesve të përfomancës nga ana e tri Drejtorive të Përgjithshme në MFE me anë të të cilave bëhet rankimi i institucioneve në Raportin Vjetor Financiar Publik, të hartuar nga ana e Strukturës Përgjegjëse për Harmonizimin e Kontrollit të Brendshëm Financiar nuk është bërë një vlerësim në lidhje me to. Megjithatë raporti mban titullin: "Raporti i Vlerësimit të Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2020", nuk rezulton të jetë konkluduar me një opinion apo vlerësim në nivel sistemi ose së paku secila nga strukturat përgjegjëse për vlerësimin e indikatorëve të saj, duhet të kishte dhënë një opinion/gjykim të unifikuar, pasi kjo është dhe funksioni ekskluziv i kësaj strukture. Në disa raste të vlerësimit më pikë të treguesve të performancës vihen re elementë subjektiv në raportim.

KLSH gjatë veprimtarisë audituese ka vlerësuar sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Auditimet e ushtruara i kanë kushtuar rëndësi shqyrtimit të

zbatimit të sistemeve efikase të MFK-së e cila ndihmon në përshtatjen më të lehtë të njësisë ndaj ndryshimeve me të cilat ajo do të përballë në mjedisin e jashtëm apo të brendshëm. Nga këto auditime kanë rezultuar problematika të cilat të trajtuara sipas komponentëve:

- Mjedisi i Kontrollit duke përfshirë mungesë të reflektimit të ndryshimeve strukturore në rregulloret e brendshme të institucioneve duke sjellë mangësi në ndarjen e detyrave, përgjegjësi, linjën e raportimit dhe në kontrollin e brendshëm; mungesë e dokumentacionit për përcaktimin e nëpunësit zbatues apo varësisë direkte së NZ nga NA; mungesë e programeve specifike për trajnimin e punonjësve/ administratës; Nuk ka rregulla për dorëzimin e detyrës në rastet e largimit të punonjësve nga puna; problematika në rekrutimin e stafit; mangësi të konstatuara mbi takimet e GMS; mungesë e Kodit të Etikës/ Sjelljes dhe mangësi të identifikuar në rolin e menaxhimit të lartë drejtues të institucionit;

- Menaxhimi i riskut duke përfshirë mungesë e Strategjisë së Menaxhimit të Riskut, që kërcënojnë realizimin e objektivave; nuk është caktuar koordinatori i riskut; mos përditësim i regjistrit të riskut; mungesë e grupeve të menaxhimit të riskut; mungesë e përcaktimit të qartë të proceseve të punës, nuk ka një format tip si dokument kontrolli; problematika në nxjerrjen jashtë përdorimit të aktiveve; mungojnë sistemet e rezervë *back-up* që të garantojë ruajtjen e informacioneve apo kushte të vështira të arkivimit të dokumenteve apo materialeve dhe mungesë e kontrolleve të implementuara lidhur me fletë-hyrjet dhe fletë daljet e mallrave;

- Informimi dhe komunikimi duke përfshirë mos përditësim i informacionit në faqen zyrtare; mangësi të identifikuar në rregullimin e procedurave të brendshme për komunikimin nëpërmjet stafit dhe mungesa e email-it të brendshëm për komunikimin e stafit;

- Monitorimi duke përfshirë mos kryerja e monitorimit të veprimtarisë institucionale; mungesa e monitorimit të mirëfilltë dhe periodik të procesit të rindërtimit dhe mangësi të identifikuar në monitorimin e kontratave të institucionit;

Për sa i përket situatës së Auditimit të Brendshëm në sektorin publik, është konstatuar se 34 institucione publike nuk e kryejnë shërbimin e auditimit të brendshëm. Nga auditimi ka rezultuar se, për vitin 2020, 40 % e strukturave nuk plotësojnë kriteret e përcaktuara në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 "Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësisë të auditit të brendshëm në sektorin publik", lidhur me numrin minimal të kërkuar të këtyre që duhet të kenë këto njësi.

Për sa i përket plotësimit të kriterit të certifikimit të audituesve në strukturat e auditit të brendshëm, ka rezultuar se janë 15 institucione që në përbërje të NJAB-ve kanë më shumë se 1/3 të punonjësve të pa certifikuar.

Nga shqyrtimi i raportimit të NJAB-ve lidhur me auditimet e kryera, rezulton se ka një shpërndarje të pabarabartë të ngarkesës në nivel sistemi.

Gjatë auditimit, KLSH kreu krahasimin e planeve vjetore individuale me realizimet faktike të aktivitetit auditues për 129 njësitë e AB, nga ku rezultuan: 61 institucione, të cilat kanë tejkaluar planin vjetor; 36 institucione nuk kanë realizuar planin vjetor, dhe 32 institucione kanë realizim të planit.

Në shkallë sistemi, gjetjet e auditimit të brendshëm në vlerë të dëmit ekonomik të vitit 2020 rezultojnë të jenë nga të më të ultat në dekadën e fundit, megjithëse pak më të larta krahasuar me një vit më pare.

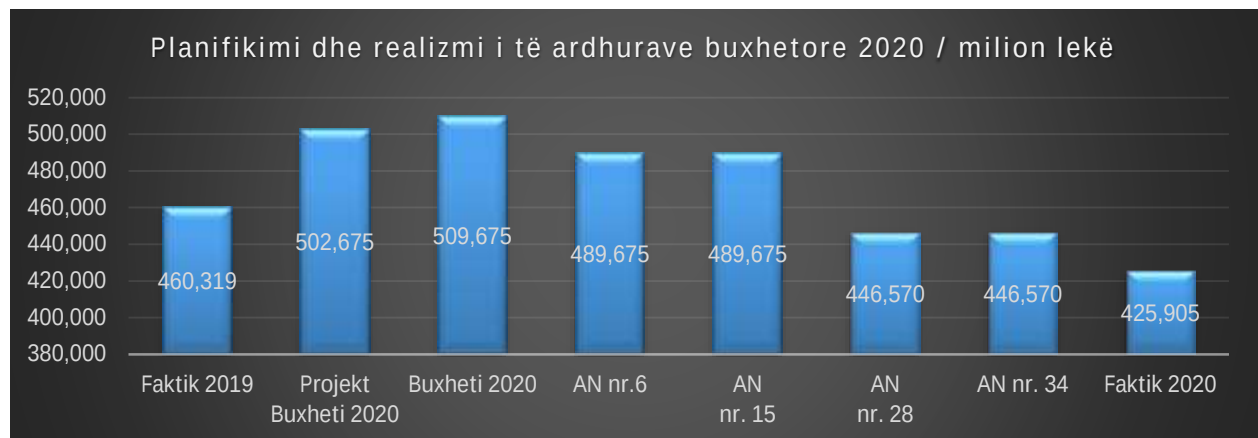
Nga auditimi i KLSH rezulton se, sikundër është trajtuar edhe në auditimet e mëparshme, nuk është pjesë e raportit vjetor një analizë e plotë në shkallë sistemi nga ana e DH/AB për entet publike të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes vendore, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që të jepet ndihmesa e saj për ngritjen dhe funksionimin e njësive të auditimit të brendshëm në shkallë sistemi.

1. TREGUESIT E KONSOLIDUAR FISKALË TË BUXHETIT 2020

Të ardhurat totale të buxhetit të konsoliduar për vitin 2020 sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë rezultojnë në shumën 425.9 miliardë lekë me një mos realizim në shumën 20,666 milion lekë nga plani përfundimtar prej 446.57 miliardë lekë ose 5%. Planin fillestar i të ardhurave i miratuar me ligjin nr.88/2019 prej 509.7 miliard lekë ka parashikuar një rritje prej 9%, ndërkohë që në krahasim me një vit më parë në realizim konstatohet një ulje me rreth 34.4 miliardë lekë (-7.5%). Këto të ardhura rezultojnë rezultojnë 26.5% të PBB-së (nga 27.4% në 2019). Mos realizimi i të ardhurave është i lidhur kryesisht me efektet e shkaktuara nga pandemia Covid-19 si rezultat i ngadalësimit të aktivitetit ekonomik nga kufizimet apo elementët e lehtësimit fiskalë nëpërmjet faljes apo shtyrjes në kohë të detyrimeve tatimore për tatimpaguesit. Realizimi i të ardhurave të përgjithshme prej 425,905 milion lekë sipas grupeve kryesore përfshin:

- Të ardhura nga ndihmat realizuar në shumën 8,294 milion lekë.
- Të ardhurat tatimore nga tatimet dhe doganat realizuar në shumën 398,658 milion lekë
- Të ardhurat jo tatimore realizuar në shumën 18,953 milion lekë.

Realizimi i të ardhurave krahasuar me planin fillestar dhe ndryshimet përgjatë vitit 2020 paraqitet:

Burimi: MFE

Realizimi i të ardhurave buxhetore në vite për një periudhë 6-vjeçare bazuar në treguesit fiskalë sipas buxhetit të konsoliduar paraqitet:

Në milion lek

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Të ardhurat e përgjithshme	379,206	407,103	430,492	449,909	460,349	425,905
Diferenca nga viti i mëparshëm		27,897	23,389	19,417	10,440	(34,444)
Në % nga viti mëparshëm		7.4%	5.7%	4.5%	2.3%	-7.5%

Burimi: MFE

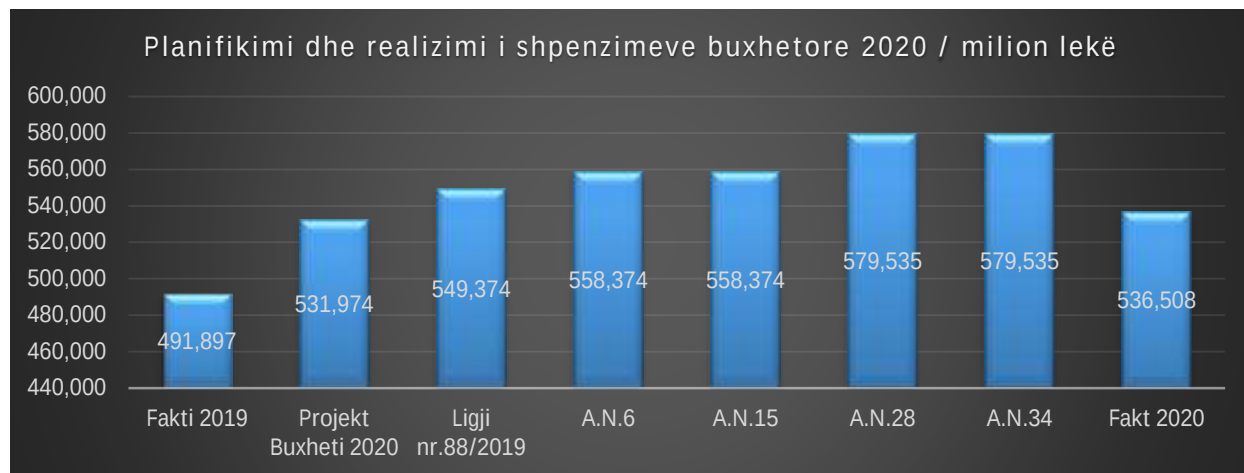
Shpenzimet e përgjithshme buxhetore për vitin 2020 sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë rezultojnë në shumën 536,508 milion lekë, nga 579,535 milion lekë sipas planit përfundimtar të aktit normativ nr. 34, me një mos realizim në shumën 43,027 milion lekë ose 7.5 %, ndërkohë që krahasuar me planin fillestar, prej 549,374 milion lekë mosrealizimi llogaritet në rreth 12,866 milion lekë. Krahasuar me një vit më parë, shpenzimet e përgjithshme janë rritur me 44,611 milion lekë, ose 9% më shumë, ndërkohë që krahasimi i shpenzimeve të përgjithshme ndër vite paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në milion lek

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Shpenzimet e përgjithshme	437,408	433,697	461,410	476,147	491,897	536,508
Diferenca nga viti i mëparshëm		-3,711	27,637	14,737	15,750	44,611
Në % nga viti mëparshëm		-0.83%	6.37%	3.19%	3.31%	9.07%

Burimi: MFE

Të analizuara përkundrejt projekt buxhetit, planit fillestar të miratuar me ligjin nr. 88/2019, ndryshimet me akte normative përgjatë vitit dhe realizimit faktik për vitin 2020 sipas llojit natyrës së shpenzimeve paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Burimi: MFE

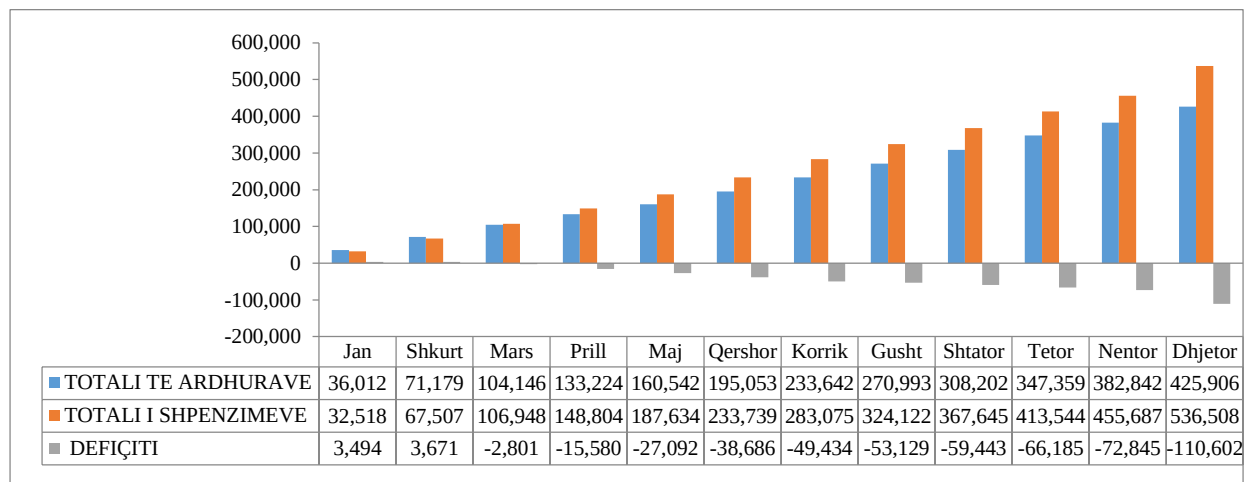
Deficiti buxhetor për vitin 2020 është raportuar i realizuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në shumën 110,602 milion lekë, nga 132,965 milion lekë të planifikuara sipas Aktit Normativ nr.34, me një realizim më të ulët në shumën 22,364 milion lekë. Në raport me PPB, deficiti buxhetor raportohet në rreth 6.9%, nga 8.4% e PBB planifikuar me ligjin nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar. Planifikimi sipas projekt buxhetit, miratimi me ligjin vjetor të buxhetit, ndryshimet përgjatë vitit me aktet normative dhe realizimi faktik i deficitit për vitin 2020 paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në milion lek

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakti
DEFIÇITI	-29,299	-39,699	-68,699	-68,699	-132,965	-132,965	-110,602
FINANCIMI DEFIÇITIT	29,299	39,699	68,699	68,699	132,965	132,965	110,602
Brendshëm	15,105	25,204	35,754	35,754	50,371	50,371	49,426
Te ardhura nga privatizimi							228
Hua-marrje e brendshme	22,900	29,900	39,900	39,900	49,900	49,900	48,380
Te tjera	-7,795	-4,696	-4,146	-4,146	471	471	818
I Huaj	14,194	14,494	32,945	32,945	82,594	82,594	61,176
Hua afatgjate (e marre)	80,745	77,545	95,995	95,995	95,361	97,361	97,695
Ndryshimi i gjendjes së arkës		0	0	0	0	0	1,386
Ripagesat	-66,550	-66,550	-66,550	-66,550	-62,600	-62,600	-61,698
Mbështetje buxhetore		3,500	3,500	3,500	49,833	47,833	23,793

Burimi: MFE

Krahasuar me vitin 2019 ku deficitin rezultoi në shumën 31,548 milion lekë, deficitin buxhetor për vitin 2020 është rritur me 79,054 milion lekë. Realizimi mujor i deficitit, në bazë të realizimit të të ardhurave dhe shpenzimeve paraqitet në grafikun e mëposhtëm:

Burimi: MFE

Deficiti fillestar është planifikuar në Projekt Buxhetin e vitit 2020 në shumën 29.3 miliard lekë, ndërkohë që me ligjin nr.88/2019 është miratuar deficitin në shumën 39.7 miliard lekë i parashikuar të financohet nga burime të brendshme në shumën 25.2 miliard lekë dhe burime të jashtme në shumën 14.5 miliard lekë. Me aktin normativ nr.6 deficitin i planifikuar është rritur me 29 miliard lekë, duke rritur parashikimin nga huamarrja e brendshme me rreth 10 miliard lekë dhe 18 miliard lekë nëpërmjet huasë së marrë për projekte specifike. Në vijim me aktin normativ nr. 28 është programuar rritja e deficitit me rreth 64 miliard lekë, e programuar për tu financuar 14 miliard lekë shtesë nëpërmjet rritjes së huamarrjes së brendshme dhe rreth 46 miliard lekë nëpërmjet rritjes së mbështetjes buxhetore në financimin e huaj. Konstatohet se deficitin buxhetor është realizuar përgjithësisht sipas planifikimit me përjashtim të mos realizimit me rreth 24 miliard lekë të mbështetjes buxhetore të planifikuar.

KLSH ka konstatuar, se edhe gjatë vitit 2020 ka vijuar praktika e mos regjistrimit të shpenzimeve në momentin që ndodhin dhe procesimit të vonuar për pagesë, në kundërshtim me nenin 61 të Ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, situatë që shoqërohet me devijime në mënyrën e financimit të deficitit dhe krijon risqe mbi stabilitetin fiskal si pasojë e detyrimeve të prapambetura akumuluar deri në 31.12.2020.

Për financimin e deficitit nuk rezultoi të jetë raportuar edhe bono thesari 6-mujore për mbulimin e humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë për shumën rreth 6,243 milion lekë (6,874 milion lekë në vitin 2019) në burimet e financimit të brendshëm, efekti i së cilës vlerësohet në 0.38% në raport me PBB. Si rrjedhojë, niveli faktit i deficitit për vitin 2020 është i nënvlerësuar nga mos financimi i bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë.

Devijimet në procesin e hartimit, ekzekutimit dhe raportimit të buxhetit nga njësitë publike, si dhe vendosjes së limiteve buxhetore për njohjen, raportimin dhe pagimin e shpenzimeve, kanë sjellë një nivel deficitin që nuk reflekton situatën reale buxhetore për këtë vit. Si konkluzion, raportimi i zërave në pasqyrën e konsoliduar të treguesve fiskalë, vijon të mbetet formal duke mos reflektuar saktë dhe në mënyrë të plotë nivelin real të shpenzimeve buxhetore dhe si pasojë edhe deficitin vjetor.

2. PROGRAMIMI BUXHETOR DHE REGJISTRIMI I TIJ NË SIFQ

Kuadri Makroekonomik dhe Fiskal (KMF) ka për qëllim përcaktimin e përparësive strategjike të Qeverisë dhe përbehet nga dy komponentë kryesore: a) parashikimet për treguesit kryesorë makroekonomik të cilët paraqesin pritshmërinë ekonomike për vitin aktual dhe tre vitet e ardhshme dhe b) parashikimet dhe objektivat për treguesit fiskal sipas buxhetit të konsoliduar të cilët paraqesin burimet e pritshme në dispozicion të qeverisë dhe shpërndarjen e tyre për periudhën afatmesme. Përveç buxhetit vjetor, qeveria miraton edhe dokumentin e Planit Buxhetor Afatmesëm (PBA), dokument i cili synon të përmirësojë parashikueshmërinë dhe qëndrueshmërinë e buxhetit, duke përfshirë në këtë mënyrë buxhetin e ardhshëm fiskal dhe përlogaritjet buxhetore për dy vite fiskale në vijim. Dokumenti i PBA-së, pasqyron kërkesat buxhetore të ministrive të linjës duke paraqitur me detaje qëllimet, objektivat, dhe produktet e programeve prej secilës prej ministrive të linjës për vitet 2020, 2021 dhe 2022. Në këtë drejtim, KLSH ka drejtuar veprimtarinë audituese në procesin e planifikimit në drejtim të përgatitjes së dokumentit të Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022 dhe Projekt Buxhetit vjetor 2020, kryerjen e analizave për efektet financiare të strategjive dhe politikave të reja dhe dhënien e rekomandimeve për njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

2.1. Mbi plotësinë e procesit të planifikimit të buxhetit dhe respektimi i afateve në drejtim të cilësisë së dokumentave buxhetorë.

Nga auditimi u konstatua se afatet e përcaktuara në dispozitat ligjore mbi përgatitjen e PBA, nuk janë zbatuar plotësisht.

Kalendari i menaxhimit të shpenzimeve publike është miratuar me VKM nr. 52, datë 06.02.2019, veprim në kundërshtim me nenin 22 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, "Përgatitja e kalendarit të menaxhimit të shpenzimeve publike", si dhe në kundërshtim me Udhëzimin nr. 7, datë 28.02.2018 "Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm", pika 3.1 dhe 3.2. Sipas kalendarit, janë miratuar 5 veprime me data përpara marrjes së këtij vendimi, ndër të cilat edhe datat e përgatitjes e paraqitjes së kalendarit në KM, si dhe miratimi i tij. Data e miratuar në kalendar për miratimin e kalendarit të MSHP është 09.01.2019, edhe pse vetë VKM mban datën 06.02.2019. Ministri i Financave dhe Ekonomisë ka dërguar kalendarin e shpenzimeve publike në Këshillin e Ministrave me shkresën nr. 74 prot, datë 07.01.2019, në kundërshtim me nenin 22 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Kuadri Makroekonomik e Fiskal. Ministri i Financave dhe Ekonomisë ka paraqitur Kuadrin Makroekonomik e Fiskal në Këshillin e Ministrave me shkresën nr. 92, datë 07.01.2019, në përputhje me nenin nr. 23 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar dhe me kalendarin e MSHP. Kuadri Makroekonomik e Fiskal është miratuar me VKM nr. 4, datë 09.01.2019, në përputhje me nenin nr. 23 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar dhe me kalendarin e MSHP.

Tavanet përgatitore të përgatitjes së PBA 2020-2022. Ministri i Financave dhe Ekonomisë ka paraqitur tavanet përgatitore të përgatitjes së PBA 2020-2022, për fazën strategjike, në Këshillin e Ministrave me shkresën nr. 3515, datë 28.02.2019, në përputhje me afatin e caktuar në kalendarin e MSHP, ku si afat përcaktohet data 28 janar. Tavanet përgatitore të përgatitjes së PBA 2020-2022, për fazën strategjike, janë miratuar me VKM nr. 117, datë 13.03.2019, në kundërshtim me afatin e caktuar në kalendarin e MSHP, ku përcaktohet data 20 shkurt.

Udhëzimi për përgatitjen e PBA nr. 8 datë 28.02.2019, është miratuar në shkelje të afatit të përcaktuar në nenin 24 “Udhëzimi për përgatitjen e buxhetit” të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, i cili përcakton muajin shkurt si afatin për përgatitjen e buxhetit. Është konstatuar se edhe pse udhëzimi mban datën 28 shkurt 2019, në pikën 2 të tij ai i referohet VKM-së nr. 117 datë 13.03.2019 të datës 13 mars, çka vërteton se udhëzimi realisht ka dalë pas datës 13 mars. Ministri i Financave dhe Ekonomisë në zbatim të nenit 24 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ka miratuar Udhëzimin nr. 8, datë 28.02.2019 “Për përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022”. Sipas këtij Udhëzimi, saktësisht në pikën 2, citohet: *“Tavanet përgatitore të shpenzimeve buxhetore për përgatitjen e PBA 2019-2021, janë miratuar me VKM nr. 117, datë 13.03.2019 “Për miratimin e tavanëve përgatitore të shpenzimeve për PBA 2020-2022”, në nivel programi, dhe gjendet bashkëlidhur këtij udhëzimi”*. Nga sa më sipër, konstatohet se udhëzimi i referohet një Vendimi të Këshillit të Ministrave kronologjikisht të mëvonshëm, çka do të thotë se data e vendosur në udhëzim nuk është reale.

Tavanet përfundimtare të shpenzimeve të PBA 2020-2022, janë miratuar me VKM nr. 523, datë 25.07.2019, në kundërshtim me afatin e caktuar në kalendarin e menaxhimit të shpenzimeve publike, ku përcaktohet data 29 qershor. Ministri i Financave dhe Ekonomisë ka paraqitur tavanet përfundimtare të shpenzimeve të PBA 2020-2022, në Këshillin e Ministrave me shkresën nr. 11904, datë 21.06.2019, në përputhje me afatin e caktuar në kalendarin e MSHP, ku si afat përcaktohet data 21 qershor.

Udhëzimi plotësues për përgatitjen e PBA, është miratuar në shkelje të afatit të përcaktuar në nenin 27 “Udhëzimi plotësues për përgatitjen e buxhetit” të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, i cili përcakton datën 10 korrik si afatin e fundit për nxjerrjen e Udhëzimit. Edhe pse udhëzimi mban datën 10.07.2019, pra brenda afatit të përcaktuar në ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008, i ndryshuar, faktikisht ky akt ka dalë më vonë, pasi në udhëzim përmendet VKM nr. 523 datë 25.07.2019 (datë e mëvonshme nga udhëzimi). Ministri i Financave dhe Ekonomisë në zbatim të nenit 27 të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ka miratuar Udhëzimin plotësues nr. 21, datë 10.07.2019 “Për përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022”. Sipas këtij Udhëzimi, saktësisht në pikën 2, citohet: *“Tavanet përgatitore të shpenzimeve buxhetore për përgatitjen e PBA 2020-2022, janë miratuar me VKM nr. 523, datë 25.07.2019 “Për miratimin e tavanëve përfundimtare të shpenzimeve për PBA 2020-2022”, në nivel programi, dhe gjendet bashkëlidhur këtij udhëzimi”*. Nga sa më sipër, konstatohet se udhëzimi i referohet një Vendimi të Këshillit të Ministrave kronologjikisht të mëvonshëm, çka do të thotë se data e vendosur në udhëzim nuk është reale.

Dokumenti i rishikuar i PBA 2020-2022, është miratuar me VKM nr. 845, datë 24.12.2019 “Për miratimin e Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022, të rishikuar”, në kundërshtim me Nenin 29 “Projektbuxheti vjetor”, i cili përcakton datën 25 tetor si afatin për miratimin e projekt buxhetit, si dhe pikën 3.2.5 të Udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, i cili përcakton datën 10 Tetor si afatin për paraqitjen për miratim të projektligjit nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë. Ministri i Financave dhe Ekonomisë ka paraqitur për shqyrtim në Projektbuxhetin e vitit 2020 si dhe, dokumentin e rishikuar të PBA 2020-2022, në Këshillin e Ministrave me shkresën nr. 15962 prot, datë 06.09.2019, në përputhje me afatin e caktuar në kalendarin e MSHP, ku si afat përcaktohet data 11 tetor. Dokumenti përfundimtar i PBA 2020-2022 është miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 59, datë 28.02.2020 “Për

miratimin e Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022, të rishikuar”, në përputhje me pikën 3.2.10 të Udhëzimit nr. 7, datë 28.02.2018 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”.

2.2. Zbatimi i afateve dhe përputhshmëria e hartimit të PBA nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme

Nga auditimi i zbatimit të afateve të dorëzimit të kërkesave të PBA për fazën strategjike dhe teknike nga ana e njësive të qeverisjes qendrore, u konstatua se Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Mbrojtjes (faza 1), Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (faza 2) dhe AKSHI, kanë dorëzuar kërkesat e PBA jashtë afateve të caktuara në Udhëzimin nr. 8, datë 28.02.2019 “Për përgatitjen e Programit Buxhetor Afatmesëm 2020-2022”. Nga auditimi mbi PBA të dorëzuara nga institucionet e qeverisjes qendrore, si dhe analizave të kryera nga ana e MFE mbi to, u konstatua se paraqitja e kërkesave buxhetore shfaq problematika të tilla si:

- mungojnë kërkesat buxhetore për programe të caktuara;
- nuk respektohen afatet e dorëzimit të PBA;
- nuk respektohen formatet e miratuara për paraqitjen e PBA;
- mungojnë relacionet për kërkesat buxhetore;
- mungojnë analizat nga ana e MFE;
- paraqiten kërkesa për politika të reja apo kërkesa buxhetore shtesë mbi tavanin e miratuar në të gjitha programet buxhetore;
- Nuk është paraqitur informacion nëse ka zhvilluar konsultime me shoqërinë civile; etj.

Në lidhje me këto problematika të cilat vazhdojnë vit pas viti, nuk rezulton të jetë marrë asnjë masë nga ana e NPA. Gjithashtu u konstatuan raste të mungesës së analizës së kërkesave të PBA nga ana e DPB, veprim në kundërshtim me *Udhëzimin nr. 7, datë 28.02.2018 “Për Procedurat Standarde të Përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, pika 2.2/4 dhe konkretisht për institucionet MFE, AKSHI dhe FSHZH.*

2.3. Mbi efektin e ndryshimeve midis PBA 2019-2021 dhe PBA 2020-2022

Nga auditimi u konstatuan diferenca të mëdha të fondeve të alokuara për projekte të caktuara, nga PBA 2019-2021 në PBA 2020-2022, çka flet për një parashikim të dobët, duke zbehur vlerën e parashikimeve afatmesme për shpenzimet e buxhetit të shtetit. Nga auditimi i ndryshimeve midis PBA 2019-2021 dhe PBA 2020-2022, u konstatuan 15 raste ku projektet e investimit të miratuara për PBA 2019-2021, nuk reflektohen në PBA 2020-2022, ose reflektohen me vlera konsiderueshëm më të ulëta me qëllim ruajtjen e tavaneve të miratuara dhe alokimin e fondeve për projekte të reja, si dhe 13 raste ku projektet e investimit miratohen fillimisht në PBA 2019-2021 si projekte të reja me vlerë të ulët, duke ruajtur tavanet e miratuara dhe më pas rriten në PBA 2020-2022 që arrijnë deri në dyfishimin e fondeve të parashikuara fillimisht.

2.4. Mbi detajimin fillestar të planit buxhetor në SIFQ bazuar në ligjin nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar dhe efekti i rishikimeve buxhetore gjatë vitit.

- Nga auditimi u konstatua se pavarësisht kontrolleve ekzistuese, si funksionet dhe raportet e ndërtuara në SIFQ për qëllime të planifikimit buxhetor, për të garantuar saktësinë e tavaneve të miratuar, ashtu sikundër është trajtuar edhe në auditimin e mëparshëm, u konstatuan diferenca në të dhënat e raportuara në treguesit fiskale të buxhetit të konsoliduar sipas Tabelës nr. 4 të Ligjit të Buxhetit me atë të regjistruar në sistemin SIFQ në planin fillestar të vitit 2020, konkretisht në zërat e shpenzimeve dhe financimit të deficitit.

Sistemi SIFQ ka dizenuar kontrole për të garantuar saktësinë e hedhjes së këtyre të dhënave sipas formateve të miratuara. Megjithatë, diferencat e evidentuara në tabelën fiskale të gjeneruar nga SIFQ me atë të miratuar në ligj janë një tregues që formatet e standardizuara të përdorura për ngarkimin e çeljeve nuk janë implementuar nga njësitë përgjegjëse, ose nuk janë të mjaftueshme për të garantuar saktësinë e detajimit brenda tavaneve të miratuara. Gjithashtu, nga verifikimi i raporteve të gjeneruara për buxhetin fillestar dhe atë operativ në SIFQ u konstatua se vlerat e regjistruara për disa projekte janë të dublikuara duke raportuar për të njëjtin projekt fillimisht vlerën fillestare, dhe më pas projekti raportohet sërish me të njëjtin kod për të regjistruar vlerën e rishikuar, kjo edhe për shkak të mos koordinimit të punës nëpërmjet drejtorive, në mënyrë që ky proces të konsolidohet dhe të mundësojë monitorimin e tij, situatë kjo që përbën risk për pasaktësi mbi raportimin e treguesve të planifikimit dhe realizimit të projekteve.

- Në zbatim të Udhëzimit Plotësues nr. 2, datë 20.01.2020 "Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020" dhe në mbështetje të nenit 11 të Ligjit të Buxhetit nr.88/2019 "Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020", NPA nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore dërgojnë pranë NPA për miratim detajimin e tyre, i cili bëhet i vlefshëm për zbatim vetëm pasi regjistrohet në SIFQ. Nga auditimi konstatohet se në kushtet kur ende nuk është përcaktuar një afat maksimal për kryerjen e detajimit në udhëzimet për zbatimin e buxhetit, shkresat për detajimin e shpenzimeve kapitale rezultojnë deri në muajin Mars 2020, duke reflektuar kështu një proces të tejzgjatur. Më hollësisht, nga auditimi mbi detajimin e fondeve për investime për periudhën 2020-2022, konstatohen shkresa miratimi të detajimit nga MFE që datojnë deri në muajin Mars, ku ndër të tjera rezulton Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Brendshme, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë si dhe vetë Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Procesi i miratimit të fondeve buxhetore përfundon me bërjen disponibël të tyre në SIFQ dhe paralelisht duhet të reflektohet në planet e prokurimit që njësitë e përgjithshme duhet të dorëzojnë në Degën e Thesarit çdo fillim viti. Në kushtet kur për çeljen e fondeve nuk janë sanksionuar afate konkrete për këtë proces, kjo situatë mund të bëhet shkak për shkeljen e disiplinës në ndërmarrjen e angazhimeve buxhetore, pra fillimin e procedurave të prokurimit përpara miratimit dhe çeljes së fondeve në SIFQ. Kështu, nga kryqëzimi i të dhënave me regjistrin e APP, u konstatuan rastet, në të cilat procedura e prokurimit janë shpallur përpara datës së shkresës së MFE për miratimin e detajimit të shpenzimeve kapitale nga ana e ministrive të linjës. Konkretisht, rezultojnë 3 procedura prokurimi të iniciuara nga FSHZH, 2 procedura të iniciuara nga KLGJ, dhe 1 procedurë e iniciuar nga Ministria e Mbrojtjes.

- Nga auditimi mbi rishikimet buxhetore përgjatë vitit 2020, u konstatua se ka patur rreth 2327 rishikime të fondeve buxhetore me një ndryshim neto midis projekteve prej 50.7 miliard lekë, nga të cilat 632 rishikime prekin projekte për investime kapitale.

Numri i rishikimeve që kanë materializuar aktet normative është 130. Sipas Udhëzimit të përhershëm nr. 2 datë 06.12.2012, të ndryshuar, pika 79: "*Numri i rishpërndarjeve të fondeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore mund të përbëjë një nga treguesit për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit*", dhe numri i lartë i rishikimeve edhe gjatë vitit 2020 tregon për një planifikim të dobët të shpenzimeve për investime ashtu edhe ato për shpenzime operationale, nga ana e institucioneve qendrore dhe vendore, mungesës së analizave të mirëfillta gjatë planifikimit nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit, mungesë monitorimi të zbatimit të buxhetit dhe veçanërisht të ecurisë së zbatimit të investimeve.

Gjithashtu, nga auditimi i të dhënave të rishikimeve buxhetore, u konstatua se janë kryer 442 rishikime pas datës 15 Nëntor të vitit 2020, veprim në kundërshtim me nenin 48 “Afati për rishpërndarjen e fondeve buxhetore” të ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ku citohet: *“E drejta e njërive të qeverisjes së përgjithshme për rishpërndarjen e fondeve, të miratuara për vitin buxhetor, ushtrohet deri në datën 15 nëntor të çdo viti buxhetor”*. Ekzekutimi në SIFQ i rishikimeve buxhetore buxhetore që prekin vitin 2020 ka vazhduar të kryhet deri në datën 24 shkurt 2021, në kundërshtim me nenin 52 të Ligjit Nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

- Nga auditimi u konstatuan problematika mbi sistemin e SIFQ të cilat mund të ndikojnë në sigurinë e sistemit në drejtim të kryerjes së pagesave pa pasur fonde të mjaftueshme të alokuara. Më konkretisht:

- Projekti me kod 18BA301 nuk ka pasur fonde të alokuara deri në muajin korrik kur edhe i janë alokuar 448 mijë lekë. Edhe pse pa fonde, për këtë projekt është paguar fatura me vlerë 448 mijë lekë në datën 03.03.2020. Në këtë mënyrë, në muajin korrik i janë alokuar fonde po në këtë vlerë por me periudhë kontabël janar 2020.

Sipas Drejtorisë së Procesimit të Biznesit, kjo situatë është shkaktuar si pasojë e lidhjes së faturës së paguar me një kontratë të regjistruar paraprakisht si obligim.

- Buxheti për projektin me kod 18BP401, deri në datën 31 dhjetor 2020 është 39.9 milion lekë. Ndërkohë nga verifikimi i regjistrit të pagesave rezulton se vlera totale e pagesave të kryera gjatë vitit 2020 është 41.8 milion lekë, pra më shumë se buxheti aktual. Rishikimi për këtë kod projekti rezulton i regjistruar më datë 19.01.2021 (pasi janë kryer pagesat).

Sipas Drejtorisë së Procesimit të Biznesit, kjo shkaktohet pasi pakësimin e fondeve të ndodhur faktikisht sipas regjistrit të rishikimeve datë 24.12.2020, e cila do e çonte balancën e fondeve në dispozicion për këtë projekt në vlerën 39.9 milion lekë, sistemi e njeh si obligim negativ, duke e shtuar balancën me këtë vlerë dhe duke lejuar kështu kryerjen e pagesës mbi limit. Një situatë të ngjashme, Drejtoria e Procesimit të Biznesit e ka zgjidhur në qershor të vitit 2020, por duke ndërhyrë në mënyrë të izoluar vetëm për atë rast.

Kjo problematikë e SIFQ, deri momentin e auditimit ka marrë zgjidhje të përkohshme, për raste të izoluara duke u monitoruar nëpërmjet raporteve periodike. Sipas Drejtorisë së Procesimit të Biznesit zgjidhja kërkon një ndërhyrje të specializuar në kodifikimin e sistemit në mënyrë që rastet të parandalohen automatikisht, zgjidhje e cila nuk realizohet dot nga MFE. Në vlerësimin tonë, rastet e konstatuara tregojnë për thyerje të mekanizmave parandalues të sistemit duke mbetur një risk potencial të tejkalimit të vlerave të alokuara.

- Nga auditimi i pagesave të kryera gjatë vitit 2020, evidentohen 7212 regjistrime për fatura për shpenzime të kryera në vitet e mëparshme, në vlerën prej 14.5 miliard lekë nga të cilat 1845 regjistrime në vlerën 11.3 miliard lekë për shpenzime për investime¹. Detyrimet e prapambetura të paguara në vlerën 6,396 milion lekë për investime kapitale me Financim të Brendshëm përfaqësojnë rreth 11% të investimeve të brendshme të realizuara në total për vitin 2020. Institucionet më përfaqësuese të cilat kanë paguar detyrime të prapambetura përfshijnë Ministrinë e Infrastrukturës

¹ sipas balancave në llogarinë 230 dhe 231

dhe Energjisë, Fondin Shqiptar të Zhvillimit, Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe grupin e institucioneve të tjera qeveritare me përfaqësues Agjencinë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit.

Nga auditimi rezultojnë 54 projekte për investime në 33 institucione buxhetore me një vlerë totale të paguar prej 2,169 milion lekë, fondet disponibël të cilave janë buxhetuar gjatë vitit për të paguar detyrimet e prapambetura sipas kontratave dhe jo në fillim të vitit 2020. Ndër këto institucione përmendim: Aparati i Ministrisë së Brendshme ka likuiduar detyrime të prapambetura në vlerë 712 milion lekë, Aparati i Ministrisë së Mbrojtjes 477 milion lekë, Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve 206 milion lekë, Bashkia Tirana 158 milion lekë, Bashkia Durrës 133.5 milion lekë, Universiteti "Aleksandër Moisiu" 115 milion lekë, etj.

Pagesa e këtyre detyrimeve të cilat janë raportuar si shpenzime/investime të vitit 2020, nuk është në përputhje me përcaktimet e bëra në ligjin për menaxhimin e sistemit buxhetor ku përcaktohet se metoda e njohjes së shpenzimeve është në momentin e ndodhjes së tyre, pavarësisht momentit të pagesës. Për këtë arsye, treguesit e realizimit janë të mbivlerësuar për këtë nivel, duke paraqitur si investime të vitit, investime, faturat e të cilave datojnë që nga viti 2013.

Mbi efektin e rishikimeve buxhetore për COVID-19

Nga auditimi i rishikimeve të fondeve buxhetore për sa i përket fondeve të dedikuara për përballimin e situatës së shkaktuar nga COVID-19, u konstatua se krahas faktit se kodet e projekteve nuk janë konsistente, janë kryer rishikime të shumta të këtyre fondeve, pas akteve normative me disa VKM, duke e bërë të vështirë gjurmimin e realizimit përfundimtar.

-Me Aktin Normativ nr. 6 datë 21.03.2020, është parashikuar krijimi i një fondi anti-Covid-19 prej 2,500 milion lekë, i cili do të detajohet dhe përdoret me vendim të Këshillit të Ministrave për shpenzime korente dhe kapitale. Për këtë, transferimet nga buxheti i shtetit për sigurimet shëndetësore janë rritur me 1,200 milion lekë e cila është akorduar në kodin e dedikuar për shpenzimet COVID-19: 91304AJ "Pacientë të trajtuar në shërbimin spitalor për Covid-19". Për pjesën tjetër prej 1,300 milion lekë, janë pakësuar 450 milion lekë fonde nga programi parësor 07220 (reduktuar shpenzimet e akorduara në kodin e projektit 91303AB "Persona që përfitojnë check up") dhe 850 milion lekë nga programi dytësor (spitalor) 07330 "Pacientë të trajtuar në shërbimin spitalor". Pra, në total nga 1,300 milion lekë të akorduara fillimisht për programet shëndetësore të FSDKSSH, duke marrë në konsideratë shtesën prej 500 milion lekë që i janë akorduar institucionit, janë reduktuar me 0.8 miliard lekë fondet për programet parësore dhe dytësore të FSDKSSH. Gjithashtu, nga auditimi konstatohet se të gjitha shtesat e fondeve të akorduara me VKM përgjatë këtij viti, konstatuar në: VKM-së nr. 205, datë 09.03.2020 ku është përcaktuar se Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS) i shtohet fondi prej 200 milion lekë shpenzime kapitale dhe 200 milion lekë shpenzime korrente dhe në VKM nr. 249, datë 27.03.2020 ku MSHMS i shtohen fondet prej 800 milion lekë si shpenzime korrente dhe 1,000 miliard lekë si shpenzime kapitale, nuk janë reflektuar në tabelat shoqëruese respektive të Akteve Normative.

-Në regjistrin e pagesave, disa nga kodet e projekteve të cilat sipas përshkrimit janë të dedikuara për mbulimin e shpenzimeve për COVID-19, dhe nga auditimi rezultoi se në disa raste këto fonde janë përdorur për mbulimin e shpenzimeve të tjera operative, si: likuidime të energjisë elektrike, internetit, dieta, shërbim ruajtje objekti, lavanterie, kontratave të ndryshme mirëmbajtjeje në vazhdim, etj. Konkretisht:

Projekti me kod 91301AB "Materiale mbrojtëse të blera për COVID-19". Vlera totale e pagesave për këtë kod projekti është 964 milion lekë, nga të cilat janë paguar 15 fatura me vlerë totale 39.7 milion lekë për pagesën e shpenzimeve të cilat nuk lidhen me COVID-19; Projekti me kod 91704AF "Fond Emergjence për masat anti-Covid-19 (me VKM) (Korente)". Vlera totale e pagesave për këtë kod projekti është 167.5 milion lekë. Nga ky kod projekti janë paguar 30 fatura me vlerë totale 48.7 milion lekë për pagesën e shpenzimeve të cilat nuk lidhen me COVID-19; Projekti me kod 91304AJ "Pacientë të trajtuar në shërbimin spitalor për Covid-19". Vlera totale e pagesave për këtë kod projekti është 464.3 milion lekë, nga të cilat janë paguar 58 fatura me vlerë totale 114.8 milion lekë për pagesën e shpenzimeve të cilat nuk lidhen me COVID-19. Në total, vetëm për rastet e konstatuara më sipër, rezultoi se janë paguar 203.3 milion lekë për shpenzime të ndryshme nga COVID-19. Shkak për këtë situatë mund të jetë edhe pamundësia e institucioneve përfituese për të raportuar shpenzimet në kodet e duhura për të veçuar këto shpenzime nga ato të aktivitetit rutinë të institucionit.

-Me Aktin Normativ nr. 6 është parashikuar gjithashtu fond prej 2,000 milion lekë (1,000 milion lekë shpenzime korrente dhe 1,000 milion lekë shpenzime kapitale) për COVID-19 krijuar nëpërmjet rialokimeve brenda buxhetit të Ministrisë së Mbrojtjes për tu përdorur për furnizimin me ushqim të komuniteteve të caktuara që do të rezultojnë të prekura nga pandemia, për familje me ndihmë ekonomike, pensionistë të vetmuar që do të kenë nevojë për ndihmë direkte dhe për nevoja të ekipeve mjekësore, si në spitalet civile ashtu edhe në spitalin ushtarak.

Në vijim, me Aktin Normativ nr. 15, datë 15.04.2020 në nenin 1 të tij, fondi prej 2,000 milion lekë është pakësuar me 1,000 milion lekë; dhe më pas me Aktin Normativ nr. 28, datë 02.07.2020 me nenin 5, pika 2 të tij, paragrafi i fundit i nenit 11 të ligjit është shfuqizuar, duke e çuar në 0 mbështetjen financiare për shëndetësinë nën Ministrinë e Mbrojtjes. Nga verifikimi i regjistrat të rishikimeve buxhetore rezulton se fondi është pakësuar me rreth 1,800 milion lekë, pasi rreth 181 milion lekë të akorduara për Spitalin e Traumës nuk janë rishpërndarë. Këto shkurtime janë rialokuar si shtesa në programin e "Emergjencave Civile" për të cilin fillimisht me ligjin e buxhetit ishin planifikuar 315 milion lekë (nga të cilat 295 milion lekë shpenzime korrente dhe 20 milion lekë shpenzime kapitale); dhe pas shtesave dhe pakësimeve përgjatë vitit pas Aktit Normativ nr. 34, ky program rezulton me një buxhet prej 815 milion lekë (314 milion shpenzime korrente dhe 501 milion lekë shpenzime kapitale). Me këto fonde janë likuiduar fatura të kontratave të lidhura një vit më parë në kuadër të tërmetit në qytetin e Korçës, fonde të cilat rezultojnë të paplanifikuara në fillim të vitit me Ligjin e Buxhetit.

- Nga auditimi u konstatuan 3 projekte me vlerë totale 15.8 milion lekë të çelura për t'u realizuar me burim financimi nga fondi i COVID-19 (nga 1,000 milion lekë të alokuara nga ky fond për investime në kuadër të pandemisë). Me këto fonde janë likuiduar fatura të kontratave të lidhura një vit më parë për projektin: "*Rikonstrukcione në disa ambiente të godinës së MSHMS*".

-Nga auditimi i të dhënave të rishikimeve buxhetore, konstatohet se nga Fondi i Kontigjencës për COVID-19 ndër të tjera është alokuar për Agjencinë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive në shumën 118.3 milion lekë në programin 10550- "Tregu i punës". Në vijim, me VKM nr. 856, datë 04.11.2020 është vendosur akordimi i një ndihme financiare për disa prej kategorive kryesore të ndërmarrjeve, të cilat zbatojnë protokollet e sigurisë, në kuadër të parandalimit të pandemisë COVID-19. Për financimin e këtyre shpenzimeve nuk është akorduar një buxhet shtesë, por është vendosur që efektet financiare në vlerë deri në masën 187 milion lekë të përballohen nga zëri "*Nxitja e punësimit*", në programin 10550- "Tregu i punës", në buxhetin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, miratuar për vitin 2020. Në konkluzion, në total për programin "Tregu i punës" duke krahasuar shtesat nga Fondi i Kontigjencës

për COVID-19, me pakësimin e kryer për të mundësuar zbatimin e VKM nr. 856, datë 04.11.2020, i kanë reduktuar me 68.7 milion lekë fondet për Drejtoritë Rajonale të Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive në programin 10550.

Mbi efektin e rishikimeve për rindërtimin

Nga auditimi u konstatua mungesë monitorimi për buxhetin e alokuar për rindërtimin, pasi kodet e projekteve të çelura për këtë qëllim nuk janë lehtësisht të gjurmueshme. Në lidhje me këtë problematikë, Ministri i Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 23038 prot, datë 10.12.2020, ka kërkuar sistemin e fondit të rindërtimit sipas kodeve të produkteve specifike, për shkak se rezultojnë të regjistruar në të njëjtin kod produkti si fondet për kryerjen e veprimtarisë normale të njësisë shpenzuese ashtu edhe fondet e rindërtimit. Më hollësisht, pas miratimit të Ligjit për vitin 2020, në regjistrin e SIFQ është çelur projekti i rindërtimit me kod 94902AA në vlerën 20,000 milion lekë. Rishikimet e kryera gjatë vitit në këtë kod, për alokimet e kryera në njësitë e qeverisjes së përgjithshme qendrore dhe vendore nuk mundësojnë identifikimin e projekteve në të cilat janë akorduar fondet. Në këto kushte, nuk mund të verifikohet reflektimi i VKM-ve në regjistrin e rishikimeve, për të identifikuar vlerat e fondeve që u janë akorduar njësisë, dhe periudhën kohore në të cilën janë miratuar fondet në sistem. Gjithashtu, në lidhje me realizimin e fondeve, duke qenë se kodet e produkteve /projekteve të rindërtimit nuk janë konsistente nga momenti i alokimit të fondeve në zbatim të VKM-ve, deri në realizimin e shpenzimeve sipas regjistrit të pagesave, nuk është i mundur verifikimi i saktësisë së raportit të gjeneruar nga MFE për përdorimin e fondit të rindërtimit.

- Nga auditimi u konstatua se në zbatim të VKM-ve të dala për përdorimin e fondeve të rindërtimit për bashkitë, në rastet kur si burim i financimit është përcaktuar granti i rindërtimit, kjo shtesë e fondeve buxhetore nuk rezulton të jetë reflektuar në planin buxhetor. Si rezultat, raporti i gjeneruar nga MFE për përdorimin e fondit të rindërtimit krahasuar me planin, nuk pasqyron të dhëna për pjesën e Fondit të Rindërtimit me burim financimi grante. Më hollësisht, sipas MFE për bashkitë plani i fondeve për rindërtimin të miratuara me VKM, për vitin 2020 është në vlerë 14,909 milion lekë, (pa përfshirë këtu kapitullin 6) dhe realizimi në vlerë 8,385 milion lekë. Ndërkohë, sipas VKM-ve, pjesë e planit buxhetor në kuadër të fondit të rindërtimit duhet të reflektohej edhe vlera prej 2,257 milion lekë.

- Referuar të dhënave të raportuar nga MFE për përdorimin e fondit të rindërtimit, duke marrë në konsideratë vetëm pjesën e fondeve të buxhetit të shtetit dhe jo grantet, rezulton të jetë rreth 25,000 milion lekë nga të cilat janë realizuar pagesa rreth 15,000 milion lekë ose 60% e fondit të shpërndarë. Sipas SIFQ gjendja e pashpërndarë e fondeve të dedikuara për Rindërtimin (pa përfshirë grantet) sipas Akteve normative në fund të vitit 2020 është 3,236 milion lekë.

3. ZBATIMI I BUXHETIT TË SHTETIT NËPËRMJET SISTEMIT TË THESARIT, KONSOLIDIMI I NJËSIVE QË OPEROJNË NË LLOGARINË E UNIFIKUAR TË THESARIT “DEPOZITË QEVERIE”

KLSH ka konstatuar se pavarësisht përpjekjeve të bëra gjatë vitit 2020, për përmirësimin në raportim dhe monitorim të transaksioneve financiare në SIFQ, problematikat sistematike dhe të përhapura në lidhje me administrimin e sistemit të thesarit janë konsistente. Sistemi i thesarit, vijon të luaj një rol akomodues dhe lehtësues të shkeljeve të disiplinës fiskale nga entet publike, duke mundësuar regjistrimin e angazhimeve buxhetore pa fonde në dispozicion me pasojë krijimin e detyrimeve të prapambetura, ndërkohë që nga ana e Nëpunësit të Parë Autorizues nuk janë marrë masa në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi, për të shmangur këto problematika. Kemi konstatuar parregullsi në regjistrimin e angazhimeve në vlerë dhe afate regjistrimi nga pothuaj të gjitha institucionet buxhetore.

3.1. Mbi regjistrimet për rishikimet buxhetore për vitin 2020

1. Për vitin 2020 ka pasur rishikime të shumta të fondeve buxhetore. Kërkesat për rishikime vijnë nga pothuaj të gjitha njësitë ekonomike buxhetore, saktësisht 1033 të tilla. Konkretisht, gjithsej rezultojnë rreth 2327 rishikime me një ndryshim buxheti prej 50.7 miliard lekë, nga të cilat 632 rishikime prekin investime kapitale, për 2166 projekte. Numri i lartë i rishikimeve lidhet edhe me situatën e krijuar nga Covid-19.

2. Nga shqyrtimi i të dhënave të rishikimeve buxhetore, një tjetër fenomen që vihet re është regjistrimi i rialokimeve me data kontabile, efektive më të hershme (retrospektive). Referuar Udhëzimit nr. 2 datë 06. 02. 2012 të Ministrit të Financave, “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, detajimi i buxhetit dërgohet zyrtarisht tek çdo njësi qendrore dhe bëhet i vlefshëm për zbatim vetëm pasi regjistrohet në sistemin informatik financiar të qeverisë (SIFQ) nga struktura përgjegjëse për buxhetin. Gjithsej janë konstatuar 181 regjistrime me data efektive të një ose disa muajve më të hershëm, nga të cilat 52 raste janë regjistruar në vitin 2021, me datë efektive vitin 2020. Diferenca ndërmjet regjistrimit dhe datës efektive arrin deri në 1 vit.

Sipas Udhëzimit të përhershëm nr. 2 datë 06.12.2012, të ndryshuar, të Ministrit të Financave, pika 79, ku është përcaktuar sa vijon: “Numri i rishpërndarjeve të fondeve buxhetore për çdo njësi të qeverisjes qendrore mund të përbëjë një nga treguesit për vlerësimin e performancës gjatë zbatimit të buxhetit”. Në bazë të numrit të lartë të rishikimeve mund të konkludojmë për një planifikim tepër të dobët të shpenzimeve për investime ashtu edhe ato për shpenzime operacionale, nga ana e institucioneve qendrore dhe vendore, mungesës së analizave të mirëfillta para planifikimit, mungesë monitorimi i zbatimit të buxhetit dhe veçanërisht të ecursisë së zbatimit të investimeve nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit me rrjedhojë numrin e lartë të faturave të prapambetura nga vitit në vit.

3.2. Mbi rishpërndarjen e fondeve për detyrimet e prapambetura

Nga përpunimi i të dhënave të pagesave të kryera gjatë vitit 2020, evidentohen 7212 regjistrime për fatura për shpenzime të kryera në vitet e mëparshme, në vlerën prej 14.5 miliard lekë nga të cilat 1845 regjistrime në vlerën 11.3 miliard lekë për shpenzime për investime¹.

Detajuar sipas projekteve, çeljeve fillestare, rishikimeve krahasuar me pagesat e kryera për këto projekte, rezultojnë 54 projekte për investime me një vlerë totale të paguar prej 2,168,664 mijë lekë,

¹ sipas balancave në llogarinë 230 dhe 231

fondet disponibël të cilave janë buxhetuar gjatë vitit për të paguar detyrimet e prapambetura të këtyre projekteve/kontratave. Ndërkohë që këtyre projekteve në fillim të vitit 2020 nuk u janë akorduar fonde buxhetore, por u janë alokuar gjatë vitit nëpërmjet akteve normative. Nga auditimi janë evidentuar 33 institucione të cilave u janë alokuar fonde gjatë vitit për projekte me detyrime të prapambetura, të pa planifikuara në ligjin e buxhetit nr. 88/20219, nga të cilat mund të përmendim: Aparati i Ministrisë së Brendshme ka likuiduar detyrime të prapambetura në vlerë 711,960 mijë lekë, Aparati i Ministrisë së Mbrojtjes 476,703 mijë lekë, Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve 205,832 mijë lekë, Bashkia Tirana 157,646 mijë lekë, Bashkia Durrës 133,543 mijë lekë, Universiteti “Aleksandër Moisiu” 115,055 mijë lekë, etj. Për sa më sipër, veprimet të tilla janë në kundërshtim me pikën 3 të Udhëzimit të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 8, datë 28.02.2019 “Për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm 2020-2022”.

3.3. Mbi regjistrimin e planit të buxhetor të kontratës sipas PBA

Nga auditimi mbi shpërndarjen e planit të pagesave të kontratave për projekte investimesh në SIFQ konstatohet se ekzistojnë projekte të cilat kanë të përfshirë plan pagesash në vitin e angazhuar 3, sipas ecurisë së investimeve të projekteve të publikuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë për muajin dhjetor 2020. Nga auditimi janë konstatuar 17 projekte në shumën 3.7 miliard lekë, pa asnjë plan pagese për vitin aktual, vitin 1 dhe vitin 2. Regjistrimi në këtë vit të këtyre projekteve të investimeve është kryer në kushtet e mungesës së fondeve buxhetore të miratuar për angazhime të ndërmarra në vitin aktual apo vitet e mëparshme buxhetore, pasi nuk është e mundur që angazhimet të ndërmarra me kontrata përkatëse, të mos parashikohet që të ekzekutohen përgjatë 2 viteve të ardhshme buxhetore. Gjithashtu konstatohet se për këto projekte nuk rezulton të jetë çelur fillimisht fond për vitin 2020, edhe pse janë kontrata në vazhdim por janë buxhetuar më pas me Akte normative.

3.4. Mbi regjistrimet e urdhër-prokurimeve dhe kontratave të lidhura në vitin 2020

Në përputhje me Udhëzimin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 9/1 datë 19.01.2018, pjesa III Procedurat për kryerjen e shpenzimeve, pika 15.1 “Faza para angazhimit...” ku është përcaktuar se: “Nëpunësi Zbatues kryen kontrollin dokumentar të përputhshmërisë si dhe të fondeve në SIFQ dhe në përfundim të procesit konfirmon direkt në SIFQ ngurtësimin e fondeve për prokurimin në fjalë, ose paraqet opinionin negativ zyrtarisht pranë Nëpunësit Autorizues. Urdhër prokurimi autorizohet nga struktura përgjegjëse e Thesarit në degë përpara se të fillojë procesi i prokurimit”. Institucionet buxhetore, të cilat operojnë direkt në SIFQ, krijojnë dhe regjistrojnë në sistem çdo urdhër për prokurim shoqëruar me kodin dhe përshkrimin e projektit dhe fondin limit të përcaktuar në planin e miratuar të prokurimeve të institucionit dhe pasi marrin numrin unik të regjistrimit në SIFQ dhe vulën e thesarit, procedojnë me dërgimin në APP. Nga auditimi rezultojnë 743 rekorde unike të dokumentit urdhër-prokurim me vlerë totale 74 miliard lekë, nga rreth 24 mijë kontrata të regjistruara gjatë vitit 2020 (referuar regjistrimit të kontratave), pasi njësitë ekonomike, me ose pa akses në SIFQ, nuk regjistrojnë në çdo rast pranë degëve të thesarit urdhër-prokurimet para fillimit të procedurave në APP. Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit nuk kryen kontrole parandaluese në funksion të disiplinimit të angazhimeve buxhetore për shkak të mungesës së kontrollit të aplikacionit në SIFQ për ato institucione buxhetore pa akses të drejtpërdrejtë në SIFQ. Megjithatë, edhe për entet me akses të plotë në SIFQ konstatohen regjistrime të pasakta të urdhër prokurimeve. Kështu në:

- 197 nga 743 urdhër-prokurime të regjistruara me datë viti 2020, rezultojnë të lidhura me një kontratë të nënshkruar në vite të mëparshme (2011-2019)

- 550 nga 743 urdhër-prokurime, kanë datë kontrate përpara datës së regjistrimit të urdhër-prokurimit, çka do të thotë se për këto prokurime regjistrimi në SIFQ bëhet pasi ka përfunduar procedura e prokurimit dhe është lidhur kontrata, duke cenuar kontrollin për marrjen e angazhimeve buxhetore pa fonde disponibël dhe rrjedhimisht krijimin e stokut të faturave të prapambetura.

3.5. Nga kryqëzimi i të dhënave të APP mbi procedurat e prokurimit të iniciuara në vitin 2020, me të dhënat e afishuara në web-in e Ministrisë të Financave për PBA-në e institucioneve qendrore, u konstatuan:

7 raste me vlerë fondi limit 4.27 miliard lekë, ku janë marrë angazhime pa fonde buxhetore disponibël për projekte pa kaluar në procesin ligjor të miratimit në PBA, veprim në kundërshtim me Udhëzimin plotësues të Ministrit të Financave nr. 2 datë 20.01.2020 “Për zbatimin e Buxhetit të vitit 2020”, pika 19/e, e tij.

3.6. Mbi regjistrimin e kontratave shumëvjeçare, plotësia dhe përputhshmëria me afatet ligjore të regjistrimit.

Në zbatim të pikës 144 të Udhëzimit nr. 2 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, datë 06.02.2012, “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit” i ndryshuar, kontratat duhet të regjistrohen pranë degëve të thesarit brenda 5 ditëve nga data e nënshkrimit. Në vlerësim të përputhshmërisë me këtë afat ligjor, nga auditimi u konstatua se nga 23660 kontrata të regjistruara, 14982 kontrata ose 63% e totalit të kontratave të regjistruara me vlerë 131.5 miliard lekë janë regjistruar në shkelje të afatit 5 ditor. Fenomeni i regjistrimit me vonesë i kontratave vazhdon të shfaqet edhe këtë vit si në njësitë e qeverisje vendore ashtu dhe në ato qendrore, përfshirë dhe institucionet e pavarura. Gjatë vitit 2020 janë regjistruar 2564 kontrata në vlerën totale 52 miliard lekë të cilat i përkasin viteve të mëparshme. Kontrata më e hershme e regjistruar në vitin 2020, rezulton të jetë lidhur në vitin 2007, pra 13 vite më parë. Në mënyrë të detajuar, kontratat sipas viteve dhe llojit të shpenzimeve, paraqiten më poshtë:

Në mijë lek

Viti i kontratës	Numri i kontratave	Vlera
2007	2	779
2008	1	87
2011	6	49,104
2012	26	133,599
2013	12	135,571
2014	8	21,347
2015	12	40,035
2016	16	74,334
2017	43	35,537,124
2018	136	721,667
2019	2302	15,287,803
Total	2564	52,001,450

Burimi: AKSHI, (përpunuar nga KLSH)

Për vitin 2017, ka ndikuar në vlerën e lartë të konstatuar projekti “Impianti i prodhimit të energjisë nga mbetjet në Tiranë” i Bashkisë Tiranë me vlerë 33.7 miliard lekë, për shkak të mbartjes së fragmentarizuar të kontratës.

Për sa i përket institucioneve me numrin më të lartë të kontratave të viteve të mëparshme të regjistruara në vitin 2020 ato janë AKSHI si dhe Bashkia Tiranë, Peshkopi, Fier, Vlorë, ku Bashkia Tiranë

përveç numrin ka edhe vlerën më të lartë të kontratave të viteve të mëparshme të regjistruara në vitin 2020 e ndjekur nga AKSHI, AKUIKM, ARRSH dhe FZHS:

Në mijë lekë

Institucioni	Vlera totale e kontratave Para vitit 2020
Bashkia Tirana (3535)	37,618,906
Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (3535)	3,074,444
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetës Kanalizimeve (3535)	2,591,824
Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	2,217,064
Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	1,079,703

Burimi: AKSHI (përpunuar nga KLSH)

Gjatë auditimit në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit, u kryqëzuan të dhënat e SIFQ me informacionet e publikuara nga APP në lidhje me kontratat e lidhura gjatë vitit 2020, ku u konstatua se janë paraqitur dhe shpallur 7927 procedura prokurimi për punime nga 378 institucione të qeverisjes qendrore, vendore dhe shoqëritë aksionare me një vlerë fondi limit prej 300 miliard lekë, për të cilat rezultojnë me kontratë të lidhur 3890 prokurime në vlerën 88.8 miliard lekë (fondi limit i tyre është 138 miliard lekë). Sipas institucioneve me vlera prokurimi më të larta paraqiten: Autoriteti Rrugor Shqiptar ka fondin më të lartë të prokuruar prej 11.8 miliard lekë, ndjekur nga Fondi Shqiptar Zhvillimit me 11 miliard lekë, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale me 8.7 miliard lekë, Komisioni Qendror Zgjedhor me 2.4 miliard lekë, QSUT me 1.8 miliard lekë, Ministria e Mbrojtjes me 1.4 miliard lekë, AKSHI me 1.2 miliard lekë etj. Gjatë analizimit të të dhënave të SIFQ, u konstatua se ka mospërputhje midis tyre dhe të dhënave të siguruara nga APP. Konkretisht u konstatua se 17 projekte në vlerën 6.4 miliard nuk janë të pasqyruara në APP.

Nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale sipas APP janë zhvilluar 601 procedura prokurimi, ndërkohë në regjistrin e kontratave në SIFQ rezultojnë të regjistruara vetëm 5 kontrata. Nga Ministria e Mbrojtjes sipas APP janë zhvilluar 36 procedura prokurimi, ndërkohë në regjistrin e kontratave në SIFQ nuk rezultojnë të jetë regjistruar asnjë prej tyre. Nga

Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit sipas APP janë zhvilluar 9 procedura, nga të cilat asnjë nuk është regjistruar në regjistrin e kontratave në SIFQ.

Në konkluzion databaza e kontratave për shpenzime nuk është e saktë dhe nuk jep një pamje të plotë të angazhimeve buxhetore ndër vite.

3.7. Mbi zbatimin e afateve dhe procedurave të aprovimit të faturave nga njësia shpenzuese dhe dërgimit në thesar brenda 30 ditëve nga data e marrjes së faturës nga furnitori, referuar ligjit nr. 48/2014 “Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare” neni 7, “Afatet për autoritet publike”, nga auditimi i të dhënave të transaksioneve të procesuara në sistemin SIFQ u konstatuan tejkallime të këtyre afateve si nga ana e njësive shpenzuese ashtu edhe nga degët e thesarit. Kështu, nga auditimi u konstatuan 32925 fatura në total me vlerë 45.3 miliard lekë të dorëzuara në Thesar jashtë afatit 30 ditor ku numrin më të lartë të vonësive e ka institucionet vendore në total kanë 17297 raste ose 52.5%, ndërsa ato qendrore 15628 raste ose 47.5% të totalit. Në listën e 10 institucioneve me numrin më të lartë të vonësive në dërgimin e faturave paraqitet Bashkia Tiranë me 2540 raste, AKSHI me 1324 raste, ARRSH me 736 raste etj., dhe në këtë listë rezultojnë edhe MFE me 365 raste vonësash. Më poshtë paraqiten institucionet me numër më të lartë dhe vlera faturash më të larta të dorëzuara me vonësë mbi 30 ditë vonësë nga data e faturës fizike:

Në mijë lek

Nr	Institucioni	Nr i faturave të dorëzuara me vonesë mbi 30 ditë	% kundrejt totalit	Nr.	Institucioni	Shuma e faturave të dorëzuara me vonesë	% kundrejt totalit
1	Bashkia Tiranë (3535)	2540	7.7	1	Bashkia Tiranë (3535)	8,293,829	18.29
2	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit	1324	4	2	Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	6,708,781	14.79
3	Autoriteti Rrugor Shqiptar (3535)	736	2.2	3	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit	3,939,241	8.69
4	Bashkia Mat (0625)	430	1.3	4	Aparati Drejt.Përgj.Tatimeve	2,311,833	5.10
5	Bashkia Mallakastër (0924)	425	1.3	5	Aparati i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë (3535)	1,601,666	3.53
6	Bashkia Kavaja (3513)	372	1.1	6	Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetës Kanalizimeve	1,332,303	2.94
7	Aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (3535)	365	1.1	7	Fondi i Zhvillimit Shqiptar (3535)	1,284,563	2.83
8	Bashkia Vlorë (3737)	350	1	8	Reparti Ushtarak Nr.1001 Tiranë (3535)	1,114,795	2.46
9	Bashkia Korçë (1515)	347	1	9	Reparti Ushtarak Nr. 4300 Tiranë (3535)	840,058	1.85
10	Bashkia Krujë (0716)	344	1	10	Aparati i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë	814,125	1.80
	Totali (për këto 10 institucione)	7233			Totali (për këto 10 institucione)	28,241,194	

Burimi: AKSHI (përpunuar nga KLSH)

3.8. Mbi zbatimin e afateve të likuidimit të faturave (urdhër-shpenzimet) nga degët e thesarit brenda 30 ditëve nga data e dorëzimit të urdhër-shpenzimit nga njësia ekonomike, referuar, Ligjit Nr.48/2014 “Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare” neni 7, nga auditimi i të dhënave të transaksioneve të regjistruara në sistemin SIFQ u konstatuan tejkalime të këtyre afateve edhe nga degët e thesarit në 63 raste me vlerë 105.5 milion lekë. Krahasuar me vitin 2019, ku u konstatuan 92 raste me vlerë 0.92 milion lekë me tejkalim të afatit 30 ditor të kryerjes së pagesës nga momenti i regjistrimit në sistemin e thesarit ky numër është në rënie (edhe pse vlera totale është më e lartë), duke reflektuar kështu dhe rekomandimet e lëna në auditimet e mëparshme të KLSH.

3.9. Në lidhje me saktësinë e regjistrimeve të kryera në SIFQ, nga auditimi konstatohen regjistrime dhe pagesa pjesore të faturave në 79 raste me vlerë të barabartë me fondet disponibël. Kjo për shkak të mungesës së fondeve për pagesën e plotë të detyrimit të lindur dhe me qëllim përputhjen e fondeve buxhetore disponibël. Pavarësisht numrit të vogël të rasteve të konstatuara, KLSH thekson efektin e

këtyre veprimeve në krijimin e detyrimeve të prapambetura dhe në raportimin jo të saktë dhe të plotë të shpenzimeve apo investimeve të ndodhura. Këto praktika nuk janë në përputhje me ligjin nr. 9936 datë 26.6.2008 “Mbi zbatimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, ku njohja e shpenzimit bëhet në çastin e konstatimit dhe pagesa e tij bëhet brenda 30 ditëve.

3.10. Lidhur me respektimin e procedurave të radhës së prioriteteve të pagesës (FIFO)

Sipas udhëzimit të MFE nr. 9 datë 20.03.2018 “Për procedurat standarte të zbatimit të buxhetit”, pika 178, 179 dhe 180 është përcaktuar dhe rregullit kush hyn i pari (regjistrohet) në sistemin e pagesave likuidohet i pari. Nga auditimi u konstatuan ekzekutime të pagesave të faturave të regjistruara në data të mëvonshme, përpara urdhër shpenzimeve të regjistruara në data më të hershme². Nga një analizë e përgjithshme mbi popullatën e të dhënave, u konstatua se devijimet më të shumta i përkasin Degës së Thesarit Tiranë. Rastet e konstatuara në degët e tjera janë raste të izoluara.

3.11. Mbi çlirimin e garancisë së punimeve 5% para afatit ligjor.

Me qëllim vlerësimin e përputhshmërisë së transaksioneve për çlirimin e garancisë për punime për investime Referuar udhëzimit nr. 3 datë 15.01.2001 të Këshillit të Ministrave “Për mbikëqyrjen dhe kolaudimin e punimeve të ndërtimit” i ndryshuar në seksionin “II. Për kolaudimin e punimeve të ndërtimit” në pikën 6 dhe 8, u audituan të dhënat e llogarisë 466 “Garanci të punimeve” të regjistruara në sistemin SIFQ gjatë vitit 2020. Në referencë të dokumentacionit të cituar në fushën “Përshkrimi” në lidhje me datën e akt-kolaudit dhe datës së procesverbalit përfundimtar të marrjes në dorëzim, periudhë e cila në përputhje me kuadrin ligjor të sipërcituar duhet të jetë jo më pak se 1 vit, u përpunuan të dhënat e pagesave nga ku rezultojnë: 2 raste pagesash me vlerë 1,148 mijë lekë në shkelje të afatit ligjor ose në një periudhë më pak se 1 vit nga data e akt-kolaudit si dhe 40 raste pagesash me vlerë 18,701 mijë lekë, në regjistrimet e të cilave, përshkrimi nuk jep ose mungon plotësisht referenca e dy dokumenteve të rëndësishëm për vlerësim e rregullshmërisë së transaksionit siç është akt-kolaudi dhe procesverbali përfundimtar i marrjes në dorëzim, dokument që lëshohet dhe konfirmon plotësimin e periudhës së garancisë.

3.12. Mbi tejkalimin e afateve të pagesave në janar 2021, në tejkalim të afatit të vendosur në udhëzimin vjetor të Ministrisë së Financave nr. 3, datë 18.01.2021.

Në zbatim të procedurave mbyllëse të llogarive vjetore të buxhetit të shtetit për vitin 2020, ka dalë Udhëzimi i Ministrisë së Financave nr. 3, datë 18.01.2021 “Për një ndryshim në Udhëzimin nr. 46, datë 24.12.2020 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit të shtetit””. Në pikën 1 të udhëzimit, citohet: “Në pikën 19 të Udhëzimit nr. 46, datë 24.12.2020 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2020”, afati që nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme do të urdhërojnë kryerjen e shpenzimeve (faturat e furnitorit duhet të jetë gjeneruar brenda muajit dhjetor të vitit 2020) në muajin janar të vitit 2021 përcaktohet data 21.01.2021”. Në vlerësimin tonë, vendosja e datës 21 si datë limit, ndryshe nga ligji i cili cakton datën 31 janar, përbën risk për mos regjistrim në kohë të faturave të vitit 2020, e si pasojë duke krijuar detyrime të prapambetura. Sa më sipër, nga verifikimi i pagesave të kryera në vitin 2021 për llogari të vitit 2020, u

² Nga grupi i auditimit u testua e gjithë popullata për llogari të buxhetit të vitit 2020 (GL 2020), me një total prej 180,307 transaksione, që përfshijnë një vlerë transaksionesh prej 7.94 miliard lekë. Analiza u krye vetëm për pagesat e llogarisë së shpenzimeve operative (602) dhe shpenzimeve për investime (230 dhe 231), pra duke përjashtuar pagat, kontributet apo llogari të tjera të transfertave.

konstatua se në 26 raste në vlerën 19,229 mijë lekë, data e faturës së furnitorit është gjeneruar në janar 2021, veprim në kundërshtim me Udhëzimin e Ministrisë së Financave nr. 3, datë 18.01.2021.

3.13. Mbi menaxhimin e likuiditetit të qeverisjes së përgjithshme në bashkëpunim me drejtoritë e tjera për sigurimin e nevojave të Qeverisë për mjete monetare për kryerjen e pagesave brenda kufijve të limitit të cash-it, rezulton se përgjatë periudhës objekt auditimi konstatohet se janë nënshkruar gjithsej 11 kontrata SWAP³, nga të cilat tetë transaksione në EUR dhe tre në SDR. Kjo është ndikuar kryesisht nga niveli i lartë i tepricës së TSA në valutë të huaj, që ka pakësuar nevojën për kryerjen e operacioneve të sigurimit të valutës për pagesat në monedhë të huaj. Instrumentet në dispozicion për mbulimin e nevojave në lekë nga valuta janë SWAP dhe Outright, nga të cilat konstatohet se është gjeneruar një humbje financiare prej 190 milionë lekë nga përdorimi i instrumentit SWAP dhe 49 milionë lekë nga instrumenti Outright⁴.

Nga auditimi identifikohen rastet ku bëhen konvertim i panevojshëm i fondeve për arsye se në datën e maturimit nuk ka qenë i mjaftueshëm likuiditeti në Lekë për plotësimin e llogarisë në Euro sipas urdhrit të vetë DPTH, dhe për këtë arsye, po në të njëjtën datë, urdhërohet nga DPTH një tjetër kontratë në monedhë të huaj, emetimi i së cilës do të përmbush nevojën për cash-in në Lekë, transaksion ky i shoqëruar me kosto nga konvertimi i kursit të këmbimit, në kushtet që nevoja reale për Euro ka qenë në të gjitha rastet ndjeshëm më e ulët se konvertimi i realizuar.

3.14 Nga auditimi mbi administrimin e sistemit SIFQ, nga të dhënat për vitin 2020, të vëna në dispozicion nga Drejtoria e Procesimit të Biznesit në DPTH, u konstatua se, në 5 raste punonjësit të cilët i kanë shkëputur marrëdhëniet e punës me Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit ose me Degët e Thesarit në Rrethe, mbyllja si përdorues në sistemin SIFQ është kryer me vonesë dhe në 3 raste rezultojnë të pambyllur, pra aktivë. Mbyllja e përdoruesve në sistem është kryer me vonesë nga 15 ditë deri në 7 muaj pas shkëputjes së tyre. Me risk evidendohet rasti i dy përdoruesve, të cilët janë pezulluar nga detyra dhe gjendja e tyre është aktive në sistemin SIFQ.

3.15 Mbi rregullshmërinë dhe saktësisë së regjistrimeve në llogarinë “Depozitë e Qeverisë” dhe rakordimi i saj me Bankën e Shqipërisë. Konsolidimi i njësive që operojnë në llogari speciale në Bankën e Shqipërisë nëpërmjet transfertës nga Llogaria e Unifikuar e Thesarit.

Për llogari të Buxhetit të Shtetit të vitit 2020, në pasqyrën vjetore të konsoliduar të shpenzimeve dhe të ardhurave të qeverisjes së përgjithshme përfshihen: Të gjitha të ardhurat e arkëtuara, të regjistruara në Sistemin Informatikë Financiar të Qeverisë (SIFQ) nga data 01.01.2020 deri më 31.12.2020 (duke përfshirë datën 31.12.2020 si dhe arkëtimet e kontributeve vullnetare, çelur në planin kontabël posaçërisht për gjendjen e shpallur të fatkeqësive natyrore dhe emergjencës nga Këshilli i Ministrave, të cilat trashëgohen dhe përdoren në vitin 2020 për financimin e shpenzimeve të jashtëzakonshme si dhe të gjitha shpenzimet publike (përfshirë edhe shpenzimet nga nënhatë e raportuara nga njësitë e zbatimit të projekteve të financimit të huaj dhe të konfirmuara nga struktura përgjegjëse për borxhin publik) të ndodhura (të dokumentuara) nga data 01.01.2020 deri më

3 Kontratë SWAP - është një instrument i derivuar ku dy palë bien dakord të shkëmbejnë fondet bazuar në nevojat e ndryshme të secilit. Shkëmbimi i fondeve bëhet sipas kushteve të rëna dakord paraprakisht ku përfshihen kohëzgjatja e kontratës, instrumenti që po shkëmbejnë, mënyra e shlyerjes, etj.

4 instrument në dispozicion për mbulimin e nevojave në lekë nga valuta, përdorur si pasojë e arritjes së limitit të përdorimit të SWAP

31.12.2020 të njohura brenda kufirit të fondeve buxhetore disponibël dhe të regjistruara në SIFQ për llogari të vitit 2020, pavarësisht nga data e kryerjes së pagesave. Rakordimi i Bankave të Nivelit të dytë me Bankën e Shqipërisë dhe me Degët e Thesarit është kryer brenda afatit.

Konstatohet se 96.34% e të ardhurave realizohet nga Dega e Thesarit Tiranë.

Drejtoritë qendrore të bankave të nivelit të dytë, rakordojnë me strukturën përgjegjëse për thesarin në Ministrinë e Financave, sipas formatit të dërguar nga kjo e fundit brenda datës 19.01.2021, si më poshtë:

Në mijë lekë

Bankat e Nivelit të II-të	Datat konfirmimit B.N.II-të		Të ardhurat sipas MOF/DOTH	Të ndara:			
	elektronike	shkresë	1	DPT	DPD	THESARI	Nën hua
Raiffeisen	13.01.2021	19.01.2021	87,481,067.34	38,980,053.86	40,556,100.19	7,944,913.29	
BKT	18.01.2021	18.01.2021	81,349,433.48	37,140,445.10	38,169,903.08	6,039,085.30	
B. Bashkuar e Shqiperise	18.01.2021	18.01.2021	1,704,356.70	518,000.99	976,602.52	209,753.19	
Banka Credins	13.01.2021	13.01.2021	72,602,062.04	32,364,115.99	25,843,404.14	14,394,541.91	
Alpha Bank	11.01.2021	22.01.2021	13,641,427.94	5,014,868.17	7,811,222.33	815,337.44	
Intesa San Paolo Bank	12.01.2021	19.01.2021	45,927,528.93	24,022,656.83	20,228,821.14	1,676,050.96	
B. Amerikane e Invest.	13.01.2021	18.01.2021	8,756,855.72	5,707,659.56	2,047,832.25	1,001,363.91	
ProCredit Bank	11.01.2021	26.01.2021	15,449,719.00	5,238,841.27	9,828,859.41	382,018.32	
FirstInvestment Bank	11.01.2021	27.01.2021	5,504,833.47	2,657,802.53	2,491,584.78	355,446.16	
Tirana Bank	11.01.2021	18.01.2021	19,473,189.12	7,914,551.74	9,648,047.16	1,910,590.22	
Banka OTP	18.01.2021	19.01.2021	29,146,789.74	12,215,985.40	14,591,352.31	2,339,452.03	
Union Bank	18.01.2021	27.01.2021	12,803,333.84	5,731,569.08	4,258,063.98	2,813,700.78	
Shuma			393,840,597.33	177,506,550.53	176,451,793.28	39,882,253.52	

Burimi: Tabela konceptuar nga KLSH me të dhëna të subjektit.

Rezultoni se në rrugë elektronike të gjitha bankat e nivelit të dytë kanë respektuar afatin kohor për rakordim. Ndërsa shkresat zyrtare për rakordim, bankat, Alpha, ProCredit, First Investment Bank, Union Bank i kanë dorëzuar pas datës 19.01.2021.

Ministria e Financës dhe Ekonomisë dhe Banka e Shqipërisë e regjistrojnë llogarinë e Unifikuar të Thesarit “Depozitë qeverie” me sisteme të ndryshme regjistrimi, pra në sistemin informatik të qeverisë (SIFQ), regjistrimi i zërit të ardhurave dhe shpenzimeve nga bankat e nivelit të dytë në llogarinë e unifikuar të thesarit “Depozitë qeverie” regjistrohet vetëm për diferencë midis të ardhurave dhe shpenzimeve, ndërsa në sistemet regjistruese të bankave të nivelit të dytë dhe Bankës së Shqipërisë, regjistrimet për llogarinë e unifikuar të thesarit “Depozitë qeverie” bëhen jo për diferencë midis të ardhurave dhe shpenzimeve, por në bazë cash-i.

Rakordimi i bankave të nivelit të dytë me Bankën e Shqipërisë dhe me Degët e Thesarit në rrethe për vitin 2020, është kryer në kohë sipas legjislacionit, në të gjitha nivelet dhe i njëjtë për të dyja institucionet.

Mbi saktësinë e raportimeve të Llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë Qeverie”. Gjendja dhe lëvizja e Llogarisë së unifikuar të thesarit “Depozitë qeverie” në lekë, është si në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë									
2020	MOF	MFE& DSPKF					DOM (në mijë lekë)		
	data	data	në mijë lekë	Në euro	Në USD	Në SDR	data	Të ardhura	Shpenzime
Janar	17.02	04.03	12,559,747.77	101,235,612.14	2,663,425.94	13,983,933.20	02.03	34,632,236.37	31,836,447.97
Shkurt	17.03	09.04	12,939,439.07	95,633,543.83	244,426.15	8,727,441.20	09.04	66,243,624.18	55,021,644.24
Mars	17.04	30.04	9,883,696.81	74,160,019.68	398,065.68	8,727,441.20	30.04	94,063,504.48	80,297,544.10
Prill	15.05	27.05	13,292,964.95	50,863,085.34	2,763,260.94	145,368,441.20	27.05	121,842,442.78	111,210,957.44
Maj	17.06	25.06	17,031,045.54	81,810,155.97	670,912.83	46,791,515.20	25.06	147,141,553.54	139,276,959.55
Qershor	17.07	27.07	10,458,169.39	712,325,334.89	1,336,60.71	44,829,015.20	27.07	178,977,000.49	171,244,743.82
Korrik	17.08	25.08	8,165,222.13	655,309,758.5	651,290.03	44,829,015.20	20.08	215,703,347.77	203,732,523.86
Gusht	18.09	22.09	4,894,380.36	520,832,476.09	447,354.76	69,129,106.20	22.09	249,979,668.46	231,139,828.28
Shtator	16.10	27.10	9,783,591.88	504,321,725.21	447,354.76	69,129,106.20	26.10	284,999,370.92	261,439,854.88
Tetor	17.11	25.11	12,013,184.13	464,566,310.95	765,971.12	67,166,606.20	23.11	320,979,963.26	291,789,181.12
Nentor	17.12	29.12	7,578,186.25	129,645,424.18	1,358,335.18	60,468,451.20	29.12	325,980,575.03	318,079,437.61
Dhjetor	25.01	03.02	7,798,904.99	48,736,483.30	599,612.52	28,505,951.20	01.02	394,148,321.28	372,619,464.48

Burimi: Tabela konceptuar nga KLSH me të dhëna të subjektit.

Shuma e hyrjeve gjatë vitit 2020 është 628,259,078.89 mijë lekë ndërsa daljet janë në shumën 642,394,713.31 mijë lekë dhe nga përlllogaritjet e ditarët mujore, rezultoi se gjendja e saj, është e barabartë me konfirmimin në fund të vitit 2020 në shumën 7,798,905 mijë lekë. Për vitin 2020 konfirmimi i lëvizjes dhe gjendjes së kësaj llogarie nga dy departamentet e Bankës së Shqipërisë është bërë për të gjithë muajt.

Për vitin 2020 konfirmimi i lëvizjes dhe gjendjes së kësaj llogarie nga dy departamentet e Bankës së Shqipërisë është bërë për të gjithë muajt. Shuma e hyrjeve gjatë vitit 2020 është 1,086,490,754.39 Euro, ndërsa daljet janë në shumën 1,103,267,010.20 Euro dhe nga përlllogaritjet e ditarët mujore, rezultoi se gjendja e saj, është e barabartë me konfirmimin në fund të vitit 2020 në shumën 48,736,483.30 Euro.

Për vitin 2020 konfirmimi i lëvizjes dhe gjendjes së kësaj llogarie nga dy departamentet e Bankës së Shqipërisë është bërë për të gjithë muajt. Shuma e hyrjeve gjatë vitit 2020 është USD ndërsa daljet janë në shumën 25,469,859.03 USD dhe nga përlllogaritjet e ditarët mujore, rezultoi se gjendja e saj, është e barabartë me konfirmimin në fund të vitit 2020 në shumën 599,612.52 USD.

Për vitin 2020 konfirmimi i lëvizjes dhe gjendjes së kësaj llogarie nga dy departamentet e Bankës së Shqipërisë është bërë për të gjithë muajt. Shuma e hyrjeve gjatë vitit 2020 është 234,300,000 SDR ndërsa daljet janë në shumën 219,777,982 SDR dhe nga përlllogaritjet e ditarët mujore, rezultoi se gjendja e saj, është e barabartë me konfirmimin në fund të vitit 2020 në shumën 28,505,951.20 SDR.

Gjendja e llogarisë në mijë lekë është 64% më pak se një vit më parë; Gjendja e llogarisë në euro është 25.6% më pak se një vit më parë; Gjendja e llogarisë në USD është 91.5% më pak se një vit më parë; Gjendja e llogarisë në SDR është 103.85% më shumë se një vit më parë. Ndërsa për vitin 2020 gjendja e të gjithë llogarive të konvertuara në mijë lekë është 39.2% më pak se në vitin 2019.

Gjendja e llogarisë së Unifikuar të Thesarit (TSA) “Depozitë Qeverie” është e njëjtë në të gjitha monedhat që përdoren e kontabilizohen në të dy institucionet (MFE& BoA), por rezultojnë diferenca në zërat që prekin këtë llogari, për shkak se përdoren sisteme të ndryshme regjistrimi.

Si rezultat i regjistrimit të ndryshëm të llogarisë së Unifikuar të Thesarit depozitë qeverie në të dy institucionet, për faktin e dizenjimit të sistemeve të ndryshme nga njëri tjetri, të dy grupet e analizuar të shpenzimeve dhe të ardhurave, rezultoi se nga mbledhja e diferencave të zërave të shpenzimeve dhe të ardhurave, totali rezultoi pa diferenca, pra zero. Gjithashtu diferenca midis totali të të ardhurave dhe totalit të shpenzimeve sipas Bankës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë është në vlerë të njëjta, pra 20,245,602.1 mijë lekë, vlerë e cila paraqet edhe gjendjen e llogarive në fund të vitit 2020 sipas dy institucioneve. Gjendja dhe rakordimi i llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë Qeverie” në fund të vitit 2020 dhe rakordimi i zërave të të ardhurave dhe shpenzimeve, paraqiten të grupuara si në tabelën më poshtë :

Në mijë lekë

Nr.	EMËRTIMI I ZËRAVE	Gjendja e llogarisë sipas:		Diferenca MFE-BOA
		MFE	BOA	
A+B	TË ARDHURAT, FINANCIMI DEPOZITËS	212,829,070.28	523,985,891.32	(311,156,821.04)
A (I+II+III)	TË ARDHURAT TATIMORE DHE JO TATIMORE	24,774,817.94	397,081,586.96	(372,306,769.02)
I	Të ardhura nga taksat (1+2)	21,559,840.78	352,631,715.97	(331,071,875.19)
1	Nga Tatimet		178,188,919.98	(178,188,919.98)
2	Nga Doganat		174,442,795.99	(174,442,795.99)
II	Të ardhura jo tatimore (1 deri 11)	3,214,977.16	42,989,281.46	39,774,304.30
1	Të ardhura jo tatimore sipas raportit të bankave		39,880,375.94	(39,880,375.94)
2	Fitimi i derdhur nga Banka e Shqipërisë	1,398,336.66	1,398,336.66	0
3	Kontribute vullnetare	907,787.83	907,787.83	0
5	Të ardhura nga koncesionet	8,494.08		8,494.08
6	Të ardhura nga shitja e licenc telekomunikacionit	704,753.30	704,753.30	0
9	Të ardhura të tjera	(4,394.71)	98,027.72	(102,422.43)
10	Transferuar në mjete ne ruajtje për shpronësimet	200,000	0	200,000
III	Grand		1,460,589.53	0.00
B(I+II+III)	FINANCIMI, INVESTIMI, TRANSFERTA	188,054,252.34	126,904,304.36	61,149,947.98
I	Financimi në totale	155,278,716.34	91,365,401.34	63,913,315.01
1	Financimi i brendshëm	48,558,061.13	48,558,016.13	0
1.1	Nëpërmjet bonove të thesarit	6,697,273.06	6,697,273.06	0
1.2	Nëpërmjet Obligacioneve	41,860,788.07	41,860,788.07	0
2	Nen/huaja	1,317,002.58	196,767.29	1,120,235.29
2.1	Principiali	1,015,951.02		1,015,951.02
2.2	Interesa	301,051.56		301,051.56
3	Financimi i jashtëm	105,269,541.09	42,604,292.10	62,692,248.98
3.1	M. Buxht IBRD “Gender Equality to Opp. Develop.”	1,126,395.95		1,126,395.95
3.2	Huamarrje e huaj (kredia FMN)	21,909,104		21,909,104
3.3	Huamarrje e huaj Mbështetje buxhetor Asistence Sociale	252,957.13		252,957.13
3.4	Huamarrje e huaj Mbështetje Buxhetore ADISA	504,588.36		504,588.36
3.5	M. Buxh. Kontrata e Reformës Sek të Transp	425,218.34		425,218.34
3.6	M. Buxh Kont. e Ref Sektoriale të BE-së për Drejtësinë	737,819.59		737,819.59
3.7	Kontrës së Ref Sek së Luftës kundër Korrupsionit	297,551.59		297,551.59
3.8	Eurobond	80,042,906.13		80,042,906.13
4	Projekte me thesar të plotë	100,830.73		100,830.73
5	Total interesa Depozita	6,280.82		6,280.82
6	Interesa të depozitës në afat	3,191.78	6,280.82	(3,089.04)
7	Interesa nga depozita Garanci	3,089.04		3,089.04
II	Depozitë& Kredi	(500,000.00)	620,235.29	(1,120,235.29)

1	Depozitë për garanci	(500,000.00)	(500,000.00)	00
1.1	Maturim Depozitë		(22,500,000.00)	
1.2	Interesa depozite me afat		22,000,000.00	
2	Kredi		1,120,235.29	(1,120,235.29)
III	Transferta e të ndryshme	33,275,535.99	34,918,667.73	(1,643,131.73)
1	Gjendje e mbartuar nga viti 2019	33,275,535.99	33,275,535.99	0
2	Diferenca cash e accruall		1,578,270.59	(1,578,270.59)
3	Transferta nga llogari të veçanta		64,861.15	(64,861.15)
	SHPENZIMET, DALJE TE DEPOZITËS	192,583,467.67	503,740,288.71	(311,156,821.04)
I	Shpenzime të Përgjithshme (1+2+3+4)	95,909,160.89	468,328,65.36	(372,419,464.48)
1	Shpenzime sipas bankave të nivelit të dytë		372,619,464.47	(372,619,464.47)
2	Transferta për ISSH-në	79,869,741.99	79,869,741.99	0
3	Transferta për FSDKSH-në	13,612,000	13,612,000	0
4	Transferta për llogaritë e tjera special (4.1+4.2)	2,427,418.90	2,227,418.90	0
4.1	Transferta për kompensimin e pronave	2,227,418.9		2,227,418.90
4.2	Transferta kapitale për Shpronësimet	200,000		200,000
II	Shpenzime për borxhin e brendshëm (1+2)	22,302,961.18	22,301,961.018	0
1	Shpen. interesat e Bonove të Thesarit		3,268,341.98	(3,268,341.98)
2	Shpenzime për interesat e Obligacioneve		19,034,619.20	(19,034,619.20)
III	Shpenzime për borxhin e Jashtëm (1+2+3)	73,635,801.72	12,404,142.27	61,231,659.45
1	Interesa të Borxhit të Jashtëm	61,698,303.49	12,404,142.27	49,294,161.22
2	Principali i Borxhit të Jashtëm	11,334,089.99		11,334,089.99
3	komisioni i borxhit të jashtëm	603,408.24		603,408.24
IV	Shpenzime kapitale	1,628,987.59	1,628,987.59	0
1	Transfertë për ISHP	225,460.71		225,460.71
2	Transfertë për Ministrinë e Mbrojtjes	441,680.00		441,680.00
3	Pagesë Ministria e Mbrojtjes në USD Qershor 2020	335,434.76		335,434.76
4	Transfertë Ministria e Arsimit	179,685.80		179,685.80
5	Pagesë Ministria e Mbrojtjes Gusht 2020	430,351.51		430,351.51
7	Diferenca Kursi i Këmbimit Konvertim Euro USD	16,374.81		16,374.81
V	Gabime, kthime nga bankat e nivelit të dytë	(924,427.69)	(924,427.69)	
	Pagesa inters garanci sovraane	30,983.98		30,983.98
GJ1; (H-D)	GJENDJA E LLOGARISË MË 31.12.2020	20,245,602.61	20,245,602.61	0.00
I	Gjendja e llogarisë në lekë	7,798,905.00	7,798,905.00	0
II	Gjendja në valutë e convert. në lekë më 31.12.2020	12,446,967.61	12,446,697.61	0.00
1	Gjendja në Euro	6,028,702.98	6,724,098.03	0.00
	Interesa Spot Forward (Euro)	116,649.16		
	Fitim/humbje Konvertim projekti Euro	934.62		
	Fitim/humbje nga derdhja dhe kthimi i shumave të derdhura gabim në euro Raiffeisen bank	(0.27)		
	Fitim/humbje derdhje gabim nga BSh	(35.73)		
	Diferenca Kursi i këmbimit blerje valute (Konvertim nga lek në Euro)/ shitje valute (konvertim nga euro në Lek)	111,360		
	Rivlerësimi i Euros në Dhjetor	466,487.27		
2	Gjendja në dollar amerikan (USD)	60,464.93	64,447.30	(4,012.38)
	Interesa spot forward për USD			
	Fitim/humbje I konvertimit të projekteve në USD	323.17		
	Rivlerësimi i USD dhjetor 2020	3,689.21		
3	Gjendja në SDR	4,140,204.35	5,658,122.28	(1,517,917.93)
	Interesa Spot forward për SDR	72,908.99		
	Rivlerësimi i SDR dhjetor 2020	1,445,008.94		

Burimi: Tabela konceptuar nga KLSH me të dhëna të subjektivit.

Rezultati financiar nga këmbimi valutor për veprimet (hyrje-dalje) në llogarinë e Unifikuar të Thesarit “Depozite Qeverie” është rezultat i llogaritjeve të “interesat spot-forward” gjatë kryerjes së veprimeve gjatë vitit, ndërsa në fund të vitit bëhet “vlerësimi i gjendjes së valutës me monedhat e ndryshme, me kursin e ditës së fundit të vitit”. Për vitin 2020, rezultati nga përdorimi i valutës dhe krahasimi me një vit më parë, paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Rezultati nga përdorimi i valutës	Interesa Spot forward (1)		Dif. kursi me fundin e vitit (2)		Shuma e diferencave (1+2)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Në Euro	91,295	116,649	173,782	466,487	265,077	583,136
Në Dollar amerikan (USD)	0	0	8,085	3,689	8,085	3,689
Në SDR	3,458	72,909	-49,068	1,445,008	-45,610	1,517,917
Shuma	94,753	189,558	132,799	1,915,185	227,552	2,104,742
Rivlerësime e veprime me valuta të ndryshme					85,554	128,993
Totali					313,106	2,233,735

Burimi: Tabela është përpiluar e sistemuar nga KLSH

Për vitin 2020, totali i rezultatit nga përdorimi i valutës, i cili ngarkon shpenzimet e buxhetit të shtetit dhe shton të ardhurat e BOA, është në shumën 2,104,742 mijë lekë, e duke e krahasuar me vit 840% më i lartë. I specifikuar me aktivitete, rezultati nga përdorimi i valutës është: “Interesat Spot-Forward”, në vlerë 189,558 mijë lekë, i cili përbën 9% të totalit të rezultatit, Rivlerësim i valutës me kursin e datës 31.12.2020 për 1,915,185 mijë lekë, i cili përbën 91% të totalit të rezultatit. Me valuta, rezultati nga përdorimi i valutës është: Për Euron për 583,136 mijë lekë, të ndara në interesat e spot-forward për 116,649 mijë lekë dhe rivlerësim i Euros në fund të vitit për 466,487 mijë lekë, Për Dollarin Amerikan (USD) për 3,689 mijë lekë dhe e gjithë shuma për “Rivlerësimin e dollarit në fund të vitit; Për SDR për 1,517,917 mijë lekë, të ndara në interesat e spot-forward për 72,909 mijë lekë dhe “Rivlerësim i SDR në fund të vitit”, në vlerë 1,445,008 mijë lekë.

Arkëtimet dhe pagesat direkte të kryera nëpërmjet llogarisë së Unifikuar të Thesarit “Depozitë e Qeverisë” për vitin 2020

a. Të hyrat (të ardhurat), kontabilizuar në llogarinë e Unifikuar të thesarit “Depozitë Qeverie”:

1. **Fitimi i Bankës së Shqipërisë i vitit 2019**, derdhur brenda 4/mujorit të parë të vitit 2020, në vlerë 1,398,336.66 mijë lekë. Në përputhje me Marrëveshjen Kuadër, ndërmjet Bankës së Shqipërisë me nr.251, datë 16.01.2015 dhe Qeverisë së Republikës së Shqipërisë, derdhja e Fitimit të Bankës së Shqipërisë i vitit 2019, derdhur dhe kontabilizuar në llogarinë e unifikuar të thesarit (TSA) “Depozitës së Qeverisë” në zërin “Fitimi i Bankës së Shqipërisë” i vitit 2019, brenda 4/mujorit të parë të viti 2020 me një transfertë.

2. **Kontributet vullnetare**, në shumën 907,787.83 mijë lekë, nga të cilat shuma 135,445.56 mijë lekë kontribute vullnetare për tërmetin, shuma 67,005.06 mijë lekë kontribute vullnetare për Covid, shuma 672,418.51 mijë lekë grande të huaja për tërmetin e datës 26 Nëntor 2019 si dhe shuma 32,918.70 mijë lekë grande të huaja për Covid-19.

3. **Të adhurat nga koncesionet**, në vlerë 8,494.08 mijë lekë, krahasuar me një vit më parë janë ulur për vlerën 2,592.04 mije lekë ose 23.4% më pak.

4. **Të ardhura nga licencat**, në vlerë 704,753.30 mijë lekë, në llogarinë e unifikuar të thesarit “Depozitë e Qeverie”, janë licenca pwr Albtelecom. Shuma e kaluar në këtë llogari më 01.04.2020, është e barabarta me nxjerrjen e evidencës së ardhurave të “Depozitës së Qeverisë” nga Ministria e Financave dhe te evidenca e Bankës së Shqipërisë ishte e evidentuar tek “të ardhura të tjera”. Në krahasim me një vit më parë të ardhurat nga licencat janë ulur për vlerën 1,807,261.18 mije lekë ose 71.95% më pak.

b. Daljet (shpenzimet), kontabilizuar në llogarinë e unifikuar të thesarit (TSA), si më poshtë:

Transferta për kompensimin e pronave, 6 transfera, në vlerë 2,227,418.90 mijë lekë. Shumat e kaluara me këto shkresa është e barabarta me nxjerrjen e evidencës së ardhurave të “Depozitës së Qeverisë” nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Bankës së Shqipërisë po në këtë zë. Duke e krahasuar me një vit më parë, shpenzimet për kompensimin e pronave janë ulur në vlerën 1,656,589.9 mijë lekë ose rreth 42.7% më pak.

Shpenzime për blerje asetesh dhe likuidime të tjera, direkt nga llogaria e unifikuar të thesarit (TSA) “Depozitë qeverie” në valuta e të konvertuara, në shumën 1,612,612 mijë lekë. Për pagesa në valuta e në vlera të mëdha, degët e thesarit përdorin llogarinë e Unifikuar të thesarit dhe jo Bankat e Nivelit të Dytë, e që për vitin 2020, analitikisht për blerje asetesh dhe likuidime të tjera, si më poshtë:

- Pagesa për Ministrinë e Mbrojtjes për procesin e trajnimit të pilotëve dhe për programin e mirëmbajtjes së bashku me pjesët e këmbimit për prokurimin “US Blackhawk Helicopters”, në shumën 441,680 mijë lekë.

-Pagesë për blerje vaksine nga ISHP, në vlerë 118,275.92 mijë lekë (1,029,112.72 USD me kursin 114.93 lekë) për artikulli 605, në programin buxhetor 07450, kapitulli 1.

Nga auditimi rezulton se vlera 55,081.48 USD “Contingency buffer” është klasifikuar si shpenzim në llogarinë 605, ndërkohë që referuar kontratës dhe shkresës së dërguar nga UNICEF për llogaritjen e kostos konkretisht në pikës 6, citohet se mbi koston e vlerësuar të furnizimit, aplikohet një tarifë prej 6% e cila përdoret për të mbuluar luhatjet në tregun e mallrave dhe diferencat nga kurset e këmbimit dhe llogaritja e vlerës së “contingency buffer” do pasqyrohet në faturë. Pra kjo tarifë duhet të klasifikohet si parapagim nga institucioni përkatës.

-Pagesa për Ministrinë e Mbrojtjes, në shumën 335,434.76 mijë lekë (3,037,808 USD me kursin 110.42 lekë), për likuidim e pagesës për blerjen e “Sistemit të Komunikimit Tokë – Ajër - Tokë”, artikull 231, në programin buxhetor 02120, kapitulli 1.

Nga auditimi rezulton se vlera 3,037,808 USD është klasifikuar në llogarinë 231 “Aktive Kapitale të Trupëzuar”, nga institucioni përkatës. Referuar zërave të kostos së llogaritura sipas LOA (Letter of Offer and acceptance) AL-B-UBT rezulton se në vlerën totale të kostos së llogaritur është e përfshirë edhe vlera 204,820 USD që i përket trajnimeve që do të zhvillohen, duke mbivlerësuar llogarinë 231 në vlerën 204,820 USD.

-Pagesa për Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, në shumën 179,685.80 mijë lekë, për likuidim e pagesës mbi pjesëmarrjen në programin kuadër “Horizon 2020- Program për kërkimin dhe Inovacionin”, artikull 605, në programin buxhetor 09770, kapitulli 1 dhe 6.

-Pagesa për Ministrinë e Mbrojtjes, në shumën 430,351.51 mijë lekë (4,085,357 USD me kursin e këmbimit të datës 12.08.2020, 105.34 lekë), për likuidim e pagesës për blerjen e “Pajisjeve të komunikimit taktik në radio”, artikull 231, në programin buxhetor 02120, kapitulli

Nga auditimi rezulton se vlera 4,085,357 USD është klasifikuar në llogarinë 231 “Aktive Kapitale të Trupëzuar”, nga institucioni përkatës. Referuar zërave të kostos së llogaritura sipas LOA (Letter of Offer and acceptance) AL-B-UBO rezulton se në vlerën totale të kostos së llogaritur është e përfshirë edhe vlera 208,272 USD që i përket trajnimeve që do të zhvillohen, duke mbivlerësuar llogarinë 231 në vlerën 208,272 USD.

-Pagesë për blerje vaksine nga ISHP, në vlerë 107,184.79 mijë lekë (1,016,451.29 USD me kursin 105.45 lekë) për artikulli 605, në programin buxhetor 07450, kapitulli 1.

Nga auditimi rezulton se vlera 54,357.06 USD "Contingency buffer" është klasifikuar si shpenzim në llogarinë 605, ndërkohë që referuar kontratës dhe shkresës së dërguar nga UNICEF për llogaritjen e kostos konkretisht në pikës 6, citohet se mbi koston e vlerësuar të furnizimit, aplikohet një tarifë prej 6% e cila përdoret për të mbuluar luhatjet në tregun e mallrave dhe diferencat nga kurset e këmbimit dhe llogaritja e vlerës së "contingency buffer" do pasqyrohet në faturë. Pra kjo tarifë duhet të trajtohet si parapagim, nga institucioni përkatës.

Auditimi i konfirmimit të llogarive speciale të qeverisë në Bankën e Shqipërisë, jashtë llogarisë së Unifikuar të Thesarit "Depozitë qeverie"

Nga auditimi për vitin 2020, sikundër edhe vite të tjera Qeveria Shqiptare, ka të çelura në Bankën e Shqipërisë për llogari të Qeverisë së Republikës të Shqipërisë, përveç llogarisë së Unifikuar të Thesarit "Depozitë qeverie" edhe disa llogari të tjera speciale të qeverisë. Llogaritë speciale të qeverisë të çelura në Bankën e Shqipërisë, gjendje në fund të vitit 2020, por edhe të një viti më parë, të ndara në llogari (lekë, euro e dollarë), janë si në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Nr.	LLOGARITË SPECIALE TË QEVERISË	31.12.2019	31.12.2020
	Llogari Shpronësimesh e të tjera në lekë	4,377,916.69	5,276,195.17
	Fonde rezerve nga llogaritë speciale, në lekë	1,147,573.80	4,430,876.60
	Llogari projektsh në lekë	1,624,076.05	1,336,390.99
1	Shuma e llogarisë në mijë lekë (a+b+c)	7,149,566.54	11,043,462.76
	Llogaritë e tjera të Qeverisë për projektet në Euro	8,027,506.70	12,369,623.51
	Llogari solidariteti për dëmet nga tërmeti	683,037.23	0
	Llogari të Fondit Kombëtar në euro	18,095,920.43	14,675,775.09
	Shuma e llogarive në EURO	26,806,464.36	27,045,398.6
	Kursi këmbimit	121.77	123.7
2	Të konvertuara Eurot në mijë lekë	3,264,223.17	3,345,518.81
	Llogaritë e tjera të Qeverisë për projektet në USD	362,921.60	175,837.84
	Llogari solidariteti për dëmet nga tërmeti	200,000	0
	Shuma e llogarive në USD	562,921.60	
	Kursi këmbimit	108.64	100.84
3	Të konvertuara USD në mijë lekë	61,155.80	17,731.49
	Totali i konvertuar në mijë lekë (1+2+3)	10,474,945.51	14,406,713.06

Burimi: Tabela hartuar nga KLSH. Totali në lekë është i konvertuar me kursin e valutave në datat e fundit të vitit 2019 dhe 2020.

Gjendja e llogarive jashtë TSA në fund të vitit 2020 është në vlerën 14,406,713.06 mijë lekë, në krahasim me fundin e vitit 2019, gjendja e llogarive jashtë TSA është rritur në vlerën 3,931,767.55 mijë lekë ose 37.5%. Duke e krahasuar me gjendjen totale të llogarive të qeverisë që mbahen në Bankën e Shqipërisë, të konvertuar në lekë për vitin 2020, në shumën 34,652,315.67 mijë lekë (TSA + llogaritë speciale), gjendja e llogarive speciale për këtë vit zë 41.5% të totalit të gjendjes së llogarive të qeverisë.

1. Llogaritë speciale të qeverisë në lekë, të çelura në BOA, janë gjendje në fund të vitit e të konfirmuara në shumën 11,043,462.76 mijë lekë, me këto grupe llogarish:

a. Llogaritë e shpronësimeve në 4 llogari, gjendja në fund të vitit konfirmuar në vlerë 5,276,195.17 mijë lekë. Drejtoria e Operacioneve monetare të Thesarit në MFE me shkresën nr. 396, datë 11.01.2021, ka dërguar për rakordim me Bankën e Shqipërisë, llogaritë jashtë TSA. Llogaritë për

shpronësimet, fonde, gjendje në fillim të vitit 2020, hyrjet dhe daljet gjatë vitit, por edhe gjendja në fund të vitit, të ndara me nënlllogari, janë të konfirmuara si në tabelën e mëposhtme:

Në lekë

Emërtimi i llogarive	Gjendja 01.01.2020	Hyrje	Dalje	Gjendja 31.12.2020
Fondi i shpronësimeve (2119001L)	125,716,742	309,288	105,416,027	20,610,003
Fondi i shpron të ngrira për procedurë (2119003L)	45,004,171	3,826,402	3,826,402	45,004,171
Fond special i kompensit të Pronave (2119006L)	4,141,551,279	2,227,418,859	1,223,032,183	5,145,937,990
Fond për mbësh dhe rindërt. e gërdecit (2119004L)	64,643,000	0	0	64,643,000
Shuma	4,376,915,193	2,231,554,585	1,332,274,613	5,276,195,166

Burimi: Tabela është përpiluar e sistemuar nga KLSH në bazë të tabelave shoqëruese nga dy institucionet (MFE & BOA).

Për vitin 2020, në llogarinë e shpronësimit kanë hyrë 2,231,665.59 mijë lekë dhe kanë dalë prej tyre 1,332,274.61 mijë lekë. Gjendja në fund të vitit 2020 është 20.6% më shumë se një vit më parë.

b. Depozita të Fondeve Rezervë të (ISSH & ISKSH), me 4 llogari në vlerë 4,430,876.60 mijë lekë. Drejtoria e Operacioneve monetare të Thesarit në MFE me shkresën nr. 396/2, datë 11.01.2021, ka dërguar për rakordim me Bankën e Shqipërisë, llogaritë jashtë TSA. Këto fonde, gjendje në fillim të vitit 2020, hyrjet dhe daljet gjatë vitit, por edhe gjendja në fund të vitit, të ndara me nën llogari, janë të konfirmuara si në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Nr. i llog.	Llogaritë speciale (ISSH& FSDKSH)	Balancat në vlerë	
		Gjendja më 31.12.2019	Gjendja më 31.12.2019
2112002L	Fondi rezervë i FSDKSH	202,568.83	4,000,000
2113002L	Llogaria e FSDKSH	150,685.42	7,180.80
1	Shuma FSDKSH	353,254.25	4,007,180.8
2112001L	Fondi rezervë i ISSH	793,813.00	70,447.26
2111003L	Kontribute të Sig. Shoq. e Shëndetësore	506.55	353,248.54
2	Shuma ISSH	794,319.55	423,695.77
1+2	Shuma FSDKSH+ ISSH	1,147,573.80	4,430,876.57

Burimi: Tabela është përpiluar e sistemuar nga KLSH, në bazë të tabelave shoqëruese nga dy institucionet (MFE & BOA).

Këto llogari janë çelur në Bankën e Shqipërisë nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore dhe nga Fondi i Sigurimeve të Kujdesit Shëndetësor.

c. Llogaritë speciale të Qeverisë për projekte, për 9 llogari në lekë, në vlerë 1,336,390.99 mijë lekë. Këto fonde, gjendje në fillim të vitit 2020, hyrjet dhe daljet gjatë vitit, por edhe gjendja në fund të vitit, të ndara me nën llogari, janë të konfirmuara si në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Nr. i llog.	Llogaritë speciale të projekteve	Balancat në vlerë	
		Gjendja më 31.12.2019	Gjendja më 31.12.2020
2117259L	Çerdhe e re për vogëlushë të lumtur	0	34,004.68
2117284L	Grand japonez	113,352.39	113,352.39
2117239L	Grand japonez mbështetje buxhetore	310,942.59	310,942.59
2117439L	Project fond kundër parti Shqipëri Zvicër sec. energ	702,921.90	0
2117724L	Italian Albani dept sëop. Agremen II menaxhment Committ	495,736.28	79,141.59
2117683L	"ins.resu.gjen.kons.agrobiodiversiteti i zonave rurale	1,222.89	1,222.89
2117259L	Projekt Fond Kundërpast Shqip-Zvic Sec energ	0	702,921.90
211758AL	Rehabilitimi i rrjetit ujitës Malaj- Tarazh	0	31,506.19

211761AL	Rikonstruksioni Strkt. dhe hapësirës të Pall Kulturës Rrogazinë	0	32,200.86
211762AL	Rikualifikim qendrës kulturore "Aleksandër Moisiu"	0	31,197.91
	Shuma	1,624,076.05	1,336,390.99

Tabela është përpiluar e sistemuar nga grupi i kontrollit, në bazë të tabelave shoqëruese nga dy institucionet (MFE & BOA).

2. Llogaritë speciale të Qeverisë në Euro, në fund të vitit 2020, të ndara me nëngrupe si më poshtë:

a. Llogaritë speciale të Qeverisë për projektet në shumën 12,369,623.51 euro: Këto fonde, gjendje në fillim të vitit 2020, të ndara me nën llogari. Gjendja e këtyre llogarive projektsh në euro për vitin 2020, krahasuar me një vit më parë është 54% më e lartë.

b. Në fund të vitit 2020 llogarit solidariteti për dëmet nga tërmeti janë paraqitur në vlerën 0 euro.

c. Llogari të çelura në Bankën e Shqipërisë nga Fondi Kombëtar dhe gjendja e tyre në fund të vitit 2020 është 14,675,775.09 euro. Banka e Shqipërisë, i ka konfirmuar MFE/Fondit Kombëtar gjendjen e këtyre llogarive si në tabelën e mëposhtme:

Në euro

	Projekti	mon	Nr. i llog.	Gjendja 01.01.2020	Lëvizjet gjatë vitit		Gjendja më 31.12.2020
					hyrje	dalje	
1	Fonde të BE për RSH -IPA 2012	EURO	2122012E	0.00	573,549.52	335,605.40	237,944.12
2	Fonde të BE për RSH -IPA 2013	EURO	2122013E	230,457.67	1,563,893.16	572,480.09	1,221,870.74
3	Fonde të BE për RSH -IPARD II	EURO	2122014E	11,716,512.27	4,996,702.12	8,127,697.44	8,585,516.95
4	Fonde të BE për RSH -IPA 2014	EURO	2122015E	2,765,445.98	2,459,422.45	2,673,868.99	2,550,999.44
5	Fonde të BE për RSH -IPA 2015	EURO	2122016E	1,389,822.34	3,524,426.97	3,918,306.09	995,943.22
6	Fonde të BE për RSH -IPA 2015	EURO	2122017E	500,000			500,000
7	Fonde të BE për RSH -IPA 2017	EURO	2122019E	0.00	1,479,996.70	896,496.08	583,500.62
8	Fonde të BE për RSH -IPA 2018	EURO	2122020E	1,493,682.14	1,500,003.30	2,993,685.44	0
	Shuma në euro			18,095,950.4	16,097,994.12	19,518,139.53	14,675,775.09

Burimi: Tabela është përpiluar e sistemuar nga KLSH në bazë të tabelave shoqëruese nga dy institucionet (MFE & BOA).

Për të gjitha llogarit e mësipërme bashkëlidhur llogarive gjenden edhe lëvizjet e tyre (hyrje dhe dalje), të cilat konfirmonin shumat e tabelës përmblendhëse.

3. Llogaritë e tjera të Qeverisë për projektet në USD: në fund të vitit 2020, shuma prej 175,837.84 dollarë, nga të cilat Llogaritë për projekte, gjendje në fund të vitit 2020, por edhe një vit më parë, të ndara me nën/llogari, janë të konfirmuara për 175,837.84 dollarë, si në tabelën e mëposhtme:

Në USD

Nr. i llog.	Llogaritë speciale të projekteve	Balancat në vlerë	
		Gjendja 31.12.2019	Gjendja më 31.12.2020
2117684 USD	projekti fondit global për AIDS, malarien, tuberkuloz	300,000.00	112,986.24
2117104 USD	" zhvillimit të rajoneve verilindore	17,772.05	17,772.05
2117715 USD	" importeve kritike	21,064.96	21,064.96
2117763 USD	Ndërtimi qukës qafë plllocë	23,250.00	
2117634 USD	Ndërtimi i Sek. Rrugës Qukës-Qafë Plllocë, pjesë e korridorit Tr- Ko	0	23,180
	Të tjera	834.59	834.59
Shuma		362,921.60	175,837.84

Burimi: Tabela është përpiluar e sistemuar nga KLSH në bazë të tabelave shoqëruese nga dy institucionet (MFE & BOA).

Nga auditimi i vlerësimit të sistemeve të kontrollit në çeljen dhe konfirmimin e llogarive speciale në Bankën e Shqipërisë, jashtë llogarisë së Unifikuar të Thesarit "Depozitë Qeverie, rezultoi se për vitin 2020, depozitat speciale, janë të çelura për çdo projekt të veçantë.

4. ZBATIMI I BUXHETIT

Zbatimi i Buxhetit të Shtetit për vitin 2020, duke u krahasuar me një vit më parë, me ligjin fillestar, sipas zërave kryesorë, rezultojnë si në tabelën e mëposhtme:

Në milion lek

Nr.	EMERTIMI	Faktik 2019	Projekt Buxheti 2020	Buxheti 2020	AN nr.6	AN nr. 15	AN nr. 28	AN nr. 34	Faktik 2020
	TOTALI TE ARDHURAVE	460,319	502,675	509,675	489,675	489,675	446,570	446,570	425,905
I.	Te ardhura nga ndihmat	8,781	16,000	23,000	23,000	23,000	18,000	16,000	8,294
II.	Te ardhura tatimore	426,271	465,090	465,090	445,090	445,090	408,045	410,045	398,658
II.1	Nga Tatimet dhe Doganat	304,758	334,121	334,121	314,121	314,121	290,000	290,000	278,984
II.2	Te ardhura nga Pushteti Vendor	23,102	26,944	26,944	26,944	26,944	23,045	23,045	21,975
II.3	Te ardhurat nga Fondet Speciale	98,411	104,025	104,025	104,025	104,025	95,000	97,000	97,699
III.	Te ardhura Jotatimore	25,267	21,585	21,585	21,585	21,585	20,525	20,525	18,953
	TOTALI I SHPENZIMEVE	491,898	531,974	549,374	558,374	558,374	579,535	579,535	536,508
I.	Shpenzime Korrente	416,852	446,433	446,035	448,335	446,223	441,498	441,998	421,367
1	Personeli	76,962	83,856	83,203	83,023	82,152	81,884	81,134	76,895
2	Interesat	35,143	40,950	40,950	41,450	41,450	40,300	39,160	34,393
3	Shpenzime Operative Mirembajtje	47,214	50,021	49,846	50,626	49,336	51,117	51,287	48,906
4	Subvencionet	1,421	1,290	1,290	1,290	1,340	1,540	1,960	1,478
5	Shpenzime per Fondet Speciale	175,628	188,588	188,592	189,792	189,792	188,372	189,372	179,365
6	Shpenzime per Buxhetin Vendor	56,227	57,128	57,554	57,554	57,554	53,485	53,285	51,627
7	Shpenzime te tjera	24,257	24,600	24,600	24,600	24,600	24,800	25,800	28,703
II.	Transferime kapitale	53							988
III.	Fondi Rezerve		1,700	1,700	9,200	16,200	16,200	16,200	12,052
IV.	Shpenzime Kapitale	74,993	83,841	81,639	80,839	75,950	87,837	89,337	85,309
V.	Fond Shpronesimi								200
VI.	Fondi I Rindertimit			20,000	20,000	20,000	34,000	32,000	16,591
	DEFIÇITI	(31,549)	(29,299)	(39,699)	(68,699)	(68,699)	(132,965)	(132,965)	(110,602)
	FINANCIMI DEFIÇITIT	31,459	29,299	39,699	68,699	68,699	132,965	132,965	110,602
I.	Brendshem	40,932	15,105	25,204	35,754	35,754	50,371	50,371	49,426
1	Te ardhura nga privatizimi	242							228
2	Hua-marrje e brendshme	17,846	22,900	29,900	39,900	39,900	49,900	49,900	48,380
3	Te tjera	22,844	(7,795)	(4,696)	(4,146)	(4,146)	471	471	818
II.	I Huaj	(9,383)	14,194	14,494	32,945	32,945	82,594	82,594	61,176
1	Hua afatgjate (e marre)	20,493	80,745	77,545	95,995	95,995	95,361	97,361	97,695
2	Ndryshimi i gjendjes se arkës	(1,729)		-	-	-	-	-	1,386
3	Ripagesat	(29,791)	(66,550)	(66,550)	(66,550)	(66,550)	(62,600)	(62,600)	(61,698)
4	Mbeshtetje buxhetore	1,643		3,500	3,500	3,500	49,833	47,833	23,793

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

4.1 Të ardhurat buxhetore

Të ardhurat totale të buxhetit të konsoliduar për vitin 2020 sipas raportimit të MFE rezultojnë në shumën 425.9 miliardë lekë me një mos realizim në shumën 20,666 milion lekë nga plani përfundimtar

prej 446.57 miliardë lekë ose 5%. Plani fillestar i të ardhurave i miratuar me ligjin nr.88/2019 prej 509.7 miliard lekë ka parashikuar një rritje prej 9%, ndërkohë që në krahasim me një vit më parë në realizim konstatohet një ulje me rreth 34.4 miliardë lekë (-7.5%). Këto të ardhura rezultojnë rezultojnë 26.5% të PBB-së (nga 27.4% në 2019). Mos realizimi i të ardhurave është i lidhur kryesisht me efektet e shkaktuara nga pandemia Covid-19 si rezultat i ngadalësimit të aktivitetit ekonomik nga kufizimet apo elementët e lehtësimit fiskalë nëpërmjet faljes apo shtyrjes në kohë të detyrimeve tatimore për tatimpaguesit. Realizimi i të ardhurave të përgjithshme prej 425,905 milion lekë sipas grupeve kryesore përfshin:

- Të ardhura nga ndihmat realizuar në shumën 8,294 milion lekë.
- Të ardhurat tatimore nga tatimet dhe doganat realizuar në shumën 398,658 milion lekë
- Të ardhurat jo tatimore realizuar në shumën 18,953 milion lekë.

Realizimi i të ardhurave krahasuar me planin fillestar dhe ndryshimet përgjatë vitit 2020 paraqiten:

Në milion lekë

Nr.	EMERTIMI	Faktik 2019	Projekt Buxheti 2020	Buxheti 2020	AN nr.6	AN nr. 15	AN nr. 28	AN nr. 34	Faktik 2020
	TOTALI TE ARDHURAVE	460,319	502,675	509,675	489,675	489,675	446,570	446,570	425,905
I.	Te ardhura nga ndihmat	8,781	16,000	23,000	23,000	23,000	18,000	16,000	8,294
II.	Te ardhura tatimore	426,271	465,090	465,090	445,090	445,090	408,045	410,045	398,658
II.1	Nga Tatimet dhe Doganat	304,758	334,121	334,121	314,121	314,121	290,000	290,000	278,984
II.2	Te ardhura nga Pushteti Vendor	23,102	26,944	26,944	26,944	26,944	23,045	23,045	21,975
II.3	Te ardhurat nga Fondet Speciale	98,411	104,025	104,025	104,025	104,025	95,000	97,000	97,699
III.	Te ardhura Jotatimore	25,267	21,585	21,585	21,585	21,585	20,525	20,525	18,953

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

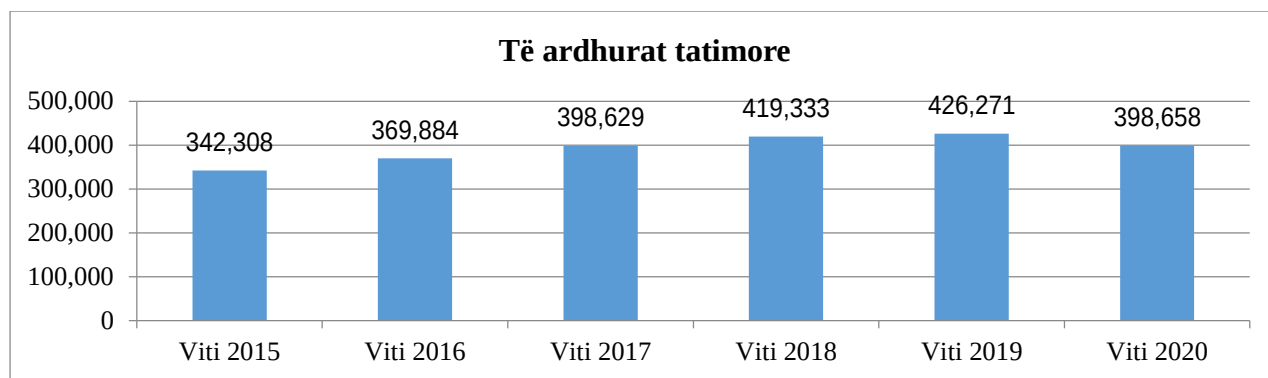
Të ardhurat nga ndihmat janë realizuar në masën 8,294 milion lekë kundrejt 23,000 milion lekë të planifikuara në fillim të vitit dhe 16,000 me planin e ndryshuar me aktin normative të fund vitit. Këto të ardhura janë realizuar në masën 51.8% ndaj Aktit Normativ nr. 34 ose 36.06 % ndaj planit fillestar dhe paraqiten në të njëjtat nivele me realizimin faktik të një viti më parë.

Të ardhurat tatimore për vitin 2020 janë realizuar në shumën 398,658 milion lekë duke zënë peshën kryesore të të gjithë të ardhurave të realizuara (93.6%) dhe paraqiten të realizuara në masën 97.2% të planit të ndryshuar ose 85.71% të planit fillestar. Krahasuar me realizimin faktik të vitit 2019 këto të ardhura paraqiten në ulje me 27,613 milion lekë dhe realizimi i këtyre të ardhurave përgjatë viteve paraqitet:

Në milion lekë

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Të ardhurave tatimore	342,308	369,884	398,629	419,333	426,271	398,658
Dif. nga viti i mëparshëm	6,440	27,576	28,745	20,704	6,938	-27,613
Rritje/Ulje ne %		8.1%	7.8%	5.2%	1.7%	-6.5%

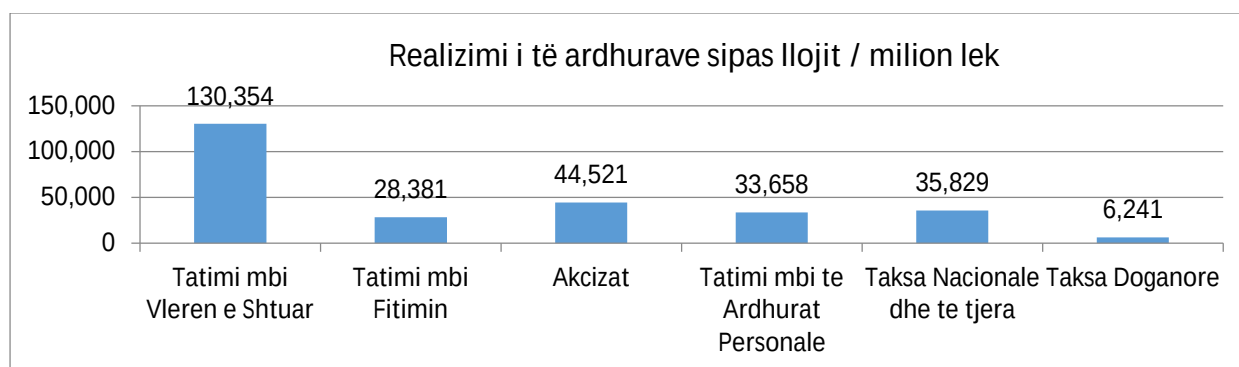
Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Të ardhurat tatimore përbëhen nga:

Të ardhurat nga tatimet dhe doganat janë realizuar në masën 278,984 milion lekë ose 65.5% e totalit të të ardhurave të përgjithshme dhe realizimi i tyre sipas llojit të tatimit të arkëtuar nga administrata tatimore dhe doganore përgjatë vitit 2020 paraqitet:

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Krahasuar më një vit më parë këto të ardhura paraqiten me një realizim më të ulët me 25,774 milion lekë, me efektin më të madh në mosrealizim në krahasim me vitin e kaluar në tatimin mbi të ardhurat personale në shumën 12,467 milion lekë dhe tatimi mbi fitimin në shumën 8,193 milion lekë. Të analizuar sipas llojit të tatimit dhe institucionit përgjegjës për arkëtimin e tyre, të ardhurat tatimore nga tatimet dhe doganat paraqiten:

Në milion lekë

EMËRTIMI	Nga doganat		Nga tatimet		Totali	
	Plan	Fakt	Plan	Fakt	Plan	Fakt
	2020	2020	2020	2020	2020	2020
Taksë doganore	6,460	6,241			6,460	6,241
TVSH neto	101,100	100,850	29,660	29,504	130,760	130,354
Akcizë	45,300	44,521			45,300	44,521
Të tjera (Renta)	2,561	1,795			2,561	1,795
Tatim mbi fitimin			30,390	28,381	30,390	28,381
Tatimi mbi të ardhurat personale			41,080	33,658	41,080	33,658
Taksa nacionale			33,450	34,034	33,450	34,034
TOTALI	155,420	153,407	134,581	125,577	290,001	278,984

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Vlera e të ardhurave tatimore nga TVSH është raportuar në bazë neto, ndërkohë që vlera e TVSH në terma bruto dhe rimbursimi i TVSH përgjatë vitit 2020 i realizuar në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve paraqitet si në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Realizimi i TVSH	Viti 2019	Viti 2020	Diferenca %
TVSH BRUTO	155,921	146,866	-5.8
nga Tatimet	48,761	46,016	-5.6
nga Doganat	107,160	100,850	-5.9
RIMBURSIM	23,509	16,512	-29.8
nga Tatimet	23,509	16,512	-29.8
nga Doganat	0.0	0.0	0.0
TVSH NETO	132,412	130,354	-1.6
nga Tatimet	25,252	29,504	16.8
nga Doganat	107,160	100,850	-5.9

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

4.1.1. Mbi të ardhurat tatimore në përgjegjësi të DPT

Plani i të ardhurave tatimore për tu arkëtuar në vitin 2020 është në vlerën 181,000 milion leke, i cili në krahasim me realizimin faktik të ardhurave të vitit 2019 ka pësuar një rritje me 10%, ose është rritur në vlerën për 15,705 milionë lekë. Planifikimi i të ardhurave sipas zërave, në krahasim me realizimin faktik të vitit të mëparshëm buxhetor është rritur si në vijim.

Të ardhurat nga TVSH Bruto është planifikuar me rritje në masën 19 %, ndërkohë që TVSH për tu rimbursuar gjithsej, është parashikuar më i ulët në masën 11%.

Të ardhurat nga Tatim mbi Fitimin, janë planifikuar me një rritje në masën 4 %,

Të ardhurat Ardhura Personale janë planifikuar me një rritje në masën 3%.

Të ardhurat nga Taksat dhe Tarifa Nacionale janë planifikuar me një rritje në masën 10%.

Të ardhurat nga Taksa e Qarkullimit Rrugor janë planifikuar me një rritje në masën 13%.

-Kontributet e sigurimeve shoqërore e shëndetësore janë planifikuar me një rritje në masën 6 % krahasuar me vitin 2019 ose janë planifikuar në vlerën për 99,455 milion lekë.

Mbi ndryshimet e planit të buxhetit të vitit 2020 me Akte Normative.

Me Akti Normativ, nr. 28, datë 01.07.2020 “Për disa ndryshime në Ligjin 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar, konstatohet se plani i të ardhurave krahasuar me planifikimin fillestar është ulur në vlerën për 33,975 milion lekë ose në masën 12% si pasojë e gjendjes së emergjencës shëndetësore si rrjedhojë e impaktit negativ të covid-19.

Tabela në vijim paraqet në mënyrë të përmblëdhur planifikimin e të ardhurave buxhetore për vitin 2020 të DPT-së.

Në mijë lekë

	EMERTIMI	Realizimi Faktik 2019	Plani referuar 2020 Ligjit te Buxhetit	Plani 2020 Akti Normativ 28 dt 01.07.2020	Diferenca	Diferenca %
		1	2	3	4=3-2	
	D.P.TATIMEVE TOTAL (Bruto)	259,461,414	280,455,000	246,480,000	-33,975,000	-12%
A	Te Ardhurat Tatimore gjithsej (arketim)	165,294,011	181,000,000	155,580,000	-25,420,000	-14%
1	TVSH (bruto)	49,456,618	58,900,000	50,660,000	-8,240,000	-14%

	TVSH (neto)	25,947,162	37,900,000	29,660,000	-8,240,000	-22%
	Rimbursimi i kryer	23,509,456	21,000,000	21,000,000	0	0%
2	Tatim mbi Fitimin	36,484,399	38,000,000	30,390,000	-7,610,000	-20%
3	Ardhura Personale	46,226,037	47,500,000	41,080,000	-6,420,000	-14%
4	Taksat Nacionale	13,211,686	14,540,000	13,624,000	-916,000	-6%
5	Taksa e Qarkull.Rrugor	18,754,453	21,150,000	19,200,000	-1,950,000	-9%
6	Lojrat e Fatit	910,263	910,000	626,000	-284,000	-31%
7	Te tjera pa identifikuar	-0.02		0	0	
8	Denimet Administrative	250,556		0	0	
B	Te Ardhurat Tatimore (neto)	141,784,555	160,000,000	134,580,000	-25,420,000	-16%
C	Kontributet e Sigurimeve	94,167,402	99,455,000	90,900,000	-8,555,000	-9%
D=B+C	TË ARDHURA TOTAL (Neto)	235,951,958	259,455,000	225,480,000	-33,975,000	-13%

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Plani përfundimtar i të ardhurave tatimore për tu arkëtuar në vitin 2020 është në vlerën 155,580 milionë lekë, i cili në krahasim me planifikimin fillestar sipas Ligjit të Buxhetit të vitit 2020, ka pësuar një ulje me 14%, ose është ulur në vlerën për 25,420 milionë lekë. Krahasuar me realizimin faktik të vitit 2019, ky plan është më i ulët në vlerën për 9,714 milion lekë ose në masën 6% më pak.

Planifikimi i të ardhurave sipas zërave, në krahasim me planin fillestar është si vijon:

Të ardhurat nga TVSH Bruto kanë pësuar një ulje në masën 14 % ose në vlerën për 8,240 milion lekë , ndërkohë që TVSH për tu rimbursuar gjithsej, nuk ka pësuar ndryshime.

Të ardhurat nga Tatim mbi Fitimin, kanë pësuar ulje në masën 20% ose në vlerën për 7,610 milion lekë.

Të ardhurat Ardhura Personale kanë pësuar ulje në masën 14% ose në vlerën për 6,6420 milion lekë.

Të ardhurat nga Taksat dhe Tarifa Nacionale kanë pësuar ulje në masën 6% ose për 916 milion lekë.

Të ardhurat nga Taksa e Qarkullimit Rrugor kanë pësuar ulje në masën 9% ose për 1,950 milion lekë.

Kontributet e sigurimeve shoqërore e shëndetësore. Për vitin 2020, të ardhurat nga Kontributet e Sigurimeve gjithsej, kanë pësuar një ulje në masën 9% ose në vlerën për 8,555 milion lekë.

Realizimi i të ardhurave tatimore sipas llojit të tyre

Sipas Ligjit për Buxhetin e vitit 2020 dhe bazuar në ndryshimet sipas Akteve Normative përkatëse, respektivisht Akti Normativ I, datë 01.07.2020 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.88/2019, “Për buxhetin e vitit 2020”; dhe krahasuar me realizimin faktik 2019, situata paraqitet si më poshtë:

Në mijë lekë

	EMERTIMI	Realizimi Faktik 2019	Plani 2020 referuar Ligjit Buxhetit	Plani 2020 Akti Normativ 28 dt 01.07.2020	Fakti 2020	Diferenca Plan/Fakt	Realizimi %	Pesha specifike kundrejt Faktit
		1	2	3	4	5=4-3		
A+C	DPT TOTAL BRUTO	259,461,414	280,455,000	246,480,000	235,499,428	-10,980,572	-4.45%	
A	Te Ardhurat Tatimore /Arketim.	165,294,011	181,000,000	155,580,000	141,382,556	-14,197,444	-9.13%	
1	TVSH (bruto)	49,456,618	58,900,000	50,660,000	46,174,825	-4,485,175	-8.85%	33%

	TVSH (neto)	25,947,162	37,900,000	29,660,000	29,663,293	3,293	0.01%	21%
	Rimbursimi i kryer	23,509,456	21,000,000	21,000,000	16,511,532	-4,488,468	-21.37%	12%
2	Tatim mbi Fitimin	36,484,399	38,000,000	30,390,000	28,358,795	-2,031,205	-6.68%	20%
3	Ardhura Personale	46,226,037	47,500,000	41,080,000	37,069,163	-4,010,837	-9.76%	26%
4	Taksat Nacionale	13,211,686	14,540,000	13,624,000	11,903,013	-1,720,987	-12.63%	8%
5	Taksa e Qarkullimit Rrugor	18,754,453	21,150,000	19,200,000	17,033,877	-2,166,123	-11.28%	12%
6	Lojrat e Fatit	910,263	910,000	626,000	726,963	100,963	16.13%	1%
7	Te tjera pa identifikuar	-0.02		0	0	0		0%
8	Dënimet Administrative	250,556		0	115,920	115,920		0%
B	Te Ardhurat Tatimore (neto)	141,784,555	160,000,000	134,580,000	124,871,024	-9,708,976	-7.21%	88%
C	Kontributet e Sigurimeve	94,167,402	99,455,000	90,900,000	94,116,872	3,216,872	3.54%	
D=B+C	DPT TOTAL NETO	235,951,958	259,455,000	225,480,000	218,987,895	-6,492,105	-2.88%	

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Për vitin 2020, të ardhurat tatimore bruto gjithsej janë programuar 246, 480 milion lekë dhe janë realizuar 235.499 milion lekë, me një mosrealizim në vlerë prej 10,981 mijë lekë ose 4.45 % më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019, me realizim të ardhurash 259, 461 milion lekë, rënia e të ardhurave tatimore është 23,911 milion lekë më pak ose 9.24 % më pak. Nëse i referohemi të thënave të Thesarit konstatohet se, të ardhurat e realizuar për vitin ushtrimor për DPT-në janë në vlerën për 235,673 milion lekë, pra me një diferencë për 174,2 milion lekë më shumë në rakordimet më Degën e Thesarit se realizimi i të ardhurave të deklaruar. Nga auditimi u konstatua se, DPT nuk raporton si të ardhur, të ardhurat e mbledhura nga DPT, por që i takojnë institucioneve të tjera buxhetore për të cilat DPT nuk ka një plan të ardhurash dhe që rezultojnë në vlerën për 3,500 milion lekë, si dhe ardhur nga rivlerësimi i pasurisë në zbatim të udhëzimit të MFE, Nr. 2727, datë 4.2.2020 Për procedurat e zbatimit të Ligjit nr. 90/2019, “Për Rivlerësimin e Pasurisë së Paluajtshme” dhe përcaktimin e tarifës së shërbimit. Tabela në vijim paraqet në mënyrë analitike diferencën e krijuar në raportimin e të ardhurave.

Në mijë lekë.

Llogaria	Përshkrimi	Vlera
	Tarife për Shërbimet Konsullore	241,231
7110102	Tarife Për pajisjen me Dëshmi Aftësie për Drejtim Automjeti	279,842
7110115	Tarife shërbimi për kalimin e kufirit me avion	803,842
7110117	Tarife shërbimi për shërbimet e radio komunikacionit	474,567
7110119	Tarife shërbimi për përdorimin e aparateve televizive	1,238,289
4481100	Agjent shërbimesh viti në vazhdim për tatimin e thjeshtuar	370,162
4665511	Depozitime të përkohshme për Tatim Fitimin e Thjeshtuar	92,096
A	Totali i të ardhurave të cilat nuk janë pjesë e planifikimit të DPT dhe nuk janë përfshirë në realizimin faktit të të ardhurave të DPT-së.	3,500,030
B	Te ardhura nga rivlerësimi i pasurisë së paluajtshme	3,325,747
B-A	Diferenca me Thesarin	-174,283

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Për vitin 2020, të ardhurat tatimore janë programuar 155.6 miliard lekë dhe janë realizuar 141.4 miliard lekë, me një mosrealizim prej 14.2 miliard lekë ose 9.13 % më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019, në të cilën të ardhurat u realizuan 165.3 miliard lekë, rezultatet janë në ulje me 23.9 miliard lekë më pak ose 14.47 % më pak. Realizimi i të ardhurave sipas llojit të tatimeve krahasuar me planin e vitit 2020 dhe faktin e vitit 2019, për periudhën Janar – Dhjetor 2020, bazuar në të dhënat statistikore, paraqitet si më poshtë:

-Tatimi mbi Vlerën e Shtuar Për 12 mujorin 2020, të ardhurat tatimore nga Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (neto) ishin programuar në vlerën prej 29.6 miliard lekë dhe janë realizuar në vlerën prej 29.7 miliard lekë, me një mbi realizim në vlerë prej 3.3 milionë lekë ose 0.01 % më shume. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019, në të cilën u arkëtuan 25.9 miliard lekë, të ardhurat nga TVSH-ja neto janë arkëtuar 3.7 miliard lekë më shumë ose 14.3 % më shumë. Rimbursimi i Tvsh-së për 12 mujorin ishte programuar 21.0 miliard lekë dhe është realizuar në vlerën 16.5 miliard lekë me një mosrealizim prej 4.5 miliard lekë ose 21.37 % më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019 në të cilën janë rimbursuar 23.5 miliard lekë, rimbursimet janë realizuar me 7.0 miliard lekë më pak ose 29.77% më pak.

- Tatimi mbi Fitimin Të ardhurat tatimore nga Tatimi mbi Fitimin, janë programuar 30.4 miliard lekë dhe aktualisht janë arkëtuar 28.4 miliard lekë, me një mosrealizim prej 2.0 miliard lekë ose 6.68% më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019, në të cilën u arkëtuan 36.4 miliard lekë, të ardhurat nga ky lloj tatimi janë realizuar 8.1 miliard lekë më pak ose 22.27% më pak.

- Tatimi mbi të Ardhurat Personale. Tatimi mbi të ardhurat personale është programuar 41.1 miliard lekë dhe është realizuar 37.1 miliard lekë, me një mosrealizim prej 4.0 miliard lekë ose 9.76 % më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, në të cilin u arkëtuan 46.2 miliard lekë, të ardhurat nga ky lloj tatimi janë realizuar 9.2 miliard lekë më pak ose 19.81% më pak.

- Taksat Kombëtare dhe Tarifa. Të ardhurat tatimore nga Taksat dhe Tarifa Kombëtare janë programuar në vlerën 13.6 miliard lekë dhe faktikisht janë arkëtuar 11.9 miliard lekë, me një mosrealizim 1.7 miliard lekë ose 12.63% më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019, në të cilën u arkëtuan 13.2 miliard lekë, mbledhja e taksave është në ulje prej 1.3 miliard lekë ose 9.91 % më pak.

- Taksa e Qarkullimit Rrugor Te ardhurat tatimore nga Taksat e Qarkullimit dhe Karburantit, të cilat janë programuar 19.2 miliard lekë, janë arkëtuar 17.0 miliard lekë, me një mosrealizim në vlerë prej 2.2 miliard lekë ose 11.28 % më pak. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2019, në të cilën u arkëtuan 18.8 miliard lekë, të ardhurat janë realizuar me ulje prej 1.7 miliard lekë ose 9.17 % më pak.

Të Ardhurat nga Kontributet e Sigurimeve Shoqërore dhe Shëndetësore

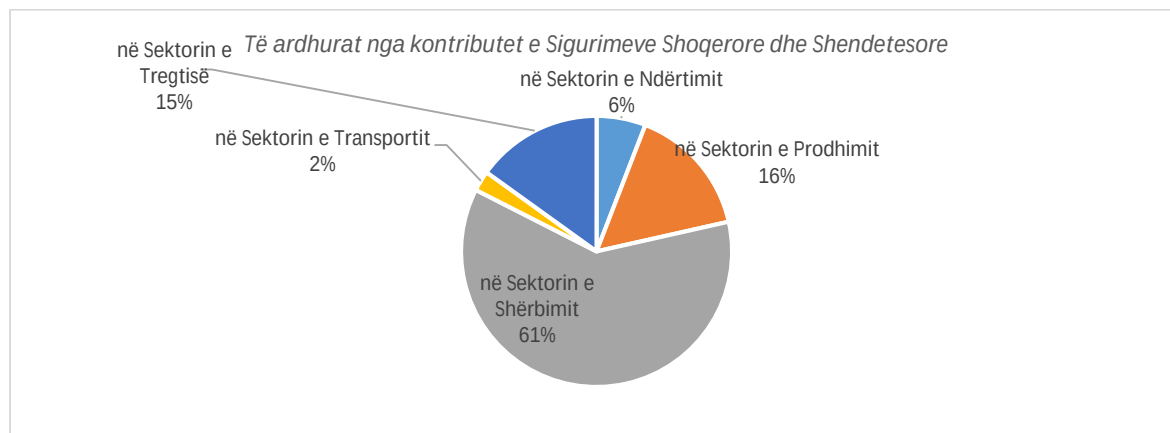
Për vitin 2020, të ardhurat nga Kontributet e Sigurimeve Shoqërore dhe Shëndetësore janë programuar 90.9 miliard lekë dhe janë realizuar 94.1 miliard lekë, me një rritje prej 3.2 miliard lekë ose 3.54 % më shumë. Tabela në vijim paraqet realizimin faktik të të ardhurave nga kontributet për periudhën 2018-2020.

Mijë lekë

EMERTIMI	Realizimi Faktik 2018	Realizimi Faktik 2019	Realizimi Faktik 2020
Të ardhura nga Kontributet e Sigurimeve	88,778,080	94,167,402	94,116,872

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Konstatohet se në vitin 2020, të ardhurat nga kontributet, krahasuar me vitin 2019, janë pakësuar në vlerën për 50,530 mijë lekë, vit në të cilin ka ndikuar dukshëm pandemia. Grafiku në vijim paraqet të ardhurat nga kontributet sipas sektorëve të punësimit.

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimev

Realizimi i të ardhurave tatimore sipas Drejtorive Rajonale Tatimore. Të ardhurat bruto tatimore dhe nga kontributet e sigurimeve janë realizuar në masën 235,499 milion lekë ose janë realizuar në masën 95,5% në vlerën për 10,980 milion lekë më pak se planifikimi i të ardhurave. Konstatohet se peshën kryesore në realizimin e të ardhurave tatimore e zënë DR Tatimpaguesit e Mëdhenj me një vlerë për 88,708 milion lekë ose 38 % të të ardhurave bruto e ndjekur nga DRT Tiranë në vlerën për 87,575 milion lekë ose në masën 37% të totalit të të ardhurave faktike. DRT Mëdhenj paraqitet me një mosrealizim të planit të të ardhurave në masën për 8,3% ose në vlerën për 8,031 milion lekë. Konstatohet se DRT Dibër ka realizuar planin e të ardhurave bruto në vlerën për 2,797 milion lekë duke reflektuar një performancës jo të mirë me një mosrealizim të planit të të ardhurave në masën 16,64% ose në vlerën për 558 milion lekë më pak se plani.

Mbi analizën e llogarisë 466 "Mjete në ruajtje". Nga auditimi, u konstatua se në përbërje të të ardhurave faktike të vitit ushtrimor të strukturuar sipas natyrës dhe llojit të të ardhurave janë edhe të hyrat e kontabilizuara në llogarinë 466 "Mjete në ruajtje" e cila përfaqëson arkëtimet e pidentifikuara deri në sistemin e tyre. Konstatohet se për vitin 2020, vlera e llogarisë 466 "Mjete në ruajtje", e përfshirë në realizimin faktik të të ardhurave është në vlerën për 22,915 milion lekë (pa përfshirë llogarinë 466511 Depozitime të përkohshme për Tatim Fitimit e Thjeshtuar, vlerë e cila nuk është përfshirë në realizimin faktik të të ardhurave të DPT-së pasi kjo e ardhur kalon tek njësitë vendore. Kjo llogari funksionon në sistemin E Tax për të gjitha deklaratat tatimore në sistem dhe që kontabilizohen të ardhura për lloj tatimi (deklarate) për të cilën në momentin e procesimit të një pagese ende nuk ka një detyrim të kontabilizuar. Funksionimi i kësaj llogarie përfshin në pjesën me të madhe kontabilizimin e pagesave për kështet e tatim fitimit të cilat nuk kanë një deklaratë në sistem në momentin e pagesës pasi ajo deklarohet në 3 muajin e parë të vitit pasardhës.

Në lekë

4665	Depozitime të tjera (për tu sistemuar në të Ardhmen)	23,007,918,762
4665100	Depozitime të tjera në ruajtje, të vitit ushtrimor	
4665502	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Tatimit në Burim	80,487,387
4665503	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Tatim Fitimit	21,452,940,092
4665504	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Tatimit mbi Vlerën e Shtuar	529,791,037
4665505	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Taksave Nacionale	600,562,925
4665506	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Tarifave Kombëtare	195,503
4665507	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Lojërave të fatit	866,983

4665508	Depozitime të përkohshme për Deklaratën e Rentës Minerare	4,719,759
4665509	Depozitime të përkohshme për Gjobat	5,617,404
4665510	Depozitime të përkohshme për Liste pagesën (sig shoqërore, shendet, TAP)	240,641,411
4665511	Depozitime të përkohshme për Tatim Fitimin e Thjeshtuar	92,096,261

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Si konkluzion vlera për 23,007 milion lekë, vetëm për vitin 2020, e mbetur pezull dhe e pa kontabilizuar në llogaritë e të ardhurave paraqet një risk të shtuar në:

- Realizimin fiktiv të të ardhurave si pasojë e parapagimeve nga ana e tatimpaguesit me kërkesë të DRT-ve si realizim faktik të ardhurash.
- planifikimin jo të saktë të shpenzimeve nga ana e ISSH dhe FSDKSH-së pasi kontabilizimi i pagesave të tatimpaguesve në këtë llogari përfaqëson një të ardhur të munguar për ISSH-në dhe FSDKSH-në.
- mbarja e kësaj llogarie do të ndikonte në kontributet për pension të individëve pagesa e të cilëve ka mbetur pezull në këtë llogari.

Mbi planifikimin, realizimin dhe monitorimin e të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në përgjegjësi mbledhje të DPT-së. “Plani i të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore” në zbatim të ligjit 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, është detajuar me shkresën e MFE me nr.1376 prot., datë 24.01.2021, protokolluar në DPT me nr.1728 prot., datë 24.01.2020. Referuar kësaj shkresë plani i të ardhurave për FSDKSH-në për vitin 2020, është në vlerën për 99,455,000 mijë lekë. Me Akti Normativ, nr. 28, datë 01.07.2020 “Për disa ndryshime në Ligjin 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar, konstatohet se plani i të ardhurave krahasuar me planifikimin fillestar është ulur në vlerën për 8,555,000 mijë lekë ose në masën 9 % si pasojë e gjendjes së emergjencës shëndetësore si rrjedhojë e impaktit negativ të covid-19. Tabela në vijim paraqet në mënyrë të përmbledhur planifikimin dhe realizimin e të ardhurave nga sigurimet shoqërore dhe shëndetësore të cilat mbledhen nga DPT për llogari të ISSH-së dhe FSDKSH-së.

Mijë lekë

E M E R T I M I	Realizimi Faktik 2019	Plani 2020 referuar Ligjit të Buxhetit	Plani 2020 Akti Normativ 28 dt 01.07.2020	Diferenca	Diferenca %
	1	2	3	4=3-2	
Kontributet e Sigurimeve	94,167,402	99,455,000	90,900,000	-8,555,000	-9%

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Nga auditimi u konstatua se, DPT, përfshin si të ardhur nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore edhe të ardhurat nga kamat vonesat dhe gjobat të cilat janë të lidhura me kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore si dhe vlerën e llogarisë 466 e cila përfaqëson detyrimin e paguar për kontributet i cili ka mbetur pezull pa u kontabilizuar ende në llogarinë përkatëse të të ardhurës. Vlera totale e këtyre të ardhurave të përfshira në zërin “Të ardhura nga kontributet”, rezulton në vlerën për 794,822 mijë lekë. Tabela në vijim paraqet në mënyrë analitike llogaritë e të ardhurave të përfshira si e ardhur nga kontributet.

Llogari	Përshkrimi	Vlera (Në mijë lekë)
7090101	Kamat vonesa te kontrib te sig. shoqërore	126,442,402
7090104	Kamat vonesa te kontrib te sig. shëndetësorë	15,920,225
7115101	Gjoba te sigurimeve shoqërore	229,822,448
7115118	Gjoba te sigurimeve shëndetësore	35,875,517
7115654	Gjoba per deklarim te vonuar Sig Shoq,shend,dhe tap	49,370,530
7115119	Gjoba për mos deklarim punonjësish	96,749,372

4665510	Depozitime të përkohshme për Liste pagesën (sigurime shoqërore, shëndetësore dhe TAP)	240,641,411
Totali I Përgjithshëm		794,821,905

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Për sa më lart vlera e raportuar si e ardhur nga Kontributet e Sigurimeve Shoqërore dhe Shëndetësore nga ana e Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve për 94,116,872 mijë lekë është e përbërë nga Të ardhura nga kontributet në vlerën për 93,322,050 mijë lekë dhe të ardhura të tjera për vlerën 794,821,905 mijë lekë.

Nëse i referohemi Raportit të Zbatimit të Buxhetit të Shtetit për vitin 2020, të miratuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë konstatohet se të ardhurat nga Kontributet e Sigurimeve paraqiten në vlerën për 96,538 milion lekë, nga të cilat të ardhurat për kontributet shoqërore janë në vlerën për 83,515 milion lekë dhe të ardhurat për kontributet e sigurimeve shëndetësore janë në vlerën për 13,023 milion lekë. Konstatohet se, ndërmjet MFE e cila është përgjegjëse për konsolidimin e treguesve fiskalë dhe DPT-së, metodologjia e raportimit të të ardhurave nga kontributet është e ndryshme pasi DPT përfshin si të ardhur nga kontributet të ardhurat që sigurohen nga kamatëvonesat dhe gjokat. Gjithashtu MFE në këtë zë përfshihen të ardhurat nga kontributet të cilat mblihen nga vetë institucionet ISSH dhe FSDKSH.

Mbi planifikimin, realizimin dhe monitorimin e të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shëndetësore (FSDKSH)

–“Plani i të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore” në zbatim të ligjit 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, është detajuar me shkresën e MFE me nr.1376 prot., datë 24.01.2021, protokolluar në DPT me nr.1728 prot., datë 24.01.2020. Referuar kësaj shkrese plani i të ardhurave për FSDKSH-në për vitin 2020, është në vlerën për 13,929,000 mijë lekë. Për FSDKSH-së plani i të ardhurave për kontributet e sigurimeve shëndetësore është dërguar me shkresën e DPT-së nr. 15093/3, datë 06.08.2020 me subjekt “Dërgohet plani i të ardhurave për vitin 2020”. Referuar kësaj shkrese plani i të ardhurave për FSDKSH-në për vitin 2020, është në vlerën për 12,880,000 mijë lekë. Të ardhurat e realizuara për periudhën Janar-Dhjetor 2020, janë dërguar pranë FSDKSH-së me shkresën nr. 738, datë 15.01.2021 të Drejtorit të Përgjithshëm të DPT-së. Nga auditimi rezultoi se, për vitin 2020, plani i të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shëndetësore është realizuar në masën për 12,943.486 mijë lekë. Tabela në vijim paraqet në mënyrë të përmblodhur planifikimin dhe realizimin e të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shëndetësore.

Në mijë lekë

	EMERTIMI	Plani 2020 referuar Ligjit të Buxhetit	Plani 2020 Akti Normativ 28 dt 01.07.2020	Realizimi Faktik 2020	Ndryshimi Plan/Fakt
		1	2	3=2-1	
C	Kontributet e Sigurimeve shëndetësore	13,929,000	12,880.000	12,943,486	6%

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Mbi planifikimin, realizimin dhe monitorimin e të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shoqërore (ISSH)

“Plani i të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore” në zbatim të ligjit 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, është detajuar me shkresën e MFE me nr.1376 prot., datë

24.01.2021, protokolluar ne DPT me nr.1728 prot., datë 24,01,2020. Referua kësaj shkresë plani i të ardhurave për ISSH-në për vitin 2020, është në vlerën për 85,526,000 mijë lekë. Për ISSH-së plani i të ardhurave për kontributet e sigurimeve shoqërore është dërguar më shkresën e MFE-së nr. 14452, datë 29.07.20 me subjekt “Dërgohet plani i të ardhurave për kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore”. Referua kësaj shkresë plani i të ardhurave për ISSH-në për vitin 2020, është në vlerën për 78,020,000 mijë lekë. Ky plan është dërguar i detajuar pranë ISSH-së, me shkresën e DPT-së, nr. 15093/2, datë 06.08.2020. Të ardhurat e realizuara për periudhën Janar-Dhjetor 2020, janë dërguar pranë ISSH-së me shkresën nr. 736, datë 15.01.2021 të Drejtorit të Përgjithshëm të DPT-së. Nga auditimi rezultoi se, për vitin 2020, plani i të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shëndetësore është realizuar në masën për 80,786,625 mijë lekë. Tabela në vijim paraqet në mënyrë të përmblëdhur planifikimin dhe realizimin e të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shëndetësore.

Në mijë lekë

	E M E R T I M I	Plani 2020 referuar Ligjit të Buxhetit	Plani 2020 Akti Normativ 28 dt 01.07.2020	Realizimi Faktik 2020	Ndryshimi Plan/Fakt
		1	2	3=2-1	
C	Kontributet e Sigurimeve shoqërore	85,526,000	78,020,000	80,786,625	4%

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

Si konkluzion, nga auditimi mbi saktësinë e mbledhjes dhe të raportimit të të ardhurave nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore të cilat mbledhen nga DPT, u konstatua se, referuar shkresave mbi treguesit e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore për vitin 2020 të dërguara nga DPT në ISSH dhe FSDKSH, konstatohet se, realizimi i të ardhurave nga kontributet në vlerën totale për 93,730,110 mijë lekë është i ndarë në: të ardhura nga kontributet e sigurimet shëndetësore në vlerën për 12,943,486 mijë leke dhe të ardhura nga kontributet e sigurimeve shoqërore në vlerën për 80,786,625 mijë lekë, ndërkohë që në Raportin Vjetor të vitit 2020, të ardhurat nga kontributet paraqiten në vlerën për 94,876,872 mijë lekë, pra me një diferencë për 386,762 mijë lekë më shumë se raportimi i bërë në ISSH dhe FSDKSH. Konstatohet se për efekte raportimi DPT përfshin si të ardhur nga kontributet edhe të ardhurat nga gjokat për deklarim të vonuar të kontributeve dhe TAP, gjoka për mos deklarim punonjësish dhe depozitime të përkohshme për listëpagesën e kontributeve dhe TAP në vlerën totale për 386,762 mijë lekë, vlerë e cila nuk është e përfshirë në raportimet që bëhet në ISSH dhe FSDKSH referuar shkresave mbi treguesit e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore për vitin 2020, vlerë e cila nuk përfshihet si e ardhur nga këto dy institucione.

Mbi problematikat e konstatuara nga auditimet e KLSH në Drejtorinë Rajonale Tatimore

Nga auditimi në Drejtorinë Rajonale Tatimore Fier mbi përputhshmërinë e veprimtarisë së Drejtorisë së Kontrollit (kontrolli në vend/operacional) për vitin 2020, konstatohet se në kontrollet e ushtruara në subjektet tatimpagues dhe raportet e kontrollit të hartuara nga inspektorët: nuk kanë zbatuar pikat e programit të kontrollit dhe legjislacionin tatimor, pasi nuk kanë kryer rakordin e blerjeve në formularin e deklarimit të pagesës (FDP) me ato të deklaruara në pasqyrat financiare, nuk shoqërohen me raport teknik të inxhinierit mbi punimet e kryera/situacione punimesh, nuk është bërë analiza e bilancit material për sa i përket artikujve që gjatë procesit transformohen në mallra ose shërbime referuar normativave të lejuara ligjore, nuk është dokumentuar kontrolli kronologjik i shitjeve, lidhja Faturë-Libër-FDP, nuk është bërë një analizë e thelluar e veprimtarisë së subjektit dhe nuk është bërë

ndarja e aktiviteteve, etj, Veprimet e sipërme për vitin 2020 kanë shkaktuar të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit në vlerën totale 44,951 mijë lekë, në kundërshtim me ligjin nr. 9920, datë 19.5.2008 “Për Procedurat Tatimore në RSH” i ndryshuar.

-Nga auditimi mbi veprimtarinë e kryer nga ana e Drejtorisë së Kontrollit Tatimor (në vend/operacional) Fier, në kuadër të planit operacional të periudhës korrik-dhjetor 2020, për zbatimin e pikës “për subjektet të cilat kanë transaksione me subjektet të cilat janë në hetim për skemë mashtrimi me TVSH-në” ka rezultuar: 1 subjekt i cili ka patur transaksione me tatimpagues që kanë kryer transaksione në formë të një skeme mashtrimi me TVSh-në, dhe nga drejtoria e Kontrollit është kërkuar të verifikohen transaksionet me këto subjekte. Nga ana e DRT-Fier është inicuar një vizitë fiskale mbi këtë çështje e cila nuk ka arritur të përmbushi objektivin e verifikimit. Në programin e vizitës fiskale nuk është përcaktuar periudha që do të kontrollohet si dhe afati kryerjes së saj. Kontrolli ka përfshirë vetëm një periudhë 18 mujore, pa arritur të vlerësojë transaksionet e dyshimta, objekt i informacionit të përcjell. Nga verifikimet mbi të dhënat e DRT-Fier rezultoi se, ky subjekt ka kryer blerje në 9 tatimpagues “fiktiv” duke përfituar fatura blerje për të cilat DRT-Fier duhet të kishte kryer saktësimin dhe më pas vlerësimin e situatës financiare e cila krijon një efekt financiar të munguar që llogaritet në vlerën rreth 43,230 mijë lekë. Rezultatet e verifikimit nuk rezultojnë të jenë përcjellë nga DRT-Fier drejt organit qendror por as nga ky i fundit nuk evidentohen hapa të ndërmarra në kuadër të monitorimit mbi veprimet e kryera nga ana e DRT-Fier çka tregon për një bashkëveprim dhe monitorim jo efektiv midis hallkave institucionale.

-Gjithashtu është konstatuar 1 rast mos verifikimi i burimit të huasë për një subjekt pasi Raporti nuk shprehet mbi rritjen prej 39,039 mijë lekë që ka pësuar në pasqyrat financiare/pasivi për vitin 2018, llogaria “Detyrimet afatshkurtra” në zërin “hua të tjera”, ku rezulton vlera prej 74,689 mijë lekë ndërkohë që në vitin paraardhës 2017, ky zë rezulton në vlerën 35,650 mijë lekë. Rritja e vlerës argumentohet “si pasojë e shtimit të inventarit”. Gjithashtu dhe nga verifikimi në sistemin C@TS, rezulton që fitimi për këtë subjekt për periudhën nga 2015-2018 është në total në vlerën 10,735 mijë lekë, dhe nuk rezulton që ortakut i subjektit të jetë aksioner në ndonjë subjekt tjetër, kjo dhe nga verifikimi i deklaratave individuale.

-Mos raportim RAD (Raportim i aktivitetit të dyshimtë) në organet kompetente jo në përputhje me ligjin nr.9917, datë 19.5.2008 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e terrorizmit” i ndryshuar, neni 18.1 si dhe me UMF nr.16, datë 16.2.2009 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave”, neni 2, pika 3 dhe neni 5.

-Mos verifikim i rritjes së huas në vlerën 32,765 mijë lekë në pasqyrat financiare të vitit 2016, e për pasojë asnjë analizë mbi tatim fitimin apo tatimin në burim, ku nga subjekti është deklaruar në llogarinë “detyrimet afatshkurtra” zërin “të tjera të pagueshme” vlera prej 97,000 mijë lekë krahasuar me vitin paraardhës 2015, që ishte 64,243 mijë lekë, por analizohet vetëm si “hua të tjera në shumën 97,000,000 lekë që përfaqësojnë detyrime ndaj të tjerëve”,

-Mos dhënie informacioni në Raport, nëse huatë janë transferuar përmes sistemit bankar apo deklaratave të ligjshme mbi huamarrjen,

-Mos raportim RAD (Raportim i aktivitetit të dyshimtë) në organet kompetente jo në përputhje me ligjin nr. 9917, datë 19.5.2008 i ndryshuar, neni 18.1 dhe UMF nr.16, datë 16.2.2009 “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe për të luftuar financimin e terrorizmit në sistemin e tatim-taksave”, neni 5, pika 1 dhe 2.

-Nga auditimi u konstatua se nga ana e Kontrollit nga Zyra dhe Monitorimit, ka munguar monitorimi dhe vlerësimi i treguesve me risk që ndikojnë në mbarëvajtjen e punës, më konkretisht:

-Sektori i Kontrollit nga Zyra dhe Monitorimit për periudhën e auditimit, nuk disponon plane të plota mujore dhe vjetore ku të përcaktohen objektivat, ndarjet e detyrave për inspektorët në mënyrë që të monitorohen subjektet në mënyrë të vazhdueshme.

-Në lidhje me ndarjen e NIPT-ve, organizimin dhe monitorimin e inspektorëve nuk janë zbatuar kërkesat dhe përcaktimet e Manualit të Sektorit të Kontrollit nga Zyra dhe Monitorimit.

-Për vitin 2020, konstatohen subjekte me teprice kreditore të pandryshuara ose në rritje me aktivitet tregti dhe prodhim, të cilat rrisin riskun e evazionit nëpërmjet mos deklarimit të shitjeve. Teprica kreditore e tyre është trefishuar nga viti 2018 në vitin 2020. Fakti që teprica kreditore nuk ndryshon apo ka pësuar rritje ndikon në uljen e performancës në lidhje me deklaratimet tatimore të tatimpaguesit. Duke qenë se ky numër i kufizuar subjektesh kundrejt totalit të tatimpaguesve të DRT Fier, zë rreth 50% të tepricës kreditore të TVSH-së, duhet të ishin objekt monitorimi dhe verifikimi. Për subjektet duhet të ishte bërë verifikimi në vend nëpërmjet kombinimit me sektorin e zbatimit nëse kanë gjendje malli apo aktive në vendndodhjet e deklaruara të biznesit.

-Nga kryqëzimi i të dhënave të marra nga Drejtoria e Mbledhjes së Detyrimeve të pa paguara u konstatuan subjekte të mëdhenj me humbje tatimore mbi 1 vit të cilët rezultojnë edhe debitorë kundrejt DRT Fier. Nga 104 subjektet që rezultojnë me humbje, 48 prej tyre janë edhe debitorë kundrejt DRT Fier, në vlerën 81,972 mijë lekë. Nga administrata tatimore Fier nuk janë marrë masa mbi verifikimin apo të jenë mbajtur korrespondenca shkresore me to.

Për asnjë biznes të madh nuk konstatohet që nga ana e DRT Fier të jenë shpallur procedurat e falimentimit sipas përcaktimeve ligjore në nenin 16, ligjit nr.110/2016, datë 27.10.2016 "Për falimentimin".

-Nga auditimi rezultuan 42 biznese për të cilët DRT Fier nuk u ka ndryshuar përgjegjësinë tatimore për të kaluar me TVSH, veprim jo në përputhje me Vendimin nr. 652, datë 10.11.2017 "Për disa ndryshime dhe shtesa në Vendimin nr. 953, datë 29.12.2014, të Këshillit të Ministrave, "Për dispozitat zbatuese të ligjit nr. 92/2014, "Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë", të ndryshuar", neni 2, pika 1..

-Nga auditimi rezultuan subjekte që kanë ndryshuar me vonesë përgjegjësinë tatimore për të kaluar në Biznes i Madh. Konstatohet gjithashtu një monitorim jo efektiv i deklaratave mujore të qarkullimit sipas TVSh-së, me qëllim ndryshimin e përgjegjësisë. Kjo evidentohet nga kryqëzimi i të dhënave të qarkullimit sipas deklaratave mujore të TVSH, me datat e ndërrimit të përgjegjësisë dhe gjithashtu me deklarimin vjetor të të ardhurave në deklaratën e TTHF dhe TF.

-Për një pjesë të konsiderueshme të subjekteve kërkesat për ulje të kësteve të tatim fitimit janë të pa argumentuara dhe të pa mbështetura dhe miratimi i tyre nga ana e inspektorëve është bërë pa një monitorim të plotë veçanërisht në nivelin e qarkullimit të shitjeve, ku është risku i rritjes së xhiros por jo i uljes së tatim fitimit.

-Nga auditimi i veprimtarisë së Drejtorisë së Mbledhjes së Detyrimeve të Papaguara konkretisht i kërkesave të bëra nga subjektet për lidhje të akt-marrëveshjeve, rezulton se subjektet nuk paraqesin argumente mbi aftësinë paguese në të ardhmen, veprime të cilat janë jo në përputhje me kërkesat e

pikës 2, neni 77, të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar.

-Nga testimet e kryera mbi data bazat e akt-marrëveshjeve të lidhura dhe atyre të anuluarat për periudhën objekt auditimi janë evidentuar:

39 raste kur nga ana e DRT Fier janë lidhur akt-marrëveshje me tatimpaguesin debitor pa respektuar pagesën paraprake prej 20% të vlerës së detyrimit;

9 raste, ku tatimpaguesit pas pagesës së menjëhershme së para kushtit (20% të vlerës së detyrimit për të cilën lidhet marrëveshja), rezultojnë me 0 këste të paguara pas lidhjes së Akt-marrëveshjeve, duke mos zbatuar kështu kushtet e akt-marrëveshjeve për pagesë me këste dhe duke mos arkëtuar vlerën e detyrimeve për të cilën ato janë lidhur;

Vonesa të konsiderueshme midis datës së anulimit të marrëveshjes dhe kohës kur është paguar kësti i fundit. Anulimi i akt-marrëveshjeve pas një kohe të konsiderueshme nga pagesa e fundit janë në kundërshtim me kërkesat e nenit 78 të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar si dhe me pikën 5.1 dhe 5.2 të Akt- marrëveshjeve të lidhura midis tatimpaguesve dhe DRT-së.

Nga auditimi për funksionimin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit, u konstatuan se nga DRT Fier nuk janë hartuar Pyetësorët e Vetëvlerësimit, Deklarata dhe Raporti Vjetor për Cilësinë e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm sipas përcaktimeve të nenit 18, pika 1, të Ligjit nr. 10296/2010, i ndryshuar, Manualit të MFK, kapitulli III, pika 3.5 “Raporti Vjetor i cilësisë dhe gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm”.

Nga DRT Fier nuk janë përmbushur detyrimet në kuadër të përgjegjshmërisë menaxheriale, për identifikimin dhe krijimin e Regjistrit të Risqeve, monitorimin e kontrolleve të risqeve që vënë në rrezik arritjen e objektivave dhe realizimin me sukses të veprimtarive, veprime këto jo në përputhje me kërkesat e neneve 10, 11 /2, 12 /3, 9.4 /c dhe 21 të Ligjit nr.10296/ 2010 i ndryshuar dhe përcaktimet e nenit 30 të Rregullores për Funksionimin e Drejtorive Rajonale Tatimore, miratuar me Urdhrin nr.19, datë 22.02.2017 të Ministrit të Financave.

Nga auditimi në Drejtorinë Rajonale Tatimore Durrës janë konstatuar problematika si vijon:

-Nga auditimi i kërkesave të bëra nga subjektet për lidhje të A-M rezulton se subjektet nuk paraqesin argumente mbi aftësinë paguese në të ardhmen, në kundërshtim me kërkesat e pikës 2 të nenit 77 të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008. Nga testimet e kryera mbi akt-marrëveshjet e lidhura dhe atyre të anuluarat janë evidentuar:

-Raste ku për të njëjtin tatimpagues në mënyrë të përsëritur, në periudha të shkurtra kohore, janë lidhur akt-marrëveshje për pagesë me këste, edhe pse nuk kanë paguar detyrimin tatimor sipas kushteve të marrëveshjes së lidhur.

-Raste, ku tatimpaguesit pas pagesës së menjëhershme së para kushtit (20% të vlerës së detyrimit për të cilën lidhet marrëveshja), rezultojnë me 0 këste të paguara pas lidhjes së A-M, duke mos zbatuar kështu kushtet e akt-marrëveshjeve dhe duke mos arkëtuar vlerën e detyrimeve për të cilën ato janë lidhur.

-Raste ku pavarësisht se subjektet nuk kanë paguar asnjë këst, janë lidhur përsëri Akt-marrëveshje të reja, pa anulimit të marrëveshjes së mëparshme.

-Nga testimet e kryera janë konstatuar vonesa të konsiderueshme midis datës së anulimit të marrëveshjes dhe kohës kur është paguar kësti i fundit. Anulimi i Akt-marrëveshjeve pas një kohe të gjatë nga pagesa e fundit, bien në kundërshtim me kërkesat e nenit 78 të ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 si dhe me pikën 5.1 dhe 5.2 të Marrëveshjeve të lidhura midis tatimpaguesve dhe DRT-së.

Nga analizimi i të dhënave rezulton se nuk janë marrë të gjitha masat shtrënguese për borxhin të përcaktuar në Ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për Procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. Rezulton se nuk është marrë asnjë masë “Njoftim transferimi detyrimi palës së tretë”, “Njoftim për transferimin e detyrimit. ortakut, aksionarit, administratorit”, ndonëse në fund të vitit 2018 ka 104,074 raste dhe në fund të vitit 2019 ka 126,665 raste, për të cilët ka kaluar më shumë se një vit nga lindja e detyrimeve, në kundërshtim Ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për Procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

4.1.2. Të ardhurat tatimore në përgjegjësi të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave

Për vitin 2020, të ardhurat nga doganat, janë realizuar në vlerën 154 miliard lekë ose në masën 98.8% e planit, pra 1.8 miliard lekë më pak se plani përfundimtar i rishikuar, ndërsa kundrejt planit fillestar janë parashikuar në vlerën 174 miliard lekë, në masën 88.2%, pra 20 miliard lekë më pak. Krahasuar me vitin 2019, të ardhurat doganore për vitin 2020, janë realizuar 11 miliard lekë, ose rreth 7.4% më pak. Tabela në vijim paraqet treguesit e të ardhurave doganore gjatë 3 viteve të fundit.

në milion lekë

Të ardhura buxhetore	Viti 2018		Viti 2019		Viti 2020	
	Plan	Fakt	Plan	Fakt	Plan	Fakt
TVSH	109,974	107,156.8	114,814	107,536	113,721	100,475
Akciza (neto)	49,000	44,986	48,300	48,308	50,500	45,117
Taksë doganore	6,998	6,216.9	7,390	6,482	7,000	6,241
Taksë nacionale (renta)	3,010	2,618.2	2,800	2,635	2,900	1,795
Total Të Ardhura	168,982	160,977.9	173,304	164,960	174,121	153,628

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave

Nga auditimi në DPD konstatohet se planifikimi i të ardhurave nuk kryhet nga vetë institucioni, por treguesit jepen të gatshëm nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë. Në tabelën në vijim paraqiten, të dhënat e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, si dhe Treguesve Fiskalë të Konsoliduar sipas planifikimit fillestar të buxhetit:

në milion lekë

TË ARDHURAT DOGANORE	Fakt 2019	Ligji Buxhetit i	Akt Normativ	Fakti 2020	Diferenca	Realizimi
		1	2	3	3-1	
TVSH	107,536	113,721	101,100	100,475	-13,246	88.4%
Akciza	48,308	50,500	45,300	45,117	-5,383	89.34%
Taksë Doganore	6,482	7,000	6,460	6,241	-0,759	89.16%
Taksë Nacionale (renta)	2,635	2,900	2,560	1,795	-1,105	61.9%
TOTAL TË ARDHURAVE DOGANORE	164,960	174,121	155,420	153,628	-20,493	88.2%

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave

Përgjatë vitit 2020, plani i të ardhurave është rishikuar 3 herë, duke i ulur ato me 18.7 miliard lekë më pak (ose me 10.7%), kryesisht si shkak i pandemisë globale të Covid-19, por edhe pse janë ndryshuar në ulje, ato janë realizuar 1.8 miliard lekë më pak.

Në analizë sipas degëve doganore konstatohet se Dega Doganore Tiranë ka tejkaluar planin e rishikuar në vlerën 2,388 milion lekë, Dega Doganore Gjirokastrë ka tejkaluar planin në vlerën 116 milion lekë ndërsa Dega Doganore Lezhë e ka tejkaluar planin në vlerën 63 milion lekë. Dega Doganore Durrës e cila zë peshën më të lartë ndaj totalit (39.14% e gjithë të ardhurave totale), paraqet vlerën më të lartë të mos realizimit të të ardhurave, ose realizuar më pak se plani në vlerën 2,942 milion lekë. Krahasuar me një vit më parë, rënien më të lartë të të ardhurave për vitin 2020 e ka Dega Doganore Tiranë me 4,199 milion lekë më pak, Dega Doganore Fier me 3,978 milion lekë, Dega Doganore Vlorë me 1,438 milion lekë dhe Dega Doganore Durrës me 1,262 milion lekë. Ndërsa Degët Doganore Rinas, Kukës, Elbasan dhe Lezhë kanë arkëtuar më shumë të ardhura krahasuar me vitin 2019.

Nga krahasimi i të dhënave të raportuara nga DPD për të ardhurat e realizuara gjatë vitit 2020 dhe të dhënave të raportuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, të publikuara në Raportin e Treguesit Analitik Fiskal të vitit 2020, u konstatua diferencë në vlerën 221 milion lekë.

Milion lekë

Taksa	Plani përfundimtar	Realizimi DPD	Realizimi MFE	Diferenca MFE-DPD
Taksë Doganore	6,460	6,241	6,241	0
Tatim mbi vlerën e shtuar	101,100	100,475	100,850	-375
Akcizë	45,300	45,117	44,521	596
Rentë Minerare	2,560	1,795	1,795	0
SHUMA	155,420	153,628	153,407	221

Burimi: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave

DPD ka raportuar të ardhura nga TVSH më pak se MFE në vlerën 375 milion lekë dhe të ardhura nga Akciza më shumë se MFE në vlerën 596 milion lekë, diferencë e cila vjen nga rimbursimi i akcizës për vitin 2020.

Realizimi i të ardhurave sipas zërave. Struktura e të ardhurave doganore për vitin 2020, tregon se:

- TVSH-ja vazhdon të jetë kontribuesi kryesor në të hyrat publike me 65% të të ardhurave doganore.
- Akciza përbën 29% të të ardhurave doganore.
- Taksa doganore zë 4% të të ardhurave doganore.
- Renta minerare zë 1% të të ardhurave doganore.

a-Realizimi i të ardhurave nga taksa doganore. Të ardhurat nga "Taksa doganore", rezultojnë me një mosrealizim në vlerën 219 milion lekë, ose në masën 97%, kundrejt planit përfundimtar, ndërsa në krahasim me planin fillestar të ardhurat nga "Taksa doganore" paraqiten me mos realizim në vlerën 759 milion lekë ose në masën 89% . Në analizën e realizimit të të ardhurave sipas degëve doganore rezulton se në planin e të ardhurave nga "Taksa doganore", peshën specifike më të lartë e ka Dega e Doganës Tiranë, e cila paraqitet me mosrealizim në vlerën 226 milion lekë ose me realizimi në masën 93.8 %, kundrejt planit. Dega Doganore Durrës paraqitet me tejkalim në vlerën 90 milion lekë ose realizimi në masën 105.8%. Gjithashtu Dega Doganore Vlorë ka tejkaluar planin në vlerën 9 milion lekë, Dega Doganore Kukës ka tejkaluar planin në vlerën 0.22 milion lekë dhe Dega Doganore Peshkopi ka tejkaluar planin në vlerën 0.04 milion lekë.

b- Realizimi i të ardhurave nga TVSH. Të ardhurat nga "Tatimi mbi vlerën e shtuar", rezultojnë me një mosrealizim në vlerën 625 milion lekë, ose në masën 99%, kundrejt planit përfundimtar, ndërsa në krahasim me planin fillestar të ardhurat nga "Tatimi mbi vlerën e shtuar" paraqiten me mos realizim në vlerën 13,241 milion lekë ose në masën 88.4% . Dega Doganore Tiranë paraqitet me tejkalim të

planit në vlerën 546 milion lekë, Dega Doganore Durrës me tejkalim të planit në vlerën 112 milion lekë, Dega Doganore Vlorë paraqitet me tejkalim të planit në vlerën 145 milion lekë, ndërsa të gjitha degët e tjera doganore paraqiten me mos realizim të të ardhurave për TVSH. Mos realizimi i të ardhurave për këtë zë paraqitet nga Dega Doganore Fier në vlerën 308 milion lekë, Dega Doganore Elbasan në vlerën 196 milion lekë dhe Dega Doganore Lezhë në vlerën 101 milion lekë.

c-Realizimi i të ardhurave nga akciza. Të ardhurat nga "Akciza", rezultojnë me një mosrealizim në vlerën 183 milion lekë, ose në masën 99%, kundrejt planit përfundimtar, ndërsa në krahasim me planin fillestar të ardhurat nga "Akciza" paraqiten me mos realizim në vlerën 5,383 milion lekë ose në masën 89.3%. Të ardhurat bruto nga akciza për vitin 2020, janë ulur në vlerën 1,512 milionë lekë në krahasim me vitin 2019. Të ardhurat neto nga akciza për vitin 2020, janë ulur në vlerën 541 milion lekë në krahasim me vitin 2019. Në realizimin e të ardhurave nga Akciza, me përjashtim të degëve doganore Tiranë, Rinas, Shkodër, Korçë, Lezhë, Tri urat, të gjitha degët e tjera doganore, janë paraqitur me mosrealizim.

d- Realizimi i të ardhurave nga Taksa nacionale (renta minerare). Të ardhurat nga "Taksa nacionale (renta minerare)", rezultojnë me një mosrealizim në vlerën 765 milion lekë, ose në masën 70%, kundrejt planit përfundimtar, ndërsa në krahasim me planin fillestar të ardhurat nga "Taksa nacionale (renta minerare)" paraqiten me mos realizim në vlerën 1,105 milion lekë ose në masën 61.9%. Me mosrealizim në të ardhurat nga "Renta minerare" kanë rezultuar të gjithë degët doganore, me përjashtim të Degës Doganore Peshkopi e cila rezulton me një tejkalim të planit në vlerën 0.55 milion lekë. Degët Dogane me mosrealizimin më të lartë paraqiten Dega Doganore Vlorë në vlerën 636 milion lekë si dhe Dega e Doganës Durrës në vlerën 93 milion lekë.

Mbi problematikat e konstatuara në auditimet e KLSH në Degë Doganore

Nga auditimi në Degën Doganore Tiranë kanë rezultuar veprime e mosveprime në kundërshtim me kërkesat e legjislacionit doganor, si dhe të dispozitave tjera ligjore e nënligjore mbi bazën e të cilave e ushtron veprimtarinë Administrata Doganore, që kanë sjellë të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit në total 83,127 mijë lekë. Nga auditimi i dokumentacionit bashkëlidhur praktikave doganore IM4, kryesisht me origjinë NEU, por edhe EU ka rezultoi se, në disa raste është pranuar transaksioni edhe pse evidentohen mospërputhje të dokumentacionit bashkëlidhur praktikës me kërkesat e kuadrit rregullator në fuqi lidhur me vlerësimin e mallrave, në zbatim të neneve 65-71 të Kodit Doganor si dhe indikatorëve të përcaktuar në pikën 7 të Udhëzimit nr. 3, datë 23.01.2018 të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë "Për vlerësimin e mallrave për qëllime doganore". Në këto kushte nga ana e Sektorit të Vlerësimit Doganor në Qendër (SQV), si dhe nga ana e Sektorit të Kontrollit Aposterior Operativ (SKAO), me qëllim standardizimin e procedurave të shqyrtimit të vlerës së mallit për të evituar arbitraritetin, abuzivitetin dhe pabarazinë nuk duhej të pranohej transaksioni por duhej të aplikoheshin metodat e mëposhtme; së pari, "Vlerat e mallrave identike apo të ngjashme të pranuar me transaksionin në sistemin doganor brenda 3 muajve të fundit", ku nga verifikimi në sistemin ORACLE, rezulton se çmimi për të njëjtin artikull, nga e njëjta origjinë, nga i njëjti eksportues për të njëjtin importues paraqitet i ndryshëm; së dyti, "Vlerat e mallrave të dërguara zyrtarisht nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave si të dhëna të disponueshme etj", ku nga verifikimi rezulton se çmimet e deklaruara dhe transaktuara të artikujve në sistemin ORACLE, krahasuar me çmimet e publikuara në faqen zyrtare të DPD dhe të miratuara nga komisioni Add-Hoc pranë Ministrisë së Financave dhe Urdhrit nr. 779 prot, datë 16.01.2013 të DPD "Mbi rishikimin e disa indikatorëve kontrolli shtesë në vlerësimin doganor të mallrave me origjinë nga vendet jashtë BE/NEU", janë shumë të ulëta; së treti,

“Vlera e produktit nuk mund të jetë me e ulët se vlera e lëndës së parë me të cilën është prodhuar”, ku nga verifikimi rezulton se çmimet e deklaruar të artikujve në sistemin ORACLE, në disa raste janë nën çmimin e lëndës së parë; së katërti, “Vendi i origjinës me risk: Azisë, Lindjes së Largët, Vendeve Arabe, Zonave të Lira (zona off-shore), Amerika Latine”, ku nga verifikimi rezulton se janë trajtuar me transaksion mallrat e importuar nga këto vende, të cilat përcaktohen me risk të lartë me të cilat administrata doganore nuk ka marrëveshje bashkëpunimi; së pesti, “fatura nuk është lëshuar nga prodhuesi, pra vend i origjinës ndryshon nga vendi ku lëvrohet malli”, rezulton se nga verifikimi, transaksioni është kryer nga kompani me seli të ndryshme nga vendi i origjinës dhe dërgues i mallit; së gjashti, “Kontrata me firmën shitëse, përmbajtja e faturave nga i njëjti furnizues paraqet luhatje jo të zakonshme në vlerë”, rezulton se, nga verifikimi, për importet nuk rezulton kontratë bashkëngjitur praktikave doganore me firmën shitëse; së shtati, në asnjë rast nuk është bërë asnjë investigim lidhur me verifikimin e faturave të deklaruar apo verifikim aposterior nga grup i përbashkët lidhur me çmimin e produkteve në treg.

4.1.3. Të ardhura nga pushteti vendor.

Sipas projekt buxhetit, ligjit për Buxhetin e vitit 2020, ndryshimet e ndodhura gjatë vitit me Aktet Normative përkatëse, Akti Normativ nr. 6, datë 21.03.2020, Akti Normativ nr. 15, datë 15.04.2020, Akti Normativ nr. 28, datë 02.07.2020, Akti Normativ nr. 34, datë 16.12.2020 dhe krahasuar me realizimin faktik bazuar në tabelën fiskale të buxhetit të konsoliduar, vlera e të ardhurave të pushteti vendor (të ardhurat nga tarifat dhe taksat vendore) paraqitet si në tabelën në vijim. Këto të ardhura përbehen nga të ardhurat nga taksat lokale, të ardhurat nga tatimi mbi pasurinë dhe të ardhurat nga tatimi mbi fitimin e biznesin të vogël.

Tabela: Procesi i planifikimit të ardhurave nga pushteti lokal nga faza e projekt buxhetit deri në AN nr.34 si dhe realizmi.

Në milion lekë

Emërtimi	Projekt Buxhet	Buxhet 2020	AN6	AN15	AN28	AN34	Fakt 2020	Dif.	%	Dif.	%
	1	2	3	4	5	6	7	7-6	7/6	7-3	7/3
Të ardhura nga Pushteti Vendor	26,944	26,944	26,944	26,944	23,045	23,045	21,975	-1,070	95	-4,969	82
Taksa Lokale	21,222	21,222	21,222	21,222	18,422	18,422	16,468	-1,954	89	-4,754	77.6
Tatimi mbi Pasurinë	5,354	5,354	5,354	5,354	4,254	4,254	5,124	870	120	-230	95.7
Tatimi mbi fitimin e biznesit të vogël	369	369	369	369	369	369	384	15	104	15	104

Burimi: MFE

Me ligjin fillestar të buxhetit të ardhurat nga pushteti vendor janë planifikuar në vlerën 36,944 milion lekë. Pas miratimit të Aktit Normativ nr.6, datë 21.03.2021 dhe Aktit Normativ nr. 15.04.2020, të ardhurat nuk kanë pësuar ndryshime. Ndërsa Aktin Normativ nr. 28 dhe me Aktin Normativ nr.34, të

ardhurat nga pushteti vendor janë planifikuar në vlerën 23,045 milion lekë, duke u ulur për vlerën janë ulur për vlerën 3,899 milion lekë, krahasuar me planifikimin fillestar.

Për vitin 2020, referuar tabelës së Treguesve Fiskal të Konsoliduar të ardhurat nga pushteti vendor janë realizuar në vlerën 21,975 milion lekë, kundrejt 23,045 milion lekë të planifikuara me planin fillestar ose në masën 95%, me mos realizimin në vlerën 1,070 milion lekë. Në krahasim me planin e ndryshuar (AN34), të ardhurat nga pushteti vendor janë realizuar në masën 82% me mos realizimin në vlerën 4,969 milion lekë.

Tabela në vijim paraqet trendin e realizimit të ardhurave nga taksat dhe tarifat e pushtetit vendor nga viti 2013 deri në vitin 2020.

Trendi i realizimit të ardhurave nga pushteti vendor.

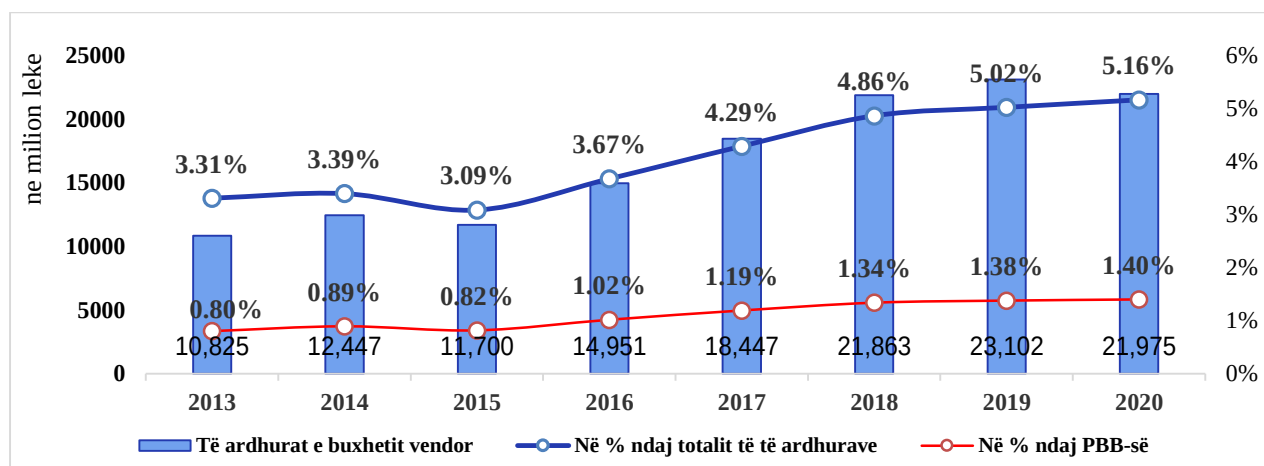
Në milion lekë

Emërtimi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Të ardhurat e pushtetit vendor	10,825	12,447	11,700	14,951	18,447	21,863	23,102	21,975
Dif. nga viti i mëparshëm		1,622	-747	3,251	3,496	3,416	1,239	-1,127
Në % nga viti mëparshëm		115%	94%	128%	123%	119%	106%	95.1%

Burimi: MFE

Në mënyrë grafike, trendi i realizimit të Ardhurave nga Pushteti Vendor si dhe të ardhurat vendore në raport me totalin e të ardhurave publike dhe Produktit të Brendshëm Bruto paraqiten si më poshtë:

Grafiku: Të ardhurat vendore në raport me totalin e të ardhurave publike dhe PBB.

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Të ardhurat e pushtetit vendor për vitin 2020, janë ulur në vlerën 1,127 milion lekë ose 5% më pak krahasuar me vitin 2019, ku të ardhurat e pushtet vendor janë realizuar në vlerën 23,102 milion lekë.

Për vitin 2020, taksat lokale janë realizuar për vlerën 16,452 milion lekë, kundrejt 18,422 milion lekë të planifikuara me Aktin Normativ rr.34, realizuar në masën 95%, me mosrealizimin në vlerën 1,975 milion lekë. Në krahasim me planin fillestar, taksat lokale janë realizuar në masën 81%, me mos realizimin në vlerën 4,754 milion lekë.

Tatimi mbi Pasurinë (ndërtesat), për vitin 2020 është realizuar për vlerën 5,124 milion lekë, kundrejt 4,254 milion lekë të planifikuara me Aktin Normativ nr.34, realizuar në masën 120%, ose realizuar më shumë për vlerën 870 milion lekë. Në krahasim me planin fillestar, të ardhurat e pushtetit vendor nga tatimi mbi pasurinë janë realizuar në masën 98.7%, ose me mos realizimin për vlerën 230 milion lekë.

Tatimi mbi Biznesin e vogël, për vitin 2020 është realizuar për vlerën 384 milion lekë, kundrejt 369 milion lekë të planifikuar me ligjin e buxhetit dhe Aktit Normativ nr.34, realizuar në masën 104%, ose realizuar më shumë për vlerën 15 milion lekë.

Referuar bazës së të dhënave të Drejtorisë së Financave Vendore, të ardhurat e pushtetit vendor në total janë në vlerën 24,205 milion lekë kundrejt 21,975 milion lekë të raportuar nga Drejtoria e Thesarit në Tabelën e Treguesve Fiskalë të Konsoliduar të Shtetit, pra me një diferencë në vlerën 2,230 milion lekë, nga e cila, vlera 2,246 milion lekë përfaqëson “Të ardhurat jo tatimore të pushtetit vendor”, të cilat realisht janë përfituar dhe realizuar nga pushteti vendor por për efekt të raportimit të Treguesve Fiskalë të Konsoliduar këto të ardhura raportohen në zërin “Të ardhura jo Tatimore”.

Drejtorja e Financave Vendore, në raportin vjetor “Financat Publike Vendore 2020”, ka raportuar se të ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore janë në vlerën 21,975 milion lekë, ndërsa në bazën e të dhënave të po kësaj Drejtorie, të ardhurat nga taksat dhe tarifat rezultojnë në vlerën 21,959 milion lekë, me diferencë në vlerën 16 milion lekë e cila përfaqëson arkëtimet e “Taksë vendore e ndikimit në infrastrukturën nga ndërtimet e reja dhe legalizimi”, të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, të cilat arkëtohen nga kjo ministri dhe më pas u transferohen njësive të qeverisjes vendore. Drejtoria e Financave Vendore pavarësisht se në raportin vjetor ka raportuar se të ardhurat nga taksat dhe tarifat vendore janë në vlerën 21,975 milion lekë, nuk disponon informacion se cila njësi të qeverisjes vendore kanë përfituar të ardhura nga transferimi i taksës vendore nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë tek njësitet e qeverisjes vendore.

Mbi problematikat e konstatuara në auditimet e KLSH në qeverisjen vendore për të ardhurat vendore Nga auditimet e ushtruara në 28 Njësi të Qeverisjes Vendore (Bashki, dhe Agjenci), KLSH ka konstatuar se planifikimi i të ardhurave nuk është bërë i studiuar, pasi ka pasur rezerva për rritjen e planit të taksave e tarifave vendore, ku për disa lloj taksat e tarifa vendore nuk është patur parasysh realizimi i vitit të mëparshëm, etj.

Auditimet e ushtruara nga KLSH janë përqendruar kryesisht në zbatimin e ligjshmërisë, lidhur me administrimin, planifikimin e të ardhurave me qëllim arkëtimin e tyre në buxhetin e Bashkive. Në përfundim të të cilave krahas punës së bërë janë konstatuar edhe mjaft parregullsi dhe shkelje të dispozitave ligjore në fuqi.

Këto shkelje kanë sjellë një efekt negativ për të ardhurat e buxhetit të Bashkive në vlerën total 1,032,476 mijë lekë, nga e cila; vlera 216,960 mijë lekë nga mos zbatimi i ligjit për taksat dhe tarifat vendore, vlera 69,417 mijë lekë nga keqadministrimi i pronës shtetërore të dhëna me qera dhe koncesione, vlera 335,634 mijë lekë nga mos arkëtimi i gjobave të vendosura nga Inspektorati i Mbrojtjes së Territorit, vlera 228,225 mijë lekë nga shkelje të legjislacionit tatimor dhe të tjera në vlerën 182,802 mijë lekë përfaqëson efekt negativ në të ardhurash (mos pajisja me autorizim e karburanteve, taksa e ndikimit në infrastrukturë etj),

Nga njësitet e audituara, është konstatuar se nuk janë marrë masa për arkëtimin e taksës së ndikimit në infrastrukturë për objektet ndërtimore që legalizohen nga ALUIZNI, duke krijuar të ardhura të munguara për buxhetin e njësisë vendore, ku përmendim “Bashkinë Kukës” në vlerën 1,269 mijë lekë, “Bashkinë Lushnjë” në vlerën 24,854 mijë lekë, “Bashkinë Pogradec” në vlerën 21,204 mijë lekë, “Bashkinë Shkodër” në vlerën 220,380 mijë lekë, etj.,

Gjatë auditimit të tarifave vendore për subjektet që tregtojnë hidrokarbure dhe derivatet e tyre, u konstatuan se ka mangësi në plotësimin e të dhënave të këtyre subjekteve në përgjithësi dhe

debitorëve në veçanti, si p.sh., në krijimin e një regjistri të posaçëm për këto lloj subjektesh, në evidentimin e subjekteve që e ushtrojnë këtë lloj aktiviteti dhe në mbledhjen e detyrimeve specifike për këto kategori biznesi. Në lidhje me pajisjen me lejet përkatëse të tregtimit dhe pagesat e tyre, në disa raste është konstatuar se tarifa është aplikuar në mënyrë të gabuar, ndërsa në raste të tjera nuk është aplikuar, të cilat përbëjnë të ardhura të munguara për njësitë vendore nga ku përmendim: “Bashkia Durrës” në vlerën 123,000 mijë lekë, “Bashkia Shkodër” në vlerën 40,000 mijë lekë, “Bashkia Lushnjë” në vlerën 39,100 mijë lekë, “Bashkia Tropojë” në vlerën 5,940 mijë lekë etj.

Të ardhura nga fonde speciale janë realizuar në shumën 97,699 milion lekë ose 22.94% e të ardhurave të përgjithshme buxhetore. Krahasuar me planin fillestar prej 104,025 milion lekë, këto të ardhura paraqiten me një mos realizim në shumën 6,326 milion lekë, ndërkohë që krahasuar me planin e ndryshuar, mos realizimi paraqitet në shumën 699 milion lekë dhe efektet e ndryshimeve të planit përgjatë vitit si dhe realizimi faktik paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Lloji I të ardhurave	Buxheti 2020	AN nr.6	AN nr. 15	AN nr. 28	AN nr. 34	Faktik 2020
Te ardhurat nga Fondet Speciale	104,025	104,025	104,025	95,000	97,000	97,699
Sigurimi Shoqëror	88,609	88,609	88,609	80,840	82,540	83,515
Sigurimi Shendetesor	14,416	14,416	14,416	13,160	13,460	13,023
Te ardhurat per kompensimin ne vlere te pronareve	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,161

Burimi: MFE

Të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shoqërore janë realizuar në shumën 83,515 milion lekë me mbi realizim në shumën 975 milion lekë nga plani i ndryshuar prej 82,540 milion lekë dhe me një mos realizim në shumën 5,094 milion lekë nga plani fillestar prej 88,609 milion lekë.

Të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shëndetësore janë realizuar në shumën 13,023 milion lekë me mos realizim në shumën 437 milion lekë nga plani i ndryshuar dhe mos realizim në shumën 1,393 milion lekë nga plani fillestar.

Të ardhurat për kompensimin në vlerë të pronarëve janë realizuar në shumën 1,161 milion lekë duke u realizuar me shumën për 161 milion lekë nga plani prej 1,000 milion lekë.

Realizimi faktik përgjatë vitit 2020 i të ardhurave nga fondet speciale, krahasuar me vitet e kaluara paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Të ardhurat nga Fondet speciale	71,726	79,153	86,796	93,153	98,411	97,699
Dif. nga viti i mëparshëm		7,427	7,643	6,357	5,258	-712
Në % nga viti mëparshëm		10.35%	9.66%	7.32%	5.64%	-0.72%

Burimi: MFE

Konstatohet se përgjatë vitit 2020 rezulton një ulje e të ardhurave nga fondet speciale në 0.72% në krahasim me vitin 2019, në ndryshim nga vitet e kaluara ku rritja vjetore ka rezultuar ndërmjet 5-10%.

Të ardhurat jotatimore

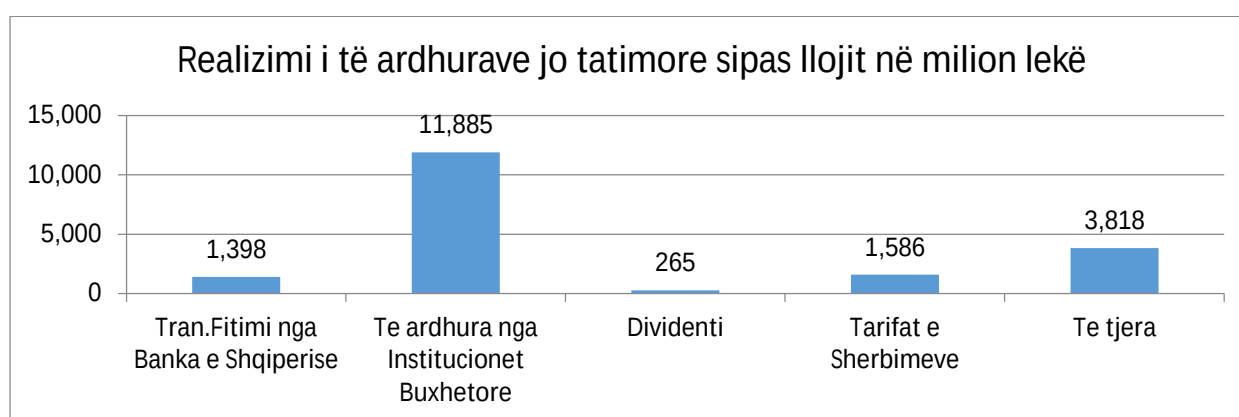
Të ardhurat jotatimore janë realizuar në shumën 18,953 milion lekë ose 4.45% e të ardhurave të përgjithshme buxhetore, duke u paraqitur me një mos realizim në shumën 1,572 milion lekë nga plani i rishikuar me aktin normativ të fundit të vitit. Krahasuar me realizimin faktik të vitit 2019 këto të ardhura paraqiten në ulje me 6,314 milion lekë dhe realizimi i këtyre të ardhurave përgjatë viteve paraqitet:

Në milion lekë

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Të ardhura jo tatimore	25,683	22,498	20,778	22,412	25,267	18,953
Dif. nga viti i mëparshëm		-3,185	-1,720	1,634	2,855	-6,314
Rritje/Ulje në %		-12.4%	-7.6%	7.9%	12.7%	-25.0%

Burimi: MFE

Sipas llojit të të ardhurave jotatimore realizimi për vitin 2020 realizimi paraqitet si më poshtë:

Burimi: MFE

4.2 SHPENZIMET BUXHETORE

Shpenzimet e përgjithshme buxhetore për vitin 2020 sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë rezultojnë në shumën 536,508 milion lekë, nga 579,535 milion lekë sipas planit përfundimtar të aktit normativ nr. 34, me një mos realizim në shumën 43,027 milion lekë ose 7.5 %, ndërkohë që krahasuar me planin fillestar, prej 549,374 milion lekë mosrealizimi llogaritet në rreth 12,866 milion lekë. Krahasuar me një vit më parë, shpenzimet e përgjithshme janë rritur me 44,611 milion lekë, ose 9% më shumë, ndërkohë që krahasimi i shpenzimeve të përgjithshme ndër vite paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Shpenzimet e përgjithshme	437,408	433,697	461,410	476,147	491,897	536,508
Diferenca nga viti i mëparshëm		-3,711	27,637	14,737	15,750	44,611
Në % nga viti mëparshëm		-0.83%	6.37%	3.19%	3.31%	9.07%

Burimi: MFE

Të analizuara përkundrejt projekt buxhetit, planit fillestar të miratuar me ligjin nr. 88/2019, ndryshimet me akte normative përgjatë vitit dhe realizimit faktik për vitin 2020 sipas llojit natyrës së shpenzimeve paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Nr.	EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
	TOTALI I SHPENZIMEVE	531,974	549,374	558,374	558,374	579,535	579,535	536,508
I.	Shpenzime Korrente	446,433	446,035	448,335	446,223	441,498	441,998	421,367
1	Personeli	83,856	83,203	83,023	82,152	81,884	81,134	76,895
2	Interesat	40,950	40,950	41,450	41,450	40,300	39,160	34,393
3	Shpenzime Operative Mirembajtje	50,021	49,846	50,626	49,336	51,117	51,287	48,906
4	Subvencionet	1,290	1,290	1,290	1,340	1,540	1,960	1,478
5	Shpenzime per Fondet Speciale	188,588	188,592	189,792	189,792	188,372	189,372	179,365
6	Shpenzime per Buxhetin Vendor	57,128	57,554	57,554	57,554	53,485	53,285	51,627
7	Shpenzime te tjera	24,600	24,600	24,600	24,600	24,800	25,800	28,703
II.	Transferime kapitale							988
III.	Fondi Rezerve	1,700	1,700	9,200	16,200	16,200	16,200	12,052
IV.	Shpenzime Kapitale	83,841	81,639	80,839	75,950	87,837	89,337	85,309
V.	Fond Shpronesimi							200
VI.	Fondi I Rindertimit		20,000	20,000	20,000	34,000	32,000	16,591

Burimi: MFE

II.1. Shpenzimet korrente janë realizuar në shumën 421,367 milion lekë, nga 441,998 milion lekë sipas planit të ndryshuar, me një mos realizim në shumën 20,631 milion lekë.

II.1.1 Shpenzimet për personelin janë realizuar në shumën 76,895 milion lekë përkundrejt planit përfundimtar sipas aktit normativ nr. 34 në shumën 81,134 milion lekë, me një mos realizim në shumën 4,239 milion lekë. Të analizuara sipas llojit të shpenzimit për vitin 2020 këto shpenzime paraqiten:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Personeli	83,856	83,203	83,023	82,152	81,884	81,134	76,895
Paga	70,994	70,414	70,254	69,472	69,508	68,847	65,800
Kontributi per Sigurime Shoqerore	11,562	11,488	11,469	11,380	11,356	11,267	10,563
Fondi i vecante i pagave	300	300	300	300	240	240	0
Arsimi i Larte nga te ardhurat e veta	1,000	1,000	1,000	1,000	780	780	532

Burimi: MFE

Shpenzimet për paga janë realizuar në shumën 65,800 milion lekë, me një mos realizim në shumën 3,047 milion përkundrejt planit të ndryshuar prej 68,847 milion lekë ose në masën 4.43%.

Shpenzimet për kontribute për sigurime janë realizuar në shumën 10,563 milion lekë përkundrejt planit të ndryshuar prej 11,267 milion lekë, ndërkohë që shpenzimet për personelin nga të ardhurat nga arsimi i lartë janë realizuar në shumën 532 milion lekë nga 780 milion lekë sipas planit të ndryshuar.

II.1.2. Shpenzimet për interesat janë realizuar në shumën 34,393 milion lekë nga 39,160 milion lekë të planifikuara me aktin normativ nr.34, me një mos realizim në shumën 4,767 milion lekë, ndikuar nga mos realizimi i fondit të kontigjencës për risqet e borxhit sipas tabelës bashkëngjitur:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Interesat	40,950	40,950	41,450	41,450	40,300	39,160	34,393
Te Brendshme	23,500	23,500	24,000	24,000	23,200	22,610	22,351
Te Huaja	13,450	13,450	13,450	13,450	13,000	12,450	12,042
Kontingjencë për risqet e borxhit	4,000	4,000	4,000	4,000	4,100	4,100	

Burimi: MFE

II.1.3. Shpenzimet operative dhe mirëmbajtje janë realizuar në shumën 48,906 milion lekë, nga 51,287 milion lekë sipas planit përfundimtar të miratuar me aktin normativ nr. 34, duke paraqitur një mosrealizim në shumën 2,381 milion lekë.

II.1.4. Shpenzimet për subvencione janë realizuar në shumën 1,478 milion lekë nga 1,960 milion lekë sipas planit përfundimtar dhe planit fillestar prej 1,290 milion lekë.

II.1.5. Shpenzime për fondet speciale janë realizuar në shumën 179,365 milion lekë, nga 189,372 milion lekë sipas planit të ndryshuar dhe planit fillestar në shumën 188,592 milion lekë. Mosrealizimi paraqitet në shumën 10,007 milion lekë në krahasim me planin e ndryshuar, ndikuar kryesisht nga mos realizimi nga sigurimet shoqërore në rreth 4,517 milion lekë dhe mos realizimi nga sigurimet shëndetësore në rreth 2,415 milion lekë, paraqitur në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Shpenzime per Fondet Speciale	188,588	188,592	189,792	189,792	188,372	189,372	179,365
Sigurime Shoqerore	137,468	137,468	137,468	137,468	136,968	138,668	134,152
Politika te reja pensionesh	2,520	2,520	2,520	2,520	2,100	2,100	0
Sigurime Shendetesore	44,100	44,104	45,304	45,304	45,304	45,704	43,289
Shpenzime per Kompensimin ne Vlere te Pronareve	4,500	4,500	4,500	4,500	4,000	2,900	1,924

Burimi: MFE

Për sigurimet shoqërore janë kryer shpenzime në shumën 134,152 milion lekë, duke përfshirë edhe fondin prej 3,400 milion lekë për shpërblimin e pensionistëve në fund të vitit, alokuara me aktin normativ nr. 34. Për sigurimet shëndetësore janë kryer shpenzime në shumën 43,289 milion lekë nga 45,704 milion lekë të planifikuara sipas planit të ndryshuar dhe 44,104 sipas planit fillestar. Shpenzimet për kompensimin në vlerë të pronarëve janë realizuar në shumën 1,924 milion lekë, nga 2,900 milion lekë sipas planit të ndryshuar dhe 4,500 milion lekë sipas planit fillestar.

II.1.6. Shpenzimet për buxhetin vendor janë realizuar në shumën 51,626 milion lekë sipas raportimit të MFE, përkundrejt planit të rishikuar prej 53,285 milion lekë, me burim financimi transfertat nga buxheti i shtetit dhe të ardhurat e veta të pushtetit vendor si dhe financimin e huaj. Krahasuar me planin fillestar mos realizimi paraqitet në shumën 5,927 milion lekë ndërkohë që krahasuar me planin e ndryshuar mos realizimi paraqitet në shumën 1,658 milion lekë.

II.1.7 Shpenzimet të tjera sociale janë realizuar në shumën 28,703 milion lekë, përkundrejt 25,800 milion lekë sipas planit të ndryshuar dhe 24,600 milion lekë sipas planit fillestar, duke u paraqitur me mbi realizim. Të krahasuar sipas llojit të pagesave të realizuara paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Shpenzime te tjera	24,600	24,600	24,600	24,600	24,800	25,800	28,703
Pagesa e Papunesise	600	600	600	600	800	800	888
Ndihma Ekonomike dhe Paaftesia	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	22,000	23,996
Kompensim per ish te perndjekurit politike	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
Bonusi i lindjeve	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,820

Burimi: MFE

Pagesa e papunësisë është realizuar në shumën 888 milion lekë nga 800 milion lekë të planifikuara me aktin normativ nr. 34. Mbi realizimi më i madh konstatohet në ndihmën ekonomike dhe paaftësinë në shumën 23,996 milion të realizuar përkundrejt 22,000 milion lekë sipas planit të ndryshuar. Realizmi i shpenzimeve për kompensim për të përndjekurit politikë paraqitet në shumën 1,000 milion lekë, në të njëjtin nivel me planin e ndryshuar, ndërkohë që edhe për vitin 2020 me mbi realizim paraqiten pagesat për bonusin e lindjes në shumën 2,820 milion lekë përkundrejt 2,000 milion lekë të planifikuara.

II.2 Shpenzimet nga fondi rezervë sipas raportimit nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë janë realizuar në shumën 12,052 milion lekë, ku përfshihet vetëm realizimi i kontigjencës për paketat sociale anti-covid si në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr. 88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Fondi Rezerve	1,700	1,700	9,200	16,200	16,200	16,200	12,052
Fondi Rezerve	1,700	1,700	2,700	2,700	2,700	2,700	
Kontigjenca per paketen sociale anti-COVID			6,500	13,500	13,500	13,500	12,052

Burimi: MFE

Me aktin normativ nr. 6 është miratuar fondi prej 6,500 milion lekë për mbështetjen e pagave ndaj biznesit të prekur nga efektet e kufizimit të aktivitetit si pasojë e pandemisë dhe kjo mbështetje është shtuar me 6,000 milion lekë me aktin normativ nr. 15.

II.3 Shpenzimet kapitale sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në treguesit e konsoliduar fiskalë janë realizuar në shumën 85,309 milion lekë nga 89,337 milion sipas planit përfundimtar të miratuar me aktin normativ nr. 34 me një mos realizim në shumën 4,028 milion lekë, ndikuar kryesisht nga mos realizimi i financimit të huaj me 2,962 milion lekë dhe mos realizimi i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm 1,106 milion lekë. Planifikimi fillestar, ndryshimet gjatë vitit dhe realizimi faktik paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt 2020	Buxheti	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Shpenzime Kapitale		83,841	81,639	80,839	75,950	87,837	89,337	85,309
Financimi Brendshëm		50,123	51,321	50,521	46,266	59,153	60,653	59,547
Investime nga te ardhurat e Arsimit të Lartë		1,200	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,040
Financimi Huaj		32,518	29,318	29,318	28,684	27,684	27,684	24,722

Burimi: MFE

Krahasuar me planin fillestar të miratuar me ligjin nr.88/2019, shpenzimet kapitale janë realizuar më shumë për 3,670 milion lekë, duke qenë se gjatë vitit 2020 është rritur vlera e shpenzimeve kapitale me efektin më të madh sipas shtesës së planit të bërë me aktin normativ nr. 28 ku plani është shtuar me 11,887 milion lekë.

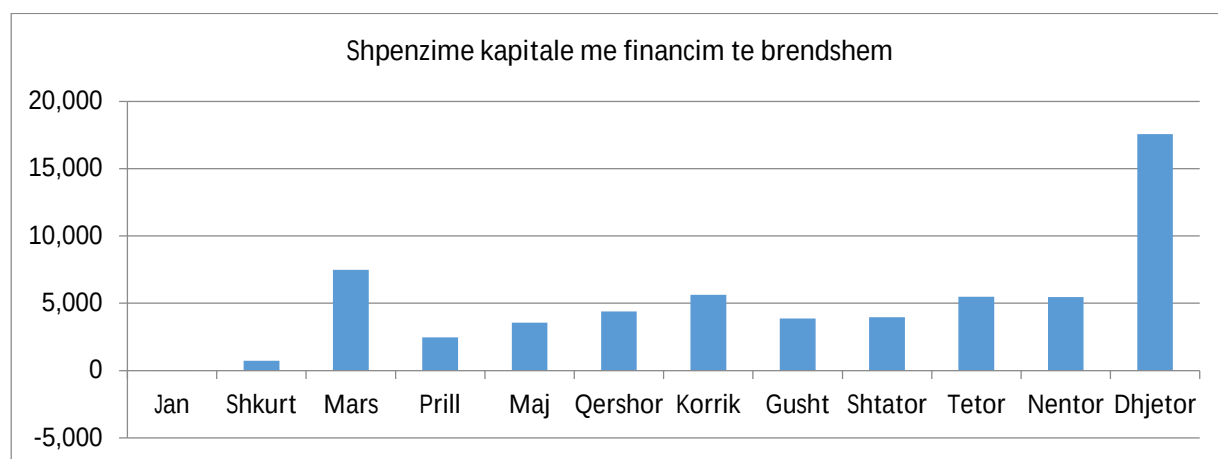
II.3.1 Shpenzimet kapitale me financim të brendshëm janë realizuar në shumën 60,587 milion lekë, nga 51,531 milion lekë të realizuar një vit më parë, me një rritje në masën 17,57%, ndërkohë që rritja vit pas viti paraqitet si në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Kapitale Financim i brendshëm	38,133	39,118	46,177	52,225	51,531	60,587
Dif. nga viti i mëparshëm		985	7,059	6,048	-694	9,056
Dif. në % nga një vit më parë		2.58%	18.05%	13.10%	-1.33%	17.57%

Burimi: MFE

Realizimi i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm është përqendruar kryesisht në muajin dhjetor, ose rreth 29% e shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm, paraqitur në grafikun e mëposhtëm:

Burimi: MFE

II.3.2. Shpenzimet kapitale me financim të huaj, janë realizuar në shumën 24,722 milion lekë sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në treguesit e konsoliduar fiskalë, përkundëjt planit përfundimtar prej 27,684 milion lekë, me një mos realizim në masën 10%.

II.4.Fondi i rindërtimit

Në ligjin nr.88/2019 është parashikuar një fond rindërtimi për shkak të fatkeqësisë natyrore të tërmetit të ndodhur në vitin 2019. Miratimi i tij në ligjin fillestar, ndryshimet e ndodhura në plan përgjatë vitit si dhe realizimi faktik përgjatë vitit 2020 paraqiten si më poshtë:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakt
Fondi I Rindërtimit		20,000	20,000	20,000	34,000	32,000	16,591
Grante					3,000	3,000	
Shpenzime					31,000	29,000	16,591
nga te cilat : Qeverisja Qendrore (kap 1)							7,144
Qeverisja Vendore							9,447
nga te cilat: kapitull 1							8,386
kapitull 6							1,061

Burimi: MFE

Fondet për procesin e rindërtimit janë realizuar në shumën 16,591 milion lekë, nga 32,000 milion lekë të planifikuara sipas aktit normativ nr. 34, me një mos realizim në shumën 15,409 milion lekë, ose 48.15%. Në pjesën më të madhe këto fonde janë realizuar në qeverisjen vendore në shumën 9,447 milion lekë, nga të cilat në me burim financimi transfertën e pakushtëzuar në shumën 8,386 milion lekë dhe me burim financimi të ardhurat e veta në shumën 1,061 milion lekë. Shpenzimet nga fondi i rindërtimit të kryera nga ana e qeverisjes qendrore rezultojnë në shumën 7,144 milion lekë sipas raportimit në treguesit e konsoliduar fiskalë.

Referuar përcaktimeve të bëra në ligjin nr.88/2019 për fondin e rindërtimit është cituar në nenin 7 të tij që “Fondi i Rindërtimit prej 20 miliardë lekë, i cili përdoret për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019, përbëhet nga:

Grante 7 miliardë lekë

Shpenzime të buxhetit të shtetit 13 miliardë lekë

Fondi prej 20 miliardë lekë, shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi, të miratuar në tabelën 1, të nenit 11 të këtij ligji.

Çdo e ardhur në formë granti me destinacion përballimin e pasojave të tërmetit, mbi tavanin prej 7 miliardë lekë, rrit në të njëjtën masë të ardhurat dhe shpenzimet e Fondit të Rindërtimit, duke shtuar kufijtë e përcaktuar në nenin 1, 2, 8 dhe 11, si dhe kufijtë e miratuar në tabelat 1 dhe 4, të nenit 11, të këtij ligji.

Në fund të vitit buxhetor, fondet e pashpenzuara trashëgoohen në vitin pasardhës dhe përdoren për të njëjtin qëllim.

Mënyra e përdorimit të Fondit të Rindërtimit, programet buxhetore ku do alokohet fondi si dhe institucionet dhe agjencitë, zbatuese të tij, përcaktohen nga Këshilli i Ministrave. ”. Ky fond i parashikuar për tu trashëguar edhe në vitet e ardhshme buxhetore është planifikuar vetëm për vitin 2020, duke mos parashikuar buxhet për vitet 2021 dhe 2022 sipas tabelës së mëposhtme, marrë nga tabela 4 e ligjit të buxhetit.

Në milion lekë

Nr.	EMERTIMI	Buxheti 2020	Buxheti 2021	Buxheti 2022
VII	Fondi I Rindertimit	20,000		

Burimi: MFE

Me aktin normativ nr. 6 datë 21.03.2020, paragrafi i tretë i nenit 7 është riformuluar duke përcaktuar përdorimin e fondit të rindertimit edhe në formën e transfertës së pakushtëzuar që shton kufijtë e tabelës 3 të ligjit duke cituar “Fondi prej 20 miliardë lekë, shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi, të miratuar në tabelën 1, të nenit 11 të këtij ligji, si dhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar të miratuar në tabelën 3, të nenit 15 të këtij ligji.”, pra pa ndryshuar vlerën për vitin buxhetor 2020 dhe as për vitet e ardhshme buxhetore.

Me aktin normativ nr. 28 datë 02.07.2020, neni 7 i ligjit të buxhetit është ndryshuar përsëri duke përcaktuar fondin e rindertimit në shumën 34 miliardë lekë, ndarë në shumën 3 miliardë lekë grante dhe shpenzime të buxhetit të shtetit 31 miliardë lekë. Pra fondi i rindertimit është rritur me 14 miliard lekë në total dhe njëkohësisht është ndryshuar klasifikimi i burimit të financimit duke ulur shumën e granteve të planifikuara dhe duke rritur shpenzimet e buxhetit të shtetit. Edhe në këtë akt normativ, është ndryshuar vetëm vlera e buxhetit për vitin 2020, duke parashikuar 0 lekë për vitet 2021 dhe 2022 dhe njëkohësisht mundësinë e trashëgimit të tij në vitet pasardhëse.

Me Aktin normativ nr. 34 datë 16.12.2020, neni 7 i ligjit të buxhetit është ndryshuar duke përcaktuar fondin e rindertimit në shumën 32 miliardë lekë, ndarë në shumën 3 miliardë lekë grante dhe shpenzime të buxhetit të shtetit 29 miliardë lekë. Pra fondi i rindertimit është ulur me 2 miliard lekë e reflektuar në uljen e shpenzimeve të buxhetit të shtetit. Edhe në këtë akt normativ, është ndryshuar vetëm vlera e buxhetit për vitin 2020, duke parashikuar 0 lekë për vitet 2021 dhe 2022 dhe njëkohësisht mundësinë e trashëgimit të tij në vitet pasardhëse.

Nga auditimi sipas informacioneve të vendosura në dispozicion nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, për detajimin e përdorimit të fondit të rindertimit konstatohet se përdorimi i tij përgjatë vitit me VKM përkatëse është kryer si në vijim:

Në lekë

Emertimi	Grante donacione	Pushteti Qendor	Pushteti Vendor	Totali
Plani I përditësuar I detajuar për vitin 2020	2,311,737,866	10,857,507,938	14,908,746,913	28,077,992,717
Plani total I përditësuar sipas VKM	3,610,630,078	32,191,028,656	42,669,062,760	78,470,721,494

Burimi: VKM përpunuar nga KLSH

Nga auditimi konstatohet se vlera e fondeve të shpërndara me VKM deri në 31.12.2020 prej 78,471 milion lekë është mbi vlerën e përcaktuar në ligjin e buxhetit për fondet e parashikuara të rindertimit prej 32,000 milion lekë (shumë kjo e përcaktuar vetëm për vitin 2020). Kështu, shpërndarja e fondeve me VKM nuk është shoqëruar me ndryshim të vlerës së fondit të rindertimit në vitet pasardhëse buxhetore, duke qenë se plani vijon të paraqitet në shumën 0 lekë për vitet 2021 dhe 2022 tabelat shoqëruese të ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar.

4.2.1 Shpenzimet kapitale

A. Mbi problematikat e konstatuara në shpenzimet kapitale me financim të brendshëm

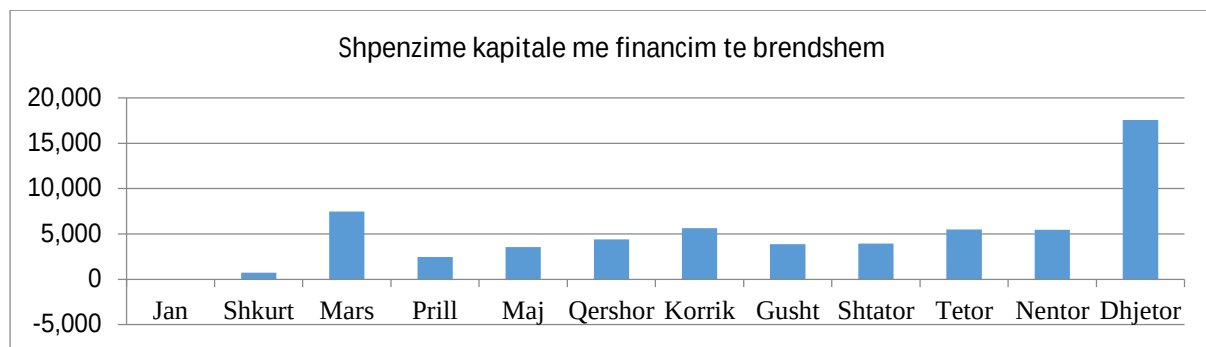
Realizimi i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm raportohet në shumën 59,547 milion lekë nga 60,653 milion lekë të planifikuara sipas Aktit Normativ nr. 34 datë 16.12.2020 dhe investimet kapitale me burim financimi të ardhurat e veta të arsimit të lartë raportohen në shumën 1,040 milion lekë nga 1,000 lekë sipas planit të paraqitur më Aktin Normativ nr. 34 datë 16.12.2020. Realizimi faktik i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm duke përfshirë edhe ato me burim financimi të ardhurat nga arsimit i lartë paraqitet në shumën 60,587 milion lekë, krahasuar me vitet e kaluara në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Emërtimi	Viti 2015	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020
Kapitale Financim i brendshëm	38,133	39,118	46,177	52,225	51,531	60,587
Dif. nga viti i mëparshëm		985	7,059	6,048	-694	9,056
Dif. në % nga një vit më parë		2.58%	18.05%	13.10%	-1.33%	17.57%

Burimi: MFE

Realizimi i shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm është përqëndruar kryesisht në muajin dhjetor ku janë realizuar rreth 29% e shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm, paraqitur në grafikun e mëposhtëm:

Burimi: MFE

Nga audimi mbi detajimin dhe rishpërndarjen e fondeve të investimeve përgjatë vitit 2020 janë konstatuar problematika në lidhje me mosrespektimin e kontrolleve të parashikuara për disiplinimin e angazhimeve buxhetore që përfshijnë: marrjen e angazhimeve pa fonde buxhetore në dispozicion, detajimin e projekteve të investimeve publike me akt normativ pa kaluar në PBA 2020-2022, detajimin e fondeve të investimeve për vetëm vlerën e 20% të kostos së projektit pa buxhet në vitet pasardhëse buxhetore, detajimin e planit buxhetor në 3 vite për kontrata që parashikojnë periudhë faturimi më të vogël se një vit, shkurtimin e fondeve të investimit në momentin e lidhjes së kontratës dhe rialokimin drejt projekteve të tjera të investimit publik detyrime të prapambetura apo në proces nga vitet e kaluara, mos regjistrimin e kontratave dhe obligimit në SIFQ duke krijuar detyrime të prapambetura. Miratimi i dhënë nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në detajimin fillestar të fondeve të investimit apo rialokimet e kryera përgjatë vitit me akte normative ose jo, nuk kanë kontribuar në disiplinimin e angazhimeve buxhetore dhe rrjedhimisht në parandalimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura. Problematika për angazhimet përtej fondeve të disponueshme reflektohet edhe në projekt buxhetin e vitit 2021 në programet e transportit rrugor, programe zhvillimi dhe furnizimi me ujë dhe kanalizime pasi konstatohet përfshirja e planit të buxhetit pas vitit 2023, jashtë periudhës në të cilën miratohet buxheti duke mos marrë në konsideratë financimin trevjeçar të tyre.

Celja e shumë projekte të investimit publik dhe copëzimit të buxhetit për kontratat e nënshkruara apo angazhimet në proces, krijojnë kushte për detyrime të prapambetura dhe presion rritës në nivelin e borxhit publik e imponuar nga nevoja për financim në përputhje me ecurinë e faturimit të punimeve.

Vlerat e detajuara për projektet e investimeve dhe rishikimet e buxhetit përgjatë vitit nuk kanë shkuar për financimin e projekteve ekzistues, por për hapjen e projekteve të reja, duke lejuar krijimin e detyrimeve të prapambetura në këtë program buxhetor, kjo jo në përputhje me parashikimet e bëra në ligjin nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. Me gjithë ndryshimin e buxhetit me akte normative edhe në fund të vitit, shtesa e fondeve buxhetore nuk ka mundur akomodimin e detyrimeve të prapambetura të mbartura dhe ato të krijuara rishtas gjatë vitit. Të detajuara këto problematika përfshijnë:

- Nga auditimi mbi detajimin e fondeve për investimeve publike me financim të brendshëm të miratuara me ligjin nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar, konstatohet se janë detajuar në institucione të ndryshme 19 Projekte Investimi me vlerë 683.8 milion lekë me përshkrimin “Fond i ngrirë”. Institucionet më përfaqësuese ku janë detajuar këto fonde përgjatë vitit përfshijnë Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural si dhe Autoritetin Rrugor Shqiptar. Detajimi i këtyre fondeve të ngrira për investime kapitale nuk është në përputhje me përkufizimin e projektit të investimit publik ku citohet se “Projekt investimi” është një seri punimesh, aktiviteteve apo shërbimesh, që synojnë të përmbushin një objektiv të pandashëm të një natyre specifike ekonomike apo teknike, me qëllime qartësisht të identifikuar”. Rezervimi i fondeve të këtyre investimeve sipas detajimit fillestar nuk krijon mundësinë e zhvillimit të procedurave për prokurimin përgjatë vitit apo kryerjen e pagesave në rast të detyrimeve të mbartura dhe në vijim kryhen rishpërndarje ndërmjet projekteve për çdo njësi shpenzuese. Në fund të vitit, sipas planit përfundimtar, vlera e këtyre projekteve paraqitet në shumën 10.4 milion lekë. Detajimi i këtyre fondeve pa projekt specifik në çeljen fillestare në shumën 683.8 milion lekë nuk është në përputhje me kërkesat e udhëzimit plotësues nr. 2 datë 20.01.2020 të MFE, pika 19, ku janë të parashikuara kriteret dhe përparësitë në financimin e projekteve dhe nuk parashikohet çelja e fondeve të ngrira për investimet kapitale të miratuara.

- Nga auditimi mbi investimet kapitale me financim të brendshëm të realizuara nga të ardhurat dytësore, për vitin 2020 të regjistruara në SIFQ, konstatohet se janë realizuar investime kapitale me financim të brendshëm në vlerën për 309.1 milion lekë. Këto investime nuk kanë plan buxheti të miratuar, ndërkohë që në Tabelën e Treguesve Fiskalë të Konsoliduar janë raportuar të realizuara ndaj planit të buxhetit. Sipas të dhënave të raportuara në investimet e realizuara për vitin 2020, këto investime janë realizuar në pjesën më të madhe nga të ardhurat e veta të njësive buxhetore në programin e shërbimeve të kujdesit dytësor të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në shumën 211 milion lekë.

Nga auditimi mbi investimet kapitale me financim të brendshëm të realizuara me burim financimi të ardhurat e arsimit të lartë konstatohet se janë kontabilizuar në llogarinë 231 “Investime Kapitale Të Trupëzuara” 13 projekte investimi me vlerë 192.6 milion lekë me përshkrimin investimi “Studentë që ndjekin ciklin e parë të studimeve” dhe 1 projekt investimi në shumën 977 mijë lekë me përshkrimin “IAL dhe programe studimi të akredituara”, në disa njësi shpenzuese të ndryshme.

Gjithashtu konstatohet se për këto investime është përdorur i njëjti kod projekti investimi për disa institucione të arsimit të lartë, duke mos identifikuar specifikisht investimet e kryera në nivel produkti investimi me impakt në cilësinë e informacionit të raportuar dhe vështirësi në ndjekjen e ecurisë së tyre.

- Nga auditimi i të dhënave në lidhje me kontratat e nënshkruara për investimet përgjatë vitit 2020, sipas modulit të kontratave në SIFQ konstatohet se janë nënshkruar mbi 500 kontrata për investime publike me vlerë të kontraktuar rreth 23 miliard lekë, pas datës 15 Tetor, jo në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. Institucionet më përfaqësuese të cilat nuk respektojnë këtë përcaktim të ligjit përfshijnë Fondin Shqiptar të Zhvillimit me vlerë të kontraktuar 10 miliard lekë dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë me vlerë të kontraktuar në shumën 7.8 miliard lekë. Lidhja e kontratave pas kësaj date krijon kushtet për lindjen e detyrimeve të prapambetura dhe në të njëjtën kohë për përdorim pa efikasitet të fondeve buxhetore në nivelin e 20% (rreth 5 miliard lekë) të kostos së projektit në vitin e parë të zbatimit të tij, pasi koha e mbetur për përdorimin e këtij fondi deri në fund të vitit buxhetor është shumë e shkurtër.

- Nga auditimi konstatohet se në listën e investimeve publike është paraqitur i planifikuar dhe realizuar në shumën 198 milion lekë projekti 18AV703 “Pagesa ndërkombëtare në institucione financiare të tjera”, në programin 1130 për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë. Ndërkohë, në databazën e pagesave në SIFQ konstatohet se janë kryer pagesa duke përdorur llogarinë e lëshimit të garancive me përfitues Korporatën Shqiptare të Investimeve me numër llogarie 466213 “Garanci te vitit vazhdim për sigurimin e kontratës, të dala” me datë furnitori 31.12.2020. Kjo pagesë është kryer me kod projekti A000005 “Mallra e shërbime(kap.6)”, në shumën 197.8 milion lekë ndërkohë që pjesa tjetër është kryer me kod projekt 18AV703 “Pagesa ndërkombëtare në institucione financiare të tjera” në shumën 197.7 mijë lekë.

Për kryerjen e kësaj pagese janë përdorur llogaritë e garancisë së vitit në vazhdim, ndërkohë që sipas informacioneve mbi investimet kapitale të dërguara nga Drejtoria e Investimeve kjo pagesë rezulton e planifikuar dhe realizuar nga llogaritë e investimeve. Për këtë arsye, vlera prej 197.8 milion lekë nuk rezulton të jetë e pasqyruar në treguesit fiskalë në zërin e investimeve kapitale, duke nënvlerësuar këtë tregues në publikim.

- Nga auditimi mbi investimet kapitale me financim të brendshëm konstatohet se janë raportuar si investime kapitale, shpenzime të kryera për aktivitetin korent të institucioneve buxhetore në shumën 1,198 milion lekë, të cilat duhet të ishin planifikuar dhe realizuar në zërin e shpenzimeve korente sipas klasifikimit të bërë në tabelën 4 të ligjit të buxhetit të vitit. Rastet në të cilat janë konstatuar këto problematika përfshijnë:

-Në Autoritetin Rrugor Shqiptar , konstatohet se raportohet si investim i realizuar në vitin 2020, projekti i investimit me kod M062991 me përshkrim “Vendime gjyqësore në proces” me vlerë për 446.6 milion lekë, buxhetuar dhe realizuar nga ky institucion, nga të cilat 397 milion lekë për vendime gjyqësore të viteve 2014-2019 sipas datës së paraqitur në sistemin informatik financiar të qeverisë, ndërkohë që për planifikimin dhe realizimin e këtyre shpenzimeve duhet të ishin përdorur llogaritë e shpenzimeve operative.

-Në Fondin Shqiptar të Zhvillimit, në programin buxhetor 6210 “Programe zhvillimi” raportohet si investim i realizuar kosto lokale e menaxhimit të projekteve të investimit në shumën 302 milion lekë, me kod projekti “M560322” Projekti i rrugëve dytësore dhe lokale”, me përfitues Fondin Shqiptar të Zhvillimit, ndërkohë që këto fonde përdoren në llogari bankare të nivelit të dytë nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit për aktivitetin e shpenzimeve korente të institucionit.

-Në AZHBR, nga auditimi mbi investimet e realizuara në programin 4250 “Zhvillimi rural” konstatohet se janë raportuar investime kapitale me kod projekt 18AL301 “Përfitues nga Programi IPARD II nga masa 1” në shumën 449 milion lekë, nga kapitulli 3 “kosto lokale”. Në bazën e të dhënave të pagesave të realizuara në SIFQ konstatohet se njësi shpenzuese është AZHBR me përfitues Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë me përshkrimin Fondi Kombëtar IPARD II, kosto lokale dhe sipas pagesës së listave përkatëse.

Këto pagesa kryhen në kuadër të bashkëfinancimit të fondeve të BE për mbështetjen e fermerëve/agroturizimit në kryerjen e investimeve nga ana e investitorëve.

Pjesa e buxhetit të shtetit në kuadër të bashkëfinancimit është në masën 25%, ndërkohë që konstatohet se për nga natyra, nuk kemi të bëjmë me investim kapital, por me grant të dhënë të tretëve. Në këtë mënyrë, treguesit e investimeve publike janë të mbivlerësuar si pasojë e raportimit të realizimit të këtij projekti, pasi nuk kemi të bëjmë me kryerjen e investimeve publike ku pronar është shteti, por dhënie e grantit drejt përfituesve të ndryshëm për kryerjen e investimeve nga ana e tyre.

Të analizuara sipas programeve buxhetore për investime kapitale me financim të brendshëm dhe institucioneve përkatëse ku janë konstatuar problematikat paraqiten si vijon:

-Programi buxhetor 6210 “Programe zhvillimi” nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit. Nga auditimi konstatohet se ky program buxhetor me Aktin Normativ nr. 28 datë 02.07.2020 është rritur me 3 miliard lekë për hapjen e 21 projekteve të reja investimi të cilët nuk kanë kaluar ciklin e menaxhimit të investimeve publike në PBA 2020-20221.

Nga auditimi konstatohet se buxheti i kërkuar për vitin 2021 për këto 21 projekte paraqitet në shumën 6,994 milion lekë, ndërkohë që sipas ligjit nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar tavani buxhetor është miratuar në shumën 3.8 miliard lekë, duke lejuar kështu ndërmarrjen e angazhimeve përtej kufirit të miratuar.

Në vijim, me Aktin Normativ nr. 34 datë 16.12.2020 fondi Programi buxhetor 6210 Programe zhvillimi” nga Fondi Shqiptar i Zhvillimit është ulur me 1.3 miliard lekë. Faktikisht, nga auditimi rezulton se për 20 nga 21 projekte të parashikuara, kontratat e nënshkruara janë në shumën 5,951 milion lekë ndërkohë që fondet në dispozicion në muajin dhjetor 2020 për to paraqiten në shumën 880 milion lekë ose 1,271 milion lekë angazhime përtej tavanit të miratuar për vitin 2021.

Në mënyrë të detajuar, parregullsitë për këto projekte se bashku me ndryshimet e ndodhura përgjatë vitit trajtohen në vijim në lidhje me angazhimet e ndërmarra.

Në lek

Kod projekti	Emertimi	Korrik	Dhjetor	Fakti	Vlera e kontrates
18BN124	Riveshje Aksi Rugor Cermë - Divjakë si dhe degëzimet për fshatrat: Grabian, Çermë, Shkumbin, Bishçukas, Dushkucan - Hallvaxhias - Gërmenj i Madh	130,500,000	30,000,000	29,124,600	219,728,336

1 referuar shkresës së MFE nr. 12507/97 datë 03.08.2020 për miratimin e rialokimit të fondeve me kërkesën e FSHZH me nr. 1453/3 datë 27.07.2020.

18BN125	Ndërtim , Asfaltim, Rrjeti inxhinierik, Rruga Nr.1, Lëkurës, Lot 1+2	138,740,033	60,405,692	54,978,960	228,123,179
18BN126	Rikonstrukcioni i Rrugës Miras-Arrëz	134,700,000	26,373,898	26,000,028	263,738,980
18BN127	Rikonstrukcioni i Rrugës Camëria dhe i Unazës së qytetit, Kavajë	124,200,000	34,200,000	34,200,000	215,432,400
18BN128	Përmirësimi i shtresave asfaltike për rrugët në Rajonet 1,2 (Marrëveshje Kuadër)	210,000,000	53,399,549	48,224,556	387,876,000
18BN129	Përmirësimi i shtresave asfaltike për rrugët në Rajonet 3,4 (Marrëveshje Kuadër)	210,000,000	112,845,886	112,845,886	397,200,000
18BN130	Rehabilitimi i Rrugës Nivicë-Salari	75,000,000	50,000,000	50,000,000	138,161,510
18BN131	Rikonstrukcioni i Rrugës nga kryqëzimi Dardhë-Arrëz deri në fshatin Nikolicë	90,000,000	30,000,000	29,526,420	150,817,032
18BN132	Asfaltim, Rruga Labinot-Fushë/Qafë Renas si dhe Rruga e re e varrezave Elbasan dhe ndërtimi i mbikalimit hekurudhor në kryqëzimin e Rrugës Nacionale Elbasan-Librazhd, me rrugën "Borodin Mitarja"	183,000,000	33,207,817	33,207,817	316,039,085
18BN133	Mbështetje për programin (Oponencë, Mbikqyrje dhe Kolaudim Punimesh)	35,761,169	10,493,269	10,493,269	30,633,550
18BN225	Rehabilitimi i Lagjeve 4,5 dhe 6 të bashkisë Kukës	131,400,000	51,600,000	51,593,928	276,031,718
18BN226	Sistemim i Përroit të Llixhave, Segmenti Ura e Pazarit-Llixha dhe Rikualifikim urban i zonës	82,200,000	20,117,950	20,004,382	150,281,750
18BN229	Rehabilitimi i Rrugëve, Shesheve dhe fasadave, Blloku tek Lagjia Nr.2, Pogradec	86,400,000	25,000,000	1,049,362	146,787,359
18BN230	Rikualifikimi Urban i Unazës së Re, Berat	240,000,000	67,000,000	66,999,992	408,044,036
18BN231	Rikonstrukcioni i Fasadave të objekteve përgjatë Lumit Drin në qytetin e Lezhës, Blloku Nr.1 dhe Rruga Lalmiri, Naim Frashëri	81,000,000	14,806,701	14,806,701	148,067,013
18BN232	Rikualifikim urban i qendrës së qytetit dhe krijimi i hapësirës rekreative në zonën e liqenit artificial, Ballsh	91,200,000	28,612,384	27,999,960	177,985,249
18BN233	Rikualifikimi dhe sistemimi i Lumit Gjanica, Loti II, Fier	225,000,000	83,057,756	83,057,756	630,577,556
18BN234	Rikualifikimi urban pranë qendrës së qytetit Vlorë, Zona A drejtimi i kullës së Sahatit, Kulla e Sahatit dhe Sheshi i Flamurit	327,000,000	81,805,010	81,805,010	818,050,097
18BN235	Rikualifikim urban i zonës turistike, Golem	240,000,000	66,732,374	66,732,374	667,323,740
18BN227	Rikualifikim urban i hyrjes së qytetit te Shkodrës dhe Parkut për pushuesit	68,100,000	N/A	N/A	
18BN228	Rikualifikim i qendrës së Corovodës (Faza II)	95,798,798	N/A	N/A	180,307,722
Totali		3,000,000,000	879,658,286	842,651,001	5,951,206,312

Burimi: MFE

Përveç projekteve të mësipërme, në muajt Shtator dhe Tetor 2020, është miratuar riallokimi i projekteve të reja, duke detajuar vetëm vlerën e 20% të projektit të investimit në vitin e parë. Vlera e buxhetuar për vitin 2020 për këto projekte është në shumën 543 milion lekë dhe plani përfundimtar pas rishikimeve në shumën 238 milion lekë (as sa 20% e buxhetit të vitit të parë), ndërkohë që konstatohet se janë lidhur 4 kontrata me afat 8-12 muaj në shumën 1,431 milion lekë duke rezultuar

kështu me një angazhim në shumën 1,193 milion lekë përtej tavanit të vitit 2021. Në mënyrë të deatajuar, këto projekte paraqiten sipas tabelës së mëposhtme:

Në lek

Kod proje kti	Emertim projekti	Data kontrates	Kohezgjatja e kontrates	Shtator	Tetor	Dhjetor	Kontrata
18B N134	Ndërtimi i By Pass-it të Gjyrokastres	24.11.2020	12 muaj	160,000,000	160,000,000	39,664,681	396,646,812
18B N135	Ndërtimi i Rrugës Burrel-Sheshaj	04.12.2020	9 muaj	52,000,000	52,000,000	13,353,913	133,539,133
18B N136	Rruga e Vendi te Shenjte Mali i Tomorrit, Loti 2	23.11.2020	12 muaj	160,000,000	160,000,000	131,657,369	369,662,630
18B N137	Rikualifikimi Urban dhe ndërtimi argjaturës për mbrojtjen nga Vjosa, Nj.A.Novoselë	04.12.2020	8 muaj	#N/A	171,062,819	53,067,080	530,670,803
Totali				372,000,000	543,062,819	237,743,043	1,430,519,378

Burimi: MFE

-Programi buxhetor 4520 "Transporti rrugor", MIE dhe ARRS. Programi buxhetor "Transporti rrugor" për investimet me financim të brendshëm është planifikuar me ligjin e buxhetit të vitit në shumën 14,496 milion lekë. Me Aktin Normativ nr.6 datë 21.03.2020 është ulur financimi i këtij programi me 500 milion lekë, në projektet e studim projekteve në fushën e infrastrukturës, supervizionit të punimeve dhe një kontratë koncesionare. Me aktin Normativ nr. 15 datë 15.04.2020 vlera e investimeve është ulur me 1 miliard lekë, reflektuar në planin e kontratës koncesionare të rrugës së Arbrit. Me aktin Normativ nr. 28 datë 28/2020 vlera e financimit është rritur me 7,196 milion lekë. Në muajin Gusht është kryer rialokim ndërmjet projekteve, ku fondi i ngrirë është detajuar në projektin 18BS609 "Ndërtim mbikalimi Teg dhe rrugët lidhëse të tij". Në muajin Tetor 2020 janë kryer përsëri rialokime duke shtuar projektet 18BA201 "Kontrata e Koncesionit/PPP për përmirësimin, ndërtimin, operimin dhe mirëmbajtjen e rrugës së Arbrit" në shumën 370 milion lekë (ulja e mëparshme 1,000 milion lekë) dhe duke shtuar projektin 18BS612 "Ndërtim rruga Palasë Dhërmi" në shumën 440 milion lekë (përballuar nga ulja "Ndërtim rruga Kardhiq - Delvine Loti 7", projekt në vazhdim nga viti 2019 dhe projekti i shpronësimeve). Në muajin Nëntor është ulur përsëri vlera e shpronësimeve të planifikuara dhe janë shtuar dy projekte të reja të investimeve, konkretisht projekti 18BS532 "Rikonstruksion i rrugës Dukaj - Sinanaj, Tepelenë" në shumën 100 milion lekë dhe projekti 18BS533 "Ndërtim i rrugës, lidhja e Autostrades Milot - Morine me Aeroportin e Kukësit" në shumën 144 milion lekë. Konstatohet se rialokimet ndërmjet projekteve shtojnë vlerat për projekte të reja, ndërkohë që ndërpresin financimin për projekte në vazhdim, projektin koncesionar dhe kontrata të vitit 2019, me efekt në krijimin e detyrimeve në prapambetura. Kryerja e rishikimeve pas 15 Nëntorit është në kundërshtim me afatin e parashikuar në ligjin e buxhetit për rishpërndarjen e fondeve buxhetore si dhe akomodon efektet e detyrimeve të pa financuara si pasojë e alokimit të buxhetit në projekte infrastrukturore në masën 20 % të çelura me akt normativ në Korrik 2020, pa kaluar në PBA 2020-2022.

Projektet e evidentuara me problematika nga auditimi në këtë program buxhetor përfshijnë:

-Projekti 18BS612 “Ndërtim rruga Palasë – Dhërmi”, është detajuar në muajin Tetor 2020 me vlerë të buxhetuar vetëm për vitin 2020 në shumën 440 milion lekë, e cila në Dhjetor 2020 është rishikuar me plan përfundimtar 1,000 lekë. Ky projekt nuk ka qenë pjesë e PBA 2020-2022, ndërkohë që paraqitet në PBA 2021-2023 në shumën 850 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt janë filluar procedurat e prokurimit në datë 22.10.2020 është lidhur kontrata në shumën 1,875 milion lekë me TVSH në vitin 2021. Konstatohet se procedura e prokurimit ka vazhduar megjithëse nuk ka pasur fonde dhe vlera e angazhuar në total nuk përputhet me koston e këtij projekti në PBA 2021-2023 në shumën 850 milion lekë, duke ndërmarrë angazhime përtej buxhetit të miratuar në shumën 1,025 milion lekë me efekt në krijimin e detyrimeve të prapambetura, si dhe ky projekt nuk është parashikuar të financohet në Projekt Buxhetin 2021.

-Projekti 18BS609 “Ndërtim mbikalimi TEG dhe rrugët lidhëse të tij”, është detajuar në muajin Gusht 2020 me vlerë të buxhetuar për vitin 2020 në shumën 340 milion lekë, e cila në Dhjetor 2020 është rishikuar me plan përfundimtar 1,000 lekë. Ky projekt nuk ka qenë pjesë e PBA 2020-2022, ndërkohë që paraqitet në PBA 2021-2023 në shumën 889 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt janë filluar procedurat e prokurimit në datë 15.10.2020 dhe është lidhur kontrata në shumën 1,683 milion lekë me TVSH në vitin 2021. Konstatohet se procedura e prokurimit ka vazhduar megjithëse për këtë projekt investimi nuk ka pasur fonde në dispozicion dhe vlera e angazhuar në total nuk përputhet me koston e këtij projekti në PBA 2021-2023 në shumën 889 milion lekë, duke ndërmarrë angazhime përtej buxhetit të miratuar në shumën 794 milion lekë.

-Projekti 18BS532 “Rikonstruksion i rrugës Dukaj –Sinanaj Tepelenë”, është detajuar në muajin Nëntor 2020 me vlerë të buxhetuar për vitin 2020 në shumën 100 milion lekë, e cila në Dhjetor 2020 është rishikuar me plan përfundimtar 1,000 lekë. Ky projekt nuk ka qenë pjesë e PBA 2020-2022, ndërkohë që nuk paraqitet as në PBA 2021-2023 dhe as në listën e investimeve paraqitur me Projekt Buxhetin 2021. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt janë filluar procedurat e prokurimit në datë 19.10.2020 dhe është lidhur kontrata në 21.12.2020 në shumën 457 milion lekë. Konstatohet se procedurat e prokurimit kanë filluar përpara se të detajohen fondet në SIFQ, pra pa pasur fondet në dispozicion dhe vlera e angazhuar në total në shumën 457 milion lekë.

-Projekti 18BS533 “Ndërtim i rrugës, lidhja e Autostradës Milot - Morinë me Aeroportin e Kukësit”, është detajuar në muajin Nëntor 2020 me vlerë të buxhetuar për vitin 2020 në shumën 144 milion lekë, e cila në Dhjetor 2020 është rishikuar me plan përfundimtar 1,000 lekë. Ky projekt nuk ka qenë pjesë e PBA 2020-2022, ndërkohë që nuk paraqitet as në PBA 2021-2023 dhe as në listën e investimeve paraqitur me Projekt Buxhetin 2021. Nga auditimi konstatohet se për këtë projekt janë filluar procedurat e prokurimit në datë 19.10.2020 dhe është lidhur kontrata në 24.12.2020 në shumën 681 milion lekë. Konstatohet se procedurat e prokurimit kanë filluar pa pasur fondet në dispozicion dhe vlera e angazhuar në shumën 681 milion lekë është përtej buxhetit të miratuar, si dhe ky projekt nuk është parashikuar që të në Projekt Buxhetin 2021.

-Projekti 18BS529 “Ndërtim rruga Korçë Ersekë Loti 2 (pjesa e parë), është parashikuar në PBA 2020-2022 me plan buxheti në total për tre vite në shumën 1,200 milion lekë. Detajimi i këtij investimi është kryer me Aktin Normativ nr.28/2020 në shumën 576 milion lekë në muajin Korrik dhe është rishikuar në rritje në Dhjetor 2020 duke paraqitur një plan përfundimtar në shumën 607 milion lekë. Nga

auditimi konstatohet se për këtë projekt është lidhur kontrata në shumën 2,822 milion lekë me TVSH me afat 24 muaj, duke angazhuar fonde përtej atyre të planifikuara në PBA 2020-2022 (në vlerën 1.2 miliard lekë) me datë kontrate 08.10.2020, regjistruar në SIFQ në datë 12.10.2020. Ndërmarrja e angazhimit është përtej fondeve në dispozicion për diferencën në shumën 1,622 milion lekë.

- Programi buxhetor 6370 “Furnizimi me ujë dhe kanalizime”

Programi buxhetor “Furnizimi me ujë dhe kanalizime” është planifikuar me ligjin e buxhetit të vitit në shumën 3,970 milion lekë. Me aktin normativ nr. 28/2020 është rritur financimi me 1,500 milion lekë, dhe me aktin normativ nr. 34/2020 është rritur financimi me 3,100 milion lekë. Shtesa e projekteve të investimeve në këtë program është kryer duke çelur projekte të reja për vetëm 20% të vlerës në vitin e parë të projektit ndërkohë që për vitet e tjera nuk është mbuluar me buxhet vlera e kontraktuar. Për projektet e mësipërme, është detajuar vlera prej 826 milion lekë me njësi zbatuese njësi të vetëqeverisjes vendore apo njësi varësie të tyre. Vlera e kontratave të regjistruara në SIFQ rezultojnë në shumën 3,920 milion lekë, duke marrë angazhime mbi fondet në dispozicion. Për rrjedhojë diferenca prej 3,094 milion lekë rezultojnë angazhim pa fonde disponibël për 23 projekte ku ndër të tjera disa prej tyre nuk plotësojnë as vlerën prej 20% të koston së projektit në vitin e parë të zbatimit, në krahasim me shumën e kontraktuar.

Nga krahasimi i vlerës së detajuar me vlerën e kontraktuar për projekte specifike rezultojnë sipas tabelës së mëposhtme:

Në lek

Kod projekti		Pershkrim projekti	Buxheti Korrik	Buxheti Dhjetor	Vlera e kontrates
19AF203	Bashkia Bulqize (0603)	Ndertim Rrjeti shperndares i fshatrave Gjorice si dhe ndertim depo Uji-faza e II	46,000,000	46,000,000	229,381,015
19AF907	Bashkia Bilisht (1505)	Ujesjellesi i fshatit Hoçisht, Bashkia Devoll	16,000,000	16,000,000	79,541,081
19AF909	Bashkia Bilisht (1505)	Ujesjellesi i jashtem dhe i brendshem per fshatrat Sinice, Cete, Miras, Qyteze Njesia administrative Miras, Bashkia Devoll	36,000,000	36,000,000	177,590,446
19AG901	Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Durr	Rikonstruksioni me riveshje te kolektoreve ne ITUN, Instalim makinerie ne stacionet ekzistuese dhe pastrim kolektori ne zonen e qytetit, Bashkia Durres	19,700,000	19,700,000	116,910,523
19AF801	Bashkia Cerrik (0808)	Ndertim ujesjellesi per fshatrat Linas, Kamunah, Mollas dhe Desar, Njesia Administrative Mollas, Bashkia Cerrik	67,456,579	67,456,579	337,342,218
19AF901	Bashkia Erseke (1514)	Ndertim ujesjellesi per qytetin Ersekë dhe fshatrat, Faza e II-të nga Burimet e Kozelit	99,600,000	99,600,000	578,880,107
19AG801	Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Erse	Rikonstruksion i linjave te jashtme e te brendshme te rrjetit te ujesjellaseve te fshatrave Borove, Taç dhe Mesicke, bashkia Kolonjë	7,872,048	7,872,048	39,251,969
19AF911	Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Korce	Ndertim i Ujesjellesit per fshatrat Floq, Dersnik, Vinçan, Porodine, Gjoromath, Bashkia Korce	8,000,000	8,000,000	26,180,653
19AG301	Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Kurb	Hapja e pus-shpimeve bashke me linjat transmetuese per furnizimin me uje te qytetit te Lacit, si dhe ndertimi i stacionit te ri te pompimit	12,000,000	12,000,000	59,159,942

19AE003	Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Lush	Ndertim Ujesjellesi per fshatrat Stan Karbunare dhe Kashtebardhe, Bashkia Lushnje	28,618,408	13,618,408	140,927,725
19AG003	Bashkia Koplik (3323)	Ndertim i ujesjellesit Bajze,Bashkia Malesi e Madhe	77,489,220	77,489,220	386,552,535
19AF206	Bashkia Mat (0625)	Ndertim ujesjellesi per furnizimin me uje te qytetit Burrel te fshatrave te njesise administrative Derjan dhe Rukaj -Loti I	134,724,971	134,724,971	669,056,344
19AF803	Bashkia Peqin (0827)	Ndertim ujesjellesi per fshatrat Gjocaj,Celhakaj dhe Hashmataj,Bashkia Peqin	19,529,341	59,529,341	97,446,844
19AG602	Bashkia Peqin (0827)	Supervizion punimesh per objektin:Rehabilitimi i Stacioneve te pompave Peqin	254,156	254,156	2,337,540
19AG501	Bashkia Permet (1128)	Rikonstruksion i ujesjellesit rajonal te fshatrave, Kosine, Bodar, Kutal, Frasher (Vercishti -Gostomicke) Gjinkar, Petran, Rapcke, Loti i Pare,Njesia Administrative Piskove, Petran dhe Frasher,Bashkia Permet	18,409,018	18,409,018	91,408,909
19AF905	Bashkia Pogradec (1529)	Ujesjellesi i Mokres Faza e I,Bashkia Pogradec	30,000,000	29,503,895	147,519,474
19AG701	Bashkia Sarande (3731)	Rikonstruksion i ujesjellesit Ksamil(Depo +Rrjeti shperndares-lagjja nr.3dhe Nr.4)	31,490,000	1,490,000	157,360,784
19AE403	Sh.A. Ujesjelles-Kanalizime Sara	Ndertim i KUZ ne bllokun mbi rrugen 5,Lagjja Nr.3,Sarande	7,689,395	7,689,395	31,185,920
19AG503	Bashkia Tepelene (1134)	Rikonstruksioni i rrjetit te jashtem dhe te brendshem te ujesjellesit ne fshatrat Sinanaj,Dhemblan dhe Progonat, Bashkia Tepelene	26,668,533	26,668,533	125,770,073
19AG101	Bashkia Bajram Curri (1836)	Ujesjellesi i fshatit Dragobi	13,861,904	13,861,904	13,861,904
19AE305	Bashkia Vlore (3737)	Ndertimi i ujesjellesit ne rrugen transballkanike Vlore,Bashkia Vlore	36,000,000	20,000,000	166,940,070
19AG703	Bashkia Himare (3737)	Permiresimi i sistemit te furnizimit me uje te zonave Dhermi,Faza II,Gjilek,Kondraq dhe Palasë,bashkia Himare	40,000,000	10,000,000	196,833,405
19AG401	Bashkia Ura Vajgurore (0202)	Rrjeti jashtëm dhe brendshëm,njësia administrative Cukalat,Bashkia Ura Vajgurore	48,341,009	48,341,009	48,341,009
Totali			825,704,582	774,208,477	3,919,780,491

Burimi: MFE

Konkretisht disa nga këto projekte përfshijnë:

-Projekti 19AF206 “Ndërtim ujësjellësi për furnizimin me ujë të qytetit Burrel të fshatrave të njësise administrative Derjan dhe Rukaj –Loti I”. Në PBA faza II 2020-2022 dhe Projekt Buxhetin e vitit 2020, ky investim nuk është parashikuar. Fondet për këtë projekt investimi janë detajuar në muajin Korrik në shumën 135 milion lekë për vitin. Ky investim është kontraktuar nga Bashkia Mat në shumën 669 milion lekë me afat zbatimi 12 muaj. Shpërndarja e buxhetit sipas viteve nuk përputhet me afatin kohor të zbatimit të punimeve duke krijuar detyrime të prapambetura. Kosto totale e projektit në PBA

2021-2023 dhe Projekt Buxhetin 2021 është respektivisht 225 milion lekë dhe 674 milion lekë duke lejuar ndërmarrjen e angazhimeve pa fonde disponibël në shumën 444 milion lekë.

-Projekti 19AF901 “Ndërtim ujësjellësi për qytetin Ersekë dhe fshatrat, Faza e II-të nga Burimet e Kozelit, nuk rezulton i parashikuar në PBA 2020-2022 dhe është kontraktuar nga Bashkia Kolonjë në shumën 497 milion lekë me afat zbatimi 24 muaj. Nga auditimi konstatohet se shpërndarja e buxhetit sipas viteve nuk përputhet me afatin kohor të zbatimit të punimeve prej 24 muaj. Fondet e detajuara për këtë projekt investimi në muajin Korrik 2020 të vitit 2020 paraqiten në shumën 99.6 milion lekë dhe në PBA 2021-2023 vlera totale e parashikuar për tu financuar paraqitet në shumën 189.6 milion lekë. Për rrjedhojë diferenca paraqitet angazhim pa fonde disponibël në shumën 307.7 milion lekë.

Me Aktin Normativ nr.34 datë 16.12.2020 shtesa e fondeve buxhetore në shumën 3,100 milion lekë nuk ka mundësuar mbulimin e efektit të ndërmarrjes së angazhimeve pa fonde buxhetore, duke qenë se janë krijuar detyrime të prapambetura, në shumën 638 milion lekë.

Projekte të tjera të cilat janë alokuar gjatë vitit 2020 mbi të cilat janë konstatuar problematika përfshijnë:

-Produkti 18BQ445 “Rikonstruktion magjistrali kryesor dhe rrjetit të brendshëm të ujësjellësit qytetit Patos Loti I”. Në PBA faza II 2020-2022 dhe Projekt Buxhetin e vitit 2020, ky investim është parashikuar në shumën 542 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se ky investim është kontraktuar nga Bashkia Patos në shumën 533 milion lekë me afat zbatimi 18 muaj. Kontrata e lidhur është lidhur në kushtet e mungesës së fondeve të nevojshme në shumën 523 milion lekë, duke qenë se në momentin e lidhjes së saj janë të çelura në SIFQ fonde në vitin e parë në shumën 10 milion lekë, për vitin 2021 është në shumën 10 milion lekë dhe për vitin 2022 në shumën 20 milion lekë.

-Produkti M064166 “Rikonstruktion magjistrali kryesor dhe rrjetit të brendshëm të ujësjellësit Patos Loti II”. Në PBA faza II 2020-2022 dhe Projekt Buxhetin e vitit 2020, ky investim nuk është parashikuar. Fondet për këtë projekt investimi janë detajuar në muajin Qershor 2020 në shumën 144 milion lekë dhe janë ulur në Nëntor në shumën 9 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se ky investim është kontraktuar nga Bashkia Patos në shumën 705 milion lekë me afat zbatimi 24 muaj. Kontrata është lidhur në kushtet e mungesës së fondeve të nevojshme duke qenë se në momentin e lidhjes së saj janë të çelura në SIFQ vetëm fonde në vitin e parë në shumën 9 milion lekë. Në PBA 2021-2023 kosto totale e projektit është në shumën 190 milion lekë ndërkohë që në projekt buxhet 2021 është në shumën 720 milion duke lejuar copëzimin e fondeve sipas viteve dhe krijuar kushtet për ndërmarrjen e angazhimeve pa fonde disponibël në shumën 696 milion lekë.

-Projekti 18CG001 “Linja kryesore për furnizimin me ujë dhe rrjeti shpërndarës i ujësjellësit për qytetin e Belshit, Faza II” dhe Projekti 18CG003 “Linja Kryesore për furnizimin me ujë dhe rrjeti shpërndarës i ujësjellësit për qytetin e Belshit, Faza III”. Në PBA faza II 2020-2022 dhe Projekt Buxhetin e vitit 2020, investimet janë parashikuar në vlera të ndryshme respektivisht 416 milion lekë dhe 1,090 milion lekë. Paraqitja në projekt buxhet nuk është e saktë për sa i përket kostos totale të investimit pasi shuma e buxhetit të shpërndarë sipas viteve prej 416 milion lekë nuk rakordon me koston totale të projektit në shumën e paraqitur prej 1,090 milion lekë. Ky investim i parashikuar në PBA 2020-2022 në një produkt të vetëm që përfshin fazën II dhe fazën III në vijim është ndarë në dy produkte të ndryshme investimi. Nga auditimi konstatohet se nga Bashkia Belsh, janë nënshkruar dy kontrata në shumën 954 milion lekë, të ekzekutueshme brenda vitit 2020, duke qenë se kohëzgjatja e kontratës është 4 muaj nga data e lidhjes. Fondet në dispozicion sipas detajimit fillestar paraqiten në shumën 135 milion lekë.

Shpërndarja e buxhetit sipas viteve nuk përputhet me afatin kohor të zbatimit të punimeve prej 4 muaj duke ndërmarrë angazhime pa fonde disponibël në shumën 819 milion lekë.

-Projekti 19AF201 "Furnizimi me ujë nga burimi i Gramës për ujësjellësin e Peshkopisë", i kontraktuar nga Bashkia Dibër në shumën 737 milion lekë me afat zbatimi 14 muaj nuk rezultoi i parashikuar në PBA 2020-2022. Shpërndarja e buxhetit sipas viteve nuk përputhet me afatin kohor të zbatimit të punimeve prej 14 muaj. Nga auditimi konstatohet se detajimi i fondeve për këtë projekt është realizuar në muajin Qershor 2020 vetëm për vlerën e 20% të kostonë së projektit duke u përfshirë në PBA 2021-2023, me kostonë projekti më të ulët se kostonë reale e tij në shumën 140 milion lekë. Buxhetimi i shlyerjes së këtij investimi përtej periudhës 3 vjeçare dhe kontratës së nënshkruar sjellë ndërmarrjen e angazhimeve buxhetore pa pasur fonde disponibël në shumën 581 milion lekë.

-Projekti 18BQ616 "Ujësjellësi -Zona e ujit të ftohtë dhe lungomares Rrapi Uji I Ftohtë - Shkolla e Marinës". Në PBA faza II 2020-2022 dhe Projekt Buxhetin e vitit 2020, ky investim është parashikuar respektivisht në shumën 447 milion lekë dhe 701 milion lekë. Nga auditimi konstatohet se për këtë investim është nënshkruar kontrata në shumën 630 milion lekë me afat kontrate 12 muaj. Fondet e detajuara për këtë projekt investimi në muajin Prill 2020 paraqiten në shumën 128 milion lekë. Lidhja e kontratës përtej vlerës së parashikuar në PBA 2020-2022 është angazhim pa fonde buxhetore duke qenë vlera e kontraktuar është më e madhe se vlera e buxhetuar sipas PBA 2020-2022 llogaritur në shumën 182 milion lekë.

-Projekti 18BQ394 "Ndërtim linjë transmetimi nga puseta Yzberisht deri në Depo Katund, Katund i Ri & Ndërtim linjë transmetimi nga puseta Yzberisht deri në Depo Qytet Nxënësve, bashkia Tiranë", nuk rezultoi i parashikuar në PBA 2020-2022 dhe është kontraktuar nga Sh.a Ujësjellës Kanalizime Tiranë në shumën 458 milion lekë me afat zbatimi 4 muaj. Fondet e detajuara në muajin Janar 2020 në shumën 97 milion lekë kanë ndryshuar në ulje duke u paraqitur me plan përfundimtar në shumën 60 milion lekë. Buxhetimi i shlyerjes së këtij investimi përtej periudhës 3 vjeçare dhe përtej periudhës së përcaktuar për realizimin dhe faturimin e tij sjell krijimin e detyrimeve të prapambetura nëpërmjet tejkallimit të kufijve për fondet e investimit të planifikuar. Në PBA 2021-2023 vlera e këtij projekti paraqitet në shumën 50 milion lekë, duke reflektuar angazhime pa fonde disponibël në shumën 408 milion lekë.

Programi 01610 "Planifikimi menaxhimi dhe administrimi", Komisioni Qendror i Zgjedhjeve 73. Nga auditimi konstatohet se me aktin normativ nr. 34/2020 është rritur financimi për investimet kapitale me financim të brendshëm në shumën 673 milion lekë në këtë program. Realizimi i këtyre fondeve të detajuara me AN 34/2020 rezultoi në shumën 0 lekë duke qenë se nuk ka asnjë mundësi ligjore për prokurimin, lidhjen e kontratës dhe përdorimin e tyre përgjatë vitit buxhetor 2020. Detajimi i tyre është bërë në masën 20% të vlerës së investimit. Nga evidencat e prokurimeve konstatohet se hapja e procedurës së prokurimit në datën 23.12.2020 me procedurë negociim pa shpallje me fond limit në shumën 2,112 milion lekë dhe vlerë kontratë në shumën 2,420 milion lekë. Konstatohet se detajimi i këtyre fondeve me akt normativ, bëhet shkak për krijimin e detyrimeve të prapambetura duke qenë se detyron uljen e financimit për projekte të tjera të kaluara në projekt buxhet ndërkohë që lidhet një kontratë për të cilën nuk ka kaluar në asnjë fazë të ciklit buxhetor dhe është mbi tavanet e miratuara për vitet pasardhëse buxhetore.

- Sipas përcaktimeve të bëra në ligjin nr. 88/2019 të ndryshuar, programi buxhetor 6210 "Programe zhvillimi" është përdorur për procesin e rindërtimit, ku rast pas rasti me Vendim të Këshillit të Ministrave janë detajuar fonde për Fondin Shqiptar të Zhvillimit (FSHZH) për rindërtimin e objekteve

të dëmtuara nga tërmeti. Efekti i VKM-ve të dala në funksion të procesit të rindërtimit me përfitues FSHZH nuk është pasqyruar në tabelën nr.1 të ligjit të buxhetit. Nga auditimi mbi fondin e rindërtimit konstatohet se buxheti i investimeve paraqitet në shumën 10,452 milion lekë dhe realizimi faktik në shumën 7,120 milion lekë². Nga auditimi mbi të dhënat e publikuara në treguesit fiskalë të konsoliduar³, konstatohet se vlera e buxhetit paraqitet në shumën 10,149 milion lekë ndërkohë që realizimi faktik paraqitet në shumën 6,818 milion lekë, duke paraqitur diferenca.

Në lek

Fondi i rindërtimit	Nga drejtoria e investimeve		Publikuar në treguesit fiskale	
Institucioni	Plani perfundimtar	Realizimi faktik	Plani perfundimtar	Realizimi faktik
Agjencia Kombetare e Planifikimit të Territorit	137,420,000	89,467,590	137,420,000	89,467,590
Agjencia Kombetare e Shqerise se Informacionit	18,360,360	16,501,200	18,360,360	16,501,200
Autoriteti Rrugor Shqiptar	151,539,896	-	151,539,896	-
Fondi i Zhvillimit Shqiptar	9,907,591,022	6,824,263,928	9,605,548,026	6,522,220,932
Instituti Kombetar i Trashëgimise Kulturore Tirane	236,627,069	190,174,800	236,627,069	190,174,800
Totali i investimeve me financim të brendshëm	10,451,538,347	7,120,407,518	10,149,495,351	6,818,364,522

Burimi: MFE

Nga auditimi konstatohet se diferenca në fondet e rindërtimit të raportuara rezultojnë prej projektit M560322 “Projekti i rrugëve dytësore dhe lokale kosto lokale”, planifikuar dhe realizuar në shumën 302 milion lekë, në të cilin janë regjistruar kostot e menaxhimit të projektit me përfitues FSHZH.

Nga totali i fondeve të investimeve në dispozicion sipas tabelës së mësipërme, vlerën më të lartë të buxhetuar dhe realizuar përgjatë vitit e ka FSHZH i cili në zbatim të VKM-ve respektive ka planifikuar dhe realizuar projektet e mëposhtme:

Në lek

Kodi i projektit	Emertimi i Projektit	Plani perfundimtar	Realizimi faktik
19AD201	Rindërtimi i banesave individuale	5,137,671,726	3,267,506,730
19AD203	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Lezhë (Bashkia Kurbin dhe Lezhë)	444,865,289	309,706,000
19AD204	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Krujë (Bashkia Krujë)	442,297,664	215,429,457
19AD205	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Durrës (Bashkia Durrës1)	845,723,696	695,099,636
19AD206	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Durrës (Bashkia Durrës2)	850,692,969	631,596,146
19AD207	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Tiranë (Bashkia Kavajë, Bashkia Rrogozhinë)	462,882,154	367,803,511
19AD208	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Tiranë (Bashkia Kamëz)	621,757,340	471,578,998

2 sipas të dhënave të vendosura në dispozicion nga Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit

3 sipas të dhënave të publikuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit dhe raporti i gjeneruar nga SIFQ mbi rindërtimin

19AD209	Rindërtimi i Objekteve Arsimore në zonat e prekura nga Termeti, Qarku Tiranë (Bashkia Vorë) Qarku Durrës, (Bashkia Shijak)	506,998,739	408,094,074
19AD210	Mbeshtetje për programin "Sherbime mbikqyrjeje dhe kolaudim për Objektet Arsimore"	45,901,781	23,066,879
19AD211	Hartimi i projekteve për banesa individuale	246,756,668	132,339,501
M560322	Projekti i Rugëve Dytësore dhe Lokale (Kosto Lokale)	302,042,996	302,042,996
Totali		9,907,591,022	6,824,263,928

Burimi: MFE

Në mënyrë të detajuar auditimi në lidhje me zbatimin e fondeve të rindërtimit në FSHZH për investime kapitale që përbëjnë dhe pjesën më të madhe të fondeve të rindërtimit, të alokuara si investime, paraqitet si vijon:

-Mbi projektin e investimit për rindërtimin e banesave individuale, kod projekti 19AD201

Ky projekt investimi paraqet fondet e shpërndara sipas: VKM nr.202 datë 05.03.2020 e ndryshuar, nr.307 datë 16.04.2020 e ndryshuar dhe nr.587 datë 22.07.2020 e ndryshuar, për ndërtimin e banesave individuale, ndërtimin e banesave pallat dhe infrastrukturën publike. Plani përfundimtar për këto investime nga FSHZH, për vitin 2020 sipas VKM-ve paraqitet në shumën 5,528 milion lekë, ndërkohë që referuar të dhënave nga Drejtoria e Investimeve, plani për vitin 2020 paraqitet në shumën 5,138 milion lekë, duke mos reflektuar ndryshimet e VKM-ve në vlerën e saktë, me një diferencë prej 390 milion lekë në krahasim me planin e paraqitur në SIFQ. Mos reflektimi i saktë i ndryshimeve të VKM-ve tregon për mosndjekje të fondeve të investimeve të lëvruara për procesin e rindërtimit, mungesë saktësie dhe konsistence në raportimet e kryera. Gjithashtu konstatohet se këto fonde janë përmbledhur në një kod projekti të vetëm investimi ndërkohë që për nga natyra, projektet e investimit përfshijnë: infrastrukturë publike, banesa individuale dhe ndërtesa pallat në rajone të ndryshme gjeografike si dhe për të cilat përfshihen kontrata të ndryshme. Këto veprime nuk janë në përputhje me përcaktimin e bërë në ligjin e buxhetit, për përkufizimin e investimit kapital, me mënyrën e funksionimit të ecursisë së rasteve të tjerë të projekteve të investimit, krijon pamundësi monitorimi dhe ndjekje në vazhdimësi për respektimin e parimeve mbi të cilat funksionin sistemi buxhetor. Mungesa e detajimit në kodifikime për projekte specifike sikurse janë prokuruar nuk mundëson ndjekjen e planit dhe ndërmarrjen e angazhimeve për këto projekte në raport me fondet në dispozicion për secilin investim.

Nga auditimi konstatohet se buxheti i akorduar në total për FSHZH, në programin buxhetor 6210 "për rindërtimin e banesave individuale, infrastrukturën publike dhe banesat pallat" sipas VKM-ve përkatëse dhe ndryshimeve deri në 31.12.2020 rezulton në shumën 26,639 milion lekë, nga të cilat 6,465 milion lekë për banesat individuale, 3,975 milion lekë për infrastrukturën publike dhe 16,198 milion lekë për banesat pallat. Nga kjo vlerë totale e buxhetuar deri në 31.12.2020 janë kontraktuar punime në shumën 16,543 milion lekë (62%) nga të cilat 5,684 milion lekë për banesa individuale, 2,685 milion lekë për infrastrukturën publike dhe 8,173 milion lekë për banesa pallat. Realizimi faktik i punimeve deri në 31.12.2020 sipas regjistrimeve në SIFQ për kod projekti 19AD201 rezulton në shumën 3,268 milion lekë, duke mos detajuar se për cilën komponent të rindërtimit janë paguar, duke qenë se janë përmbledhur të gjithë në një kod projekti dhe bërë të pamundur ndjekjen e secilit komponent të rindërtimit.

Nga auditimi mbi rindërtimin e banesave individuale sipas VKM nr. 202, dt 5.03.2020, "Për përdorimin e fondit të rindërtimit, për financimin e rindërtimit të banesave individuale, ndërtimin dhe rikonstruksionin e infrastrukturës publike, si dhe çdo ndërhyrje tjetër në funksion të rindërtimit të këtyre banesave", i ndryshuar, konstatohet se kontratat janë lidhur në periudhën gusht-dhjetor 2020,

ndërkohë që regjistrimi i tyre në SIFQ është kryer në dhjetor-prill 2021. Gjithashtu, në një rast, konstatohet se nuk është regjistruar kontrata e lidhur sipas minikonkursit nr.3 në shumën 629 milion lekë deri në datën 30.06.2021, duke mos regjistruar obligimet që rrjedhin nga kjo kontratë në sistem. Mos regjistrimi i obligimeve dhe lidhja e kontratave në muajin Nëntor- Dhjetor pa asnjë mundësi për realizimin e fondeve të buxhetuara për vitin 2020, krijon presion për rritjen e kërkesës për financim në vitet pasardhëse buxhetor.

Nga auditimi mbi rindërtimin e infrastrukturës publike sipas VKM nr. 307 datë 16.04.2020 “Për përdorimin e fondit të rindërtimit, për financimin e ndërtimit dhe të rikonstruksionit të infrastrukturës publike, në zonat e reja të shpallura për zhvillim të detyruar”, i ndryshuar konstatohet se kontratat janë lidhur në periudhën qershor-dhjetor 2020, ndërkohë që regjistrimi i tyre në SIFQ është kryer në periudhën gusht 2020-prill 2021. Gjithashtu në një rast, konstatohet se nuk është regjistruar kontrata e lidhur sipas minikonkursit nr.7 në shumën 237 milion lekë.

Nga auditimi mbi rindërtimin e banesave pallat sipas VKM nr. 587 datë 22.07.2020 “Për përdorimin e fondit të rindërtimit për financimin e rindërtimit të njërive të banimit në ndërtesa (pallat), të dëmtuara, në zonat e shpallura për zhvillim të detyruar”, i ndryshuar konstatohet se kontratat janë lidhur më së shumti në muajin dhjetor 2020 ndërkohë që regjistrimi i tyre në SIFQ është kryer në periudhën janar qershor 2021. Janë konstatuar 3 raste në të cilat kontratat e lidhura në 16.12.2020 në shumën 692 milion lekë, në 18.12.2020 në shumën 519 milion lekë dhe në 28.12.2020 në shumën 508 milion lekë nuk janë regjistruar në SIFQ deri në 30.06.2021.

- Mbi projektet e investimit për rindërtimin e objekteve arsimore. Procesi i rindërtimit të projekteve arsimore nga buxheti i shtetit me njësi zbatuese FSHZH është përcaktuar në VKM nr.212 datë 11.03.2020 “Për përdorimin e fondit të rindërtimit për financimin e rindërtimit të objekteve arsimore”, të ndryshuar, në të cilën është parashikuar kosto totale e investimit në shumën 4,348 milion lekë, nga të cilat buxhetuar për vitin 2020 në shumën 4,126 milion lekë, sipas VKM të përditësuar deri në 31.12.2020. Detajimi i projekteve të investimit është kryer në muajin Qershor 2020 për çdo rajon gjeografik të kryerjes së investimit dhe jo sipas objektit të investimit në shkollën përkatëse duke përfshirë:

-Projekti 19AD203 “Rindërtimi i Objekteve Arsimore Qarku Lezhë (Bashkia Kurbin dhe Lezhë)”. Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 127.8 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 444.8 milion lekë, lidhur 2 kontrata në shumën 397.4 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 309.7 milion lekë.

-Projekti 19AD204 “Rindërtimi i Objekteve Arsimore Qarku Krujë (Bashkia Krujë)”. Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 122.6 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 442.2 milion lekë, lidhur 3 kontrata në shumën 462 milion lekë, nga të cilat një kontratë me objekt të rindërtimit të objektit 1-2 kate të shkollës së mesme të bashkuar Selman Daci nuk është regjistruar fare në SIFQ në shumën 122.5 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 215 milion lekë.

-Projekti 19AD205 “Rindërtimi i Objekteve Arsimore Qarku Durrës (Bashkia Durrës1)”. Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 211.4 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 845.7 milion lekë, lidhur 4 kontrata në shumën 817.5 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 695 milion lekë.

-Projekti 19AD206 “Rindërtimi i Objekteve Arsimore Qarku Durrës (Bashkia Durrës2)”. Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 212.6 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 850.6 milion

lekë, lidhur 3 kontrata në shumën 701.7 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 631.5 milion lekë.

-Projekti 19AD207 "Rindërtimi i Objekteve Arsimore Qarku Tiranë (Bashkia Kavajë, Bashkia Rrogozhinë)". Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 103.7 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 462.8 milion lekë, lidhur 4 kontrata në shumën 462.8 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 367.8 milion lekë.

-Projekti 19AD208 "Rindërtimi i Objekteve Arsimore Qarku Tiranë (Bashkia Kamëz)". Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 155.4 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 621.7 milion lekë, lidhur 3 kontrata në shumën 524 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 471.5 milion lekë.

-Projekti 19AD209 "Rindërtimi i Objekteve Arsimore, Qarku Tiranë (Bashkia Vorë) Qarku Durrës, (Bashkia Shijak)". Vlera fillestare e buxhetuar në shumën 110.1 milion lekë, plani përfundimtar për vitin 2020 në shumën 507 milion lekë, lidhur 4 kontrata në shumën 607.5 milion lekë dhe realizuar gjithsej deri në 31.12.2020 në shumën 408 milion lekë.

Detajimi i projekteve të investimit nuk është kryer sipas objektit të investimit në infrastrukturën arsimore përkatëse por është kryer sipas grupimit në rajone gjeografike të rindërtimit të infrastrukturës arsimore. Përveç problematikave në lidhje me parimet e funksionimit të sistemit buxhetor, kjo praktikë krijon pamundësinë e ndjekjes së historikut të investimit në asetet publike.

B. Mbi problematikat e konstatuara në shpenzimet kapitale me financim të huaj

Financime të huaja, konsiderohen të gjitha fondet nga huat, kreditë dhe grantet që merr Republika e Shqipërisë dhe Këshilli i Ministrave nga shtetet e huaja, organizmat ndërkombëtare, institucionet financiare ndërkombëtare, bankat e huaja, organizatat joqeveritare, etj.

Sipas ligjit të buxhetit të vitit 2018 nr. 109/2017 "Për buxhetin e vitit 2018", ligjit të buxhetit nr. 99, datë 03.12.2018 "Për buxhetin e vitit 2019", ligjit të buxhetit nr. 88/2019 "Për buxhetin e viti 2020", planifikimi total i investimeve të huaja për vitin 2020 paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela: Planifikimi i investimeve të huaja për vitin 2020

Në milion lekë

	Vlera e planifikuar për vitin 2020 në ligjin e buxhetit të viti 2018	Vlera e planifikuar për vitin 2020 në ligjin e buxhetit të viti 2019	Vlera e planifikuar për vitin 2020 në ligjin e buxhetit të viti 2020
Planifikimi i Financim i Huaj për vitin 2020	36,742	34,918	29,318

Burimi: MFE

Për vitin 2020, planifikimi i investimeve me financim të huaj për institucionet qendrore referuar ligjit fillestar të buxhetit për vitin 2018, 2019 dhe 2020 ka pësuar ndryshime. Në ligjin e buxhetit të vitin 2018, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën totale 36,742 milion lekë. Në ligjin e buxhetit të vitin 2019, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën totale 36,742 milion lekë, duke u ulur për vlerën 1,824 milion lekë krahasuar me vlerën e planifikuar në ligjin e buxhetit të vitit 2018. Ndërsa në ligjin e buxhetit të vitin 2019, investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën totale 29,318 milion lekë, duke u ulur për vlerën 5,600 milion lekë krahasuar me vlerën e planifikuar në ligjin e buxhetit të vitit 2019.

Sipas projekt ligjit të buxhetit, ligjit për buxhetin e vitit 2020, Aktit Normativ nr 6, datë 21.03.2020, Aktit Normativ nr.15, datë 15.04.2020, Aktit Normativ nr.28, datë 02.07.2020, Aktit Normativ nr. 34, datë 16.12.2020 dhe tabelës fiskale të buxhetit të konsoliduar, planifikimi dhe realizimi i investimeve të huaja për vitin 2020 paraqitet si në tabelën më poshtë:

Tabela: Planifikimi dhe realizimi i investimeve të huaja

Në milion lekë

Emërtimi	Fakt 2019	Projekt buxhet	Ligji Buxhetit	AN 6	AN 15	AN 28	AN 34	Fakti 2020
Financim i Huaj	23,462	32,518	29,318	29,318	28,684.3	27,684.3	27,684.3	24,722

Burimi: MFE

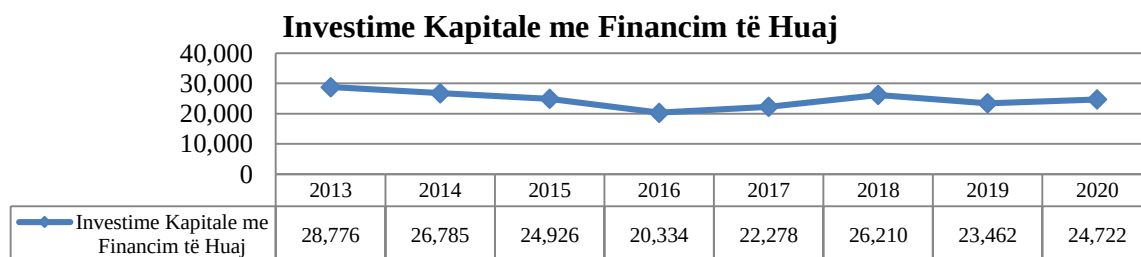
Me projekt ligjin e buxhetit investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 32,518 milion lekë, ndërsa me ligjin e buxhetit janë planifikuar në vlerën 29,318 milion lekë duke u ulur për vlerën 3,200 milion lekë. Me Aktin Normativ nr. 6, datë 21.03.2020 planifikimi i investimeve të huaja nuk ka pësuar ndryshime. Me Aktin Normativ nr. 15, datë 15.04.2020 shpenzimet e planifikuar për investime me financim të huaj janë në vlerën 28,684.3 milion lekë, duke u ulur për vlerën 633.7 milion lekë. Ndërsa me Aktin Normativ nr. 28, datë 02.07.2020 dhe Aktin Normativ nr. 34, datë 16.12.2020 investimet me financim të huaj janë planifikuar në vlerën 27,684.3 milion lekë, duke u ulur më tej në krahasim me Aktin Normativ nr.15, datë 15.04.2020 në vlerën 1,000 milion lekë.

Referuar Treguesve Fiskal të Konsoliduar, shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar në vlerën 24,722 milion lekë ose në masën 89.3% krahasuar me Aktin Normativ nr.34, datë 16.12.2020 ose me mos realizimi në vlerën 2,962.3 milion lekë krahasuar me planin e ndryshuar. Ndërsa në krahasim me ligjin e buxhetit shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar në masën 84.3% ose me mos realizimi në vlerën 4,596 milion lekë. Kundrejt vitit 2019, shpenzimet kapitale me financim të huaj janë realizuar 5,4% më shumë ose realizuar më shumë në vlerën 2,748 milion lekë.

Trendi i shpenzimeve kapitale me financim të huaj referuar Treguesve Fiskalë të Konsoliduar gjatë vitit 2020 ka pësuar rritje në vlerën 1,260 milion në krahasim me vitin 2019. Gjatë vitit 2020 ky zë është rritur me 5.4% krahasuar me vitin 2019.

Në milionë lekë

Emërtimi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitale Financim i Jashtëm	28,776	26,785	24,926	20,334	22,278	26,210	23,462	24,722
Dif. nga viti i mëparshëm	-5,481	-1,991	-1,859	-4,592	1,944	3,922	-2,748	1,260

Burimi: MFE

Tabela në vijim paraqet ecurinë e investimeve me Financim të Huaj përgjatë vitit buxhetor 2020 sipas Tabelës së Treguesve Fiskal të Konsoliduar.

Në milionë lekë

Viti	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
2020	568	1,901	3,255	5,980	6,883	9,753	11,683	13,678	16,908	19,562	20,898	24,722

Burimi: MFE

Bazuar në të dhënat e MFE, investimet e huaja me kredi janë realizuar në vlerën rreth 18,643 milion lekë ose 75.4% e vlerës së investimeve të huaja. Ndërsa investimet e huaja në formën e grandit janë realizuar rreth vlerës 6,079 milion lekë dhe përfaqësojnë 24.6% të investimeve të huaja.

Tabela në vijim paraqet të renditur në rend zbritës 10 institucionit me vlerat më të larta të realizimit të investimeve me financim të huaj me Kredi.

Në mijë lekë

Emri i institucionit	Vlera totale e realizimit
Autoriteti Rrugor Shqiptar	6,169,966
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	5,120,386
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetës Kanalizime	2,363,806
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	1,755,582
PIU Burimet ujore dhe të ujitjes	1,532,637
Njësia e Koordinimit të Projektit Përmirësimi i Sistemit shëndetësor	505,396
PIU Rehabilitimi i sistemit shëndetësor	275,212
PMU Mbështetje për SME	213,978
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	188,944
MIE	121,412

Burimi: MFE

Tabela në vijim paraqet të renditur në rend zbritës 10 institucionit me vlerat më të larta të realizimit të investimeve me financim të huaj me Grand.

Në mijë lekë

Emri i institucionit	Vlera totale e realizimit
Agjencia e Zhvillimit Bujqësor dhe Rural	1,004,150
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	872,803
Drejtoria e Përgjithshme e Policisë	634,909
Autoriteti Rrugor Shqiptar	534,757
Fondi Shqiptar i Zhvillimit	527,127
Ministria e Financës dhe Ekonomisë	484,721
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjetës Kanalizimeve	365,148
Ministria e drejtësisë	225,000
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	211,031
Departamenti i Administratës Publike	146,282

Burimi: MFE

Bazuar në bazën e të dhënave të investime me financim të huaj për vitin 2020, rezulton se nuk ka projekte të reja të cilët mund të lidhen me Rindërtimin apo Covid-19.

Sipas raportimit dhe bazës së të dhënave të Drejtorisë së Investimeve, investimet me financim të huaj për vitin 2020 janë realizuar në vlerën 24,494 milion lekë, duke reflektuar diferencë në vlerën 228 milion lekë me Tabelën e Treguesve Fiskal. Nga auditimi rezulton se diferenca midis Drejtorisë së Investimeve dhe Tabelës së Treguesve Fiskal vjen si pasojë e raportimeve të Autoritetit Rrugor

Shqiptar, për projektin me Kod KM06139 “Ndërtimi by Pass i Fierit (Kontratë e re)”. Autoriteti Rrugor Shqiptar, jashtë afateve kohore, me shkresën nr. 2959, datë 25.03.2020 ka ri dërguar situacionin përfundimtar për raportimin mbi financimin e segmentit “By Pass i Fierit & Vlorës”, ku vlera e disburimeve dhe realizimi për këtë projekt kanë ndryshuar. Pas raportimit të ARRSH, Drejtoria e Borxhit dhe Thesarit kanë rakorduar përsëri në lidhje me disburimet e projekteve me investim të huaj. Veprimet e mësipërm janë jo në përputhje me pikën 31 të Udhëzimit 46, datë 24.12.2021 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2020”, ku përcaktohet se procesi i regjistrimit në SIFQ dhe rakordimit me kreditorët për financimet e huaja midis strukturave përgjegjëse të thesarit, borxhit dhe njësive të qeverisjes së përgjithshme duhet të përfundojë brenda datës 31.01.2021. Gjithashtu mbajtja e akt rakordimit pas datës 31.01.2021 bien në kundërshtim me afatet e përcaktuara në këtë udhëzim.

Rezulton se në bazën e të dhënave të Drejtorisë së Investimeve nuk është reflektuar ky ndryshim.

Nga auditimi me përzgjedhje të projekteve të investimit më Financim të Huaja, u konstatuan problematikat si në vijim:

- Nga auditimi i të dhënave të projekteve të Investimeve Kapitale me Financim të Huaj me Kredi, u konstatua se, 2 projekte investimi me në vlerën për 12,769 mijë lekë janë realizuar pa pasur një plan buxhetor të miratuar me Ligjin e Buxhetit apo me Aktet Normative në zbatim të tij. Tabela në vijim paraqet projektet të cilat janë realizuar pa pasur plan buxhetor të miratuar me Ligj.

Në lekë

Min	Program	Institucioni	Llogaria	Kodi	Përshkrimi i projektit	Plan	Fakt
06	4540	D.P Ujësjetllës Kanalizimeve	231	KM06074	Ndërtimi i Fazës së I dhe II dhe pjesërisht të III të Portit të Vlorës	-	9,309,550
06	6370	D.P Ujësjetllës Kanalizimeve	230	KM 06091	Menaxhimi mbi mbetjet urbane të Tiranës (faza III), impianti i pastrimit të ujërave të ndotur	-	3,459,310
TOTALI							12,768,860

Burimi: MFE

Nga auditimi i të dhënave të projekteve të Investimeve Kapitale me Financim të Huaj me Kredi, u konstatua se, 12 projekte investimi janë realizuar në tejkallim të planit të buxhetit për vlerën 1,995,290 mijë lekë, fakt i cili tregon për një monitorim formal nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. Tabela në vijim paraqet projektet të cilat janë realizuar në tejkallim të planit buxhetor të miratuar me Ligj.

Në mijë lekë

Min	Progr	Llog	Kodi	Përshkrimi i Projektit	Plani	Fakti	Diferenca
					1	2	3=1-2
05	04240	231	KM05016	Projekti i Burimeve Ujore dhe Ujitëse (IBRD)	1,528,750	1,532,637	(3,887)
05	04250	230	KM05019	Protokolli Italian Zhvillimi i qëndrueshëm i sektorit të ullishtarisë (ZHQSU)	10,000	10,834	(834)
05	04250	231	KM05022	Projekti i Shërbimeve Mjedisore	70,000	121,412	(51,412)
06	04230	231	KM06128	Projekti për rimëkëmbjen në sektorin publik	30,000	45,962	(15,962)
06	04230	231	KM06129	Projekti për mbështetje në sektorin energjetik	1,330,000	1,709,619	(379,619)
06	04520	231	KM06180	Njësia e Implementimit (Konsulentët) RRMSP (Projekti i Bankës Botërore)	20,827	22,397	(1,570)
06	04520	231	KM06139	Ndërtim By Pass i Fierit (Kontrate e Re)	2,375,000	3,559,396	(1,184,396)

13	07330	231	KM13018	Faza e dytë e zbatimit të master planit të QSUT-kredi e CEB-it (përfundimi i dy kateve të sp të ri të ndërtuar dhe rikonstruksioni i 6-katshit)	230,750	275,212	(44,462)
26	04260	230	KM26004	Projekti i Shërbimeve Mjedisore- Kredi IBRD	150,000	188,944	(38,944)
56	06210	231	KM56203	Projekti për Zhvillim të Integruar Urban dhe Turistik (BB)	500,000	500,921	(921)
87	0130	231	KM03002	Asistencë teknike për projektin "Shërbime publike me në qendër qytetarin"	68,746	119,007	(50,261)
06	06220	231	18BE304	Menaxhimi i mbetjeve të ngurta në Qarkun Vlorë (Kredi)	130,000	403,022	(273,022)
TOTALI					6,444,073	8,489,363	(1,995,290)

Burimi: MFE

- Nga auditimi i të dhënave të projekteve të Investimeve Kapitale me Financim të Huaj me Grand, u konstatua se, 48 projekte investimi janë realizuar në tejkalim të planit të buxhetit për vlerën 1,423,373 mijë lekë. Tabela në vijim paraqet projektet të cilat janë realizuar në tejkalim të planit buxhetor.

Në lekë

Min	Prg	Llog	Kodi	Përshkrimi i Projektit	Plani	Fakti	Diferenca
					1	2	3=1-2
05	04220	231	19AB701	Kontrolli dhe çrrënjësja e sëmundjes së tërbimit III (IPA 2017)	38,350,000	44,832,610	(6,482,610)
05	04250	230	18AL303	Përfitues nga Programi IPARD II nga masa 3 (7)	150,000,000	1,004,149,940	(854,149,940)
05	04250	231	GM05051	Projekti i Shërbimeve Mjedisore B	70,000,000	142,035,830	(72,035,830)
06	04320	231	18BI016	Projekti LED-Mënyra kryesore për të përmirësuar e eficienten e energjisë në shkollat publike dhe përhapja e përdorimit të shfrytëzimit të burimeve të rinovueseje	2,879,000	4,296,120	(1,417,120)
06	04320	231	18BI018	AquaNEX-Ruatja dhe siguri i cilësisë të ujërave sipërfaqësor në Shqipëri dhe Greqi duke përdorur teknika të vëzhgimit nga toka	5,689,600	21,738,400	(16,048,800)
06	04520	231	19AC803	Projektet Ports	1,768,000	3,994,650	(2,226,650)
10	01110	231	18BP504	Projekte Grant - IPA	100,000,000	142,229,030	(42,229,030)
10	01110	231	18BR902	ProTax Albania-Implementimi i taksës së pasurisë të bazuar në vlerën tregut	28,000,000	28,816,630	(816,630)
10	01110	231	GM10149	PROSEED	49,993,500	52,792,780	(2,799,280)
10	01140	230	GM10112	Programi Fiscalis 2020	4,000,000	5,713,220	(1,713,220)
10	01150	231	18AE502	Kontrate binjakëzimi IPA 2017 "Mbeshtetja për ADSH në përfundim legjislativ & procedurash me EU acquis, përgatitje për ndërtimin me sistemin IT (BE) për mallrat e falsifikuara	1,262,000	38,626,030	(37,364,030)
11	09450	231	18BD804	Projekti Interreg Med Compose	1,569,517	8,945,843	(7,376,326)
11	09450	231	18BD809	Projekti Erasmus + STEPS UBT	1,879,955	4,844,390	(2,964,435)
11	09450	231	18BD811	Interrg IPA -CBC CULTURE PLUS	1,130,415	1,432,170	(301,755)
11	09450	231	18BD817	Projekti Erasmus + ARISA	1,572,000	6,866,380	(5,294,380)
11	09450	231	18BD818	Projekti Erasmus + ALMARES	2,870,952	7,169,430	(4,298,478)
11	09450	231	18BD823	VALEU-X-Shkëmbimi virtual i Universiteteve Evropiane dhe Shqiptare.	4,150,100	5,607,310	(1,457,210)
11	09450	231	18BD827	QUADIC	1,208,909	2,000,930	(792,021)
11	09450	231	18BD828	Hight Specialized technicians in Kets (HISTEK)	1,197,348	2,942,370	(1,745,022)
11	09450	231	GM11060	Erasmus + DIMTV	1,565,640	5,116,560	(3,550,920)

11	09450	231	GM11062	Erasmus+ ITG4AU Projekt Univesiteti Durrës	657,223	3,155,530	(2,498,307)
11	09450	231	GM11066	ITG4AU Universiteti i Tiranës	1,184,200	1,654,350	(470,150)
11	09450	231	GM11081	Drejt ndergjegjesimit pergjegjesise dhe cilesise se perbashket ne punen sociale Universiteti i shkodres Luigj Gurakuqi	4,734,265	5,884,770	(1,150,505)
11	09770	231	18CA713	T@SK - UNIVERSITETI I FIRENCES ITALI, Universiteti i Tiranës	4,155,671	5,473,230	(1,317,559)
11	09770	231	18CA718	HarISA-Harmonization and Innovation in PhD Study Programs for Plant Health in Sustainable Agriculture, Universiteti Korce	700,000	842,300	(142,300)
11	09770	231	18CJ801	Zbatimi analizës me kosto optimale për aftësitë e dëgjimit dhe të parit tek fëmijët	12,518,471	13,363,560	(845,089)
11	09770	231	18CJ901	Projekti ERASMUS GRADUA UMT	1,025,481	1,443,830	(418,349)
12	08220	230	18CF311	Projekti IPA "SMART-CUL-TOUR"	800,000	1,193,700	(393,700)
15	01150	231	GM15005	Asitencë teknike IPA- CBC Shqipëri - Maqedoni	5,000,000	7,383,050	(2,383,050)
15	01150	231	GM15011	Asitencë teknike IPA- CBC Itali-Shqiperi-Mal i Zi	11,000,000	12,667,080	(1,667,080)
16	01160	230	18CK301	projekti "CULTURAL-LANDS" i impletentuar nga Prefektura qarkut Gjirokaster	1,800,000	2,539,294	(739,294)
16	01160	230	18CK401	projekti "POLIPHONIA" i impletentuar nga Prefektura qarkut Gjirokaster	3,083,000	3,753,571	(670,571)
16	03140	231	18AU305	Ndertim /Rikonstruksion i godines se PKK Qafe -Boti (kap.02)	12,000,000	12,134,330	(134,330)
16	03140	231	GM16044	Programi Policimit ne Komunitet faza e dyte (qeveria suedeze)	84,177,000	95,774,590	(11,597,590)
26	04760	231	18CH001	Zhvillimi i Turizmit Detar dhe Promovimi i Porteve Rajonale REGLPORTS	3,000,000	4,146,110	(1,146,110)
26	05320	231	18BG901	Hartë e përgatitur për burimet e mbetjeve të ngurta për prodhuesit industrialë (SĖAN)	2,000,000	4,394,430	(2,394,430)
26	05320	231	18BH101	Sistem i ngritur per parandalimin e mbetjeve detare	40,000,000	61,393,420	(21,393,420)
26	05320	231	18CH901	ALL TOUR- Paketa turistike te zhvilluara per turizmin kulturor dhe natyror	2,000,000	3,922,510	(1,922,510)
26	05320	231	GM26033	Rezervati nderkufitar i Prespes	71,000,000	110,368,760	(39,368,760)
26	05320	231	GM26058	Kune-Vain - Grant	20,841,000	22,306,040	(1,465,040)
26	05320	231	GM26064	Mekanizmat financiare - UNDP	35,000,000	35,352,340	(352,340)
26	05320	231	GM26066	Pershtatja me ndryshimet Klimaterike ne fushen e menaxhimit nderkufitar te riskut te permbytjeve ne Ballkanin perendimor-GIZ	10,000,000	115,485,260	(105,485,260)
26	05320	231	GM26070	Ruajtja dhe perdorimi i qendrueshem i biodiversitetit ne Liqenin e Prespes, Ohrit dhe Shkodres	70,000,000	81,604,300	(11,604,300)
26	05320	231	GM26071	Menaxhimi i integruar i mbetjeve të ngurta dhe ekonomia ricikluese në respekt të mjedisit	21,000,000	156,863,750	(135,863,750)
50	01320	231	GM50009	SALSTAT-Statistika te forta vendore Shqiptare	19,000,000	22,950,920	(3,950,920)
50	01320	230	GM50011	Rritja e kapaciteteve te Inovacionit per ndermarrjet e vogla dhe te mesme	6,200,000	6,614,110	(414,110)

56	06210	231	18BO202	Mbeshtetje per sistemimin e furnizimit me Uje ne Zonat Rurale RËS IV Himare-Grant	83,235,330	83,605,260	(369,930)
95	01110	231	19AH601	Rikonstruksioni i ndërtesës së AIDSSH dhe shërbimeve TIK	8,000,000	16,150,270	(8,150,270)

Burimi: MFE

Veprime e mësipërme janë jo në përputhje me pikën 22 të Udhëzimit Plotësues nr.2, datë 20.01.2020 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020” ku citohet se: “Plani i miratuar me ligjin e buxhetit për financimet e huaja, është kufiri i cili duhet të respektohet gjatë procesit të kryerjes së shpenzimeve, si për projektet me skemë të plotë thesari ashtu edhe për projektet me skemë të pjesshme thesari (jashtë TSA-së, në bankat e nivelit të dyte, kodit 00).

Në rast të tejkalimit të planit të shpenzimeve njësitë e qeverisjes qendrore do të marrin masa për sistemimin e tyre nëpërmjet rialokimeve gjatë vitit dhe gjatë procesit të rishikimit të buxhetit.”

Referuar të dhënave në SIFQ, konstatohet se, i njëjti projekt investimi është çelur në SIFQ, me më shumë se dy kode, veprime këto të cilat shtojnë riskun e mos marrjes së informacionit të saktë dhe transparent nga SIFQ në lidhje me ecurinë dhe realizimin faktik të këtyre projekteve.

Tabela në vijim paraqet projektet e investimit të cilat kanë më shumë se 1 kod projekti në SIFQ.

Në lekë

Ministria	Programi	Llog.	Kodi	Përshkrimi i Projektit	Plan	Realizimi Faktik
05	04220	231	19AB701	Kontrolli dhe çrrënjësia e sëmundjes së tërbimit III (IPA 2017)	38,350,000	44,832,610
05	04220	231	19AB702	Kontrolli dhe çrrënjësia e sëmundjes së tërbimit III (IPA 2017)	54,512,000	3,953,500
				2 kode të ndryshme		
06	04320	231	KM06128	Projekti për rimëkëmbjen e sektorit energjetik	30,000,000	45,962,440
06	04320	231	KM06129	Projekti për rimëkëmbjen e sektorit energjetik	1,330,000,000	1,709,619,220
				2 kode të ndryshme		
15	01150	231	GM15012	Asistencë teknike IPA-CBC Adrion	5,000,000	0
15	01150	231	GM15013	Asistencë teknike IPA-CBC Projekt Strategjik Adrion	4,000,000	1,278,430
				2 kode të ndryshme		

Burimi: MFE

Referuar të dhënave në SIFQ dhe ecurisë së investimeve sipas muajve, konstatohen kode projektesh të cilët kanë pasur vlerë realizimi përgjatë një periudhe kohore gjatë vitit 2020, më pas realizimi për këto kode projektesh në fund të viti 2020, rezulton me vlerë 0 lekë, konkretisht:

- Nga auditimi konstatohet se 39 projekte investimesh me financim të huaj në vlerën totale 2,273,373 mijë lekë, referuar përshkrimit janë keq klasifikuar kryesisht në llogarinë 231 “Investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale”, si në tabelën në vijim.

Në lekë

Kodi	Përshkrimi i projektit	Llogaria ekonomike	Fakt
19AB701	Kontrolli dhe çrrënjësia e sëmundjes së tërbimit III (IPA 2017)	231	44,832,610
19AB702	Monitorimi për vaksinimin e sëmundjes së tërbimit III (IPA 2017)	231	3,953,500

GM05054	Dokumenti Sektorial për Sigurinë Ushqimore dhe Veterinarinë (IPA II)	231	150,555,910
18AL303	Përfitues nga Programi IPARD II nga masa 3 (7)	230	1,004,149,940
KM06083	Super vizion dhe Rishikimi i Projektit të Detajuar Segmenti Nr.1, Aksi "Tirane - Elbasan" (Sauk km 0- Hyrje tuneli I Kërrabës km 13)	231	21,200,830
KM06104	Konsulenti i Monitorimit (Supervizori) i kontratave të mirëmbajtjes (Projekti i Bankës Botërore)	231	98,941,790
KM06106	Asistence Teknike për Sigurinë Rrugore (Projekti i Bankës Botërore)	231	41,350,990
KM06109	Kosto Operacionale - RRMSP (Projekti i Bankës Botërore)	231	3,417,930
18BM301	Studim i Prefisibilitetit për lidhjen hekurudhore Pogradec- Greqi [Kristalopigy]	231	7,486,980
18BR903	Zhvillimi i kontabilitetit në Sektorin Publik	231	14,888,140
GM10104	Mbështetje për ngritjen e kapaciteteve për implementimin e Sistemit të Planifikimit të integruar IPS2(TF 013972(BB)	231	207,435,510
GM10107	Përmirësim i cilësisë së raportimit Financiar (TF 019228)(BB)	231	33,670,600
KM10005	Projekti i Mikrofinances në Shqipëri, Kredi	231	27,786,770
18AË502	Kontrate binjakëzimi IPA 2017 "Mbështetja për ADSH në përafrim legjislativ & procedurash me EU acquis, përgatitje për ndërveprimin me sistemin IT (BE) për mallrat e falsifikuara	231	38,626,030
KM10010	Mbështetje për SME-te	231	213,957,670
18BS308	P.A.S.T.4.Future	231	1,736,500
18BS309	NEST	231	1,966,618
18BD809	Projekti Erasmus + STEPS UBT	231	4,844,390
18BD817	Projekti Erasmus + ARISA	231	6,866,380
18BD818	Projekti Erasmus + ALMARES	231	7,169,430
GM11052	ERASMUS+ (NETCHEM) UBT	230	1,196,560
GM11062	Erasmus + ITG4AU Universiteti i Durrësit	231	3,155,530
GM11060	Erasmus + DIMTV	231	5,116,560
GM11063	Zhvillimi i kompetencave të mësuesve për një sistem gjithëpërfshirës Universiteti i Shkodrës	231	556,050
GM11073	ERASMUS GRADUA UPT	231	325,870
GM11074	ERASMUS + Drejt ngritjes dhe ndërgjegjësimi	231	1,720,410
GM11077	ERASMUS + GRADUA Universiteti i Arteve all	231	1,796,460
GM11078	ERASMUS + GRADUA Universiteti i Arteve euro	231	3,030
GM11087	ERASMUS GRADUA UBT leke	231	2,328,100
GM11088	ERASMUS SMART AL UBT	230	3,777,767
GM15003	Asistencë teknike IPA- CBC Shqipëri -Mal i Zi	231	3,728,550
GM15004	Asistencë teknike IPA- CBC Greqi-Shqipëri	231	17,891,630
GM15005	Asistencë teknike IPA- CBC Shqipëri -Maqedoni	231	7,383,050
GM15006	Asistencë teknike IPA- CBC Shqipëri -Kosovë	231	4,808,850
GM15011	Asistencë teknike IPA- CBC Itali-Shqipëri-Mal i Zi	231	12,667,080
GM15013	Asistencë teknike IPA- CBC Projekti Strategjik Adrion	231	1,278,430
GM16045	Asistence Teknike për rritjen e kapaciteteve profesionale të institucioneve ligj zbatuese sipas praktikave me të mira të BE (PAMECA V)	231	123,156,230
18BH301	Raporte performace të hartuara	231	28,637,410

KM03002	Asistencë teknike për projektin "Shërbime publike me në qendër qytetarin"	231	119,006,790

Burimi: MFE

Në tabelën e mësipërme identifikohen 2 grupe kryesore keq klasifikimesh:

- projekte shërbimi, studimi, asistencë, konsultimi, monitorim të cilat janë klasifikuar si investime për rritjen e aktiveve afatgjata material, ndërkohë që duhet të ishin klasifikuar në llogarinë 230 "investime afatgjata jo material".

- projekte si IPARD, ERASMUS, P.A.S.T 4 Future, NEST të cilët janë klasifikuar si investime për rritjen e aktiveve afatgjata materiale dhe jo materiale, por për këto projekte janë angazhuar fonde të planifikuara si investime, për kryerjen e shpenzimeve operative në paga, dieta, sigurime, evente si dhe transfertat ndaj të tretëve, pra nuk janë kryer shpenzime për të krijuar një aset të prekshëm ose të paprekshëm dhe rrjedhimisht nuk plotësohen kushtet për njohjen e një aktivi në pasqyrën e pozicionit financiar.

Nga auditimi u konstatua se për konvertimin e disbursimeve dhe shpenzimeve të projekteve me financim të huaj nga monedhën origjinale në Lekë, në të gjitha rastet është përdorur kursi i këmbimit mesatar mujor i Bankës së Shqipërisë dhe jo kursi i datës në të cilën ka ndodhur transaksioni.

Këto veprime bien ndesh me: Udhëzimin nr.08, datë 09.03.2018 "Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore të njësive të qeverisjes së përgjithshme". Funksionimi kontabël i llogarisë 512 "Mjetet monetare në bankë". Llogaria 512 "Mjetet monetare në bankë" vepron kryesisht për institucionet që zbatojnë projekte të huaja. Llogaria bankare mbahet e analizuar në llogari bankare në lekë dhe llogari bankare në valutë. Për regjistrimet e konvertimeve në lekë e valutë mbahet parasysh kursi i ditës, duke bërë sistemimet si të ardhura e shpenzime. Konkretisht: Debitohet llogaria 656 "Shpenzime nga këmbimet valutore" dhe kreditohet llogaria 520 "Disponibilitete në thesar", për humbjet nga kursi i këmbimit Debitohet llogaria 520 dhe kreditohet llogaria 766 "Të ardhurat financiare nga këmbimet valutore", për fitimet nga konvertimi.

Mbi problematikat e konstatuara nga KLSH në auditimin e projekteve me financim të huaj

Projekti "Zhvillimi i Sektorit Privat", në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

Nga auditimi rezultoi se në 5 raste nuk janë marrë masa për evidentimin e mangësive dhe më pas kthimin pas të shumës së mbetur nga kreditë e dhëna në shumën totale prej 1,234,000 € për shkak të mangësive të theksuara në dokumentacion.

Nga auditimi i dokumentacionit të dosjeve të Kredimarrësve rezultoi se në 11 raste janë financuar nga Programi shuma prej 1,114,134 € për subjekte të cilësuar si Mikrondërmarrje, kur në fakt objekt financimi i këtij Programi kanë qenë Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme (NVM – të). Sipas përcaktimeve të bëra në Marrëveshjen e Financimit Mikrondërmarrjet, Ndërmarrjet e Vogla dhe ato të Mesme klasifikohen si të tilla në bazë të numrit të punëtorëve, përkatësisht, 1-9, 10-49 dhe 50 – 249.

Në 22 raste janë aplikuar nga Bankat e Ndërmjetme komisione për kryerjen e shpenzime bankare, apo komisione për disbursimin e kredisë në përqindje të ndryshme të cilat variojnë nga 0.5 % deri në 10 %. Në fakt këto janë aplikuar në dëm të Klientëve në kundërshtim me marrëveshjen On Lending Agreement pasi këto komisione janë marrë përsipër nga Banka e Ndërmjetme e si të tilla janë detyrim i tyre dhe jo i kredimarrësve. Për rrjedhojë rezulton se janë përdorur pa efektivitet, eficiencë dhe

ekonomicitet shuma prej të paktën 31,070 € dhe 798,750 lekë të fondeve të Programit nga ana e Bankave.

Nga shumat e mësipërme pjesa takuese e Buxhetit të vitit 2020 është në masën 57,283 mijë lekë.

Projekti “Plani i ristrukturimit të KESH”, në KESH SHA. Nga auditimi u konstatua se për Tranzhin B, huamarrësi KESH SHA ka përdorur vetëm 89,740,094 Euro nga vlera e akorduar prej 100,000,000 Euro, ndërsa komisionet nga ana e huadhënësit janë mbajtur mbi vlerën e plotë dhe jo atë të lëvruar. Diferencën prej 10,259,906 Euro të palëvruara KESH SHA e ka negociuar me Intesa Sanpaolo Bank duke e strukturuar sipas kushteve të marrëveshjes me BERZH. Komisioni fillim-mbarim që BERZH duhet të mbante nga TRANZHI B llogaritet në $89,740,094 \text{ Euro} \times 1\% = 897,401 \text{ Euro}$ ndërkohë që është mbajtur vlera prej 1,000,000 Euro, ose 102,599 Euro më tepër.

Nga auditimi i Marrëveshjes së Huas së EBRD të ratifikuar me ligjin nr. 125/2016 “Për projektin” Shqipëria: Plani i Ristrukturimit të KESH-it” rezulton se, KESH SHA ka paguar 548,277,597 lekë interesa overdraftesh si rezultat i mos plotësimit në kohë të kushteve të vëna nga banka për bërjen efektive të parave, vlerë e cila e cila përbën efekt negative financiar për buxhetin e shoqërisë.

Nga auditimi u konstatua se KESH SHA nuk ka përlllogaritur humbjen që i shkaktohet nga tarifa e angazhimit për të cilën KESH SHA ka paguar shumën prej 1,066,455 Euro pas lëvrimin të tranzhit A vlerë e cila ka sjellë efekte negative financiare për buxhetin e shoqërisë. Për tranzhin A, KESH SHA i janë rritur kostot me tarifën e angazhimit si rezultat i tërheqjes me vonesë të shumës së akorduar si rezultat i mos plotësimit të kushteve të vëna nga banka, kryesisht të kushteve të tregut energjetik për tu plotësuar nga ERE, rakordimin me detyrimet që OSHEE ka ndaj KESH, rritjen e çmimit të shitjes së energjisë nga KESH sha e cila miratohet nga ERE, etj. Për tranzhin B KESH SHA i janë rritur kostot me tarifën e angazhimit si rezultat i tërheqjes me vonesë prej 72 ditësh sipas shkresës nr. 1034 datë 03.04.2020 të EBRD me 100,000 Euro.

Për gjetjet dhe fenomenet e konstatuara nga ky auditim, me pasoja ekonomike për interesat e buxhetit të shtetit, shkaktuar nga mos veprimi në kohë i institucioneve shtetërore, kryesisht ERE dhe OSHEE, duke çuar në rritje të kostove të projektit, u është bërë me dije duke ju adresuar problematika institucioneve përkatëse.

Projekti “Konektiviteti i Rugëve Rajonale dhe Lokale”, në FSHZH. Në objektin “Rikonstruksion i Rugës Pogradec-Tushemisht”, sipas kontratës datë 27.05.2019, të lidhur midis Fondit Shqiptar të Zhvillimit (FSHZH) dhe sipërmarrësit për zbatimin e punimeve civile, me vlerë 314,490,318 lekë pa TVSH ose 377,388,382 Lekë me TVSH, me afat përfundimi të punimeve 8 muaj, nga verifikimi i kryer në terren në prezencë të përfaqësuesve shtetërorë të KLSH dhe Konsulentit (mbikëqyrësi i punimeve) rezultuan se në librezat e masave dhe në situacionin përfundimtar, janë përfshirë volume punimesh të pakryera për dy zëra në shumë 374 mijë lekë pa TVSH e cila përbën dëm ekonomik ndaj buxhetit të shtetit si dhe 10 zëra punimesh të dëmtuara që duhet të riparohen gjatë fazës së garancisë në shumën 472 mijë lekë pa TVSH.

4.2.2 Mbi Vendimet Gjyqësore

KLSH ka konstatuar se vendimet gjyqësore të formës së prerë nuk raportohen dhe nuk deklarohen si shpenzim në kundërshtim me nenin 61 të Ligjit nr.9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar. Kjo krijon kushtet për akumulimin e kamatvonesave si pasojë e vonesës në shlyerjen e tyre, nënvlerësimin e shpenzimeve të vitit dhe deficitit buxhetor, pagesën e tarifave përmbartimore si pasojë e mosekzekutimit vullnetar të

vendimeve dhe thyerje të radhës së shlyerjes së vendimeve dhe selektivitet në përzgjedhjen e vendimeve për pagesë (mosrespektimi i FIFO).

Pagesat e kryera nga Buxheti i Shtetit të vitit 2020 për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore vlerësohen në rreth 1,855 milion lekë, nga të cilat për largim të padrejtë të punonjësve nga puna në rreth 1,288 milion lekë (llogaria “Shpenzime për ekzekutim të vendimeve gjyqësore për largim nga puna”) dhe për vendimet e tjera gjyqësore në rreth 567 milion lekë (llogaritë “Shpenzime për ekzekutim të vendimeve gjyqësore të tjera” dhe “Shpenzime gjyqësore”). Duke ju referuar institucioneve më problematike buxhetore të cilat kanë ekzekutuar pagesa për punonjësit e larguar padrejtësisht nga puna të konstatuara me vendim gjykatë sipas regjistrimeve në SIFQ konstatohet se 10 institucione përbëjnë edhe rreth 65% të pagesave, që përfshijnë Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Ministrinë e Turizimit dhe Mjedisit, Bashkinë Tiranë, Repartin Ushtarak Nr.4300 Tiranë, Keshillin e Lartë Gjyqësor, Drejtorinë e Përgjithshme të burgjeve, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave dhe Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.

Këto pagesa nuk reflektojnë vlerën reale të shpenzimeve për ekzekutim të vendimeve gjyqësore pasi sipas raportimit të detyrimeve të prapambetura për vendime gjyqësore nga raporti i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, efekti vlerësohet në 4,333 milion lekë. KLSH duke e konsideruar një fushë me risk për financat publike dhe duke qenë se pjesa që marrin buxheti i çdo viti këto vendime është e konsiderueshme, ka kryer auditime në funksion të adresimit të kësaj problematike dhe saktësisht të detyrimeve reale për vendime gjyqësore. Nga auditimet e zhvilluara ka rezultuar problematik mos raportimi i vendimeve dhe mos përfshirja e tyre në detyrimet e prapambetura të raportuara nga MFE dhe në ciklin e shpenzimeve publike, me impaktin më të madh në ato vendime që burojnë nga vendimarrjet e gjykatave ndërkombëtare, të cilat implikojnë edhe detyrime të tjera në formën e interesave të vonuar nga mos ekzekutimi në kohë. Në mënyrë të detajuar, situata në lidhje me këto vendime paraqitet:

Nga auditimi në Avokaturën e Shtetit KLSH ka arritur në konkluzionin se, problematikat e konstatuara kanë ekspozuar institucionin drejt risqeve për përmbushjen e detyrimeve, në zbatim të ligjshmërisë dhe rregullshmërisë së veprimtarisë së tij. Ndër çështjet kryesore përmendim:

- Për zbatimin e vendimeve të GJEDNJ, nga ana e institucioneve shqiptare pjesë e procesit për ekzekutimin e tyre, nuk rezulton të jenë respektuar afatet 3 mujore për zbatimin e tyre, parashikuar në vendimet përkatëse, por edhe në nenin 19/4 të Ligjit nr. 10018 datë 13.11.2008 “Për Avokaturën e Shtetit”, i ndryshuar. Për vitet 2018 - 2020 janë zbatuar 3 vendime në vlerën 109,962 Euro, ndërkohë që rezultojnë të pazbatuar 7 vendime të tjerë me vlerë të pagueshme 17,956,320 Euro, pa përfshirë këtu interesat e pagueshëm në rast vonesash referuar pikës 3 të nenit 19/4 në ligjin e sipërcituar. Vendimet e pazbatuara datojnë prej vitit 2015 deri në vitin 2020. Dy prej tyre, që përbëjnë dhe peshën kryesore të vlerës financiare për tu përballuar nga buxheti i shtetit përkatësisht “Sharxhi and others v. Albania” dhe “Dhimertika dhe Nika vs. Albania”, me vlerat penalizuese për Republikën e Shqipërisë përkatësisht, 13,447,300 Euro dhe 4,417,750 Euro, nuk rezultojnë të jenë zbatuar brenda afateve të përcaktuara. Moszbatimi në afat i tyre krijon risk për aplikim interesash të pagueshme në vlera të konsiderueshme. Deri më datë 31.12.2020 interesat e pagueshme llogariten në vlerën rreth 1,675,938 Euro dhe përbëjnë efekt financiar potencial në dëm të buxhetit të shtetit;

- Për çështjet e gjykuara në gjykatat e huaja dhe arbitrazhi ndërkombëtar, konstatuam se:

(i) nga këto gjykata janë dhënë vendime në favor të shtetit shqiptar, duke rrëzuar pretendimet e palës paditëse në 4 çështje në vlerën 10,651,267 Euro, 2 prej të cilave në vlerën gjithsej 3,057,599 Euro janë ankimuar dhe janë në pritje të vendimit përfundimtar, ndërsa 2 vendimet në shumën 7,593,668 Euro kanë marrë formë përfundimtare në favor të shtetit shqiptar (nga këto njohur pranë Gjykatës së Apelit, Tiranë vendimin për çështjen Hydro srl 20564/EMT/GR V2014 në vlerën 7,343,668 Euro, dhe ende pa njohur në Gjykatë, vendimi për çështjen ARB/17/6 me palë paditëse Anglo - Adriatic Group Limited në vlerën të paktën 250,000 Euro). Konstatuam se për këto vendime, nuk disponohet informacion mbi ecurinë e tyre, e cila ndikon në njohjen e të drejtës për rimbursimin e kostove të paguara më parë nga shteti shqiptar gjatë procesit gjyqësor (këto nuk janë vlera financiare shitesë të fituara, referuar dispozitivit të vendimit përkatës).

(ii) kemi konstatuar mbipagesë të kostove të arbitrazhit në shumën 59,504 Euro, në çështjen ARB/14/26 Albania beg Ambient SHPK, M. Angelo Novelli and Costruzioni S.r.l, të paguara padrejtësisht për të cilën nga ASH duhet të merren masat në vijim për rikuperim.

- Konstatohet se, ASH nuk ka ngritur padi civile në lidhje me procedimin penal të ndjekur nga Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Kavajë, lidhur me dhënien e AMTP-së në kundërshtim me ligjin nr. 7501, "Për tokën" për një sipërfaqe 985,900 m², e cila në fakt është "tokë pa fryt". Vlera e saj sipas çmimit të hartës së tokës referuar VKM nr. 89, datë 03.02.2016 "Për miratimin e hartës së vlerës së tokës në Republikën e Shqipërisë" shkon të paktën 371,684.3 mijë lekë (985,900 m² x 377 lekë/m²), ndërkohë që kjo tokë gjendet buzë detit dhe vlera e saj mund të jetë edhe më e lartë;

- Konstatuam moszbatim i legjislacionit fiskal mbi faturimin në shërbimet e përfaqësimit/këshillimit ligjor. Në procedurat e zhvilluara nga Avokatura e Shtetit gjatë periudhës vitet 2018 - 2020, zyrat e huaja të përzgjedhura, jorezidente në Republikën e Shqipërisë kanë ofertuar thuajse në të gjitha rastet me TVSH në masën 0%, ndërkohë sipas dispozitave të legjislacionit fiskal, zyrat e huaja duhet të emëronin përfaqësues tatimor në Shqipëri për shërbimin e përfaqësimit/këshillimit ligjor që ato kryejnë si dhe lëshimin e faturës tatimore shqiptare me TVSH të aplikueshme në masën 20%, e cila në mungesë të përfaqësuesit tatimor, ngarkon përfituesin e shërbimit me kosto shitesë mbi vlerën e parashikuar për kontraktim. Kjo vlerë duhet të llogaritet sipas pagesave individuale dhe duhet të paguhej në llogari të administratës tatimore. Efekti financiar shitesë i cili vjen nga mosnjohja apo keqinterpretimi i dispozitave ligjore në fuqi për TVSH - në sipas vlerës së kontratave të lidhura, llogaritet rreth 34,500 mijë lekë, të cilat klasifikohen si vlera jo në përputhje me parimet e ekonomicitetit, efektivitetit dhe efikasitetit të fondeve publike.

- Konstatohet se për 7 vendime gjyqësore për ish punonjësit që kanë fituar procesin gjyqësor për vendime të largimit të padrejtë nga puna, ASH është ngarkuar me një vlerë financiare prej 8,810.568 mijë lekë, e cila përbën menaxhim joefektiv të fondeve buxhetore. Aktualisht ASH ka 4 procese gjyqësore për punonjës të tjerë të larguar nga puna.

- Për vendime të dhëna nga gjykatat vendase dhe të huaja, të cilët kanë rezultuar me kosto financiare të konsiderueshme, ASH nuk ka përmbushur detyrimin ligjor për identifikimin e shkaqet dhe dëmeve si dhe të personave përgjegjës, të cilët me veprimet apo mosveprimet e tyre i kanë shkaktuar buxhetit të shtetit kosto të konsiderueshme.

Në konkluzion, konstatuam të meta dhe mangësi në disa prej drejtimeve të veprimtarisë së institucionit, të cilat lidhen cilësisht kryesisht me ndikimin që institucioni ka në përfaqësimin e interesave të vendit në proceset gjyqësore, por edhe sa i përket mirë menaxhimit të veprimtarisë së

tij. Problematikat e evidentuara i referohen proceseve të ruajtjes dhe arkivimit të dokumentacionit, mungesës së mbulimit të plotë të veprimtarisë nga procesi inspektues, bashkëveprimi në nivel të pamjaftueshëm me prokuroritë e rretheve lidhur me ngritjen e padive civile në proceset penale, zvarritjen e regjistrimit të çështjeve të zhvilluara në gjykatat e huaja në regjistrin elektronik të çështjeve, mos garantimin e zbatimit të plotë të vendimeve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ) brenda afateve të përcaktuara, mos marrjen e masave për pjesëmarrjen në proceset për njohjen e vendimeve gjyqësore të gjykatave të huaja dhe standardeve të ndryshme lidhur me angazhimin për të njohur vendimet në paditë e rrëzuara nga këto gjykata, mangësitë në procedurat e kontraktimit të përfaqësuesve / këshilluesve në profesion të lirë dhe mungesën e një analize paraprake përpara nisjes së këtyre procedurave, etj., të cilat më vete dhe së bashku kanë ndikime financiare të konsiderueshme në buxhetin e shtetit.

Nga auditimi në aparatin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në lidhje me detyrimet për vendimet e gjykatës GJEDNJ, u konstatua se është kontabilizuar detyrim në vlerën 535,303 mijë lekë, për çështjen “Dhimërtika dhe Nika”.

U konstatua se për çështjen “Rista dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, vlera e detyrimit të sanksionuar nga gjykata përkatëse është në shumën 10,701,300 Euro. Në zbatim të këtij vendimi ka dalë VKM nr.613, datë 31.08.2016 për ekzekutimin e shumës së më sipërme. Gjatë vitit 2016 është likuiduar një pjesë e shumës sipas listës së përfituesve të vendimit. Pjesa tjetër e detyrimit në shumën 2,944,600 Euro rezulton të jetë e papaguar. Në udhëzimin standard të zbatimit të buxhetit përcaktohet se vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut paguhen nga MFE pas daljes së VKM përkatëse që autorizon kryerjen e pagesës, pas hapave për njehsimin e detyrimit nga Avokatura e Shteti dhe Ministria e Drejtësisë.

Nga auditimi konstatohet se megjithëse VKM ka dalë për vlerën totale të vendimit, nga MFE, nuk janë kaluar fondet në llogarit bankare të përfituese “Dhimërtika dhe Nika” me pretendimin se për këtë çështje përfituesit janë në proces gjyqësor. Avokatura e Shtetit me shkresën nr. 180/10, datë 20.10.2016 ka orientuar Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë të derdhë në një llogari bankare të bllokuar detyrimin që shteti shqiptar ka ndaj përfituesve për çështjen “Rista dhe të tjerë kundër Shqipërisë”, për kërkesën “Dhimërtika dhe Nika”, nr.48522/10. Për këtë çështje në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë ka ardhur Vendimi për fillimin e ekzekutimit të detyrueshëm nr.300/3, datë 09.03.2021 ku kërkohet që MFE të paguaj menjëherë në favor të palës paditëse pjesën takuese 2/3 të vlerës prej 4,416,900 Euro, të përcaktuara në VKM nr.613, datë 31.08.2016, pra vlerën 2,944,600 Euro, si dhe të paguaj tarifën përmbartimore në vlerën 13,153 mijë lekë. Mos derdhja e detyrimit të lindur nga vendimi i GJEDNJ dhe VKM-së nr. 612, datë 31.08.2016 për çështjen “Dhimërtika dhe Nika”, bie në kundërshtim me pikën 5 të nenit 19/5 të ligjit nr. 86/2018 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 10018, datë 13.11.2018 “Për Avokaturën e Shteti”.

Në këto kushte, KLSH parashtrohet rëndësinë e zbatimit të menjëhershëm të vendimeve gjyqësore dhe futjen e tyre në procesin e ekzekutimit buxhetor, duke marrë parasysh efektin e mundshëm në vitet e ardhshme në formën e detyrimeve të prapambetura nga njëra anë dhe trajtimin e plotë të përgjegjësisë në lidhje me vendimmarrjen me kosto financiare të nëpunësve publikë, në të njëjtën linjë me kërkesën e vazhdueshme për hartimin dhe miratimin e ligjit “Për përgjegjësinë materiale”. Kjo pasi është konstatuar se në të gjitha subjektet që ekzekutojnë vendimet gjyqësore nuk përcaktohet përgjegjësia në lidhje me detyrimet që krijohen, në kundërshtim edhe me kërkesat e Udhëzimit

Standart të Zbatimit të Buxhetit, në të cilin kërkohet nxjerrja e përgjegjësi nga ana e Titullarëve të institucioneve për çdo rast të vendimeve gjyqësore.

4.2.3. Administrimi i burimeve njerëzore dhe shpenzimet e lidhura me to

Në funksion të niveleve të larta të shpenzimeve për ekzekutim të vendimeve gjyqësore për largim të padrejtë nga puna dhe me qëllim vlerësimin e mirëmenaxhimit të burimeve njerëzore, KLSH ka realizuar auditime, problematikat kryesore të të cilave paraqiten si në vijim:

Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve

1.Në lidhje me procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore u konstatua se: Përgjatë vitit 2020 Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve ka kaluar në 1 proces Ristrukturimi, proces i shoqëruar me afate të tejzgjatura dhe procedurë jo në përputhje me dispozitat ligjore. Nuk ka një evidencë për praktikën mbi bazën e së cilës është marrë vendimi i transferimit të përhershëm të punonjësve të prekur nga Ristrukturimi i DPT përgjatë vitit 2020 (metodologjia dhe sistemi i pikëzimit).

2.Në vijim të këtij procesi, është propozuar lirimi nga detyra i 73 punonjësve me Kod Pune, pjesë e strukturave të Hetimit Tatimor. Nga auditimi i dosjeve personale të punës të këtyre punonjësve rezulton se kanë eksperiencë në Strukturat e Drejtorisë së Hetimit Tatimor, janë me formimin e duhur profesional, të përcaktuar në formularin e përshkrimit të punës dhe nuk kanë asnjë masë disiplinore, duke plotësuar në këtë mënyrë kriteret e përgjithshme dhe të veçanta të pozicionit të punës.

Në lidhje me shpalljen e vendeve vakante në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, janë shpallur 17 pozicione të lira për punonjës me kod pune, ku konstatohen diferencime midis kriterëve të vendosura për të njëjtin pozicion pune midis Rajonit Qendror të Hetimit dhe Rajonit Verior, veprime jo në përputhje me Ligjin nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar dhe pikën 9 të Ligjit nr. 7961, datë 12.07.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar. Në kuptim të këtij kuadri ligjor, ndalohej diskriminimi në lidhje me: mundësinë për punësim, vetëpunësim dhe profesion, duke përfshirë kriteret e përzgjedhjes dhe kushtet e rekrutimit, të çfarëdo lloj dege të aktivitetit dhe në të gjitha nivelet e hierarkisë profesionale. 3 prej punonjësve të rekrutuar me Kod Pune, nuk plotësojnë kriteret e posaçme të shpallura për konkurrim për pozicione vakante.

3.Nga auditimi në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë (MFE), në lidhje me procedurën e Ristrukturimeve të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve për vitin 2020, u konstatua se:

Ministria e Financave dhe Ekonomisë në ristrukturimin e administratës tatimore, nuk ka përmbushur kërkesat e pikës 33 të VKM nr. 893, datë 17.12.2014, duke mos dërguar në Departamentin e Administratës Publike arsyet e hollësishme të nevojës për ndryshime; mendim për efektet financiare të ndryshimeve të kërkuara; përshkrimet e punës dhe kërkesat specifike për çdo pozicion pune të ri, të krijuar apo të prekur nga propozimi; analizën sasiore për burimet e nevojshme për kryerjen e funksioneve të caktuara dhe një raport për pasojat që mund të ketë ristrukturimi mbi nëpunësit e institucionit dhe shpenzimet e personelit, si dhe një parashikim për sistemimin e nëpunësve, pozicionet e të cilëve preken, si pasojë e ristrukturimit.

Si institucion epror i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nuk pa patur argumentim, kontestim apo analizë që të tregojë dhe të vlerësojë shkaqet e shpeshta të ristrukturimeve dhe efektivitetin e tyre. Këto ndryshime në strukturë kanë konsistuar në

reduktive të numrit të punonjësve, ndryshime të emërtimeve të sektorëve, ndryshime të kategorisë së pagave, transferime të kryera pa kriter, ndikim në mbarëvajtjen e punës, largime nga puna etj.

Këto veprime dhe mosveprime, jo në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi, kanë sjellë rritje të kostove në buxhetin e shtetit, si rezultat i gjyqituesve të vendimeve të formës së prerë dhe mos-realizimit të një strukture të qëndrueshme, të mirë-analizuar që garanton qëndrueshmërinë funksionale dhe organizative të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

4. Përgjatë 2020 u konstatua numër i lartë vendesh vakante i shpërndarë në drejtori të ndryshme si në Drejtori të Përgjithshme ashtu dhe në Degë Tatimore. Vlerat më të larta të vendeve vakante ndikojnë në performancën e disa drejtorive pasi, diferenca e numrit të punonjësve nga plani në fakt lë hapësirë interpretimi se puna kryhet nga punonjësit ekzistues të cilët mbingarkohen me funksione që nuk janë kompetencë e tyre dhe kështu rrishtet riskun të cenohet cilësia e punës. Pas rishikimit, rezultojnë me një numër të konsiderueshëm vendesh vakante, konkretisht në dhjetor 2020 me 186 pozicione vakante me status nëpunësi civil, ose 45 vende vakante më shumë, krahasuar me janarin e vitit 2020.

5. Gjatë vitit 2020 nga buxheti i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve janë likuiduar shpenzime për zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë për ish punonjës të larguar nga puna në mënyrë të pa drejtë, në vlerën 377,601 mijë lekë, për 198 punonjës, e cila konsiderohet efekt financiar negativ në buxhetin e shtetit. Duke marrë në konsideratë faktin që për të njëjtin vend pune paguhen 2 persona, ish punonjësi që ka fituar gjyqin për largim të padrejtë nga puna dhe punonjësi i ri i rekrutuar, kjo situatë paraqitet edhe më problematike dhe me efekte të konsiderueshme në buxhet. Detyrimi i ngjitur për DPT më 31.12.2020 për zbatimin e vendimeve gjyqësore për punonjësit e larguar nga puna është në vlerën 184,759 mijë lekë për 168 punonjës.

Nga auditimi në DPT, konstatohet se proceset gjyqësore janë 79 procese në shkallë të parë; 135 në shkallë të dytë dhe 16 vendime të formës së prerë. Nga 230 punonjës në proceset gjyqësore, 149 punonjës në proces janë me Kod Pune dhe 81 punonjës në procese gjyqësore me status nëpunësi civil.

6. Nga auditimi i veprimtarisë së Komisionit të Posaçëm, konstatohet se deri në Dhjetor të vitit 2020 nga 137 praktika të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, që janë të depozituara në Drejtorinë e Burimeve Njerëzore, janë trajtuar 55 praktika gjyqituesish. Nga këto 55 praktika, Komisioni i Posaçëm ka konkluduar me: rikthimin në punë në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve dhe në Drejtorinë Rajonale Tatimore të 14 gjyqituesve; 4 akt-rekomandime të përcjella në Departamentin e Administratës Publike; 27 praktika në proces që kanë dhënë pëlqimin për pozicionin e ofruar; 1 gjyqitues që ka dhënë dorëheqje nga rikthimi në punë; 1 praktikë të përfunduar por ende pa emërim; 8 punonjës gjyqitues që kanë mbushur moshën e pensionit. Komisioni i Posaçëm ka dërguar në DAP 21 praktika me qëllim për sistemim në Agjencinë Kombëtare të Punësimit dhe 59 praktika për pamundësi objektive për sistemim. Ende rezultojnë një numër i lartë gjyqituesish të pa sistemuar, në shkelje të çdo afati të parashikuar në Urdhrin nr. 5151, datë 28.10.2015 "Për zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë nga institucionet e administratës shtetërore, të përfshira në fushën e zbatimit të ligjit për shërbimin civil", përcaktohet se "Shqyrtimi administrativ përfundon jo më vonë se 15 ditë nga momenti i depozitimit të kërkesës".

Ky impakt bëhet edhe më domethënës në kushtet kur për periudhën objekt auditimi në DPT paraqiten vende vakante, të cilat në çdo kohë mund të përdoren për sistemimin e ish punonjësve që presin rikthimin në punë sa më shpejt, në mënyrë që të ndalohet akumulimi i shpenzimeve jo efektive. Nga databaza e gjyqituesve të DPT rezultojnë se 13 ish punonjës kanë përfutur dy paga mujore njëkohësisht

nga buxheti i shtetit, një në DPT dhe një nga institucionet që janë emëruar. Konstatohet se për 10 ish nëpunës, për të cilët Komisioni i Posaçëm ka bërë propozimet përkatëse brenda të njëjtës kategori, Departamenti i Administratës Publike nuk ka nxjerrë aktet e rikthimit në punë të këtyre ish nëpunësve me motivacionin se pret pëlqimin apo refuzimin e gjyqfituesit. Në Urdhrin nr.5151 datë 28.10.2015, kreu IV, pika 4, përcaktohet qartësisht se “Gjyqfituesi brenda 3 ditësh punë njofton me shkrim KP për pëlqimin apo refuzimin e alternativave të dhëna nga komisioni. Gjyqfituesi jep pëlqimin vetëm për emërimin në një pozicion të një kategorie më të ulët.” Sa më sipër rezulton se për këta ish nëpunës në shkelle të procedurës së parashikuar DAP-i nuk ka nxjerrë aktet e emërimit, duke shkaktuar kështu edhe vijim të akumulimit të detyrimeve ndaj këtyre gjyqfituesve nga DPT. Mosnxjerrja e akteve në kohë nga DAP mund të shoqërohet me problematikën që vendet që kanë qenë vakante dhe Komisioni i Posaçëm i ka propozuar për plotësim me gjyqfitues, ose të mbeten vakant për një kohë të gjatë në pritje për aktet e DAP ose plotësohen me të rekrutuar të rinj, duke bërë që trajtimi i praktikave nga ana e KP të bëhet i pavlefshëm dhe të kërkoj sërish ritrajtim.

Instituti i Sigurimeve Shoqërore

Struktura organizative sipas Rregullores “Për personelin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore”, paraqitet me mangësi në përcaktimin e kriterëve të arsimit dhe eksperiencës në punë, për disa pozicione pune të drejtorisë të Aparatit të ISSH-së si dhe për të gjitha pozicionet e punës për Drejtoritë Rajonale. Ndryshimet në strukturë janë bërë në kundërshtim me Ligjin nr.7703, datë 11.05.1993 “Për Sigurimet Shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, nenit 74, pika b/1 “Kompetencat e Këshillit Administrativ” ku citohet se “Përcakton e miraton strukturën dhe numrin e punonjësve të Institutit të Sigurimeve Shoqërore”. Me VKA nr. 5, datë 20.07.2010 “Për ndryshime në strukturën organizative të ISSH-së, Drejtori i Përgjithshëm është autorizuar për rialokime të burimeve njerëzore dhe ndryshime në strukturë, pa tejkalim të numrit total të punonjësve të miratuar nga VKA. Nga ana e ISSH-s janë marrë masa për rikonceptimin e një rregulloreje të re përgjatë vitit 2020, e cila është miratuar në mbledhjen nr. 2 e KA me Vendimin nr.5, datë 14.08.2020 “Për disa shtesa e ndryshime në rregulloren Nr.3/2, datë 26.02.2008.” Për personelin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore” i cili ka përcaktuar rregullat dhe kriteret e rekrutimit dhe të punonjësve, lëvizjet, hartimin e kontratave, marrëdhëniet e punës deri në largimin e tyre, duke mos trajtuar strukturën organizative aktuale dhe funksionin e saj (misionin detyrat dhe përgjegjësitë).

Përgjatë vitit 2020 në ISSH nuk janë ndjekur procedurat ligjore të rekrutimit dhe komandimit për vendet e punës vakante, duke rekrutuar punonjës pa konkurim të hapur. Konstatohen punonjës, që janë rekrutuar me kontrata me afat të përcaktuar 3 mujore, disa prej të cilave të rinovuara, pa u emëruar. Pra për rekrutimin e punonjësve të rinj nuk është zbatuar VKA nr. 3/2 datë 26.02.2008, “Për miratimin e Rregullores për personelin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore”, pika 1.1, 1.6 dhe pika 2. “Komandimi i përkohshëm në detyrë”, Paragrafi 2.4. Në dosjet e personelit të larguar konstatohen mungesa të pjesshme në dokumentacion, veçanërisht në kërkesa për punësim, referenca, certifikata etj.

Në lidhje me numrin e anëtarëve të Këshillit Administrativ konstatohet se, në mbledhjet e realizuara, numri i anëtarëve ka qenë 9 në mbledhjen e parë, 9 në mbledhjen e dytë, 8 në mbledhjen e tretë dhe 8 në mbledhjen e katërt nga 12 të përcaktuar në nenin 72 të ligjit Nr. 7703, datë 11.05.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar. Nuk ka punonjës të emëruar në funksionin e Sekretarit të Këshillit Administrativ, në kundërshtim me nenin 19, të VKM Nr. 161 “Për miratimin e Statutit të ISSH-së”, ku specifikohet se: “Kryetari i KA-së duhet të autorizojë një person të

përhershëm për mbajtjen e procesverbalit të mbledhjes”, si dhe nenit 2 pika 1, të ligjit nr.8480, datë 27.5.1999 “Për funksionimin e organeve kolegjiale të administratës shtetërore dhe enteve publike”.

Mbi administrimin e burimeve njerëzore në Fondin e Sigurimeve të Detyrueshme të Kujdesit Shëndetësor

1- Për çështjet gjyqësore për ndërprerje të paligjshme të punës që kanë marrë vendim të formës së prerë, janë paguar deri më datë 31.12.2020, detyrime në vlerën 28,635 mijë lekë dhe mbeten për tu likuiduar detyrime në vlerën 7,972 mijë lekë. Nga FSDKSH, nuk janë analizuar dhe nxjerrë përgjegjësitë administrative për këto vlera, në kundërshtim me Udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, pika 60.

2- Nga auditimi u konstatua se me Urdhrin nr. 250, datë 09.06.2020, Drejtori i Përgjithshëm i FSDKSH ka miratuar numrin e punonjësve të institucionit në 166, ndërsa me Urdhrin nr. 455, datë 13.10.2020, Drejtori i Përgjithshëm i FSDKSH ka miratuar numrin e punonjësve të institucionit në 169, duke tejkaluar limitin prej 160 punonjësish të miratuar nga Këshilli i Administrimit (KA). Për vitin 2020 numri mesatar i punonjësve është 168 punonjës, ose 8 punonjës më shumë se niveli i miratuar. Tejkalmi i numrit të miratuar të punonjësve ardhur si rezultat i shtimit të numrit të punonjësve me Urdhrrat nr. 250, datë 09.06.2020 dhe nr. 455, datë 13.10.2020, të drejtorëve të përgjithshëm, urdhra të nxjerrë në tejkalm të kompetencave ligjore, ka sjellë rritje të shpenzime me vlerë 705 mijë lekë, vlerë e cila përbën efekt financiar negativ për Buxhetin e Shtetit.

3- Për 11 poste pune për vitin 2020, nuk është përcaktuar specialiteti i kërkuar, por si specialitet është përcaktuar “Arsimi i Lartë”, pa përcaktuar se çfarë profesioni duhet të kenë këta punonjës, ekonomist, mjek, farmacist, jurist apo ndonjë profesion tjetër, duke lënë hapësirë për rekrutimin e punonjësve me specialitete jo të përshtatshme për aktivitetin që kryen Fondi.

4- Nga auditimi i zbatimit të dispozitave ligjore në emërimin, transferimin dhe lëvizjen paralele të punonjësve të FSDKSH, u konstatua se për vitin 2020, janë emëruar 21 punonjës pa ndjekur procedurën e konkursit dhe janë ndryshuar pozicionet e punës për 48 punonjës pa u ndjekur procedura e konkursit. Përgjatë për periudhën shtator-dhjetor 2020, nga 168 punonjës të Drejtorisë së Përgjithshme të FSDKSH, janë kryer lëvizje të stafit (ndërruar pozicionet, larguar, transferuar, komanduar) për 113 punonjës, ose 67% e numrit totalit të punonjësve të FSDKSH, veprim i cili përveç risqeve operacionale dhe strategjike, përbën dhe mungesë të theksuar vizioni dhe politike në menaxhimin e burimeve njerëzore të FSDKSH.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë - Aparati

Nga auditimi mbi procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore në lidhje me vendimet gjyqësore për vitin 2020 u konstatua se janë kryer likuidime për Vendime Gjyqësore të formës së prerë për ish-punonjës të larguar padrejtësisht nga puna në vlerën 22,968 mijë lekë, likuiduar nga buxheti i shtetit pa përfshirë detyrimet për sigurimet shoqërore e shëndetësore, vlerë e cila rezulton efekt financiar negative në buxhetin e shtetit. Veprime të cilat janë në kundërshtim me udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit” pika 60.

Gjithashtu është konstatuar se si pasojë e mos ekzekutimit vullnetar të vendimeve gjyqësore për punonjësit e larguar nga puna, janë kontraktuar përmbarues privat, të cilat kanë shkaktuar efekte financiare negative për buxhetin e shtetit në vlerën 4,639 mijë, veprime të cilat janë në kundërshtim me udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit” pika 60.

Nga auditimi mbi procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore për vitin 2020 u konstatua se databaza e vendimeve gjyqësore nuk është sipas përcaktimeve të parashikuara në legjislacionin në fuqi pasi ajo nuk është publikuar në faqen zyrtare të MFE apo në formë tjetër duke sjellë mungesë transparence. Mos pasja e një evidence zyrtare krijon kushtet për mos funksionimin e menaxhimit financiar dhe kontrolli, duke krijuar detyrime të prapambetura, keq planifikim buxhetor apo akumulim interesash kundrejt gjyq fituesve dhe thyerjes së radhës së pagesave.

Gjithashtu nga verifikimi i vendimeve gjyqësore për largim të pa drejtë nga puna rezultoi se nuk është respektuar radha e shlyerjes së detyrimeve për arsye se referuar praktikës së kryer nga drejtoria e buxhetit dhe menaxhimit financiar pagesat janë kryer fillimisht në masën 28%, 22% dhe 50%, duke vepruar në mënyrë të paqartë dhe pa mbështetje ligjore se mbi çfarë kriter është përcaktuar masa e likuiduar. Veprimet e mësipërme janë në kundërshtim me Udhëzimin e Kryeministrit nr. 1 datë 04.06.2014 “Për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të njësisë të qeverisjes së përgjithshme në llogari të thesarit” pika 4 dhe 5, dhe Udhëzimit nr. 11, datë 17.4.2018 “Për rregullat e brendshme mbi mënyrën e ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të ministrisë së financave dhe ekonomisë” të ndryshuar Kreu II.

Nga auditimi mbi procedurat e ndjekura për menaxhimin dhe administrimin e burimeve njerëzore në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë në lidhje me pagesat e gjyq fituesve për largim të padrejtë nga puna u konstatua se është krijuar një situatë problematike midis MFE dhe Administratës Tatimore për mënyrën e pasqyrit nga ana e administratës tatimore të vendimeve të gjykatave ndaj MFE duke gjeneruar gjoha dhe kamatëvonesa për çeljen e periudhave të mëparshme gjatë regjistrimit të pagesave të pagave dhe sigurimeve shoqërore për këta gjyq fitues, çka ka sjellë detyrime të padrejta. Referuar shkresës së Drejtorisë së Mbledhjes së Detyrimeve Tatimore të Papaguara Rajoni Qendror pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve me nr. 1907 prot., datë 03.02.2021 drejtuar MFE në sistemin informatik tatimor janë krijuar detyrime nga gjohat në vlerën 16,073 mijë lekë për deklarime të vonuara në derdhjen e kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore dhe tatim mbi të ardhurat personale.

Drejtorja e Përgjithshme e Doganave. Nga auditimi i auditimi i administrimit të burimeve njerëzore, në lidhje me proceset e konkurimit, u konstatua se:

-Nga Komiteti i Përhershëm i Pranimit prej 3 anëtarësh, është nxjerr një listë e fituesve vlerësuar me pikë për këto pozicione. Në disa raste pikët e grumbulluara janë shënuar vetëm për fituesin. Nuk ka vlerësim me pikë për konkurrentët e tjerë duke mos lënë gjurmë për pjesëmarrjen e konkurrentëve të tjerë dhe nivelin e tyre. Nuk është mbajtur procesverbal nga KPP për personat që kanë marr pjesë në konkurim, datën e konkurimit, vendin etj. Në disa raste rezulton se nuk ka patur fitues të shpallur nga KPP dhe nuk është mbajtur relacion, informacion për vlerësimet apo arsyet e mos-shpalljes së fituesit. Në lidhje me “Njoftimin për shpallje konkurimi” në dosjet e konkurimit nuk ka shkresë për njoftimet e aplikantëve, datën, vendin dhe orën ku do të zhvillohet konkurimi, datën e daljes së rezultateve të konkurimit, mënyrën e njoftimit etj. Nuk ka dokumentacion që të vërtetojë njoftimin e kandidatëve si dhe janë pranuar dokumente pas datës së vendosur në njoftimi për shpallje konkurimi.

Në disa raste kur është konstatuar vakancë për pozicionet me kod pune nga ana e drejtorisë së menaxhimit të burimeve njerëzore, jo në cdo rast janë shpallur dhe zhvilluar procedurat e konkurimit, pasi sipas shpjegimit të subjektit, ka pasur kandidatë në listë pritje për pozicionin e vakancës dhe është vijuar me emërimin e tyre.

Referuar dokumentacionit dhe kohës së transferimit të përkohshëm, konstatohet se për nëpunësit civil nuk është vepruar në përputhje me kërkesat e nenit 48, pika 1, shkronja “a”, të Ligjit nr. 152/2013, datë 30.05.2013 “Për nëpunësin civil” i ndryshuar, pasi transferimi ka tejkaluar afatet e përcaktuara (mbi 6 muaj).

Nga auditimi u konstatua se janë 249 nëpunës të cilët janë transferuar gjatë vitit 2020, nga të cilët 126 nëpunës kanë tejkaluar afatet e përcaktuara për Transferimin e Përkohshëm në Ligjin nr. 152/2013, datë 30.05.2013 “Për nëpunësin civil” përgjatë vitit 2019 dhe 86 përgjatë vitit 2020. Gjithashtu është verifikuar një efekt financiar negativ në vlerën 9,131,757 lekë për transferimet me ndërrim grade.

Nga auditimi në Departamentin e Administratës Publike (DAP) mbi Verifikimi i procedurave të ndjekura nga DAP, për çështje që lidhen me procesin e ristrukturimit të administratës tatimore qendrore rezultuan shkelje si vijon:

-Komisioni i Ristrukturimit ka paraqitur mangësi në dokumentimin e procesit, duke shfaqur mungesë transparence në vendimmarrje, edhe pse Udhëzimi nr. 1, datë 1.3.2016 parashikon se i gjithë procesi duhet të jetë i dokumentuar;

-Në transferimet e propozuara dhe të miratuara janë konstatuar transferime të nëpunësve nëpër sektorë e drejtori të tjera, edhe në rastet kur pozicioni i tyre i mëparshëm ka vijuar normalisht;

-Komisioni nuk paraqet paraprakisht një relacion, ku të evidentohen vakancat ekzistuese në institucionin që po i nënshtrohet ristrukturimit, dhe/ose nuk ka gjurmë të ketë kërkuar informacion mbi vakanca të mundshme, me qëllimin kryesor sistemimin e çdo nëpunësi civil në vendet e lira ekzistuese;

-Nuk rezulton të ketë dokumente vërtetues, se Komisioni i Ristrukturimit ka kryer verifikimin e përshkrimeve të punës, si kritere të veçanta të evidentuara dhe lista me grupet e pozicioneve bazuar në këto kritere;

-Komisioni i Ristrukturimit ka dalë me Vendime të njëpasnjëshme, duke anuluar akte të nxjerra nga vetë ai, duke u shprehur se janë bërë pa vlerësuar kriteret e veçanta të pozicioneve të punës, si dhe pa ndjekur sistemin e pikëzimit. Gjithashtu, nuk rezulton që vendimet e marra janë bazuar në Metodologjinë e Vlerësimit dhe Sistemin e Pikëzimit, sipas parashikimit të Udhëzimit;

-KLSH, gjatë auditimit, i është vënë në dispozicion vetëm Vendimi për secilin nëpunës, cili nuk ka bashkëlidhur praktikën mbi bazën e së cilës është marrë vendimi, ndryshe nga sa parashikohet në Udhëzim. Afatet e procedurës, janë tejkaluar dhe nuk ka asnjë arsytim për tej zgjatjen e afateve të dokumentuar përgjatë procesit.

-Komisioni i Ristrukturimit përbëhet nga 3 anëtarë, nëpunësi më i lartë civil i institucionit mëmë nga varet institucioni që po ristrukturohet, nëpunësi më i lartë civil i institucionit që po ristrukturohet dhe një përfaqësues nga DAP, i cili është dhe Kryetar i Komisionit. Përfaqësuesi i DAP në të trija rastet ka qenë në nivel Specialisti, ndërkohë që dy anëtarët e tjerë janë nëpunësit më të lartë civil të institucioneve përkatëse.

Është konstatuar që, në rastet kur, në mes të procesit të ristrukturimit, është zëvendësuar një nga dy anëtarët e tjerë me Urdhrin nr. 58, datë 17.08.2020 ndryshohet Sekretari i Përgjithshëm i MFE, në procesin e tretë të Ristrukturimit, gjatë vitit 2020, Komisioni i është rikthyer nga fillimi të gjitha transferimeve, shpesh duke anuluar aktet e dala nga po të njëjtët Komisione Ristrukturimi, për shkak se nuk janë marrë parasysh kriteret e veçanta të pozicioneve specifike;

-DAP duhet të luajë një rol më aktiv në mbarëvajtjen e procesit të ristrukturimit, dhe jo rol formal, duke konfirmuar çdo propozim/ndryshim që një nga anëtarët e tjerë bën, si dhe të garantojë zbatimin rigoroz të Ligjit 152/2013 “Për shërbimin civil” dhe Udhëzimit 1.3.2016 në çdo proces ristrukturimi. Duke marrë parasysh rëndësinë e institucionit që po i nënshtrohet procesit të ristrukturimit, DAP duhet të konsiderojë të përfaqësohet nga nivel më i lartë drejtues dhe jo nga një specialist, për të garantuar fuqizimin e rolit të DAP në proces;

-DAP nuk ka ngritur dhe për pasojë as implementuar mekanizmat e nevojshëm, në mënyrë që të përmbushë detyrimin për të monitoruar plotësimin dhe përditësimin e bazës së të dhënave gjyqësore nga Njësia debitore, duke pritur vetëm informacion prej saj. Nuk ka kërkuar dhe verifikuar informacionin në mënyrë aktive, pasi është konstatuar mungesë informacioni të DAP për gjyqituesit për raste kur DAP nuk ka qenë palë ndërgjyqësore;

Komisioneri për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil (KMSHC) ka për mision të garantojë mbizotërimin e ligjit (zbatimin e ligjshmërisë) në administrimin e shërbimit civil në të gjitha institucionet që punësojnë nëpunës civilë me qëllim që ky proces të jetë i ndershëm, objektiv, i paanshëm dhe transparent. Nga auditimi i përputhshmërisë konstatuam:

- Mangësi në përcaktimet e Rregullores “Mbi procedurat e mbikëqyrjes/inspektimit”, e cila është miratuar me vendim nr.17, datë 11.03.2015 të Komisionerit, pra mbi 6 vite më parë, një periudhë kjo përgjatë së cilës jo vetëm institucioni ka pësuar ndryshime në aktivitetin e tij, por edhe nevojat në institucionet e mbikëqyrura për zbatimin e ligjit të shërbimit civil. Si rezultat, KMSHC-së i është dashur të kryejë inspekte, mbikëqyrje apo monitorime për çështje të veçanta, procedurat dhe dokumentacionet e të cilave nuk kanë qenë të parashikuara hollësisht në këtë akt rregullativ. Në këtë situatë, vendimmarrja e institucionit dhe procesi i punës ka vijuar rast pas rasti pa miratimin e gjurmëve të auditimit për aktivitetet respektive;

- Gjithashtu, në zbatim të përcaktimeve të nenit 11 e në vijim, të ligjit nr.152/2013 “Për nëpunësit civil”, i ndryshuar, Komisioneri është përgjegjës për mbikëqyrjen, kryesisht ose me kërkesë të institucioneve, për zbatimin e ligjit në administrimin e shërbimit civil në të gjitha institucionet që punësojnë nëpunës civilë. Pra, një personel prej rreth 15 punonjësish, janë përgjegjës për të mbuluar një fushë tepër të gjerë veprimi për garantimin e mbikëqyrjes së zbatimit të përcaktimeve të ligjit për nëpunësit civil.

- Kanë rezultuar problematika në administrimin e të dhënave, ku regjistri sipas së cilit pasqyrohen vendimet e KMSHC, nuk mundëson njohjen dhe vijueshmërinë e inspektimeve dhe vendimeve për zbatimin e tyre të lëna për këto inspekte, apo kategorizimin e tyre sipas llojit për të mundësuar më pas përpunuar këtë informacion për qëllime të punës institucionale, apo edhe auditimit të tyre;

- Metodologjia e përdorur për menaxhimin e këtyre të dhënave nuk dokumenton qartë procesin e përzgjedhjes së institucioneve, apo edhe monitorimin e realizimit të planit të mbikëqyrjeve apo inspektimeve sipas afateve respektive.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve, nga auditimi i administrimit të burimeve njerëzore, konstatuam problematika si vijon:

- DPB “ka punuar me dy struktura”, pasi Urdhri i KM nr. 49 datë 16.04.2015, nuk është shfuqizuar, e për pasojë, ka pasur mbivendosje mes strukturave, duke mos krijuar struktura të konsoliduara efektive, për të realizuar dhe për të përmbushur misionin e DPB;

- janë konstatuar vakanca të konsiderueshme, nga ku rezulton se institucioni deri më datë 30.12.2020 ka funksionuar me strukturë të cinguar ose me 220 punonjës më pak se plani;

- gjithashtu, janë konstatuar komandime në detyrë për punonjës në nivele drejtuese dhe 138 punonjës nivel jo drejtues (me 4 urdhra të ndryshëm) pa një afat kohor të përcaktuar në kundërshtim me bazën ligjore në fuqi.

Në Drejtorinë Rajonale të Arsimit Parauniversitar (DRAP) Durrës, nga auditimi mbi administrimin e burimeve njerëzore, në kuadër edhe të ndryshimeve organizative që këto struktura kanë pësuar, konstatuam si vijon:

- Riorganizimi i strukturave për arsimin parauniversitar ka qenë një proces i ngadaltë, me efekte financiare dhe problematika në dorëzimin e detyrës, proces i cili ende nuk ka konkluduar në plotësimin e vakancave dhe emërimin e stafit sipas akteve ligjeve në fuqi: konkretisht 98% e stafit të DRAP Durrës, dhe 12 ZVAP-ve nën juridiksionin e saj, vijon të jetë i komanduar, duke nisur që prej Drejtorit të DRAP Durrës e deri tek punonjësit e ZVAP-ve;

- Megjithëse linjat hierarkike institucionale janë thelluar, duke u zgjeruar vertikalisht me krijimin e DPAP, DRAP dhe ZVAP, nga strukturat përkatëse të përfshira në proces, nuk është siguruar orientimi, monitorimi dhe shqyrtimi efektiv i aktivitetit të strukturave vendimmarrëse në zbatim të misionit për ofrimin dhe sigurimi i shërbimit arsimor cilësor në të gjitha institucionet arsimore të sistemit parauniversitar;

- Në procedurat për përzgjedhjen e drejtuesve të IPAP (institucione të arsimit para universitar – shkollat), u identifikuan parregullsi të shumta, të shkaktuara kryesisht nga kuadri ligjor dhe rregullator i pa harmonizuar, si: VKM nr. 99 datë 27.02.2019 dhe Udhëzimi nr 2, datë 28.01.2020, në kundërshtim me Ligjin 69/2012, i ndryshuar; Urdhri i nxjerrë nga DPAP në kundërshtim me Ligjin 69/2012, i ndryshuar dhe Udhëzimin nr. 2, datë 28.01.2020 i ndryshuar etj.;

- Procesi i përzgjedhjes së drejtuesve të IPAP (shkollave), është çënuar si rezultat i mos analizimit të zbatueshmërisë nga DPAP dhe DRAP, të kriterëve që duhet të plotësojnë kandidatët për drejtor, si dhe nga një planifikim i dobët, i cili nuk ka siguruar zbatimin e akteve nënligjore mbi pjesëmarrësit në mbledhjet e komisionit;

- Në 20 nga 32 procedura konkurrimi të hapura për pozicionin drejtor në shpalljen 1, kriteri i domosdoshëm për kandidatët, për të qenë i certifikuar nga shkolla e drejtorëve, nuk është trajtuar si i tillë nga komisionet e vlerësimit dhe nga DRAP Durrës, konstatuar në 4 nga 5 raste, në të cilat kanë përfunduar procedurat dhe janë shpallur fitues;

- Roli i ZVAP-eve në shqyrtimin e procedurave të ndjekura nga komisionet nuk ka qenë i unifikuar, si dhe janë vërejtur raste, ku në të njëjtin ZVAP është vepruar me dy standarde;

- Për shkak se dokumentacionet e procedurave të konkurimit nuk përmbajnë elementët e nevojshëm sipas normave tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor, nuk garantohet siguri dhe vërtetësi lidhur me proceset e kryera.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, rezultoi se, prej ristrukturimit e deri më tani, MSHMS vijon të paraqesë problematika që lidhen ndër të tjera, me detyrimet e krijuara prej vendimeve gjyqësore për largime të padrejta nga puna. Ndërsa për vitin 2020, në raportimin për Thesarin, si dhe në Pasqyrat Financiare të MSHMS, janë njohur detyrime të prapambetura vetëm për largime të padrejta nga puna në vlerën 27,150 mijë lekë, ka rezultuar se, në fakt detyrimi i

prapambetur për këtë vit ishte të paktën 33,878 mijë lekë, ose 6,728 mijë lekë më shumë detyrime (ose 20% më shumë) se ato të njohura në Pasqyrat Financiare të MSHMS dhe të raportuara në MFE;

- Për vitin 2020 MSHMS ka raportuar në MFE detyrime të prapambetura të shlyera në vlerë 9,224 mijë lekë, më burim krijimi vendime gjyqësore për largime të padrejta nga puna; ndërsa nga auditimi rezultoi se, detyrimet e prapambetura realisht të shlyera janë në vlerën 42,486.262 mijë lekë pra 33,262.262 mijë lekë më shumë ose afër katër herë më shumë se ato të raportuara si të shlyera;

- Rezultuan dy gjyqfitues me vendim gjyqësor të formës së prerë të vitit 2011, që nuk janë njohur nga MSHMS, dhe detyrimi ndaj të cilëve parashikohet të jetë i lartë bazuar në numrin e viteve që vijojnë të pa shlyer. Ky detyrim nuk u arrit të përlogaritej me saktësi, pasi MSHMS nuk dispononte asnjë dokumentacion për këto dy ish-punonjës të MMRS. Kjo situatë përmban riskun se MSHMS, si rezultat i mos konsolidimit të pasqyrave financiare mes dy ish-ministrive, nuk ka identifikuar dhe raportuar të gjitha detyrimet e prapambetura të ish-MMRS-së, tarifat përmbarimore të të cilave gjithashtu do të rëndojnë buxhetin e shtetit;

- Megjithëse ristrukturimi i Ministrisë ka ndodhur në vitin 2017, MSHMS vijon ende të ketë vakanca. Kështu referuar strukturës së miratuar, MSHMS duhet të ketë 148 punonjës për të zhvilluar me efektivitet funksionet e saj. Nga auditimi rezultoi se në vitin 2020 MSHMS kishte 14 vakanca, ose ndryshe 9.5% të stafit të nevojshëm, ndërsa vijon të paguajë pagat për 14 punonjës të larguar padrejtësisht nga puna, të cilët si rezultat i ristrukturimit nuk plotësojnë më kriteret për punësim në MSHMS.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza” (QSUNT), nga auditimi i menaxhimit të burimeve njerëzore janë konstatuar problematikat dhe mangësitë e mëposhtme:

- Administrimi i dosjeve të personelit nuk është bërë sipas kuadrit ligjor në fuqi, pasi kemi konstatuar mungesa në dokumentimin e proceseve;

- Rregullorja e Brendshme e institucionit nuk është e përditësuar me bazën ligjore në fuqi sa i takon procedurave që duhen ndjekur për rekrutimin e stafit mjekësor dhe infermieror;

- Institucioni nuk ka implementuar Sistemin Informatik të Menaxhimit të Burimeve Njerëzore (HRMIS);

- Kontrata individuale e punës nuk i përfshin të gjitha elementet e domosdoshëm si pjesët përbërëse të pagës, datën e dhënies së saj dhe kanë munguar referencat për kontratën kolektive në fuqi, në kundërshtim me Kodin e Punës;

Në Ministrinë e Brendshme konstatuam se:

- Si rezultat i likuidimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë për çështje të fituara nga punonjës të liruar nga detyra, institucioni ka likuiduar vlerën prej 47,317 mijë lekë e cila përbën menaxhim jo efektiv i fondeve të buxhetit të shtetit.

- Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar nuk ka varësi direkte nga Nëpunësi Autorizues, por ka varësi nën Drejtorinë e Përgjithshme Ekonomike dhe Shërbimeve Mbështetëse duke cenuar varësisë direkte të marrëdhënies të Nëpunësit Zbatues ndaj Nëpunësit Autorizues të njësisë publike, në kundërshtim me Ligji Nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” i ndryshuar, neni 12, pika 1, Ligjin Nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, neni 3, pika 44, ligjit Nr. 90/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore”, neni 16, pika 2.

- Gjithashtu referuar të dhënave mbi strukturën organike aktuale të miratuar të Ministrisë së Brendshme, rezulton një numër i konsiderueshëm vendesh vakante, ose 26 të tillë, nga të cilët 3 funksione politike, dhe 23 nëpunës civil nga të cilët 2 Drejtorë të Përgjithshëm, 2 Drejtorë Drejtorie, 3 Përgjegjës Sektori dhe 16 specialistë, si dhe qarkullime të shpeshta stafit, duke sjellë mangësi në organizimin dhe funksionimin e disa drejtorive me mungesë të vazhdueshme stafi dhe duke rrezikuar të dobësojnë performancën e institucionit;

4.2.4 Fondi i Kontigjencës dhe Rezervës

Në zbatim të ligjit vjetor nr.88/2019, datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, në nenet 11, 14 dhe 15 “Fondi Rezervë i Buxhetit të Shtetit dhe Fondet e Kontigjencës janë përcaktuar:

Shpenzimet e buxhetit të shtetit, sipas grupeve kryesore, janë:

- Shpenzime të buxhetit qendror	412 705	milione lekë;
- Fondi rezervë	1 700	milione lekë;
- Kontigjencë për risqet e borxhit	4 000	milione lekë;

Fondi rezervë i buxhetit të shtetit prej 1,700 milion lekë, përdoret nga Këshilli i Ministrave për raste të paparashikuara të njërive të qeverisjes së përgjithshme; Kontigjenca për risqet e borxhit prej 4,000 milionë lekësh përdoret nga Ministri përgjegjës për Financat për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhajtjet në kurset e këmbimit ose normat e interesit, me ndikim në shpenzimet për interesa.

Planifikimi i Fondit Rezervë dhe Fondit të Kontigjencës bëhet në përputhje me Ligjin nr.9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, kreun e II, nenin 5, sipas të cilit: “Buxheti i Shtetit përfshin një fond rezervë dhe një fond kontigjence të pashpërndarë, i cili miratohet nga Kuvendi në ligjin e buxhetit vjetor, deri në masën 3% të vlerës totale të fondeve të miratuara”. Konstatohet se në Ligjin e Buxhetit vjetor ky koeficient është në masën 1% duke ruajtur kështu kufirin ligjor në planifikimin e fondeve rezervë të buxhetit të shtetit dhe të kontigjencave.

Në milion lekë

Nr.	Struktura Buxhetore	Me ligjin nr. 88/2019
1	Shuma e fondit rezervë	1,700
2	Shuma kontigjencave	4,000
I	Shuma 1+2	5,700
II	Fondet e miratuara (shpenzimet)	549,374
	Koeficienti (I/II)	1.0%

Burimi: Tabela hartuar nga grupi i auditimit në bazë të dhënave të MFE.

-Në zbatim të aktit normativ nr.6, datë 21.03.2020 “Për disa ndryshime në ligjin nr.88/2019, datë 18.12.2019 “Për buxhetin e shtetit të vitit 2020”, në nenin 9 të tij, këto fonde janë përcaktuar:

-Fondi rezervë i buxhetit të shtetit prej 9,200 milion lekë, përdoret për raste të paparashikuara të institucioneve buxhetore, nga Këshilli i Ministrave si më poshtë:

1,700 milione lekë për raste të paparashikuara të njërive të qeverisjes së përgjithshme.

6,500 milionë lekë si kontigjencë për paketën sociale anti-Covid-19

1,000 milionë lekë për emergjenca të tjera në kuadër të masave anti-covid 19

-Kontingjenca për risqet e borxhit prej 4,000 milionë lekë përdoret për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhatjet në kurset e këmbimit, ose normat e interesit, me ndikim në shpenzime për interesa.

Në milion lekë

Nr.	Struktura Buxhetore	AN 6 dt.21.03.2020
1	Shuma e fondit rezervë	1,700
	Kontigjencë për paketën sociale anti-Covid 19	6,500
	Emergjencat të tjera në kuadër të masave anti-Covid 19	1,000
2	Shuma kontigjencave	4,000
I	Shuma 1+2	13,200
II	Fondet e miratuara (shpenzimet)	558,374
	Koeficienti (I/II)	2.4%

Burimi: MFE

Konstatohet se pas aktit normativ nr.6 koeficienti prej 2.4% është në kufirin ligjor të parashikuar në Ligjin nr.9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, kreun e II, nenin 5. Në vijim të këtyre ndryshimeve, referuar të dhënave të SIFQ, në datën 24.03.2021 rezultojnë të regjistruara veprimet e mëposhtme në tre kode projektsh të krijuara për të ndjekur përdorimin e fondit rezervë sipas destinacionit të miratuar:

94901AA- Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave, (fond i cili nuk pësoi rritje me Aktin Normativ)

94901AB- Fondi në formën e kontigjencave për paketën sociale anti-Covid 19

94901AC- Fondi Rezervë në kuadër të masave anti-Covid 19

Në lekë

BUDGET_R EV_ID	BUDGET_B ALANCE	Shtesa sipas AN nr.6	FR Bëhet	Kodi_Pro jektit	Dt.regjistri mit	Fondi
6178302	1,158,070.2	1,000,000	2,158,070.2	94901AA	24-Mar-20	Fondi Rezerve i Këshillit të Ministrave
6178302	-	6,500,000	6,500,000	94901AB	24-Mar-20	Kontigjenca për paketën sociale antiCOVID-19
Net			8,658,070.2			

Burimi: MFE

Nga sa më sipër konstatohet se Fondi Rezervë në total, në datën 24.03.2021 është rritur me 7,500 milionë lekë. Në datën 26.03.2020 rezultojnë dy veprime për rialokimin e fondit shtesë prej 1,000 milionë lekë në kodin e duhur 94901AC- Fondi Rezervë në kuadër të masave anti-Covid 19 akorduar me VKM nr. 240 datë 21.03.2020.

Në lekë

BUDGET_ REVISION ID	BUDGET_BA LANCE	Shtesa	Pakesime	BËHET	Kodi_Proje ktit	Dt.regjistri mit	Fondi
6179294	2,158,070.2		(1,000,000)	1,158,070.2	94901AA	26-Mar-20	Fondi Rezerve i Këshillit të Ministrave
6179294	-	1,000,000,000		1,000,000	94901AC	26-Mar-20	Fond rezerve në kuadër të masave anti-covid 19

Burimi: MFE

Deri në momentin e ndryshimit me Aktin Normativ të datës 21.03.2020, Fondi Rezervë i KM prej 1,700 milionë lekë ishte përdorur në masën 468,825 mijë lekë ose 28% e tij. Përdorimi i këtij fondi është bërë nëpërmjet 3 VKM-ve, konkretisht VKM nr.181 datë 26.02.2020; VKM nr.204 datë 09.3.2020 dhe VKM nr.205 datë 09.03.2020 paraqitur më hollësisht në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Nr.	Kodi i Fondit Rezervë	Kodi Institucioni	Institucioni përfitues	Llog. Ekonomike	Shuma në mijë lekë	Kërkesa	VKM nr.	VKM Datë	Kodi
1	94901AA	1087002	Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare	603	44,000		181	26/02/2020	98705AA
2	94901AA	1017089	Repartit Ushtarak nr.6630 Tirane	602	13,824	miratohet 18/3/2020	204	9/3/2020	91703AM
2/1				231	11,000	miratohet 18/3/2020	204	9/3/2020	19AD401
3	94901AA	1013001	Aparati i MSHMS	602	200,000	9/3/2020	205	9/3/2020	91301AB
3/1				231	200,000		205	9/3/2020	19AD301

Burimi: Përpunimi i të dhënave të dosjeve të vëna në dispozicion nga MFE

Përfituesit nga Fondi Rezervë janë: Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare për mbulimin e një eventit qeveritar në shumën 44,000 mijë lekë, Ministria e Mbrojtjes në shumën 24,824 mijë lekë për ngritjen e shërbimit të karantinës, nga të cilat 13,824 mijë lekë për shpenzime kapitale, si dhe Ministria e Shëndetësisë në kuadër të marrjes së masave paraprake për infeksionin e shkaktuar nga COVID-19 në shumën 400,000 mijë lekë nga të cilat 200,000 mijë lekë për shpenzime kapitale. Nga shqyrtimi i dosjeve të këtyre vendimeve, rezultojnë me mangësi në dokumentacionin e kërkuar në përputhje me kreun V “Zbatimi i buxhetit”, neni 45 “Kërkesat për fonde shtesë”, të ligjit nr.9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në RSh”, i ndryshuar. Kështu:

-Në dosjen e VKM nr. 181 datë 26.02.2020 mungon kërkesa e argumentuar e institucionit kërkuar, mendimi i Ministrit të Financave, shkresa përcjellëse e Ministrit të Financave me relacionin shoqërues të Projekt –Vendimit. Duke qenë se ky është një event ndërkombëtar nuk jepen argumenta përse këto fonde nuk ishte parashikuar në kohën e përgatitjes së buxhetit dhe cfarë kostosh përfshihen në fondin e kërkuar (sipas databazës së pagesave rezultojnë vetëm dy të tilla të lidhura me eventin e Samitit Ballkanik në shumën 689 mijë lekë.).

-Në dosjen e VKM nr. 204 datë 09.03.2020 përveç dokumentit VKM ku përcaktohet “shtëpia e pushimit të ushtarakëve të FARSH-it me vendndodhje në Plepa, Durrës, si strukturë për shërbimin e karantinës, në funksion të marrjes së masave për parandalimin e përhapjes së infeksionit nga COVID-19” dhe “caktimin e Ministrisë së Mbrojtjes si autoriteti kontraktor për zhvillimin e procedurave të prokurimit..” dhe shkresave përcjellëse drejtuar Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit për celjen e fondeve sipas VKM-së, mungon mendimi i Ministrit të Financave; nuk ka një relacionin shoqërues me argumenta dhe preventivin cfarë përfshihet në vlerën e fondit të miratuar prej 24,824 mijë lekë, nga të cilat për shpenzime kapitale 11,000 mijë lekë dhe 13,824 mijë lekë shpenzime korrente në buxhetin e Ministrisë së Mbrojtjes. Sipas regjistrimeve të kryera në SIFQ rezulton një shpërndarje në buxhetin e Repartit Ushtarak nr.4401 në shumën 11,000 mijë lekë në datën 10.03.2020 për rritjen e buxhetit të shpenzimeve kapitale dhe një regjistrim në datën 18.03.2020 për rritjen e buxhetit të shpenzimeve korrente nga 165,000 mijë lekë në 178,824 mijë lekë.

Në mijë lekë

REVISION ID	Buxheti	Lloji rishikimit	Shuma	Kodi_ Inst.	Llogari_ Ek.	Kodi_ Projektit	Dt. regjistrimit	Institucioni
6174312	-	I	11,000	1017089	231	19AD401	10-MAR-20	Reparti Ushtarak Nr.4401
6177295	165,000	I	13,824	1017089	602	91703AM	18-MAR-20	Reparti Ushtarak Nr.4401

Burimi: MFE

Deri në fund të vitit 2020 për kodin e projektit 19AD401- "Rikonstrukcion dhe përshtatje si infrastrukturë karantine i Shtëpise se pushimit të ushtarakëve, Plepa, Durrës, prona nr.231", në databazën e pagesave për vitin 2020 rezultojnë të shpenzuara vetëm 5,328 mijë lekë ose rreth 50% e shumës së shpërndarë nga Fondi Rezervë.

-Në dosjen e VKM nr. 205 datë 09.03.2020 me përfitues Ministrinë e Shëndetësisë, shpërndahen 200,000 mijë lekë për shpenzime kapitale dhe 200,000 mijë lekë për shpenzime korrente. Tabela shoqëruese në relacion parashikon blerjen e respiratorëve në shumën 166 milionë lekë me kod projekti 19AD301, si dhe artikuj të tjerë duke ju referuar në shumicën e rasteve çmimeve të kontratave të vitit 2014. Në dosje mungon mendimi/përgjigja e Ministrisë së Drejtësisë dhe Ministrisë së Financave sa kërkuar nga Ministria e Shëndetësisë. Fondi i shpërndarë është përdorur nga institucioni përfitues në muajt Nëntor-Dhjetor 2020 pra më shumë se 7-8 muaj nga momenti i miratimit dhe obligimit të fondeve.

Në mijë lekë

REVISION _ID	Buxhe ti	REV_ TYPE	Shuma	Kodi_ Institucioni	Llogari_ Ekon	Kodi_ Projektit	Dt.regjistrimit	Institucioni
6174297	-	I	200,000	1013001	602	91301AB	10-MAR-20	Aparati Ministrise se Shendetesise
6174299	-	I	200,000	1013001	231	19AD301	10-MAR-20	Aparati Ministrise se Shendetesise

Burimi: MFE

Në tabelën analitike të përdorimit të fondit rezervë për vitin 2020, raportohen edhe 2 VKM të tjera për përdorimin e Fondit Rezervë në muajin Shkurt (përpara situatës së pandemisë COVID-19) dosja e të cilave nuk na u vu në dispozicion nga subjekti, konkretisht:

Në mijë lekë

Nr	Perfituesi	Kodi	VKM	E M E R T I M I I VKM	Shuma e Fondit Shtesë Në mijë lekë
1	Ministrise se Brendshme	16	Nr 188, dt 27.02.2020	Për një shtesë fondi ne buxhetin e vitit 2020, miratuar për Ministrine e brendshme"	27,000
2	Ministrise se Brendshme	16	Nr.106, dt 05.02.2020	"Për dhënie miratimi për përdorim fondesh dhe për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2020 miratuar për Min e Brendshme	150,000

Burimi: MFE

Në raportin periodik të MFE "Mbi përdorimin e Fondit Rezervë" raportohet se këto fonde shtesë janë akorduar për shpenzime për investime, cituar: " 27 milionë lekë janë akorduar për përballimin e shpenzimeve të kontratës me kompaninë "Tilag Group Ltd"; 150 milion lekë janë akorduar për

investime për MB me VKM nr. 106, dt 05.02.2020". Në mungesë të dosjeve fizike, për të identifikuar projektet të cilat kanë përfituar dhe argumentat përse këto shpenzime nuk janë parashikuar në fazën e përgatitjes së buxhetit jemi referuar databazës së rishikimeve buxhetore sipas të cilës kodet e projekteve përfituese të fondeve shtesë janë:

- VKM nr.188 datë 27.02.2020 për 27,000 mijë lekë për shpenzime operative me kod 91601AB- "Auditime të kryera". Në databazën e pagesave nuk rezulton pagesë për kompaninë "Tilag Group Ltd", dhe

- VKM nr.106 datë 05.02.2020 për 150,000 mijë lekë për shpenzime për investime për projektin me kod 18CK101- "Përshtatja e Mjedisve të Punës për prokurorinë e Posaçme të luftës kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar dhe byronë kombëtare të hetimit dhe sigurimi i mjeteve dhe pajisjeve të nevojshme për funksionimin e tyre". Ky projekt është një projekt në vazhdim dhe sipas databazës së pagesave rezulton edhe me pagesa për kontrata në vazhdim nga viti 2019, gjë që nuk e justifikon mospërfshirjen në fazën e planifikimit të buxhetit 2020. Referencat e regjistrimeve në SIFQ paraqiten në tabelën në vijim:

Në mijë lekë

Kodi Rishikimit	Periudha GL	BUDGET_BALANCE	Shuma rishikuar	Kodi_Instituci oni	Llog. Ekonomike	Kodi_Projektit
6172302	03-2020	68,600	27,000	1016001	602	91601AB
6172302	03-2020	1,656,000	(27,000)	1049001	609	94901AA
6181292	03-2020	1,158,070.2	(150,000)	1049001	609	94901AA
6181292	03-2020	-	150,000	1016001	231	18CK101

Burimi: MFE

Në zbatim të aktit normativ nr.15, datë 15.04.2020 "Për disa ndryshime në ligjin nr.88/2019, datë 18.12.2019 "Për buxhetin e shtetit të vitit 2020", në nenin 1 të tij, këto fonde janë përcaktuar:

-Fondi rezervë i buxhetit të shtetit prej 16,200 milion lekë, përdoret për raste të paparashikuara të institucioneve buxhetore, nga Këshilli i Ministrave si më poshtë:

1,700 milionë lekë për raste të paparashikuara të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

13,500 milionë lekë si kontigjencë për paketën sociale anti-Covid-19.

1,000 milionë lekë për emergjenca të tjera në kuadër të masave anti-covid 19.

-Kontingjenca për risqet e borxhit prej 4,000 milionë lekë përdoret për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhatjet në kurset e këmbimit, ose normat e interesit, me ndikim në shpenzime për interesa.

Në milion lekë

Nr.	Struktura Buxhetore	AN 15 dt.15.04.2020
1	Shuma e fondit rezervë	1,700
	Kontigjencë për paketën sociale anti-Covid 19	13,500
	Emergjenca të tjera në kuadër të masave anti-Covid 19	1,000
2	Shuma kontigjencave	4,000
I	Shuma 1+2	20,200
II	Fondet e miratuara (shpenzimet)	558,374
	Koeficienti (I/II)	3.6%

Burimi: MFE

Konstatohet se pas Aktit normativ nr. 6, koeficienti prej 3.6% është në tejkalim të kufirit ligjor të parashikuar në Ligjin nr.9936, datë 26.06.2008 "Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e

Shqipërisë”, i ndryshuar, kreun e II, nenin 5, sipas të cilit: “Buxheti i Shtetit përfshin një fond rezervë dhe një fond kontingjencë të pashpërndarë, i cili miratohet nga Kuvendi në ligjin e buxhetit vjetor, deri në masën 3% të vlerës totale të fondeve të miratuara”.

Ndërkohë, nga auditimi rezulton se deri në momentin e daljes së Aktit Normativ nr.15 datë 15.04.2020, Fondet Rezervë ishin përdorur si vijon:

94901AA- “Fondi i Këshillit të Ministrave” në shumën 645,824 mijë lekë ose rreth 38%.

94901AB- “Fondi në formën e kontigjencave për paketën sociale anti-Covid 19”, në shumën 5,850,000 mijë lekë ose 90%,

94901AC- “Fondi Rezervë në kuadër të masave anti-Covid 19” në shumën 57,105.8 mijë lekë ose 6%.

Përdorimi i fondit rezervë është bërë nëpërmjet 9 akteve normative. Konkretisht VKM nr.258 datë 27.03.2020, VKM nr.259 datë 27.03.2020, VKM nr.354 datë 29.04.2020, VKM nr.371 datë 06.05.2020, VKM nr.378 datë 08.05.2020, VKM nr.437 datë 03.06.2020, VKM nr.463 datë 10.06.2020, VKM nr.464 datë 10.06.2020 dhe VKM nr.474 datë 15.06.2020.

Nga shqyrtimi i dosjeve fizike të çdo VKM-je, u konstatuan mangësi në dokumentacionin që duhet të përmbajë dosja në kundërshtim me kreun V “Zbatimi i buxhetit”, neni 45 “Kërkesat për fonde shtesë”, të ligjit nr.9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në RSh”, i ndryshuar. Vetëm në një rast u gjend kërkesa e institucionit për shtesën e fondeve.

Në disa prej dosjeve mungonte mendimi i Ministrit të Financave apo shkresa përcjellëse miratuese për në Këshillin e Ministrave si psh në dosjen e VKM-së nr.378 datë 08.05.2020 dhe dosjen nr.464 datë 10.06.2020.

Në rastin e dosjes së VKM-së nr.258 dt.27.3.2020 ajo përmban vetëm një dokument, shkresën miratuese të Sekretarit të Përgjithshëm dërguar Degës Thesarit Tiranë për celjen e fondeve në zbatim të VKM,-së një kopje të së cilës nuk ndodhet gjithashtu në këtë dosje.

Në lekë

Nr.	Kodi i Fondit Rezervë	Kodi Institucioni	Institucioni përfitues	Llog. Ekonomike	Shuma	Nr. Vendimit	VKM Date	Kodi
1	94901AA	1010001	Aparati i MFE	609	97,843,200	258	27/03/2020	91003AD
2	94901AC	1013001	Aparati i MSHMS	600	11,000,000	259	27/03/2020	91301AC
3	94901AC	1013001	Aparati i MSHMS	600	19,000,000	354	29/04/2020	91301AC
4	94901AC	1013141	Shërbimi Social Shtetëror	600	12,700,000	371	6/5/2020	91307AI
5	94901AC	1026090	Agjensia Kombëtare e Bregdetit	602	95,200,000	378	8/5/2020	92603AB
6	94901AA	1011001	Aparati i MARS	231	20,000,000	437	3/6/2020	19AF401
7	94901AA	1006054	ARRSH	231	200,000,000	463	10/6/2020	M062993
8	94901AA	1006001	Aparati i MIE	230	150,000,000	464	10/6/2020	19AA702
9	94901AA	1010039	DPT	606	26,000,000	474	15/06/2020	91004AD

Burimi: MFE

Sipas tabelës analitike të përdorimit të Fondit Rezervë, gjatë periudhës 27 Mars deri 2 Korrik 2021, Fondi rezervë është përdorur në shumën 631,743.2 mijë lekë nga të cilat:

- shpenzime për investime në shumën 370,000 mijë lekë me përfitues ARRS, Aparati i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjitikës dhe Aparati i Ministrisë së Arsimit,

-shpenzime korrente në shumën 261,743.2 mijë lekë me përfitues Aparati MFE, MSHMS, Shërbimi Social Shtetëror, Agjensia Kombëtare e Bregdetit dhe Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve.

Në lidhje me shpërndarjet e Fondit rezervë për shpenzime për investime nga auditimi i veprimeve të regjistrimit dhe pagesave konstatohet se për VKM nr.463 datë 10.06.2020 rezulton se projekti përfitues është M062993- "Shpronësime" në shtesë me shumën 200,000 mijë lekë. Po i njëjti projekt preket përsëri një muaj më vonë nga VKM nr.610 datë 29.07.2020 në pakësim prej 140,000 mijë lekë për të financuar projekte të administruara nga AKSHI, pra rritja neto e këtij projekti është 60,000 mijë lekë. Ndërkohë, konstatohet se sipas përshkrimit në urdhër shpenzime në referencë të VKM nr.463 janë bërë pagesa në shumën 166,590 mijë lekë. Ndërkohë që preket Fondi Rezervë, po në të njëtin muaj Korrik 2020, ky kod projekti ka përfituar një rritje buxheti në shumën 2.9 miliard lekë dhe përdorimi i Fondet Rezervë duket i panevojshëm dhe jo në kushtet e emergjencës apo paprashikueshmërisë së ndodhjes së ngjarjes/shpenzimit, në kohë që ka qenë në proces planifikimi dhe miratimi një rritje e buxhetit për shpronësimet, në shifra shumë herë më të larta.

Në lidhje me përdorimin e Fondit rezervë për shpenzime për investime në kodin e projektit 19AA702 –"Rishikimi i studimit të fizibilitetit dhe hartimi i projektit të detajuar inxhinierik "Ndërtimi i Tunelit të Llogarasë". Ky projekt nuk ka të planifikuar fonde me ligjin e buxhetit vjetor. Pas shtesës nga përdorimi i Fondit Rezervë me VKM nr.464 datë 10.06.2020, për të cilin në dosjen fizike nuk ka një relacion/argumentim për rishikimin e projektit në këtë moment. Për më tepër një muaj më vonë ky projekt avancohet me një shtesë fondesh prej 600,000 mijë lekë⁴ dhe në 20 Dhjetor pakësohet me 519,400 mijë lekë⁵ menjëherë pas pagesës së faturës në shumën 222,588 mijë lekë. Në mungesë të dokumentacionit shoqërues nuk mund të vlerësohet kriteri pse ky shpenzim nuk është përfshirë në fazën e hartimit të buxhetit vjetor 2020 si dhe nëse kërkesa për fonde në muajin Qershor 2020, ishte në kushtet e emergjencës për të justifikuar përdorimin e Fondit Rezervë.

Në mijë lekë

BUDGET_REVISION_ID	Periudha GL	BUDGET_BALANCE	Shuma në mijë lekë	Kodi_Institucioni	Programi	Llog. Ekonomike	Kodi_Projektit	Dt. regjistrimit
6231300	06-2020	-	150,000	1006001	04520	230	19AA702	19-JUN-20
6253293	07-2020	150,000	600,000	1006001	04520	230	19AA702	28-JUL-20
6310297	12-2020	750,000	519,400	1006001	04520	230	19AA702	09-DEC-20

Burimi: MFE

Përdorimi i Fondit Rezervë me VKM nr.437 datë 03.06.2020, për projektin 19AF401- Pagesë TVSH-je për tabletë dhuruar nga Fondacioni "Vodafone Albania", referuar kërkesës së institucionit me argumentat justifikues, plotëson kriterin e paparashikueshmërisë së shpenzimit. Megjithatë, nga auditimi rezulton se ky projekt nuk është i raportuar në vlerën e plotë në investimet e realizuara për vitin 2020 me burim "grante të brendshme". Nga auditimi i databazës së rishikimeve nga SIFQ, rezultojnë 9 regjistrime të shpërndarjeve të Fondit Rezervë:

4 Budget revision ID#6253293: Pakësohen projektet me kod 18BJ901 me 150 milionë lekë; 18BK001 me 500 milionë lekë dhe 19AB403 me 100 milionë lekë. Këto projekte rezultojnë të planifikuara në ligjin e buxhetit 2020 por me realizim zero.

5 Budget revision ID#6310297: shtohet projekti 18BA201 me 485 milionë lekë dhe projekti me kod M064243 me 34 milionë lekë.

Në mijë lekë

BUDGET_REV_ID	Periudha	BUDGET_BALANCE	Pakesime	BËHET	Kodi_Projektit	Dt.regjistrimit	Fondi	VKM
6188300	04-2020	953,894.2	(11,000)	942,894.2	94901AC	7-Apr	Fond rezerve në kuadër të masave anti-covid 19	259 dt.27 Mars
6211293	05-2020	942,894.2	(95,200)	847,694	94901AC	18-May	Fond rezerve në kuadër të masave anti-covid 19	378 dt.8 Maj
6217292	05-2020	847,694.2	(19,000)	828,694.2	94901AC	27-May	Fond rezerve në kuadër të masave anti-covid 19	354 dt. 29 Prill
6223296	06-2020	828,694.2	(12,700)	815,994.2	94901AC	4-Jun	Fond rezerve në kuadër të masave anti-covid 19	371 dt.6 Maj
6231300	06-2020	1,054,176	(150,000)	904,176	94901AA	19-Jun	Fondi Rezervë i KM	464 dt. 10 Qershor
6234295	06-2020	904,176	(200,000)	704,176	94901AA	24-Jun	Fondi Rezervë i KM	463 dt.10 Qershor
6237300	07-2020	704,176	(20,000)	684,176	94901AA	1-Jul	Fondi Rezervë i KM	437 dt.3 Qershor
6241303	07-2020	684,176	(26,000)	658,176	94901AA	7-Jul	Fondi Rezervë i KM	474 dt.15 Qershor
6249299	07-2020	1,474,170.2	(97,843.2)	1,376,327	94901AA	20-Jul	Fondi Rezervë i KM	258 dt.27 Mars

Burimi: MFE

Nga tabela evidentohet se përgjithësisht ekzekutimi i VKM në sistem bëhet me vonesë nga 10 ditë deri në 1 muaj nga data e publikimit të VKM-së. Ndërkohë VKM nr.258 e datës 27 Mars 2020 është regjistruar më 20 Korrik 2020. Pra fondet prej 97,843 mijë lekë, për institucionin përfitues MFE dhe kod 91003 janë bërë të vlefshme 4 muaj pas kërkesës dhe miratimit për fonde shtesë ndërkohë që fatura e parë për këtë shërbim është lëshuar në muajin Qershor 2021. Pagesat në total për këtë shërbim gjatë vitit 2020 rezultojnë në shumën 81,536 mijë lekë ose 16,300 mijë lekë më pak se fondi i kërkuar. Në mungesë të dokumentacionit shoqërues nuk mund të vlerësohet kriteri pse ky shpenzim nuk është përfshirë në fazën e hartimit të buxhetit vjetor dhe kriteri i klasifikimit si “emergjencë”.

Në zbatim të aktit normativ nr.28, datë 02.07.2020 “Për disa ndryshime në ligjin nr.88/2019, datë 18.12.2019 “Për buxhetin e shtetit të vitit 2020”, në nenin 4 të tij, këto fonde janë përcaktuar:

-Fondi rezervë i buxhetit të shtetit prej 16,200 milion lekë, përdoret për raste të paparashikuara të institucioneve buxhetore, nga Këshilli i Ministrave si me poshtë:

2 700 milionë leke për raste të paparashikuara të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

13 500 milionë leke si kontigjencë për paketën sociale anti-Covid-19

-Kontingjenca për risqet e borxhit prej 4,100 milionë lekë përdoret për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhatjet në kurset e këmbimit, ose normat e interesit, me ndikim në shpenzime për interesa.

Në këtë akt normativ nuk ka patur shtesa në fondin rezervë por rritje të shpenzimeve të buxhetuara të miratuara:

Në milion lekë

Nr.	Struktura Buxhetore	AN 28 dt.02.07.2020(në milionë lekë)
1	Shuma e fondit rezervë	2,700

	Kontigjencë për paketën sociale anti-Covid 19	13,500
2	Shuma kontigjencave	4,000
I	Shuma 1+2	20,200
II	Fondet e miratuara (shpenzimet)	579,535
	Koeficienti (I/II)	3.5%

Burimi: MFE

I vetmi ndryshim i konstatuar në paraqitjen e Fondit Rezervë në Aktin Normativ, është raportimi i konsoliduar i dy kodeve: 94901AA- "Fondi i Këshillit të Ministrave" dhe 94901AC- "Fondi Rezervë në kuadër të masave anti-Covid 19", duke vijuar kështu edhe në raportimin e fund vitit të "Fondit Rezervë të Këshillit të Ministrave" në total në shumën 2,700 mijë lekë.

Në vijim të këtij Akti Normativ, në SIFQ, sipas databazës së rishikime, në datën 07.07.2020 është kryer edhe regjistrimi për riklasifikimin e balancës së përdorur prej 815,994.2 mijë lekë nga Fondi rezervë për masat anti Covid në Fondin Rezervë të Këshillit të Ministrave:

Në mijë lekë

BUDGET_REVISION_ID	GL_PERIOD	BUDGET_BALANCE	Ndryshimi	Shuma	Kodi_Institucioni	Kodi_Projektit	Data e Regjistrimit
6241304	07-2020	658,176	Shtesë	815,994.2	1049001	94901AA	7-Jul-20
6241304	07-2020	815,994.2	Pakësim	(815,994.2)	1049001	94901AC	7-Jul-20

Burimi: MFE

Deri në këtë moment Fondi Rezervë i dedikuar, i identifikuar me kodin 94901AC është përdorur në masën 184,005 mijë lekë ose 18.4% për shpenzime korrente të lidhura me shpenzime në kushtet e shkaktuara nga COVID-19, më hollësisht paraqitur në tabelën në vijim:

Në lekë

Institucioni përfitues	Shuma	Nr. Vendimit	VKM	Kodi	Destinacioni
Aparati i MSHMS	46,105,800	240	21/03/2020	94901AA	Për marrjen e masave paraprake për përhapjen e infeksonit të shkaktuar nga COVID-19
Aparati i MSHMS	11,000,000	259	27/03/2020	91301AC	"Për dhënien e ndihmës me personel shëndetësor, mjekë dhe infermierë, në kushtet e pandemisë së shkaktuar nga COVID-19, Republikës së Italisë. Bonus për mjekë dhe infermierë jashtë shtetit"
Aparati i MSHMS	19,000,000	354	29/04/2020	91301AC	"Për dhënien e ndihmës me personel infermier për Republikën e Italisë"
Shërbimi Social Shtetëror	12,700,000	371	6/5/2020	91307AI	Për shpërbimin për personelin që ka shërbyer në institucionet e përkujdeit shoqëror rezidencial publik në përgjegjësi administrimi nga Shërbimi Social Shtetëror dhe Bashkitë"
Agjensia Kombëtare e Bregdetit	95,200,000	378	8/5/2020	92603AB	Për përballimin e strukturave akomoduese të miratuara nga Komiteti Ndërmintor i Emergjencave Civile

Burimi: MFE

Në vijim, të gjitha përdorimet e Fondit Rezervë të periudhës Gusht- Dhjetor 2020 janë regjistruar në kodin 94901AA-Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave.

Në zbatim të aktit normativ nr.34, datë 16.12.2020 "Për disa ndryshime në ligjin nr.88/2019, datë 18.12.2019 "Për buxhetin e shtetit të vitit 2020", në nenin 4 të tij, këto fonde janë përcaktuar:

-Fondi rezervë i buxhetit të shtetit prej 16,200 milion lekë, përdoret për raste të paparashikuara të institucioneve buxhetore, nga Këshilli i Ministrave si më poshtë:

2,700 milionë lekë për raste të paparashikuara të njësive të qeverisjes së përgjithshme.

13,500 milionë lekë si kontigjencë për paketën sociale anti-Covid-19

-Kontingjenca për risqet e borxhit prej 4,100 milionë lekë përdoret për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhatjet në kurset e këmbimit, ose normat e interesit, me ndikim në shpenzime për interesa.

Në këtë akt normativ nuk ka patur shtesa në fondin rezervë. Përdorimi i Fondit Rezervë nga data 02.07.2020 e Aktit Normativ nr.28 deri në fund të vitit 2020 është përdorur me VKM-të:

Në lekë

Kodi Instit.	Institucioni përfitues	Llog.Ek	Shuma	Nr. Vendi mit	VKM	Kodi	Përshkrimi
1087006	AKSHI	231+602	860,000,000	610	29/07/2020	98703AB	Për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2020, e miratuar për AKSHI 1 miliard lekë
1017001	Aparati i MM	602	2,500,000	611	29/07/2020	91701AE	Për pagesën e kontributit financiar të vendit tonë në Fondin e Mirëbesimit të organizatës NATO
1012001	Aparati i Ministrisë së Kulturës	231	149,000,000	647	30/07/2020	18AE710;404; 405;406;407; 408;218;403; 219;214	Për një shtesë në fondin e buxhetit të vitit 2020, miratuar për MK në programet "Trashëgimia kulturore dhe muzetë" dhe "Art&Kulturë".
1003001	Aparati i Kryeministrisë	606	500,000	652	17/08/2020	90301AE	Për dhënie ndihme financiare familjes së viktimës Samuel Nik Ndoj
1015002	Përfaqësitë Diplomatike	605	8,701,000	717	16/09/2020	91502AE	Për dhënie ndihme financiare nga KM për mbështetjen e funksionimit të Këshillit

							Kombëtar Shqiptar në Serbi, Mal të Zi.
101314 1	Shërbimi Social Shtetëror	600	20,570,000	754	23/9/2020	91307AI	Për një ndryshim në VKM nr.371
102200 1	Akademia e Shkencave	602	4,600,000	838	11/11/2020	92201AA	"Për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2020, miratuar për Akademinë e Shkencave" për shpenzimeve për projektet studimore lidhur me COVID-19
102904 1	Gjykata e Lartë	600+602	14,000,000	890	21/10/2020	92902AA	Për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2020, miratuar për Gjykatën e Lartë" për mbështetjen e aktivitetit të KED
211200 1/ 211300 1	Bashkia Patos/ Bashkia Roskovec	604	53,502,863	911	4/11/2020	91707AA	"Mbrojtja e jetës njerëzore , pronës , trashëgimisë kulturore dhe pyjeve nga zjarri"
101000 1	Aparati i MFE	602	3,783,390	1019	16/12/2020	91003AC	Për ekzekutimin e vendimit të GjEDNJ
101500 2	Përfaqësitë Diplomatike	605	31,250,000	1116	29/12/2020	91502AE	Për dhënie ndihme financiare nga KM për qeverinë e Kroacisë për dëmet e shkaktuara nga tërmeti i datës 29.12.2020.
105600 1	FZHS	232	170,000,000	1127	30/12/2020	19AF001	Blerja e godinës Poli i Drejtësisë

Burimi:MFE

Nga auditimi rezulton se Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave është përdorur në një rast përsëri për masat në kuadër të situatës COVID-19 në shumën 20,570 mijë lekë me VKM nr.754 "Për një ndryshim në VKM. nr 371, datë 06.05.2020, "Për dhënie shpërblimi për personelin që shërben në institucionet e përkujdesjes shoqërore rezidenciale publike, që janë në përgjegjësi administrimi të shërbimit social shtetëror dhe të Bashkive".

Nga të dhënat rezulton se Fondi Rezervë është përdorur edhe për shpenzime të cilat duhej të ishin planifikuar në ligjin e buxhetit vjetor. Si në rastin e fondeve akorduar AKSHI-t, referuar relacionit shoqërues gjendur në dosjen fizike të VKM nr. 610 datë 29.07.2020, fondet për mirëmbajtjen e sistemeve që administrojnë ky institucion si dhe fondet e nevojshme për të bërë upgrate sistemit dhe risqet që mbartin moskryerja e tyre janë paraqitur disa herë nga institucioni AKSHI. Për më tepër argumentohet se këto fonde janë emergjente edhe për faktin që kontratat ekzistuese kanë gjeneruar detyrime të cilat duhen paguar për të siguruar vijueshmërinë e kontratës.

Në dosje nuk ka ndonjë arsyetim të NPA apo Ministrit të Financave për mbulimin e fondit të kërkuar prej 1 miliard lekë dhe miratimi i tij për mbulim prej 860 milionë lekë nga Fondi Rezervë dhe 140 milionë nga projekti M062993- Shpronësime (ARRSH).

Ky miratim dhe rishpërndarje fondesh buxhetore bëhet vetëm pak javë pas Aktit Normativ të radhës i cili supozohet të përfshijë të gjitha kërkesat buxhetore sipas prioriteteve për fonde, fonde shtesë, etj.

Në lidhje me përdorimin e Fondit rezervë të kontigjencës anti-COVID-19 për vitin 2020, i akorduar me Aket Normative nr.6 dhe 5 në total 13,500 milionë lekë kanë dalë vendimet nr. 254 datë 27.03.2020, "Për përcaktimin e procedurave, të dokumentacionit dhe të masës së përfitimit të ndihmës financiare për të punësuarit në subjektet e biznesit me të ardhura vjetore deri 14 milionë lekë, ndihmës ekonomike e të pagesës të së ardhurës nga papunësia gjatë periudhës së fatkeqësisë natyrore, të shpallur si pasojë e COVID-19" në shumën 5,850 milionë lekë, nr.284 datë 10.04.2020 "Per disa ndryshime dhe shtesa ne VKM nr. 254 date 27.3.2020" në shumën 566 milionë lekë dhe nr. 305 datë 14.04.2020 "Per percaktimin e procedurave te dokumentacionit dhe te mases se perfitimit te ndihmes financiare per te punesuarit aktuale dhe punonjesit elarguar nga puna si pasoje e COVID-19" në shumën 7,040 milionë lekë.

Në total përdorimi i këtij fondi është 13,456 milionë lekë ose 99.7%⁶.

Sipas të databazës së rishikimeve nga SIFQ, rezultojnë këto regjistrime për shtesa dhe pakësime të Fondit rezervë me kod 94901AB:

Në lekë

BUDGET_ REVISION_ ID	Periudha	BUDGET_ BALANCE	Shtesa	Pakesime	BEHET	Dt.regjistrimit
6178302	03-2020	-	6,500,000		6,500,000	24-Mar-20
6184295	04-2020	6,500,000		(1,031,655.3)	5,468,344.7	2-Apr-20
6186292	04-2020	5,468,344.7		(4,818,344.7)	650,000	4-Apr-20
6196298	04-2020	650,000,000	7,000,000		7,650,000	21-Apr-20
6196315	04-2020	7,650,000,000		(566,000,000)	7,084,000	22-Apr-20
6196316	04-2020	7,650,000,000		(7,000,000,000)	650,000	22-Apr-20
6197299	04-2020	84,000,000		(40,000,000)	44,000	27-Apr-20

Burimi: MFE

Konstatohet se 1,031,655.3 mijë lekë i ka përfituar Administrata e Shërbimeve Sociale Shtetërore në kodin 91307AA, 118,344 mijë lekë Agjensia e Punësimit dhe Aftësive në kodin 91013AE dhe 4,700,000 mijë lekë Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve në kodin 91013AG "Pagat e biznesit per masat

6 Statusi I përdorimit të Paketës sociale I dhe II në aneksin e këtij akt-konstatimi sipas përditësimit më të fundit të MFE në faqen zyrtare datë 03.11.2020 ku totali I fondit të kontigjencës për COVID-19 rezulton i përdorur në masën 12,934,989 mijë lekë.

anti COVID-19". Pjesën e mbetur e papërdorur nga Paketa I-rë e ndihmës sociale prej 650,000 mijë lekë në shtesë të fondit prej 7,000,000 mijë lekë akorduar me AN nr.15, i ka përfituar Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve.

Të gjitha këto shpërndarje kanë prekur kodin 91013AG- "Pagat e biznesit për masat anti COVID-19" kod i cili sipas databazës së pagesave në SIFQ rezulton të jetë përdorur si më poshtë:

Në mijë lekë

Llog.ekonomike	Përshkrimi i llogarisë	Shuma në mijë lekë
6061099	Te tjera transferta tek individet	230,924
6062300	Transferta për ndihmë ekonomike ndaj individëve të biznesit të vogël në kushtet e pandemisë Covid-19	5,371,156
6062301	Transferta për ndihmë ekonomike ndaj individëve të mbetur pa punë në kushtet e pandemisë Covid-19 (paketa 2)	7,128,562
Total		12,730,642

Burimi: MFE

4.2.5 Fondi i të Përndjekurve Politikë

Fondi për ish të përndjekurit politikë shpërndahet në bazë të ligjit nr. 9831 datë 12.11.2007 "Për dëmshpërblimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist", i ndryshuar, VKM nr. 419, datë 14.4.2011, i ndryshuar, si dhe udhëzimi nr. 5 datë 15.04.2016 për "Procedurat e përlogaritjes së përfitimeve nga ligjet e mëparshme dhe të pagesave të dëmshpërblimit për ish të dënuar politikë të regjimit komunist", i ndryshuar. Për vitin 2020, nuk është miratuar asnjë Vendim i Këshillit të Ministrave me subjekte përfituese të reja në pritje për t'ju lëvruar fondi përkatës dhe as rishikime të VKM-ve ekzistuese. Gjatë auditimit u konstatua se, Drejtoria e Pagesave dhe Dëmshpërblimeve i ka paraqitur Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, më datë 06.01.2021, raportin mbi shpërndarjen e dëmshpërblimeve për vitin 2020. Ky fond është planifikuar në Programin Buxhetor Afatmesëm 2020-2022 nën programin 01190 "Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë", me pakësimin e kategorisë parësorë, fondi i miratuar për këtë program ka ardhur duke u pakësuar, i detajuar paraqitet sipas tabelës së mëposhtme:

Në mijë lekë

Programi 01190	Buxheti 2019	PBA 2020	PBA 2021	PBA 2022
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	1,047,300	1,037,200	1,050,000	1,050,000

Burimi: Ministria e Financës dhe Ekonomisë

Programi 01190 "Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë" është i ndarë në dy nënprograme:

Integrimi i ish të Përndjekurve Politikë nga regjimi komunist në jetën e shoqërisë shqiptare;

Pagesat e dëmshpërblimit të ish të dënuarve politik

Në PBA e vitit 2020, për këtë program është parashikuar vlera 1,037,200 mijë lekë, nga të cilat vlera 1,000,000 mijë lekë do të shkonte për pagesat e ish të përndjekurve politikë dhe pjesa tjetër për shpenzime administrative.

Me ligjin nr. 88/2019 "Për buxhetin e vitit 2020", vlera e planifikuar është 1,037,200 mijë lekë dhe nuk ka ndryshuar as me Aktet Normative të miratuara gjatë vitit. Në bazë të buxhetit vjetor fondi i dëmshpërblimit të ish të përndjekurve politikë ndahet 100% në mënyrë proporcionale: a) në bazë të

radhës së pagesës së këstit të parë dhe b) sipas dorëzimit të dokumentave, për të gjithë përfituesit, me kusht që kësti i dëmshpërblimit të mos jetë më i madh se 1,000 mijë lekë. Për të gjitha subjektet përfituese parësore, ku vlera totale e dëmshpërblimit është mbi 8,000 mijë lekë, vijohet me pagesën e këstit pasardhës deri në shpërndarjen e plotë të shumës së miratuar. Në rast se vlera totale e miratuar për të gjithë përfituesit është deri në 1,000 mijë lekë, shpërndarja e dëmshpërblimit kryhet me një këst të vetëm, pavarësisht fazës në të cilën ndodhet shpërndarja e dëmshpërblimit. Me kryerjen e pagesës së dëmshpërblimit, për të gjithë përfituesit, brenda këstit më të ulët, fillon pagesa e këstit pasardhës. Ky mekanizëm do të përsëritet deri në shpërndarjen e plotë të shumës së dëmshpërblimit. Për vitin 2020 janë kryer çelje për kategorinë parësore me vlerën totale 133,481 mijë lekë si dhe për kategorinë jo parësore në vlerën totale 863,036 mijë lekë. Konkretisht me urdhër nr. 139, datë 03.06.2020, të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë - Kësti nr. 13, është shpërndarë deri në masën 83%, me urdhër nr. 214, datë 09.09.2020, të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë - Kësti nr. 14, është shpërndarë deri në masën 87% dhe Urdhri nr. 315, datë 24.12.2020, i Ministrit të Financave dhe Ekonomisë - Kësti nr. 15, ka iniciuar në muajin dhjetor 2020.

Nga auditimi konstatohet se raportohet me vlerë të ndryshme realizimi i pagesave të ish të përndjekurve politikë për vitin 2020. Sipas Tabelës Fiskale realizimi i pagesave për ish të përndjekurit politikë ka qenë në vlerën 1,001,529 mijë lekë. Sipas sistemit E-dëmshpërblime vlera e pagesave për vitin 2020 ka qenë 996,517 mijë lekë. Konstatohet se shuma prej 878 mijë lekë, si diferencë rezulton nga fonde të kthyera nga bankat e nivelit të dytë për vitin 2020, në rastet kur përfituesit e fondit kanë probleme me llogaritë e tyre bankare dhe pagesat e kthyera të fondit nuk janë kontabilizuar drejt, ato nuk ripërdoren më, për pagesa të tjera të fondit.

Nga auditimi u konstatua se, në vitin 2020, janë ripaguar fonde të kthyera që nga viti 2016 në shumën 3,925 mijë lekë. Memo kreditë, (fondet e kthyera) të vitit 2016 janë ripaguar edhe në vitin 2017, 2018 e në vazhdim. Kjo situatë vjen pasi, ripagesat shtrihen në kohë në varësi të depozitimit të dokumentacioneve nga ana e subjekteve përfituese. Disa nga përfituesit mund të ndodhen jashtë shtetit në momentin e pagesës, disa të tjerë mund të jenë të pamundur apo nuk kanë marrë informacion.

Në mijë lekë

Vlera Totale e Sistemit e-Dëmshpërblime	Fonde të kthyera për vitin 2020	Ripagesat e fondeve të kthyera (2016-2019)	Totali i lëvruar përgjatë vitit 2020
a	b	c	d=(a-b)+c
996,517	878,0	3,925	999,564

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Vlera 999,564 mijë lekë ose 99.96% të fondit për ish të përndjekurit politikë, është paguar përgjatë vitit 2020. Fondi në dispozicion i përealizuar është në vlerën 436 mijë lekë. Drejtoria e Pagesave dhe Dëmshpërblimeve mban rakordime mujore me bankat e nivelit të dytë mbi shpërndarjen dhe përfitimin e dëmshpërblimit financiar nëpërmjet nxjerrjeve të llogarive (statement) që sjellin çdo fillim muaji bankat e nivelit të dytë. Nga auditimi konstatohet se sipas bankave të nivelit të dytë pagesat për të përndjekurit kanë qenë në vlerën 999,564 mijë lekë.

Në mijë lekë

Realizimi sipas Tabelës Fiskale	Realizimi sipas Sistemit e-Dëmshpërblime	Realizimi sipas Bankave të Nivelit të Dytë
1,001,529	996,517	999,564

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Siç evidentohet edhe në tabelën e mësipërme konstatohet se, realizimi i fondit sipas të tre burimeve: Tabelës Fiskale, Sistemit e-Dëmshpërblime dhe Bankave të Nivelit të Dytë rezulton me diferenca. Konkretisht, ka një diferencë prej 5,012 mijë lekë midis realizimit të tabelës fiskale dhe sistemit elektronik e-dëmshpërblime. Sipas subjektit të audituar, kjo diferencë vjen se, në sistemin e-Dëmshpërblime për vitin 2020 janë reflektuar vetëm çeljet e fondit për këtë vit buxhetor dhe jo ri pagesat e Memo Kredive të periudhës 2016-2019 me fonde të vitit 2020, ndërsa në Tabelën Fiskale krahas pjesës së pagesave për ish të përndjekurit politikë, përfshihen edhe diferenca e kostos së Programit 01190 "Rehabilitim i të Përndjekurve Politikë". Ka dhe një diferencë prej 3,047 mijë lekë midis realizimit të bankave të nivelit të dytë dhe realizimit sipas sistemit e-dëmshpërblime dhe një diferencë prej 1,965 mijë lekë midis realizimit të deklaruar në tabelën fiskale dhe bankat e nivelit të dytë. Nga auditimi i rakordimit të bankave sipas muajve të vitit 2020, u konstatua se, Alpha Bank në muajin dhjetor 2020, nuk ka kryer pagesën me vlerën 200 mijë lekë te përfituesi i fondit (përfituesi e kishte llogarinë joaktive), banka nuk ka njoftuar por as nuk e ka kthyer brenda 24 orëve në drejtorinë përgjegjëse, për pagesat e ish të përndjekurve politikë, në kundërshtim me pikën nr. 68, të udhëzimit plotësues të MFE nr. 2 datë 20.01.2020 "Për zbatimin e Buxhetit të vitit 2020" dhe në kundërshtim me pikën 2.1 "Të drejtat dhe detyrimet e Bankës për shërbimin e pagesave", të Akt-Marrëveshjes së vitit 2007, e nënshkruar midis Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit dhe Alpha Bank.

Në lidhje me detyrimin e mbetur në vlerë, për kompensimin e ish të dënuarve politikë të regjimit komunist, duke marrë në konsideratë të gjitha VKM-të e miratuara deri në vitin 2020 është:

Në mijë lekë

Detyrimi i lindur nga viti 2009 – 2020 sipas VKM të miratuara	51,841,173 lekë
Shuma e shpërndarë nga viti 2009 – 2020	20,658,995 lekë
Detyrimi i mbetur për ish të dënuarit politikë	31,182,178 lekë

Burimi: MFE

Duke u bazuar në të dhënat e programeve afatmesme buxhetore të MSHMS, për vitet e ardhshme (PBA 2020-2022), parashikimi i fondit për programin e "Pagesës së ish të përndjekurve politik", mbetet në vlerën 1,000,000 mijë lekë dhe koha e lëvrimit, për vlerën e mbetur do të ishte shumë e gjatë.

4.2.6 Fondi për Zhvillimin e Rajoneve

Sipas ligjit të miratuar nr. 88/2019 datë 18.12.2019 "Për buxhetin e vitit 2020", është përcaktuar që "Fondi për Zhvillimin e Rajoneve dhe programi për Infrastrukturën Vendore dhe Rajonale përdoren sipas aneksit 3, që i bashkëlidhet këtij ligji.". Në Aneksin 3 të ligjit është parashikuar fondi për zhvillimin e rajoneve dhe programi për infrastrukturën vendore dhe rajonale si dhe programi buxhetor për infrastrukturën vendore dhe rajonale në Fondin Shqiptar të Zhvillimit.

4.2.6.1. Fondi për Zhvillimin e Rajoneve në Ministrinë e Arsimit dhe Sportit

Për vitin 2020, Fondi për Zhvillimin e Rajoneve përbëhet nga granti konkurses për arsimin. Në aneksin 3 të ligjit nr. 88/2019 datë 18.12.2019 "Për Buxhetin e vitit 2020" është përcaktuar që shpërndarja e Fondit për Zhvillimin e Rajoneve sipas projekteve kryhet nga Komiteti për Zhvillimin e Rajoneve. Fondi i Zhvillimit të Rajoneve me përparësi duhet të financojë projektet e investimeve në proces. Subjektet aplikuese dhe zbatuese janë njësitë e vetëqeverisjes vendore. Nga auditimi konstatohet se përgjatë vitit 2020, nuk janë marrë vendime nga Komiteti i Zhvillimit të Rajoneve për shpërndarjen e projekteve të reja. Në këtë mënyrë, përgjatë këtij viti janë financuar projektet në vazhdim nga vitet e kaluara.

Programi buxhetor 9120 "Arsimi bazë"

Në listën shoqëruese të investimeve publike në projekt buxhetin për vitin 2020, fondet e investimeve për zhvillimin e rajoneve dhe totali i fondeve të investimeve të parashikuara në programin e arsimit bazë paraqiten në tabelën në vijim:

Mijë lekë

Njësia përfituese	Emertimi i projekteve të parashikuara	Shuma e buxhetuar 2020
Aparati i Ministrisë	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve në vazhdim	967,258
Aparati i Ministrisë	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve të reja	468,000
Bashkia Sarandë	EKO Kampus Sarandë	40,057
Bashkia Diber	Shkolle e re, fshati Kercisht, B. Diber	27,030
Bashkia Kavajë	Rindërtim i shkolles-9 vjeçare+ambjente sportive+kopesht, Qerret, Kavajë	12,985
Bashkia Rrokshevec	Rikonstruksion i shkolles 9-vjeçare Velmisht	31,670
Totali		1,547,000
Aparati i Ministrisë	Projekte të tjera në program jo FZHR	190,000
Totali i programit		1,737,000

Burimi: MFE

Nga auditimi konstatohet se në listën shoqëruese të investimeve publike në projekt buxhet, projektet e miratuara me vendimet e KZHR në vitin 2019, nuk paraqiten me vlerat e miratuara përgjatë të gjitha viteve, duke paraqitur si vit fillimi dhe vit mbarimi, vitin 2019, dhe rrjedhimisht duke mos parashikuara fonde për vitin 2020 e në vazhdim. Parashikimi i fondeve për këto projekte është kryer në një projekt të vetëm investimi me miratimin “Fondi për Zhvillimin e Rajoneve në vazhdim”, me institucionin Aparatin e Ministrisë, ndërkohë që këto fonde, janë të miratuara me vendim të KZHR përkatëse për projekte me përfitues njësitë e vetëqeverisjes vendore. Fondet e miratuara janë në të njëjtën shumë me fondet e parashikuara për investime me financim të brendshëm në këtë program dhe gjatë vitit ka pasur ndryshime me akte normative si në tabelën e mëposhtme:

Mijë lekë

Programi buxhetor	Ligji	A.N 6	A.N 15	A.N 28	A.N 34
Arsimi Baze (përfshirë parashkollorin)	1,737,000	1,737,000	1,117,000	1,117,000	1,071,700

Burimi: MFE

Ndryshimet kryesore përfshijnë uljen me Aktin Normativ nr. 15/2020 në shumën 620,000 mijë lekë dhe ulje me Aktin Normativ 34/2020 në shumën 45,300 mijë lekë. Me Aktin Normativ nr. 34 janë shtuar gjithashtu 2 milion lekë shpenzimet kapitale me financim të huaj. Në detajimin fillestar të projekteve të investimeve sipas informacionit të vendosur në dispozicion konstatohet se janë detajuar projektet e përmbledhura si më poshtë:

Në lekë

Institucioni	Projektet	Shuma e Detajuar
Aparati Ministrise Arsimit e Shk	Pajisje laboratorike, Fizike-Kimi _Bilogji	40,000,000
Aparati Ministrise Arsimit e Shk	Fondi për Zhvillimin e Rajoneve 2017-2018	834,831,754
Aparati Ministrise Arsimit e Shk	Pajisje/Mjete mesimore - didaktike - arsim	30,000,000
Aparati Ministrise Arsimit e Shk	Pajisje mobileri arsimit baze	100,000,000
Aparati Ministrise Arsimit e Shk	Blerje pajisje elektronike, kompjutera për	58,625,000
Drejtoria Arsimore Korce (1515)	Krijim fond bibliotekash për shkollat e ar	725,000
Drejtoria Arsimore Lezhe (2020)	Krijim fond bibliotekash për shkollat e ar	2,129,484
Drejtoria e Përgjithshme e Arsimit	Krijim fond bibliotekash për shkollat e ar	10,000,000
Aparati Ministrise Arsimit e Shk	Fond i ngrirë	20,000,000
Bashkia Tirana (3535)	Fond i ngrirë	28,000,000
Bashkia Korce (1515)	Fond i ngrirë	1,588,143
Projekte të FZHR Bashkite	Shkolla të ndryshme	611,100,619
Totali		1,737,000,000

Burimi: MFE

Nga auditimi konstatohet se në detajimin fillestar, janë paraqitur projekte investimi fond i ngrirë, duke mos pasur një projekt specifik dhe duke detajuar fonde pa projekt edhe për krijimin e fondit të bibliotekave për institucione, të tjera nga ato të paraqitur në projekt buxhet. Gjithashtu, fondi për projekte të tjera jo FZHR për aparatin e ministrisë për paisje laboratorike/elektronike/mobileri është detajuar në shumën 228,625 mijë lekë nga 190,000 mijë lekë të detajuara në projektbuxhet. Gjatë vitit 2020 kanë ndodhur rishikimet e mëposhtme:

-Në muajin prill 2020 janë ulur fondet në total me 620 milion lekë si pasojë e Aktit Normativ nr. 15, duke ulur fondin e zhvillimit të rajoneve me 600 milion lekë dhe fondin e ngrirë me 20 milion lekë.

-Në muajin qershor 2020 është kryer rishpërndarje fondesh duke:

1.Ulur vlerën e projektit për FZHR dhe duke rritur vlerën e një projekti të ri me kod 18BC704 "Blerje pajisje elektronike, kompjutera për arsimin baze". Në këtë rast konstatohet se është përdorur fondi i zhvillimit të rajoneve për projekte të cilat nuk financohen nga FZHR, pasi nuk ka pasur vendime të KZHR për periudhën objekt auditimi, në shumën 4,449 mijë lekë dhe kjo ka rritur vlerën e projektit që zhvillohet nga aparati i ministrisë.

2.Ulur vlera e fondeve të ngrira dhe rritja e vlerave të projekteve "M112401" dhe "M112279" për Bashkinë Korçë dhe Bashkinë Tiranë për rikonstrukcion dhe ndërtim shkollash. Këto projekte rezulojnë si detyrime të prapambetura referuar datës së faturës në pagesën tyre dhe është realizuar futja e tyre si projekte të rinj për fatura të viteve 2013, ndërkohë që procesi i shlyerjes së detyrimeve të prapambetura për këto obligime ka përfunduar sipas VKM përkatëse.

-Në muajin Korrik 2020 është ulur vlera e projektit për fondin e FZHR në shumën 230,382,229 lekë duke çelur projekte të tjera si në vijim:

Në lekë

Kod projekti	Pershkrimi	Shuma
18BC705	Blerje Pajisje mobilerie për shkollat e rindërtuara të arsimit bazë, të dëmtuara nga tërmeti	180,000,000
18BC706	Blerje Pajisje mesimore didaktike (Fizike-Kimi _Bilogji_) per shkollat e rindërtura të Arsimit Bazë të dëmtuara nga tërmeti	50,382,229
19AF401	Pagese TVSH-je per tablete dhuruar nga Fondacioni "Vodafone Albania"	20,000,000

Burimi: MFE

Konstatohet se është përdorur fondi për zhvillimin e rajoneve për financimin e projekteve të investimeve që nuk financohen nga FZHR pasi nuk ka vendime të KZHR përgjatë vitit për shpërndarjen e këtyre fondeve, duke qenë se këto projekte janë nga aparati i ministrisë.

-Në muajin Dhjetor 2020 janë pakësuar fondet e investimeve në shumën 45,300 mijë lekë në projekte investimi të alokuara në bashki për FZHR, në 4 projekte në bashkitë Elbasan, Krujë, Kavajë dhe Fier.

Realizimi faktik i programit 9120 "Arsimi bazë përfshirë parashkollorin" paraqiten në shumën 1,047,954 mijë lekë me një realizim për 33 produkte nga 43 produkte të buxheturara. Krahësuar me planin përfundimtar paraqitet një realizim në rreth 96 % të totalit të programit.

Nga auditimi konstatohet se nga vlera e realizuar e programit në total, vlera prej 559,732 mijë lekë është përdorur për shpenzime të realizuara nga bashkitë me burim financimi fondin e zhvillimit të rajoneve për vitin 2020. Nga këto fonde të shpenzuara, vlera prej 111,324 mijë lekë përfshijnë detyrime të prapambetura duke përdorur buxhetin e miratuar për vitin 2020 për shlyerjen e faturave

të viteve të kaluara të cilat paraqiten si në tabelën e mëposhtme me njësi shpenzuese dhe datë furnitori:

Në lekë

Institucioni	Kod projekti	Pershim projekti	Data fatures	Shuma
Bashkia Elbasan (0808)	18BC889	Rikonstruksion i shkolles 9-vjecare "Jorgji Dilo", bashkia Elbasan	30.07.19	361,760
Bashkia Fier (0909)	18BC876	Rikonstruksion i shkolles 9-vjecare "Penellopi Pirro", bashkia Fier	06.12.19	7,933,611
Bashkia Roskovec (0909)	18BC874	Rikonstruksion i shkolles 9-vjecare Velmisht	30.07.19	10,427,520
Bashkia Roskovec (0909)	18BC874	Rikonstruksion i shkolles 9-vjecare Velmisht	30.07.19	10,427,526
Bashkia Pustec (1515)	18BC877	Rikonstruksion i shkolles se mesme te bashkuar Pustec, bashkia Pustec	04.11.19	207,755
Bashkia Pustec (1515)	18BC877	Rikonstruksion i shkolles se mesme te bashkuar Pustec, bashkia Pustec	06.12.19	5,879,892
Bashkia Librazhd (0821)	18BC890	Shtese anesore 3 kat+ndertim palestere per shkollen 9-vjecare "Vilson Blloshmi", bashkia Librazhd	12.12.19	2,249,658
Bashkia Lushnje (0922)	18BC891	Rikonstruksion i shkolles 9-vjecare "4 Deshmoret", bashkia Lushnje	01.11.19	14,838,880
Bashkia Divjake (0922)	18BC875	Ndertim kopshti me dreke ne Cerme-Sektor	12.12.19	345,722
Bashkia Divjake (0922)	18BC892	Rikonstruksion+shtese anesore 2kt. i shkolles se mesme te bashkuar "Mihal Nako" fshati Fier-Seman, Bashkia Divjake	11.12.19	8,581,146
Bashkia Rreshen (2026)	18BC880	Rikonstruksion i plote i kompleksit te godinave 1,2,3 shkolla "Vaso Pasha", rreshen, bashkia Mirdite	04.11.19	2,339,789
Bashkia Bajram Curri (1836)	18BC885	Rikonstruksion i shkolles "Tinka Kurti", nj.ad. Lekbibaj, bashkia Tropoje	08.11.19	3,099,260
Bashkia Bajram Curri (1836)	18BC885	Rikonstruksion i shkolles "Tinka Kurti", nj.ad. Lekbibaj, bashkia Tropoje	08.11.19	3,099,260
Bashkia Roskovec (0909)	M112765	Rikonstruksion i shkolles 9-vjecare "Ajet Toska", Suk 2	26.09.19	628,127
Bashkia Korce (1515)	M112401	Rikonstruksion i shkollës 9-vjeçare Lekas (FZHR)	28.08.14	1,588,143
Bashkia Sarande (3731)	M112606	EKO Kampus Saranda	06.12.18	11,782,645
Bashkia Tirana (3535)	M112279	Ndertimi i shkolles 9-vjecare fshati Mihajas	15.09.17	17,104,580
Bashkia Tirana (3535)	M112279	Ndertimi i shkolles 9-vjecare fshati Mihajas	27.12.18	10,428,629
Totali				111,323,903

Burimi: MFE

Programi buxhetor 9230 "Arsimi i mesëm i përgjithshëm". Planifikimi për programin buxhetor "Arsimi i mesëm i përgjithshëm" në projekt buxhet dhe ndryshimet me akte normative përgjatë vitit 2020 paraqiten:

Në mijë lekë

Programi	Projekt Buxheti	Ligji 88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34
09230	1,112,000	1,112,000	1,112,000	842,000	842,000	821,787

Burimi: MFE

Vlera e detajuar me ligjin e buxhetit është e njëjtë me vlerën e planifikuar në projekt buxhet ndërkohë që përgjatë vitit 2020 me aktin normative nr.15/2020 është ulur financimi për investimet në këtë program në shumën 270,000 mijë lekë dhe më Aktin Normativ nr.34 është ulur financimi më tej me 20,213 mijë lekë. Nga vlera e përgjithshme e programit buxhetor 9230 në shumën 1,112,000 mijë lekë konstatohet se janë detajuar në çeljen fillestare të investimeve projekte të infrastrukturës vendore

dhe rajonale projekte në shumën 932,325 mijë lekë. Gjatë vitit 2020 kanë ndodhur rishikimet e mëposhtme:

-Në muajin Prill 2020 është reflektuar efekti i aktit normativ nr.15/2020 duke ulur vlerën e projektit “Fondi per Zhvillimin e Rajoneve 2018-2019” në shumën 250,000 mijë lekë dhe projektit “Fond i ngrirë” në shumën 20,000 mijë lekë, pra 270,000 mijë lekë në total.

-Në muajin Qershor është kryer rialokim ndërmjet projekteve duke pakësuar përsëri projektin “Fondi per Zhvillimin e Rajoneve 2018-2019” për pjesën e mbetur të tij në shumën 3,674 mijë lekë dhe duke shtuar projektin “Blerje pajisje Elektronike, Komputera për shkollat e arsimit të mesëm”, për aparatin e Minsitrisë së Arsimit dhe Sportit.

-Në muajin Dhjetor 2020 është reflektuar efekti i pakësimit me aktin normative nr. 34 duke pakësuar 4 projekte në shumën 20,213 mijë lekë si më poshtë:

Në lekë

Kod projekti	Emertim projekti	Shuma
M112629	Krijim fondi bibliotekash për shkollat e arsimit të mesëm	10,000,000
18BC903	Blerje pajisje Elektronike, Komputera për shkollat e arsimit të mesëm	3,673,747
M112771	Rikonstruksion i shkolles "Sami Frasheri", Permet	3,885,725
18BD037	Rikonstruksion i shkolles mesme "Jovan Ndreko" Libofshe	2,653,528

Burimi: MFE

Realizimi faktik i programit 9230 “Arsimi i mesëm i përgjithshëm” paraqitet në shumën 817,469 mijë lekë me një realizim për 27 produkte nga 30 produkte të buxhetuara.

Krahasuar me planin përfundimtar paraqitet një realizim në rreth 99 % të totalit të programit.

Nga auditimi konstatohet se nga vlera e realizuar e programit në total, vlera prej 669,457 mijë lekë është përdorur për shpenzime të realizuara nga bashkitë me burim financimi fondin e zhvillimit të rajoneve për vitin 2020.

Nga këto fonde të shpenzuara, vlera prej 104,631 mijë lekë përfshijnë detyrime të prapambetura duke përdorur buxhetin e miratuar për vitin 2020 për shlyerjen e faturave të viteve të kaluara të cilat paraqiten si në tabelën e mëposhtme me njësi shpenzuese dhe datë furnitori:

Në lekë

Emri institucionit	Kod projekti	Data e fatures	Shuma
Bashkia Durres (0707)	M112754	22.08.19	16,964,220
Bashkia Fier (0909)	M112768	31.12.18	14,355,107
Bashkia Fier (0909)	M112768	31.01.19	2,286,003
Bashkia Fier (0909)	M112768	31.12.18	2,317,847
Bashkia Kruje (0716)	M112752	12.09.18	21,024,524
Bashkia Kelcyre (1128)	M112772	30.12.19	10,490,615
Bashkia Kelcyre (1128)	M112772	30.09.19	713
Bashkia Kelcyre (1128)	M112772	30.09.19	9,617,865
Bashkia Fier (0909)	18BD037	09.12.19	3,751,673
Bashkia Fier (0909)	18BD037	09.12.19	6,560,351
Bashkia Kucove (0217)	18BD030	25.10.19	2,011,394
Bashkia Lushnje (0922)	18BD035	23.10.19	9,107,261
Bashkia Peqin (0827)	18BD034	12.12.19	434,694
Bashkia Vore (3535)	18BD044	13.12.19	5,708,679
Totali			104,630,946

Burimi: MFE

Programi buxhetor 9450 “Arsimi i lartë”. Planifikimi për programin buxhetor “Arsimi i lartë” në projekt buxhet është kryer në 3 projekte investimi në shumën 630 milion lekë sipas listës së mëposhtme:

Në mijë lekë

Emërtim projekti	Shuma
Fondi Grant per Zhvillimin Institucional 2017-2019-2020 Fond per zhvillim ne IAL, sipas nenit 111 te ligjit 80/2015.	589,217
Rikonstrukcion i nderteses se korpusit kryesor, U Arteve Tirane	30,783
Tvsh per projektet e huaja	10,000
Totali	630,000

Burimi: MFE

Miratimi dhe ndryshimet përgjatë vitit me akte normative i investimeve kapitale me financim të brendshëm për arsimin e lartë paraqitet:

Në mijë lekë

Pershkrimi	Ligji 88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34
Investime kapitale me financim te brendshem	630,000	530,000	430,000	930,000	385,672
Diferenca ndermjet akteve		(100,000)	(100,000)	500,000	(544,328)

Burimi: MFE

Nga auditimi konstatohet se në detajimin fillestar janë çelur projektet e mëposhtme të investimit si më poshtë:

Në lekë

Kod projekti	Emertim projekti	Njesi shpenzuese	Plani buxhetor
18BD508	Pajisje akomoduese të blera për konviktet	Aparati Ministrise Arsimit	120,000,000
M112692	Fondi per Zhvillimin e Rajoneve 2017-2019	Aparati Ministrise Arsimit	352,995,864
M112799	Rikualifikimi I ndertesave të UPT-se	Aparati Ministrise Arsimit	78,287,748
M112680	TVSH per projektet e huaja	Aparati Ministrise Arsimit	10,000,000
M112801	Rikonstrukcion i ndertetses se korpusit kr	Akademia e Arteve (3535)	68,716,388
Totali			630,000,000

Burimi: MFE

Në detajimin e fondit të investimeve kapitale me financim të brendshëm projektet e çelura janë të ndryshme nga ato të paraqitura në projekt buxhet, në listën e investimeve publike 2020-2022, duke përfshirë FZHR e cila nuk ka qenë e planifikuar në projekt buxhet si dhe projektin rikualifikim i ndertesave të UPT, kontratë në vazhdim nga viti 2018.

Me aktin normativ nr.6/2020 dhe 15/2020 vlera e këtij program është ulur me 200 milion lekë, reflektuar në projektin për FZHR 2017-2019. Me Aktin normative nr. 28/2020 vlera e këtij programi është rritur me 500 milion lekë, e reflektuar duke ulur vlerën e FZHR 2017-2019 me 50 milion lekë dhe duke shtuar projektet M112308 “Ndërtimi i një godine të re universitare” në shumën 50 milion lekë dhe projektin 18BD509 “Studim projektim të konvikteve” në shumën 500 milion lekë me përfitues Bashkinë Tiranë. Në muajin Shtator janë kryer rialokime ndërmjet projekteve, duke ulur më tej vlerën e FZHR 2017-2019 me 61,055 mijë lekë dhe shtuar projektin M112308 “Ndërtimi i një godine të re universitare” me përfitues Universitetin Aleksandër Moisiu. Nga auditimi konstatohet se me akt normativ është detajuar ky projekt investimi dhe është shtuar vlera nëpërmjet rishikimit në rritje ndërkohë që projekti i investimit paraqitet sipas kontratës së vitit 2016 dhe fatura të gjitha të vitit 2018 në shumën totale 111,055 mijë lekë. Rialokimi nga projekti për FZHR 2017-2019 drejt projektit të ndërtimit të godinës universitare është kryer për financimin e kontratës që paraqitet detyrim i prapambetur dhe nuk është kryer që në fillim të vitit sipas parashikimeve të bëra në udhëzimin për

zbatimin e buxhetit të vitit 2020. Në këtë mënyrë konstatohet se çelja e projekteve me akt normative dhe rritja me rialokime gjatë viteve kryhet për detyrime të prapambetura.

Ndryshimet e fundit të planit kanë ndodhur me aktin 34/2020 ku vlera e këtij program ka shkuar në shumën 385,672 mijë lekë, e reflektuar nga ulja e projektit 18BD509 “Studim projektim të konvikteve” në shumën 500 milion lekë me përfitues Bashkinë Tiranë.

Nga projektet e buxhetuara në këtë program për investime kapitale me financim të brendshëm janë realizuar projekte në shumën 318,580 mijë lekë, nga të cilat 111,055 mijë lekë për detyrime të prapambetura nga viti 2018.

Mos detajimi i detyrimeve të prapambetura në këtë program buxhetor nga ana e Ministrisë së Arsimit, Sportit dhe Rinisë në buxhetin e vitit 2020 nuk është në përputhje me kërkesat e pikës 17 të udhëzimit plotësues nr. 2 datë 20.01.2020 të MFE “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020”. Edhe miratimi nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë i planit fillestar për këto projekte të paraqitura për miratim si pjesë e detajimit të fondeve të investimeve për këtë program nuk është në përputhje me këtë udhëzim, duke sjellë planifikimin e projekteve të tjera dhe ndjekjen e të gjithë hapave për kontraktimin e tyre pa shlyer detyrimet kontraktuale për fatura të prapambetura.

Programi buxhetor 6220 “Infrastruktura Vendore dhe Rajonale” në Fondin Shqiptar të Zhvillimit

Fondet për Infrastruktura Vendore dhe Rajonale, të parashikuara si program buxhetor në Fondin Shqiptar të Zhvillimit, janë një mekanizëm financiar që mbështet politikën kombëtare të zhvillimit rajonal dhe vendor. Autoriteti programues, kontraktues dhe zbatues është Fondi Shqiptar i Zhvillimit.

Nga fondi për Infrastruktura Vendore dhe Rajonale, Fondi Shqiptar i Zhvillimit me përparësi duhet të financojë projektet e investimeve në proces me burim financimi ish-Fondin e Zhvillimit të Rajoneve-Infrastruktura Vendore dhe Rajonale. Përgjatë vitit 2020, rezulton se shpërndarja e fondeve është kryer nga Këshilli Drejtues i Fondit Shqiptar të Zhvillimit. Miratimi i detajimit dhe ndryshimeve në plan përgjatë vitit është kryer nga Ministria e Financave pas kërkesave të FSHZH. Sipas projektbuxhetit, ligjit për buxhetin e vitit 2020 dhe ndryshimet sipas Akteve Normative përkatëse, planifikimi për programin 06220 “Infrastruktura Vendore dhe Rajonale” paraqitet si më poshtë:

Në mijë lekë

INFRASTRUKTURA VENDORE DHE RAJONALE	Viti 2020	Viti 2021	Viti 2022
Projekt buxheti	3,500,000	3,000,000	3,000,000
Ligji I miratuar	4,500,000	3,000,000	3,000,000
Akti normativ 6	4,500,000	3,000,000	3,000,000
Akti normativ 15	4,500,000	3,000,000	3,000,000
Akti normativ 28	4,500,000	3,000,000	3,000,000
Akti normativ 34	3,500,000	3,000,000	3,000,000

Burimi: MFE

Planifikimi fillestar është paraqitur për 3.5 miliardë lekë ndërkohë që me ligjin e miratuar fondet për këtë program janë vendosur në shumën 4.5 miliard lekë. Edhe pas ndryshimeve të vazhdueshme të buxhetit përgjatë vitit, nuk janë ndryshuar fondet në total, me përjashtim të Aktit Normativ nr. 34 datë 16.12.2020 ku janë pakësuar fondet në total për 1 miliard lekë, duke reflektuar një plan përfundimtar në shumën 3.5 miliard lekë për vitin 2020. Vlera e realizimit të programit infrastruktura vendore dhe rajonale për vitin 2020 është në shumën 3,303,788 mijë lekë, nga të cilat 2,689,321 mijë lekë për projekte të infrastrukturës vendore dhe rajonale dhe 614,467 mijë lekë për projekte të detajuara për detyrime të prapambetura 2011-2013 dhe investime në proces 2014-2018.

Në detajimin fillestar të investimeve nga programi infrastruktura vendore dhe rajonale është detajuar projekti 18BP001 "Projekte te grantit infrastruktura vendore dhe Rajonale" në shumën 450,000 mijë lekë. Në muajin Mars është kryer rialokim ndërmjet projekteve duke ulur vlerën e këtij projekti në shumën 259,705 mijë lekë dhe duke çelur projekte për detyrime të prapambetura me njësi shpenzuese njësitë e vetqeverisjes vendore. Në muajin Korrik është kryer përsëri rishpërndarje duke financuar edhe 104,010 mijë lekë detyrime të tjera të njësive të vetqeverisjes vendore dhe duke ulur vlerën e projektit 18BP001 "Projekte te grantit infrastruktura vendore dhe Rajonale". Në muajin Tetor 2020 është kryer rishpërndarje fondesh rritur vlerën e projektit 18BP001 "Projekte te grantit infrastruktura vendore dhe Rajonale" me 86,270 mijë lekë dhe vlerën e projekteve të tjera detyrime të prapambetura me njësi shpenzuese njësitë e vetqeverisjes vendore në shumën 81,251 mijë lekë.

Në muajin Dhjetor 2020 është kryer rishpërndarja e fundit e fondeve në zbatim të aktit normativ nr. 34/2020 duke rritur vlerën e projekteve të FZHR në shumën 223,085 mijë lekë, e financuar nëpërmjet uljes së vlerës së projektit 18BP001 "Projekte te grantit infrastruktura vendore dhe Rajonale" në shumën 172,554 mijë lekë. Në total, vlera e buxhetuar për detyrime të FZHR rezulton në shumën 803,029 mijë lekë, nga të cilat janë shpenzuar 614,447 mijë lekë. Nga vlera e paguar prej 614,447 mijë lekë, janë paguar detyrime për fatura të prapambetura në shumën 491,212,451 lekë, të paraqitura sipas projekteve të mëposhtëm:

Në lekë

Kod	Emertim projekti	Shuma e paguar
M990190	Rik.rruga e Dardhes	22,013,520
M990619	Rikonstruksion e asfaltim rruga Funar Mollagjesh perroi Korre	33,146,895
M991053	Rikonstruksion i rrugës Vetterrik - Gur i Bardhë	2,507,149
M991062	Sistemim asfaltim rruge Lisi Buzuqit Vendreshe	1,495,929
M991072	Rionstr.Asfalt Katund i Ri - Qerret	69,056,423
M991073	Rikonstruksion i rruges Hushi-Deda fshati ne fshatin Kamerras	3,480,883
M991085	Rikonstruksion rruge Bersnik Nj.Adm.Kodovjat	7,117,558
M991101	Sistemim Asfaltim i rruges Hysgjokaj-Ballagat	25,524,892
M991106	Rikonstruksion i rruges Qafa e Kashit- Usoje - Kalenje	45,321,400
M991119	Sistemim asfaltim I rruges kryqezimi Vithkuq-Lubonje	5,872,709
M991164	Ndërtimi i rrugës "Pjetër Bogdani"	4,965,234
M991166	Rikonstruksion i rruges Pellumbas-Kllojke	2,800,023
M991190	Rik.rr. Kthesa e Ariut Perlat	32,540,016
M991215	Rikonstuksion i rruges "A.Gjergjevicaç (Shkoze) Nj nr. 1	45,108,263
M991218	Ndertim i rruges qe lidh rrugen ç5 Majiç me rrugen çSelaudin Zorbaç	36,427,966
M991220	Rikonstruksioni i rruges "Qemal Butka"	18,078,543
M991221	Rikonstuksion i rruges "Pandi Stillu"	9,046,851
M991223	Sistemim, Asfaltim, Kanalizim, Ndricim Rrugor në segmentin rrugor; Babrru Qendër - Kodër e Kuqe Puseta	1,005,900
M991226	Sistemim dhe asfaltim i rrugës Berxull 9 Lagjia Mukje	34,944,797
M991231	Sistemim, Asfaltim Rruga Qeha - Mangull - Gurra e Madhe	16,485,594
M991234	Rikon.e rruges Arapaj-Koder Rrashb-Xhavzotaj	28,465,651
M991448	Rehabilitm i rrugës Dermish-Dhivër-Cerkovicë	508,739
M991506	Rehabilitimi i fasadave dhe rikonstruksioni i rrugës "Rauf Nallbani", si dhe rrijetëzimi i hapësirës së terminalit të autobusave	15,590,826
M991543	Rehabilitimi i rrugës Pllakë - Kulluricë	24,113,411
M990339	Pedonalja e qytetit dhe Unaza e Poshtme	4,643,280
M991219	Rikonstruksion Rruga Teki Selenica	949,999
Totali		491,212,451

Burimi: MFE

Nga auditimi konstatohet se financimi i detyrimeve të fondit të zhvillimit të rajoneve nuk është kryer sipas përparësisë së përcaktuar në aneksin 3 të ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar duke qenë se vlera fillestare e detajuar është 450,000 mijë lekë, duke detajuar fondet në projekte të tjera për të cilat kanë filluar procedurat e prokurimit, ndërkohë që me rishikimet përgjatë vitit vlera për financimin e projekteve në vazhdim paraqitet në shumën 803,029 mijë lekë. Miratimi nga ana e MFE për detajimin e fondeve të investimeve nuk ka kontribuar në uljen e detyrimeve të prapambetura të këtij programi. Mos detajimi i detyrimeve të prapambetura në këtë program buxhetor që i përkasin infrastrukturës vendore dhe rajonale, nuk është në përputhje me kërkesat e pikës 13 të udhëzimit plotësues nr. 2 datë 20.01.2020 të MFE “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020”, ku citohet që “Fondi Shqiptar i Zhvillimit, në detajimin e planit të miratuar të investimeve për programin buxhetor për infrastrukturën vendore dhe rajonale në buxhetin e vitit 2020 me përparësi duhet të financojë projektet e investimeve në proces me burim financimi ish-Fondin e Zhvillimit të Rajoneve”.

Mbi projektet e tjera të programit të infrastrukturës vendore dhe rajonale

Gjatë vitit 2020 në programin 06220 “Infrastruktura vendore dhe rajonale” janë planifikuar dhe projekte të tjera investimit publik, sipas përcaktimeve të bëra në aneksin 3 të ligjit nr.88/2019 të ndryshuar në të cilat autoritet programues, prokurues, kontraktues dhe zbatues është Fondi Shqiptar i Zhvillimit. Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2020 janë financuar kontrata të lidhura në vitet e mëparshme buxhetore dhe në të njejtën kohë kontrata të reja të lidhura përgjatë vitit 2020.

Nga auditimi mbi projektet e investimeve publike në vazhdim të buxhetuara për programin buxhetor “6220” “Infrastruktura vendore dhe rajonale” në Fondin Shqiptar të Zhvillimit janë konstatuar problematika që përfshijnë detajimin e planin buxhetor në 3 vite për kontrata që përfshijnë periudhë ekzekutimi deri në 12 muaj, duke krijuar detyrime të prapambetura në këtë program, pasi periudha e faturimit nuk përputhet me periudhën e buxhetit të planifikuar për shlyerjen e tyre. Gjithashtu është konstatuar se fondet e parashikuara për një projekt investimi me kod 18BP005 “Rivitalizimi urban i zonave me potencial të lartë turistik në Rajonin 3 dhe 4” janë përdorur për financimin e detyrimeve të një kontratë tjetër që nuk ka lidhje me fondet për të cilat janë miratuar me emërtim “Loti II- Ndërtimi i rrugës së re përgjatë lumit Osumit si dhe ndërhyrje përmirësuese në bypassin e rrugës Antipatrea dhe rehabilitimi i rrugës lidhëse ndërmjet rrugës Shëtitoria Osumi dhe rrugës Antipatrea, Bashkia Berat” nënshkruar në 23.12.2019 në shumën 110.5 milion lekë me afat 6 muaj.”.

Në lidhje me projektet e reja të investimit janë konstatuar problematika që paraqiten si në vijim sipas projekteve specifike:

Nga auditimi konstatohet se pjesa më e madhe e projekteve janë detajuar në çeljen fillestare dhe vetëm një projekt është detajuar në muajin Tetor 2020. Vlera e projekteve është ulur në muajin Dhjetor 2020 si pasojë e ndryshimit me akt normativ nr. 34/2020 që ka reflektuar efektin prej 1 miliard lekë të uljes së vlerës së financimit në total, duke shkurtuar fondet për kontratat e prokuruar rishtazi. Detajimi, muajt në të cilët kanë ndryshuar buxheti, realizimi faktik dhe vlera totale e kontraktuar rezulton si në tabelën e mëposhme:

Në lekë

Kodi	Pershkrimi	Janar	Tetor	Dhjetor	Fakti	kontrata e lidhur
18BP015	Ndërtimi i godinës së parkimit dhe hapësirave mbështetëse në Gjirokastër-Sheshi Çerçiz Topulli	80,000,000	100,604,694	-	-	350,545,934
18BP016	Permiresimi i infrastruktures turistike ne funksion te zhvillimit ekonomik rajonal	47,496,274	14,262,300	-	-	
18BP017	ITUN + Kanalizime Valbonë	14,000,000	18,999,769	-	-	50,254,273
18BP018	Ndërtimi i ITUN ne Divjake	10,000,000	10,000,000	-	-	29,173,488
18BP019	Rivitalizimi urban i zonave me potencial te larte turistik ne Rajonin 4, Ballina Ujore e Vlores	196,000,000	196,000,000	119,385,660	119,385,660	762,336,498
18BP020	Rivitalizim urban dhe rruga hyrese per ne portin e Vlores	60,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000	156,000,000
18BP021	Ndërtimi i godinës së parkimit dhe hapësirave mbështetëse në QSUT	46,800,000	-	-	-	
18BP022	Zhvillimi i atraksionit turistik mbeshtetur mbi potencialet lokale	150,000,000	150,000,000	-	-	334,021,251
18BP023	Ndërtimi i godinës së parkimit dhe hapësirave mbështetëse në Berat - Sheshi Teodor Muzaka	80,000,000	95,271,110	-	-	322,088,705
18BP024	Rikonstruksioni i rruges Polis dhe Babje	80,000,000	85,705,690	64,588,514	64,588,514	203,090,995
18BP025	Ngritja e qendrave te ekselences per zhvillimin rajonal dhe vendor	120,000,000	120,000,000	-	-	393,004,180
18BP026	Rikualifikimi i Lulishtes në qendër të qytetit të Elbasanit	20,000,000	7,690,320	-	-	22,010,756
18BP027	Ngritja e platformes unike rajonale te projekteve te NJVV, dixhitalizim, imazheri e softëare	90,000,000	90,000,000	-	-	
18BP028	Sistemimi i hyrje daljes dhe stabilizimi i rreshqitjes ne hyrje te qytetit të Pogradecit	60,000,000	20,000,000	15,792,366	15,792,366	33,619,664
18BP029	Ndërtimi i godinës së re të Bashkisë Divjakë	50,000,000	10,000,000	-	-	166,331,745
18BP030	Rikonstruksioni i rruges "Iliaz Kosova", Elbasan		33,418,737	-		83,427,843
Totali		1,104,296,274	991,952,620	239,766,540	239,766,540	2,905,905,332

Burimi: MFE

Nga auditimi konstatohet se kontratat për këto investime janë lidhur në shumicën e rasteve pas datës 15 Tetor që është afati i sanksionuar në ligjin nr. 9936 datë 26.06.2008 "Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar për ndërmarrjen e angazhimeve të reja. Angazhimi i fondeve në këto projekte ka sjellë si pasojë edhe regjistrimin e këtyre kontratave me vonesë në SIFQ, duke përfshirë edhe periudhën Qershor 2021 si datë regjistrimi.

Në momentin e ndërmarrjes së angazhimit, për asnjë nga investimet e planifikuara nuk është respektuar zbatimi i kërkesave ligjore për disponimin e vlerës së 20% të investimit në vitin e parë të tij, duke qenë se me aktin normativ nr.34/2020 fondet për këtë program janë ulur me 1 miliard lekë. Në pjesën më të madhe të angazhimeve të ndërmarra, plani buxhetor për financimin e investimeve

përfshin një periudhë shlyerje për tre vite ndërkohë që nga auditimi konstatohet se periudha e implementimit të kontratave përfshin një afat nga 5-16 muaj, duke krijuar detyrime të prapambetura.

4.2.7 Fondi i Sigurimeve Shoqërore (ISSH)

Instituti i Sigurimeve Shoqërore (ISSH) ka për mision administrimin e skemës së sigurimeve shoqërore në përgjithësi, dhe politikave të pensioneve në veçanti, mbulimin e popullsisë me elementë të sigurimeve shoqërore në çdo vend dhe kohë kur lind kjo e drejtë, rritjen e numrit të kontribuesve dhe grumbullimin e të ardhurave nga kontributet e fermerëve dhe të siguruarit vullnetarë, përmirësimin e efikasitetit të menaxhimit të fondeve të sigurimeve shoqërore, si dhe fondeve përkohësisht të lira e fondit rezervë.

Sipas ligjit nr.88, datë 18.12.2020 "Për buxhetin e vitit 2020", të ardhurat nga sigurimi i detyrueshëm, janë planifikuar në vlerën totale 133,300 milion lekë, nga të cilat 87,079 milion lekë të ardhura nga kontributet, 43,854 milion lekë të ardhura nga transferimet e buxheti dhe 2,370 milion lekë të ardhura nga transferimi i buxhetit për indeksimin e pensioneve.

Të ardhurat nga sigurimi suplementar janë planifikuar në vlerën totale 6,688 milion lekë nga të cilat 1,533 milion lekë kontribute, 5,005 milion lekë transferimet nga buxheti i shtetit dhe 150 milion lekë fondi për indeksimin e pensioneve.

Me Aktin Normativ nr. 28, datë 02.07.2020, të ardhurat nga sigurimi i detyrueshëm janë planifikuar në vlerën 132,530 milion lekë, duke u ulur për vlerën 700 milion lekë, nga të cilat 79,340 milion lekë kontribute, 51,190 milion lekë transferimet nga buxheti dhe 2,000 milion lekë transferime nga buxheti për indeksimin e pensioneve.

Të ardhurat nga sigurimi suplementar janë planifikuar në vlerën 6,358 milion lekë, duke u ulur për vlerën 150 milion lekë. Me Aktin Normativ nr.34, datë 16.12.2020 të ardhurat nga sigurimi i detyrueshëm janë planifikuar në vlerën 134,230 milion lekë, duke u rritur në vlerën 1,700 milion lekë, kurse të ardhurat e planifikuara nga të sigurimet suplementar nuk kanë pësuar ndryshime.

Planifikimi i buxhetit të sigurimeve shoqërore për vitin 2020 dhe ndryshimet paraqiten si në tabelën më poshtë.

Milion lekë

Buxheti i ISSH-se për vitin 2020, sipas Akteve normative	Sipas Ligjit 88/2019 dt.18.12.2019	Sipas Aktit Normativ Nr.28, dt 02.07.2020	Sipas Aktit Normativ Nr.34, dt 16.12.2020
Skema e sigurimit të detyrueshëm, programet kompensuese dhe trajtimet e veçanta			
Të ardhurat, gjithsej	133,300	132,530	134,230
Kontributet	87,076	79,340	81,040
Transferimet nga Buxheti i Shtetit	43,854	51,190	47,790
Transferta nga buxheti për indeksimin e pensioneve	2,370	2,000	2,000
Transferta nga buxheti për bonusin e pensionisteve			3,400
Shpenzimet	133,300	132,530	134,230
Skema e sigurimit suplementar			
Të ardhurat, gjithsej	6,688	6,538	6,538
Kontributet	1,533	1,500	1,500
Transferimet nga Buxheti i Shtetit	5,005	4,938	4,938
Transferta për indeksimin e pensioneve nga buxheti	150	100	100

Shpenzimet	6,688	6,538	6,538
Skema e sigurimit të detyrueshëm shoqëror dhe suplementar në total	139,988	139,068	140,768
Kontributet	88,609	80,840	82,540
Transferimet nga Buxheti i Shtetit	48,859	56,128	52,728
Transferta nga buxheti për indeksimin e pensioneve	2,520	2,100	2,100
Transferta nga buxheti për bonusin e pensionisteve			3,400
Shpenzimet	139,988	139,068	140,768

Burimi: ISSH

Në mënyrë të përmbledhur të ardhurat dhe shpenzimet e vitit 2020 të realizuara, krahasuar dhe me realizimin e vitit 2019 paraqitet si në vijim:

Milion lekë

	Plani 2019	Fakti 2019	%	Plani 2020 fillimit	Plani përfundimtar 2020	Fakti 2020	%
Totali i Shpenzimeve	133,088	131,238	99%	139,988	140,768	134,152	95%
Totali i të Ardhurave	133,088	131,067	98%	139,988	140,768	141,649	101%
Kontributet	84,342	84,198	100%	88,609	82,540	83,420	101%
Buxheti i Shtetit	48,746	46,868	96%	51,379	58,228	58,228	100%

Burimi: ISSH

A. Të ardhurat janë programuar në dy zëra kryesor, nga kontributet e sigurimeve shoqërore, në vlerë 82,540 milionë lekë që përbën 58.6% të totalit të ardhurave dhe nga financimet e buxhetit të shtetit, në vlerë 58,228 milionë lekë që përbën 41.4 % të totalit të ardhurave.

Të ardhurat gjithsej në fondin e sigurimeve shoqërore, për vitin 2020 rezultojnë në shumën 141,649 milion lekë, kundrejt 140,768 milion lekë të programuara, ose të realizuara në masën 101% të programimit dhe në krahasim me një vit më parë paraqiten:

Mijë lekë

Te Hyrat ne fondin e Sigurimeve Shoqerore	2019	2020
a.Te ardhurat per skemen e detyrueshme	82,746,822	82,000,134
kontributi i ndermarrjeve buxhetore	28,796,868	29,060,879
kontributi i ndermarrjeve jobuxhetore	4,252,801	3,753,921
kontributi i firmave	42,626,673	43,130,966
kontributi i te vetepunesuarve ne qytet	3,421,515	3,064,475
kontributi i te vetepunesuarve ne fshat	2,213,047	1,670,626
kontributi nga sigurimi vullnetar	537,216	371,309
te ardhura te tjera	898,703	947,958
b.Te ardhurat nga kontrib. per skema suplement.	1,451,433	1,419,993
1.Te ardhurat e sigurimeve shoqerore (a+b)	84,198,255	83,420,127
2.Financime kontributive te buxhetit	6,143,059	6,418,193
Totali i te ardhurave(1+2)	90,341,314	89,838,319
3. Financime programore dhe subvecione	40,725,341	51,810,207
Totali i te ardhurave(1+2+3)	131,066,655	141,648,527

Burimi: ISSH

Realizimi i të ardhurave nga kontributet e personave juridike dhe fizike dhe të ardhurave të tjera për vitin 2020 rezultoi në masën 83,420 milionë lekë, 5,189 milionë lekë ose 5.9 % më pak se plani fillestar në shumën 88,609 milionë lekë. Krahasuar me programin e të ardhurave të rishikuara si rezultat i pandemisë në vitin 2020, nga 82,540 milionë leke të programuara, janë realizuar 880 milionë lekë më shumë. Mbledhja e ardhurave nga kontributet për vitin 2020 paraqiten si më poshtë:

-Te ardhurat e programuara për subjektet në përgjegjësi të ISSH janë realizuar në masën 89%, me mos realizim prej 315,913 mijë lekë. Vetëm për sistemin e sigurimeve shoqërore, nga 2,820 milionë lekë të programuara, janë realizuar 2,663.6 milionë lekë ose 93 % me një deficit prej 186.4 milionë lekë.

-Të ardhurat në përgjegjësi të DPT janë realizuar në masën 101% me një tejkalim në vlerë për 1,066.4 milionë lekë, krahasuar me planin.

-Mos realizimi kryesor i të ardhurave në përgjegjësi të ISSH lidhet kryesisht me kontributet e personave të vetëpunësuar në bujqësi të cilat janë realizuar në masën 85% ose mos realizim në vlerën 320.8 milionë lekë.

B. Shpenzimet gjithsej i fondit të sigurimeve shoqërore në vitin 2020, janë realizuar në shumën 134,152 milion lekë ose në masën 96.8%, nga 139,988 milionë lekë të programuara me një mosrealizim prej 5,836 milionë lekë. Realizimi i shpenzimeve krahasuar me një vit më parë paraqitet:

Në mijë lekë

Shpenzimet e Sigurimeve Shoqërore	2019	2020
Shpenzimet e Sigurimeve Shoqërore	131,238,197	134,151,648
skema e detyrueshme	112,026,789	113,212,126
programet e vecanta te shtetit	11,723,184	12,597,225
skemat suplementare	5,194,619	6,110,468
shpenzime administrative	2,293,605	2,231,829

Burimi: ISSH

Nga një analizë e përgjithshme, lidhur me zbatimin e planit të shpenzimeve dhe mos realizimin e tij, bazuar ne shpenzimet dhe transfertën faktike në buxhetin e pensioneve, konstatohet:

-Shpenzimet për pensione janë realizuar në shumën 113,212 milionë lekë nga 117,490 milion lekë të planifikuara, pra me një realizim prej 96.4%.

-Shpenzimet për programe të veçanta janë realizuar në vlerën 12,597 milion lekë nga 13,703 milion lekë të planifikuara, pra 1,106 milionë më pak se programi ose një realizim prej 91.9%.

-Shpenzimet në skemën suplementare janë realizuar në vlerën 6,100 milion lekë nga 7,118 milion lekë të planifikuara, pra me një realizim prej 1,008 milion lekë më pak, ose realizuar në masën 85,8%.

-Shpenzimet administrative janë realizuar në vlerën prej 2,232 milion lekë nga 2,455 milion lekë të planifikuara, pra më një realizim prej 223 milion lekë më pak, ose në masën 90.9%.

Të analizuara sipas skemave, programimi dhe realizimi i shpenzimeve paraqitet:

-Shpenzimet për pensionet e fshatit për vitin 2020 janë në shumën 13,676,769 mijë lekë, ndërsa për vitin 2019 janë në shumën 14,065,531 mijë lekë. Pra kemi një ulje të shpenzimeve për vitin 2020 krahasuar me vitin 2019 në vlerën prej 388,762 mijë lekë. Kundrejt planifikimit, realizimi i shpenzimeve të skemës së fshatit rezulton në masën 99% dhe paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Emërtimi	Viti 2019		Viti 2020	
	Plan	Fakt	Plan	Fakt
SKEMA FSHAT	14,266,484	14,065,531	13,683,852	13,676,769
per barrelindje	748,984	682,629	712,581	710,455
per pensione	13,517,500	13,382,902	12,972,271	12,966,314

Burimi: ISSH

-Shpenzimet për skemën e qytetit janë realizuar në shumën 101,450 milionë lekë, nga 105,649 milionë lekë që ishin programuar, ose në masën 96%, me një mosrealizim në shumën 4,199 milionë lekë, detjuar në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Shpenzimet për degët e sigurimit të detyrueshëm	Realizimi 2019	Plan 2020	Realizimi 2020	Ndryshimi 2020-2019
Shpenz. sipas degëve	99,953,938	105,648,532	101,449,981	1,496,649
Sëmundje	530,721	523,924.00	469,222	-61,495
Barrë lindje qytet	2,985,538	3,265,326.44	3,254,366	268,852
Pension qytet	96,416,369	101,834,626.62	97,704,397	1,288,606
Aksidente	21,310	24,654.44	21,995	686

Burimi: ISSH

C. Deficiti i skemës së pensioneve. KLSH konstaton se të ardhurat nga kontributet nuk janë të mjaftueshme për mbulimin e shpenzimeve të skemës së pensioneve për të dyja skemat, edhe për skemën fshatit edhe për skemën e qytetit, duke shkaktuar një deficit të vazhdueshëm vit pas viti. Ky deficit konstatohet në rritje në krahasim e mëparshëm, reflektuar edhe në si raport ndaj PBB, paraqitur në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Vitet/deget	2019	2020
Deficiti në mije leke	-27,920,780	-29,512,875
PBB nga Min Fin/ Vendimi 7, date 13.01.2021/	1,678,400,000	1,572,500,000
Deficiti si % e PBB	-1.66	-1.88

Burimi: ISSH

Në raport me PBB ky tregues rezulton me 1.88 pikë, kundrejt 1.66 pikë që ishte në vitin 2019, pra me një përqendrim me 0.22 pikë.

Skema e fshatit ka rezultuar me një deficit prej -10,322,142 mijë lekë, i cili mbulohet nga buxheti i shtetit dhe rezultati i skemës së fshatit sipas degëve dhe programeve për vitin 2019 dhe 2020 paraqitet si më poshtë:

Në mijë lekë

Emërtimi	Viti 2019		Viti 2020	
	Plan	Fakt	Plan	Fakt
SKEMA FSHAT	-10,315,284	-9,796,089	-9,838,772	-10,322,142
per barre lindje	-508,476	-422,750	-478,477	-506,261
per pensione	-9,806,808	-9,373,339	-9,360,295	-9,815,882

Burimi: ISSH

Në vitin 2020, krahasuar me planin, deficiti i kësaj skeme në fakt është rritur me 493,370 mijë lekë dhe po kështu është rritur ndjeshëm krahasuar me vitin 2019, përkatësisht në shumën 525,423 milion lekë, duke arritur në 0.66% të PBB, me një rritje prej 12,5% ndaj një viti më parë.

Deficiti i skemës së qytetit për vitin 2020 paraqitet në shumën 19.2 miliard lekë nga 24.8 miliard lekë që ishte deficiti i planifikuar, pra rreth 23% më i ulët se planifikimi ndërkohë që, rezulton me rreth 6% më i lartë se viti 2019 ku deficit ishte 18.1 miliard lekë, ose në rritje me 0.14% të PBB, pasqyruar në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Vitet/Degët	Realizim 2019	Plan 2020	Realizimi 2020	Ndryshimi fakt 2020 – fakt 2019
Rezultati financiar sipas degëve	-18,124,691	-24,807,969	-19,190,025	-1,065,334
Sëmundje	0	263,916	333,151	59,457
Barrë lindje	0	42,538	106,881	-293,849
Pensione qyteti	-18,124,691	-26,004,031	-20,538,245	-827,890
Aksidente	0	889,608	908,188	-3,052

Burimi: ISSH

D. Niveli i borxhit ndaj skemës së pensioneve dhe entitetet problematike.

Deri në fund të vitit 2020 debitorët për sigurimet shoqërore nga organet tatimore rezultojnë në shumën 14.4 miliard lekë, pra niveli i borxhit është sa 75% e deficitit të skemës së qytetit, me një rritje prej 5% krahasuar me vitin 2019 në vlerë.

Në vitin 2020, për skemën e qytetit, numri i subjekteve debitorë arriti në 96,833 ose 10,275 subjekte më shumë se në vitin 2019. Shuma totale e debisë në vitin 2020 arriti 1.8 miliard lekë më shumë se në vitin 2019. Numri i subjekteve debitorë është rritur me 12%, ndërkohë që debia është rritur në masën 14% krahasuar me vitin 2019.

Të dhënat për detyrimet për kontributet e sigurimeve shoqërore të papaguara në afat nga subjektet buxhetore, jobuxhetore, biznes i madh dhe biznes i vogël deri më datë 31.12.2020 sipas nurmit dhe vlerës së debitorëve paraqiten si vijon:

në mijë lekë

Nr	EMËRTIMI	Detyrimet e papaguara nga subjektet debitorë (deri më 31.12.2020)		Detyrimet e papaguara nga subjektet debitorë (deri më 31.12.2019)		Diferencat krahasuese të datës 31.12.2020 me datën 31.12.2019	
		Nr. i subjekteve debitorë	Detyrimet e prapambetura - në mijë lekë	Nr. i subjekteve debitorë	Detyrimet e prapambetura - në mijë lekë	Nr. i subjekteve	Detyrimet e prapambetura - në mijë lekë
1	Buxhetorë	491	385,683	492	452,490	(1)	(66,807)
2	Jobuxhetorë	296	339,582	259	413,833	37	(74,251)
3	Biznes i Madh	24,940	9,143,609	22,346	8,115,825	2,594	1,027,784
4	Biznes i Vogël	71,106	4,523,247	63,461	3,654,207	7,645	869,040
SHUMA		96,833	14,392,121	86,558	12,636,356	10,275	1,755,765

Burimi:ISSH

Borxhi prej 14.4 miliard lekë u përket 96,833 subjekteve, prej të cilave: 45,818 subjekte ose 47% e tyre janë subjekte aktive me një debi në shumën 7.4 miliard lekë, ose 51% e debisë totale dhe 38,398 subjekte ose 40% e tyre janë subjekte pasive me një debi në shumën 6.3 miliard lekë, ose 44% e debisë totale.

Subjekte buxhetorë debitorë për kontributet e sigurimeve shoqërore në vitin 2020 rezultojnë 491 me debi totale në shumën 385,683 mijë lekë, nga 492 subjekte me debi totale në shumën 452,490 mijë lekë që ishin në vitin 2019. Për 50 subjektet buxhetorë me debinë më të lartë borxhi arrin në shumën 361,707 mijë lekë nga 385,683 mijë lekë që është debia totale e subjekteve buxhetore, ose 93.8% e totalit të debisë për subjektet buxhetorë. 10 debitorët buxhetore më të mëdhenj paraqiten si në vijim:

Në lekë

Nr	Subjekti	Debia
1	REPARTI USHTARAK 4303	103,912,606
2	BASHKIA KUKES	51,053,732
3	REPARTI USHTARAK 4460	38,393,999
4	REPARTI USHTARAK 6619	27,657,909
5	DREJTORIA VENDORE E ASHK TIRANE RURALE 1	22,034,450
6	REPARTI USHTARAK 4006	17,599,512
7	KOMUNA NDROQ	10,144,568
8	REPARTI USHTARAK NR 4443	9,995,124
9	BASHKIA TEPELENE	8,346,929
10	REPART USHTARAK NR.4009	7,866,154

Burimi:ISSH

Subjekte shtetërore jobuxhetore debitorë për sigurimet shoqërore për vitin 2020 rezultojnë në total 296, nga 259 subjekte që ishin në vitin 2019, me debi totale në shumën 339,582 mijë lekë, nga 413,833 mijë lekë që ishin në vitin 2019. Për 50 subjektet jobuxhetore me debinë më të lartë borxhi arrin në shumën 312,857 mijë lekë nga 339,582 mijë lekë që është debia totale e subjekteve jobuxhetore, ose 92% e totalit duke shënuar një rënie prej 5% në krahasim me vitin 2019. Në subjektet jobuxhetore debitorë me debinë më të lartë përmendim: Klubi I Futbollit Vllaznia, Flamurtari Football Club, Ujësllës Kanalizime Poliçan, Klubi I Futbollit Tirana, Klubi I Futbollit Skenderbeu, Kombinati Mekanik Polican, Kf Luftëtari, Parku Udhëtareve Shkoder, F.K. Apollonia Sh.A. Total, Ndermarja e Ujësllës Patos etj.

Subjekte juridike debitorë për sigurimet shoqërore për vitin 2020 rezultojnë në total 24,940 nga 22,346 subjekte që ishin në vitin 2019, me debi totale në shumën 9,143,609 mijë lekë nga 8,115,825 mijë lekë, me një rritje prej rreth 1,027,784 mijë lekë ose rreth 12.6%. Nëse analizojmë të dhënat e tabelës rritja e debitorëve për sigurimet shoqërore nga subjektet juridike mban peshën kryesore në rritjen totale të detyrimeve për vitin 2020, e ndikuar dhe nga pandemia Covid. Në subjektet juridike debitorë me debinë më të lartë përmendim: Armo, Alsat, Agonset, Vitrina, Filanto Albania, Kuid, pasqyruar në vlerë në tabelën e mëposhtme:

Në lekë

Nr	Subjekte biznesi i madh	Debia
1	A.R.M.O.	341,140,353
2	ALSAT	158,110,557
3	AGONSET	141,832,049
4	Filanto Albania	97,053,925
5	VITRINA	89,373,565
6	KUID	83,716,156
7	KUARTA	61,863,131
8	IONIAN REFINING AND TRADING COMPANY - IRTC	57,335,681
9	TOP BAST	56,416,340
10	M U K A	50,208,456
11	Dega ne Shqiperi e AECEK CONSTRUCTIONS S.A	37,601,908
12	BELLE AIR	36,498,890
13	PATRIK	34,366,218
14	CRIVAN FORING TRADE	33,035,271
15	KLAJDI 2006	32,964,564
16	KOLEGJI UNIVERSITAR PAVARËSIA VLORE	32,729,802
17	ALBANIAN AIRLINES	30,732,471
18	AMADEUS GROUP	28,646,079

19	CITYPARK	27,665,699
20	MANIFAKTURA 7	27,176,224
21	CARDIO & DIAGNOSTIC CENTER HAMBURG / TIRANA (CDC)	26,924,593
22	Certified Solutions Corporation	26,712,633
23	I.SH.P.K. KONSTRUKSIONE METALIKE	25,407,019
24	AT CONSULTING	25,182,232
25	Globe Ėilliams-Al	24,375,778
26	ADELCHI SHQIPERI	24,013,613
27	interbast	23,640,243
28	ALBPETROL SHA	23,438,818
29	A & B GRUP	22,879,954
30	Shega - Trans	22,576,130
31	SHALA-E-CO	21,850,804
32	ATELIER LOUIS DE PARIS	21,646,214
33	FULLPET	20,847,999
34	ISUFAJ- 2004 Total	20,716,186
35	LUBIMA	20,375,160
36	AMADEUS PALACE	20,224,307
37	Tirana Travel	19,795,293
38	B & T SHOES	19,293,741
39	ORTI	19,117,563
40	NOKU-O-S-2008	18,998,718
41	DELVINA GAS COMPANY	18,777,162
42	XIBRITEX	18,615,608
43	2BIG	18,153,784
44	HORGITINO	18,109,642
45	Universiteti Nderkombetar i Tiranes HENRI	17,914,682
46	IVNO-1100	17,615,593
47	PACANI	17,536,379
48	BIRRA TIRANA	16,126,606
49	VELLEZRIT KOKAJ	15,984,702
50	Eksel	15,889,519
Totali		2,081,208,014

Burimi: ISSH

Nga auditimi rezulton një bashkëpunim jo shumë efektiv midis I.S.SH dhe strukturave përgjegjëse në DPT dhe DRT të cilat sipas përcaktimeve të neneve 4 dhe 14 të Ligjit nr.9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar dhe neneve 3;4 &14 të Ligjit nr.9136, datë 11.09.2003 “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, realizojnë mbledhjen dhe transferimin në fondin e sigurimeve shoqërore të shumës prej 14.4 miliard lekë, me një rritje prej rreth 1.8 miliard lekë nga viti 2019, ku nga njëra anë rezultojnë të ardhura potencialisht të munguara për fondin e sigurimeve shoqërore dhe nga ana tjetër pas kësaj shume qëndrojnë një numër i konsiderueshëm punëmarrësish, të cilët në këto kushte nuk mund të përfitojnë nga skema e sigurimeve shoqërore.

Mos pagesat e kontributeve nga ana e punëdhënësve për punëmarrësit e tyre, krijojnë deficit në fondin e sigurimeve shoqërore në tërësi dhe në mbulimin e shpenzimeve të programuara për pagesat e pensioneve në veçanti. Pas borxheve të subjekteve debitorë qëndrojnë një numër i konsiderueshëm punëmarrësish, të cilët në këto kushte nuk përfitojnë, jo për fajin e tyre, nga skema e sigurimeve shoqërore.

Duke qenë se përgjegjësia për mos marrjen e masave për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në Republikën e Shqipërisë është qartësisht e adresuar në

strukturat e shtetit, atëherë individët e dëmtuar do ti drejtohen gjykatës dhe për pasojë sistemi dhe buxheti i shtetit do të ekspozohen përpara një risku të lartë financiar. Rruga gjyqësore e individëve të dëmtuar kundër shtetit nuk është evidentuar deri më sot por nuk do të thotë se nuk do të ndodhë në të ardhmen e afërt, përderisa e drejta e garanton.

E. Mbi mungesën e listëpagesave të kontributeteve

Problematikë në zbatimin e Marrëveshjes së Bashkëpunimit midis DPT dhe ISSH mbetet dërgimi i listë pagesave të munguara të formatit letër të periudhës 2006-2012, ku konstatohen listëpagesa të munguara në fund të vitit 2020 si në vijim:

Në numër

Nr	Emertimi	Mungesat e listëpagesave situatë më 31.12.2019	Pakësimet e listëpagesave kundrejt tërheqjes së tyre nga tatimet	Mungesat e listëpagesave situatë më 31.12.2020	% ndaj totalit
1	Subjektet publike	3,702	111	3,591	0.24
2	Firma	78,804	1,771	77,033	5.13
3	Të vetëpunësuar	1,423,634	2,327	1,421,307	94.63
Total		1,506,140	4,209	1,501,931	100

Burimi:ISSH

Në fund të vitit 2020 rezultojnë gjithsej 1,501,931 listë pagesa të munguara (4,209 më pak krahasuar me vitin 2019), prej të cilave 1,421,307 ose rreth 94.6% janë listë pagesa të munguara të të vetpunësuarve (biznes i vogël); 77,033 ose 5.13% janë listë pagesa të munguara të biznesit të madh dhe 3,591 apo 0.24% janë listë pagesa të munguara të subjekteve publike (buxhetorë dhe jo buxhetorë). Volumin më të madh të listëpagesave të munguara për periudhën 2019-2020 me rreth 95% të totalit e ka biznesi i vogël, të cilët përgjithësisht janë "Të vetëpunësuar të vetëm", por një pjesë e tyre janë persona "Të vetëpunësuar që kanë edhe të punësuar të tjerë". Mungesat e listëpagesave rrjedhin nga subjektet aktive, që do të thotë se nuk ka mungesa të shtuara artificialisht pas kalimit në status pasiv të këtyre subjekteve.

DPT ka përcjell on – line në bazën e të dhënave vetëm listëpagesat e likuiduara plotësisht, sipas Protokollit Elektronik të shkëmbimit të informacionit nërmjet DPT-ISSH.

Listëpagesat e deklaruara dhe dërguara në ISSH sipas DPT-ve për vitin 2020.

Në numër

Viti	Listëpagesa të transmetuara deri në vitin 2019	Listëpagesa të transmetuara deri në vitin 2020	Listëpagesa të periudhës 2012-2019 të transmetuara gjatë vitit 2020
2012	820,087	820,128	41
2013	1,011,515	1,011,599	84
2014	816,900	817,579	679
2015	1,178,822	1,186,971	8,149
2016	1,367,040	1,367,389	349
2017	1,306,971	1,321,946	14,975
2018	1,300,748	1,325,505	24,757
2019	987,956	1,308,629	320,673
2020		1,151,068	
GJITHSEJ	8,790,039	10,310,814	369,707

Burimi: Insitituti I Sigurimeve Shoqërore

Nga informacioni i marrë në DPT dhe ISSH rezulton se për vitin 2020, janë paguar plotësisht 1,151,068 listëpagesa. DPT në datë 24.01.2021 ka dërguar në formë elektronike dhe shkresore në ISSH numrin total të kontribuesve i cili paraqitet si vijon:

Në numër

Nr.	Sipas	Nr.i kontribueve subjekte publike			Nr.i kontribueve subjekte jopublike			Total 2020	Total 2019	Diferenca 2020-2019
	Muaj	Gjithsej	Buxhetore	Jobuxhetore	Gjithsej	Subj. T.V.SH.-se	Subj.e Biznesit Vogël			
1	Janar	151,554	139,794	11,760	504,701	423,431	81,270	656,255	647,855	8,400
2	Shkurt	151,942	140,145	11,797	505,522	423,544	81,978	657,464	647,638	9,826
3	Mars	151,528	139,631	11,897	495,181	414,365	80,816	646,709	650,681	(3,972)
4	Prill	155,163	138,566	16,597	451,140	375,182	75,958	606,303	656,104	(49,801)
5	Maj	155,405	138,786	16,619	463,709	385,573	78,136	619,114	659,939	(40,825)
6	Qershor	152,598	138,521	14,077	407,336	327,701	79,635	559,934	664,479	(104,545)
7	Korrik	154,533	137,250	17,283	505,037	420,556	84,481	659,570	674,594	(15,024)
8	Gusht	153,772	136,477	17,295	501,613	417,233	84,380	655,385	672,979	(17,594)
9	Shtator	156,401	138,832	17,569	501,136	416,782	84,354	657,537	665,785	(8,248)
10	Tetor	159,116	141,307	17,809	503,452	418,587	84,865	662,568	665,562	(2,994)
11	Nëntor	160,742	142,753	17,989	506,833	421,022	85,811	667,575	662,648	4,927
12	Dhjetor	160,190	142,599	17,591	501,205	416,060	85,145	661,395	655,092	6,303
Nr. Mesatar vjetor		155,245	139,555	15,690	487,239	405,003	82,236	642,484	660,280	(17,796)

Burimi: ISSH

Për vitin 2020, numri mesatar vjetor i kontribuesve për sigurimet shoqërore është 642,484 nga të cilët: Buxhetorë 139,555; Jobuxhetorë 15,690 dhe Privatë 487,239. Krahasuar me vitin 2019 numri mesatar i kontribuesve për skemën e qytetit është ulur me 17,796 kontribues ose rreth 3%.

4.2.8 Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor

Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor (FSDKSH) është i vetmi institucion publik dhe autonom, i cili menaxhon dhe zhvillon skemën e sigurimit të detyrueshëm të kujdesit shëndetësor në Shqipëri. FSDKSH financon shërbimet shëndetësore nga ofrues publikë dhe privatë, në përputhje me politikat kombëtare të kujdesit shëndetësor. Mekanizëm i implementimit të skemës së sigurimeve shëndetësore janë kontratat vjetore me dhënësit publikë dhe privatë të shërbimeve shëndetësore për ofrimin e paketave të shërbimeve shëndetësore.

FSDKSH financon: Rimbursimin e barnave të listës së rimbursueshme të miratuar me VKM; Shpenzimet për financimin e shërbimit të kujdesit shëndetësor parësor; Shpenzimet për financimin e shërbimit shëndetësor spitalor; Shpenzimet administrative dhe investimet e FSDKSH. Financimi realizohet nëpërmjet marrëdhënieve kontraktuale të FSDKSH, në rolin e blerësit të shërbimeve shëndetësore, me ofruesit e shërbimeve, qendrat shëndetësore të kujdesit parësor dhe institucionet e shërbimit spitalor, si dhe ofrues jopublikë të shërbimit shëndetësor.

Mbi planifikimin e buxhetit

Objektivat e viteve 2020-2022 sipas PBA janë formuluar:

Financimi i shërbimeve shëndetësore (parësore e spitalore); Qëndrueshmëria dhe përmirësimi i situatës financiare të skemës, nëpërmjet përdorimit me efektivitet të burimeve të financimit, forcimit të kontrollit të shpenzimeve; Rritja e kosto-efektivitetit të listës së barnave; Financimi i paketave të miratuara të shërbimit spitalor në spitalet publike e jopublike, duke mbajtur nën kontroll kapacitetet financiare të Fondit; Intensifikimi i punës për kostimin e shërbimeve të reja shëndetësore, në kujdesin shëndetësor, me synim ndryshimin e mënyrës së financimit të shërbimeve shëndetësore nga Fondi; etj.

Në FSDKSH është hartuar faza e dytë e PBA 2020-2022 në strukturat e varësisë dhe drejtoritë përkatëse. Programi Buxhetor Afatmesëm 2020-2022 i FSKDSH është miratuar me Vendim nr. 1 datë 23.08.2019 të Grupit të Menaxhimit Strategjik dhe është marrë vendimi për ta paraqitur në Këshillin Administrativ të FSDKSH. Në vijim me shkresën nr. 4424/2 datë 23.08.2019 të drejtorit të përgjithshëm të FSDKSH, PBA 2020-2022 është dërguar në MSHMS dhe MFE. Programi Afatmesëm Buxhetor 2020-2022 i FSDKSH është miratuar me Vendim të Këshillit Administrativ të FSDKSH me nr. 27 datë 31.10.2019. Parashikimet për tre vite sipas tabelës shoqëruese në PBA 2020-2022 duke përfshirë ndarjen sipas burimit të financimit të skemës paraqiten:

Në mijë lekë

Financimet	2020	2021	2022
Transferte parësori	8,935,320	8,706,320	8,977,300
parësor	3,283,858	3,054,858	3,100,000
Check up	876,083	876,083	876,083
rimbursim	4,775,379	4,775,379	5,001,217
Transferte spitalori	20,822,680	21,950,700	23,732,700
Spitale	16,755,954	17,409,279	18,740,200
Dializë	2,483,355	2,839,220	3,200,000
Kardiologji e kardiokirurgji	1,278,739	1,343,443	1,400,000
Transplante	36,780	40,535	42,500
Katarakte	61,065	68,488	70,000
Radioterapi	206,787	249,735	280,000
Kontribute	14,642,000	15,669,000	16,596,000
për parësorin	4,616,142	5,090,000	5,300,000
për rimbursimin	6,485,000	7,290,000	7,950,000
për spitalin durrës	962,700	1,013,000	1,040,000
administrative	1,048,700	1,010,000	1,041,000
investime	140,000	50,000	50,000
pa shpërndarë	1,389,458	1,216,000	1,215,000
Totali	44,400,000	46,326,020	49,306,000

Burimi: FSDKSH

Buxheti për vitin 2020 i sigurimeve shëndetësore është miratuar me ligjin nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020” ku është parashikuar:

-Të ardhurat, gjithsej 44,104 milion lekë, nga të cilat kontributet dhe të tjera 14,416 milion lekë dhe transferimet nga buxheti i shtetit 29,688 milion lekë;

-Shpenzimet 44,104 milion lekë.

Gjithashtu është parashikuar që fondi për rimbursimin e medikamenteve nuk tejkalon tavanin prej 11,000 milion lekë, duke përfshirë edhe detyrimet e prapambetura si dhe përcaktimi që fondi për shërbimin spitalor detajohet dhe përdoret me vendim të Këshillit të Ministrave.

Gjatë vitit 2020, ky plan ka ndryshuar 3 herë me aktet normative nr.6 datë 21.03.2020, nr.28 datë 02.07.2020 dhe nr.34 datë 16.12.2020. Miratimi dhe ndryshimet e planit përgjatë vitit me akte normative të buxhetit të sigurimeve shëndetësore paraqiten:

Në milion lekë

Zëri buxhetor	Ligji 88/2019	A.N. 6	Ndryshimi	A.N. 28	Ndryshimi	A.N. 34	Ndryshimi
Të ardhurat gjithsej	44,104	45,304	1,200	45,304	0	45,704	400
Kontribute të sigurimit shëndetësor e të tjera	14,416	14,416	0	13,160	-1,256	13,460	300
Transferta nga Buxheti i Shtetit	29,688	30,888	1,200	32,144	1,256	32,244	100
Shpenzimet gjithsej	44,104	45,304	1,200	45,304	0	45,704	400
Kufizimi i fondit të rimbursimit	11,000	11,000	0	11,150	150	11,150	0
Fondi Anti Covid 19		2,500	2,500	2,500	0	2,500	0

Burimi: FSDKSH

Nga ana e Këshillit Administrativ të FSDKSH buxheti për vitin 2020 është miratuar me Vendimin nr. 1 datë 06.02.2020 të Këshillit Administrativ duke përfshirë zërat buxhetorë të mëposhtëm:

Në mijë lekë

Të ardhurat gjithsej	44,104,000	Shpenzim gjithsej	44,104,000
Kontribute të sigurimit shëndetësor e të tjera	14,415,924	Rimbursimi i barnave e pajisjeve mjekësore	11,020,000
Kontribute të sigurimit shëndetësor e të tjera	14,245,924	Rimbursimi i barnave	11,000,000
Të tjera	170,000	Rimbursimi i pajisjeve mjekësore	20,000
Transferta nga Buxheti i Shtetit	29,688,076	Financime për kujdesin parësor	8,885,786
Për kujdesin parësor	7,545,924	Financime për kujdesin spitalor	23,097,214
Për kujdesin spitalor	22,142,214	Spitali Durrës	955,000
		Shërbimet e tjera spitalore (npm thesarit)	22,142,214
		Shpenzime administrative	985,000
		Investime	116,000

Burimi: FSDKSH

Pas miratimit të buxhetit fillestar gjatë vitit, ndikuar në mënyrë të konsiderueshme edhe nga situata pandemike, janë kryer ndryshime të shumta të buxhetit ndërmjet njësive shpenzuese, ndërmjet zërave të miratuar si dhe ndërmjet programeve pas reflektimit edhe të ndryshimeve me akt normativ të ligjit të buxhetit fillestar të vitit. Të detajuara sipas akteve përkatëse këto ndryshime paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Buxheti për vitin 2020 (000 lekë)	Buxhet filluesor (VKA nr.1 (6.2.2020))	NDRYSHIMI VKA 2 (6.2.2020) (paketat)	Ndryshimi mi VKA 3 (19.2.2020)	Ndryshimi VKA 4 (CoVID), dat 26.02.2020	Ndryshimi AKT Normativ 6	Ndryshimi VKM 249, 260, 261 dhe VKA 5 (03.04.2020, 2020)	Ndryshimi VKM 6 (3.4.2020)	Ndryshimi VKM 7 (3.4.2020)	Ndryshimi VKM 9 (28.07.2020)	Me Aktin Normativ nr. 28, datë 02.07.2020	VKM 755, date 23.09.2020	Ndryshimi VKA 12, dat 07.10.2020	Ndryshimi VKA 15, dat 30.10.2020	VKA nr.14, datë 30.10.2020	VKM 886 (13.11.2020)	VKA 20 (3.12.2020)	Akt Normativ 34 (16.12.2020)	VKM 1043 (18.12.2020)	VKA 24 (21.12.2020)	VKA 25 (21.12.2020)	Buxheti I përfundimtar
I. Te ardhurat gjithsej	44,104,000	0	0	0	1,200,000	-2,000,000				0	0	0	0	0	0	0	400,000				43,704,000
1. Kontributi i sigurimeve shëndetësore	14,245,924									-1,186,000							300,000				13,359,924
2. Kontributi i Buxhetit të Shetit	29,688,076	0	0	0	1,200,000	-2,000,000				1,256,000	0						100,000	0			30,244,076
paresor	7,545,862					-450,000					406,000							-300,000			7,201,862
spitalor	22,142,214				1,200,000	-1,550,000				1,256,000	-406,000						100,000	300,000			23,042,214
3. Te ardhura të tjera	170,000									-70,000											100,000
II. Shpenzimet gjithsej	44,104,000	0	0	0	1,200,000	-2,000,000				0	850,000	0	0	-850,000	0	0	100,000	300,000	0	0	43,704,000
1. Rimbursimi i barnave e pajisjeve	11,020,000	0	0	0	0	0													100,000		11,120,000
Likuidimi i rimbursimit të barnave	11,000,000																		100,000		11,100,000
fisha diabeti (0-25) vjeç	20,000																				20,000
2. Shpenzime për kujdesin shëndetësor paresor	8,885,786	0	0	0	0	-450,000					0	0	0	-850,000		0			-100,000		7,511,786
Financim i QSH	8,009,703													-850,000							7,159,703
Kontrolli i bazë	876,083					-450,000													-74,000		352,083
3. Shpenzimet administrative	985,000													-5,000					-26,000		954,000
4. Investime	116,000													5,000							121,000
5. Shpenzime për Spitalin Durrës (nga kontributet)	955,000																				955,000
6. Financime për Shërbimin Spitalor (thesar)	22,142,214	0	0	0	1,200,000	-1,550,000	100,000	0	0	0	850,000	0	0	0	0	0	100,000	300,000	0	0	23,042,214
spitalet	15,388,710	1,454,200	90,000	97,000				45,000	509,165			140,000	661,695		80,000	209,358			380,691		19,055,819
paketat	3,175,080	-1,460,200	-20,000						-16,000						-232,000						1,446,880
Spitali Durrës nga buxheti për shërbimin spitalor		6,000		3,000				12,415					8,100						20,000		49,515
rimbursime VKM	30,000														-15,000						15,000
transfera për individë (mijë specialiste)	30,000														-10,000	-2,000					18,000
pagesa e shërbimeve PPP	3,293,000	0	0	0	0	-850,000	0	0	0	0	0	0	0		-360,000	-49,000					2,034,000
Matrueshja COVAX															430,000	-7,000					423,000
rezerve spitalet	225,424		-70,000	-100,000			100,000	-45,000	-105,580		850,000	-140,000	-669,795		107,000	-151,358	100,000	300,000	-400,691		0
Rezeve CoVID					1,200,000	-700,000	-100,000	-400,000													0

Burimi: FSDKSH

Në fillim të vitit është krijuar rezervë spitalore në shumën 225 milion lekë e cila në vijim është shtuar dhe pakësuar sipas ndryshimeve me VKM-të për përcaktimin e buxhetit të shërbimit spitalor dhe VKA-të të Këshillit Administrativ.

Me VKA nr.2 datë 06.02.2020 është detajuar buxheti i paketave të shërbimeve ku janë financuar shtesë spitalet publike për realizimin e tyre në shumën 1,460,200 mijë lekë për spitalet ku ofrohet ky shërbim7.

Me VKA nr.3 datë 19.02.2020 është financuar buxhet shtesë për Spitalin Universitar të Traumës në shumën 90 milion lekë në buxhetin e miratuar për spitalet duke pakësuar rezervën e buxhetit spitalor në shumën 70 milion lekë dhe duke ulur buxhetin për paketat e shërbimeve në shumën 20 milion lekë.

Me VKA nr.4 datë 26.02.2020 sipas relacionit mbi projekt vendimin “Për shpërndarje fondesh nga rezerva e buxhetit të shërbimit spitalor të vitit 2020 për përbalimin e situatës së shkaktuar nga koronavirusi COVID-19” është propozuar dhe miratuar një fond shtesë prej 100 milion lekë për tu përdorur për spitalet proporcionalisht për blerje mallra e shërbime (602), në raport me aktivitetin e zhvilluar gjatë vitit 2019.

7 në llogaritë 600, 601 dhe 602.

Me VKA nr.5 datë 03.04.2020, pas ndryshimeve të buxhetit me A.N nr.6 dhe VKM 249/2020, VKM 260/2020 dhe VKM 261/2020 është ndryshuar buxheti i detajuar i FSDKSH. Me Aktin Normativ nr. 6 buxheti i FSDKSH në total është shtuar me 1.2 miliard lekë, duke pasqyruar shtesën nga transfertat e buxhetit të shtetit. Me VKM nr. 249/2020 fondi prej 2.5 miliard lekë (i përcaktuar në A.N 6 si fondi anti Covid pjesë e buxhetit të sigurimeve shëndetësore) është detajuar përdorimi në shumën 0.5 miliard lekë në programin “shërbimet e kujdesit dytësor” dhe pjesa tjetër prej 2 miliard lekë është vendosur të përdoret nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në programe të tjera buxhetore që nuk financojnë buxhetin e sigurimeve shëndetësore të FSDKSH. Këto përcaktime të bëra në VKM nuk janë në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar i cili ka parashikuar përdorimin e këtij fondi në programet e buxhetit të sigurimeve shëndetësore (përkatësisht programi i kujdesit parësor dhe programi i kujdesit dytësor).

Me VKA nr. 7 datë 03.04.2020 është kryer shpërndarja e fondeve nga rezerva e buxhetit të shërbimit spitalor në shumën 45 milion lekë dhe duke detajuar buxhet shtesë për Spitalin Koço Glozheni për plotësimin e nevojave për mallra e shërbime e argumentuar në relacion me kërkesat për kontratat e shërbimit të ushqimit dhe lavanderisë për trajtimin e pacientëve në këtë spital.

Me VKA nr. 9 datë 28.07.2020 është miratuar shpërndarja e fondeve nga rezerva e buxhetit të shërbimit spitalor dhe Covid dhe nga buxheti për paketa të shërbimeve të miratuara me VKM për financimin e nevojave të spitaleve publike.

Me Aktin Normativ nr. 28 datë 02.07.2020 është shtuar në buxhetin e FSDKSH shuma prej 1,256 milion mijë lekë në total nëpërmjet kontributit nga buxheti i shtetit në formën e transfertës buxhetore, duke pakësuar planin e kontributeve dhe të ardhurave të tjera në të njejtën shumë.

Me VKM nr. 755 datë 23.09.2020 është pakësuar fondi prej 406 milion lekë nga programi shërbimet e kujdesit dytësor dhe është shtuar fondi prej 406 milion lekë në programin shërbimet e kujdesit dytësor.

Me VKA nr. 12 datë 07.10.2020 është vendosur shpërndarja e fondeve nga rezerva e buxhetit të shërbimit spitalor në shumën 140 milion lekë për spitalet nga të cilat 120 milion lekë për spitalin Shefqet Ndroqi dhe 20 milion lekë për spitalin e Traumës për financimin e nevojave për shpërblimin e personelit mjekësor në vijën e parë të përballimit të pandemisë.

Me VKA nr. 14 datë 30.10.2020 është vendosur ndryshimi i vendimit nr.1 datë 06.02.2020 i KA për detajimin e buxhetit ku efekti vlerësohet në ulje në shumën 850 milion lekë në shpenzimet për kujdesin shëndetësor parësor, në ulje me 5 milion lekë për shpenzimet administrative dhe në shtesë 5 milion lekë për investimet.

Me VKA nr.15 datë 30.10.2020 është vendosur rishpërndarja e fondeve nga buxheti i shërbimit spitalor dhe shpërndarja nga rezerva e buxhetit të shërbimit spitalor në shumën 670 milion lekë duke pakësuar dhe shtuar në llogaritë buxhetore 600, 601 dhe 602 për spitalet publike.

Me VKM nr. 886 datë 13.11.2020 është ndryshuar shtojca e financimit të shërbimit spitalor nëpërmjet thesarit. Me VKA nr.20 datë 03.12.2020 është vendosur shpërndarja e fondeve nga rezerva e shërbimit spitalor për vitin 2020 duke shtuar buxhetin e spitaleve në total për 209.3 milion lekë dhe pakësuar respektivisht tansfertën për individë në shumën 2 milion lekë; pagesat e shërbimeve PPP të laboratorëve në shumën 49 milion lekë; marrëveshjen COVAX për 7 milion lekë dhe rezervën spitalore në shumën 151.3 milion lekë.

Me Aktin Normativ nr. 34 datë 16.12.2020 janë rritur të ardhurat e përgjithshme dhe shpenzimet e përgjithshme me 400 milion lekë, nga të cilat 300 milion lekë me burim financimi të ardhurat nga kontributet dhe 100 milion lekë me burim financimi transfertën nga buxheti i shtetit.

Me VKM nr.1043 datë 18.12.2020 është kryer rishpërndarje fondesh nga programi shërbimet e kujdesit parësor në programin buxhetor shërbimet e kujdesit dytësor në shumën 300 milion lekë.

Me VKA nr. 25 datë 21.12.2020 është vendosur ndryshimi i pikës 1 të vendimit nr.1 datë 06.02.2020 të KA duke rritur shpenzimet për rimbursimin e barnave me 100 milion lekë sipas shtesës së bërë me Akt Normativ dhe duke ulur shpenzimet për kujdesin parësor shëndetësor me të njëjtën shumë nëpërmjet uljes së shpenzimeve në kontrollin bazë me 74 milion lekë dhe duke ulur shpenzimet administrative me 26 milion lekë.

Situata pandemike ka kushtëzuar kryerjen e ndryshimeve buxhetore përgjatë vitit, të cilat janë reflektuar në masë të madhe në krijimin dhe përdorimin e rezervës buxhetore e cila si zë më vete në bazë të tabelës mbi ndryshimet e buxhetit vlerësohet në shumën 500 milion lekë.

Realizimi dhe monitorimi i buxhetit

Zbatimi i buxhetit të Drejtorive Rajonale raportohet në Drejtorinë e Ekonomike të FSDKSH, sipas përkatësisë, çdo muaj deri në datë 4 të muajit pasardhës. Raportimi bëhet sipas formatit të përcaktuar, mbi bazën e evidencës kontabile, për zbatimin e planit të muajit dhe progresiv. Realizimi i buxhetit sipas zërave, krahasuar me planin e përditësuar paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Buxheti per vitin 2020 (000 leke)	plan progresiv 2020	fakt progresiv 2020	diferenca	Realizimi %
I. Te ardhurat gjithsej	43,704,000	43,859,456	155,456	100.40%
1. Kontributi i sigurimeve shëndetësore	13,360,000	13,664,853	304,853	102.30%
2. Kontribut I Buxhetit te Shtetit	30,244,076	30,126,964	-117,112	99.60%
parësor	7,201,862	7,201,862	0	100.00%
spitalor	23,042,214	22,925,102	-117,112	99.50%
3. Te ardhura te tjera+sig.vull	99,924	67,639	-32,285	67.70%
II. Shpenzimet gjithsej	43,683,027	43,277,095	-405,932	99.10%
A. Shërbimet e kujdesit parësor	19,702,840	19,422,329	-280,511	98.60%
1. Rimbursimi i barnave e pajisjeve	11,120,000	11,085,203	-34,797	99.70%
2. Shpenzime për kujdesin shëndetësor parësor	7,509,629	7,418,790	-90,839	98.80%
3. Shpenzimet administrative	952,211	803,664	-148,547	84.40%
4. Investime	121,000	114,672	-6,328	94.80%
B. Shërbimet e kujdesit spitalor	23,980,187	23,854,766	-125,421	99.50%
1. Financime per Spitalin Durrës	955,000	955,000	0	100.00%
2. Financime për Shërbimin Spitalor (thesar)	23,025,187	22,899,765	-125,422	99.50%

Burimi:FSDKSH

Të ardhurat gjithsej të FSDKSH janë realizuar në shumën 43,859,456 mijë lekë, nga të cilat 13,664,853 mijë lekë nga të ardhurat nga kontributet dhe të tjera dhe 30,126,964 mijë lekë nga transfertat nga Buxheti i Shtetit për financimin e shërbimeve të kujdesit parësor dhe kujdesit spitalor. Për vitin 2020 të ardhurat kanë tejkaluar planin e parashikuar në VKA e detajimit të buxhetit përfundimtar i cili nuk reflekton planin e të ardhurave të parashikuar në ligjin e buxhetit vjetor, me një diferencë prej 2,000 milion lekë, si pasojë e përdorimit të fondit anti Covid në programe buxhetore të tjera nga ato që financojnë buxhetin e skemës së sigurimit shëndetësor

Të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shëndetësore janë realizuar në shumën 13,664,853 mijë lekë nga 13,360,000 mijë lekë sipas planit përfundimtar pas Aktit Normativ nr. 34 datë 16.12.2020 dhe VKM për rishpërndarje fondesh buxhetore ndërmjet programeve (që ka reflektuar uljen e planit të kontributeve me 100 milion lekë nga vlera e miratuar me akt normativ.).

Kontributet e sigurimeve shëndetësore të bujkut, vullnetare të mbledhura e kontabilizuar në ISSH dhe FSDKSH janë realizuar në shumën 50,173 mijë lekë. Të ardhurat nga kontributet e fermerit, janë të ardhura dhe kontribute që mbledhen nga ISSH nga strukturat e saj, ndërsa evidentimi dhe kontabilizimin e tyre bëhet në FSDKSH.

Transferrat nga Buxheti i Shtetit përbëjnë pjesën më të madhe të ardhurave që financon skemën e sigurimit të kujdesit të detyrueshëm shëndetësor për shërbimin parësor dhe për shërbimin spitalor të realizuara në shumën 30,126,964 mijë lekë, me një mos realizim në shumën 117,112 mijë lekë. Të ardhurat e transferuara nga buxheti i shtetit për shërbimin parësor janë realizuar në shumën 7,201,862 mijë lekë, në masën 100% të planit të ndryshuar. Të ardhurat e transferuara nga buxheti i shtetit për shërbimin spitalor janë realizuar në shumën 22,925,102 mijë lekë, nga 23,042,214 mijë lekë sipas planit të ndryshuar me një mos realizim në shumën 117,112 mijë lekë.

Të ardhura të tjera dhe sigurimi vullnetar të realizuara nga FSDKSH përgjatë vitit 2020 përfshijnë 67,455 mijë lekë të ardhura të tjera dhe 184 mijë lekë sigurim vullnetar.

Shpenzimet gjithsej për vitin 2020 janë realizuar në shumën 43,277 milion lekë nga 42,119 milion lekë të realizuara një vit më parë. Shpenzimet e FSDKSH janë realizuar si më poshtë:

A. Realizimi i shpenzimeve të kujdesit parësor për vitin 2020 është 19,422 milion lekë, realizuar më pak se plani për 281 milion lekë, ose 0.1% më pak.

B. Realizimi i shpenzimeve të kujdesit spitalor për vitin 2020 është 23,855 milion lekë, me një mos realizim nga plani i ndryshuar për 125 milion lekë.

A.1. Shpenzimet e rimbursimit të barnave dhe pajisjeve mjekësore:

Nga të dhënat e vëna në dispozicion konstatohet se shpenzimet e rimbursimit të barnave janë realizuar për vitin 2020 në shumën 11,085,203 mijë lekë:

Në mijë lekë

Buxheti per vitin 2020 (000 leke)	plan ndryshuar	i fakt	diferenca	Realizimi %
1. Rimbursimi i barnave e pajisjeve	11,120,000	11,085,203	34,797	99.7%
Likuidimi i rimbursimit te barnave	11,100,000	11,075,961	24,039	99.8%
pajisje mjekesore (fisha)	20,000	9,242	10,758	46.2%

Burimi:FSDKSH

Ky realizim i raportuar sipas evidencave të përcjella përfshin pagesat e kryera për detyrimet e vitit të kaluar dhe pagesat e kryera për periudhën Janar-Nëntor 2020, pa përfshirë detyrimet e muajit Dhjetor 2020. Shpenzimet e pranuar të rimbursimit dhe plani përkatës i pranimi sipas informacionit të përcjellë nga Drejtoria e Rimbursimit për vitin 2020 paraqitet:

Në mijë lekë

DREJTORITE RAJONALE TE FONDIT	PLANI VIIT'20 (ne 000/leke)	FAKTI VIIT'20 (ne 000/leke)	Realizimi i planit 2 mujor Viti'20 (në %)	Tejkalimi ne vlerë (000/leke)
BERAT	294,800	296,198	100.47%	1,398
DIBER	234,700	235,242	100.23%	542
DURRES	580,100	581,377	100.22%	1,277
ELBASAN	635,800	636,570	100.12%	770
FIER	430,100	429,204	99.79%	-896
GJIROKASTER	151,197	152,752	101.03%	1,555
KORCE	469,300	476,365	101.51%	7,065
KUKES	101,500	103,781	102.25%	2,281
LEZHE	369,300	372,485	100.86%	3,185
SHKODER	552,400	555,282	100.52%	2,882
TIRANE	2,572,500	2,578,991	100.25%	6,491
VLORE	341,600	340,606	99.71%	-994
SARANDE	97,600	98,172	100.59%	572
TROPOJE	41,400	41,507	100.26%	107
KAMEZ VORE	368,100	370,669	100.70%	2,569
LUSHNJE	364,800	367,121	100.64%	2,321
POGRADEC	158,300	159,203	100.57%	903
QSUT/DSHSU	2,911,000	2,914,103	100.11%	3,103
TOTALI	10,674,497	10,709,626	100.33%	35,129

Burimi:FSDKSH

Situata e shpenzimeve të rimbursimit krahasuar me një vit më parë paraqitet:

Në mijë lekë

Periodha	Fakti (ne lekë)	Recetat	Rimb/recete
Viti 2020	10,709,626	3,923,326	2,730
Viti 2019	10,486,592	3,923,807	2,673
Diferenca 2020-2019	223,034	-481	57

Burimi:FSDKSH

Referuar tabelës së mësipërme konstatohet se krahasuar me vitin 2019 shpenzimet e rimbursimit janë rritur me 223 milion lekë më shumë, ndërkohë që numri i recetave është ulur me -481 receta dhe një ulje të lehtë të vlerës mesatare për recetë të pranuar me rreth 57 lekë. Nga auditimi konstatohet se pagesat për rimbursimin e barnave janë më të mëdha se faturat e pranuar për rimbursim, ku pagesat për receta paraqiten në shumën 11,085,203 mijë lekë ndërkohë që recetat e pranuar vlerësohen në shumën 10,709,626 mijë lekë. Diferenca ndërmjet pranimeve dhe pagesave për barnat me rimbursim paraqet pagesat për shlyerjen e detyrimeve të vitit të kaluar dhe pranimet e fundit të vitit 2020 të cilat paguhën në vitin buxhetor pasardhës.

A.2. Shpenzimet për kujdesin shëndetësor parësor

Ky aktivitet u realizua për vitin 2020 në shumën 7,418,790 mijë lekë, me mos realizim në shumën 90,839 mijë lekë në krahasim me planin përfundimtar prej 7,509,629 mijë lekë. Plani përfundimtar dhe realizimi faktik i shpenzimeve për kujdesin parësor detajuar sipas financimit për qendrat shëndetësore dhe financimit për kontratën koncesionare të kontrollit bazë të popullatës paraqitet:

Në mijë lekë

Buxheti per vitin 2020 (000 leke)	plan progresiv 2020	fakt progresiv 2020	diferenca	Realizimi %
Shpenzime për kujdesin shëndetësor parësor	7,509,629	7,418,790	90,839	98.8%
Financim i QSH	7,157,546	7,096,468	61,078	99.1%
Kontrolli baze	352,083	322,322	29,761	91.5%

Burimi:FSDKSH

Përgjatë vitit 2020 janë financuar qendrat shëndetësore për aktivitetin e tyre vjetor, përfshirë financimin shtesë për qendrat që ofrojnë shërbim të pandërprerë gjatë sezonit veror, si dhe paketën e barnave e materialeve të mjekimit për qendrat shëndetësore që bllokohen gjatë dimrit.

A.3. Shpenzimet Administrative

Shpenzimet administrative janë realizuar në shumën 803,664 mijë lekë, me një mosrealizim në shumën 148,547 mijë lekë nga plani përfundimtar prej 952,211 mijë lekë. Të paraqitura sipas planit fillestar, planit të përditësuar dhe faktit në llogaritë e shpenzimeve korente, shpenzimet administrative përgjatë vitit 2020 paraqiten:

Në mijë lekë

Buxheti per vitin 2020 (000 leke)	Plani vjetor 2020	plan progresiv 2020	fakt progresiv 2020	diferenca	Realizimi %
Shpenzimet administrative	954,000	952,211	803,664	148,547	84.4%
paga e shperblime (600)	516,704	516,704	487,112	29,592	94.3%
sigurime (601)	82,756	82,756	78,844	3,912	95.3%
mallra e sherbime (602)	352,751	352,751	237,708	115,043	67.4%
Rezerva	1,789	0			

Burimi:FSDKSH

A.4. Shpenzimet për Investime

Shpenzimet për investime janë realizuar në shumën 114,672 mijë lekë me një mos realizim në vlerën 6,328 mijë lekë nga plani i përditësuar në shumën 121,000 mijë lekë dhe të detajuara përgjatë vitit 2020 paraqiten:

Në mijë lekë

Buxheti per vitin 2020 (000 leke)	plan progresiv 2020	fakt progresiv 2020	diferenca	Realizimi %
Investime	121,000	114,672	6,328	94.8%
Ndertim Montime	5,103	4,100	1,003	80.3%
Pajisje per zyrat	3,014	2,903	111	96.3%
Softëare	112,883	107,668	5,215	95.4%

Burimi:FSDKSH

Sipas planifikimit të programit buxhetor afatmesëm 2020-2022, në zërin shpenzime për investime përgjatë vitit 2020 nuk janë parashikuar investime në programe informatike, por janë parashikuar 140 milion lekë investime në pajisje zyre, blerje apo rikonstruksione ndërtesash për FSDKSH apo DRF përkatëse. Në parashikimet e paraqitura nga ana e financës së brendshme, Drejtorisë së Shërbimeve Mbështetëse dhe Drejtorisë së Informacionit dhe Analizës Statistike janë paraqitur kërkesa vetëm për pajisje hardëare në lidhje me fondet e investimeve. Në relacionin e dërguar mbi detajimin e buxhetit fillestar paraqitur nga Drejtori i Përgjithshëm bashkëngjitur Vendimit të Këshillit Administrativ nr. 1 datë 06.02.2020 është përfshirë vlera e investimeve të parashikuara në shumën 400 milion lekë, nga të cilat është përfshire edhe ngritja e sistemit softuerë të inspektimit të depove dhe farmacive në vlerën 110,250 mijë lekë. Në relacionin mbi ndryshimet në projekt vendimin e miratimit të buxhetit të fondit për vitin 2020 është vendosur heqja e investimeve të parashikuara për ndërtesa dhe konfirmimi i investimit lidhur me sistemin e inspektimit të depove e farmacive në vlerën 110 milion lekë (investime të miratuara në total për 116 milion lekë). Nga auditimi konstatohet se projekti i investimit të sistemit të inspektimit të depove dhe farmacive (softuerë përkatës së bashku me shërbimin e mirëmbajtjes) nuk ka qenë i planifikuar si kërkesë buxhetore në PBA 2020-2022 dhe investimet e detajuara nuk janë të njëjta me kërkesat e paraqitura në kërkesat buxhetore të njëjësive

shpenzuese. Sipas relacionit mbi ndryshimet e buxhetit janë konstatuar problematika në ndërmarrjen e angazhimeve buxhetore për këtë investim e cila ka kaluar buxhetin e parashikuar me rreth 2.6 milion lekë, me efekte në angazhime buxhetore pa fondet përkatëse edhe për shpenzimet e mirëmbajtjes të lidhura me investimin përkatës.

B. Shpenzime për programin e shërbimit spitalor janë realizuar për 23,855 milion lekë, nga 22,358 milion lekë, të realizuara një vit më parë, pra janë realizuar për 1,497 milion lekë më shumë se në vitin 2019 dhe paraqiten të detajuara në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Buxheti per vitin 2020 (000 leke)	plan progresiv 2020	fakt progresiv 2020	diferenca	Realizimi %
Financime per Shërbimin Spitalor (thesar)	23,025,187	22,899,765	125,421	99.5%
spitalet	19,055,819	18,938,707	117,112	99.4%
paketat	1,440,700	1,437,053	3,647	99.7%
Spitali Durres nga transferta e spitalorit	49,515	49,515	0	100.0%
rimbursime VKM	15,000	14,792	208	98.6%
transferta per individe (mjeke specialiste)	17,946	15,252	2,694	85.0%
pagesa e sherb. PPP (Dialize)	733,206	733,203	3	100.0%
pagesa e sherb. PPP (Sterilizim)	1,290,001	1,288,269	1,732	99.9%
Marreveshja COVAX	423,000	422,975	25	100.0%
Financime per Spitalin Durres	955,000	955,000	0	100.0%
TOTALI	23,980,187	23,854,766	125,421	99.5%

Burimi:FSDKSH

Shpenzime për shërbimin spitalor⁸ për vitin 2020 janë realizuar për 22,900 milion lekë, më pak se plani i ndryshuar për 125 milion lekë. Në krahasim me një vit më parë realizimi faktik paraqitet për 1,428 milion lekë më shumë nga 21,472 milion lekë të realizuara një vit më parë. Shpenzime për spitalet janë realizuar në shumën 18,939 milion lekë duke financuar aktivitetin në llogaritë e pagave, sigurimeve dhe mallra e shërbime. Gjatë vitit 2020 janë financuar 39 spitale sipas informacionit analitik dhe plani përfundimtar e realizimi faktik paraqitet:

Në mijë lekë

Llogaria 600 (paga)		Logaria 601 (sigurime)		Llogaria 602 (mallra/shërbime)		Totali	
Plan Progresiv	fakt progresiv	Plan Progresiv	fakt progresiv	Plan Progresiv	fakt progresiv	Plan progresiv	fakt progresiv
8,895,970	8,875,842	1,334,811	1,327,171	8,825,038	8,735,694	19,055,819	18,938,707

Burimi:FSDKSH

Në krahasim me një vit më parë janë shpenzuar rreth 1,896 milion lekë më shumë (realizimi 2019 në shumën 17,043 milion lekë) dhe sipas relacioneve të paraqitura në shtesat e buxhetit përgjatë vitit lidhen me shpenzimet për shpërblimin e personelit shëndetësor në vijën e parë të përballimit të pandemisë, shpenzimet për mallra dhe shërbime shtesë si pasojë e nevojave për përballimin e pandemisë si dhe pjesa e buxhetit e shpërndarë në spitale publike për realizimin e paketave, e detajuar me vendim të Këshillit Administrativ pas miratimit me VKM.

Realizimi i buxhetit të paketave përgjatë vitit 2020. Realizimi i paketave të shërbimeve spitalore përfshin trajtimin e pacientëve si në spitalet publike dhe ato private. Të dhënat e përmbledhura të

8 me thesar

shërbimeve spitalore, për numrin e rasteve dhe vlerave të realizuara, të trajtuara për vitin 2020 sipas paketave të ndara me spitale publike e spitale private, rezultojnë si në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Paketat		Spitalet Publike				Spitalet Privatë				shuma	
		Raste		Mijë lekë		Raste		Mijë lekë		Raste	Mijë lekë
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
I	Paketa kardiologji	7,391	5,569	775,538	544,633	103	0	8,388	0	5,569	544,633
II	Pak. Kardiokirurg	816	628	473,774	304,036	13	0	8,083	0	628	304,036
III	Paketa implant koklear interveni		5		912					5	912
IV	Pak e trasp. +flakje	0	0	0	0	29	12	33,352	12,630	12	12,630
V	Dializve/fist&gra	18,952	15,940	230,354	193,374	171,015	179,638	2,018,657	2,119,246	195,578	2,312,620
VI	Paketa e kataraktës	2,631	2,089	57,277	45,478	0		0		2,089	45,478
VII	Paketa e radioterapise	23,405	19,870	145,820	93,293	0		0		19,870	93,293
	Totali gjithsej	53,195	44,101	1,682,763	1,181,724	171,160	179,650	2,068,479	2,131,876	223,751	3,313,600

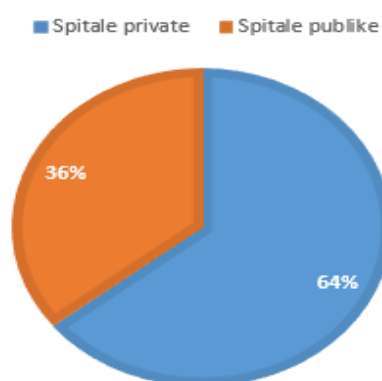
Burimi: FSDKSH

Pranimi dhe pagesa e paketave kryhet nga Drejtoria e Shërbimit Spitalor Universitar dhe drejtoritë rajonale të fondit. Për vitin 2020 të 7 paketat janë realizuar në shumën 3,313,600 mijë lekë nga 3,751,242 mijë lekë të realizuara një vit më parë, duke u realizuar më pak për rreth 438 milion lekë. Peshën specifike më të madhe në realizimin e këtyre paketave e ka paketa e dializës dhe vendosje fistul e grafitit në rreth 70% të totalit të paketave. Klasifikimi i realizimit të shërbimit në spitale private dhe spitale publike paraqitet:

-Spitalet private në vitin 2020 zënë 64% të këtyre paketave nga 52.5% që përbënin një vit më parë. Realizimi paraqitet në shumën 2,131,876 mijë lekë për 179,650 raste gjithsej.

-Spitalet publike në vitin 2020 zënë 36% të këtyre paketave nga 47.5% që përbënin një vit më parë. Realizimi paraqitet në shumën 1,181,724 mijë lekë për 44,101 raste gjithsej.

REALIZIMI I PAKETAVE NE VLERE

Për vitin 2020 paketat janë realizuar në 65% në spitale private në krahasim me 52.5% të realizuar një vit më parë, që tregon një performancë në ulje të shërbimit të ofruar nga spitale publike në krahasim me një vit më parë.

Shpenzime për spitalin Durrës nga transferta e spitalorit dhe nga transferta e kontributeve. Gjatë vitit 2020 me qëllim përballimin e kërkesave për fonde sipas ndryshimeve në relacionet shoqëruese të

vendimeve të Këshillit Administrativ është financuar spitali Durrës në shumën 49,515 mijë lekë nga transfertat e buxhetit të shtetit për shërbimin spitalor dhe 955,000 mijë lekë nga kontributet.

Pagesa për pacientë me VKM të veçanta për vitin 2020 janë realizuar në shumën 14,792 mijë lekë, ose 208 mijë lekë më pak se plani i ndryshuar në shumën 15,000 mijë lekë. Nga auditimi konstatohet se janë paraqitur për tu paguar 7 VKM në shumën 14 milion lekë dhe gjatë vitit 2020 është paguar edhe 1 VKM e vitit 2019.

Transferta për mjekë dhe specialistë, të cilët punojnë jashtë vendbanimit të tyre: Për vitin 2020 janë realizuar në shumën 12 milion lekë nga 19 milion lekë të realizuara një vit më parë.

Mbi pagesën e kryer për marrëveshjen COVAX. Nga FSDKSH përgjatë vitit 2020 është përdorur buxheti i programit të kujdesit dytësor në shumën 422,975 mijë lekë për kryerjen e pagesës nga ana e aparatit të FSDKSH për marrëveshjen COVAX për sigurimin e vaksinave anti Covid. Është kryer transfertat bankare në shumën 3,990,000 USD për marrëveshjen e angazhimit COVAX Facility sipas ligjit nr. 134/2020. Fondi për mbulimin e kësaj pagese është çelur sipas VKM nr. 886 datë 13.11.2020 ku është ndryshuar shtojca nr.2 e VKM nr. 42 datë 22.1.2020 "Për financimin e shërbimeve shëndetësore spitalore nga skema e detyrueshme e sigurimeve të kujdesit shëndetësor për vitin 2020", në të cilën është shtuar rreshti "Pagesa për marrëveshjen COVAX" në shumën 430 milion lekë në llogarinë buxhetore 604 "Transferime korente të brendshme". Sipas ligjit nr. 134/2020 datë 29.10.2020 "Për ratifikimin e marrëveshjes së angazhimit ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, dhe Aleancës Gavi, për pjesëmarrjen në strukturën globale të qasjes në vaksinat covid-19 (Covax Facility)" është ratifikuar marrëveshja e datës 18.09.2020 e lidhur ndërmjet palëve dhe që ka parashikuar pagesa si në vijim:

- shuma e garancisë së ndarjes së rrezikut do të thotë 456,000 dollarë dhe;
- pagesë paraprake do të thotë 3,354,000 USD Dollarë Amerikanë.

Nga auditimi është konstatuar se është përdorur programi i kujdesit dytësor, ndërkohë që për transaksionet e blerjes së vaksinave përdoret programi i shërbimeve të shëndetit publik, pjesë e buxhetit të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, jo program që financon skemën e sigurimit të detyrueshëm të kujdesit shëndetësor.

Nga auditimi i përputhshmërisë rezultuan devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi, të cilat janë materiale dhe justifikojnë dhënien e një opinionit të kundërt të përputhshmërisë, në drejtim të:

1. Mbi zbatimin e kontratave koncesionare

-Mbi kontratën koncesionare të kontrollit bazë mjekësor (Check up). Nga auditimi është konstatuar se FSDKSH kryen pagesa për shërbim të pa kryer për kontrollin bazë të popullsisë si dhe TVSH mbi këtë shërbim, duke sjellë një kosto shtesë për buxhetin. Pagesat e marrë nga koncesionari, për punën e kryer për vitet 2015, 2016, 2017, 2018 dhe 2019, është për vlerën e projeksionit në shumën 4,234.4 milion lekë dhe jo për shërbimin faktik, në shumën 3,304.4 milion lekë referuar kontratës, ndërsa vlera prej 930 milion lekë, është vlerë e financuar për raste të pakryera (diferencë midis vlerës së projeksionit për këto vite prej 475 mijë në vit, me rastet e kryera faktikisht), nga e cila vlera e shpenzimeve variabël 202 milion lekë. Tejkalmi i rasteve mbi projeksion përgjatë vitit 2019 dhe vitit 2020 ka kontribuar në uljen e shumës së pagueshme përgjatë vitit buxhetor 2020, pasi bazuar në

9 Sipas rastit përcaktohet me VKM me fond të vecantë për trajtimin e pacientëve

amendimet e kontratës koncesionare të vitit 2019, rastet e kryera më tepër se projeksioni zbriten për të kompensuar rastet nën projeksion të financuara në vitet e mëparshme buxhetore. Në lidhje me këtë kontratë koncesionare janë kërkuar të dhënat në lidhje me faturimet dhe pagesat e kryera përgjatë vitit 2020 si dhe nivelin e realizimit të shërbimit (rastet e kryera dhe rastet e faturuara). Gjatë vitit 2020 është kryer pagesa e shërbimit të periudhës nëntor 2019 deri në mars 2020 kur edhe është pezulluar zbatimi i kësaj kontrate si pasojë e pandemisë. Në vijim është kryer një pagesë në shumën 2,182 mijë lekë për rastet e kryera përgjatë një periudhe 4 ditore (26-30 Shtator 2020, pasi nisja dhe pezullimi i efekteve ka ndodhur në të njëjtin muaj). Faturimi dhe pagesa përgjatë vitit 2020 paraqitet:

Në lekë

NR	EMËRTIMI	Dt /Fature	Njësia/ Raste	Çmimi për njësi pa TVSH	Vlefte pa TVSH	Vlefte me TVSH	Data e xhirimit
1	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (raste të kryera) Nëntor 2019	30.11.2019	40,729	1,537	62,600,473	75,120,567	7.01.2020
2	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (i faturës së mbështetjes financiare) Nëntor 2019	30.11.2019	-1,146	1,537	-1,761,402	-2,113,682	
	Shuma NËNTOR 2019		39,583		60,839,071	73,006,885	
3	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (raste të kryera) Dhjetor 2019	31.12.2019	30,475	1,537	46,840,075	56,208,090	06.02.2020
4	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (i faturës së mbështetjes financiare) Dhjetor 2019	31.12.2019	9,108	1,537	13,998,996	16,798,795	06.02.2020
	Shuma DHJETOR 2019		39,583		60,839,071	73,006,885	
5	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (raste të kryera) Janar 2020	31.01.2020	41,527	1,537	63,826,999	76,592,398	05.03.2020
6	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (i faturës së mbështetjes financiare) Janar 2020	31.01.2020	-1,944	1,537	-2,987,928	-3,585,513	
	Shuma JANAR 2020		39,583		60,839,071	73,006,885	
7	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (raste të kryera) Shkurt 2020	29.02.2020	43,474	1,537	66,819,538	80,183,446	08.04.2020
8	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (i faturës së mbështetjes financiare) Shkurt 2020	29.02.2020	-3,891	1,537	-5,980,467	-7,176,560	
	Shuma SHKURT 2020		39,583	1,537	60,839,071	73,006,885	
9	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (raste të kryera) Mars 2020	17.03.2020	15,242	1,537	23,426,954	28,112,345	26.05.2020
10	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (i faturës së mbështetjes financiare) Mars 2020						Nuk është mare ne dorezim (Pezulluar)
	Shuma MARS 2020		15,242		23,426,954	28,112,345	
11	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (raste të kryera) Shtator 2020	30.09.2020	1,183	1,537	1,818,271	2,181,925	
12	Paketa Shërbimit Kontrollit Mjekësor Bazë (i faturës së						Nuk është mare ne

mbështetjes Shtator 2020	financiare)					dorezim (Pezulluar)
Shuma SHTATOR 2020		1,183		1,818,271	2,181,925	
Totali i rasteve të kryera		172,630		265,332,310	318,398,772	
Totali (I faturës së mbështetjes financiare) sipas kontratës		2,127		3,269,199	3,923,039	
TOTALI GJITHSEJ		174,757		268,601,509	322,321,811	

Burimi: FSDKSH

Konstatohet se buxheti i vitit 2020 të FSDKSH, në aparatin e FSDKSH ku paguhet edhe ky shërbim, është përdorur kryesisht për shlyerjen e detyrimeve të vitit të kaluar (muajt nëntor dhe dhjetor 2019) ndërkohë që për vitin 2020 janë paguar të plotë 2 muaj (janar dhe shkurt) ndërkohë që janë paguar pjesërisht muajt mars dhe shtator. Në total evidentohen 2127 raste në formën e mbështetjes financiare në shumën 3,923,039 lekë të cilat janë paguar për shërbim të pakryer përse i përket vlerës së paguar përgjatë vitit 2020. Për rastet që janë faturuar nga koncesionari përgjatë muajve kur ka ndodhur pezullimi i kontratës si pasojë e pandemisë, nga FSDKSH nuk janë pranuar rastet e mbështetjes financiare të kërkuar sipas ditëve, por vetëm rastet e shërbyera, duke kthyer koncesionarit faturat (dokumentacioni i audituar vetëm shtator 2020). Për zgjidhjen e problematikës është kërkuar nga FSDKSH ndërhyrja e MSHMS si autoritet kontraktor i kontratës koncesionare dhe sipas procedurës së përcaktuar për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve.

Konstatohet se edhe për vitin 2020 vijnë të pranohen dhe likuidohen faturat tatimore mujore të Check-Up, lëshuar nga koncesionari, në vlerën totale 322,322 mijë lekë, në të cilën përfshihet edhe TVSH në masën 20% mbi vlerën e shërbimit shëndetësor, ndërkohë që ky shërbim duhet të trajtohet si Furnizim i Përgjithshëm nga TVSH, sipas përcaktimit ligjor në nenin 51 pika c e ligjit nr. 92/2014, datë 24.07.2014 "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në RSH", i ndryshuar, konstatuar edhe në auditimet e mëparshme nga KLSH, për të cilën është paraqitur edhe interpretimi i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, e cila ka referuar trajtimin si shërbim të tatueshëm.

-Mbi kontratën koncesionare të sterilizimit. Nga zbatimi i kësaj kontrate për vitin 2020, rezultoi se shërbimet e kryera të sterilizimit të pajisjeve kirurgjikale sipas spitaleve universitare e rajonale sipas kompleksiteteve, referuar informacionit të vendosur në dispozicion nga FSDKSH në krahasim me vitin 2019 janë si në tabelën e mëposhtme:

Në mijë lekë

Nr.	Shërbimet të ndara me kompleksitete	2019		2020	
		nr. rasteve	Totali	nr. rasteve	Totali
I	Komplek. i Lartë (çm. Pa tvsh 37700 lekë)	12,768	577,624.32	10,127	458,145.48
1	QSUT	6,873	310,934.52	4,611	208,601.64
2	SU "Shefqet Ndroqi"	365	16,512.60	107	4,840.68
3	SUOGJ "Mbretresha Geraldinë"	303	13,707.72	232	10,495.68
4	SUOGJ "Koço Gliozheni"	624	28,229.76	352	15,924.48
5	SU Trauma	2,396	108,395.04	2,669	120,745.56
A	Shuma Spitaleve Universitare	10,561	477,779.64	7,971	360,608.04
B	Spitalet rajonale e bashkiake	2,207	99,844.68	2,156	97,537.44
II	Komplek. i Mesëm (çmimi Pa tvsh 22,300 lekë)	24,701	660,999	19,209	514,033
1	QSUT	7,949	212,715.24	3,890	104,096.40
2	SU "Shefqet Ndroqi"	206	5,512.56	47	1,257.72
3	SUOGJ "Mbretresha Geraldinë"	3,165	84,695.40	3,007	80,467.32
4	SUOGJ "Koço Gliozheni"	1,694	45,331.44	1,792	47,953.92
5	SU Trauma	2,022	54,108.72	1,598	42,762.48
A	Shuma Spitaleve Universitare	15,036	402,363.36	10,334	276,537.84
B	Spitalet rajonale e bashkiake	9,665	258,635.40	8,875	237,495.00

III	Kompleksiteti i Ulët (çmimi Pa tvsh 13,900 lekë)	25,800	430,344	15,620	260,542
1	QSUT	10,127	168,918.36	4,403	73,442.04
2	SU "Shefqet Ndroqi"	694	11,575.92	248	4,136.64
3	SUOGJ "Mbretresha Geraldinë"	683	11,392.44	18	300.24
4	SUOGJ "Koço Gliozheni"	324	5,404.32	62	1,034.16
5	SU Trauma	2,949	49,189.32	3,002	50,073.36
A	Shuma Spitaleve Universitare	14,777	246,480.36	7,733	128,986.44
B	Spitalet rajonale e bashkiake	11,023	183,863.64	7,887	131,555.16
IV	Steriliz I Inst me Avull (çmimi Pa tvsh 266 lekë)	49,886	15,924	59,941	18,980
1	QSUT	34,881	11,134.02	26,886	8,582.01
2	SU "Shefqet Ndroqi"	3,421	1,091.98	1,134	361.97
5	SU Trauma	11,584	3,697.61	15,205	4,853.44
A	Shuma Spitaleve Universitare	49,886	15,923.61	43,225	13,797.42
B	Spitalet rajonale e bashkiake			16,236	5,182.53
V	Steriliz I Inst në temp. te ulet (çmimi Pa tvsh 1090 lekë)	-	-	482	630
1	QSUT			419	548.05
5	SU Trauma			61	79.79
A	Shuma Spitaleve Universitare	-	-	480	627.84
B	Spitalet rajonale e bashkiake			2	2.62
	TOTALI I KOMPLEKSITETEVE (I+II+III+IV+V)	113,155	1,684,891	105,379	1,252,330
A	Spitalet Universitare (DSHSU)	90,260	1,142,547	69,263	780,558
B	Spitalet Rajonale e bashkiake (DR)	22,895	542,344	19,398	471,773

Burimi: FSDKSH

Shërbimet e kryera nga koncesionari për vitin 2020 janë për 1,252 milion lekë nga 1,685 milion lekë të kryera një vit më parë, me një realizim më pak për 433 milion lekë që ka ardhur kryesisht si rezultat i pezullimit të kryerjes së ndërhyrjeve kirurgjikale si pasojë e pandemisë reflektuar në:

- Uljen e përdorimit të kompleksiteteve të larta me 2,641 raste në shumën 119 milion lekë;
- Uljen e përdorimit të kompleksiteteve të mesme me 5,492 raste në shumën 147 milion lekë;
- Uljen e përdorimit të kompleksiteteve të ulët me 10,180 raste në shumën 170 milion lekë.

Spitalet universitare, të cilat monitorohen e paguhen nga Drejtoria e Shërbimit Spitalor Universitar këtë vit zënë 780,558 mijë lekë nga 1,142,547 mijë lekë një vit më parë. Spitalet Rajonale dhe Bashkiake të cilat monitorohen e paguhen nga Drejtoritë Rajonale të Fondit këtë vit në realizimin e kontratës kanë marrë shërbimin në shumën 471,773 mijë lekë nga 542,344 mijë lekë të realizuara një vit më parë.

Pagesat e realizuara përgjatë vitit 2020 përfshijnë shërbimin e kryer nga koncesionari i sterilizimit të pajisjeve mjekësore, ku pjesa më e madhe e këtij shërbimi realizohet në 5 spitalet universitare të Tiranës, rezultojnë të jenë në shumën 1,288,268 mijë lekë. Pagesat e kryera për koncesionarin për vitin 2020 dhe plani i ndryshuar sipas drejtorive rajonale të fondit, nga të dhënat e Drejtorisë Ekonomike, janë si në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

Drejtorite	plan progresiv	fakt
BERAT	27,623	27,622
DIBER	11,864	11,863
DURRES	83,350	83,330

ELBASAN	63,303	63,275
FIER	80,479	80,426
GJIROKASTER	14,475	14,475
KORÇE	43,987	43,916
KUKES	10,310	10,161
LEZHE	26,600	26,592
SHKODER	71,235	71,185
VLORE	45,905	45,904
DSHSU	810,870	809,520
SHUMA	1,290,001	1,288,269

Burimi:FSDKSH

Për vitin 2020 janë paguar në total 1,288,269 mijë lekë, ku pagesat për shërbimet për llogari të vitit 2019 janë detyrimet e muajit dhjetor 2019 në shumën 132,852 mijë lekë. Nga ana tjetër totali i shërbimit të faturuar përgjatë vitit 2020 rezulton në shumën 1,252,330 mijë lekë. Nga auditimi konstatohet se përgjatë vitit 2020 rezulton një nivel më i ulët i shërbimit të faturuar se në vitet e kaluara e kushtëzuar nga ndikimi i pandemisë që ka kufizuar aksesin në shërbimet e ndërhyrjeve kirurgjikale.

-Mbi zbatimin e kontratës koncesionare për ofrimin e shërbimit të hemodializës në 5 rajone, Shkodër, Lezhë, Elbasan, Korçë dhe Vlorë. Në kontratën koncesionare me nr.1503/44, datë 10.02.2016 “Për ofrimin e hemodializës” në 5 rajone të vendit, paguhen shërbime të pakryera sipas projeksionit të kontratës, për ato rajone që nuk e arrijnë projeksionin, ndërsa për rajonet që i tejkalojnë ato, faturimi dhe pagesa e shërbimit bëhet sipas seancave të kryera në fakt duke i sjellë buxhetit një kosto shtesë. Në këtë kontratë janë përcaktuar numri i projektuar i pacientëve në 156 seanca në vit (13 seanca në muaj) dhe çmimi për seancë hemodialize në shumën 11,203 lekë. Niveli i shërbimit të ofruar përgjatë vitit 2020 paraqitet sipas rajoneve dhe në krahasim me vitin e kaluar në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

SPITALET	2019			2020		
	Rastet	Seanca	Vlera (milion lekë)	Rastet	Seanca	Vlera (milion lekë)
Shkoder	76	9,860	110	79	10,777	121
Lezhe	54	7,873	88	62	8,757	98
Vlore	49	7,267	81	52	7,908	89
Elbasan	140	19,274	216	123	19,931	223
Korçe	101	13,535	152	93	14,646	164
Tot. me konc.PPP	420	57,809	647.6	409	62,019	694.8

Burimi:FSDKSH

Shpenzimet për shërbimet e hemodializës të kryera nëpërmjet kontratës së PPP zënë rreth 33% të vlerës së këtij shërbimi në institucione jo publike dhe për vitin 2020 janë paguar 695 milion lekë nga 648 milion lekë të realizuara një vit më parë. Në lidhje me faturimet për këtë kontratë koncesionare konstatohet se është arritur dhe tejkaluar projeksioni sipas dokumenteve standardë të koncesionit për numrin e seancave të ofruara në dy rajone dhe nuk është arritur projeksioni për rajonet Shkodër, Vlorë dhe Korçë, ku faturimi është kryer për vlerat e projektuara dhe jo për nivelin faktik të shërbimit nën projeksion. Të paraqitura sipas rajoneve ku ofrohet shërbimi, niveli i ofrimit të shërbimit dhe projeksioni për rajon paraqitet:

Në mijë lekë

Rajonet e ofrimit të shërbimit të dializës me PPP		Shkodër	Lezhë	Vlorë	Elbasan	Korçë	TOTALI
Projeksion	nr. pacientesh	81	52	60	106	95	394
	nr seancash	12,636	8,112	9,360	16,536	14,820	61,464
	vlere (mijë leke)	141,561	90,879	104,860	185,253	166,028	688,581
Fakt	nr mes. pacientesh	69	56	51	128	94	398
	nr seancash	10,777	8,757	7,908	19,931	14,646	62,019
	vlere (mijë leke)	120,735	98,105	88,593	223,287	164,079	694,799
Pagesa	nr. seancash	12,568	8,658	9,308	19,988	14,925	65,447
	vlere (mijë leke)	140,799	96,996	104,278	223,926	167,205	733,203

Burimi:FSDKSH

Të detajuara sipas rajoneve të dhënat mbi nivelin e realizimit të shërbimit për projeksionin dhe faktin për vitin 2020 paraqiten:

Në numër seancash

Emërtimi	Shkodër	Lezhë	Vlorë	Elbasan	Korçë	Totali
Nr.seancave sipas projeksionit	12,636	8,112	9,360	16,536	14,820	61,464
Nr.seancave në Fakt	10,777	8,757	7,908	19,931	14,646	62,019
Diferenca seanca të tejkaluara		705		3395	109	4209
Diferenca seanca të përealizuara	-1,859	-60	-1,452		-283	-3,654

Burimi:FSDKSH

Në Qendrat e Dializës Shkodër dhe Vlorë, nuk është arritur numri i seancave të dializës sipas planifikimit mujor të projeksionit në periudhën Janar - Dhjetor 2020, përkatësisht qendra Shkodër 1859 seanca dialize më pak dhe qendra Vlorë 1452 seanca dialize më pak. Në qendrën e dializës Lezhë kemi 60 seanca dialize të përealizuara, ndërsa për qendrën Korçë kemi 283 seanca të përealizuara. Totali i seancave të dializës për vitin 2020 të përealizuar sipas projeksionit mujor për 5 qendrat e dializës është 3654 seanca me një efekt financiar për diferencat e përealizuara sipas projeksionit mujor nga kontrata e financimit në shumën 40,9356 mijë lekë. Në qendrën e dializës Elbasan, Lezhë për disa muaj dhe Korçë për disa muaj, është tejkaluar numri i seancave të dializës me 4,209 në total krahasuar me numrin e planifikuar mujor të seancave. Efekti financiar i tejkallimit mbi numrin mujor të projeksionit sipas kontratës së financimit për periudhën Janar- Dhjetor është 47,153 mijë lekë.

Nga auditimi konstatohet se nga FSDKSH paguhen edhe seancat mbi vlerën e projektuar të aneksit të kontratës, edhe seancat e përealizuara sipas projeksioneve për rajonet përkatëse, duke paguar kosto shtesë për buxhetin e shtetit dhe për shërbime të pa ofruara. Këto pagesa realizohen në bazë të pikës 5.3, 5.4 dhe 5.5 të kontratës së financimit të lidhur ndërmjet palëve. Ndërkohë në pikën 10.1 të kontratës së financimit është cituar që “Përbëjnë dëm ekonomik për Fondin rastet kur pasi është bërë pagesa ndaj koncesionarit vërtetohet se shërbimet e pretenduara nuk janë kryer. Në këto raste koncesionari do të paguajë vlerën e plotë të dëmit të konstatuar. Kthimi i vlerës së dëmit bëhet në mënyrë të menjëhershme nga vetë koncesionari ose i zbritet nga pagesat pasardhëse deri në plotësimin e shumës.” Në këtë mënyrë konstatohen përcaktime konfliktuale në kontratën e financimit përse i përket pagesës për rastet e shërbimeve të pakryera, të përkufizuara si rastet nën projeksion. Nga njëra anë përcaktohet që paguhen sipas projeksionit dhe nga ana tjetër përcaktohet që rastet e paguara të cilat nuk janë kryer përbëjnë dëm ekonomik. Pra, në të njëjtën kontratë financimi parashikohet edhe pagesa për rastet e pakryera edhe konsiderimi si dëm ekonomik i pagesës së rasteve kur vërtetohet se shërbimet e pretenduara nuk janë kryer. Në total, efekti i financimit të

shërbimit të pakryer që në implementimin e kësaj kontratë koncesionare (në vitin 2016) e deri në fund të vitit 2020 (duke përfshirë edhe vlerën e faturave të shndërruara në titull ekzekutiv me vendim gjyqësor) vlerësohet në shumën 352,334 mijë lekë, që paraqet përdorim pa efektivitet të buxhetit të FSDKSH.

2- Mbi problematikat në kontrollet e subjekteve që kanë kontratë me FSDKSH.

Nga auditimi mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Kontrollit, u konstatua se nuk janë planifikuar dhe realizuar kontrollet në bazë risku me inventarizim të plotë me qëllim parandalimin e veprimeve abuzive në skemën e sigurimit të detyrueshëm të kujdesit shëndetësor. Nuk është ushtruar kontroll në depot farmaceutike me inventarizim të plotë megjithëse referuar të dhënave të administruara nga programi informatik i depove konstatohen diferenca në sasi të barnave sipas deklarimeve të depove në momentin e ndryshimit apo indeksimit të LBR-ve përgjatë periudhës objekt auditimi. Diferencat e konstatuara në gjendjet e inventarit të raportuar me gjendjen e mbartur nga ndryshimi/indeksimi i LBR janë në plus për vitin 2020 në shumën 52 milion lekë dhe diferenca në minus në shumën 207.63 milion lekë.

Nga auditimi konstatohet se nga Drejtoria e Kontrollit, sektori i kontrollit farmaceutik nuk janë kryer kontrole në subjektet farmaceutike me rimbursimin më të lartë sipas rajoneve specifike në disa raste dhe nuk janë kryer kontrole në të gjitha subjektet farmaceutike me rimbursim mesatar mujor mbi 2 milion lekë duke mos drejtuar burimet për kryerjen e kontrolleve në farmacitë që paraqesin më shumë risk në bazë të vlerës së rimbursuar. Gjithashtu nuk ka kontrole mbi hedhjen në treg të barnave të rimbursueshëm me receta për individë të cilët nuk e përfitojnë rimbursimin, duke pranuar diferencat e realizuara në minus nga ana e farmacive dhe duke mos marrë siguri të plotë për diferencat e realizuara në plus.

Në lidhje me kontrollet e spitaleve publike konstatohet se përgjatë vitit 2020 nuk janë kryer kontrole për spitalet universitare dhe spitalet rajonale në frekuencën një herë në vit të cilat kanë edhe vlerën më të lartë të buxhetit në shërbimin spitalor si dhe nuk janë kryer kontrole në spitale bashkiake në frekuencën jo më pak se njëherë në 2 vjet sipas parashikimeve të bëra në rregulloren e kontrollit. Në këtë mënyrë, nuk janë mbuluar me kontroll fondet të destinuara për shërbimin spitalor që përbën edhe vlerën më të lartë të buxhetit FSDKSH.

3- Mbi vendimmarrjen e organeve drejtuese të FSDKSH

- Në përbërjen dhe emërtimet e anëtarëve të KA si organi më i lartë vendimmarrës i Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor ka aktualisht në përbërje 6 anëtarë ndërsa duhet të ketë 7 anëtarë ku mungon Ministri i Mirëqenies Sociale dhe Rinisë ose përfaqësuesin e tij” pasi kjo ministri ka pushuar së ekzistuari. Gjithashtu emërtimet e ministrive nuk përkojnë me emërtimet e reja të tyre madje një ministri nuk është më çka do të thotë që kemi si mospërputhje ligjore në emërtime apo dhe në fushat që mbulojnë ato.

-Në bazë të legjislacionit FSDKSH është plotësisht i varur nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe nuk ka asnjë pavarësi në vendimmarrje apo në aktivitetin e saj kontrollues sepse konstatohet se: Kryetari i KA të FSDKSH-së, në rastin konkret dhe sipas ligjit është Ministri i Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, i cili dërgon për procedim të mëtejshëm po vetes Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale vendime po të tijat për miratim apo aprovim në Këshillin e Ministrave, etj.; Kryetarët e komisioneve vendimmarrës të çmimeve të barnave janë titullarët Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale e konkretisht zv/Ministri, Sekretari i Përgjithshëm

dhe Ministri çka do të thotë se nuk ka kontroll të vendimmarrjeve nga FSDKSH institucion i varësisë së MSHMS ku ministri gjithashtu zgjedh Drejtorin e Përgjithshëm në funksionin e kryetarit të Këshillit Administrativ.

-Në shkarkimin dhe emërimin në detyrë të Drejtorit të Përgjithshëm të FSDKSH konstatohen mangësi si: nuk është bërë e ditur motivimi i largimit nga detyra e drejtorit të mëparshëm; janë paraqitur tre kandidatura për drejtorë të përgjithshëm formalisht pasi konstatohet se ato nuk janë votuar as nga propozuesit e tyre por është votuar në mënyrë unanime propozimi i Ministres Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.

-Në vitin 2020, KA, duke filluar nga data 19.02.2020 në disa raste miratimi i mbledhjeve bëhet nëpërmjet një "Proces verbal mbi dakordësimin për miratimin e Vendimit qarkullues ku paraqitet tema konkrete e mbledhjes". Ky proces verbal mbi dakordësimin për miratimin e Vendimit Qarkullues nuk ka asnjë bazë ligjore ku është referuar si dhe nuk ka asnjë terminologji të tillë në legjislacionin shqiptar.

- Në disa nga vendimet e Këshillit Administrativ si nr. 3, 7, 28, 29, 30, 31 dhe 32 për vitin 2020 që lidhen me ndryshime në buxhetin e FSDKSH konstatohet se spitaleve publike i është shtuar buxhet, pasi në fillim të vitit, me miratimin e buxhetit fillestar, nuk janë plotësuar kërkesat e tyre, dhe rrjedhimisht plotësohen në fund të vitit kërkesat për shtesa fondesh. Planifikimi i buxheteve për spitalet bëhet i pastudiuar si dhe nuk ju jepen fondet sipas kërkesave tyre.

Në VKA nr. 16, datë 30.10.2020 për ndryshimin e VKM nr. 42, datë 22.01.2020, "Për propozimin për një ndryshim në vendimin nr. 42, datë 22.01.2020, të Këshillit të Ministrave, "Për financimin e shërbimeve shëndetësore spitalore nga skema e detyrueshme e sigurimeve të kujdesit shëndetësor për vitin 2020", i ndryshuar", konstatohet se janë propozuar dhe kryer ndryshime të buxhetit duke parashikuar shpenzime për pagesën e COVAX. Konstatohet se nuk jepet asnjë e dhënë për çfarë janë shpenzimet COVAX por vetëm që duhen 430 milionë lekë. Nuk jepet asnjë e dhënë për marrëveshjen "Pagesat për Shumën Paraprake (Upfront Payment) dhe Shumën e Garancisë së Ndarjes së Riskut (Risk Sharing Guarantee Amount), të përcaktuara në Marrëveshjen e Angazhimit, ndërmjet Këshillit të Ministrave, të Republikës së Shqipërisë, përfaqësuar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe Aleancës GAVI për pjesëmarrjen në strukturën globale të qasjes në vaksinat COVID-19 (COVAX Facility)," e paraqitur në hyrje të projektvendimit dhe hequr në vendim. Kjo pagesë është planifikuar duke pretenduar kursime të tjera në buxhetin e spitaleve. Nga të dhënat e "kursimeve" kuptohet që planifikimi i fondeve spitalore nga FSDKSH nuk është i saktë dhe nuk është sipas kërkesave të spitaleve të cilët kërkojnë në mënyrë të vazhdueshme fonde dhe nuk plotësohen.

- Në VKA nr. 17, datë 30.10.2020, "Për krijimin e komisionit teknik për llogaritjen e kostos së paketës së trajtimit anti-covid ambulator në banesë", VKA nr. 18, datë 30.10.2020, "Për funksionimin e komisionit teknik për llogaritjen e kostos së paketës së trajtimit anti-covid ambulator në banesë" dhe Vendimi nr. 19, datë 04.11.2020, "Për propozimin e projekt-vendimit të Këshillit të Ministrave për miratimin e paketës së trajtimit anticovid ambulator në banesë, që do të financohet nga Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor" me gjithë vështirësitë e situatës së krijuar nga pandemia konstatohen disa mangësi si:

të gjitha shkresat dhe dokumentacioni i firmosur për të arritur në vendimin nr. 17, datë 30.10.2020 të KA mbajnë datën 30.10.2020 çka tregon për një mos analizim të problematikës për zbatimin e afateve kohore dhe procedurave ligjore;

Komiteti i përkohshëm nuk mund të hartojë paketa shëndetësore me efekte financiare

komisioni është urdhëruar që “Për përbërësit të tjerë të skemave të mjekimit, jashtë listës së barnave të rimbursuara, mbështetet në çmimet CIF 2020, duke shtuar marzhet e fitimit për rrjetin e hapur farmaceutik të përcaktuar në VKM nr. 143, datë 18.02.2015” gjë e cila nuk është në përputhje me ligjin nr. 105/2014 datë 31.07.2014 “Për barnat dhe shërbimin farmaceutik” ku në nenin 37 pika 3 përcaktohet se “Lista e barnave me rimbursim përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave”.

Relacioni i Drejtoreshës së Përgjithshme të FSDKSH paraqitur KA është i pa protokolluar;

Nga komisioni nuk ka asnjë dokumentacion që ti jenë përcjellë FSDKSH;

Komisioni i ekspertëve sipas shkresës së zv/Ministres paraqet vetëm udhëzime si dhe nuk ka studim të tijin por referohet “...sipas udhëzuesit të mjekut të familjes miratuar nga Komiteti teknik i Ekspertëve,.....”;

Në analizën e kostos së medikamenteve nuk është përcaktuar sa është efekti në buxhetin e FSDKSH-së, i medikamenteve jashtë LRB-së

Ky vendim me efekte financiare është miratuar vetëm nga katër anëtarë e KA.

- Nga auditimi i zbatimit të dispozitave ligjore në emërimin e drejtorit të përgjithshëm të institucionit, u konstatua se KA me anë të Vendimit nr. 11 date 04.09.2020, ka vendosur emërimin në detyrën e Drejtorit të Përgjithshëm të FSDKSH të znj. Elisa Bërziu, e cila nuk ka eksperiencë pune në fushën e shëndetësisë/menaxhimit shëndetësor/administratë të paktën 10 vjet, por vetëm 9 muaj në administratë; nuk ka punuar më parë në drejtimin e institucioneve shëndetësore; nuk ka kualifikime pasuniversitare, si dhe nuk provohet të mos jetë e dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për ndonjë vepër penale. Për pasojë znj. Elisa Bërziu nuk duhej propozuar dhe emëruar si Drejtor i Përgjithshëm i FSDKSH, për arsye se nuk plotëson 4 nga 6 kushtet e përcaktuara për këtë pozicion, në kundërshtim me Ligjin nr. 10383, datë 24.2.2011 “Për sigurimin e detyrueshëm të kujdesit shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 19, pika 1. Gjithashtu në lidhje me këtë vendim u konstatua se thirrja e mbledhjes së KA është kryer nga sekretarja e KA, në kundërshtim me Ligjin nr. 10383, datë 24.2.2011 “Për sigurimin e detyrueshëm të kujdesit shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 18, pika 3.

Sipas procesverbalit të mbledhjes së KA të datës 04.09.2020 nr. 6546/1 prot., datë 04.09.2020, të nënshkruar nga të gjithë anëtarët e KA dhe sekretarja e KA, konstatohet se pas mbylljes së votimit, kryetari i KA znj. Ogerta Manastirliu është shprehur se: “Nga votimi i fshehtë rezulton se është votuar nga të 5 (anëtarët) pjesëmarrësit për znj. Elisa Bërziu”, por nga verifikimi i fletëve të votimit, konstatohet se rezultati i votimit përshin ndarje votash në 3, 1, 1 për të tre kandidatët e paraqitur. Pra nga 5 anëtarë të pranishëm, vetëm 3 prej tyre kanë votuar për znj. Elisa Bërziu, ndërsa 2 prej anëtarëve të cilët kanë votuar për kandidatët e tjerë, në procesverbal kanë shënuar se kanë votuar znj. Elisa Bërziu, duke mos paraqitur rezultatin real të votimit të KA, në kundërshtim me Ligjin nr. 8480, date 27.5.1999 “Për funksionimin e organeve kolegjiale të administratës shtetërore dhe enteve publike”, neni 16, pika 1. Nga rezultatet e fletëve të votimit konstatohet se znj. Elisa Bërziu është zgjedhur Drejtor i Përgjithshëm me 3 vota, nga 5 anëtar, pra është zgjedhur me 3/5 e të gjithë anëtarëve dhe jo me 2/3 e të gjithë anëtarëve (4 vota), në kundërshtim me Ligjin nr. 10383, datë 24.2.2011 “Për sigurimin e detyrueshëm të kujdesit shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 19, pika 2. Për pasojë, në zbatim të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i procedurave administrative i Republikës së

Shqipërisë”, neni 108/a/ii, emërimi i znj. Elisa Bërziu në pozicionin e Drejtorit të Përgjithshëm është akt absolutisht i pavlefshëm.

4-Mbi problematikat në administrimin e buxhetit të FSDKSH

- Nga ana e FSDKSH është financuar përgjatë vitit 2020 projekti i investimit për ngritjen e sistemit informatik të inspektimit të depove dhe farmacive, i cili nuk ka qenë i planifikuar si pjesë e PBA 2020-2022 dhe vlera e kontraktuar për këtë projekt është më e lartë se vlera e detajuar në fillim të vitit, duke ndërmarrë angazhime pa fonde buxhetore për një pjesë të fondeve të investimit dhe plotësisht të paplanifikuar për shërbimin e mirëmbajtjes.

- Nga auditimi mbi menaxhimin e buxhetit është konstatuar se megjithëse nuk financohen kërkesat buxhetore të spitaleve, krijohen rezerva buxhetore në programin e shërbimeve dytësore të cilat fillojnë të përdoren që në muajin Shkurt.

- Buxheti i sigurimeve shëndetësore gjatë vitit 2020 është pakësuar me 2 miliard lekë me VKM nr.249/2020 që ka përcaktuar përdorimin e fondit anti Covid të alokuar sipas aktit normativ në programe të tjera nga ato që financojnë programin e sigurimeve shëndetësore.

-Nga auditimi konstatohet se një pjesë e fondit rezervë anti Covid të alokuar në FSDKSH është përdorur për shlyerjen e detyrimeve për energji ujë dhe vendime gjyqësore për spitalet publike. Me VKA nr. 9 datë 28.07.2020 është miratuar shpërndarja e fondeve në shumën 521,580 mijë lekë (210 milion lekë për shpërblimet e personelit të COVID dhe pjesa tjetër për nevoja në artikullin 602). Pakësimi i rezervës së caktuar për covid është detajuar për tu përdorur për shpërblimin e personave të përfshirë në vijën e parë të luftimit të pandemisë si dhe për kërkesat e tjera të spitaleve në artikullin 602 (për transport pacientësh me dialize, energji, ujë, vendime gjyqësore si dhe shtesë fondi për Spitalin Gjirokastrë për realizimin në vazhdimësi të shërbimit të dializës)

- Nga auditimi është konstatuar se në dy raste, është miratuar buxheti për spitale me VKA pa pasur kërkesa buxhetore. Gjithashtu është konstatuar se miratohen me VKA rishpërndarje fondesh pas aktit normativ, vetëm 7 ditë para fundit të vitit buxhetor dhe në kundërshtim me afatin e përcaktuar për kryerjen e rishpërndarjeve pasi legjitimojnë tejkalimin e shpenzimeve buxhetore. Me VKA nr.20 datë 03.12.2020 është vendosur shpërndarja e fondeve nga rezerva e shërbimit spitalor për vitin 2020 duke shtuar buxhetin e spitaleve. Sipas tabelës shoqëruese të vendimit nr. 20 datë 03.12.2020 janë shtuar fonde në total për 209,358 mijë lekë (në artikujt 600,601 dhe 602) nga të cilat 113,000 mijë lekë për spitalin M. Geraldinë dhe spitalin Shefqet Ndroqi (në artikullin buxhetor 602), për të cilat nuk ka pasur propozim sipas listës bashkëlidhur projekt vendimit i cila ka qenë në shumën 96,896 mijë lekë (në artikujt 600,601).

- Gjatë vitit 2020, paketat e shërbimit të dializës janë paguar më shumë në dhënës privatë të shërbimit shëndetësor sesa në dhënësit publik, ndikuar kryesisht nga ndërprerja e dhënies së shërbimit në Spitalin Rajonal të Gjirokastrës. Nga auditimi konstatohet se pjesa më e madhe e shërbimeve të paketës së dializës janë kryer në spitale privatë në shumën 2,119 milion lekë përkundrajt 193 milion lekë të realizuar në spitalet publike. Në spitalet publike vlera më e madhe e realizuar i përgjigjet seancave të dializës të cilat janë realizuar në QSUT dhe Spitalin Gjirokastrë në shumën 192 milion lekë nga 226.7 milion lekë të realizuar një vit më parë. Nga auditimi konstatohet se gjatë vitit 2020, është miratuar buxheti fillestar për spitalin rajonal Gjirokastrë për kryerjen e paketës së dializës vetëm për tre muajt e parë të vitit sipas VKA nr.1 datë 06.02.2020. Spitali Rajonal Gjirokastrë (sipas relacionit shoqërues të projektvendimit të dosjes së VKA nr. 9 datë 28.07.2020) ka paraqitur kërkesë me

shkresën nr. 346/2 datë 05.05.2020 për shtesë fondi prej 32.2 milion lekë me qëllim realizimin në vazhdimësi të shërbimit të dializës, por me VKA nr. 9 është miratuar shtesë buxheti në shumën 16 milion lekë. Në datë 11.02.2020 me shkresë nr. 223/1 të FSDKSH është dërguar raporti i kontrollit në Drejtorinë Spitalore Gjirokastrë për shërbimin e dializës ku është kërkuar marrja e masave për zbatimin e rekomandimeve në drejtim të ofrimit të shërbimit sipas protokollit. Nga ana e Drejtorit të Përgjithshëm të FSDKSH është marrë vendim nr.1 datë 17.04.2020 (nr. prot. 2701) për lidhjen e kontratës ndërmjet FSDKSH dhe Spitali Amerikan dega Gjirokastrë për financimin e paketës së shërbimit shëndetësor të dializës. FSDKSH ka dërguar në MSHMS informacion mbi ofrimin e shërbimit mjekësor të paketës së dializës në Spitalin Rajonal Gjirokastrë ku ka referuar mangësi të evidentuara gjatë inspektimit të kryer si dhe ka referuar detyrat e lëna Drejtorisë së Spitalit Rajonal Gjirokastrë për marrjen e masave në kryerjen e të gjitha ekzaminimeve sipas protokollit mjekësor dhe përmirësimin e ambienteve fizike të qendrës së dializës. Konstatohet se në lidhje me këto kërkesa për kryerjen e investimeve nuk janë realizuar duke qenë se FSDKSH financon vetëm aktivitetin operativ të spitaleve, ndërkohë që investimet kryhen nga MSHMS. Në vijim me Urdhër nr. 450/1 datë 14.12.2020 nr. prot. 8723 FSDKSH datë 16.12.2020 “Mbi shërbimin e hemodializës në Spitalin Rajonal Gjirokastrë” nga MSHMS është urdhëruar mbyllje/pezullim të shërbimit të hemodializës në Spitalin Rajonal Gjirokastrë dhe sistemimi i pacientëve në spitalin jo publik të licencuar dhe kontraktuar në Gjirokastrë nga FSDKSH. Përsa më sipër konstatohet se nuk janë marrë masa për ofrimin e shërbimit në Spitalin Rajonal Gjirokastrë si pasojë e moskryerjes së investimeve dhe për rrjedhojë të gjithë pacientët janë dërguar për ofrimin e shërbimit në dhënës privatë të shërbimit shëndetësor, duke mos ezauruar plotësisht kapacitetet në dhënës publikë të shërbimit shëndetësor.

-Nga auditimi konstatohet se përgjatë vitit 2020 fondi rezervë i FSDKSH nuk është investuar në bono thesari. Nga auditimi konstatohet se me maturimin e bonove të thesarit të investuara në vitin 2019 të cilat janë maturuar në vitin 2020 nuk janë marrë masa për investimin e fondit rezervë në letra me vlerë të qeverisë shqiptare me qëllim rritjen e të ardhurave për financimin e shërbimeve shëndetësore që mbulon fondi. Mungesa e investimit të fondit rezervë në letra me vlerë përgjatë vitit 2020 është jo në përputhje me nenin 23 të VKM nr. 124 datë 05.03.2014 “Për miratimin e statutit të Fondit të Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

5- Mbi rimbursimin dhe disponibilitetin e barnave

- Në procedurat të ndjekura në monitorimin dhe verifikimin e disponibilitetit të barnave të rimbursuara në tregun farmaceutik, konstatohet se nuk janë ngritur grupe pune nga Drejtori i Përgjithshëm për verifikimin e disponibilitetit të barnave në rrjetin farmaceutik dhe spitalor brenda afateve bazuar në Udhëzimin nr. 16, datë 13.12.2019 “Për realizimin e monitorimit dhe verifikimit të disponibilitetit të barnave të rimbursuara në tregun farmaceutik” në periudhën e pandemisë;

-Nga verifikimi i disponibilitetit të barnave në tregun farmaceutik konstatohet se subjektet private e kanë lehtësisht të justifikueshme mungesën e barnave për arsye të kontratave të lidhura dhe udhëzimit të cilat vetëm nëpërmjet lajmërimit me email bën justifikimin e mungesës së barit në treg kështu: “Në lidhje me vetë deklaratimet ose lajmërimit paraprake nga Importuesit Farmaceutikë, pranë Fondit, në rastin kur janë konstatuar ose parashikuar mungesa të barit për periudha dhe sasi më të mëdha se një muaj, referuar kontratës tip, neni 6, pikat 2 dhe 3, si dhe Udhëzimit Nr. 16, “Për realizimin e monitorimit dhe verifikimit të disponibilitetit të barnave të rimbursuara në tregun farmaceutik”, pika 12. E gjithë kjo procedurë krijon mundësi dhe hapësirë ligjore për mos verifikimin e saktë të gjithë historikut të mungesës së barit në treg.

- Nga auditimi mbi detyrimet e spitalit për lëshimin e recetës me rimbursim nga mjekët specialistë të kontraktuar, për barnat me rimbursim që tregtohen në farmacinë e spitalit konstatohet se planifikimi i shpenzimeve të rimbursimit nuk është realizuar në bazë të kriterëve të përcaktuar në Kontratën tip “Për financimin e shërbimeve shëndetësore spitalore për vitin 2019 dhe 2020” dhe anekseve të tyre. Nga auditimi konstatohet se është tejkaluar plani i rimbursimit i përcaktuar nga mjekët e autorizuar sipas kontratave përkatëse, por duke ruajtur planin e rimbursimit në total. Janë shefat e shërbimit ata që në përgjithësi kanë shkelur apo tejkaluar tavanet e rimbursimit por në bazë të kontratës tip neni 8 pika 3 ata nuk mund të “penalizojnë vetveten”.

- Konstatohet se, në të gjitha analizat e shpenzimeve të rimbursimit sipas kategorive jepet vetëm rimbursimi faktik për secilën kategori dhe jo plani për secilën kategori. Drejtoritë Rajonale të FSDKSH nuk paraqesin analiza të thelluara për realizimin e shpenzimeve të rimbursimit, argumentet për faktorët rast pas rasti, ku të jenë të paraqitura në mënyrë të detajuar me emra mjekësh, farmaci, emra përfituesish, konsumi sipas barnave sipas llojeve, etj., gjë e cila do të jepte një panoramë më të qartë se ku janë shpenzimet më të mëdha dhe kush janë përfituesit e tyre e kush i ka realizuar ato për të bërë të mundur që nëpërmjet këtyre analizave situata në rastet e problematikave të përmirësohet duke shmangur shpenzimet e panevojshme ose abuzive.

4.2.9 Fondi për Pushtetin Vendor

Për vitin 2020, sipas tabelës së treguesve fiskalë të konsoliduar janë raportuar shpenzime të realizuara nga buxhetin vendor në shumën 51,627 milion lekë nga 53,285 milion lekë të planifikuara me Aktit Normativ nr.34, datë 16.12.2020, ose realizuar në masën 97%, me mos realizim në vlerën 1,658 milion lekë kundrejt planit të ndryshuar. Në krahasim me planin fillestar, shpenzimet e realizuara nga buxhetit vendor janë realizuar në masën 90%, me mos realizimin në vlerën 5,927 milion lekë.

Tabela: Planifikimi i shpenzimeve për buxhetin vendor dhe realizimi sipas tabelës së treguesve fiskal.

Në milion lekë

Emërtimi	Projekt Buxheti	Buxheti 2020	AN6	AN15	AN28	AN32	Fakt 2020	Dif.	%	Dif.	%
	1	2	3	4	5	6	7	7-6	7/9	7-2	7/2
II Shpenzime për Buxhetin Vendor	57,128	57,554	57,544	57,544	53,485	53,285	51,627	-1,658	97	-5,927	90
Granti nga buxheti i shtetit	25,614	26,040	26,040	26,040	26,040	26,110	33,386	7,276	127	7,346	128
Fond i pakushtëzuar	18,000	18,200	18,200	18,200	18,200	18,270					
Grant Specifik	7,614	7,840	7,840	7,800	7,840	7,840					
Shpenzime me financim të huaj	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	530	279	251	53	470	53
Buxheti vendor (të ardhurat e veta tatimore)	26,944	26,944	26,944	26,944	23,045	23,045	27,409	1,034	96.2	-3,105	90
Buxheti vendor (nga të ardhurat jo-tatimore)	2,900	2,900	2,900	2,900	2,800	2,800					
Taksa të ndara	670	670	670	670	600	530					

Burimi: MFE

Nga auditimi rezulton se pavarësisht se totali i shpenzime për buxhetin vendor është deklaruar në vlerën 51,267 milion lekë, referuar tabelës së treguesve fiskal për muajin dhjetor, totali i zërave që përbejnë shpenzimet e buxhetit vendor rezulton në vlerën 61,074 milion lekë, duke reflektuar diferencë në vlerën 9,447 milion lekë, vlerë e cila përfaqëson shpenzimet e realizuar nga buxheti vendor për Fondin e Rindërtimit. Rezulton se në tabelat mujore të treguesve Fiskal për periudhën Janar 2020 - Nëntor 2020 tek vlera totale e shpenzimeve të realizuara nga buxheti vendor është përfshirë edhe vlera e shpenzimeve të kryera nga Fondin i Rindërtimit. Vetëm në tabelën e treguesve fiskal përfundimtar (Dhjetor 2020), realizimet e shpenzimeve të kryera nga Fondi i Rindërtimit dalin si zë më vete në Tabelën e Treguesve Fiskal. Përfshirja e shpenzimeve të realizuar nga Fondi i Rindërtimit në një zë me shpenzimet e tjera, është jo në përputhje me Tabelën nr. 4 “Treguesit fiskal”, bashkëlidhur ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar.

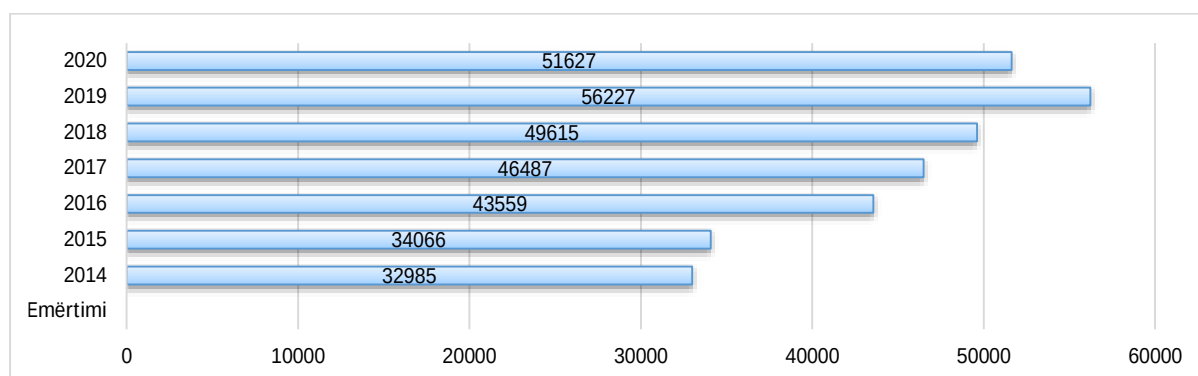
Trendi i realizimit të shpenzimeve të pushtetit vendor për 7 vjet rezulton si vijon:

Në milion lekë

Emërtimi	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Shpenzime të pushtetit vendor	32,985	34,066	43,559	46,487	49,615	56,227	51,627
Dif. nga viti i mëparshëm	3,198	1,081	9,493	2,928	3,128	6,612	-4,600
Dif. në % nga një vit më parë	110.70%	103.28%	128%	106.72%	106.73%	113%	92%

Burimi: MFE

Në mënyrë grafike, trendi i realizimit të shpenzimeve nga Pushteti Vendor paraqitet:

Burimi: MFE

Shpenzimet e pushtetit vendor për vitin 2020, janë ulur në vlerën 4,600 milion lekë ose 5% më pak krahasuar me vitin 2019, vit në të cilin shpenzimet e pushtetit vendor janë realizuar në vlerën 56,227 milion lekë.

Tabela në vijim paraqet shpenzimet sipas klasifikimit ekonomik ndër vite.

Në milion lekë

Shpenzimet e buxhetit vendor	Realizimi 2015	Realizimi 2016	Realizimi 2017	Realizimi 2018	Realizimi 2019	Realizimi 2020
Shpenzime Korrente	20,858	26,740	30,204	35,364	38,340	38,714
Personeli	10,870	15,906	19,118	20,730	21,835	22,390
Shpenzime operative dhe te mirëmbajtjes	9,277	9,988	10,132	13,486	14,966	15,168
Subvencione	126	106	142	127	180	152
Te tjera	585	740	812	1,021	1,359	1,001
Shpenzime Kapitale	13,208	16,819	16,283	14,251	17,887	12,912
Totali	34,066	43,559	46,487	49,615	56,227	51,626

Burimi: MFE

Për vitin 2020, shpenzimet korrent të buxhetit vendor janë realizuar në vlerën 38,714 milion lekë ndërsa shpenzimet kapitale janë realizuar në vlerën 12,912 milion lekë. Peshën më të madhe të shpenzimeve vendore gjatë vitit 2020 e zënë shpenzimet për paga dhe sigurime në vlerën 22,390 milion lekë ose 43% e totalit. Në raport me një vit më parë konstatohet që shpenzimet për investime kanë një rënie në vlerën 4,975 milion lekë ose në masën 28% ndërkohë që shpenzimet e personelit dhe ato operative kanë një rritje të lehtë përkatësisht me 555 milionë lekë dhe 202 milionë lekë krahasuar me shpenzimet e vitit 2019.

Mbi transfertat e pakushtëzuara

Transferta e pakushtëzuar janë fonde që ju jepen njësive të vetëqeverisjes vendore nga Buxheti i Shtetit për financimin e ushtrimit të funksioneve dhe kompetencave të tyre të përcaktuara me ligj. Transferta e pakushtëzuar ndahet ndërmjet bashkive dhe qarqeve ndahet sipas formulës që i bashkëlidhet si aneks ligjit të buxhetit vjetor.

Referuar tabelës 3 të ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020” si dhe shkresës nr. 24139, datë 26.12.2019 “Dërgohet transfertat e pakushtëzuar e përgjithshme dhe sektoriale, për vitin 2020”, vlera totale e transfertave të pakushtëzuar është 25,940 milion lekë nga të cilat transferat e pakushtëzuar për bashkitë është në vlerën 25,390 milion lekë dhe vlera e transfertave për qarqet është 500 milion lekë.

Në nenin 7 të ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020” përcaktohet se Fondi i Rindërtimit, i cili do përdoret për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019, shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi. Me aktin Normativ nr. 6, datë 21.03.2020 është ndryshuar neni 7 i ligjit të buxhetit të vitit 2020 dhe fondi i rindërtimi përveç se shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi do të shtojë edhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar të miratuar në tabelën 3.

Rezultoni se në fund të vitit 2020, bashkive u janë shtuar fonde në vlerën 14,909 milion lekë në formën e transfertave të pakushtëzuara për Fondin e Rindërtimit. Konkretisht Bashkisë Tiranë i janë shtuar fonde për Rindërtimin në formën e transfertës së pakushtëzuar në vlerën 5,920 milion lekë, bashkisë Shijak në vlerën 1,156 milion lekë, bashkisë Kavajë në vlerën 18 milion lekë, bashkisë Krujë në vlerën 1,056 milion lekë, bashkia Durrës në vlerën 4,950 milion lekë, bashkisë Lezhë në vlerën 542 milion lekë, bashkisë Kamëz në vlerën 18 milion lekë dhe bashkisë Kurbin në vlerën 1,249 milion lekë.

Mbi problematikat e konstatuara në raportimin e të ardhurave të pa përdorura nga njësitë e qeverisjes vendore të cilat trashëgohen në vitin buxhetor pasardhës.

Në vitin 2020, janë trashëguar fonde të papërdorura në vitin 2019, në vlerën 11,038 milion lekë nga të cilat 10,758 milion i përkasin bashkive dhe 280 milion qarqeve, konkretisht:

- Në kapitullin 1, “Çelje nga buxheti”, janë trashëguar fonde në vlerën 3,601 milion lekë, nga të cilat 3,395 milion lekë i përkasin bashkive dhe 206 milion qarqeve.
- Në kapitullin 5 dhe 6 “Të ardhurat e veta”, janë trashëguar fonde në vlerën 7,433 milion lekë, nga të cilat 7,359 milion lekë i përkasin bashkive dhe 74 milion qarqeve.
- Në kapitullin 2 janë trashëguar fonde në vlerën për 4 milion lekë nga të cilat 4 milion lekë i përkasin bashkive.

Të ardhurat e pa përdorura dhe të trashëguara për vitin 2021 për njësitë e vetëqeverisjes vendore, në total janë 19,910 milion lekë, të cilat përfaqësojnë 39% të të ardhurave totale faktike të vitit 2020 dhe konkretisht:

- Në kapitullin 01, “Çelje nga buxheti”, janë trashëguar fonde në vlerën 11,226 milion lekë, nga të cilat vlera 10,984 milion lekë i përket bashkive dhe 242 milion lekë qarqeve.
- Në kapitullin 5 dhe 6 “Të ardhurat e veta”, janë trashëguar fonde në vlerën 8,662 milion lekë, nga të cilat 8,561 milion lekë i përket bashkive dhe 101 milion lekë qarqeve.
- Në kapitullin 2 janë trashëguar fonde në vlerën për 23 milion lekë nga të cilat vlera 19.5 milion lekë i përket bashkive dhe 3.4 milion lekë qarqeve.

Rezulton në totalin e fondeve 19,910 të trashëguara për vitin 2021, është e përfshirë edhe vlera 6,524 milion lekë e cila i përket fondeve të papërdorura për rindërtimin. Konkretisht bashkia Tiranë ka trashëguar 3,766 milion lekë fonde për rindërtimin, bashkia Durrës 1,242 milion lekë, bashkia Kavajë 18 milion lekë, bashkia Krujë 301 milion lekë, bashkia Laç 674 milion lekë dhe bashkia Shijak ka trashëguar 357 milion lekë fonde të papërdorura për rindërtimin.

Bazuar në të dhënat e dërguar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë janë testuar vlera totale e të ardhurave që janë trashëguar për vitin 2021. Nga testimi i kryer rezulton se të ardhurat e trashëguara për vitin 2021 kanë diferencë me vlerën që duhet të ishte trashëguar realisht.

Tabela: Të ardhurat e papërdorura të trashëguara në vitin buxhetor 2021

në mijë lekë

Njësitë e qeverisjes vendore	Të ardhura të Trashëguara nga 2019	Total Ardhura (përfshirë edhe të ardhurat nga fondi i rindërtimit)	Total Shpenzime 2020 (përfshirë edhe shpenzimet nga fondi i rindërtimit)	Të ardhura të trashëguara për vitin 2021	Të ardhura që duhet trashëgoreshin për 2021	Diferenca
	1	2	3	4	5=1+2-3	6=4-5
61 Bashki + 12 Qarqe	11,038,785	60,069,729	60,011,543	19,910,368	16,096,971	3,813,397

Burimi: MFE

Në total për të gjitha njësitë e qeverisjes vendore janë trashëguar 19,910 milion lekë fonde për vitin 2021, ndërkohë sipas testeve të kryera nga grupi i auditimit për vitin 2021 duhet të ishin trashëguar 16,097 milion lekë, pra me diferencë në vlerën 3,813 milion lekë.

Në tabelën në vijim paraqiten njësitë e qeverisjes vendore të cilat kanë rezultojnë me diferencë me të madhe se 16,000 mijë lekë midis të ardhurave të trashëguara për vitin 2021 dhe të ardhurave të cilave duhet të ishin trashëguar. Nga grupi i auditimit është vendosur kufiri 16,000 mijë, sa totali i taksës vendore të ndikimit në infrastrukturës nga ndërtimet e reja dhe legalizimi, të cilat janë arkëtuar nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe më pas i janë transferuar njësisë të qeverisjes vendore, pasi Drejtoria e Financave Vendore nuk disponon të dhëna analitike për këto të ardhura.

Tabela: Diferenca midis të ardhurave të trashëguara dhe të ardhurat që duhet të ishin trashëguar në mijë lek

Njësitë e qeverisjes vendore	Të ardhura të Trashëguara nga 2019	Total të Ardhura (përfshirë edhe të ardhurat nga fondi i rindërtimit)	Total Shpenzime 2020 (përfshirë edhe shpenzimet nga fondi i rindërtimit)	Të ardhura të trashëguara për vitin 2021	Të ardhura që duhet trashëgoreshin për 2021	Diferenca
Bashkia Berat	69,105	837,794	837,964	123,204	68,934	54,270
Bashkia Bulqize	76,203	428,147	465,295	71,245	39,055	32,190
Bashkia Diber	64,780	721,582	729,750	89,281	56,612	32,669
Bashkia Divjake	60,647	402,281	442,204	47,203	20,724	26,479
Bashkia Durres	575,551	7,092,351	6,139,248	1,841,682	1,528,655	313,027
Bashkia Fier	342,174	1,549,537	1,598,302	410,293	293,409	116,884
Bashkia Gjirokastr	69,078	536,081	522,894	107,475	82,265	25,210
Bashkia Has	5,525	231,045	247,454	7,884	(10,883)	18,767
Bashkia Kamez	50,355	1,186,677	1,282,221	69,924	(45,188)	115,112
Bashkia Kavaja	202,072	704,073	709,819	315,836	196,326	119,510
Bashkia Korce	154,039	1,273,015	1,309,600	135,673	117,454	18,219
Bashkia Kruje	198,389	1,743,818	1,373,952	680,291	568,255	112,036
Bashkia Kucove	32,144	368,915	371,875	46,827	29,184	17,643
Bashkia Kukes	94,128	695,856	649,245	183,165	140,738	42,427
Bashkia Kurbin	59,521	1,662,649	989,442	1,074,616	732,727	341,889
Bashkia Lezhe	112,236	1,356,094	1,265,692	682,530	202,637	479,893
Bashkia Lushnje	61,097	1,017,856	1,070,272	72,006	8,681	63,325
Bashkia Maliq	41,517	533,997	556,927	41,690	18,587	23,103
Bashkia Mallakaster	89,185	371,491	382,622	100,883	78,054	22,829
Bashkia Mat	55,676	408,091	443,957	45,255	19,810	25,445
Bashkia Mirdite	24,902	392,155	413,161	26,255	3,897	22,358
Bashkia Patos	110,836	386,866	385,721	172,121	111,980	60,141
Bashkia Permet	56,543	224,071	238,349	59,978	42,265	17,713
Bashkia Pogradec	185,583	840,898	871,800	184,528	154,681	29,847
Bashkia Roskovec	15,582	337,868	370,336	41,872	(16,887)	58,759
Bashkia Sarande	229,878	631,238	643,461	248,674	217,656	31,018
Bashkia Shijak	84,265	1,491,251	1,146,804	558,901	428,712	130,189
Bashkia Skrapar	40,465	266,448	332,600	10,193	(25,687)	35,880
Bashkia Tepelene	907	188,529	199,299	63,017	(9,864)	72,881
Bashkia Tirana	4,977,346	23,409,408	0,374,410	8,954,898	8,012,345	942,553
Bashkia Tropoje	18,495	329,937	275,433	95,426	72,999	22,427
Bashkia Ura Vajgurore	44,081	343,990	372,693	42,395	15,378	27,017
Bashkia Vlore	178,189	1,587,079	1,657,248	186,776	108,021	78,755
Bashkia Vore	7,638	466,863	343,703	176,391	130,798	45,593
Qarku Durres-Durres	6,396	36,125	64,925	31,700	(22,404)	54,104
Qarku Elbasan-Elbasan	35,702	61,415	82,051	32,710	15,066	17,644
Qarku Korce	67,227	58,096	79,788	64,080	45,535	18,545
Qarku Vlore	61,931	44,424	69,329	60,887	37,027	23,860

Burimi: MFE

Nga analiza e të dhënave të paraqitura nga MFE mbi tepricën fillestare të vitit të të ardhurave të trashëguara dhe të ardhurat dhe shpenzimet e vitit sipas burimeve të financimit, konstatohet se nuk është paraqitur si burim financimi i vitit në ligjin fillestar të buxhetit, financimi i huaj për pushtetin vendor.

Mbi raportimin e Detyrimeve të Prapambetura të pushtetit vendor.

Në fund të vitit 2020, referuar raportit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë “Mbi zbatimin e buxhetit vjetor, situatën makroekonomike dhe fiskale” si dhe raportit vjetor “Financat publike

vendore, 2020”, stoku i detyrimeve të prapambetura për njësitë e vetëqeverisjes vendore në fund të muajit dhjetor 2020, është vlerësuar rreth 6,931 milion lekë. Sipas të dhënave të dërguara nga Drejtoria e Financave Vendore dhe tabelave bashkëlidhur raporteve të mësipërme stoku i detyrimeve të prapambetura në fund të vitit 2020, për 61 bashki dhe 12 qarqe rezultojnë të jetë rreth 7,059 milion lekë. Stokun më të lartë të detyrimeve e ka bashkia Tiranë në vlerën rreth 762 milion lekë ose në masën 11% të totalit të detyrimeve, bashkia Kavajë në vlerën rreth 728 milion lekë ose në masën 0.5% të totalit të detyrimeve, bashkia Vorë në vlerën rreth 703 milion lekë ose në masën 10.1% të totalit të detyrimeve dhe bashkia Pogradec në vlerën rreth 339 milion lekë ose në masën 4.9% të totalit të detyrimeve. Sa u përket qarqeve, stokun më të lartë të detyrimit e ka qarku Durrës në vlerën 63 milion lekë ose në masën 49.2% të totalit të detyrimeve të qarqeve, qarku Berat në vlerën 42 milion lekë ose në masën 32.9% dhe qarku Gjirokastrë në vlerën rreth 19 milion lekë ose në masën 14.6% të totalit të detyrimeve të qarqeve.

Në zbatim të Udhëzimit nr.8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme”, Udhëzimit nr.5, datë 27.02.2014 “Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”, Udhëzimit nr. 37, datë 06.10.2020 “Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të Njësive të Qeverisjes Vendore” si dhe Manualin udhëzues mbi regjistrimin, ngarkimi dhe postimin në sistem të detyrimeve të prapambetura, detyrimi duhet të regjistrohet “gjatë gjithë vitit financiar, menjëherë sapo institucioni buxhetor evidenton krijimin e një detyrimi të prapambetur”, në llogarinë 4864 detajuar sipas natyrës së detyrimit (investime, mallra etj). Në momentin e pagesës me dërgimin e dokumentacionit në Thesar, veprimi i parë i regjistruar në llogarinë 4864 stornohet, fatura regjistrohet për herë të parë si transaksion shpenzimi dhe më pas paguhet. Me qëllim vlerësimin e totalit të detyrimeve të prapambetura të regjistruara në këtë llogari për njësitë e vetëqeverisjes vendore, grupit të auditimit i është vënë në dispozicion nga Drejtoria e Thesarit llogaria 4864. Sipas të dhënave të thesarit në llogarinë 4864, totali i detyrimeve të prapambetura për njësitë e qeverisjes vendore është 7,212 milion lekë, duke reflektuar diferencë në vlerën 153 milion lekë me vlerën totale të detyrimeve të njësive të qeverisjes vendore të raportuar dhe publikuar nga Ministria e Financës dhe Ekonomisë.

Referuar të dhënave konstatohet se 5 bashki rezultojnë me diferencat midis detyrimeve të prapambetura të raportuar dhe llogarisë 486 të thesarit, konkretisht: Për bashkinë Krujë janë raportuar 50,030,364 lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në llogarinë 486 janë regjistruar detyrime të prapambetura në vlerën 203,044,407 lekë, me një diferencë në vlerën 153,014,043 lekë në krahasim me detyrime e raportuara. Nga testimet e kryera nga grupi i auditimit rezultojnë se diferenca në raportimin krijohet nga detyrimet e prapambetura të Ujësjellës- Kanalizime Krujë në vlerën 153,014,043 lekë. Për bashkinë Mirditë janë raportuar 66,946,220 lekë detyrime të prapambetura, ndërsa në llogarinë 486 janë regjistruar detyrime të prapambetura në vlerën 67,856,445 lekë, me një diferencë në vlerën 910,225 lekë në krahasim me detyrime e raportuara. Rezultojnë se diferenca në raportimin krijohet nga detyrimet e prapambetura të Ujësjellës- Kanalizime rrëshen në vlerën 910,225 lekë. Ndërsa për bashkitë Finiq, Kuçovë dhe Poliçan janë deklaruar më shumë detyrime të prapambetura se detyrimet e regjistruara në llogarinë e thesarit.

Mbi analizën e stokut të detyrimeve dhe të ardhurave të papërdorura të bashkive dhe qarqeve.

Nëse do të vlerësojmë situatën e stokut të detyrimeve të bashkive (6,931 milion lekë), përkundrajt të ardhurave të pa përdorura të cilat trashëgohen në vitin buxhetor pasardhës, të cilat referuar të dhënave të MFE-së janë në vlerën 19,562 milion lekë, konstatohet se, vlera e të ardhurave të pa

përdorura të cilat trashëgoohen, është afërsisht tre herë me e madhe se vlera e stokut të detyrimeve të prapambetura të deklaruara.

Tabela: Detyrimet e prapambetura dhe të ardhurat e trashëguara për bashkitë

Në lekë

Nr.	Bashkia	Të ardhura të trashëguara	Detyrimet e prapambetura të deklaruara	Diferenca (Të ardhura-Detyrime)	% e të ardhuve të trashëguar/detyrimet e prapambetura
1	Bashkia Vorë	176,391,691	702,614,675	(526,222,984)	25
2	Bashkia Kavajë	315,836,155	727,778,732	(411,942,577)	43
3	Bashkia Roskovec	27,286,687	302,205,765	(274,919,079)	9
4	Bashkia Kamëz	69,924,127	265,387,540	(195,463,413)	26
5	Bashkia Pogradec	184,527,574	338,732,136	(154,204,563)	54
6	Bashkia Kuçovë	46,827,201	156,296,332	(109,469,131)	30
7	Bashkia Poliçan	11,960,850	102,706,062	(90,745,212)	12
8	Bashkia Dibër	89,281,105	174,616,953	(85,335,848)	51
9	Bashkia Divjakë	47,203,680	130,213,660	(83,009,981)	36
10	Bashkia Belsh	45,911,604	128,223,586	(82,311,982)	36
11	Bashkia Ura Vajgurore	42,394,596	124,121,418	(81,726,822)	34
12	Bashkia Malësi e Madhe	147,697,080	223,903,558	(76,206,479)	66
13	Bashkia Cërrik	38,119,107	111,807,712	(73,688,605)	34
14	Bashkia Rrogozhinë	41,872,298	113,155,046	(71,282,748)	37
15	Bashkia Vlorë	186,775,756	256,613,638	(69,837,882)	73
16	Bashkia Lushnjë	72,006,393	134,782,276	(62,775,884)	53
17	Bashkia Selenicë	50,342,147	98,988,441	(48,646,294)	51
18	Bashkia Finiq	4,786,871	50,105,541	(45,318,670)	10
19	Bashkia Mirditë	26,254,593	66,946,220	(40,691,627)	39
20	Bashkia Delvinë	25,617,953	51,791,304	(26,173,351)	49
21	Bashkia Tropojë	95,426,018	119,330,457	(23,904,439)	80
22	Bashkia Memaliaj	2,353,360	24,289,514	(21,936,154)	10
23	Bashkia Berat	123,204,259	143,347,084	(20,142,825)	86
24	Bashkia Has	7,883,867	27,523,238	(19,639,371)	29
25	Bashkia Skrapar	10,192,759	29,593,578	(19,400,819)	34
26	Bashkia Peqin	18,647,510	32,329,740	(13,682,230)	58
27	Bashkia Konispol	3,255,024	13,578,979	(10,323,955)	24
28	Bashkia Klos	55,820,804	58,368,920	(2,548,116)	96
29	Bashkia Pukë	58,772,105	59,250,683	(478,578)	99
30	Bashkia Tepelenë	63,017,284	58,056,725	4,960,559	109
31	Bashkia Këlcyrë	8,576,812	0	8,576,812	0
32	Bashkia Libohovë	33,277,797	8,031,744	25,246,053	414
33	Bashkia Mat	45,255,316	19,924,791	25,330,525	227
34	Bashkia Pustec	27,405,485	1,437,029	25,968,456	1907
35	Bashkia Kolonjë	38,803,976	12,181,890	26,622,086	319
36	Bashkia Maliq	41,690,135	14,120,544	27,569,591	295
37	Bashkia Bulqizë	71,244,770	28,307,781	42,936,989	252
38	Bashkia Gramsh	63,449,538	19,677,446	43,772,092	322
39	Bashkia Dropull	46,421,697	0	46,421,697	0
40	Bashkia Librazhd	107,251,043	55,842,835	51,408,208	192
41	Bashkia Përmet	59,978,429	6,264,101	53,714,328	957
42	Bashkia Fushë-Arrëz	71,039,898	8,017,270	63,022,628	886
43	Bashkia Devoll	133,099,978	57,268,449	75,831,529	232
44	Bashkia Korçë	135,673,089	53,283,801	82,389,288	255
45	Bashkia Mallakastër	100,822,596	10,634,793	90,187,803	948
46	Bashkia Gjirokastër	107,475,306	3,316,775	104,158,531	3240
47	Bashkia Kukës	183,165,158	72,669,144	110,496,014	252
48	Bashkia Elbasan	267,552,938	153,924,425	113,628,513	174
49	Bashkia Prrerjas	133,705,353	16,204,679	117,500,674	825
50	Bashkia Vau i Dejës	148,916,263	7,842,860	141,073,403	1899
51	Bashkia Patos	172,121,440	0	172,121,440	0

52	Bashkia Sarandë	248,673,663	57,200,636	191,473,027	435
53	Bashkia Himarë	297,396,194	75,170,102	222,226,092	396
54	Bashkia Fier	410,292,606	88,453,666	321,838,940	464
55	Bashkia Lezhë	682,530,407	308,363,718	374,166,689	221
56	Bashkia Shijak	558,901,499	9,593,912	549,307,587	5826
57	Bashkia Krujë	680,290,552	50,030,364	630,260,188	1360
58	Bashkia Shkodër	726,681,251	3,199,930	723,481,321	22709
59	Bashkia Kurbin	1,074,615,585	15,797,046	1,058,818,539	6803
60	Bashkia Durrës	1,841,681,871	185,428,873	1,656,252,998	993
61	Bashkia Tiranë	8,954,898,072	761,791,637	8,193,106,434	1176
Totali		19,562,479,175	6,930,639,755	12,631,839,419	282

Burimi: MFE

Referuar tabelës së mësipërme konstatohet se për 32 bashki, vlerat e të ardhurave të papërdorura në fund të vitit 2020 dhe të trashëguara për vitin pasardhës rezultojnë më të larta se stoku i detyrimeve të prapambetura për këto bashki në fund të vitit 2020. Gjithashtu n.q.s. bashkitë të cilat në Raportin e Drejtorisë së Financave Vendore janë klasifikuar si bashki me probleme financiare dhe në vështirës financiare, do të kishin mundësi të përdorin të ardhurat e trashëguara për vitin 2021, stoku i detyrimeve të prapambetura do të ulej dhe mund të përmirësohej gjendja dhe statusi financiar i njësive të qeverisjes vendore.

Nëse do të vlerësonim situatën e stokut të detyrimeve të qarqeve (128 milion lekë), përkundrajt të ardhurave të pa përdorura të cilat trashëgohen në vitin buxhetor pasardhës, të cilat referuar të dhënave të MFE-së janë në vlerën 348 milion lekë, konstatohet se, vlera e të ardhurave të pa përdorura të cilat trashëgohen, është afërsisht 2.7 herë më e madhe se vlera e stokut të detyrimeve të prapambetura të deklaruara.

Në lekë

Nr.	Emërtimi	Të ardhura të trashëguara	Detyrimi i mbetur deri në dhjetor 2020	Diferenca
1	Qarku Berat	11,934,894	42,203,217	(30,268,322)
2	Qarku Dibër	32,898,273	-	-
3	Qarku Durrës	31,699,624	63,105,482	(31,405,857)
4	Qarku Elbasan	32,709,622	-	-
5	Qarku Fier	32,492,513	-	-
6	Qarku Gjirokastrë	15,522,959	18,738,568	(3,215,608)
7	Qarku Korçë	64,080,105	2,982,567	61,097,538
8	Qarku Kukës	12,134,005	-	-
9	Qarku Lezhë	9,803,532	-	-
10	Qarku Shkodër	35,721,339	-	-
11	Qarku Tiranë	8,004,388	-	-
12	Qarku Vlorë	60,887,512	1,274,000	59,613,512
Totali		347,888,769	128,303,834	

Burimi: MFE

Referuar tabelës së mësipërme konstatohet se për 2 qarqe konkretisht qarkun Korçë dhe Vlorë, vlerat e të ardhurave të papërdorura në fund të vitit 2020 dhe të trashëguara për vitin pasardhës rezultojnë më të larta se stoku i detyrimeve të prapambetura për këto dy qarqe në fund të vitit 2020.

Ligji për vetëqeverisjen vendore përcakton detyrimin për shpërndarjen e buxhetit për qeverisjen vendore në nivelin e 1 % të PBB. Nga ana tjetër në LOB dhe në Ligjin për vetëqeverisjen vendore përcaktohet e drejta e njësive të vetëqeverisjes vendore për mbartjen e fondeve të transfertës së pakushtëzuar së papërdorur në fund të vitit si dhe të fondeve të siguruar nga të ardhurat e veta të papërdorura në fund të vitit. Në këtë mënyrë, në çeljen e planit fillestar me ligjin e buxhetit të vitit rezulton se plani i detajuar për buxhetin vendor është në nivelin e 1% të PBB për pjesën e transfertës

së pakushtëzuar. Referuar analizës mbi të drejtën për të shpenzuar fondet e trashëguara, dhe nivelit të shpenzimeve të planifikuara për buxhetin vendor konstatohet se, edhe për këtë vit, nuk janë respektuar kërkesat e LOB dhe Ligjit për Vetëqeverisjen Vendore në lidhje me të drejtën e pushtetit vendor për të shpenzuar. Nga auditimi konstatohet se pjesa e transfertës së pakushtëzuar e papërdorur dhe pjesa e të ardhurave të veta të papërdorura në fund të vitit nuk janë të detajuara me ligjin fillestar të buxhetit. Kjo krijon kushtet që duke mos paraqitur planin përkatës ti rezervohet njësisë të vetëqeverisjes vendore e drejta për të shpenzuar. Në disa rast ky argument është i mbështetur edhe në faktin që shuma e mbartur e këtyre dy burimeve të financimit është e mjaftueshme jo vetëm për shlyerjen e detyrimeve, por edhe të ndërmarrjes së shpenzimeve të tjera. Mosrespektimi i përcaktimeve të bëra në ligjin integral të buxhetit dhe ligjin për njësitë e vetëqeverisjes vendore mund të sjellë alokimin e buxhetit drejt zërave të tjerë buxhetorë dhe në kompetencë përdorimi të autoriteteve të tjera vendimmarrëse të ndryshme nga njësitë e vetëqeverisjes vendore. Këto shpërndarje në thelb, jo vetëm krijojnë detyrime të prapambetura, por nga ana tjetër cenojnë parimet e autonomisë së pushtetit vendor. Rrjedhimisht edhe parimet mbi të cilat ngrihet sistemi buxhetor rezultojnë të mos jenë respektuar për këtë pjesë në buxhetin e shpërndarë për vitin 2020, duke siguruar më pak ndarje të barabartë të burimeve ndërmjet njësive të qeverisjes vendore si pjesë e transfertës së pakushtëzuar të papërdorur apo të të ardhurave të veta të papërdorura.

Huamarrja Vendore

Me qëllim mbulimin e nevojave për likuiditet për financimin e shpenzimeve kapitale, bashkitë ligjërisht mund të marrin hua afatshkurtër. Nga auditimi u konstatua se, për vitin 2020, asnjë bashki nuk rezultojnë të ketë marrë hua. Bazuar në të dhënat e publikuara në regjistrin e borxhit në fund të vitit 2020, rezultojnë se bashkitë Korçë, Pogradec, Vlorë, Elbasan dhe bashkia Lezhë kanë përfituar hua. Të gjitha hua-të e lartpërmendura janë kontraktuar në vitin 2010 dhe vitin 2014, me qëllim financimin e projekteve infrastrukturore. Në total, stoku i borxhit të qeverisjes vendore në fund të vitit 2020 rezultojnë të jetë rreth 432.1 milion lekë.

Tabela: Borxhi i pushtetit vendor

Në milion lekë

Huamarrësi	Huadhënësi	Shuma	Fillon	Mbaron	Stoku në fund 2020
Bashkia Korçë	Pro Credit	100	2010	2020	5.95
Bashkia Korçë	ISBA	200	2014	2024	98.97
Bashkia Pogradec	Pro Credit	113	2010	2020	0.56
Bashkia Vlorë	BKT	420	2010	2020	20.29
Bashkia Elbasan	BKT	800	2010	2020	277.45
Bashkia Lezhë	ISBA	107	2014	2023	28.90
Totali		1,755			432.1

Burimi: MFE

Mbi statusin e gjendjes financiare të njësive të vetëqeverisjes vendore.

Referuar ligjit nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore”, evidentohen katër nivele të ndryshme të rasteve të vështirësive financiare të njësive të vetëqeverisjes vendore.

1. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet me probleme financiare kur në një muaj të caktuar të vitit buxhetor konstatohen vonesa prej më shumë se 30 ditësh në likuidimin e detyrimeve financiare ndaj palëve të treta dhe kur detyrimet e konstatuara dhe të papaguara përbëjnë 15 për qind të shpenzimeve vjetore të miratuara.

2. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet në vështirësi financiare kur vonesat në likuidimin e detyrimeve financiare ndaj palëve të treta konstatohen edhe në muajin pasues të muajit të përcaktuar në pikën 2, të nenit 55, të këtij ligji, dhe vlera e stokut të detyrimeve të papaguara ndaj palëve të treta rritet progresivisht mbi nivelin prej 25 për qind të shpenzimeve vjetore të miratuara.

3. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet në vështirësi serioze financiare kur borxhet afatgjata dhe detyrimet e papaguara ndaj palëve të treta përbëjnë mbi 80 për qind të shpenzimeve vjetore të miratuara, konstatimin e situatës së vështirësisë serioze financiare, kryetari i njësisë së vetëqeverisjes vendore njofton menjëherë këshillin e njësisë dhe Ministrinë e Financave.

4. Njësia e vetëqeverisjes vendore konsiderohet në situatën e paaftësisë paguesve nëse nuk arrin të zbatojë planin e rehabilitimit financiar dhe/ose nëse raporti i borxheve afatgjata dhe detyrimeve të papaguara ndaj shpenzimeve vjetore të miratuara është më i lartë sesa 1.3.

Drejtoria e Financave Vendore në lidhje me statusin e gjendjes financiare të njësive të qeverisjes vendore ka hartuar Raportin mbi statusin e vështirësive financiare, ku është analizuar gjendja financiare e 58 bashkive, duke u bazuar në vetë deklarin e tyre. Ndërsa gjendja financiare e 5 bashkive, konkretisht bashkia Dropull, Konispol, Patos, Pustec dhe Rogozhinë nuk është analizuar pasi këto bashki nuk kanë vetë deklaruar statusin e tyre pranë Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. Sipas raportit të Drejtorisë të Financave Vendore 37 bashki klasifikohet pa probleme financiare, 11 bashkia klasifikohen me probleme financiare dhe 10 bashki klasifikohen në vështirësi financiare. Sipas këtij raporti bashkitë të cilat nuk kanë probleme financiar janë bashkia Shkodër, Gjirokastrë, Maliq, Shijak, Gramsh, Mallakastër, Vau i Dejës, Elbasan, Tiranë, Prrenjas, Kolonjë, Fier, Fushë Arrëz, Durrës, Mat, Përmet, Bulqizë, Krujë, Libohovë, Sarandë, Librazhd, Memaliaj, Skrapar, Malësi e Madhe, Devoll, Lushnjë, Pukë, Himarë, Vlorë, Has, Peqin, Berat, Korçë, Mirditë dhe Bashkia Kurbin. Në statusin me probleme financiare klasifikohen bashkitë Kamëz, Divjakë, Klos, Cërrik, Selenicë, Finiq, Tropojë, Delvinë, Kukës, Dimal dhe bashkia Dibër. Ndërsa sipas këtij raporti bashkitë në statusin vështirësi financiare klasifikohen bashkia Roskovec, Lezhë, Tepelenë, Këlcyrë, Besh, Pogradec, Kuçovë, Poliçan, Kavajë dhe bashkia Vorë.

Duke ju referuar kërkesave të Ligjit, dhe udhëzimit nr. 26, datë 27.09.2019 “Procedura për menaxhimin e vështirësive financiare për njësitë e vetëqeverisjes vendore” grupi i auditimit ka vlerësuar situatën financiare të Bashkive nga ku rezulton se stoku i detyrimeve (të prapambetura dhe afatshkurtra) deri në dhjetor të vitit 2020 për njësitë e vetëqeverisjes vendore sipas vlerësimit të KLSH-së dhe të dhënave të llogarisë 486 të thesarit është 7,084 milion lekë. Stoku i borxhit të qeverisjes vendore në fund të vitit 2020 rezulton të jetë rreth 432.1 milion lekë. Sipas të dhënave të MFE-së, totali i shpenzimeve të miratuara është në vlerën 68,955 milion lekë ndërsa totali i shpenzimeve faktike të njësive të qeverisjes vendore rezulton të jetë 50,991 milion lekë. Kundrejt totalit të shpenzimeve faktike të 61 bashkive, stoku i detyrimeve paraqitet në masën 14.7 % të totalit, ndërsa kundrejt shpenzimeve të miratuar stoku i detyrimeve është në masën 10.3%. Në vijim paraqitet gjendja financiare dhe statusi i vështirësive financiare sipas përcaktimeve të neneve 55, 56 dhe 57 të Ligjit nr. 68/2017 “Për financat e vetëqeverisjes vendore” sipas metodologjisë të vlerësuar nga grupi i auditimit.

Tabela: Statusi financiar i bashkive

Në lekë

Bashkia	Statusi i Vështirësisë	Shpenzime të miratuara 2020	Stoku i detyrimeve sipas llogarisë 486	Borxhi afatgjatë	Borxhi dhe Stoku 2020	Borxhi dhe Stoku / Shp	%
		1	2	3	4=2+3	5=4/1	
Dropull	Pa probleme financiare	166,741,146			-	0,0	0%
Kelcyrë		153,300,000	-		-	0,0	0%
Patos		385,721,190			-	0,000	0%
Shkodër		1,665,522,218	3,199,930		3,199,930	0,002	0,20%
Gjirokastrë		658,486,000	3,316,775		3,316,775	0,005	0,50%
Maliq		1,023,879,451	14,120,544		14,120,544	0,014	1,40%
Shijak		632,032,260	9,593,912		9,593,912	0,015	1,50%
Vau Dejës		504,793,235	7,842,860		7,842,860	0,016	1,60%
Gramsh		1,083,042,013	19,677,446		19,677,446	0,018	1,80%
Mallakastër		544,291,873	10,634,793		10,634,793	0,020	2%
Permet		315,618,000	6,264,101		6,264,101	0,020	2%
Pustec		66,282,638	1,437,029		1,437,029	0,022	2,20%
Kurbin		648,320,391	15,797,046		15,797,046	0,024	2,40%
Fushe-Arrëz		265,531,000	8,017,270		8,017,270	0,030	3%
Tiranë		23,635,768,506	761,791,637		761,791,637	0,032	2,20%
Prrenjas		464,490,772	16,204,679		16,204,679	0,035	3,50%
Kolonjë		345,191,753	12,181,890		12,181,890	0,035	3,50%
Fier		2,158,156,740	88,453,666		88,453,666	0,041	4,10%
Mat		469,303,692	19,924,791		19,924,791	0,042	4,20%
Bulqizë		550,210,000	28,307,781		28,307,781	0,051	5,10%
Durrës		3,576,968,000	185,428,873		185,428,873	0,052	5,20%
Libohovë		124,637,991	8,031,744		8,031,744	0,064	6,40%
Sarandë		879,725,000	57,200,636		57,200,636	0,065	6,50%
Skrapar		389,541,000	29,593,578		29,593,578	0,076	7,60%
Librazhd		672,505,422	55,842,835		55,842,835	0,083	8,30%
Korcë		1,902,145,665	53,283,801	104,924,815	158,208,616	0,083	8,30%
Memaliaj		264,834,000	24,289,514		24,289,514	0,092	9,20%
Peqin		351,989,870	32,329,740		32,329,740	0,092	9,20%
Konispol		144,810,283	13,578,979		13,578,979	0,094	9,40%
Devoll		599,177,683	57,268,449		57,268,449	0,096	9,60%
Kukës		748,534,719	72,622,344		72,622,344	0,097	9,70%
Roskovec		1,117,884,174	113,155,046		113,155,046	0,101	10,10 %
Lushnjë		1,319,017,000	134,782,276		134,782,276	0,102	10,32 %
Has		249,428,000	27,523,238		27,523,238	0,110	11%
Himarë		620,360,000	75,170,102		75,170,102	0,121	12,10 %
Berat		1,134,802,740	143,347,084		143,347,084	0,126	12,60 %

Vlorë		2,181,644,000	256,613,638	20,288,927	276,902,565	0,127	12,70 %
Mirditë		464,581,289	67,856,445		67,856,445	0,146	14,60 %
Elbasan		2,758,882,651	153,924,425	277,445,838	431,370,263	0,156	15,60 %
Kamëz		1,652,289,531	265,387,540		265,387,540	0,161	16,10 %
Klos		346,983,212	58,368,920		58,368,920	0,168	16,80 %
Pukë	Probleme Financiare	333,167,000	59,250,683		59,250,683	0,178	17,80 %
Finiq		272,709,871	49,605,541		49,605,541	0,182	18,20 %
Selenicë		534,915,435	98,988,441		98,988,441	0,185	18,50 %
Divjakë		674,512,000	130,213,660		130,213,660	0,193	19,30 %
Krujë		965,385,116	203,044,407		203,044,407	0,210	21%
Delvinë		229,862,870	51,791,304		51,791,304	0,225	22,50 %
UraVajgurore		526,938,670	124,121,418		124,121,418	0,236	23,60 %
Cërrik		431,319,107	111,807,712		111,807,712	0,259	25,90 %
Lezhë		1,288,080,500	308,363,718	28,904,870	337,268,588	0,262	26,20 %
Pogradec		1,232,115,369	338,732,136	561,349	339,293,485	0,275	27,50 %
Tepelene	Vështirësi financiare	207,403,000	58,056,725		58,056,725	0,280	28%
Kucovë		511,012,291	156,296,332		156,296,332	0,306	30,60 %
Dibër		526,938,670	174,616,953		174,616,953	0,331	33,10 %
Tropojë		337,647,000	119,330,457		119,330,457	0,353	35,30 %
Malesi e Madhe		602,440,194	223,903,558		223,903,558	0,372	37,20 %
Belsh		329,295,670	128,223,586		128,223,586	0,389	38,90 %
Polican		217,145,807	102,281,203		102,281,203	0,471	47,10 %
Kavajë		1,100,850,732	727,778,732		727,778,732	0,661	66,10 %
Rogozhinë		455,574,097	302,205,765		302,205,765	0,663	66,30 %
Vorë		939,859,324	702,614,675		702,614,675	0,748	74,80 %

Burimi: MFE

Në statusin “Pa probleme Financiare”, stoku i detyrimeve sipas vlerësimit të KLSH-së dhe borxhit afatgjatë përfaqëson nën 15% të shpenzimeve të miratuar, në të cilin përfshihen 38 bashki.

Në statusin “Probleme Financiare”, stoku i detyrimeve sipas vlerësimit të KLSH-së dhe borxhi afatgjatë përfaqëson mbi 15% deri në 25% të shpenzimeve të miratuara, në të cilin përfshihen 10 bashki.

Në statusin “Vështirësi financiare”, stoku i detyrimeve sipas vlerësimeve të KLSH, llogarisë 486 të thesarit dhe borxhit afatgjatë përfaqëson mbi 25% deri më 80% të shpenzimeve të miratuara, në të cilin përfshihen 13 bashki.

Nga auditimi rezulton se në Raportin e hartuar nga Drejtoria e Financave Vendore për statusin e vështirësive të financave vendore, nuk është analizuar gjendja financiare për 61 bashki por për 58 bashki. Nuk është përfshirë në llogaritjen e gjendjes financiare vlera e borxhit afatgjatë që kanë bashkitë. Në llogaritjen e gjendjes financiare raporti është hartuar duke u bazuar në vetë deklarin e bashkive në lidhje me detyrimet e prapambetura dhe jo në vlerën e detyrimeve të kontabilizuara dhe të raportuar në llogarinë 486 të thesari. Edhe këtë vit konstatohet se ka diferenca midis detyrimeve

të prapambetura të vetë deklaruara dhe detyrimeve të prapambetura të kontablizuar dhe të raportuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

KLSH, bazuar në testimet e kryera konstaton se më problematike paraqitet gjendja dhe situata financiare për bashkinë Kavajë dhe për bashkinë Vorë. Bashkia Kavajë gjatë vitit 2020 ka planifikuar të shpenzojë 1,110,851 mijë lekë, ndërkohë që realizimi faktik është në vlerën 709,819 mijë lekë ose 64% dhe detyrimet e prapambetura vlerësohen të jenë të paktën 767,705 mijë lekë. N.q.s. gjendja financiare e bashkisë Kavajë do të vlerësohej mbi bazën e shpenzimeve faktike të realizuara, raporti i detyrimeve të prapambetura me shpenzimet faktike do të ishte rreth 120,5% dhe kjo bashki do të klasifikohet me probleme serioze financiare.

Gjithashtu, bashkia Vorë gjatë vitit 2020 ka planifikuar të shpenzojë 939,859 mijë lekë, ndërkohë që realizimi faktik është në vlerën 343,703 mijë lekë ose 37% dhe detyrimet e prapambetura vlerësohen të jenë të paktën 702,600 mijë lekë. N.q.s. gjendja financiare e bashkisë Vorë do të vlerësohej mbi bazën e shpenzimeve faktike të realizuara, raporti i detyrimeve të prapambetura me shpenzimet faktike do të ishte rreth 204% dhe kjo bashki do të klasifikohet pa aftësi pagesve.

Mbi administrimin e shpenzimeve të buxhetit nga njësitë e vetqeverisjes vendore nga auditimet e zhvilluara nga KLSH në këto njësi.

Për buxhetin e vitit 2020, janë realizuar 28 auditime për pushtetit vendor, nga të cilat 16 bashki. Në përfundim të punës audituese, janë konstatuar parregullsi dhe shkelje të dispozitave ligjore në fuqi, keqmenaxhim të fondeve publike, me pasojë dëm ekonomik në fushën e shpenzimeve buxhetore në vlerën 31,808 mijë lekë, prej së cilës vlera 26,739 mijë lekë për shkelje të procedurave të prokurimit në kualifikimin/skualifikimin e padrejtë të operatorëve ekonomikë dhe vlera 3,541 mijë lekë, nga mos zbatimi i rregullave në fushën e ndërtimit, kolauditimit dhe marrjes në dorëzim të punimeve të ndërtimit. Punime të pakryera por të likuiduara nga buxheti i njësisë vendore, kryesisht janë konstatuara në Bashkitë Pogradec në vlerën 1,389 mijë lekë, Peqin në vlerën 882 mijë lekë, Konispol në vlerën 372 mijë lekë, Kuçovë në vlerën 27 mijë lekë, Sarandë në vlerën 509 mijë lekë, Kukës në vlerën 221 mijë lekë dhe Tepelenë në vlerën 141 mijë lekë. Për shpenzimet, peshën kryesore të dëmit ekonomik e përbënë fusha e prokurimit publik, në të cilën drejtimet kryesore të shkeljeve të konstatuara janë si vijon:

Në fazën e vlerësimit të ofertave nga KVO, gjatë auditimit të procedurave të prokurimit publik të vitit 2019 janë konstatuar shkelje në lidhje me parregullsi në vlerësimin dhe kualifikimin e operatorëve ekonomik, në përzgjedhjen e operatorëve fitues, duke kualifikuar operatorë ekonomik të cilët nuk plotësojnë kriteret e vendosura në dokumentet standarde të tenderit, apo duke s'kualifikuar ofertën ekonomike me vlerën më të ulët, e cila plotëson kriteret e dokumenteve standarde të tenderit etj. (Shkelje të nenet 46 dhe 55, si dhe neni 73 i VKM nr. 797, datë 29.12.2017 "Për disa ndryshime dhe shtesa në vendimin nr. 914, datë 29.12.2014, të këshillit të ministrave," për miratimin e rregullave të prokurimit publik" si dhe në mos përfundimin në afat të kontratave të punimeve, në kundërshtim me Udhëzimin nr. 3, datë 15.2.2011 "Për mbikëqyrjen dhe kolaudimin e punimeve të ndërtimit" me pasojë dëm ekonomik në vlerën 14,111 mijë lekë.

Në fazën e mbikëqyrjes dhe zbatimit të kontratave të punimeve, janë konstatuar 12 shkelje, të cilat kryesisht janë të karakterit mos zbatim i kushteve të kontratës për likuidim të zërave të punimeve të pakryera në fakt, kryerje të zërave të punimeve jo sipas kushteve të përcaktuara në kontratë, duke shpenzuar më pak se situacioni i paguar, mos zbatim i kërkesave të manualeve teknike të ndërtimit

etj, me pasojë dëm ekonomik në vlerën 13,385 mijë lekë. Punime të pakryera por të likuiduara nga buxheti i njësisë vendore, kryesisht janë konstatuara në bashkitë Sarandë në vlerën 2,305 mijë lekë, Himarë në vlerën 4,108 mijë lekë, Finiq në vlerën 4,412 mijë lekë, Divjakë në vlerën 1,733 mijë lekë, Maliq në vlerën 988 mijë lekë, Dibër në vlerën 2,215 mijë lekë, etj. Në fushën e shpenzimeve për pagat e punonjësve, është konstatuar një dëm ekonomik në vlerën 524 mijë lekë, si vlera të paguar tepër.

4.2.10 Mbi Problematikat e Shpenzimeve Buxhetore në auditimet e KLSH në Institucione Qendrore

Në fushën e bujqësisë dhe zhvillimit rural, nga auditimi në AZHBR konstatuam:

- Për projektin “Our Oën Expedition”, Gjirokastrë, Nivicë, subjekti kishte kryer vetëm investimin sipas zërave të përcaktuara në kontratën në vlerë investimi të pranuar 22,339.32 mijë lekë dhe masa e mbështetjes financiare 10,000 mijë lekë, por objekti ishte i papërfunduar dhe nuk zhvillonte aktivitet, duke mos realizuar objektivin për të cilin këto fonde janë lëvruar. Shkak për sa më sipër, ka qenë edhe mospërfshirja në kontratë e elementeve të investimit (si p.sh. mobilim, dyer, dritare etj.), të domosdoshëm për finalizimin e tij dhe fillim e aktivitetit si agroturizim. Në këto kushte, vlera e financuar nga AZHBR prej 10,000 mijë lekë nuk është përdorur me ekonomikitet, efektivitet dhe efikasitet, pasi objekti ende nuk ka përfunduar dhe nuk zhvillon aktivitetin e tij, në kundërshtim me kontratën dhe planin e biznesit.

- Mos kryerja e tërheqjes së shumës prej 8,486.11 Euro dhe 107,885.92 USD të cilat kanë qenë detyrime ndaj AHZBR, edhe pse aktualisht këto fonde janë gjendje dhe mund të tërhiqen nga Shteti Shqiptar dhe si rezultat subjekti vijon të kontraktohet si debitor ndaj institucionit;

- AZHBR-ja trashëgon në mënyrë të vazhdueshme debitorë të cilët në total deri më 31.12.2018 janë në vlerën 2,058,454 mijë lekë, ku pjesën më të madhe e zënë debitorët e linjave të viteve 2005-2009, me një borxh të mbartur në vlerën 1,032,644 mijë lekë që i përket linjave të vitit 2005 dhe një vlerë prej 169,388 mijë lekë që i përket linjave të vitit 2009.

Në fushën e burimeve natyrore, nga auditimi tematik në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, konkretisht për projektin e hartuar për HEC Madhesh dhe Hec Traja konstatuam se: ky projekt nuk ka parashikuar asnjë vadije për zonën, por vetëm prurje ekologjike; Institucionet përgjegjëse të përfshira në proces deklarojnë se nuk ka pasur kërkesa për vadije, ndërkohë që bazuar në evidenca paraqiten nevojat e vazhdueshme për vadije drejtuar Njësisë Administrative Ulëz dhe prefekturës së Qarkut Lezhë; nuk rezulton të ketë asnjë publikim për dëgjuesin publik në HEC Madhesh dhe HEC Traja¹, në kundërshtim me VKM nr. 247 datë. 30.04.2014 “Për përcaktimin e rregullave, të kërkesave e të procedurave për informim dhe përfshirjen e publikut në vendimmarrjen mjedisore”, kreu 1 pika 1;

Në Entin Rregullator të Ujit konstatuam problematika që lidhen me: mos miratimin nga ERRU dhe si pasojë mos pajisjen me aktet e nevojshme higjeno-sanitare për të gjithë zonat e shërbimit, duke ndikuar në vonesa të procedurave të licencimit dhe të garancisë së sigurisë së shëndetit publik; shoqëritë e Ujësjellës-Kanalizimeve, duke mos e pasur këtë licencë deri në momentin e marrjes së saj zhvillojnë aktivitetin normal të tyre, duke mbartur kështu, riskun e kontaminimit të rrjeteve shpërndarëse të ujësjellësit; dosjet e procedurave të licencimit të personave fizik e juridik, si dhe dosjet e përcaktimit të çmimeve dhe tarifave të shitjes me pakicë dhe shumicë të ujit të përdorur dhe trajtimi të tyre nuk janë të inventarizuara dhe të arkivuara, në përputhje me ligjin nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për Arkivat; Dosjet personale të nëpunësve nuk janë inventarizuar, administruar me indeks të veçantë, sipas VKM Nr. 117, datë 05.03.2014 “Për përmbajtjen, procedurën dhe

administrimin e dosjeve të personelit e të regjistrimit qendror të personelit”, Formati Standard nr.17, ku evidentohen shkresat e fashikujt në veçanti si dhe pasqyrimi kronologjik i numrit të fletëve në dosje.

Në fushën e arsimit, nga auditimi në Drejtorinë Rajonale të Arsimit Parauniversitar (DRAP) Durrës, konstatojmë se: Riorganizimi i strukturave për arsimin parauniversitar ka qenë një proces i ngadaltë, me efekte financiare dhe problematika në dorëzimin e detyrës, i cili ende nuk ka konkluduar në plotësimin e vakancave dhe emërimin e stafit sipas akteve ligjore në fuqi (konkretisht 98% e stafit të DRAP Durrës, dhe 12 ZVAP-ve nën juridiksionin e saj, vijon të jetë i komanduar, duke nisur që prej Drejtorit të DRAP Durrës e deri tek punonjësit e ZVAP-ve); Megjithatë linjat hierarkike institucionale janë thelluar, duke u zgjeruar vertikalisht me krijimin e DPAP, DRAP dhe ZVAP, nga strukturat përkatëse të përfshira në proces, nuk është siguruar orientimi, monitorimi dhe shqyrtimi efektiv i aktivitetit të strukturave vendimmarrëse në zbatim të misionit për ofrimin dhe sigurimin e shërbimit arsimor cilësor në të gjitha institucionet arsimore të sistemit parauniversitar; në procedurat për përzgjedhjen e drejtuesve të IPAP (institucione të arsimit parauniversitar – shkollat) janë identifikuar parregullsi të shumta, të shkaktuara kryesisht nga kuadri ligjor dhe rregullator i pa harmonizuar, si: VKM nr. 99 datë 27.02.2019 dhe Udhëzimi nr 2, datë 28.01.2020, në kundërshtim me Ligjin 69/2012, i ndryshuar; Urdhri i nxjerrë nga DPAP në kundërshtim me Ligjin 69/2012, i ndryshuar dhe Udhëzimin nr. 2, datë 28.01.2020 i ndryshuar etj.; Procesi i përzgjedhjes së drejtuesve të IPAP (shkollave), është cenuar si rezultat i mungesës së analizimit të zbatueshmërisë nga DPAP dhe DRAP, të kriterëve që duhet të plotësojnë kandidatët për drejtor, si dhe nga një planifikim i dobët, i cili nuk ka siguruar zbatimin e akteve nënligjore mbi pjesëmarrësit në mbledhjet e komisionit; Në 20 nga 32 procedura konkurrimi të hapura për pozicionin drejtor në Shpalljen 1, kriteri i domosdoshëm për kandidatët, për të qenë i certifikuar nga shkolla e drejtorëve, nuk është trajtuar si i tillë nga komisionet e vlerësimit dhe nga DRAP Durrës (konstatuar në 4 nga 5 raste, në të cilat kanë përfunduar procedurat dhe janë shpallur fitues); Roli i ZVAP-eve në shqyrtimin e procedurave të ndjekura nga komisionet nuk ka qenë i unifikuar, si dhe janë vërejtur raste, ku në të njëjtin ZVAP është vepruar me dy standarde; Për shkak se dokumentacionet e procedurave të konkurrimit nuk përmbajnë elementët e nevojshëm sipas normave tekniko profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor, nuk garantohej siguri dhe vërtetësi lidhur me proceset e kryera. Nga auditimi i ushtruar në këtë institucion janë konstatuar pasaktësi të shifrave të raportuara sa i takon detyrimeve të prapambetura të 12 ZVAP-eve nën juridiksionin e DRAP Durrës deri më datë 31.08.2020, të cilat janë raportuar 8,595 mijë lekë më pak nga vlera e tyre reale që ka rezultuar pas verifikimit në vend në disa ZVAP.

- Në Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, në lidhje mbi procedurat, kriteret e ndjekura për njohjen dhe njësimin e certifikatave, diplomave, gradave shkencore dhe titujve akademikë, të fituara jashtë vendit, konstatojmë krijimin e strukturave për njësimin e certifikatave, diplomave e gradave shkencore, pa siguruar detyra funksionale juridike, deri diku të mbivendosura, në kundërshtim, në kundërshtim me kuadrin ligjor dhe rregullativ në fuqi; ka munguar një kuadër rregullator i mirëfilltë mbi të cilin të kryhet vlerësimi i titujve shkencorë, i cili deri më tani është kryer me komisione ad hoc; ka munguar një kriter mbi afatet/kohën e procedurave që ndjek komisioni ad hoc për shqyrtimin e dokumentacionit deri në vendimarrje, që ka sjellë tej zgjatje të procedurave deri në disa muaj.

Në fushën e sigurisë së brendshme, nga auditimi në Ministrinë e Brendshme konstatojmë se:

(i) Vendimarrja për tjetërsimin e pronës shtetërore – godina e QSHAMT-së, që ka implikuar kosto financiare në buxhetin e shtetit, si dhe ka prekur direkt aktivitetin e njësive është kryer në mungesë të analizës së detajuar të shkaqeve dhe relacioneve kosto-përfitim, nga grupe të posaçëm vlerësimi, duke

mbartur risqe të një proces vendimmarrjeje jo transparente, dhe jo ligjore. Gjithashtu, ndryshimi i destinacionit të fondeve të rindërtimit në vlerën prej 275,000 mijë lekë dhe përdorimi i tyre për qëllime të tjera që nuk kanë lidhje me dëmtimet e tërmetit (si në rastin e godinës së QSHAMT-së e konstatuar më herët si e amortizuar), është kryer në kundërshtim me ligjin nr. 97/2019 “Për miratimin e aktit normativ, me fuqinë e ligjit, nr. 9, datë 16.12.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për përballimin e pasojave të fatkeqësisë natyrore”;

(ii) Për projektin e investimit me objekt “Studim Projektim për disa projekte tip objekte të Policisë së Shtetit”, u konstatua keq llogaritje e kostove të ndërtimit dhe rrjedhimisht edhe kostove të projektimit të cilat kanë krijuar një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit;

(iii) Për projektin me objekt “Blerje pajisje armatimi për Prokurorinë e Posaçme të Luftës kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar dhe Byronë Kombëtare të Hetimit”, u konstatua llogaritja të pa mirë argumentuara të fondit limit të cilat kanë shkaktuar një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit;

(iv) Procedura e prokurimit “Blerje mobilje për Byronë Kombëtare të Hetimit (BKH) dhe Strukturës së Posaçme Antikorrupsion (SPAK)” në vlerën për 73,728 mijë lekë, nuk është realizuar nga Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP), në kundërshtim me VKM-në nr. 82 datë 14.02.2018 “Për ngarkimin e Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara për kryerjen e procedurave të prokurimit publik, në emër dhe për llogari të kryeministrit, ministrive dhe institucioneve të varësisë, për disa mallra dhe shërbime” e ndryshuar pika 1 dhe 1/4;

(v) Nga auditimi i projektit me objekt “Përshtatja e mjediseve të punës për prokurorinë e Posaçme të Luftës kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar dhe Byronë Kombëtare të Hetimit, si dhe sigurimi i mjeteve dhe pajisjeve të nevojshme për funksionimin e tyre”, rezultoi shkelje e disiplinës buxhetore për shkak të marrjes së angazhimeve për vlerën 467,569 mijë lekë përtej kufirit të miratuar të fondeve buxhetore si dhe përtej datës së përcaktuar me ligj për marrjen e angazhimeve, veprime këto në kundërshtim me Ligjin nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë, ndryshuar, neni 50 dhe 51. Konstatohet se ky projekt është likuiduar në vitin 2020;

(vi) Nga auditimi i të ardhurave dytësore si dhe në mbështetje të ISSAI 1610 “Përdorimi i punës së audituesit të brendshëm”, u konstatua se, nga strukturat drejtuese nuk është marrë asnjë masë në lidhje me konstatimin e Drejtorisë së Auditit të Brendshëm, për sa i takon arkëtimin të të ardhurave dytësore në vlerën për 16,411 mijë lekë nga kompania koncensionare ALEAT.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve, konstatuam thyerje të kontrolleve të brendshme, si pasojë e: mos ngritjes së strukturave të dedikuara për monitorimin e kontratave; mosparashikimi si detyrime kontraktore për operatorët ekonomikë (OE), të disa elementeve si targat e automjeteve, certifikatat e ushqimore, kushtet e transportit me qëllim ruajtjen e sigurisë ushqimore; edhe pse nuk kanë plotësuar kriteret e veçanta të vendosura në DST, KVO-të kanë shpallur fitues OE, në kundërshtim me rregullat e prokurimit publik, duke shkaktuar risk për shpenzime, pa ekonomikitet, eficientë dhe efektivitet. Gjithashtu është konstatuar mbivendosje të strukturave në DPB pasi në bazë të Urdhri i Kryeministrit nr.49, datë 16.04.2015 “Për miratimin e Strukturës e të Organikës së Drejtorisë së Përgjithshme të Burgjeve dhe sistemit të institucioneve në varësi të saj”, nuk është shfuqizuar me hyrjen në fuqi të Urdhrit nr.58, datë 24.04.2017 “Për miratimin e Strukturës e të Organikës së Drejtorisë së Përgjithshme të Burgjeve dhe sistemit të institucioneve në varësi të saj” si dhe mos përditësim i rregullores së brendshme e cila nuk reflekton strukturën por edhe kërkesat e ligjit për menaxhimin financiar dhe kontrollin;

Janë konstatuar kushte të papërshtatshme për magazinimin e medikamenteve, keq menaxhim i skadencave të tyre, përdorimin e ilaçeve të skaduara, por edhe të medikamenteve të dala jashtë përdorimit nga FDA, EMA dhe Agjencia Kombëtare e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore, siç është rasti i barit Ranitidinë, duke rrezikuar kështu shëndetin e pacientëve;

Gjithashtu, është konstatuar menaxhim joefektiv i fondeve publike për likuidime të vendimeve gjyqësore në shumën totale 19,147 mijë lekë dhe dëm ekonomik prej 1,021 mijë lekë prej pagesës së tarifës përmbartimore.

Nga auditimi i ushtruar në këtë institucion për periudhën janar – gusht 2020, janë konstatuar likuidimi i 89 faturave në vlerën totale prej 459,463 mijë lekë, në tejkalim të afatit të parashikuar ligjor prej 30 ditësh, duke implikuar risqe për krijimin e detyrimeve të reja (të prapambetura).

Në fushën e shëndetësisë, nga auditimi në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale konstatuam se:

(i) MSHMS, për furnizime me mallra anti Covid, ka vijuar me procedura prokurimi të drejtpërdrejta dhe nuk i është referuar Ligjit nr. 9643, dt. 20.11.2006 “Për prokurimin publik” i ndryshuar, Neni 33, dhe VKM nr. 914, dt. 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar neni 36, “Procedura me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës” pika 2/c,” edhe pse plotësohen të gjitha kushtet një nevojë ekstreme, të shkaktuar nga ngjarje të paparashikuara, e që nuk i ngarkohen autoritetit kontraktor;

(ii) Kontratat, produkte të VKM nr.203, datë 26.02.2020 “Për procedurat që përdoren për lidhjen e kontratave që diktohen nga interesa thelbësore të shtetit” i ndryshuar, janë miratuar me VKM respektive, duke filluar nga 7 ditë deri në 10 dhjetë ditë më vonë nga data e lidhjes së kontratës duke bërë që të humbas “faktori kohë”, i cili është baza për përdorimin e procedurës që përdoret për lidhjen e kontratave që diktohen nga interesa thelbësore të shteti;

(iii) VKM nr. 203 nuk ka përcaktuar përkufizimin e gjendjes, rrethanave, apo rasteve kur kemi të bëjmë me “interesa thelbësorë të shtetit” por këto rrethana i ka lënë rast pas rasti në vlerësim të autoriteteve kontraktore. Pra, në kushtet kur termi “interesa thelbësorë të shtetit” nuk ka gjetur një rregullim ligjor, ngelet një situatë e paqartë, e pa përkufizuar dhe në vlerësimin subjektiv të çdo autoriteti duke rritur riskun për arbitraritet;

(iv) VKM nr. 203, datë 26.02.2020 i ndryshuar, pika IV-2 “Procedura e drejtpërdrejte” dhe pika V, nuk ka të përcaktuar: mënyrën e përlogaritjes së fondit limit;

(v) Si pasojë e procedurave të përzgjedhura si dhe vakumeve ligjore të VKM nr. 203 datë 26.02.2020, disa procedura rezultuan jo efektive, duke mos siguruar pajisjet mjekësore e domosdoshme për situatën Covid 19 (siç janë respiratorët), apo duke sjellë dështimin e disa procedurave¹⁰;

(vi) Komisioni i Vlerësimit (KV), në dy procedura¹¹, ka negociuar afatet e lëvrimit të mallit, në kundërshtim me afatet e përcaktuara në dokumentacionin “Ftesë për ofertë”, duke denatruar

10 “Blerje Barna Anti Covid -19” ndarë në 10 Lote , me fond limit total 36,812,915 lekë; dhe “Trajtimi dhe asgjësimi i mbetjeve që dalin nga shërbimi ku marrin trajtim pacientët me Covid-19”, me fond limit në vlerën prej 3,144,150 lekë pa TVSh.

11 “Furnizim vendosje respiratorë me dy modalitete për adultë dhe moshë pediatrike për COVID-19” me fond limit 129,727,371 lekë pa tvsh, dhe Blerje kite për laboratorin mikrobiologjik për diagnozën

njëkohësisht edhe nevojën për përzgjedhjen e “procedurës së drejtpërdrejtë”, përzgjedhur kjo nga KV dhe miratuar nga Titullari i autoritetit kontraktor. Përzgjedhja e “procedurës së drejtpërdrejtë”, në kushtet kur afatet për lëvrimin e mallit rezultojnë të realizueshme edhe me procedura të tjera prokurimi, ka denaturuar “konceptin e emergjencës” ndaj nevojës për materialet për Covid-19;

(vii) Si pasojë e furnizimit të vonuar dhe/ose mos furnizimit për kontratën me objekt “Furnizim vendosje respiratorë me dy modalitete për adulte dhe moshe pediatrike për Covid -19”, janë konstatuar të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit nga moslogaritja e penaliteteve dhe mos mbajtja e sigurimit të kontratës në shumën 15,378.96 mijë leke;

(viii) Si pasojë e furnizimit të vonuar janë konstatuar të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit nga moslogaritja e penaliteteve në shumën 1,807.23 mijë lekë për kontratat me objekt: Blerje materiale për mbrojtje personale (MMP) për Covid-19”; Spostimi i sistemit të dializës nga Pediatria e Specialiteteve tek godina e Spitalit Infektiv (Shërbimi i Alergologjisë, për pacientët dializantë të prekur me Covid-19”; “Blerje kite dhe reagent të përshtatshëm për të përdorur në pajisje Maglum 800 ose ekuivalent në QSUT dhe blerje e materialeve të emergjencës për kryerjen e analizave diagnostikuese për Covid-19”; dhe “Blerje kite dhe materiale konsumi për biologjinë molekulare për ISHP;

(ix) Për procedurën e prokurimit me objekt: “Blerje monitor pacienti për masat anti Covid-19” për të cilin është lidhur kontrata me nr. 2587/6, datë 17.06.2020 dhe vlerë 54,905 mijë lekë pa TVSh, rezultoi se janë trajtuar si devijime të vogla, ndryshimet në karakteristika të mallit të cilat në fakt nuk janë të tilla referuar ligjit të Prokurimit Publik, duke ndryshuar materialisht specifikimet për monitorët (konkretisht parashikimi në DST: (1) i një rezolucioni më të lartë i cili më pas rezulton të jetë pranuar më i vogël, duke u trajtuar si “devijim i vogël”; dhe (2) i ndërfaqes së integruar të protokollit DIAP, e cila më pas rezulton të jetë ndryshuar dhe pranuar në HL7, trajtuar si “devijim i vogël”); si edhe duke shkelur parimin e barazisë, duke i vendosur OE-të në pozita jo të barabarta përgjatë fazës së përgatitjes së ofertave dhe si pasojë edhe gjatë vlerësimit të ofertës;

Nga auditimi i ushtruar në këtë institucion janë konstatuar problematika mbi detyrimet e prapambetura si më poshtë:

- nënvlerësim i raportimit të detyrimeve të prapambetura të shlyera me 3.6 herë më pak;
- mos respektim i radhës së pagesës ku është konstatuar thyerje e saj në 5 nga 19 raste, si dhe mungesë transparence në planifikimin e shlyerjes së detyrimeve të prapambetura, pasi nuk është publikuar nga institucioni grafiku i shlyerjes së tyre;
- tejkalim i afatit 30 ditore të kryerjes së pagesave në 347 pagesa nga 1510 pagesa në total, në vlerën 874,836 mijë lekë ose 23% e totalit;
- tejkalim të afatit 5 ditore të regjistrimit në SIFQ të kontratave në 62 kontrata nga 64 kontrata në total ose 97% e rasteve.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”, konstatuam se:

(i) QSUNT ka zhvilluar procedurat e prokurimit me objekt “Për ofrimin e shërbimit të lavanderisë dhe hotelerisë...” me fond 418,101.706 mijë lekë për periudhën 22.08.2019-30.03.2021 (data e

seriologjike, të përshtatshme për pajisjen MAGLUM 800 ose ekuivalent në QSUT dhe blerje e materialeve të emergjencës për kryerjen e analizave diagnostikuese për COVID-19 në ISHP”e ndarë në 4 Lote, me fond limit në vlerën prej 29,008,273 lekë.

përfundimit të periudhës së audituar) me procedurë “Negocim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, procedurë e cila është jotransparente dhe ka kufizuar konkurrencën;

(ii) Nga auditimi i zbatimit të kontratave të furnizimit të oksigjenit, janë konstatuar se në 95 raste për vlerën totale 225,231.736 mijë lekë, origjina e barit të furnizuar ndryshonte nga origjina e deklaruar në ofertën e OE;

(iii) Në 2 procedura prokurimi për barnat e sëmundjes Gaucher është konstatuar përlllogaritje e sasisë së prokuruar bazuar në buxhetin historik të QSUNT e jo në kërkesat reale të Shërbimit të Pediatriisë së Specialiteteve për këto barna, duke krijuar mangësi në trajtimin e pacientëve aktual dhe duke lënë pa trajtim 4 pacientë të diagnostikuar rishtas në vitin 2020;

(iv) Në procedurën e prokurimit “Blerje bari velaglucerase alfa 400 UI (VPRIV ose ekuivalent) për Shërbimin e Pediatriisë së Specialiteteve në QSUNT për vitin 2020 – 2021 (për 12 muaj)”, për vitin 2020 është konstatuar përdorim i kriterit në pikën 2.3 “Kapaciteti teknik” të DST “bar i paregjistruar në RSH” në kundërshtim me ligjin nr. 105/2014 “Për barnat dhe shërbimin farmaceutik”, i ndryshuar;

(v) Në procedurën e prokurimit me objekt “Blerje bari velaglucerase alfa 400 UI (VPRIV ose ekuivalent) për shërbimin e Pediatriisë së Specialiteteve në QSUNT për vitin 2020 – 2021 (për 12 muaj)”, për vitin 2020 është konstatuar diferencë me 355.86 Euro/flakon më pak midis çmimit CIF të miratuar nga MSHMS dhe atij të përcjellë po nga MSHMS në QSUNT;

(vi) Në procedurën e prokurimit me objekt “Shërbimi i pastrimit të ambienteve të jashtme QSUNT” u konstatua se dokumentacioni i ndjekjes e zbatimit të kontratës nuk është në përputhje me kriteret ligjore, duke shkaktuar menaxhim jo eficient të fondeve në vlerën 3,079.8 mijë lekë;

(vii) Në monitorimin e kontratës për Shërbimin e ushqimit dhe shpërndarjes u konstatua se përgjegjësitë e specialistit dietolog janë mbuluar nga Sektori i Monitorimit të Shërbimeve të Kontraktuara, pasi nuk ka në strukturë asnjë nëpunës që mund të zëvendësojë kompetencat e specialistit dietolog, duke e bërë monitorimin e kësaj kontrate të paplotë;

(viii) Në planifikimin e kryer për shpenzimet për barna dhe materiale mjekësore është konstatuar stok i barnave të skaduara në vlerën 19,648 mijë lekë si pasojë e mangësive në planifikim; uljes së konsumit për barna dhe materiale mjekësore në pavione për shkak të uljes së shtrimeve nga pandemia e COVID; mos përfshirjes në DST e kriterit për tërheqjen nga OE të barnave me konsum të ulët etj., vlerë kjo që përbën një shpenzim jo efektiv për buxhetin e shteti;

(ix) Janë konstatuar raste të tejkalimit të afateve të lëvrimin të kontratës; si dhe

(x) raste ku kanë mbetur pa përdorur materiale mjekësore në vlerën 20,554.32 mijë lekë, si pasojë e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës të personave të caktuar për kryerjen e veprimeve me koncensionarin, vlerë e cila përbën përdorim të fondeve publike pa eficiencë dhe efektivitet, me impakt potencial dëm ekonomik në buxhetin e shtetit.

Gjithashtu, është konstatuar, menaxhim jo efektiv i fondeve buxhetore në vlerën totale prej 23,292 mijë lekë, vlerë e stokut të materialeve laboratorike gjendje në Farmacinë Qendrore të QSUNT të papërdorura dhe të pashpërndara, i krijuar si rrjedhojë e zbatimit të marrëveshjes koncesionare për shërbimin laboratorik në këtë institucion; në planifikimin e buxhetit për barna dhe materiale mjekimi është konstatuar menaxhim jo efektiv i fondeve publike në vlerën 19,648 mijë lekë, stok barnash të skaduara, i krijuar si pasojë e një planifikimi të gabuar të nevojave për barna në QSUNT; si dhe nga

likuidimi i vendimeve gjyqësore të formës së prerë është konstatuar menaxhim jo efektiv i fondeve buxhetore në vlerën 1,151 mijë lekë.

Në spitalin psikiatrik Vlorë. Për periudhën nën auditim ky subjekt ka rezultuar me të meta dhe mangësi në paraqitjen në kontabilitet të shpenzimeve për vendimet gjyqësore të formës së prerë pasi nuk janë njohur në kontabilitet sipas parimit të të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara. Sipërfaqet e trojeve në llogarinë 210 si dhe vlerat e tyre në vitin 2019 dhe 2020 nuk janë regjistruar në bilancin kontabël dhe janë evidentuar për vlerën 0 lekë. Gjithashtu, janë konstatuar dëm ekonomik për buxhetin e shtetit si vlerë e përfituar padrejtësisht për “Shërbime për pastrim të ambientit të brendshme” të cilat janë dhanë me qira; nga mbivendosja e kontratës së Shërbimit Evadim i mbetjeje urbane & Shërbim pastrim gjelbërimi; nga mos rakordimi mbi shpenzimet me karburantin në fletë udhëtimet e shoferëve dhe sistemit elektronik të kartave të karburantit dhe shpenzim pa ekonomikitet, eficientë dhe efektivitet në vlerën 2,548,200 lekë.

Në spitalin Rajonal Durrës. Nga evidencat e marra mbi veprimtarinë e Spitalit Rajonal Durrës rezultuan parregullshmëri në zbatimin e procedurave të prokurimit publik, shpenzime pagash, zvarritjen e çështjeve gjyqësore, mos-garantimin e zbatimit të plotë të vendimeve, mos-marrjen e masave për pjesëmarrjen në proceset për njohjen e vendimeve gjyqësore, mungesën e një analize paraprake përpara nisjes së këtyre procedurave, etj. Konkretisht:

- Në lidhje me proceset gjyqësore në të cilat shoqëria është palë, nga dokumentacioni i vënë në dispozicion konstatohet se për vitin 2020 janë humbur 3 çështje gjyqësore në Gjykatën e Apelit, me vlerën 2,818,410 lekë. Kjo vlerë është paguar si dëmshpërblim për ndërprerje të paligjshme të marrëdhënieve të punës e cila konsiderohet efektit financiar negativ për buxhetin e shoqërisë.

- Në procedurat e prokurimit janë marrë në dorëzim mallra pa verifikuar plotësimin e kushtit të skandencës, në vlerën 1,794,360 lekë.

Nga vendime të organeve drejtuese, për rritjen e pagesës së personelit mjekësor jo në koherencë dhe jo të argumentuar, në kundërshtim me nenet e Kodit të Punës, ka ardhur një efekt financiar negativ për periudhën 2020 në vlerën 7,500,613 lekë.

Nga shumat e mësipërm, është marrë për tu Raportuar në Buxhetin e 2020 vetëm vlera prej 2,818,410 lekë.

Në spitalin Universitar të Traumës. Në lidhje me shpërblimet e personelit mjekësor, specialistë të shëndetit publik që merren me epidemiologjinë, infermierë dhe specialistë të shërbimit laboratorik, të angazhuar në diagnostikimin dhe trajtimin mjekësor të personave të prekur nga infeksioni i shkaktuar nga COVID- 19”, Urdhri i Ministrit të Mbrojtjes nr. 1643, datë 24.12.2020, protokolluar në SUT me nr. 2465, datë 30.12.2020 “Për dhënien e shpërblimit dhe miratimin e listës emërore të përfituesve, përfshirë ditët e angazhimit dhe diagnostikimin dhe trajtimin e personave të prekur nga COVID-19”. Që nga marsi 2020 që ka dalë VKM nr. 207/2020, ky urdhër është dërguar nga Ministria e Mbrojtjes me nr. 7035/1 prot., datë 24.12.2020, protokolluar në SUT me nr. 2465, datë 30.12.2020, pra 9-muaj me vonesë, duke krijuar një situatë të pa qartë për administratën e SUT, për shpërblimin e mjekëve, pasi mjekët e të njëjtit spital për vonesën 9-muaj të urdhrin të Ministrit të Mbrojtjes, janë vënë në një standard të dyfishtë, mjekët civil të shpërblehen, ndërsa ushtarakët jo.

Nga mos zbatimi i specifikimeve teknike të kontratave në marrëveshjen kuadër “Për kryerjen e shërbimit të lavanterisë dhe hotelerisë për një periudhë 48 mujore” në vlerën 199,290 mijë lekë pa TVSH, viti 2020, për periudhën tetor 2020 deri më mars 2021 operatori ekonomik “Sanitary Cleaning”

Shpk, ka përfituar padrejtësisht vlerën 3,536,421 lekë, duke krijuar në këtë mënyrë dëm ekonomik në të njëjtën vlerë.

Në spitalin rajonal Vlorë. Nga evidencat e marra mbi veprimtarinë e Spitalit Rajonal Vlorë rezultoi se:

Institucioni për periudhën nën auditim paraqet të meta dhe mangësi në disa prej drejtimeve të veprimtarisë të cilat lidhen kryesisht me veprimet dhe mosveprimet e administratës së Spitalit nga të cilat janë konstatuar dëm ekonomike në vlerën prej 990,722 lekë dhe efekt financiar negativ në vlerën 198,853,808 lekë. Efektet e mësipërme konstatohen kryesisht në zbatimin e procedurave të prokurimit publik, mos ndërmarrja e veprimeve për të shmangur çështjet gjyqësore dhe mos likuidimi në kohë i tyre, mos ndjeka me rigorozitet e zbatimit të kontratave, mungesat e raportimeve periodike, etj.

Në spitalin universitar Shefqet Ndroqi Tiranë. Për periudhën nën auditim subjekti ka rezultuar me të meta dhe mangësi në disa prej drejtimeve të veprimtarisë të cilat lidhen cilësisht e kryesisht me mbajtjen e sistemit të kontabilitetit, hartimit dhe plotësimit të gjurmës së auditimit, regjistrin e aktiveve që ka në pronësi apo posedim, me kërkesat që duhet të përmbajë ky regjistër, për pagesat e detyrimeve kontraktore për barna, pajisje mjekësore, shërbime të ndryshme. Në procedurat e blerjeve me vlera të vogla u konstatuan mangësi në hartimin e termave të referencës, duke e bërë të paargumentuar hartimin e fondit limit dhe për pasojë ofertimin e marrë nga operatorë të tregut. Problematika janë konstatuar në zbatimin e dispozitave ligjore për strukturën organizative, marrëdhëniet e punës dhe pagave ka rezultuar se në listë pagesat nuk reflektohet në kohë reale përmbushja e vjetërsisë duke krijuar diferenca në nivelet e pagave të punonjësve, ekzistenca e dy standardeve në mënyrën e trajtimit të punonjësve me gradë shkencore. Gjithashtu në zbatimin e kontratës F.V makineri pajisje për sistemin e kondicionimit në ambientet e spitalit, u konstatuan mangësi në zërat llamarina, tuba si në pjesën sasiore ashtu dhe në atë cilësore sipas parametrave të kërkuara me vlerë 9,954,000 lekë, dëm ekonomik për institucionin. Në procesin e dhënies së shpërblimeve Covid për punonjësit nuk ishte bërë diferencimi i tyre nga punonjësit që kontribuonin direkt me pacientët, por kishte gjithë përfshirje, mangësi në procedurat e shërbimeve për ngrohje, prokurime, oksigjen dhe instrumente mjekësore duke pasur si efekt financiar negativ vlerën 50,159,149 lekë.

Në spitalin rajonal Shkodër u konstatuan shpenzime pa efektivitet në procedurat e prokurimit në shumën 8,310,000 lekë, në krijimin e stokut të barnave në shumën 11,116,722 lekë si dhe në rritje e shpenzimeve operative kryesisht për energjinë elektike dhe ujin e konsumuar dhe mungesën e arkëtimit të të ardhurave nga përdorimi i ambientit nga koncesionari SaniService në shumën 3,719.000 lekë. Gjithashtu efekte negative u konstatuan edhe për shkak të pushimeve të pajustificuara nga puna të punonjësve, te cilët do të përfitojnë 2,299,192 lekë nga buxheti i shtetit mbi bazën e vendimeve gjyqësore, etj.

Në fushën e infrastrukturës nga auditimi në ARSSH është konstatuar se nga auditimi i dokumentacionit të procedurës së prokurimit me objekt “Largimi i inerteve të rrugës provizore dhe kthimi i bregut të liqenit në gjendjen e mëparshme në aksin Lin-Pogradec”, u konstatua se nëse kriteret do të vendoseshin të mirë argumentuara në përputhje me LPP dhe Vendimin e Këshillit të Ministrave për prokurimin publik, ARSSH do të shpenzonte një shumë 2,479 mijë lekë pa TVSh më pak e cila konsiderohet efekt negativ financiar për buxhetin e shtetit (si diferencë e ofertës fituese 13,166 mijë lekë me ofertën më të ulët 10,688 mijë lekë).

Në procedurën e ndjekur për krijimin e bazës së të dhënave gjyqësore/regjistrat të të dhënave gjyqësore dhe ekzekutimit të detyrimeve monetare nga ana e kësaj njësie të qeverisjes së përgjithshme në llogari të thesarit, u konstatua se në lidhje me vendimet gjyqësore të formës së prerë të ekzekutuara dhe të pa ekzekutuara nga ARRSH për periudhën 2016-2020, referuar sistemit të dokumentacionit të vënë në dispozicion, vendimeve gjyqësore në pritje për ekzekutim në shtator 2020 janë në vlerën 655,768 mijë lekë, që përbëjnë efekte ekonomik negativ për Buxhetin e Shtetit. Vetëm shuma prej 131,154 mijë lekë është përfshirë në Raportin për Buxhetin si shpenzim i kryer në 2020.

Nga veprimet bankare për likuidimin e detyrimeve kontraktuale për kontratën Nr. 1 562/5 Prot. datë 04.04.2018 me objekt “Menaxhim e mirëmbajtja e shpenzimeve të operimit të Tunelit të Kërrabës” u konstatua se, vlera prej 1,124 mijë lekë, për sasinë 8,937 litra të karburantit të situacionuar është likuiduar si e pa bazuar në dokumentacion justifikues, vlerë për të cilën nga KLSH është konsideruar si shpenzim pa ekonomicitet, efikasitet dhe efektivitet për buxhetin e shtetit. Nga shuma e mësipërme, vetëm shuma prej 450 mijë lekë është përfshirë në Raportin për Buxhetin si shpenzim i kryer në 2020.

Nga auditimi i të dhënave në lidhje me projektin e investimit “Instalimi i Sistemit Ëeb Gis” në vlerën për 45.2 milion lekë me bashkimin e operatorëve ekonomik “Geo Consulting” ShPK dhe “Invent” ShPK, sipas Aneksit “Shërbimet dhe Grafiku i realizimit” të kontratës, instalimi dhe mirëmbajtja e këtij sistemi duhet të kishte përfunduar në të gjithë komponentët e tij me datën 20 Qershor 2020, pasi “Krijimi dhe instalimi i sistemit” sipas pikës nr. 2 të grafikut, duhet të përfundonte brenda 6 muajsh, (pra më 20 maj 2016) dhe mirëmbajtja për 4 vite (20 qershor 2016 deri 20 qershor 2020). Në vijim u konstatua se nga Qershori 2016 deri në Tetor 2020 nuk është finalizuar qëllimi i këtij projekti investimi, për më tepër që prej 4 vitesh është kryer mirëmbajtja e këtij sistemi, por nuk ka një inventar përfundimtar të digjitalizuar të rrugëve të kolauduara dhe marrë në dorëzim në sistemin Ëeb Gis. Për sa më lart kemi një përdorim pa ekonomicitet, efikasitet dhe eficiencë të fondeve në vlerën 45,2 milion lekë. Vetëm shuma prej 11,300 mijë lekë është përfshirë në Raportin për Buxhetin si shpenzim i kryer në 2020.

Në Ministrinë e Financës dhe Ekonomisë është konstatuar se, kërkesa për rialokim fondesh për shpenzimet operative të Aparatit të MFE-së bëhet nga Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe miratimi bëhet po nga Sekretari i Përgjithshëm. Pra si kërkesa për shtesë apo pakësim fondi ashtu edhe miratimi i kësaj kërkesë bëhet nga i njëjti nëpunës duke lënë të kuptohet për një konflikt në dukje interesi në ushtrimin e funksioneve publike. Nëpunësi i Parë Autorizues ushtron njëkohësisht edhe funksionet e Nëpunësit Autorizues të Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, duke rezultuar në mbivendosje të kompetencave ku i njëjti nëpunës i lartë i administratës publike është përgjegjës për kërkesën, miratimin, raportimin dhe kontrollin si dhe mbivendosje në sistemet e kontrollit si pasojë e dy roleve të përqendruara tek një person. Këto veprime janë në kundërshtim me nenin 19 të ligjit nr.9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar ku citohet se “Për Ministrinë e Financave, nëpunësi i parë autorizues emëron një punonjës të nivelit të lartë të administratës publike si nëpunës autorizues”. Nga auditimi i sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë rezultoi se nuk janë implementuar plotësisht kërkesat e ligjit 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, për arsye se: nuk janë përcaktuar rregulla për ruajtjen e informacionit elektronik, dokumentimin dhe qarkullimin e dokumenteve, lëvizjen, përdorimin dhe arkivimin e tyre; për periudhën objekt auditimi institucioni ka funksionuar me rregullore të brendshme të pa azhurnuar duke qenë se struktura dhe organika e institucionit ka pësuar ndryshime; nuk është hartuar Kodi Etik; nuk ka një strategji të riskut dhe identifikim të tij sipas nenit 21 të ligjit dhe nuk ka

hartuar strategjinë për menaxhimin e riskut; nuk është ngritur grupi i menaxhimit strategjik duke mos kryer takimet periodike; njësia ka hartuar dhe dërguar deklaratën dhe raportin vjetor për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm dhe pyetësin pa informacionin e drejtorive vartëse, megjithëse në Raportin Vjetor mbi Funkcionimin e Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme për vitin 2020 të përgatitur nga Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, Ministria e Financës dhe Ekonomisë paraqitet me pikë maksimale.

4.2.11 Mbi administrimin e fondeve për pandeminë Covid-19

Nga auditimi në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale MSHMS, sa i takon fondeve buxhetore të akorduara për përballimin e situatës së emergjencës së krijuar nga pandemia Covid – 19 është konstatuar si më poshtë:

- Për përballimin e situatës së shkaktuar nga pandemia Covid-19, Aparati MSHMS-së ka përfituar 2,447,440.47 mijë lekë, prej të cilave 476,105.8 mijë lekë nga Fondi Rezervë i shtetit, 1,800,000 mijë lekë nga Fondi Anti-Covid dhe 171,334.67 mijë lekë donacione;
- Ka një numër të konsiderueshëm rialokimesh për periudhën maj - dhjetor 2020, ku ndër të tjera projektet e çelura për investime në kuadër të përballimit të situatës së shkaktuar nga pandemia Covid 19, kanë ndryshuar 3 herë gjatë kësaj periudhe;
- Ndryshim destinacioni të fondeve të akorduara për Covid – 19 në vlerën 16,751 mijë lekë, të cilat janë përdorur për shlyerjen e detyrimeve të kontratave ose projekteve të mëparshme, ku më konkretisht vlera prej 15,791 mijë lekë për shlyerje detyrimesh për blerje pajisjesh kompjuterike, dhe vlera prej 960 mijë lekë përdorur për blerje pajisjesh kompjuterike planifikuar në PBA 2020 – 2022, pra përpara fillimit të pandemisë;
- MSHMS, për furnizime me mallra anti-Covid, ka vijuar me procedura prokurimi të drejtpërdrejta dhe nuk i është referuar ligjit nr. 9643, dt. 20.11.2006 “Për prokurimin publik” i ndryshuar, neni 33, dhe VKM nr. 914, dt. 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik” i ndryshuar neni 36, “Procedura me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës” pika 2/c,” edhe pse plotësohen të gjitha kushtet një nevojë ekstreme, të shkaktuar nga ngjarje të paparashikuara, e që nuk i ngarkohen autoritetit kontraktor;
- Kontratat, produkte të VKM nr.203, datë 26.02.2020 “Për procedurat që përdoren për lidhjen e kontratave që diktohen nga interesa thelbësore të shtetit” i ndryshuar, janë miratuar me VKM respektive, duke filluar nga 7 ditë deri në 10 dhjetë ditë më vonë nga data e lidhjes së kontratës duke bërë që të humbas “faktori kohë”, i cili është baza për përdorimin e procedurës që përdoret për lidhjen e kontratave që diktohen nga interesa thelbësore të shtetit;
- VKM nr. 203 nuk ka përcaktuar përkufizimin e gjendjes, rrethanave, apo rasteve kur kemi të bëjmë me “interesa thelbësorë të shtetit” por këto rrethana i ka lënë rast pas rasti në vlerësim të autoriteteve kontraktore. Pra, në kushtet kur termi “interesa thelbësorë të shtetit” nuk ka gjetur një rregullim ligjor, ngelet një situatë e paqartë, e pa përkufizuar dhe në vlerësimin subjektiv të çdo autoriteti duke rritur riskun për arbitraritet;
- VKM nr. 203, datë 26.02.2020 i ndryshuar, pika IV-2 “Procedura e drejtpërdrejte” dhe pika V, nuk ka të përcaktuar: mënyrën e përlogaritjes së fondit limit

- Si pasojë e procedurave të përzgjedhura si dhe vakumeve ligjore të VKM nr. 203 datë 26.02.2020, disa procedura rezultuan jo efektive, duke mos siguruar pajisjet mjekësore e domosdoshme për situatën Covid 19 (siç janë respiratorët), apo duke sjellë dështimin e disa procedurave¹²;

- Komisioni i Vlerësimit (KV), në dy procedura¹³, ka negociuar afatet e lëvrimit të mallit, në kundërshtim me afatet e përcaktuara në dokumentacionin “Ftesë për ofertë”, duke denaturuar njëkohësisht edhe nevojën për përzgjedhjen e “procedurës së drejtpërdrejtë”, përzgjedhur kjo nga KV dhe miratuar nga Titullari i autoritetit kontraktor. Përzgjedhja e “procedurës së drejtpërdrejtë”, në kushtet kur afatet për lëvrimin e mallit rezultojnë të realizueshme edhe me procedura të tjera prokurimi, ka denaturuar “konceptin e emergjencës” ndaj nevojës për materialet për Covid-19;

- Si pasojë e furnizimit të vonuar dhe/ose mosfurnizimit për kontratën me objekt “Furnizim vendosje respiratorë me dy modalitete për adult dhe moshë pediatrike për Covid -19”, kemi konstatuar të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit nga mos llogaritja e penaliteteve dhe mos mbajtja e sigurimit të kontratës në shumën 15,378.96 mijë lekë;

- Si pasojë e furnizimit të vonuar kemi konstatuar të ardhura të munguara në buxhetin e shtetit nga mosllogaritja e penaliteteve në shumën 7,065.43 mijë lekë për kontratat me objekt: Blerje materiale për mbrojtje personale (MMP) për Covid-19”; Spostimi i sistemit të dializës nga Pediatria e Specialiteteve tek godina e Spitalit Infektiv (Shërbimi i Alergologjisë, për pacientët dializantë të prekur me Covid-19”; “Blerje kite dhe reagent të përshtatshëm për të përdorur në pajisje Maglum 800 ose ekuivalent në QSUT dhe blerje e materialeve të emergjencës për kryerjen e analizave diagnostikuese për Covid-19”; dhe “Blerje kite dhe materiale konsumi për biologjinë molekulare për ISHP”;

- Për procedurën e prokurimit me objekt: “Blerje monitor pacienti për masat anti Covid-19” për të cilin është lidhur kontrata me nr. 2587/6, datë 17.06.2020 dhe vlerë 54,905 mijë lekë pa TVSh, rezultoi se janë trajtuar si devijime të vogla, ndryshime në karakteristika të mallit të cilat në fakt nuk janë të tilla referuar ligjit të Prokurimit Publik, duke ndryshuar materialisht specifikimet për monitorët (konkretisht parashikimi në DST: (1) i një rezolucioni më të lartë i cili më pas rezulton të jetë pranuar më i vogël, duke u trajtuar si “devijim i vogël”; dhe (2) i ndërfaqes së integruar të protokollit DIAP, e cila më pas rezulton të jetë ndryshuar dhe pranuar në HL7, u trajtuar si “devijim i vogël”); si edhe duke shkelur parimin e barazisë, duke i vendosur OE-të në pozita jo të barabarta përgjatë fazës së përgatitjes së ofertave dhe si pasojë edhe gjatë vlerësimit të ofertës.

Nga auditimi në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza” QSUNT, sa i takon fondeve buxhetore të akorduara për përballimin e situatës së emergjencës së krijuar nga pandemia Covid 19 konstatuam se gjatë vitit 2020 është çelur projekti “Pacientë të trajtuar me COVID 19”, brenda të cilit në fakt, rezultoi të jenë raportuar edhe shpenzimet e aktivitetit normal të institucionit (të tilla si, shpenzimet

12 “Blerje Barna Anti Covid -19” ndarë në 10 Lote , me fond limit total 36,812,915 lekë; dhe “Trajtimi dhe asgjësimi i mbetjeve që dalin nga shërbimi ku marrin trajtim pacientët me Covid-19”, me fond limit në vlerën prej 3,144,150 lekë pa TVSh.

13 “Furnizim vendosje respiratorë me dy modalitete për adult dhe moshë pediatrike për COVID-19” me fond limit 129,727,371 lekë pa TVSh, dhe Blerje kite për laboratorin mikrobiologjik për diagnozën serilogjike, të përshtatshme për pajisjen MAGLUM 800 ose ekuivalent në QSUT dhe blerje e materialeve të emergjencës për kryerjen e analizave diagnostikuese për COVID-19 në ISHP”e ndarë në 4 Lote, me fond limit në vlerën prej 29,008,273 lekë.

e pagave të përmuajshme të gjithë personelit, faturat e ujit, shpenzime për blerje të barnave për përdorim të ndryshëm nga Covid etj.) dhe jo shpenzimet që kanë lidhje vetëm me Covid. Në këto kushte është konkluduar se vlera prej 141,000 mijë lekë, e raportuar si shpenzim për këtë projekt, në fakt nuk pasqyron realisht shpenzimet e planifikuara për Covid sikundër e përshkruan vetë emri i projektit.

Sa i takon procedurave të prokurimit të kryera nga institucioni në kuadër të pandemisë Covid19, janë konstatuar problematikat dhe mangësitë në vijim: në procedurën e prokurimit “Trajtimi dhe asgjësimi i mbetjeve që dalin nga shërbimi ku marrin trajtim pacientët me Covid-19” me vlerë të fondit limit 14,016 mijë lekë pa TVSh rezultoi se OE fitues nuk ka paraqitur dokumentacion të kryerjes së depozitimit të mbetjeve nga djegia ose hiri i përfutur nga procesi i trajtimit të mbetjeve spitalore, në kundërshtim me sa përcaktuar në Dokumentet e Tenderit dhe kontratës së lidhur me të, si dhe duke mos respektuar parimin e parandalimit dhe marrjen e masave paraprake për mbrojtjen e mjedisit, dhe parimin e përgjegjësisë së ndërsjellët dhe bashkëpunimit, në kundërshtim me nenet 7 dhe 11 të ligjit nr. 10431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit”. Si rezultat, nuk ka informacion se ku janë derdhur këto mbetje të pacientëve me Covid, të cilat, nisur nga specifikat, rrezikojnë të kenë ndikim të lartë me pasoja të rënda në mjedis e në shëndetin publik.

4.2.12 Mbi administrimin e fondeve për rindërtimin

Nga auditimi tematik për zbatimin e procedurave ligjore në lidhje me Vendimin nr. 32, datë 02.07.2020 të Komisionit Shtetëror të Rindërtimit, për objektet e Bashkisë Durrës”, procedurën e prokurimit me objekt “Rikonstruksioni dhe shtesa anësore dhe palestrës së re në shkollën 9 vjeçare “14 Nëntori”, si dhe marrjen në dorëzim të objektit, rezultoi se:

- Në kushtet kur iniciimi, nga Bashkia Durrës, i kërkesës për hartimin e akt-ekspertizave është i pabazuar në ndonjë kërkesë për rivlerësim të thelluar, të diktuar nga akt konstatimet paraprake dhe për më tepër që vetë Instituti i Ndërtimit (IN) i cili ka hartuar dhe miratuar këto akte njëkohësisht ka bërë dhe oponencën e tyre, në kundërshtim me VKM-në nr. 26, datë 15.01.2020, “Për kryerjen e aktekspertizës së thelluar në ndërtesat e dëmtuara”, KLSH gjykon se procedurat e ndjekura mbartin riskun që aktet e ekspertizës (së thelluar) të mos shprehin saktë dhe drejtë situatën.

Gjithashtu përgjatë gjithë procesit ka pasur thyerje të kontroleve të brendshme, të cilat lidhen me shkeljet si vijon:

- KLSH ka konstatuar se, (i) edhe pse territori ku është kryer ndërtimi për shkollën “14 Nëntori”, Durrës, bën pjesë në Zonën Arkeologjike “B” të qytetit Durrës, për ndërtimin e tij nuk rezultoi të jenë kryer vëzhgime intensive, sondazhe arkeologjike apo forma të tjera të testimit nga Agjencia e Shërbimit Arkeologjik dhe as nuk ka miratim me shkrim nga Këshilli Kombëtar i Arkeologjisë, në kundërshtim me VKM nr. 237, datë 23.03.2011, “Për miratimin e rregullores “Për administrimin e zonës arkeologjike “A” dhe “B” të qytetit të Durrësit””, neni 3 dhe 4. Mos ndjekja e këtyre procedurave, mbart riskun jo vetëm të mos rishikimit të projektit, kur gjatë zbatimit të projektit ndërtimor mund të zbulohen gjetje të rëndësishme të veçantë, por edhe dëmtimin e monumenteve dhe strukturave arkeologjike; (ii) Për këtë objekt nuk është kryer oponencë teknike, në kundërshtim me nenin 6, të ligjit nr. 8402 “Për disiplinimin e punimeve të ndërtimit”, i ndryshuar, e cila i shërben certifikimit të projektit të zbatimit dhe moskryerja e saj mbart riskun e një projekti të hartuar në kundërshtim me Kushtet Teknike të Projektimit dhe legjislacioni në fuqi; (iii) Objekti është projektuar pa pasur detyrë projektimi dhe pa pasur studimin gjeologjik të terrenit në të cilin do të ndërtohen shtesat e objektit dhe palestra e re,

në kundërshtim me Ligjin nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit”, duke implikuar projektimin jo të saktë të themeleve dhe të strukturës së objekteve;

- Në të gjithë rastet është konstatuar se, në kushtet kur inicimi, nga Bashkia Durrës, i kërkesës për hartimin e akt-ekspertizave ka qenë i pabazuar në ndonjë kërkesë për rivlerësim të thelluar, të diktuar nga akt konstatimet paraprake dhe për më tepër që vetë Instituti i Ndërtimit i cili ka hartuar dhe miratuar këto akte njëkohësisht ka bërë dhe oponencën e tyre, në kundërshtim me VKM-në nr. 26, datë 15.01.2020, “Për kryerjen e aktekspertizës së thelluar në ndërtesat e dëmtuara”, gjykojmë se procedurat e ndjekura mbartin riskun që aktet e ekspertizës (së thelluar) të mos shprehin saktë dhe drejtë situatën;

- Në asnjë prej rasteve objekt i këtij auditimi, aktekspertiza e thelluar nuk përmbante, (i) masat për riparimet dhe ndërhyrjet që duhen kryer për të garantuar sigurinë e jetës dhe të shëndetit të njerëzve, si dhe (ii) vlerën financiare për këto ndërhyrje, në kundërshtim me sa parashikon neni 34, paragrafi 2 i Aktit Normativ nr. 9, datë 16.12.2019 “Për përballimin e pasojave të fatkeqësisë natyrore”. Mungesa e vlerës financiare (pra e kostos së riparimit dhe kostos së rindërtimit) ka bërë që vendim-marrja për rindërtim ose rikonstruktion të këtyre objekteve, të jetë e pabazuar, duke mbartur riskun që njëkohësisht të jetë edhe e gabuar;

- Akt ekspertizat e thelluara, kanë kaluar në protokoll, vetëm pas verifikimeve të bëra nga ana e Koordinatorës së IN-së dhe firmosjes nga ana e titullarit të IN, për t’u dërguar më pas pranë Bashkisë Durrës, në kundërshtim kjo me nenin 13 të “Normave tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë, duke mbartur risqe të tjetërsimit të dokumentit;

- Nga auditimi rezultoi se, dokumentet e titulluara “Oponenca Teknike”, të cilat janë kryer vetëm për objektet e cilësuar për rindërtim (nga të cilat vetëm oponencat për shkollën dhe konviktin e shkollës “Bernardina Qerraxhija” janë protokolluar), bëjnë një përshkrim dhe përsëritje të akt ekspertizave, duke mos paraqitur asnjë të dhënë dhe duke mos i shërbyer kështu qëllimit për të cilin kryen.

Nga auditimi i veprimtarisë së Ministrit të Shtetit për Rindërtimin (MSHR), është konkluduar se:

- Veprimtaria e MSHR-së për ndjekjen dhe bashkërendimin e veprimtarisë së ministrive dhe të institucioneve të tjera, publike e shtetërore, për hartimin dhe miratimin e programeve të procesit të rindërtimit ka shfaqur mangësi në drejtim të dokumentimit të saj;

- Mungon në mënyrë të dokumentuar evidentimi i burimeve të brendshme, materiale dhe njerëzore, që disponojnë institucionet, publike e shtetërore, dhe përcaktimin e mënyrës së përdorimit të tyre;

- Ndjekja e zbatimit të përgjegjësive dhe të detyrave të ngarkuara për njësitë e vetëqeverisjes vendore, për trajtimin e shtetasve që kanë humbur familjarët dhe/ose kanë mbetur të pastrehë nuk është dokumentuar plotësisht;

- Ndjekja e zbatimit të përgjegjësive dhe të detyrave të ngarkuara për strukturat e posaçme, të ngritura me ligj apo vendim, për përballimin e pasojave të shkaktuara nga tërmeti është karakterizuar nga rutina e përditshme, pa e dokumentuar atë plotësisht;

- Informacionet mbi mënyrën e përdorimit dhe eficiencën e arritur për çdo donacion apo mbështetje të ofruar nga organizatat shtetërore dhe organizmat kombëtarë e ndërkombëtarë etj., janë të pa plota;

- Ushtrimi i kompetencave të veta në lidhje me raportimin dhe ngarkimin me detyra të strukturave të mbrojtjes civile; krijimin e grupeve të punës dhe organizmin e veprimtarive për hartimin dhe miratimin

e programeve të procesit të rindërtimit; bashkërendimin e punës me ministritë dhe institucionet shtetërore për sigurimin e të dhënave të nevojshme në funksion të realizimit të programeve të procesit të rindërtimit për përballimin e pasojave dhe zbatimin e programeve të procesit të rindërtimit është kryer në mungesë të dokumentimit të kësaj veprimtarie.

Nga auditimi i veprimtarisë së Ministrit të Shtetit për Rindërtimin, mbi nivelin e ndjekjes dhe zbatimit të detyrave të përcaktuara për këtë strukturë në VKM nr. 228, datë 18.3.2020 “Për një shtesë në Vendimin nr.11, datë 10.1.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të ministrit të shtetit për rindërtimin”, lidhur me fondet COVID-19 është konkluduar se:

- Aktivitetet për koordinimin, drejtimin dhe ndjekjen e veprimtarisë së ministrive dhe të institucioneve të tjera, publike e shtetërore, për hartimin e planit të përballimit të situatës ekonomike të shkaktuar nga infeksioni COVID-19 janë fragmentare e të pa dokumentuara dhe për pasojë mungon një plan i tillë i mirëfilltë;

- Dokumentimi i burimeve të brendshme, njerëzore, që disponojnë institucionet, publike e shtetërore ka shfaqur mangësi në evidentim;

- Veprimtaria për koordinimin dhe drejtimin e strukturave e të njësive, shtetërore dhe publike, të ngarkuara drejtpërdrejt për kryerjen e detyrave, për zbatimin e planit të përballimit të situatës ekonomike, të shkaktuar nga infeksioni COVID-19 rezulton e pa dokumentuar plotësisht;

- Detajimi e nevojave për përballimin e situatës ekonomike të shkaktuar nga infeksioni COVID-19 ka qenë i shpërndarë midis ministrive dhe institucioneve, por i pa dokumentuar nga ana e MSHR;

- Veprimtaria për koordinimin dhe drejtimin e punës, si dhe rekomandimin e institucioneve për përgatitjen dhe paraqitjen për miratim në Këshillin e Ministrave të projekt-akteve, ligjore e nënligjore, për përballimin e situatës ekonomike të shkaktuar nga COVID-19, rezulton se nuk është kërkuar nga ana e këtyre institucioneve;

- Thirrjet për raportim të strukturave të cilat kanë lidhje me situatën ekonomike të shkaktuar nga infeksioni COVID-19 kanë shfaqur mangësi evidentimi të dokumentuar;

- Krijimi dhe drejtimin e grupeve të punës dhe organizimin e veprimtarive për hartimin e planit të përballimit të situatës ekonomike të shkaktuar nga COVID-19 ka qenë i fragmentuar dhe i pa dokumentuar plotësisht;

- Janë shfaqur mangësi dokumentimi i veprimtarisë për bashkërendimin me ministritë dhe institucionet shtetërore për sigurimin e të dhënave të nevojshme dhe përcjelljen e porosive në funksion të realizimit të planit të përballimit të situatës ekonomike të shkaktuar nga COVID-19;

- Marrëveshjet për furnizimin e vaksinave, nuk kanë qenë në dispozicion të grupit të auditimit të KLSH, duke pamundësuar shqyrtimin dhe vlerësimin e tyre, dhe në këtë kuadër të aktivitetit të Ministrit të Shtetit për Rindërtimin në cilësinë e ministrit përgjegjës të fushës.

Struktura tjetër, me një rol kyç në procesin e rindërtimit, Komisioni Shtetëror i Rindërtimit (KSHR), e përcaktuar kjo në VKM nr. 878, datë 24.12.2019 “Për përbërjen, organizimin, veprimtarinë dhe rregullat e funksionimit të Komisionit Shtetëror të Rindërtimit” për të cilën KLSH ka konkluduar se:

- Nuk ka hartuar, miratuar dhe përcjellë për miratim Programin e përgjithshëm të rindërtimit, dokument mbi të cilin do të mbështetej procesi i rindërtimit. Mungesa e këtij dokumenti të miratuar nga KSHR dhe KM, përmban riskun e cenimit të efektivitetit, eficiencës, dhe ekonomicitet të procesit

të rindërtimit, si rezultat se vendimmarrja nuk është mbështetur mbi një planifikim të mirëfilltë, por është kryer rast pas rasti;

- Nga ana tjetër, mungesa e monitorimit të mirëfilltë dhe periodik të procesit të rindërtimit nga KSHR, si dhe mungesa e raporteve (nga KSHR) për KM-në, nuk ofron siguri mbi performancën e procesit të rindërtimit, përmban riskun e mos marrjes në kohë të masave të nevojshme për përmirësim, si dhe nuk siguron transparencë mbi rezultatet e masave të ndërmarra deri më tani për përballimin e situatës së krijuar nga tërmeti i nëntorit 2019;

- Sekretariati Teknik i Komisionit Shtetëror të Rindërtimit gjatë veprimtarisë së tij për marrjen e vendimeve, nuk rezulton të ketë dokumentacion vërtetues për kryerjen e njoftimit dhe dërgimit të materialeve, procesverbalet e mbajtura nuk pasqyrojnë votën kundër, vendimet dhe procesverbalet e mbledhjeve të KSHR nuk janë nënshkruar të gjithë anëtarët, etj.;

- Në dosjet e analizuara nga grupi i auditimit, lidhur me vendimmarrjet e KSHR-së për procesin e rindërtimit rezultoi se në shumicën e rasteve, akt-ekspertiza e thelluara të objekteve të dëmtuara nga tërmeti janë kryera nga Instituti i Ndërtimit, në tejkalim të kompetencave të caktuara në VKM nr.26, datë 15.1.2020, sipas të cilës Instituti i Ndërtimit ka tagrin për të kryer akt-inspektime dhe akt-vlerësime paraprake, si dhe oponencën teknike mbi akt-ekspertizat e thelluara. Gjithashtu rezultoi se, janë pranuar, miratuar me Vendim të KSHR dhe dërguar për miratim tek KM dy projekte, jo në respektim të procedurave të përcaktuara për përfitimin nga grantet e rindërtimit: projekti për rindërtimin e Urës së Tapizës me fondin e propozuar në vlerën 151,539.9 mijë lekë pa TVSH, dhe projekti për rindërtimin e QSHAMT me fondin e propozuar prej 275,000 mijë lekë, pasi kërkesat për realizimin e këtyre projekteve nuk janë mbështetur në akt-ekspertiza apo projekt preventiv punimesh.

Ky devijim është vijuar dhe evidentuar më pas në Ministrinë e Brendshme, ku konstatohet ndryshim i destinacionit të fondeve të rindërtimit në vlerën e mësipërme, në kundërshtim me ligjin nr. 97/2019 'Për miratimin e aktit normativ, me fuqinë e ligjit, nr. 9, datë 16.12.2019, të Këshillit të Ministrave, "Për përballimin e pasojave të fatkeqësisë natyrore", nga ku fondi prej 275,000 mijë lekë është përdorur për qëllime të tjera që nuk kanë lidhje me dëmtimet e tërmetit (rasti i godinës së QSHAMT-së e konstatuar më herët si e amortizuar).

Nga auditimi në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është konstatuar se, për likuidimin e familjeve të 48 viktimave të tërmetit të nëntorit 2019, në zbatim të VKM 753, datë 30.11.2019 "Për përkrahjen sociale dhe financiare të familjeve të viktimave të tërmetit të datës 26.11.2019", MSHMS ka paguar në total 30,000 mijë lekë për 30 familje, për të cilat nuk është bashkëlidhur lista e familjeve përfituese dhe në asnjë rast kërkesat dhe dokumentet e përcjella nga familjarët e viktimave të tërmetit për përfitimin e ndihmës financiare nuk janë depozituar në protokollin e institucionit, por janë përcjellë dorazi pranë DBMF në MSHMS duke mos siguruar kështu gjurmë mbi kërkesat, dokumentet e dorëzuara dhe kohën e dorëzimit të tyre.

4.3. Deficiti buxhetor

Deficiti buxhetor për vitin 2020 është raportuar i realizuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në shumën 110,602 milion lekë, nga 132,965 milion lekë të planifikuara sipas Aktit Normativ nr.34, me një realizim më të ulët në shumën 22,364 milion lekë. Në raport me PPB, deficiti buxhetor raportohet në rreth 6.9%, nga 8.4% e PBB planifikuar me ligjin nr.88/2019 "Për buxhetin e vitit 2020", të ndryshuar. Planifikimi sipas projekt buxhetit, miratimi me ligjin vjetor të buxhetit, ndryshimet përgjatë

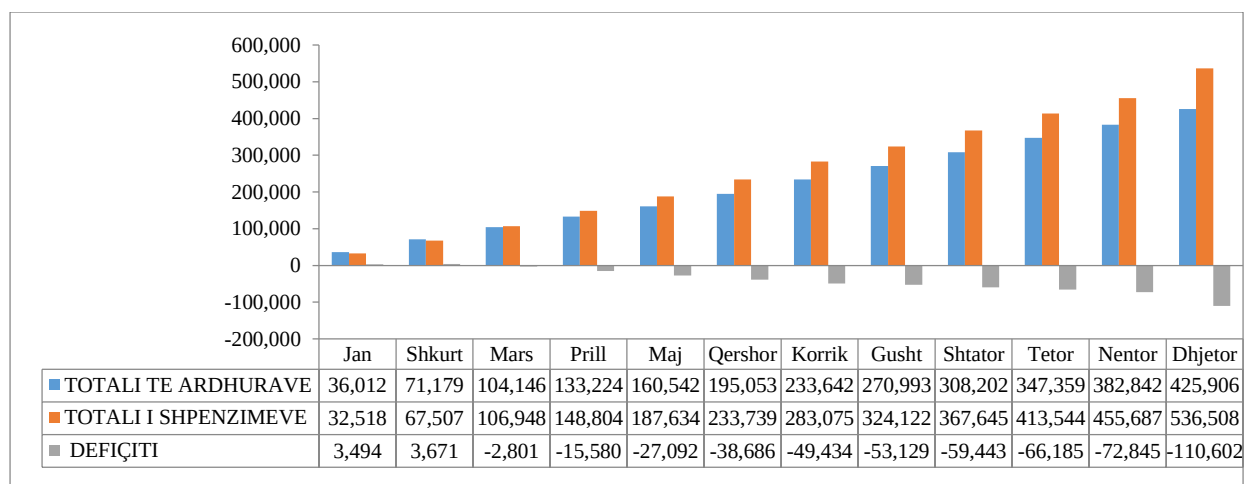
vitit me aktet normative dhe realizimi faktik i deficitit për vitin 2020 paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Në milion lekë

EMERTIMI	Projekt Buxheti 2020	Ligji nr.88/2019	A.N.6	A.N.15	A.N.28	A.N.34	Fakti
DEFIÇITI	-29,299	-39,699	-68,699	-68,699	-132,965	-132,965	-110,602
FINANCIMI DEFIÇITIT	29,299	39,699	68,699	68,699	132,965	132,965	110,602
Brendshem	15,105	25,204	35,754	35,754	50,371	50,371	49,426
Te ardhura nga privatizimi							228
Hua-marrje e brendshme	22,900	29,900	39,900	39,900	49,900	49,900	48,380
Te tjera	-7,795	-4,696	-4,146	-4,146	471	471	818
I Huaj	14,194	14,494	32,945	32,945	82,594	82,594	61,176
Hua afatgjate (e marre)	80,745	77,545	95,995	95,995	95,361	97,361	97,695
Ndryshimi i gjendjes se arkës		0	0	0	0	0	1,386
Ripagesat	-66,550	-66,550	-66,550	-66,550	-62,600	-62,600	-61,698
Mbështetje buxhetore		3,500	3,500	3,500	49,833	47,833	23,793

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Krahasuar me vitin 2019 ku deficitin rezultoi në shumën 31,548 milion lekë, deficitin buxhetor për vitin 2020 është rritur me 79,054 milion lekë. Realizimi mujor i deficitit, në bazë të realizimit të të ardhurave dhe shpenzimeve paraqitet në grafikun e mëposhtëm:

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Deficiti fillestar është planifikuar në Projekt Buxhetin e vitit 2020 në shumën 29.3 miliard lekë, ndërkohë që me ligjin nr. 88/2019 është miratuar deficitin në shumën 39.7 miliard lekë i parashikuar të financohet nga burime të brendshme në shumën 25.2 miliard lekë dhe burime të jashtme në shumën 14.5 miliard lekë. Me aktin normativ nr.6 deficitin i planifikuar është rritur me 29 miliard lekë, duke rritur parashikimin nga huamarrja e brendshme me rreth 10 miliard lekë dhe 18 miliard lekë nëpërmjet huasë së marrë për projekte specifike. Në vijim me aktin normativ nr. 28 është programuar rritja e deficitit me rreth 64 miliard lekë, e programuar për tu financuar 14 miliard lekë shtesë nëpërmjet rritjes së huamarrjes së brendshme dhe rreth 46 miliard lekë nëpërmjet rritjes së mbështetjes buxhetore në financimin e huaj. Konstatohet se deficitin buxhetor është realizuar përgjithësisht sipas planifikimit me përjashtim të mos realizimit me rreth 24 miliard lekë të mbështetjes buxhetore të planifikuar.

KLSH ka konstatuar, se edhe gjatë vitit 2020 ka vijuar praktika e mos regjistrimit të shpenzimeve në momentin që ndodhin dhe procesimit të vonuar për pagesë, në kundërshtim me nenin 61 të Ligjit nr. 9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, situatë që shoqërohet me devijime në mënyrën e financimit të deficitit dhe krijon risqe mbi stabilitetin fiskal si pasojë e detyrimeve të prapambetura akumuluar deri në 31.12.2020.

Për financimin e deficitit nuk rezulton të jetë raportuar edhe bono thesari 6-mujore për mbulimin e humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë për shumën rreth 6,243 milion lekë (6,874 milion lekë në vitin 2019) në burimet e financimit të brendshëm, efekti i së cilës vlerësohet në 0.38% në raport me PBB. Si rrjedhojë, niveli faktit i deficitit për vitin 2020 është i nënvlerësuar nga mos financimi i bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë

Devijimet në procesin e hartimit, ekzekutimit dhe raportimit të buxhetit nga njësitë publike, si dhe vendosjes së limiteve buxhetore për njohjen, raportimin dhe pagimin e shpenzimeve, kanë sjellë një nivel deficitit që nuk reflekton situatën reale buxhetore për këtë vit. Si konkluzion, raportimi i zërave në pasqyrën e konsoliduar të treguesve fiskalë, vijon të mbetet formal duke mos reflektuar saktë dhe në mënyrë të plotë nivelin real të shpenzimeve buxhetore dhe si pasojë edhe deficitit vjetor.

5. RAPORTIMI I BORXHIT PUBLIK

5.1 Kufijtë e borxhit publik për vitin 2020

Gjatë vitit 2020, kufizimet për borxhin e ri të emetuar dhe shlyerjen e borxhit ekzistues janë përcaktuar në nenet 10, 19 dhe 20 të ligjit nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, të ndryshuar. Në këtë ligj është përcaktuar financimi i deficitit prej 39,699 milion lekësh nëpërmjet rritjes së huamarrjes totale neto nga burime të brendshme dhe të huaja.

Me aktin Normativ nr.6 datë 21.03.2020 për disa ndryshime të ligjit nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, u vendos ndryshimi i deficitit duke kaluar nga 39,699 milion lekë në 68,699 milion lekë. Kufiri i financimit të deficitit të buxhetit të shtetit prej 68,699 milionë lekë, nëpërmjet huamarrjes totale neto nga burime të brendshme dhe të huaja, është 72,845 milionë lekë. Brenda këtij kufiri të huamarrjes totale neto përfshihet edhe emetimi i mundshëm i një eurobondi me vlerë indikative prej 80,177 milion lekë. Financimi i deficitit është realizuar duke rritur huamarrjen e brendshme me 10,000 milion lekë dhe duke rritur huamarrjen afatgjatë të huajë me 18,450 milion lekë.

Me aktin Normativ nr.15 datë 15.04.2020, neni 1, për disa ndryshime të ligjit nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, nuk janë bërë ndryshime të deficitit. Me aktin Normativ nr.28 datë 02.07.2020, neni 1, për disa ndryshime të ligjit nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, u vendos ndryshimi i deficitit duke kaluar nga 68,699 milion lekë në 132,965 milion lekë. Në nenin 10 përcaktohet se Deficiti faktik i buxhetit të shtetit, i cili nuk duhet të rezultojë më tepër se sa deficiti i përcaktuar në nenin 1, të këtij ligji, mund të financohet nëpërmjet huamarrjes neto nga burime të brendshme deri në kufirin maksimal prej 49,900 milionë lekë. Financimi i deficitit është realizuar duke rritur huamarrjen e brendshme me 10,000 milion lekë dhe duke rritur mbështetja buxhetore me 46,333.5 milion lekë.

Me aktin Normativ nr.34 datë 16.12.2020, neni 1, për disa ndryshime të ligjit nr.88 datë 18.12.2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, nuk janë bërë ndryshime të deficitit por janë bërë rialokime në strukturën e borxhit të jashtëm brenda kufirit të deficitit. Raportimi në tabelën e treguesve fiskalë të konsoliduar për financimin e deficitit të vitit 2020, së bashku me planifikimet e ndryshuara përgjatë vitit paraqiten:

Në milion lekë

ZËRI BUXHETOR	Ligji 88/19	A.N 6	A.N 15	A.N 20	A.N 34	Fakti
DEFIÇITI	-39,699	-68,699	-68,699	-132,965	-132,965	-110,602
FINANCIMI DEFIÇITIT	39 699	68,699	68,699	132,965	132,965	110,602
Brendshëm	25,204	35,754	35,754	50,371	50,371	49,426
Te ardhura nga privatizimi						228.13
Hua-marrje e brendshme	29,900	39,900	39,900	49,900	49,900	48,380
Te tjera	-4,696	-4,146	-4,146	471	471	818
I Huaj	14,494	32,945	32,945	82,594	82,594	61,176
Hua afatgjate (e marre)	77,545	95,995	95,995	95,361	97,361	97,695
Ndryshimi i gjendjes së arkës	0	0	0	0	0	1,386
Ripagesat	-66,550	-66,550	-66,550	-62,600	-62,600	-61,698
Mbështetje buxhetore	3,499.5	3,499.5	3,499.5	49,833	47,833	23,793

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Sipas raportimit në treguesit fiskalë të konsoliduar, konstatohet se nuk kemi tejkalime të kufirit të huamarrjes të përcaktuara sipas ligjit dhe akteve normative përkatëse. Huamarrja e brendshme me anë të instrumentave të bonove të thesarit dhe obligacioneve sipas raportimit në treguesit fiskalë të konsoliduar paraqitet në shumën 48,380 milion lekë, me nën realizim përkundrejt planit në shumën 49,900 milion lekë. Edhe ripagesat për borxhin e huaj paraqiten me nën realizim duke shlyer principal të borxhit të jashtëm në shumën 61,698 milion lekë përkundrejt 62,600 milion lekë të planifikuara. Në lidhje me raportimet për huanë e re të marrë dhe pagesat e principalit të kryera sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Thesarit dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit Publik dhe bashkërendimit të ndihmës së huaj konstatohen diferenca në disa prej zërave sipas tabelës së mëposhtme:

Në milion lekë

Lloji i huasë	Plani përfundimtar	Fakti DPTH	Fakti DPB	Diferenca thesar - borxh	Diferenca plan - fakt
Hua-marrje e brendshme	49,900	48,380	48,558	-178	-1,342
Ripagesat	-62,600	-61,698	-61,567	-131	1,033
Hua afatgjate (e marre) e jashtme nga e cila Eurobond	97,361	97,695	97,385	310	24
Mbështetje buxhetore	47,833	23,793	23,933	-140	-23,900
Plan/fakt pa mbështetje buxhetore	84,661	84,377	84,376	1	-285
Plan/fakt me mbështetje buxhetore	132,494	108,170	108,309	-139	-24,185

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Nga auditimi konstatohet se kufijtë e rritjes së borxhit publik të përcaktuara në ligjin e buxhetit vjetor të ndryshuar janë realizuar në masën 83% ose 24,185 milion lekë më pak se plani i përgjithshëm sipas aktit normativ nr. 34.

- Huaja e re e brendshme që ka shërbyer për financimin e deficitit në treguesit fiskalë të konsoliduar paraqitet në shumën 48,380 milion lekë ndërkohë që sipas raportimit nga drejtoria e borxhit, huaja e re e brendshme paraqitet në shumën 48,558 milion lekë. Vlera prej 48,558 milion lekë rezulton e konfirmuar edhe në akt rakordimin ndërmjet strukturave të thesarit dhe strukturave të borxhit. Konstatohet se realizimi faktik i huamarrjes së brendshme i konfirmuar edhe me strukturat e DPTH nuk rakordon me realizimin faktik të paraqitur në treguesit fiskalë të konsoliduar në huamarrjen e brendshme për financimin e deficitit në shumën 139 milion lekë.

- Të dhënat në lidhje me huanë afatgjatë të marrë, disbursimet e projekteve me financim të huaj janë rakorduar në fillim të vitit 2020 ndërmjet strukturës së thesarit dhe strukturës së borxhit në monedhën origjinale të disbursuar nga kreditorët duke evidentuar diferenca për të cilat është kryer një akt rakordim i dytë. Nga auditimi konstatohet se me gjithë rakordimin e dytë evidentohen diferenca në regjistrimin në monedhën kombëtare si pasojë e faktit të paraqitur në pasqyrën e treguesve fiskalë të konsoliduar që kanë ardhur kryesisht si pasojë e diferencave në kursin e këmbimit të përdorur të evidentuara në rreth 170 milion lekë. Gjithashtu konstatohet se disbursimi i eurobondit sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Borxhit është klasifikuar si mbështetje buxhetore, ndërkohë në treguesit fiskalë është paraqitur si hua afatgjatë e marrë e jashtme.

- Në lidhje me pagesat e principalit të regjistruara për vitin 2020 janë kryer rakordimet ndërmjet strukturës së thesarit dhe strukturës së borxhit në monedhë kombëtare nga e cila nuk kanë rezultuar diferenca përse i përket shlyerjeve në monedhë origjinale dhe në monedhën kombëtare, duke konfirmuar principal të shlyer në vlerën 61,698 milion lekë. Nga auditimi është konstatuar se fakti i raportuar në sistemin e DPB paraqitet në shumën 61,567 milion lekë e cila në krahasim me faktin e

paraqitur në treguesit fiskalë, paraqitet me diferencë në shumën 131 milion lekë. Kjo diferencë e cila paraqet një pagesë të kryer jo në shumën e detyrimit të lindur nuk është reflektuar në treguesit fiskalë për vitin 2020, por në vitin pasardhës.

5.2 Treguesit kryesore të borxhit publik

Raporti i borxhit publik ndaj PBB përgjatë vitit 2020 ka rezultuar në rritje në krahasim me një vit më parë, ku ky raport ka shënuar rritje nga 66.3% në 77.9% të PBB sipas raportimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë në treguesit e borxhit publik për tremujorin e katërt të vitit 2020. Treguesit kryesorë të borxhit publik dhe ecuria e tij sipas raportimit të MFE, sipas stoku të raportuar në fund të vitit 2020 paraqiten sipas tabelës së mëposhtme:

Në milion lekë

Viti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Borxhi publik	977,965	1,043,229	1,066,611	1,088,169	1,107,285	1,112,626	1,224,470
Borxhi i qeverisë qendrore	977,102	1,042,272	1,065,710	1,087,342	1,106,569	1,112,044	1,224,038
Borxhi i pushtetit lokal	863	957	910	827	716	582	432
PBB	1,395,305	1,434,307	1,472,480	1,550,644	1,635,715	1,679,284	1,572,269
Stoku i borxhit / PBB (%)	70.1	72.7	72.4	70.2	67.7	66.3	77.9

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (Analiza e treguesve të borxhit)

Në raportin e buxhetit faktik për vitin 2020 të hartuar nga MFE është raportuar se stoku i borxhit publik ndaj PBB në nivelin e 77.9% në vitin 2020 nga 66.3% në vitin 2019. Rritja e treguesit të borxhit publik në raport me PBB ka ardhur kryesisht nga ulja më e madhe e PBB dhe rritja e stoku të borxhit publik. Në këtë mënyrë, rritja e stoku të borxhit vlerësohet në rreth 111,844 milion lekë ose rreth 7% më shumë në krahasim me vitin 2019 duke përfshirë efektin e rivlerësimit të stoku të borxhit nga kursi i këmbimit.

KLSH vlerëson se stoku i borxhit publik të raportuar për vitin 2020 paraqitet i nënvlerësuar bazuar në respektimin e kërkesave ligjore për raportimin e detyrimeve të prapambetura dhe në respektim të standardeve ndërkombëtare të raportimit financiar. Në këtë mënyrë, mosfinancimi i detyrimeve të prapambetura nënvlerëson stokun e borxhit të marrë për financimin e shpenzimeve të padeklaruara.

Diferenca ndërmjet huamarrjes vjetore me diferencën e stoku të borxhit publik në krahasim me një vit më parë konstatohet se vjen si pasojë e efektit favorizues të kursit të këmbimit në vlerësimin e stoku edhe për këtë vit. Stoku i rivlerësuar i borxhit sipas kursit të këmbimit të ndryshuar në krahasim me një vit më parë për secilin komponent të borxhit publik dhe monedhës përkatëse origjinale paraqitet:

Milion lekë

Instrumenti	Monedha	2019		2020		Efekti kursit të këmbimit
		Njësi origjinale	monedhë milion lekë	Njësi origjinale	monedhë milion lekë	
Bono Thesari	ALL	193,739,276,514	193,739	200,436,549,578	200,437	-
Garanci te brendshme	ALL	10,478,547,000	10,479	10,870,632,489	10,871	-
	EUR	38,399,257	4,676	19,612,504	2,426	38
Obligacione	ALL	388,396,300,000	388,396	417,984,600,000	417,985	-
	EUR	-	-	100,000,000	12,370	-
Kredi shtetërore	ACU	43,854,920	6,588	38,175,520	5,545	(190)
	AED	250,450,921	7,412	219,136,646	6,016	(434)

	EUR	2,355,929,168	286,881	2,778,575,714	343,710	4,882
	JPY	8,258,507,821	8,266	7,788,229,821	7,623	(164)
	KëD	11,026,637	3,954	16,123,641	5,346	(288)
	SAR	111,037,869	3,217	105,525,726	2,835	(221)
	SDR	731,359,216	109,872	806,871,847	117,190	(4,946)
	USD	569,449,851	61,865	557,024,345	56,170	(4,346)
Garanci te huaja	EUR	190,042,299	23,141	261,777,517	32,382	325
	JPY	1,511,379,000	1,513	1,277,457,000	1,250	(21)
	KRË	21,737,850,000	2,044	20,288,660,000	1,884	(22)
Pushteti lokal	ALL	581,549,820	582	432,125,108	432	-
Totali milion ALL			1,112,626		1,224,470	(5,388)

Ky efekt, duke marrë në konsideratë vetëm tepricën e huasë së rivlerësuar në raport me një vit më parë për njësi të monedhës së huaj (pa efektin e disbursimeve apo pagesave të principalit) vlerësohet në rreth 5,388 milion lekë dhe ndikimin më të madh e ka nga borxhi në monedhën USD dhe SDR, kursi i këmbimit të të cilave ka ardhur në ulje në krahasim me lekun. Përsa i përket monedhave të tjera kryesisht Euro, ndikimi i tyre ka qenë jo i favorshëm duke qenë se në raport me një vit më parë kursi i këmbimit të tyre në raport me lekun ka ardhur në rritje.

Kompozimi i borxhit shtetëror i klasifikuar në të brendshëm dhe të jashtëm dhe i garantuar ose jo paraqitet në milion lekë sipas tabelës së mëposhtme:

Në milion lekë

Viti	2016	2017	2018	2019	2020
Stoku i borxhit të brendshëm	561,120	577,056	580,310	597,290	644,087
Stoku i brendshëm shtetëror	530,834	546,939	565,093	582,136	630,791
Stoku i brendshëm i garantuar	30,286	30,117	15,218	15,154	13,296
Stoku i borxhit të jashtëm	504,589	510,286	526,259	514,754	579,950
Stoku i jashtëm shtetëror	481,407	490,518	496,804	488,056	544,434
Stoku i jashtëm i garantuar	23,182	19,768	29,454	26,698	35,516
Stoku i borxhit të qeverisjes qendrore	1,065,709	1,087,342	1,106,569	1,112,044	1,224,037

Rritja në stokun e borxhit të qeverisjes qendrore i atribuohet kryesisht rritjes së stokut të borxhit të brendshëm në rreth 48,655 milion lekë në terma neto, e ndikuar nga emetimi i më shumë instrumentave të borxhit në tregun e brendshëm. Përsa i përket borxhit të brendshëm të garantuar paraqitet në ulje me -1,858 milion në lidhje me një vit më parë. Nga ana tjetër, stoku i borxhit të jashtëm shtetëror në krahasim me një vit më parë ka ardhur në rritje me rreth 56,378 milion lekë si pasojë e emetimit të eurobondit dhe kredisë së marrë nga FMN, si dhe të njëjtës tendencë edhe në stokun e borxhit të jashtëm të garantuar me rreth 8,818 milion lekë.

Borxhi i brendshëm shtetëror. Nga auditimi konstatohet se janë emetuar në tregun e brendshëm tituj shtetërorë në vlerën 349.7 miliard lekë me çmim blerje/pastër në total, nga të cilat 223.9 miliard lekë bono thesari dhe 125.8 miliard lekë obligacione. Nga instrumentat e emetuar 337.1 miliard lekë janë në monedhë kombëtare dhe 12.6 miliard lekë janë në monedhë të huaj (Euro). Sipas raportimit në treguesit fiskalë të buxhetit të konsoliduar, 48.6 miliard lekë të kësaj huamarrje janë përdorur për financimin e deficitit, ndërkohë që pjesa tjetër është përdorur për rifinancimin e titujve të maturuar sipas instrumentave të brendshëm.

Pjesa më e madhe e borxhit të ri është huazuar nëpërmjet titujve afatgjatë (41.9 miliard nga 48.6 miliard huamarrje neto), duke qenë në linjë me objektivat strategjike afatmesëm për reduktimin e riskut të rifinancimit dhe atij të normave të interesit.

Rreth 86.1% e huamarrjes së brendshme ka shërbyer për rifinancimin e titujve ekzistues dhe pjesa tjetër për nevojat buxhetore të planifikuara në rritje kryesisht për shkak të pandemisë COVID-19. Maturimet përgjatë vitit 2020 paraqiten në shumën 301.1 miliard lekë në total me çmim blerje, nga të cilat 217.2 miliard lekë për bonot e thesarit dhe 84 miliard lekë për obligacionet.

Procedura e zhvillimit të ankandëve të bonove të thesarit dhe obligacioneve është kryer nga Banka e Shqipërisë. Emetimet dhe maturimet përgjatë vitit 2020 të instrumentave të borxhit të brendshëm paraqiten si më poshtë:

Në mld lekë

Instrumenta të tregut të brendshëm	Viti 2020			
	Emetim (në mld lekë)	Maturim (në mld lekë)	Huamarrja neto (në mld lekë)	Huamarrja neto (në %)
Tituj afatshkurtër	223,9	217,2	6,7	13,8%
Bono thesari në lekë	223,9	217,2	6,7	13,8%
Bono thesari 12-mujor				
Tituj afatgjatë	125,8	84	41,9	86,2%
Obligacione 2-vjecar lekë	44,2	45,9	-1,8	-3,6%
Obligacione 2-vjecar euro	12,6	0,0	12,6	26%
Obligacione 3-vjecar	20,2	3,0	17,2	35,3%
Obligacione 5-vjecar	18,5	13,5	5	10,4%
Obligacione 7-vjecar	16,9	21,5	-4,7	-9,6%
Obligacione 10-vjecar	13,5	0,0	13,5	27,7%
TOTALI	349,7	301,1	48,6	100%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Stoku i borxhit të brendshëm dominohet kryesisht nga instrumentat afatgjatë të obligacioneve me një vlerë stoku në fund të vitit 2020 në shumën 388,396 milion lekë, përkundrajt 193,739 milion lekë të stokut të instrumentave afatshkurtër. Të krahasuara në raport me të njëjtën periudhë të vitit më parë, stoku i instrumentave të tregut të brendshëm paraqitet si më poshtë:

Në milion lekë

Instrumenti	2019	2020	Ndryshimi
Bono thesari	193,739	200,437	6,698
6 mujore	354	1,901	1547
12 mujore	193,385	197,038	3,653
Obligacione	388,396	430,355	41,959
2 vjecare	86,791	97,455	10,664
3 vjecare	26,201	43,358	17,157
2 vjecare euro			0
5 vjecare	107,569	112,837	5,268
7 vjecare	88,306	83,675	-4,631
10 vjecare	79,529	93,029	13,500
Total instrumentave	582,135	630,791	48,656

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Stoku i borxhit për vitin 2020 është rritur me 48,656 milion lekë ose rreth 8%, duke kaluar nga 582,135 milion lekë në vitin 2019 në 630,791 milion lekë në vitin 2020.

Në lidhje me instrumentat afatshkurtër konstatohet se është rritur pesha specifike e bonove të thesarit 6 mujore dhe 12 mujore dhe financimi i nevojave buxhetore me anë të instrumentave afatshkurtër, me një efekt neto në instrumenta afatshkurtër në 6,698 milion lekë ose rreth 3% e totalit të stokut të bonove të thesarit, duke kaluar nga 193,739 milion lekë në vitin 2019 në 200,437 milion lekë në vitin 2020.

Stoku i borxhit afatgjatë është rritur nga 388,396 milion lekë në fund të vitit 2019 në 430,355 milion lekë në fund të vitit 2020, me një shtesë prej 41,959 milion lekë, ose rreth 9% në total.

Tendenca përgjatë vitit 2020 (ashtu sikurse dhe gjatë vitit 2019) është në drejtim të rikompozimit të portofolit me instrumenta më afatgjatë duke qenë në përputhje me objektivat strategjike afatmesëm për rritjen e maturitetit të portofolit të borxhit. Emetimi i obligacioneve 3, 5 dhe 10 vjeçare ka kontribuar më së shumti në këtë drejtim.

Emetimi i bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve të BSH, nga kursi i këmbimit. Banka e Shqipërisë me shkresë nr. 742/1 datë 27.04.2020 ka vendosur në dijeni MFE se në përfundim të procesit të auditimit të pasqyrave financiare të BSH llogaria “Rezerva e Rivlerësimit të Valutave” në mbyllje të vitit financiar 2019 ka rezultuar me gjendje negative 6,242,963,462 lekë, për të cilën në zbatim të nenit 64 (b) të ligjit nr. 8269 datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë” të ndryshuar dhe pikës 3 të nenit 6 të marrëveshjes “Mbi transferimin e fitimit neto të Bankës së Shqipërisë pranë Ministrisë së Financave dhe mbulimin e humbjeve të Bankës së Shqipërisë” ka kërkuar mbulimin e saj me emetim të bonove të thesarit 6-mujore. Nga ana e MFE me shkresë nr. 7241/1 datë 18.06.2020 drejtuar Bankës së Shqipërisë është njoftuar emetimi i letrës me vlerë në shumën 6,242.963 mijë lekë me afat maturimi 6 muaj dhe normë interesi të barabartë me yield mesatar të ponderuar të ankandit të fundit të bonove të thesarit me afat maturimi 6-mujor. Në vijim, në afatin e maturimit, nga ana e BSH me shkresë nr. 2020/2 datë 18.12.2020 drejtuar MFE, protokolluar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë me prot 23754 prot, datë 21.12.2020 është kërkuar riemetimi i titullit 6-mujor që maturohet në datë 21.12.2020, nëpërmjet rinovimit me çmim blerje të instrumentit me vlerë 6,242,963 mijë lekë. Kjo shkresë është përcjellë në Drejtorinë e Huamarrjes në datën 28.12.2020. Nga auditimi konstatohet se Ministria e Financave në datën 11.01.2021 ka rinovuar emetimin e letrës me vlerë 6,242,963 mijë lekë, përtej datës së maturimit (21.12.2020). Si konkluzion kjo letër me vlerë nuk është paraqitur në regjistrin e borxhit për vitin 2020, treguesit e borxhit dhe rrjedhimisht stokun e borxhit publik të fundvitit 2020. Nga auditimi konstatohet se nuk është përmbushur detyrimi për rifinancimin e këtij instrumenti brenda afatit të përcaktuar. Këto veprime janë në kundërshtim me nenin 64 (b) të ligjit nr. 8269 datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë” të ndryshuar. Gjithashtu, mos financimi në kohë i këtij instrumenti nuk është në përputhje me nenin 6 “Mbulimi i humbjeve neto nga rivlerësimi” të marrëveshjes me Bankën e Shqipërisë “Mbi transferimin e fitimit neto të Bankës së Shqipërisë pranë Ministrisë së Financave dhe mbulimin e humbjeve të Bankës së Shqipërisë”. Efekti i mungesës së emetimit të instrumentit të borxhit të mësipërm në shumën 6.2 miliard lekë përfaqëson një nënvlerësim të stokut të borxhit real të raportuar në fund të vitit 2020 në të njëjtën shumën. Rrjedhimisht, stoku i borxhit në 31.12.2020 vlerësohet në shumën 1,230.4 miliard lekë nga 1,224.2 miliard lekë i raportuar nga MFE në treguesit e borxhit publik.

Borxhi i brendshëm i garantuar. Në fund të vitit 2020 borxhi i brendshëm i garantuar është reduktuar me 1,857 milion lekë duke kaluar nga 15,154 milion lekë në fund të vitit 2019 në 13,297 milion lekë në fund të vitit 2020 të detajuar në tabelën e mëposhtme.

Në mln lekë

Huamarrësi	Huadhënësi	2019		2020	
		milion/Euro	milion/Lekë	milion/Euro	milion/Lekë
KESH	Raiffeisen Bank		4,980		
KESH	Raiffeisen Bank		1,390		
KESH	IntesaSanPaolo1		270.0		270
KESH	IntesaSanPaolo		1,000		1,000
KESH	Societa General	6.00	730.6		
KESH	Raiffeisen Bank		2,838		500
KESH	Raiffeisen Bank	32.40	3,945	19.61	2,426
GS1	Sektori Bankar2				4,523
GS2	Sektori Bankar3				4,578
Totali milion Lekë			15,154		13,297

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Ulja e stokut të garancive të brendshme konstatohet se vjen nga mbyllja dhe ulja e limitit të overdraftit për huamarrësin K.E.SH, duke reduktuar ekspozimin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë ndaj garancisë për këtë institucion nga 15,154 milion lekë në vitin 2019 në 4,196 milion lekë në vitin 2020.

Mbi disbursimet e borxhit të jashtëm. Përgjatë vitit 2020 janë regjistruar në sistemin e brendshëm të menaxhimit të borxhit transaksionet e disbursimit për 42 kredi me një total në monedhë kombëtare në shumën 133,200 milion lekë nga të cilat katër kredi janë evidentuar si garanci që kanë pasur disbursime gjatë vitit në shumën 11,881 milion lekë. Pjesa tjetër prej 38 projektsh përfshin një shumë të disbursuar prej 121,318 milion lekë, ku 5 prej tyre janë klasifikuar si mbështetje buxhetore në shumën 104,080 milion lekë, duke qenë se janë transferuar drejtpërsëdrejti në llogarinë e unifikuar të thesarit në monedhën të huaj në Bankën e Shqipërisë. Konkretisht projektet për të cilat është klasifikuar shuma e disbursuar si mbështetje buxhetore në monedhë origjinale dhe monedhë kombëtare paraqiten:

Në mijë lekë

ID kredia	Shuma në Euro	Shuma në Lekë
15/10/IBRD	5,027	618,616
18/04/IBRD	2,414	276,021
20/01/IBRD	9,100	1,129,220
20/03/IMF	139,300	21,909,104
EUR7Y/20/01	645,053	80,147,897
Totali	800,894	104,080,860

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Vlera specifike e disbursuar për kredi shtetërore jo mbështetje buxhetore vlerësohet në shumën 17,237 milion lekë. Regjistrimi i transaksioneve të disbursimit vlerësohet të jetë kryer në mënyrë të rregullt duke pasur parasysh vlerën e raportuar në ditë të caktuara në lekë sipas kursit zyrtar të këmbimit të publikuar nga Banka e Shqipërisë. Nga ana tjetër, kreditë shtetërore të disbursuara dhe

1 Dy overdraftet me ISP Bank janë në proces ristrukturimi

2 GS1: Garancia shtetërore për pagat, miratuar me VKM nr. 277, datë 06.04.2020, amenduar me VKM Nr. 370, datë 06.05.2020

3 GS2: Garancia shtetërore për financimin e rimëkëmbjes së aktivitetit tregtar, miratuar me VKM nr. 387, datë 13.05.2020

mbështetja buxhetore rezultojnë të jenë rakorduar në monedhë origjinale pa evidentuar asnjë diferencë me strukturat përgjegjëse në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit.

Projektet specifike të cilat janë financuara më shumë përgjatë vitit 2020, duke përfshirë edhe mbështetjen buxhetore sipas disbursimeve të kredive respektive rezultojnë si në vijim:

Në mijë Lekë

Loan ID	Përshkrimi	Disbursime ALL	Njësia Zbatuese
EUR7Y/20/01	Mbështetje për buxhetin	80,147,897	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
20/03/IMF	Instrument i financimit të shpejtë	21,909,104	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
16/02/EBRD	Plani i ristrukturimit të KESH	11,164,012	Ministria e Energjisë dhe Industrisë (KESH)
11/10/EBRD	Bypass Fier-Vlorë	1,978,345	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)
16/01/KUWA IT	Rehabilitimi i Lumit të Vlorës	1,932,901	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
12/07/EIB	Bypass Fier	1,848,900	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)
18/01/IBRD	Financim shtesë "Shpërndarja dhe Burimet Ujore"	1,621,549	Ministria e Bujqësisë
15/03/Kfw	Furnizimi me ujë i zonave rurale III	1,309,075	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
13/03/IDB	Rruga Qukës - Qafë Pllaçë	1,244,233	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)
17/03/KFW	Infrastruktura ujore bashkiake III/IV	1,129,789	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (AKUK)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Përgjatë 2020 janë nënshkruar 8 marrëveshje huaje në kuadër të huamarrjes së jashtme, për financim të projekteve apo mbështetje buxhetore, shuma dhe kreditorë sipas tabelës në vijim:

Në njësi monedhe

Kreditori	Projekti	Shuma	Monedha	Njësia Zbatuese
IBRD	Barazia gjinore ndaj mundësive ekonomike	9,100	EUR	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
EBRD	Rrugët Sekondare Lokale	50,000	USD	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
IMF	Instrument i financimit të shpejtë	139,300	SDR	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
EuroBond	Mbështetje për buxhetin	650,000	EUR	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
IBRD	Mbështetje për situatën e emergjencës covid-19	15,000	EUR	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
Keshilli i Evropës	Mbështetje për buxhetin	180,000	EUR	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
Kfw	Furnizimi me ujë i zonave rurale V	80,000	EUR	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
EBRD	Zhvillimi i Turizmit & Infrastrukturës në Shqipëri	60,000	EUR	Fondi Shqiptar i Zhvillimit

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Këto kredi shtetërore janë konstatuar nga krahasimi i regjistrit të borxhit të jashtëm shtetëror të pa garantuar për vitin 2020, me regjistrin e vitit 2019. Nga auditimi konstatohet se marrëveshjet përkatëse të këtyre kredive janë miratuar në Kuvend dhe kanë termat e financimit për 2 prej tyre si në vijim:

- “Instrument i financimit të shpejtë” (RFI): paraqet si Huadhënës Fondi Monetar Ndërkombëtar huamarrës Republikën e Shqipërisë dhe njësi zbatuese Ministria e Financave dhe Ekonomisë, miratuar me ligjin nr.70/2020 datë 28.05.2020. Instrumenti i Financimit të Shpejtë (RFI) është një mekanizëm lehtësues që ofron FMN për të ndihmuar vendet që përballen me nevoja urgjente për financimin e bilancit të pagesave për shkak të një emergjence, krize, fatkeqësie natyrore ose të një pandemie.

- “Emetimi i Eurobondit”

Eurobondi është një instrument me afat maturimi më shumë se një vit, i cili emetohet në monedhë të huaj në tregun ndërkombëtar. Transaksioni për emetimin e eurobondit ka natyrë të ngjashme me letrat me vlerë, të emetuara në tregun e brendshëm. Vendimi për të dalë me Eurobond është miratuar në Parlament me ligjin nr.72/2020., datë 04.06.2020 dhe më datë 09.06.2020 është bërë dalja në tregjet ndërkombëtare me një obligacion ndërkombëtar të ri 7-vjeçar në vlerën prej 650 milion € me një kupon prej 3.50%. Emetimi i obligacionit është bërë më skonto pra me 99.239% të vlerës nominale duke e fiksuar vlerën e yieldit efektiv në 3.625%. Eurobondi është përdorur për shlyerjen e një pjesë të eurobondit të maturuar nga viti 2015 në shumën 250 milion euro dhe plotësimin e nevojave për financim për vitin 2020.

Ministria e Financave ka kryer procedurat e nevojshme për emetimin e eurobondit, si konsultimet me bankat ndërkombëtare, përzgjedhjen e këshilltarit ligjor dhe të bankave bashkëdrejtuese si dhe përgatitjen e dokumentacionit. Bankat bashkëdrejtuese kryesorë janë Banca IMI S.p.A, Citigroup Global Markets Limited, J.P. Morgan Securities Plc dhe Raiffeisen Bank International AG të cilat kanë drejtuar procesin e emetimit të eurobondit. Si Agjent Fiskal Ka vepruar “Citibank, N.A., London Branch”, i cili kryen funksionin e pagesës së principalit dhe interesave, si dhe të transferimit të eurobondit ndërsa si Agjent Regjistruar ka vepruar “Citigroup Global Markets Europe Ag”, i cili kryen funksionin e regjistrimit të eurobondit.

Kjo është hera e katërt që merret borxh në tregjet ndërkombëtare të kapitalit me instrumentin e eurobondit.

Në milion euro

Eurobond	2010	2015	2018	2020
Vlera Nominale (Në milion Euro)	300	450	500	650
Norma e Interesit (%)	7.50%	4.75%	3.50%	3.50%
Afati i Maturimit (Vite)	5	5	7	7

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Eurobondi i parë është emetuar në vitin 2010 (me vlerë 300 milionë euro, maturim 5-vjeçar dhe interes 7.5%) dhe është shlyer në vitin 2015. Eurobondi i emetuar në vitin 2015 (me maturim 5-vjeçar), në vlerë prej 450 milionë eurosh dhe me një normë interesi 4.75%. Pjesa prej 200 milion euro u shlye nëpërmjet transaksionit të blerjes së instrumenteve ekzistuese që kishte Republika e Shqipërisë në treg gjatë daljes me eurobondin e vitit 2018. Kurse pjesa e mbetur prej 250 milion euro është shlyer nga fondet e disbursuara nga emetimi i eurobondit të vitit 2020. Eurobondi i emetuar në vitin 2018 është ende aktiv në vlerën prej 500 milionë euro, me maturim 7-vjeçar dhe normë interesi 3.5%.

Mbi pagesat e principalit. Në sistemin e brendshëm të regjistrimit të transaksioneve të borxhit janë evidentuar shlyerje principali në shumën 62,577,691 mijë lekë, duke përfshirë edhe pagesat e kryera nga përfituesit e garancive apo nën huamarrësit. Të dhënat e detajuara në lidhje me pagesat e

principalit të kryera për kreditë shtetërore dhe garancitë, të kryera nga Buxheti i Shtetit dhe përfituesit përkatës paraqiten:

Në mijë lekë

Principalit i Shlyer	Principalit i shlyer/LEK	Njësia Përfituese	Totali
	Buxheti i Shtetit		
Kredi Shtetërore	59,182,891		59,182,891
Garanci Shtetërore	2,384,513	1,010,285	3,394,798
Totali	61,567,405	1,010,285	62,577,690

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Të gjitha shlyerjet e principalit janë reflektuar në diferencat e regjistrimit të kredive shtetërore dhe garancive të huaja në krahasim me një vit më parë, duke pasqyruar vlerën e saktë të detyrimit në lidhje me këtë komponent së bashku me disbursimin përkatës sipas testit të dizenuar. Në raportin e treguesve fiskalë të konsoliduar janë pasqyruar si pagesa principalit shuma prej 61,698,303 mijë lekë kurse sipas raportimit të Drejtorisë së Borxhit vlera është në shumën prej 61,567,405 mijë lekë, pra rezulton një diferencë prej 130,897 mijë lekë e cila përfaqëson pagesë të kryer nga vetë kreditori i cili ka likuiduar një pjesë të kështit me një detyrim të lindur nga një vendim gjyqi për kredinë shtetërore me numër identifikimi “78” dhe kredinë me numër identifikimi 06/04/IDA të cilat nuk kalojnë nëpërmjet sistemit të thesarit. Nga testet e zhvilluara në lidhje me pasqyrimin e transaksioneve të shlyerjes të principalit në llogarinë e unifikuar të thesarit të marrë nga strukturat e thesarit nuk rezultuan diferenca. Përgjatë vitit 2020 kreditë shtetërore dhe garancitë për të cilat është paguar më shumë principal nga Buxheti i Shtetit sipas detyrimeve të borxhit paraqiten:

Në mijë lekë

ID LOAN	Përshkrimi i kredisë/garancisë Shtetërore	Vlera/ALL	Subjekti Përfitues i Garancisë/Kredisë
EUR5Y/15/01	Mbështetje për buxhetin	30,932,500	Ministria e Financave
14/03/IMF	Extended Arrangement	4,167,436	Ministria e Financave
08/02/ALPHA	Rruga Rrëshen-Kalimash	2,885,120	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës
11/02/IDB	Rruga Tiranë-Elbasan	1,347,842	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)
13/06/Abu Dhabi	Bulevardi Verior dhe rehabilitimi i lumit të Tiranës	603,206	Bashkia Tiranë
09/09/Kfw	Linja 400 Kv Shqipëri-Kosovë	578,899	Ministria e Energjisë dhe Industrisë (OST)
01/11/RUSSIA	Risikudim me Rusinë	571,313	Ministria e Financave
16/02/EBRD	Plani i ristrukturimit të KESH	570,575	Ministria e Energjisë dhe Industrisë (KESH)
10/02/EIB	Rrugët lokale dhe sekondare	565,229	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
09/10/KFW	Linja unazore 110 Kv e Shqipërisë së Jugut	550,927	Ministria e Energjisë dhe Industrisë (OST)
10/01/EBRD	Rrugët lokale dhe sekondare	515,435	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
04/08/EIB	TEC-i Vlorë	500,824	Ministria e Energjisë dhe Industrisë (KESH, OST)
09/06/CEB	Rrugët Sekondare Lokale	494,770	Fondi Shqiptar i Zhvillimit
11/09/Abu Dhabi	Rruga Tiranë-Elbasan	476,876	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)
11/10/EBRD	Bypass Fier-Vlorë	402,485	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)

08/04/JAPAN	Përmirësimi i Sistemit të Kanalizimeve, Tiranë	368,208	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (AKUK)
17/03/KFW	Infrastruktura Ujore bashkiake III/IV	347,340	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (AKUK)
08/09/IDA	Siguria e Digave	332,438	Ministria e Energjisë dhe Industrisë (KESH)
15/08/DBFrankrt	Radio Televizioni Shqiptar	330,984	Radio Televizioni Shqiptar
07/17/EBRD	Rruga Levan-Vlorë	321,397	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës (ARRSH)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Borxhi i jashtëm i garantuar. Përgjatë vitit 2020 borxhi i jashtëm i garantuar paraqitet në rritje me 8,818 milion lekë sipas raportimeve në regjistrin e borxhit në krahasim me të njëjtën periudhë të një viti më parë nga 26,698 milion lekë në 35,516 milion lekë në fund të vitit 2020. Ndryshimet në kreditë e jashtme të garantuara sipas viteve paraqiten sipas tabelës së mëposhtme në milion lekë:

Në milion lekë

Viti	2016	2017	2018	2019	2020
Stoku i Jashtëm i Garantuar	23,182	19,768	29,454	26,698	35,516

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Rritja e borxhit të jashtëm të garantuar përgjatë vitit 2020 ka ardhur si pasojë e pagesave më të vogla të principalit të kryera nga buxheti i shtetit përkundrejt disbursimeve për këto garanci. Buxheti i Shtetit për vitin 2020, ka paguar principal 2,384.51 milion lek për rastet e garancive të huaja ku përfituesit e garancive kanë dështuar të përmbushin detyrimet e tyre. E njëjta situatë paraqitet edhe për shpenzimet e interesit, ku Buxheti i Shtetit ka paguar 327.79 milion lekë shpenzime interesi. Shuma e kthyer nga përfituesit e garancive në Buxhetin e Shtetit gjatë vitit 2020 për këto pagesa që janë kryer është vetëm 57.66 milion lekë për principalin dhe 23.90 milion lekë për interesat, duke vazhduar tendencën e akumulimit të detyrimeve ndaj buxhetit si në vitet e kaluara.

Në milion lekë

	Principal i Shlyer	Interes i Shlyer	Totali
Buxheti i Shtetit	2,384.51	327.79	2,712.30
Njësia Përfituese	1,010.29	264.49	1,274.78
Totali	3,394.80	592.28	3,987.08

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Nga auditimi është konstatuar se pagesat e kryera nga Buxheti i Shtetit për garancitë e huaja jo-performuese kryhen jo në përputhje me kërkesat e nenit 42 të ligjit nr. 9665 datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar”. Aktualisht konstatohet se procesi konsiston në komunikim paraprak nga MFE me përfituesin e garancisë i cili konfirmon nëse është apo jo në gjendje që të shlyejë këstin e radhës dhe në rast paaftësie nga ana e tij procedohet me pagesën nga Buxheti i Shtetit.

Mbi Shërbimin e Borxhit. Shpenzimet për interesa përgjatë vitit 2020, kanë rezultuar në ulje të lehtë në krahasim me vitin e kaluar duke shënuar vlerën prej 34,393.40 milion lekë, përkundrejt 35,142.82 milion lekë që rezultuan një vit më parë, pra kemi një ulje prej 749.42 milion lekë në total. Raportimet mbi shpenzimet për interesa për borxhin e brendshëm dhe interesa për borxhin e huaja paraqiten në milion lekë sipas tabelës së mëposhtme:

Në milion lekë

Shpenzimet e interesit	2016	2017	2018	2019	2020
Interesat e borxhit të brendshëm	25,526.45	21,414.59	23,157.97	22,837.89	22,350.91
Interesat e borxhit të jashtëm	10,733.00	10,489.19	13,355.40	12,304.93	12,042.49
Interesat e borxhit gjithsej	36,259.45	31,903.78	36,513.37	35,142.82	34,393.40

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Ulja më e madhe në interesat e borxhit konstatohet në interesat e borxhit të brendshëm me rreth 486.98 milion lekë, përkundrejt 262.44 milion lekë interesa të paguara më pak për borxhin e jashtëm.

5.2.1. Performanca e marrëveshjeve të nënhuasë, garancive dhe garancive sovrane

Të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e nënhuasë

KLSH ka konstatuar krijim të detyrimeve të reja në shumën 7,750 milionë lekë (rreth 62.6 milion euro) të subjekteve nënhamarrëse në kuadër të marrëveshjeve të nënhuasë përgjatë vitit 2020, si pasojë e mos shlyerjes së detyrimeve përkatëse. Nga auditimi në lidhje me marrëveshjet e nënhuasë konstatohet se stoku i kredive në lidhje me këtë komponent të borxhit shtetëror është përkeqësuar përgjatë vitit 2020. Në këtë mënyrë të dhënat në lidhje me të drejtat e shtetit për të arkëtuar përkundrejt marrëveshjeve përkatëse tregojnë rritje të së drejtës për të arkëtuar dhe për tre vitet e fundit paraqiten:

Në lekë

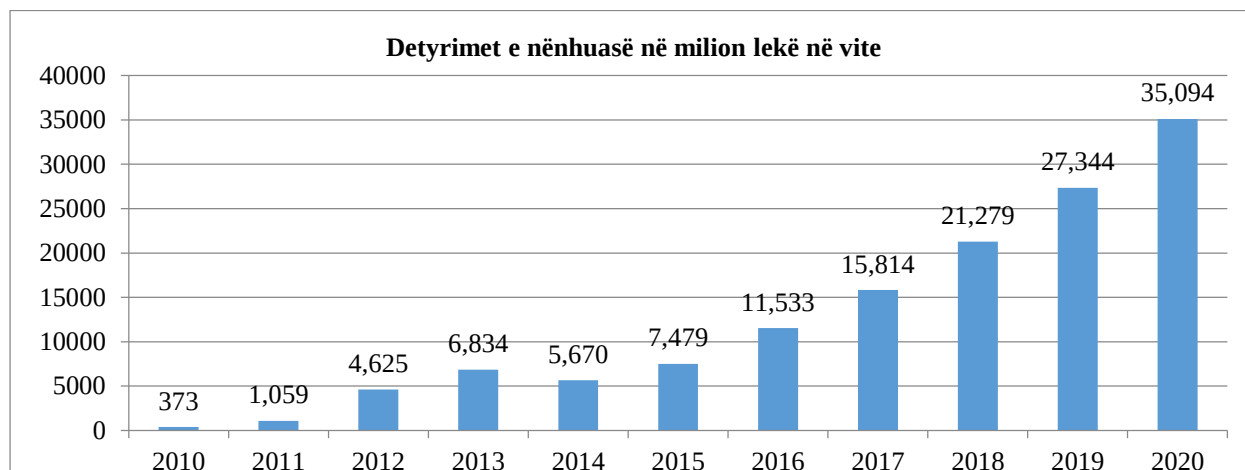
Sektori/institucioni	Detyrimi fund 2017	Detyrimi fund 2018	Detyrimi fund 2019	Detyrimi fund 2020
Energjia	8,279,021,691	12,688,764,872	16,980,772,829	22,772,169,156
KESH	5,689,593,884	6,932,415,130	8,649,361,190	12,887,266,141.8
OSHEE	-	1,510,620,353	2,583,655,499	2,593,797,377
OST	2,589,427,808	4,245,729,389	5,747,756,140	7,291,105,637
Ujësjellës	5,656,160,483	5,981,938,063	6,409,007,664	7,177,075,469
Ujësjellësi Durrës	1,147,491,752	1,156,396,669	1,339,229,523	1,467,625,951
Ujësjellësi Korce	1,002,124,589	977,275,071	1,284,074,366	1,634,770,700
Ujësjellësi Vlore	1,743,435,628	1,847,464,146	1,965,131,665	2,052,373,975
Te tjerë ujësjellës	1,763,108,514	2,000,802,177	1,820,572,110	2,022,304,843
Bashki	1,823,742,178	2,571,631,379	3,877,431,361	5,050,189,246
Bashkia Tirane	1,767,836,703	2,533,853,418	3,825,880,230	4,994,602,981
Te tjera bashki	55,905,475	37,777,961	51,551,131	55,586,265.2
Mikrokredi	50,230,617	31,270,041	70,269,933	87,028,161
FAF	50,230,617	310,382	-	-
Unioni Kursim Kredi	-	30,959,658	70,269,933	87,028,161
Armo	4,506,144	5,363,783	6,456,933	7,742,595
TOTALI	15,813,661,113	21,278,968,137	27,343,938,720	35,094,204,628

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Sektorët me përkeqësim të situatës financiare paraqiten sektori i energjitikës kryesisht me nënhuatë e KESH, OSHEE dhe OST me rreth 5,791 milion lekë (46.8 milion euro) të rritjes totale të detyrimeve nga 7,750 milion lekë në total, pushteti vendor me rreth 1,173 milion lekë (9.5 milion euro) dhe sektori i ujësjellësve me rreth 768 milion lekë (6.2 milion euro). Në nenin 30 “Huadhënia e të ardhurave të borxhit shtetëror, mbi të cilat zbatohen kushtet e marrëveshjeve ndërkombëtare”, të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, është përcaktuar që “...është përgjegjësi ligjore e huamarrësve,

të cilët kanë marrë fonde, sipas paragrafit të parë të këtij neni, që ti kthejnë fondet e marra hua në përputhje me marrëveshjet e nënshkrimit dhe të paraqesin raporte për gjendjen e huasë dhe përdorimin e saj, sipas kërkesave të përcaktuara nga Ministria e Financave". Nga auditimi konstatohet se nuk janë përmbushur përcaktimet e bëra në këtë nen, duke paraqitur një situatë ku detyrimet ndaj shtetit si pasojë e mos pagesave janë rritur me 7,750 milion lekë, me një trend rritës nga viti në vit. Ky konstatim është në të njëjtën linjë me konstatimin e bërë edhe në Raportin e Buxhetit Faktit për vitin 2019 të KLSH.

Teprica e detyrimeve të akumuluar në lidhje me këto të drejta për të arkëtuar ndër vite paraqitet:

Niveli i kthimeve nga nënshkruesit, vlerësohet i ulët përse i përket detyrimit për të përmbushur kushtet e marrëveshjeve përkatëse. Nga 91 projekte të për të cilat Buxheti i Shtetit ka të drejta për të arkëtuar, përgjatë vitit 2020 janë arkëtuar vetëm për 27 prej tyre në shuma të vogla nga subjektet e paraqitura në tabelën e mëposhtme:

Në lekë

Subjekti Perfitues Nenhu	Loan ID MFE	Interes i paguar 2020	Komision i paguar 2020	Principal i paguar 2020	Penalitete	Total
AGROKREDIT	O-00/01/IFAD					
AGROKREDIT	O-00/01/IFAD	2,195,354	-	10,927,985	-	13,123,339
AGROKREDIT	O-09/07/CEB	10,404,599	-	97,250,000	-	107,654,599
AGROKREDIT	O-14/07/IDB	2,752,046	-	57,288,656	-	60,040,702
Bashkia Berat	O-07/13/Berat	-	-	7,270,400	-	7,270,400
Bashkia Durrës	O-07/13/Durres	-	-	37,196,000	-	37,196,000
Bashkia Elbasan	O-07/13/Elbasan	-	-	13,623,106	-	13,623,106
Bashkia Fier	O-07/13/Fier	-	-	13,558,470	-	13,558,470
KESH	O-14/13/KESH	12,973,187	-	-	-	12,973,187
Bashkia Korçë	O-07/13/Korçe	-	-	14,756,588	-	14,756,588
AGROKREDIT	O-06/06/IFAD	4,025,259	-	15,675,242	-	19,700,501
AGROKREDIT	O-14/07.1/IDB	735,850	-	15,337,143	-	16,072,992
OSHEE	O-14/13/OSHEE	37,863,671	-	-	-	37,863,671
OSHEE	O-19/01/KFW	-	43,612,666	-	-	43,612,666
OST	O-09/09/KFW	-	109,876	-	-	109,876
OST	O-09/10/KFW	69,569,314	176,686	274,422,971	-	344,168,971
OST	O-09/11/KFW	28,459,642	-	-	-	28,459,642
OST	O-09/12/KFW	448,073	97,343	-	-	545,416
Porti Durrës	O-01/14/EIB	22,084,694	-	138,416,012	-	160,500,706
Porti Durrës	O-85	10,011,889	-	73,113,873	-	83,125,761
Aeroporti Tiranë	O-67/KFËTIA	-	-	136,976,758	-	136,976,758
Ujësjellës Kanalizime Fier	O-03/04/FIER	1,047,500	-	-	-	1,047,500

Ujësjiellës Kanalizime Berat- Ku	O-03/02/Br-Ku	12,319,800	-	-	-	12,319,800
Ujësjiellës Kanalizime Lezhë	O-03/04/LEZHE	4,800,704	-	16,303,332	-	21,104,036
Ujësjiellës Kanalizime Lezhë	O-03/13/LEZHA	8,538,450	-	36,177,849	-	44,716,299
Ujësjiellës Kanalizime Sarandë	O-03/13/SARANDA	4,925,247	-	-	-	4,925,247
Hekurudha Shqiptare sh.a.	O-16/05/EBRD	-	45,339,039	-	-	45,339,039
Totali	27	233,155,279	89,335,610	958,294,382	-	1,280,785,271

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Të drejtat për të arkëtuar nga marrëdhëniet e garancisë

Garancitë shtetërore përgjatë vitit 2020 paraqesin një risk të shtuar në drejtim të administrimit të tyre dhe situatës së rënduar financiare të cilën kalon kryesisht sektori energjitik. Pothuajse e gjitha ulja e stokut të garancive të huaja i atribuohet pagesave të kryera në Buxheti i Shtetit i vitit 2020. Për vitin 2020 gjendja e detyrimeve në lidhje me garancitë shtetërore që subjektet përfituese kanë ndaj shtetit është rritur nga 13,198 milion lekë në 15,885 milion lekë, me një rritje vjetore prej 2,687 milion lekë. Referuar institucioneve dhe projekteve specifike me problematikat më të mëdha konstatohet sipas tabelës së mëposhtme:

Në mijë lekë

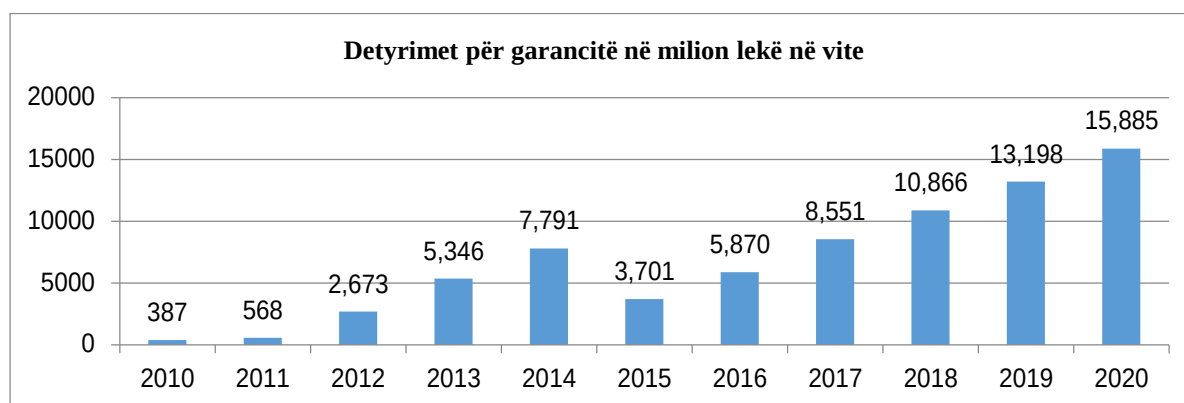
Institucioni/projekti	Detyrimet 31.12.2017	Detyrimet 31.12.2018	Detyrimet 31.12.2019	Detyrimet 31.12.2020
Ministria e Energjisë dhe Industrisë (KESH, OST)	6,939,355	9,025,642	10,870,489	12,968,270
Elektrifikimi i Zonave Rurale	495,114	658,915	828,829	1,002,646
Linja e Transmetimit 400 KV Tiranë-Podgoricë I	16,131	27,660	37,586	52,912
Linja e Transmetimit 400 KV Tiranë-Podgoricë II	351,455	650,661	960,796	976,024
TEC-i Vlorë	3,637,866	4,465,018	5,222,945	5,879,703
Transmetim, Shpërndarje e Energjisë	1,358,705	1,815,979	2,321,047	2,818,323
Hidrocentrali mbi Lumin Drin	275,932	371,759	477,481	560,467
Nënstacioni i Transmetimit të Energjisë	804,152	1,034,998	1,021,161	1,037,346
Plani i ristrukturimit të KESH	0	0	0	640,850
Projekti i efikasitetit në energji	0	652	644	0
Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/UKT	1,250,744	1,285,030	1,390,135	1,536,390
Furnizimi me Ujë i Tiranës II	759,908	783,343	849,735	941,285
Ujësjiellësi i Tiranës I	481,783	493,283	532,108	586,682
Rehabilitimi i rrjetit hidrik të Tiranës	9,053	8,404	8,292	8,424
Hekurudha Durrës	232,252	238,498	257,687	284,291
Rehabilitimi i Hekurudhës së Durrësit	232,252	238,498	257,687	284,291
Ministria e Financave (ndihme në mallra)	71,204	94,409	129,976	185,695
Ndërmarrja e Ujësjiellës-Kanalizime Krujë	58,665	59,548	63,739	69,783
Radio Televizioni Shqiptar		165,685	486,821	840,635
TOTALI	8,552,220	10,868,812	13,198,847	15,885,064

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Detyrimet si pasojë e pagesave të kryera nga Buxheti i Shtetit për vitin 2020 janë akumuluar në masën më të madhe nga kompanitë private me kapital shtetëror përfituese në sektorin energjitik në shumën 2,098 milion lekë (16.96 milion euro). Gjatë vitit 2020 konstatohet se Buxheti i Shtetit ka kryer pagesa si pasojë e paaftësisë paguese edhe të Radio Televizionit Shqiptar, duke rritur stokun e detyrimeve me 354 milion lekë (2.86 milion euro). Gjithashtu edhe në sektorin e ujësjiellësve për projektet në Ujësjiellës Kanalizime Tirana situata paraqitet problematike duke vendosur Buxhetin e Shtetit në risk

për kryerjen e pagesave që kanë dështuar të kryhen nga ky përfitues i garancisë dhe rritjen e detyrimeve në shumën 146 milion lekë (1.18 milion euro).

Në nenin 43 “Kthimi i garancisë shtetërore të huasë” të ligjit nr. 9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, është përcaktuar që “Me kryerjen e pagesës në llogarinë e garancisë shtetërore të institucionit huadhënës, Ministri i Financave merr në dorëzim të gjitha të drejtat dhe mjetet ligjore, që zotëronte institucioni huadhënës ndaj huamarrësit, sipas përcaktimeve të marrëveshjes së huasë, në masën e çdo pagese të bërë në kuadër të garancisë së dhënë. Këto të drejta dhe mjete ligjore i kalojnë Ministrit të Financave së bashku me të drejtat dhe mjetet ligjore që ai i ka në bazë të marrëveshjes së mirëkuptimit. Huamarrësi, në zbatim të këtij ligji dhe të marrëveshjes së mirëkuptimit, është i detyruar ti kthejë Ministrisë së Financave shumën që kjo e fundit i ka paguar huadhënësit, në kuadër të garancisë shtetërore të huasë. Ministri i Financave ndërmer të gjitha masat e paracaktuara në këtë ligj, në ligje të tjera në fuqi dhe në marrëveshjen e mirëkuptimit, për të përftuar nga huamarrësi çdo pagesë të bërë sipas garancisë, duke përfshirë edhe kostot që lidhen me të.”. Nga auditimi konstatohet se nuk janë përmbushur përcaktimet e bëra në këtë nen, për aq kohë sa stoku i detyrimeve jo vetëm që nuk është ulur përgjatë vitit 2020, por edhe është rritur me 2,687 milion lekë. Teprica detyrimeve të akumuluar në lidhje me këto të drejta për të arkëtuar ndër vite paraqitet:

Niveli i kthimeve nga garancitë, vlerësohet i ulët përse i përket detyrimit për të përmbushur kushtet e marrëveshjeve përkatëse. Nga 26 projekte për të cilat Buxheti i Shtetit ka të drejta për të arkëtuar, përgjatë vitit 2020 janë arkëtuar vetëm për 8 prej tyre në shuma të vogla nga UKT, ATK, Albtelecom dhe KESH. Arkëtimet nga detyrimet e garancive sipas përfituesve përkatës në monedhë origjinale dhe monedhë kombëtare paraqiten në tabelën në vijim:

Institucioni	Kthyer 2020 Euro			Kthyer 2020 lek		
	Principal	Interes&komision	Total	Principal	Interes&komision	Total
ATK	45,000	0	45,000	5,572,800	0	5,572,800
Albtelecom	378,265	19,859	398,124	46,579,483	2,444,547	49,024,030
UKT	0	160,136	160,135	0	19,784,000	19,784,000
OST	0	5,286	5,286	0	643,732	643,732
KESH	14,727	2,798	17,526	1,822,105	346,285	2,168,390
TOTALI	437,992	188,079	626,071	53,974,388	23,218,564	77,192,952

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Të drejtat për të arkëtuar nga kreditë shtetërore të tjera

Nga auditimi mbi konfirmimin e gjendjes së detyrimit që subjektet përfituese të marrëveshjeve të nënhuasë apo garancisë kanë ndaj Buxhetit të Shtetit është konstatuar se për kredinë me numër

identifikimi 88 sipas regjistrimit të borxhit ekzistojnë detyrime në 31.12.2020 nga subjektet përfitues të ndryshëm. Kjo kredi ndërmjet Medio Credito Centrale (kreditore) dhe Qeverisë Shqiptare (huamarrësi) është nënshkruar me 06.07.1998 dhe është regjistruar si kredi shtetërore. Detyrimet që ekzistojnë vetëm për këtë kredi dhe sipas subjektit përfitues në euro paraqiten:

Insitucioni	Shuma e disbursuar EURO	Principal i papaguar	Interesi i papaguar	Total detyrimi 2020	Komenti
UKT	584,833	324,907	38,857	363,764	funksionon si garanci
DPUK	435,611	186,788	21,780	208,568	funksionon si garanci
ARMO	148,439	53,603	8,989	62,592	nën huazuar
Servcom	61,066	23,748	5,207	28,955	funksionon si garanci
Albpetrol	1,018,335	396,019	111,109	507,128	funksionon si garanci
KESH	5,031,314	1,594,085	177,728	1,771,812	funksionon si garanci
Albkrom	651,837	-	-	-	kredi shtetërore
Albabaker	181,977	-	-	-	kredi shtetërore
Ministri e Bujqësisë	3,078,467	-	-	-	kredi shtetërore
Ministri e Financave	158,987	-	-	-	kredi shtetërore
Totali	11,350,865	2,579,150	363,670	2,942,819	
2,942,819 euro * kursi 123.7 = 364,026,710 lekë					

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Garancitë Sovrane. Në stokun e garancive përfshihen dhe dy garancitë që emetoi qeveria e Republikës së Shqipërisë gjatë muajve prill – maj 2020, në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga pandemia COVID-19, trajtuar në vijim Garancia 1 dhe Garancia 2:

-Garancia Shtetërore 1 për pagat e tregtarëve ose shoqërive tregtare, aktiviteti i të cilave është prekur nga COVID-19. Në vijim të Paketës Financiare 1 u miratua VKM Nr. 277 datë 06.04.2020 “Për miratimin e garancisë shtetërore të huas me bankat e nivelit të dytë për pagat e tregtarëve ose shoqërive tregtare, aktiviteti i të cilave është prekur si pasojë e Vendimeve të Këshillit të Ministrave, në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga covid-19, si edhe për përcaktimin e kushteve e të kriterëve të marrëveshjes së garancisë dhe marrëveshjes së mirëkuptimit”. Elementët kryesorë të kësaj garancie përfshijnë vlerën 11,000,000,000 lekë, në favor të 12 bankave të nivelit të dytë, për mundësimin e huadhënies për të përballuar pagat e tregtarëve, shoqërive tregtare, aktiviteti i të cilave është mbyllur ose është ndikuar me ulje të xhiros, si pasojë e vendimeve dhe urdhrave të nxjerra nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga COVID-19. Në vijim, nëpërmjet VKM Nr.370 datë 06.05.2020, Këshilli i Ministrave miratoi disa shtesa dhe ndryshime në Marrëveshjen e Garancisë, ndryshime që konsistojnë në marrjen përsipër të rimbursimit të interesave dhe caktimin e normës së interesit preferencial, të barabartë me normën mesatare të interesit të tre ankandëve të fundit të bonove të thesarit 12 mujore plus një marzh prej 0.5%, por në asnjë rast më e lartë se 2,85%. Në këto akte janë parashikuar edhe kriteret që duhet të plotësojnë përfituesit për marrjen e kredisë dhe përfitimin e garancisë.

-Garancia Shtetërore 2 për rimëkëmbjen e biznesit nga COVID-19. Në vijim të zbatimit të Paketës Financiare 2 për rimëkëmbjen e biznesit nga COVID-19, u miratua VKM Nr.387 datë 13.05.2020 “Për miratimin e garancisë shtetërore të huasë me bankat e nivelit të dytë për garantimin e huamarrjes së tregtarëve ose shoqërive tregtare për të mundësuar financimin e nevojshëm për rimëkëmbjen e aktivitetit tregtar të ndikuar nga situata e krijuar nga covid-19, si edhe për përcaktimin e kushteve e

të kriterëve të marrëveshjes së garancisë dhe marrëveshjes së mirëkuptimit”. Elementët kryesorë të kësaj garancie përfshijnë vlerën prej 15,000,000,000 Lekë, në favor të bankave tregtare për mundësimin e huadhënies për tregtarët dhe shoqëritë tregtare me qëllim sigurimin e fondeve të nevojshme për kapital qarkullues dhe investime në mbështetje të rimëkëmbjes së aktivitetit tregtar që është ndikuar nga situata e krijuar nga COVID-19. Në këtë skemë garancie, Qeveria garantoj 60% të principalit. Në këtë akt janë parashikuar edhe kriteret që duhet të plotësojnë përfituesit për marrjen e kredisë dhe përfitimin e garancisë. Në vijim, nëpërmjet VKM Nr.480 datë 17.06.2020 Këshilli i Ministrave miratoi disa shtesa dhe ndryshime në Marrëveshjen e Garancisë të miratuar më herët me VKM nr.387 datë 13.05.2020 si mjeti për zbatimin e Garancisë Shtetërore në kuadër të Paketës Financiare II. Këto ndryshime konsistojnë në rishikimin e nenit 7 “Rikuperimi post-pagesës së garancisë”. Pikat kryesore të rishikuara përfshijnë shtesa duke parashikuar që “...nëse pas 2 vitesh nga data e kryerjes së Pagesës së Garancisë, Huadhënësi nuk ka mundur të rikuperojë detyrimet e Huamarrësit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë zotëron të drejtën që të ndjekë vetë procedurat ligjore, në masën e çdo pagese të kryer nga MFE, në kuadër të garancisë për këtë Hua, në përputhje me të drejtat dhe mjetet ligjore që ka në bazë të Marrëveshjes së Mirëkuptimit, paragrafi 3”, reflektuar edhe në marrëveshjet e garancisë së lidhura e bankat tregtare.

Për realizimin e procesit të monitorimit është ngritur Komiteti i Monitorimit dhe Sekretariati Teknik sipas urdhrave të mëposhtëm:

Me Urdhrin Nr.56 datë 23.04.2020 “Për ngritjen e Komitetit të Monitorimit të ecurisë së garancisë shtetërore të Huas me bankat e nivelit të dytë, për pagat e tregtarëve ose të shoqërive tregtare, aktiviteti i të cilave është prekur nga vendimet e Këshillit të Ministrave, në kuadër të menaxhimit të situatës së krijuar nga COVID-19”, u ngrit Komiteti i Monitorimit me qëllim monitorimin, shqyrtimin dhe raportimin periodikisht pranë Ministrit të Financave dhe Ekonomisë në lidhje me ecurinë e garancisë shtetërore, miratuar me VKM Nr. 277 datë 06.04.2020.

Me Urdhrin Nr.108 prot me nr. 7868 datë 06.05.2020 “Për miratimin e Sekretariatit Teknik dhe rregullores së funksionimit të Komitetit të monitorimit të ecurisë së garancisë shtetërore të Huasë” u ngrit Sekretariati Teknik, si dhe u miratua Rregullorja me objekt përcaktimin e rregullave për mënyrën e funksionimit të Komiteti të Monitorimit.

Me Urdhrin Nr.92 datë 10.07.2020 “Për disa ndryshime dhe shtesa ne urdhrin Nr.56 datë 23.04.2020 të Kryeministrit, janë bërë disa ndryshime që konsistojnë në përfshirjen e monitorimit, shqyrtimit dhe raportimit edhe të garancisë së dytë Sovrane (nga Komiteti i Monitorimit) në lidhje me financimin për rimëkëmbjen e aktivitetit tregtar.”

Nga auditimi mbi përputhshmërinë u konstatuan problematika dhe mospërputhje që kanë rritur riskun e ekspozimit të shtetit shqiptar ndaj detyrimeve të mundshme si pasojë e garancive shtetërore. Marrëveshjet me Bankat për të dy garancitë sovrane të miratuara me VKM janë jo në përputhje me Ligjin e Huamarrjes si dhe janë konstatuar mospërputhje në përcaktimet e bëra në nene të ndryshme të marrëveshjeve, konkretisht:

1. Pika 2, Neni 2, i aneksit të marrëveshjes miratuar me VKM Nr.370 datë 06.05.2020 citon se: Ministria e Financave dhe Ekonomisë krahas garantimit të principalit, merr përsipër të rimburojë/paguajë interesat e Huave që do të trajtohen në këtë Marrëveshje Garancie. Ky përcaktim nuk gjen parashikim në Ligjin Nr. 9665 datë 18.12.2006 “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar, Neni 3 “Kuptimi i garancisë shtetërore

të huasë” i cili citon se “Garancia shtetërore e huasë është marrëveshja e lidhur me shkrim, e cila përmban rregulla për të drejtat dhe detyrimet e palëve, kushtet dhe mënyrat, sipas të cilave shteti është përgjegjës për detyrimet financiare të një huamarrësi, kur ai nuk arrin t’i paguajë ato në kohën dhe masën e duhur” dhe neni 34 “Natyra e garancisë shtetërore” i cili citon se “Garancia shtetërore e huasë nuk përbën detyrim të drejtpërdrejtë për shtetin, por përfaqëson një detyrim të mundshëm. Ky detyrim kthehet në detyrim të drejtpërdrejtë kur përfituesi i drejtpërdrejtë nuk ka arritur të paguajë, tërësisht apo pjesërisht, huanë e garantuar, në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë”. Rimbursimi i Interesave të Huasë nga buxheti shtetit, përcaktuar me VKM nuk gjen mbështetje dhe parashikim në Ligjin e Huamarrjes shtetërore, duke qenë se nuk plotësohet kushti që përfituesi i drejtpërdrejtë “të mos arrijë të paguajë”. Interesat e paguara nga Buxheti i Shtetit deri në datën 31.12.2020 janë në vlerën prej 47,948 mijë lekë.

2. Pika 3 e nenit 2 të “Marrëveshjes së Garancisë Sovrane 1, dhe pika 4 e nenit 2 e “Marrëveshjes së garancisë Sovrane 2”, citon “MFE nuk merr përsipër në asnjë rast garantimin e interesave ose penaliteteve që mund të burojnë nga Huatë që Huadhënësi do t’u lëvrojë Huamarrësve”. Këto përcaktime, në të dyja Garancitë Sovrane, janë jo në përputhje me Ligjin e Huamarrjes, Neni 34 “Natyra e garancisë shtetërore” i cili citon se “Garancia shtetërore e huasë nuk përbën detyrim të drejtpërdrejtë për shtetin, por përfaqëson një detyrim të mundshëm. Ky detyrim kthehet në detyrim të drejtpërdrejtë kur përfituesi i drejtpërdrejtë nuk ka arritur të paguajë, tërësisht apo pjesërisht, huanë e garantuar, në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë. Sipas këtij përcaktimi, në Ligjin e Huamarrjes nuk ka parashikim për mospagimin e interesave ose penaliteteve të cilat në fakt janë pjesë të detyrimit, në rast se përfituesi i drejtpërdrejtë nuk arrin të paguajë, tërësisht apo pjesërisht, huanë e garantuar, në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë.

3. Gjithashtu konstatohet se pika 3 e Nenit 2 të Marrëveshjes së Garancisë së parë, e cila citon se “MFE nuk merr përsipër në asnjë rast garantimin e interesave ose penaliteteve që mund të burojnë nga Huatë që Huadhënësi do t’u lëvrojë Huamarrësve” bie në kundërshtim me pikën 1 dhe 2 të Nenin 6 “Procedurat për kryerjen e pagesave të garancisë” të po kësaj marrëveshje ku parashikohet “Kur huamarrësi nuk ka mundur të kryej pagesën e detyrimeve në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë....huadhënësi rezervon të drejtën për t’i dërguar MFE-s kërkesën me shkrim për pagesën e detyrimeve Kërkesa për pagesë që Huadhënësi do t’i drejtojë MFE-s duhet të përmbajë: Një përshkrim të detajuar të shumës që kërkohet, duke përcaktuar në mënyrë analitike, principalin, interesat e akumuluar, penalitetet, si dhe cdo shpenzim tjetër të kryer në zbatim të marrëveshjes së huasë që është në ngarkim të Huamarrësit, pavarësisht faktit që garancia mbulon vetëm detyrimin e principalit të Huasë.”. Për sa më sipër përcaktimet e bëra në nenin 2 dhe nenin 6 të marrëveshjes së Garancisë Sovrane 1 kundërshtojnë njëra tjetrën.

4. Pika 2 e Nenit 2 të VKM Nr.370 datë 06.05.2020, për disa ndryshime në VKM Nr.277 datë 06.04.2020 e cila citon se “MFE krahas garantimit të principalit merr përsipër të rimbursojë Interesat e Huave që do të trajtohen nën këtë marrëveshje Garancie...është jo në përputhje me pikën 3 të Nenit 2 e cila citon se “MFE nuk merr përsipër në asnjë rast garantimin e interesave ose penaliteteve që mund të burojnë nga Huatë...”.

5. Është konstatuar se pika 4 e Nenit 2 e Marrëveshjes së Garancisë Sovrane 2, pika 4 e cila citon se “MFE nuk merr përsipër në asnjë rast garantimin e interesave ose penaliteteve që mund të burojnë nga Huatë që Huadhënësi do t’u lëvrojë Huamarrësve” është jo në përputhje me pikën 1 dhe 2 të nenit

6 “Procedurat për kryerjen e pagesave të garancisë” të po kësaj marrëveshje e cila citon “Kur huamarrësi nuk ka mundur të kryej pagesën e detyrimeve në përputhje me kushtet dhe afatet e përcaktuara në marrëveshjen e huasë....huadhënësi rezervon të drejtën për t’i dërguar MFE-s kërkesën me shkrim për pagesën e detyrimeve Kërkesa për pagesë që Huadhënësi do t’i drejtojë MFE-s duhet të përmbajë: Një përshkrim të detajuar të shumës që kërkohet, duke përcaktuar në mënyrë analitike, principalin, interesat e akumuluar, penalitetet, si dhe cdo shpenzim tjetër të kryer në zbatim të marrëveshjes së huasë që është në ngarkim të Huamarrësit, pavarësisht faktit që MFE garanton vetëm principalin në masën 60%”. Për sa më sipër Neni 2 dhe Neni 6 i marrëveshjeve Garancia Sovrane 2 kundërshtojnë njëra tjetrën.

6. Nenet 36, 37, 38 dhe 40 të Ligjit Nr. 9665 datë 18.12.2006, i ndryshuar përcaktojnë kompetenca të plota të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për shqyrtimin, vlerësimin dhe dhënien e garancisë shtetërore të huasë duke parashikuar:

Neni 36 “Shqyrtimi dhe analiza e garancisë”: “...kur dokumentacioni mbështetës i kërkesës për garanci është i plotë, Ministri i Financave dhe Ekonomisë, është i detyruar që Brenda 60 ditëve nga data e depozitimit të kërkesës, të shpallë vendimin për dhënien e garancisë”.

Neni 37 “Vlerësimi i riskut”: “...analiza ekonomike-financiare sipas nenit 36, përfshin një përcaktim të riskut që merr përsipër shteti, në rast se jepet garancia. Ministri i Financave mund të kërkojë asistencën e Bankës së Shqipërisë për të përcaktuar dhe vlerësuar riskun”.

Neni 38 “Dhënia e garancisë shtetërore të huasë”: “...Ministri i Financave dhe Ekonomisë miraton dhënien e garancisë shtetërore të huasë pasi shqyrton dokumentet e mëposhtme:

Projekt-marrëveshjen e huasë ndërmjet huadhënësit dhe huamarrësit;

Projektmarrëveshjen e garancisë ndërmjet institucionit huadhënës dhe shtetit;

Marrëveshjen e mirëkuptimit, të nënshkruar nga huamarrësi.

Neni 40 “Mbikëqyrja nga Ministria e Financave”...Ministria e Financave kryen mbikëqyrjen e kushteve financiare të të gjithë huamarrësve, që kanë marr garanci shtetërore të Huasë...”

Pika 1 e nenit 3 të marrëveshjeve të garancive Sovrane 1 dhe 2 ku parashikohet se “Huadhënësi do të jap hua të garantuar vetëm huamarrësve që plotësojnë kriteret si në vijim...” ka një përcaktim të ndryshëm nga Nenet 36-40 të Ligjit Nr. 9665 datë 18.12.2006, i ndryshuar në lidhje me përgjegjësitë për vendimarrjen mbi garancitë shtetërore të huasë, pasi marrëveshjet e miratuara me VKM ia kanë kaluar kompetencën Bankave të nivelit të dytë. Në këtë kontekst vlerësohet një risk i lartë duke qenë se ekziston mundësia e mosvlerësimit të drejtë të aktivitetit dhe aftësisë paguese të subjekteve që kanë aplikuar për kredi, në kushtet e ofrimit të një garancie shtetërore.

7. Në lidhje me kthimin e garancisë shtetërore të huasë marrëveshja në nenin 7 “Rikuperimi post-pagesës së garancisë” ku parashikohet se “...nëse pas 2 vitesh nga data e kryerjes së Pagesës së Garancisë, Huadhënësi nuk ka mundur të rikuperojë detyrimet e Huamarrësit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë zotëron të drejtën që të ndjekë vet procedurat ligjore”, është jo në përputhje me Nenin 43 të Ligjit të Huamarrjes i cili citon se “Me kryerjen e pagesës në llogarinë e garancisë shtetërore të huasë institucionit huadhënës, Ministri i Financave merr në dorëzim të gjitha të drejtat dhe mjetet ligjore, që zotëronte institucioni huadhënës ndaj huamarrësit, sipas përcaktimeve të marrëveshjes së huasë...”, pasi ky i fundit nuk parashikon afat kohor, por i jep të drejtën Ministrit të Financave dhe Ekonomisë për të vepruar në mënyrë të menjëhershme me qëllim rikuperimin e detyrimeve.

8. Janë konstatuar subjekte që kanë përfituar nga kredia dhe Garancia Sovrane 1 në më shumë se 1 bankë, kjo jo në përputhje me pikën 7 të nenit 4 “Detyrimet e Huadhënësit” të VKM Nr.277 datë 06.04.2020, e cila përcakton se: “Në rast se huamarrësi ka marr një hua për këtë program nga banka të tjera, cdo hua tjetër për paga nuk do të jetë subjekt i kësaj marrëveshje”. Në 31.12.2020 shteti shqiptar rezulton garantor i të njëjtit subjekt huamarrës në 2 ose 3 banka të ndryshme në vlerën e stokut prej 733,760 mijë lekë. Nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë është argumentuar se financimi, si rrjedhojë edhe garancia rezulton në disa banka pasi dhe vet punonjësit e subjekteve janë paga marrës në banka të ndryshme. Pavarësisht këtij argumenti, kjo mbetet jo në përputhje me përcaktimet e marrëveshjes së garancisë sovrane 1, miratuar me VKM.

9. Kreu 7 “Monitorimi dhe Auditimi”, pika 6.1 e Rregullores së Funksionimit të Komitetit të Monitorimit, të garancive shtetërore, miratuar nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë, citon se “Garantuesi nëpërmjet Komitetit/ nuk është i detyruar të monitorojë ose verifikojë, dhe nuk do të jetë përgjegjës për monitorimin ose verifikimin e kriterëve dhe përdorimin e shumave nga Huadhënësi për klientët...” . Konstatohet se kjo dispozitë e rregullores është jo në përputhje me:

-Urdhrin e Kryeministrit Nr.56 datë 23.04.2020 “Për ngritjen e Komitetit të Monitorimit”, pika 1 si në vijim: “urdhëroj ngritjen e Komitetit të Monitorimit, i cili do të monitorojë, shqyrtojë dhe do të raportojë periodikisht pranë Ministrit të Financave...si dhe për përcaktimin e kushteve dhe kriterëve të marrëveshjes së garancisë dhe marrëveshjes së mirëkuptimit”.

-VKM-t për miratimin e garancive sovrane, pika 8 e cila citon: “Struktura e posaçme ndërinstitucionale...do të miratojë, shqyrtojë dhe raportojë ...”

-Nenet 36, 37, 38 të Ligjit Nr. 9665 datë 18.12.2006, i ndryshuar.

10.Nga auditimi konstatohet se në Drejtorinë e Përgjithshme të Borxhit Publik dhe Bashkërendimit të Ndihmës së Huaj nuk disponohen kopje të dosjeve, ekstrakteve, dokumentave, të dhënave të regjistruara dhe shkresave të të gjitha huave që i nënshtrohen këtyre marrëveshjeve të garancive, kjo jo në përputhje me:

-Nenin 4 pika 9 e marrëveshjes së parë dhe Nenin 4, pika 10 e marrëveshjes së dytë “Huadhënësi do të vendos në dispozicion të MFE, me kërkesë të kësaj të fundit, kopje të dosjeve, dokumentave, rekorodeve dhe shkresave të të gjitha huave që i nënshtrohen këtyre garancive”.

-Nenin 8 pika 1 marrëveshjes së parë dhe të dytë “Huadhënësi do të raportojë do të raportojë në formë elektronike pranë MFE...duke përcjellë dhe kopje të dokumentave shoqëruese që vërtetojnë kriteret e kualifikimit të Huamarrësve.

-Nenin 35 të Ligjit të Huamarrjes “...çdo huamarrës në bazë të këtij ligji paraqet një kërkesë me shkrim, e cila shoqërohet me dokumentacionin ekonomik dhe financiar për t'i mundësuar Ministrit të Financave të vlerësojë kushtet financiare dhe aftësinë e pagimit nga huamarrësi”.

Në bazë të VKM-ve konstatohet se janë akorduar 26 miliard Lekë në formën e garancive, të cilat deri në fund të vitit 2020 mundësuan kreditimin e shoqërive tregtare me 14.9 miliard Lekë. Deri në fund të vitit, Garancia Sovrane 1 është përdorur në masën 54% (vlera e miratimeve kundrejt totalit), si në vijim:

Mijë lekë

Nr	Bankat	Marrëveshja e miratuar Nr/datë	Vlera e miratuar në marrëveshje	Shuma e miratuar nga Banka	% e shumës së dhënë nga banka mbi vlerën e miratuar nga marrëveshja
1	Banka Credins	6448/3 prot datë 14.04.2020	2,000,000	319,241	16%
2	ABI Bank	6448/12 prot datë 14.04.2020	500,000	495,065	99%
3	Raiffeisen Bank	6448/8 prot datë 15.04.2020	1,900,000	1,410,873	74%
4	Alpha Bank	6448/1 prot datë 14.04.2020	700,000	150,256	21%
5	Pro Credit	6448/5 prot datë 14.04.2020	400,000	300,801	75%
6	OTP Bank	6448/7 prot datë 14.04.2020	1,100,000	913,014	83%
7	Intesa San Paolo	6448/2 prot datë 14.04.2020	900,000	604,415	67%
8	Fibank	6448/4 prot datë 14.04.2020	300,000	90,342	30%
9	Banka e Bashkuar e Shqipërisë	6448/10 prot datë 14.04.2020	100,000	1,650	2%
10	Union Bank	6448/6 prot datë 14.04.2020	600,000	192,040	32%
11	BKT	6448/11 prot datë 14.04.2020	1,900,000	1,089,212	57%
12	Tirana Bank	6448/9 prot datë 15.04.2020	600,000	334,395	56%
Total	12		11,000,000	5,901,304	54%

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Deri në fund të vitit, Garancia Sovrane 2 është përdorur në masën prej 36%, dhe ka vazhduar të përdoret deri në afatin e shtyrë për aplikime (30.06.2021) si në vijim:

Mijë lekë

Nr	Bankat	Marrëveshja e miratuar Nr/datë	Vlera e miratuar në marrëveshje	Shuma e miratuar nga Banka	Shteti 60% garanci (60% e shumës së miratuar nga banka)
1	Banka Credins	8640 prot datë 15.05.2020	2,800,000	1,165,550	699,330
2	ABI Bank	8640/4 prot datë 15.05.2020	650,000	155,000	93,000
3	Raiffeisen Bank	8640/8 prot datë 15.05.2020	2,600,000	1,829,736	1,097,842
4	Alpha Bank	8640/2 prot datë 15.05.2020	950,000	648,608	389,165
5	Pro Credit	8640/10 prot datë 15.05.2020	600,000	507,500	304,500
6	OTP Bank	8640/14 prot datë 15.05.2020	1,450,000	2,242,874	1,345,724
7	Intesa San Paolo	8640/12 prot datë 15.05.2020	1,200,000	505,055	303,033
8	Fibank	8640/18 prot datë 15.05.2020	400,000	439,300	263,580
9	Banka e Bashkuar e Shqipërisë	8640/6 prot datë 15.05.2020	150,000	106,000	63,600
10	Union Bank	8640/20 prot datë 15.05.2020	800,000	350,500	210,300
11	BKT	8640/16 prot datë 15.05.2020	2,550,000	30,000	18,000
12	Tirana Bank	8640/22 prot datë 15.05.2020	850,000	970,500	582,300
Total	12		15,000,000	8,950,623	5,370,374
		% e përdorimit të garancisë sovrane			36%

Burimi: Ministria e Financave, përpunuar nga KLSH

Në datën 31.12.2020, shteti shqiptar rezulton garantues i vlerës totale prej 9,100,629 mijë lekë. Për sa më sipër shprehemi se mungesa e vlerësimit dhe monitorimit të garancive nga MFE në lidhje me plotësimin ose jo të kriterëve për përfitimin e garancisë sovrane kanë rritur riskun e ekspozimit kundrejt detyrimeve të mundshme në të ardhmen dhe riskun e rritjes së borxhit publik.

6. ADMINISTRIMI I SHOQËRIVE ME KAPITAL SHTETËROR

Mbi auditimin e shoqërive aksionere me kapital shtetëror

KLSH në drejtim të shoqërive aksionare me kapital shtetëror, për periudhën viti 2020 dhe 9-mujorin e vitit 2021, ka ushtruar auditim mbi aktivitetin ekonomik-financiar të shoqërive aksionare ndërmarrjeve me kapital shtetëror. Për periudhën objekt auditimi janë konstatuar mangësi dhe shkelje me pasojë dëm ekonomik dhe përdorim pa ekonomicitet, efektivitet dhe eficiencë të fondeve publike.

Të ndarë sipas subjekteve të audituara, gjetjet kryesore janë klasifikuar sipas këtyre kategorive/sektorëve:

Në sektorin e energjisë:

Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike. Nga auditimi është konstatuar se si rezultat i veprimeve dhe mosveprimeve të administratës së OSHEE SHA është shkaktuar një dëm ekonomik prej 13,199.6 mijë lekë që përfaqëson shpërblime të padrejta, penalitete dhe pagesa për punime të pakryera gjatë zbatimit të kontratave, si dhe në shitblerjen e energjisë elektrike. Gjithashtu janë konstatuar efekte negative në administrimin e fondeve publike me ekonomicitet, efience dhe efektivitet të tyre në vlerën prej 863,479.5 mijë lekë, nga të cilat 80 % për shpërblimin në natyrë të punonjësve, 12 % për gjyqet për largimet e padrejta nga puna të punonjësve, dhe pjesa e tjetër në zbatimin e procedurave të prokurimit publik. Këshilli mbikëqyrës ka miratuar vendimin nr. 33 datë 14.07.2017 për shpenzime kompensimi të pronarit që shpronësohet për realizimin e projektit “Ndërtimi i nënstacionit të TEC Kombinat 110/120 kV, Tiranë”, me kosto më të lartë në një vlerë prej 26,675 mijë lekë, jo në përputhje me legjislacionin shqiptar përkatës. Shoqëria nuk ka përfunduar procesin e kalimit të pronësisë nga inventari i pronave të paluajtshme shtetërore, të iniciuara me VKM nr. 1108, datë 30.07.2008 “Për miratimin e listës së inventarit të pronave të paluajtshme shtetërore, të cilat kalojnë në pronësi të Operatorit të Sistemit të Shpërndarjes SHA”. Nuk është kryer ankandi për gjendjen e pjesëve materiale në fund të vitit 2019 në vlerën prej 108,784 mijë lekë. Nga inventarizimi i vitit 2019 janë evidentuar mallra me qarkullim të ngadalshëm në vlerën totale në 283,914 mijë lekë, nga të cilat 60,755 mijë lekë i përkasin hyrjeve të vitit 2017. OSHEE ka krijuar detyrime të reja ndaj KESH SHA, për periudhën 2019 në vlerën 944,117 mijë lekë. Janë identifikuar 21,277 abonentë të cilët vetëm për periudhën 2018-2020 kanë krijuar një borxh në vlerën prej 7,218,283 mijë lekë dhe 2,942,019 mijë lekë kamatëvonesa, e cila nga OSHEE SHA, konsiderohet si llogari e arkëtueshme. OSHEE SHA është njoftuar nga Avokatura e Shtetit për një dëm në vlerën 8,367,087 Euro dhe 901,576 CHF referuar çështjes së arbitrazhit ndërkombëtar SCAI nr. 600491/2017, me palë paditëse Energy Financing Team AG dhe palë të paditur “OSHEE” SHA dhe deri në zbardhjen e vendimit OSHEE përballet me rritjen e interesave për këtë detyrim etj. Nga shumat e mësipërme pjesa që i përket Buxhetit të vitit 2020, është vlera 179,974 mijë lekë, si shpenzime pa efektivitet në shpërblimet e pagave.

Në sektorin e infrastrukturës dhe transportit.

Autoriteti Portual Durrës (APD). Nga auditimi është konstatuar se si rezultat i veprimeve dhe mosveprimeve të administratës së APD është shkaktuar një dëm ekonomik në vlerën prej 18,767 mijë lekë që përfaqëson shpërblime të padrejta, penalitete dhe pagesa për punime të pakryera gjatë zbatimit të kontratave, mos aplikime tarifa në objektet e dhëna me qiradhënie. Janë konstatuar efekte negative në administrimin e fondeve publike me ekonomicitet, eficiencë dhe efektivitet të tyre në vlerën prej 1,620,025 mijë lekë, në zbatimin e procedurave të prokurimit publik, shpërblimet ndaj

punonjësve nga gjyqet për largimet e padrejta nga puna të punonjësve, mos shfrytëzimin e aseteve etj.

- Të ardhurat nga shfrytëzimi i shesheve të përdorimit, janë në nivele të ulëta si rezultat i mosfaturimit të shërbimit në përputhje me legjislacionin në fuqi;

- Në muajin Janar të vitit 2020, është iniciuar rishikimi i strukturës organizative dhe pagave, nga i cili konstatohet se nuk janë të argumentuara, si dhe nuk i përgjigjen aktiviteteve që zhvillon APD. Kjo strukturë është e pa përshtatshme pasi është e ngarkuar me divizione, drejtori, përgjegjës sektori në një kohë që proceset e punës në APD janë të dhëna me kontrata koncensionare dhe kontrata license. Struktura oraganizative është hartuar pa analizuar proceset e punës të drejtorive, por janë bërë ndarje mekanike të detyrave të pa harmonizuara dhe lidhura midis tyre. Ndryshimi i strukturës organizative ka sjellë kosto financiare shtesë në shumën 7,492 mijë lekë për buxhetin e APD-së;

- Kontratat licencë nuk monitorohen nga APD në lidhje me detyrimet kontraktuale, ku vetëm kompania "Liburnet 1" ka detyrime ndaj APD 345,153 mijë lekë, për të cilat nuk janë marrë masa shtrënguese, por vazhdojnë aktivitet përpunim mallrash pa asnjë penaltet/pengesë, duke favorizuar operatorin ekonomik dhe venë në vështirësi financiare APD. Gjithashtu konstatohet se APD ka nënshkruar kontrata me kompanitë stivadore në kundërshtim me legjislacionin;

- Janë konstatuar të ardhura të munguara në vlerën prej 13,517 mijë lekë në mos shfrytëzimin e aseteve të APD në përpunimin e mallrave rifuxhio, por janë përdorur kompanitë stivadore. Nuk është kryer ankandi për gjendjen e pjesëve materiale në fund të vitit 2020;

- Investimet e kryera nga koncensionari "AFTO" nga fillimi i kontratës koncensionare janë paraqitur në shumën 93,226 mijë lekë, kundrejt 426,020 mijë lekë, të parashikuara sipas propozimit ekonomik, ose janë realizuar në masën 21.8%. Shuma e investimeve e pretenduar nga "AFTO", nuk përfshihet në kategorinë investime, pasi janë blerje mallrash të cilat nuk kanë qenë parashikuar në propozimin ekonomik të koncensionarit, si dhe nuk ka ndërmarrë asnjë hap për riparimin e dëmtimeve në infrastrukturë;

- Koncensionari "EMS Shipping & Trading GmbH", nuk ka realizuar investimet e parashikuara sipas përcaktimeve në kontratën koncensionare dhe ofertën ekonomike; nuk ka raportuar në lidhje me volumet e punës të kryera me operacionet (mbushja e kontejnerëve, transport ulje ngritje kontejnerëve, lëvizje ekstra/kapje bosh, magazinim peshime) prej muajit korrik 2013, si dhe vazhdon të kryej procese përpunimi pa deklaruar dhe të gjenerojë të ardhura, duke ndikuar në uljen e përfitimeve të APD.

Ujësjiellës Kanalizime Kurbin. Nga auditimi në Ujësjiellës Kanalizime Kurbin u konstatua dëm ekonomik në vlerën 7,367.5 mijë lekë të cilat kanë ardhur si pasojë e keq menaxhimit në mbajtjen dhe dokumentimin e shpenzimeve të automjeteve, konsumit të karburantit etj. Gjithashtu është konstatuar përdorim pa efektivitet eficiencë dhe economicitetin i fondeve:

- në vlerën 1,601 mijë për pagesat e detyrimeve që rrjedhin nga ekzekutimi i vendimeve gjyqësore;

- në vlerën 1,353 mijë lekë për gjoba të deklarimit të vonuar të sigurimeve shoqërore e shëndetësore dhe e tatimit për të ardhurat e punonjësve;

- në katër procedura prokurimi për mallra/shërbime fondet publike janë përdorur pa efektivitet dhe economicitetin në vlerën 420,941 mijë lekë, si rezultat i shpalljes fitues të OE të cilët kanë plotësuar pjesërisht kriteret për kualifikim.

Për vitin 2018-2020 nuk është kryer procesi i identifikimit dhe inventarizimit të aktiveve që shoqëria ka në dispozicion. UK Kurbin rezulton ndër institucionet që deklarojnë detyrime në fund të vitit 2020

në vlerën 31,832 mijë lekë, në një kohë ku sipas pasqyrave financiare të saj konstatohen në shumën 612,389 mijë lekë, shifra këto të konsiderueshme krahasuar me buxhetin në dispozicion të kësaj shoqërie, të cilat paraqiten në rritje dhe nuk rezultojnë të bëhen pjesë e raportimeve periodike pranë strukturave mbikëqyrëse dhe drejtuese.

Enti Kombëtar i Banesave. Nga auditimi u konstatuan mangësi në përcaktimin e kriterëve për konkurrim në procedurat e prokurimit. Nga zbatimi i kontratave janë konstatuar mangësi me dëm ekonomik në shumën 900 mijë lekë si dhe janë konstatuar efekte negative financiare në kundërshtim me parimet e ekonomicitetit, eficiencës dhe efektivitetit me vlerë 260,189 mijë lekë. Nga auditimi janë konstatuar të ardhura të munguara me vlerë 9,900 mijë lekë, të evidentuara në proceset e ankandëve për shitjen e njësive të shërbimit në godinat e ndërtuara nga EKB.

Autoriteti i Aviacionit Civil. Nga auditimi janë konstatuar efekte negative në përdorimin e fondeve me ekonomicitet, eficiencë dhe efektivitet në vlerën 10,391 mijë lekë, si rrjedhojë e humbjeve të proceseve gjyqësore dhe ekzekutimin e detyruar të titujve ekzekutiv për punonjësit e larguar nga puna për vitin 2020 dhe shpenzimet për sigurimin e jetës dhe shëndetit të punonjësve. Gjithashtu është konstatuar se institucioni vazhdon të kryejë pagesa nëpërmjet bankës, për “pensionin vullnetar”, të punonjësve që prej vitit 2014, veprim pa miratimet përkatëse dhe i kryer në vitin 2020, periudhë kur institucioni ka dalë me humbje.

AAC është njoftuar nga EUROCONTROL, Agjencia Evropiane e cila mbledh tarifat “en-route”, të trafikut ajror në Republikën e Shqipërisë, për urdhrin e ekzekutimit të vendosur nga Gjykata e Shkallës së Parë në Bruksel, mbi vendosjen e sekuestro konservative mbi llogaritë e Republikës së Shqipërisë në “EUROCONTROL, lidhur me çështjen “Bechetti”. Duke vlerësuar se çështja paraqet rëndësi të veçantë për interesat e Shtetit dhe AAC, ka një natyrë të veçantë e të ndërlikuar juridike dhe kërkon njohuri juridike të specializuara në një fushë apo legjislacionit Ndërkombëtare dhe në Arbitrazhin Ndërkombëtar dhe urgjencën e kohës, drejtimi i institucionit nuk ka marrë masat për një koordinim me instancat më të larta shtetërore, Avokaturën e Shtetit, duke vlerësuar efektet ekonomike në AAC, pasojë e kësaj sekuestroje, si dhe një planifikim të veprimeve për të ardhmen.

7. RAPORTIMI I DETYRIMEVE TË PRAPAMBETURA

Akumulimi i detyrimeve të prapambetura përbën një problematikë për sistemin buxhetor, dhe me qëllim evidentimin, monitorimin dhe shlyerjen e tyre është kërkuar vazhdimisht një angazhim maksimal i MFE dhe institucioneve buxhetore. Me VKM-në nr. 50 datë 05.02.2014 “Për miratimin e Strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit”, u ndërmorën angazhime për shlyerjen përfundimtare të detyrimeve të prapambetura të akumuluar ndërr vite (56.6 miliard lekë)¹, me qëllimin kryesor shmangien në të ardhmen të këtij fenomeni. Megjithatë, aktualisht konstatohet se ndodhemi në një situatë ku këto detyrime janë në rritje të vazhdueshme. Stoku i detyrimeve të prapambetura përbëhet nga detyrimet financiare të transaksioneve të shpenzimeve të njësive shpenzuese së qeverisjes së përgjithshme që rezultojnë të papaguara 60 ditë kalendarike mbi datën e faturës së operatorit ekonomik, sipas përcaktimeve në nenit 7 të Ligjit nr. 48/2014 “Për pagesat e vonuara në detyrimet kontraktore e tregtare”; apo afateve të përcaktuara në marrëveshjet respektive për likuidimin e tyre. Këto detyrime nuk përlllogariten dhe nuk përfshihen si vlerë në raportet dhe statistikat e borxhit publik², duke e nënvlerësuar këtë të fundit.

7.1. Detyrimet e prapambetura të njësive të qeverisjes qendrore dhe vendore

Detyrimet e prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore dhe të njësive të qeverisjes së përgjithshme qendrore (pra pa përfshirë detyrimet e stokut të rimbursimit të TVSH-së) sipas Drejtorisë së Thesarit në MFE deri në fund të vitit 2020 paraqiten në shumën 14,316,778 mijë lekë (v.2019: 17,371,031 mijë lekë) ose 17% më pak se një vit më parë. Të dhënat progresive të raportuara një vit më parë krahasuar me të dhënat progresive të raportuar të periudhës raportuese, si dhe detyrimi i mbetur në fund të vitit 2020 krahasuar me vitin 2019 rezultojnë si në vijim:

Në mijë lekë

	Gjendja progresive të raportuara	Detyrimi i mbetur në fund të vitit raportues
Stoku progresiv 2019	40,963,096	17,371,031
Stoku progresiv 2020	53,398,641	14,316,777
Neto ndryshimi stokut 2020-2019	12,435,545	(3,054,254)

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit bazuar në evidencat e Drejtorisë së Thesarit në MFE

Nga auditimi i KLSH në Drejtorinë e Thesarit është konstatuar se ky raportim rezulton jo i plotë dhe i saktë pasi konstatohen diferenca në balancën e fillimit të detyrimeve (data 31.12.2019) për shkak të regjistrimeve të kryera pas datës 08.07.2020 dhe diferenca në pagesat e raportuara për likuidimin e tyre dhe shtesat përgjatë vitit, më hollësisht:

-Vlera e detyrimeve në datën 31.12.2019 (raportuar edhe në Raportin për Zbatimin e Buxhetit në vitin 2019) paraqitej në shumën 17,279,441 mijë lekë deri në datën 08.07.2020, në një kohë ku në datën 14.04.2021 nga Drejtoria e Thesarit janë bërë regjistrime pas kësaj date, duke raportuar si detyrime 91,589 mijë lekë më tepër.

- Nga verifikimi i KLSH rezultojnë shtesa në detyrime të prapambetura përgjatë vitit 2020 në vlerën 12,435,625 mijë lekë.

- Sipas raportit të pagesave rezultojnë të jenë kryer pagesa për likuidimin e detyrimeve të prapambetura në vlerën 15,188,571 mijë lekë, në një kohë ku sipas databazës së pagesave nga Thesari

¹ <https://eëë.parlament.al/>

² https://cfr.worldbank.org/sites/default/files/202012/Country%20Presentation%20ALBANIA_Debt%20Reporting%20and%20Transparency%20ALB.pdf

rezultojnë të jenë kryer pagesa në vlerë 14,518,078 mijë lekë, pra 670,493 mijë lekë më e vogël se pagesat sipas raportimit.

- Si rezultat, duke u nisur nga gjendja neto në datën 31.12.2019, duke përlllogaritur shtesat dhe pakësimet, vlera e gjendjes neto të detyrimeve të prapambetura në datën 31.12.2020 e përlllogaritur nga KLSH rezulton në shumën 14,618,085 mijë lekë, me një diferencë prej 301,308 mijë lekë nga raportimi i kryer nga thesari. Kjo diferencë vjen për shkak se disa institucione nuk kanë raportuar detyrime të prapambetura, ose të dhënat e raportuara për pagesat nuk janë të njëjta me pagesat në sistemin e Thesarit. Gjithashtu janë konstatuar pagesa për detyrime të prapambetura të kryera jashtë skemës së përcaktuar në udhëzimet përkatëse duke rezultuar me diferenca në raportim ku më hollësisht identifikohen 156 institucione që kanë kryer pagesa por nuk i kanë raportuar me diferencë 2,557,527 mijë lekë; 38 institucione që kanë raportuar 3,930,001 mijë lekë më pak se pagesat; 263 Institucione që kanë raportuar 7,158,022 mijë lekë më shumë se pagesat e kryera.

Pra, sipas përlllogaritjeve të KLSH, stoku i detyrimeve të prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore dhe të njësive të qeverisjes së përgjithshme qendrore deri në fund të vitit 2020 paraqitet në vlerën 14,618 milion lekë. Ndërkohë, nëse i referohemi raportit të publikuar në faqen zyrtare të MFE, në zbatim të udhëzimit nr. 37, datë 06.10.2020 gjendja neto të detyrimeve të prapambetura në 31.12.2020 rezulton në total 14,028.8 milion lekë. Pra, në raportin e publikuar të MFE janë raportuar 589,226 mijë lekë më pak detyrime me sa kanë rezultuar nga KLSH, dhe 287,918 mijë lekë më pak me sa rezultojnë nga Thesari. Si rezultat, konstatohet se të dhënat e detyrimeve për njësitë vendore dhe qendrore kanë mos përputhje si në përlllogaritjen e kryer nga Drejtoria e Thesarit, ashtu edhe në publikimin e të dhënave në lidhje me stokun e detyrimeve të prapambetura të vitit 2020 nga MFE, më hollësisht:

Në mijë lekë

Institucionet	Detyrimet sipas Thesarit	Detyrimet sipas raportit të MFE	Detyrimet sipas përlllogaritjeve KLSH
Qendrore	7,104,881	6,969,916	7,088,562
Vendore	7,211,896	7,058,943	7,529,442
TOTAL	14,316,777	14,028,859	14,618,004

Burimi: Përpunuar nga grupi i auditimit bazuar në evidencat e MFE

Sipas raportimit të MFE në stokun e detyrimeve të prapambetura vetëm 8 bashki (përkatësisht Bashkia Tiranë, Kavajë, Vorë, Pogradec, Lezhë, Roskovec, Kamëz dhe Vlorë) përbëjnë mbi 50% (përkatësisht 52%) të totalit të stokut të detyrimeve të prapambetura të njësive të vetëqeverisjes vendore. Për analogji, vetëm 3 Ministritë (përkatësisht Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjetikës dhe Ministria e Mbrojtjes) përbëjnë rreth 78% të totalit të stokut të detyrimeve të prapambetura të njësive të qeverisjes qendrore.

7.2. Raportimi i stokut të detyrimeve të prapambetura nga rimbursimi i TVSH-së

Stoku i rimbursimit të TVSH-së është vlera e TVSH-së e aprovuar për tu rimbursuar nga administrata tatimore, në pritje për tu kaluar në degën e thesarit. Sipas DPT, në zbatim të udhëzimit nr. 37, deri në fund të viti 2020 janë raportuar detyrime të prapambetura nga rimbursimi i TVSH-së në vlerën rreth 9,797.3 milion lekë. Nga auditimi në DPT është konstatuar se në mbyllje të vitit 2020, rezultojnë 88 kërkesa të pranuar në vlerën totale për 1,992,004 mijë lekë të cilat megjithëse kanë kaluar 60 ditë nga data e paraqitjes së kërkesës nuk janë rimbursuar. Si rezultat vlera e stokut të rimbursimit të TVSH-së, në opinionin tonë është 11,789,313 mijë lekë (9,797,309 mijë lekë e raportuar nga DPT + 1,992,004 mijë lekë kërkesa të pranuar në tejkalim të afatit të rimbursimit).

7.3. Raportimi i stokut të detyrimeve të prapambetura nga vendimet e gjykatave ndërkombëtare

Në raportimin mbi detyrimet e prapambetura nga ana e MFE nuk përfshihen detyrimet e prapambetura të Gjykatave të Arbitrazhit dhe Gjykatës së të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) dhe udhëzimi nr. 37 nuk parashikon procedurat që do të ndiqen për raportimin e tyre. Gjatë vitit 2020 në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë është raportuar se ka ardhur vetëm një vendim i GJEDNJ, përkatësisht vendimi datë 23.6.2020, për çështjen 'Kasmi kundër Shqipërisë', për të cilin Këshilli i Ministrave ka miratuar VKM nr.1019 datë 16.12.2020 "Për ekzekutimin e vendimit të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, datë 23.06.2020, për çështjen 'Kasmi kundër Shqipërisë', kërkesa nr.1175/06", me një vlerë totale prej 30.000 Euro (rreth 3.78 milion lekë), të cilat janë përballuar nga Fondi Rezervë i buxheti i shtetit, i miratuar për vitin 2020.

Në raportin e mes vitit të MFE, lidhur me detyrimin total të akumuluar për Arbitrazhet Ndërkombëtare është raportuar se ai rezulton në rreth 109.5 milion EUR si më poshtë:

MINISTRIA E LINJËS	Përshkrimi i Vendimeve të Arbitrazhit	Detyrim i mbetur
MIE	4.188.308,51 Euro dhe 3.183.263 lekë Arbitrazhi për çështjen me palë paditëse "J&P AVAX" S.A kundër ish Ministrisë së Transportit dhe Infrastrukturës (sot MIE)	4,214,402
	2.495.166 Euro detyrimi i MIE në favor të shoqërisë SAFA sh.p.k për projektin e ndërtimit të rrugës "Tiranë-Elbasan" + 876.940,02 Euro interes i shumë s' dhënë nga gjykata + 171.231,86 Euro interes për tarifat e arbitrazhit	3,543,338
MFE (Shteti Shqiptar)	ICSID Case no ARB/17/6	1,000,000
	99.487.000 EUR dhe 111.579,989 EUR Arbitrazhi ICSID nr.ARB/15/28 "Hydro dhe të tjerët kundër Shqipërisë"	99,598,580
	Kosto administrative dhe ankimi për Arbitrazhi ICSID nr.ARB/15/28 "Hydro dhe të tjerët kundër Shqipërisë"	311,413
	Porti i Karpen "HFW" LLC (Detyrim i përbashkët me MIE)*	217,563
	TIA shpk (Detyrim i përbashkët me MIE)*	50,000
MBZHR	750.000 EUR shpenzimet për avokatët dhe 19.500 euro kostot fillestare të arbitrazhit, Arbitrazhi për çështjen Valeria Italia S.r.l	550,000
Total		109,485,296

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë-Raporti i Mes vitit 2020

Në raportin vjetor të vitit 2020, nuk është paraqitur një analizë si ajo e mes vitit, por është raportuar se bazuar në informacionin që disponon Ministria e Financave dhe Ekonomisë, vlera totale e vendimeve të arbitrazhit të paguara nga buxheti i shtetit rezulton në masën rreth 33.3 milion lekë, e përbërë nga:

-1.5 milion lekë, nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (ARRSH), për likuidimin e faturave të shërbimeve juridike, për përfaqësimin dhe mbrojtjen në çështjen e arbitrazhit ndërkombëtar nr.23988/MHM.

-8.694 milion lekë nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, për pagesën e kostove administrative të Tribunalit për PCA Case 2018-49 'Valerial SRL'.

-23.1 milion lekë nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, për pagesën e shërbimeve juridike dhe procesin e anulimit të vendimit të arbitrazhit ICSID Case no.ARB 15/28.

Në këto kushte, KLSH, nisur nga problematika, ka ushtruar auditim me qëllim raportimin mbi nivelin e detyrimeve që rrjedhin nga këto vendime nga ku ka rezultuar në Avokaturën e Shtetit vendime të gjykatave të paekzekutuara dhe kamatvonesa potenciale në shumën 50,483,431³ mijë lekë paraqitur në mënyrë të detajuar në vijim:

³ € 408,111,818 * 123.7 (kursi i BSH më 31.12.2020) = 50,483,431,886 Lekë

-Sa i takon vendimeve të GJEDNJ, deri më 31.12.2020 rezultojnë ende të pa ekzekutuara, 7 vendime në vlerën 17,956,320 Euro dhe të paktën 1,675,938 Euro kamatëvonesa potenciale, të përlogaritura deri në këtë datë.

Me konkretisht, KLSH konstaton se, nga ana e institucioneve shqiptare pjesë e procesit për zbatimin e vendimeve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), nuk rezultojnë të jenë zbatuar afatet 3 mujore për zbatimin e këtyre vendimeve parashikuar në vendimet përkatëse por edhe nenin 19/4 të Ligjit nr. 10018 datë 13.11.2008 “Për Avokaturën e Shtetit”, i ndryshuar. Gjatë periudhës nën auditim vitet 2018-2020 janë zbatuar 3 vendime në vlerën 109,962 Euro, ndërkohë që rezultojnë të pazbatuar 7 vendime të tjerë me vlerë të pagueshme 17,956,320 Euro, pa përfshirë këtu interesat e pagueshëm në rast vonesash referuar pikës 3 të nenit 19/4 në ligjin e sipërcituar. Vendimet e pazbatuara datojnë prej vitit 2015 deri në vitin 2020. Dy prej tyre të cilët përbëjnë dhe peshën kryesore të vlerës financiare për t’u përballuar nga buxheti i shtetit përkatësisht “Sharxhi and others v. Albania” dhe “Dhimertika dhe Nika vs. Albania”, me vlerat penalizuese për Republikën e Shqipërisë përkatësisht, 13,447,300 Euro dhe 4,417,750 Euro, nuk rezultojnë të jenë zbatuar brenda afateve të përcaktuara. Moszbatimi në afat i tyre krijon risk për aplikim interesash të pagueshme në vlera të konsiderueshme. Deri më datë 31.12.2020 interesat e pagueshme llogariten në vlerën rreth 1,675,938 Euro dhe përbëjnë efekt potencial financiar në dëm të buxhetit të shtetit.

-Sa i takon vendimeve të Gjykatave të Huaja dhe Arbitrazhit Ndërkombëtar, konstatohet se, në gjykatat e huaja ndërkombëtare dhe arbitrazhin ndërkombëtar Shteti Shqiptar ka qenë si Palë e Paditur në 14 çështje gjyqësore. Nga këto rezultoi se janë gjykuar dhe dhënë vendimet për 9 çështje ndërsa 5 prej tyre presin gjykimin pranë këtyre gjykatave.

Për 9 çështjet e gjykuara është vendosur si më poshtë:

- në 5 çështje në vlerën 388,479,560 Euro pa përfshirë këtu kamatëvonesat, vendimet e dhëna nga këto gjykata janë në disfavor të Shtetit Shqiptar;
- ndërsa në 4 çështje në vlerën 10,651,257 Euro janë rrëzuar pretendimet e palës paditëse dhe vendimi ka rezultuar në favor të Shtetit Shqiptar.

Për këto çështje, Avokatura e Shtetit nuk disponon informacion mbi njohjen e këtyre vendimeve pranë Gjykatave të Apelit. Njohja e vendimeve të këtyre proceseve gjyqësore pranë këtyre gjykatave i hap rrugë njohjes së të drejtës për rimbursimin e kostove të paguara më parë nga shteti shqiptar gjatë procesit gjyqësor, të cilat në fakt nuk janë vlera financiare shtesë të fituara. Theksojmë se edhe pse zbatimi i këtyre vendimeve në Shqipëri bëhet pas njohjes së tyre nga gjykatat e apelit vendas, në çdo rast ekziston mundësia që pala paditëse, për zbatimin e këtyre vendimeve, t’i drejtohet gjykatave të shteteve të tjera, ku shteti shqiptar disponon të drejta/asete.

- Sa i takon ecurisë së njohjes dhe ekzekutimit të vendimeve të gjykatave të huaja në Shqipëri Avokatura e Shtetit nuk disponon informacion të plotë dhe në shumicën e rasteve nuk ka qenë palë në proces nga Gjykatat e Apelit vendase, kjo si pasojë e mos thirrjes nga këto gjykata dhe nga mungesa e kërkesës prej institucioneve respektive që kanë interes të drejtpërdrejtë në çështje, të cilat thirren në gjykim nga këto gjykata. Ndërkohë në 2 raste (*Albaniabeg Ambient Sh.p.k dhe të tjerë/2020, Burimi Srl/2013*), konstatohet se ASH është investuar vetë në njohjen e vendimit në gjykatë, çka evidenton standarde të dyfishta veprimi lidhur me proceset e njohjes së vendimeve. Vlerat e konsiderueshme financiare të tyre e bëjnë të domosdoshme nevojën për pjesëmarrje e ASH në gjykim. Sipas nenit 79/a të KPC gjykatat rregullisht duhet të thërrisin ASH në këto gjykime krahas institucionit të interesuar e

megjithatë situata në fakt paraqitet ndryshe. Kryesisht institucionet palë në proces janë Ministrinë e linjës pranë të cilave ka avokatë shteti të dedikuar për dhënien e asistencës ligjore, e megjithatë vihet re se bashkëpunimi lidhur me këto çështje ka munguar.

Në konkluzion konstatohet se raportimi aktual i vlerës totale të detyrimeve të prapambetura nuk është i plotë dhe i saktë për shkak të:

- Mungesës së raportimeve mbi detyrimet e prapambetura nga disa njësi të mëdha shpenzuese ku përmendim FSHZH, AKSHI-n, të cilat vijojnë të mos raportojnë;
- Mos përfshirjen e stokut të detyrimeve të prapambetura të Ujësjetllës Kanalizimeve;
- Pamundësi për të evidentuar shtesat e kryera përgjatë vitit për të monitoruar respektimin e parimit FIFO;
- Pamundësi për klasifikim të detyrimeve sipas kohës së krijimit;
- Diferencave të konstatuara në stokun e fillim vitit për shkak të regjistrimeve të kryera pas kryerjes së sistemeve finale për efekt raportimi;
- Diferencat në vetë deklarimin e stokut për efekt regjistrimi në SIFQ me atë të njohur në pasqyrat financiare në njësi;
- Diferencat në vlerën e stokut edhe në rang institucionesh, pa efekt në total;
- Pagesa të kryera jashtë skemës së likuidimit të detyrimeve të prapambetura;
- Mungesa e monitorimeve për të evidentuar se vlera e regjistruar në pasqyrat financiare të institucioneve reflekton stokun real dhe të plotë të detyrimeve të prapambetura;
- Mos reflektim i të gjithë detyrimeve të prapambetura.
- Mos raportim i vlerës së saktë në stokun e TVSH të rimbursueshme;
- Mos raporti i detyrimeve nga vendimet gjyqësore ndërkombëtare.

7.4. Mbi monitorimin nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Ministria e Financave dhe Ekonomisë gjatë vitit 2020 ka hartuar Udhëzimin nr.37, datë 06.10.2020 për "Monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme" ku reflektohen procedurat që duhet të ndjekin strukturat përgjegjëse në njësitë shpenzuese për raportimin e informacionit lidhur me detyrimet e prapambetura për të cilat nuk ka fonde në dispozicion nëpërmjet Urdhër Regjistrimit të Detyrimeve të Prapambetura (URDP), dhe më pas regjistrimin nga ana e Thesarit të këtyre detyrimeve, për të vijuar me likuidimin e tyre pas regjistrimit të fondeve shtesë në SIFQ nga Buxheti. Ky udhëzim ka ndryshuar edhe metodologjinë e raportimit për shkak se deri në Shtator 2020 raportimi kryhej në bazë të vetë deklarimit të njësi duke përfshirë vetëm ministrinë e linjës dhe njësitë e vendore; ndërsa aktualisht synohet një raportim në nivel qeverisjeje të përgjithshme ku të dhënat mbi pagesat e detyrimeve të prapambetura do të gjenerohen automatikisht nga moduli përkatës në SIFQ, për tu konsoliduar më pas me raportimin nga DPT për stokun e rimbursimit të TVSH (i cili përbën edhe një risi në këtë raportim i cili më parë bazohej vetëm në informacionin e njësi qendrore dhe vendore). Megjithatë, kjo metodologji e rishikuar nuk mundëson verifikimin e detyrimeve të prapambetura sipas kohës së krijimit të tyre; shmangien e diferencave mes stokut së deklaruar të detyrimeve dhe atë të pasqyrave financiare; apo pagesave të kryera jashtë skemës për likuidimin e detyrimeve të prapambetura.

Monitorimi aktual i kryer nga MFE konstatohet se nuk mundëson përputhshmërinë e plotë me të gjitha përcaktimet e Udhëzimit nr.5 datë 27.02.2014 "Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura", i ndryshuar, pasi nuk janë kryer sondazhe periodike tek ministrinë e linjës nga MFE për të verifikuar detyrimet financiare të krijuara rishtas dhe të papaguara në kohë, duke përcaktuar përgjegjësinë dhe

vendosur masa administrative sipas kuadrit ligjor në fuqi. Gjithashtu, formati i administrimit të të dhënave mbi detyrimet e prapambetura nga ana e Ministrisë së Financave nuk paraqet informacion mbi kohën e krijimit të detyrimit së bashku me shtesat dhe pakësimet përgjatë vitit. Ky lloj informacioni do të mund të garantonte edhe respektimin e parimit FIFO në shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, për të cilat nga ane KLSH janë identifikuar një sërë parregullsish, veçanërisht në likuidimin e detyrimeve si rezultat i vendimeve për largimin nga puna të ish punonjësve.

Në vijim, konstatohet se nuk ka një plan veprimi të miratuar për ndërmarrjen e iniciativave në drejtim të menaxhimit të dhe një plani për likuidimin e tyre. Mungesa e tij nuk mundëson edhe kryerjen e një raportimi në bazë të objektivave të paracaktuara për monitorimin e rritjes apo krijimit të detyrimeve të prapambetura nga ana e njësive publike.

Udhëzimi për procedurat standarde të hartimit të PBA-së nr.7, datë 28.02.2018 përcakton se detyrimet e prapambetura duhet të jenë pjesë e llogaritjeve të politikave ekzistuese, bazuar në planin e shlyerjes së detyrimeve të prapambetura të rënë dakord me ministrinë përgjegjëse për financat. Në këtë drejtim, planifikimi buxhetor për një periudhë afatmesme parashikohet të trajtojë me prioritet likuidimin e detyrimeve krahasuar me fondet që do të alokohen për projekte të reja. Në zbatim të Udhëzimit plotësues nr.27, datë 10.07.2020 “Për përgatitjen e programit buxhetor afatmesëm vendor 2021-2023”, njësitë vendore kanë përcjellë informacion lidhur me detyrimin e mbetur deri në muajin Dhjetor 2020 duke hartuar edhe planin e shlyerjes së stokut të detyrimeve për tre vitet në vazhdim 2021-2023 përpara hartimit të projekt . Ndryshe nga sa kërkuar për njësitë e vetëqeverisjes vendore, Ministria e Financave dhe Ekonomisë nuk ka kërkuar nga njësitë e qeverisjes qendrore hartimin e një plani për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, me qëllim përfshirjen e tij në propozimet e PBA-së. Hartimi në këtë formë i PBA-së do të mund të garantonte që fondet e kërkuara nga institucionet të kenë marrë në konsideratë fillimisht likuidimin e detyrimeve të prapambetura dhe detyrimet në kuadër të kontratave në zbatim, përpara financimit të projekteve të reja. Kjo edhe në zbatim të nenit 43 të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, Ligjit për Buxhetin e vitit 2020, dhe Udhëzimit nr. 9, datë 20.03.2018 i cili në pikën 63 të tij përcakton prioritet për t’u mbajtur parasysh në planifikim.

Nga auditimi i KLSH në Drejtorinë e Thesarit për periudhën objekt auditimi vitin 2020, janë konstatuar një sërë problematikash lidhur me disiplinimin e angazhimeve buxhetore dhe parandalimit të krijimit të detyrimeve të prapambetura nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Më hollësisht janë konstatuar 550 nga 743 urdhër-prokurime me datë kontrate përpara datës së regjistrimit të urdhër-prokurimit; 7 raste me vlerë fondi limit 4.27 miliard lekë, ku janë marrë angazhime për projekte pa kaluar në procesin ligjor të miratimit në PBA; 13 procedura të zhvilluara pas datës 15 tetor pa qenë pjesë e buxhetit tre vjeçar, me vlerë fondi limit 2.85 miliard lekë; 14982 kontrata ose 63% e totalit të kontratave të regjistruara me vlerë 131.5 miliard lekë janë regjistruar në shkelje të afatit 5 ditor; mos respektim i radhës së pagesave (parimi FIFO); 32927 fatura me vlerë 45.4 miliard lekë të dorëzuara në Thesar jashtë afatit 30 ditor; 66 raste me vlerë 122 milion lekë të tejkalimit të afatit 30 ditor të procesimit dhe ekzekutimit të pagesave; 79 raste të regjistrimit dhe pagesave pjesore të faturave. Këto situata konstatohen si me impakt negativ për krijimin e detyrimeve të prapambetura për shkak të cënimit të kontroleve për marrjen e angazhimeve buxhetore pa fonde disponibël, apo për marrjen e masave për reduktimin e këtij stoku. Kryerja e rishikimeve përgjatë vitit për alokimin e fondeve të cilat janë përdorur për likuidimin e detyrimeve të kontratave të lidhura në vitet e mëparshme, është një ndër treguesit që gjatë hartimit të projekt buxhetit, nuk janë marrë në konsideratë këto detyrime. Nga analizimi i të dhënave të rishikimeve për vitin 2020 u konstatuan 54 raste projekte investimi ku

vlera e rishikimeve paraqitet rreth 2 miliard lekë dhe alokimi i fondeve shtesë është kryer për likuidimin e faturave të prapambetura (rreth 897 milion lekë) të këtyre projekteve, dhe këto projekte nuk ka qenë pjesë e projekteve të miratuara me ligjin vjetor të buxhetit. Gjithashtu, relacioni i Aktit Normativ Nr.28 datë 02.07.2020 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020, i ndryshuar dhe Akti Normativ nr. 34 datë 16.12.2020 i fakton mangësitë në fazën e çeljes së buxhetit, pasi në këto akte parashikohet alokimi i fondeve në masën totale 4.2 miliardë lekë për shpenzime shpronësimi dhe shlyerje detyrimesh të prapambetura në sektorin e infrastrukturës, të cilat nuk janë marrë në konsideratë në planin buxhetor fillestar të vitit 2020.

Rekomandimi i MFE për njësitë e auditit të brendshëm në sektorin publik që në planin strategjik dhe vjetor të veprimtarisë audituese për vitet 2018-2020 të përfshijnë programe auditimi për analizimin dhe vlerësimin e detyrimeve të prapambetura si fusha me risk të lartë dhe që duhet të trajtohen me përparësi, është bërë pjesë edhe e raportit vjetor të KBFP për vitin 2020. Sipas këtij raporti, vetëm 64 njësi shpenzuese kanë përcjellë pranë Drejtorisë së Harmonizimit informacione mbi kryerjen e auditimeve të detyrimeve të prapambetura. Konkluzionet e raportit tregojnë për një përmirësim të situatës mbi detyrimet e prapambetura por megjithatë është evidentuar nevoja për ndërmarrjen e veprimeve korrigjuese dhe kontroleve shtesë për minimizimin e riskut që lidhet me to.

8. MBI ADMINISTRIMIN E SKEMES SË RIMBURSIMIT TË TVSH

Gjatë vitit 2020, janë regjistruar 1476 kërkesa për rimbursim të TVSH-së nga 1273 kërkesa të regjistruara në 2019, me vlerë totale 21,621,455 mijë leke nga 26,252 milion lekë në 2019. Konstatohet se janë pranuar 1,068 kërkesa, me vlerë 15,556 milion lekë. Krahësuar me vitin 2019, numri i kërkesave të pranuar për rivlerësim është rritur me 98 kërkesa më shumë, ndërkohë që vlera e kërkesave të pranuar është ulur me 7,151 milion lekë, kjo pasi në vitin 2019, vetëm 2 kërkesat e TAP ishin në vlerën 6,494 milion lekë. Nuk janë pranuar 408 kërkesa me vlerë 6,065 milion lekë (nga 290 kërkesa në 2019, me vlerë 3,545 milion lekë), për mosplotësim të kriterëve ligjore. Konstatohet se, nga 1,068 kërkesa të pranuar:

-65 kërkesa me vlerë 443 milion lekë janë bërë nga tatimpagues të klasifikuar si eksportues me Risk Zero, kërkesa e të cilëve duhet të miratohet dhe rimbursohet automatikisht brenda 30 ditëve nga data e kërkesës;

-580 kërkesa me vlerë 7,552 milion lekë janë bërë nga tatimpagues të klasifikuar si eksportues, kërkesa e të cilëve duhet të miratohet dhe rimbursohet brenda 30 ditëve nga data e kërkesës;

-423 kërkesa me vlerë 7,561 milion lekë janë bërë nga tatimpagues të klasifikuar si jo-eksportues, kërkesa e të cilëve duhet të miratohet dhe rimbursohet brenda 60 ditëve nga data e kërkesës, me raport kontrolli.

Mbi planifikimin dhe realizimin e pagesave për rimbursimin e TVSH-së. Për vitin 2020 rimbursimi për TVSH-në bazuar në ligjin nr.88/2019 “ Për buxhetin e vitit 2020”, dhe Aktit Normativ nr. 28, datë 01.07.2020, është programuar në shumën për 21,000,000 mijë lekë dhe është realizuar në shumën 16,511,532 mijë lekë duke rezultuar me një mosrealizim për 4,488,468 mijë lekë ose 21,37% më pak. Dega e Thesarit Tiranë, ka dërguar në formë shkresore pagesat progresive të rimbursimit, të evidentuara në tabelën si më poshtë:

Në mijë lekë

Data DPT	Prot. DPT	Muaji	Vlera Progresive	Vlera Mujore
		Janar		0
30/04/2020	7317	Shkurt	2,110,454	2,110,454
20/04/2020	7277	Mars	3,077,041	966,587
11/05/2020	7814	Prill	4,673,455	1,596,414
08/06/2020	9874	Maj	5,920,800	1,247,344
13/07/2020	13097	Qershor	7,245,545	1,324,745
10/08/2020	17285	Korrik	8,757,561	1,512,015
11/11/2020	21770	Gusht	10,157,701	1,400,140
11/11/2020	21771	Shtator	11,872,884	1,715,183
11/11/2020	21771	Tetor	13,383,277	1,510,392
07/12/2020	23628	Nentor	14,594,054	1,210,776
29/01/2021	2130	Dhjetor	16,507,803	1,913,749
Totali				16,507,803

(Burimi: DPT)

Nga auditimi u konstatua se, vlera progresive e shpenzimeve për Rimbursuar e Tvsh-së në konfirmohen nëpërmjet shkresave mujore të Drejtorit të Përgjithshëm me subjekt dërgohet Evidenca e të Ardhurave Tatimore për periudhën 2020. Konstatohet se, vlera e Rimbursimit të TVSH-së, vetëm për vlerën e rimbursuar nga DRTVSH, për vitin 2020, në vlerën për 16,507,804 mijë lekë, është konfirmuar me shkresën nr. 733, datë 15.01.2021 të Drejtorit të Përgjithshëm të DPT-së,

Nga auditimi është konstatuar se Drejtoritë Rajonale Tatimore Dibër, Korçë dhe Elbasan, kanë tejkaluar planin e rimbursimit, në kundërshtim me nenin 14 të ligjit Nr. 9920, datë 19.05.2008 "Për procedurat tatimore në RSH", sipas të cilat DPT është autoriteti i vetëm qendror që zbaton dhe administron tatimet kombëtare, pagesat publike sipas legjislacionit tatimor, Ligjin Nr. 88/2019 "Për buxhetin e vitit 2020", dhe shkresat e MFE mbi planin mujor dhe progresiv të rimbursimit të tatimit mbi vlerën e shtuar.

Tatimpaguesit me peshë të konsiderueshme të rimbursimit të TVSH-së. Në totalin e TVSH-së së rimbursuar gjatë vitit 2020 në shumën 16,511,532 mijë lekë, përfituesit më të mëdhenj nga skema e rimbursimit paraqiten në mënyrë analitike në tabelën si më poshtë:

Në mijë lekë

NIPT	Tatim Paguesit	Rimbursuar
K.....	T. A. P. A. Albania	4,344,341
L.....	A. AS E.	1,457,442
K.....	B. p. albania shpk	614,501
K.....	A.	530,458
J.....	M.	448,401
L.....	S. h.	386,679
K.....	T. A. T. & M. Sh.a	354,975
L.....	K.i P.MBM TT	283,506
L.....	A. g.I Oil	241,872
K.....	B.	235,756
K.....	D. e. shpk	194,196
L.....	S. t.	137,609
L.....	D. f.	126,477
L.....	H. s.	125,969
J.....	A. sha	117,092
K.....	F.	115,178
L.....	A. or shpk	114,490
L.....	S. a. shpk	113,691
K.....	R. - 04	113,643
L.....	E. h. shpk	94,137
Totali		10,150,411

(Burimi: DPT)

Referuar sa më lart, konstatohet se, vlerën më të madhe të Rimbursimit të TVSH-së në vitin 2020, e ka tatimpaguesi T. A. P. A. Albania, sa 26% e totalit të përgjithshëm dhe subjekti A. A. E. i cili është rimbursuar sa 9% e totalit të përgjithshëm të TVSH-së së Rimbursuar.

Tatimpagues të rimbursuar me metodën FIFO dhe me Këste.

a. Në periudhën ushtrimore 2020, janë miratuar dhe rimbursuar 1008 kërkesa të trajtuara sipas metodës FIFO me vlerë totale 8,942,910 mijë lekë nga të cilat 864,171 mijë lekë janë rimbursuar nëpërmjet metodës së kompensimit dhe 8,941,910 mijë lekë janë Rimbursuar me Thesar. Nga auditimi konstatohet se të gjitha kërkesat FIFO të miratuara për periudhën janar-dhjetor 2020 janë paguar dhe për rrjedhojë rezulton se nuk ka stok detyrimesh për kërkesat nën 150 milion lekë në fund të vitit 2020.

b. Pagesa e tatimpaguesve jo FIFO ka vijuar duke rimbursuar me këste ne total 7,565,894 mijë lekë për periudhën Janar-Dhjetor 2020. Ne lidhje me kohën e procesimit konstatohet se, koha mesatare e miratimit të kërkesës për rimbursim të TVSH-se, nga data e kërkesës deri në datën miratimit të kërkesës, për periudhën Janar - Dhjetor 2020, koha mesatare e procesimit ka qene 70 ditë, ku 27% të kërkesave janë procesuar brenda 30 ditëve, rreth 59% e kërkesave janë procesuar brenda afatit 60-ditore dhe 13% e kërkesave janë procesuar mbi 120 dite ku kryesisht arsyeja ka qenë mospagimi i detyrimeve për “Kontributet e Sigurimeve Shoqërore dhe Shëndetësore”, nga ana e tatimpaguesve.

Mbi marrëveshjet për pagesën me këste të TVSH-së. DPT, në mbështetje të ligjit Nr. 9920, date 19.05.2008, "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, si dhe të VKM Nr. 146, date 13.02.2020 "Për procedurat dhe kriteret e marrëveshjes për pagesën me këste të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar, të miratuar për rimbursim" ka miratuar Urdhrin nr. 20, datë 02.03.2020, për miratimin e formatit të projekt-marrëveshjes "Për pagesën me këste të tatimit mbi vlerën e shtuar, të miratuar për rimbursim". Tabela në vijim paraqet marrëveshjet e lidhura nga DPT me Tatimpaguesit gjatë vitit 2020:

NIPT	Subjekti	Data e miratimit	Vlera e Marrëveshjes	Nr. Këste	Periudha e Likuidimit	Vlera e Këstit
J.....	A. sha	21.08.2020	234,184	10	Gusht 2020-Maj 2021	23,418
L.....	A. or shpk	25/09/2020	178,642	10	Shtator 2020-Qershor 2021	17,864
L.....	A. as e.	29.05.2020	957,442	5	Maj-Shtator 2020	191,488
K.....	B.p. a. shpk	30.07.2020	2,116,508	24	Korrik 2020-Qershor 2020	3/100,000 mijë lekë, ndërsa këstet e tjera nga 86,500 mijë lekë
L.....	H. s.	26.08.2020	251,93	10	Gusht 2020-Maj	25,194
L.....	K. a. a.shpk	29.12.2020	193,523	10	Dhjetor 2020-Shtator 2021	19,352

1. A. A.E. me NIPT L....., nënshkruar me datë 29.05.2020, Nr.9104 Prot., për shumën e mbetur 957,442 mijë leke, për tu rimbursuar me 5 këste, nga 191,488 mijë leke secili. Kësti i parë filloi në Maj 2020 dhe kësti i fundit u dha në Shtator 2020. Nga auditimi i pagesave referuar databazës së Thesarit, u konstatua se, DPT, ka kryer në kohë pagesën e kësteve për periudhën 2020.

2. B. p. a. Shpk, me NIPT K....., nënshkruar me datë 30.07.2020, për të dyja kërkesat e miratuara dhe pa likuiduar në shumën gjithsej 2,116,508 mijë lekë, për tu rimbursuar me 24 këste, nga 100,000 mijë leke 3 këstet e para dhe nga 86,500 mijë lekë këstet e tjera. Kësti i parë filloi në Korrik 2020 dhe kësti i fundit do jepet në Qershor 2022.

3. A. Sha me NIPT J....., nënshkruar me datë 21.08.2020, Nr. 8066/5 Prot., për shumën 234,184 mijë leke, për tu rimbursuar me 10 këste, nga 23,418 mijë lekë secili. Kësti i parë filloi në Gusht 2020 dhe kësti i fundit do jepet në Maj 2021. Nga auditimi i pagesave referuar data bazës së Thesarit, u konstatua se, DPT, ka kryer në kohë pagesën e kësteve për periudhën Gusht- Dhjetor 2020.

4. H. S. me NIPT L....., nënshkruar me date 26.08.2020, për të dyja kërkesat e miratuara dhe pa likuiduar në shumën gjithsej 251,937 mijë lekë, për tu rimbursuar me 10 këste, nga 25,194 mijë lekë secili. Kësti i parë filloi në Gusht 2020 dhe kësti i fundit do jepet në Maj 2021. Nga auditimi i pagesave referuar data bazës së Thesarit, u konstatua se, DPT, ka kryer në kohë pagesën e kësteve për periudhën Gusht- Dhjetor 2020.

5. A. or shpk me NIPT L....., nënshkruar me datë 25.09.2020, për shumën 178,642 mijë lekë, për tu rimbursuar me 10 këste, nga 17,864 mijë lekë secili. Kësti i parë ka filluar në Shtator 2020 dhe kësti i fundit parashikohet të jepet në Qershor 2021. Nga auditimi i pagesave referuar data bazës së Thesarit, u konstatua se, DPT, ka kryer në kohë pagesën e kësteve për periudhën Gusht- Dhjetor 2020.

6. K.a. a. Shpk me NIPT L....., nënshkruar më datë 29.12.2020, për shumën 193,523 mijë leke, për tu rimbursuar me 10 këste, nga 19,352 mijë leke secili. Kësti i parë filloi në Dhjetor 2020 dhe kësti i fundit do jepet në Shtator 2021. Nga auditimi i pagesave referuar data bazës së Thesarit, u konstatua se, DPT, ka kryer në kohë pagesën e kësteve për periudhën Dhjetor 2020.

Lidhur me T. A. P. A. Albania, subjekti ka propozuar të lidhin marrëveshje ku të llogariten edhe interesat, gjë që është jashtë trajtimit të VKM Nr. 146, datë 13.02.2020 "Për procedurat dhe kriteret e marrëveshjes për pagesën me këste të tatimit mbi vlerën e shtuar, të miratuar për rimbursim". Gjatë vitit 2020, TAP është rimbursuar çdo muaj me këste ku vlera totale e pagesave të kryera nëpërmjet Thesarit është 4,344,341 mijë lekë.

Mbi stokun e rimbursimit të TVSH-së

a. Stoku i rimbursimit të TVSH-së është vlera e TVSH-së e aprovuar për tu rimbursuar nga administrata tatimore, në pritje për tu kaluar në degën e thesarit. Në evidencën e Drejtorisë së Rimbursimit të TVSH-së dhe për Drejtorinë e të Ardhurave dhe Kontabilitetit, për detyrimet e prapambetura të krijuara rishtazi për rimbursimin e TVSH-së në bazë vjetore, gjendja e stokut të rimbursimit në 31.12.2020 raportohet në shumën 9,797,309 mijë lekë. Tabela në vijim paraqet stokun e Rimbursimit të TVSH-së, me datë 31.12.2020.

(Në mijë lekë)

NIPT	Subjekti	Lloji i aktivitetit	Stoku 31.12.2020	Stoku 31.12.2020
L.....	H. s.	investim/HEC	125,969	1%
K.....	B.	Nxjerrja e hidrokarbure, etj.	1,557,007	16%
J.....	A. sha	Sherbime në administrimin e shërbimeve ajrore, etj	117,092	1%
L.....	A. or shpk	Rritje dhe tregtim peshku	107,185	1%
L.....	K. A. A. shpk	Kultivimi i peshkut, kulturat ujore	174,170	2%
K.....	T.	Gazsjellësi TAP	7,117,301	73%
K.....	D. e.	investim/HEC	99,357	1%
L.....	P. E.	investim/HEC	22,579	0%
K.....	K. sha	Prodhim dhe tregtim i hekurit	476,650	5%
TOTAL			9,797,309	100%

Drejtorja e Rimbursimit të TVSH-së ka raportuar në mënyrë periodike pranë Ministrisë së Financave si dhe ka publikuar në faqen zyrtare të DPT-së, stokun e detyrimeve të prapambetura, tremujor dhe progresiv për periudhën ushtrimore 2020.

Tabela në vijim paraqet gjendjen e stokut të detyrimeve të prapambetura duke përfshirë në fund të periudhës sipas analizës mbi stokun në fillim të vitit, kërkesat e periudhës, kompensimet dhe rimbursimet e kryera me pagesë.

Në mijë lekë

NIPT	Subjekti	Stoku me 01.01.2020	Kërkesa miratuar në vitin 2020	Shuma kompensuar	Paguar Thesar	Stoku me 31.12.2020
		1	2	3	4	5=1+2-3-4
L.....	K. m. e.	21,975			21,975	0
L.....	A.g. oil		187,603	1,192	186,410	0
J.....	A. sha		237,490	3,305	117,092	117,093
L.....	A. or shpk		178,642		71,457	107,185

L.....	A. as e.	1,457,442			1,457,442	0
K.....	B. p. a. shpk		822,943		614,501	208,442
K.....	B. p. a. shpk		1,348,564			1,348,564
K.....	D. e. shpk		293,553		194,196	99,357
L.....	H. s.	185,312			59,343	125,969
L.....	H. s.	66,625			66,625	0
L.....	K. a. a. shpk		194,852	1,329	19,352	174,170
J.....	M.		118,559		118,559	0
J.....	M.		143,478		143,478	0
K.....	T. a.		173,097		173,097	0
K.....	T. a. p. ag a.	2,157,262			2,157,262	0
K.....	T. a. p. ag a.	1,067,080			1,067,080	0
K.....	T. a. p. ag a.	2,030,044			1,120,000	910,044
K.....	T. a. p. ag a.	4,265,650				4,265,650
K.....	T. a. p. ag a.		1,989,978	48,372		1,941,606
K.....	K. sha		476,650			476,650
L.....	P. e.		22,578			22,578
		11,251,390	6,187,986	54,198	7,587,869	9,797,309

(Burimi: DPT)

-Nga auditimi u konstatua se, në momentin e miratimit përfundimtar të kërkesës për rimbursim, kjo shumë del jashtë sistemit C@TS, në pritje të lëshimit të Urdhër Pagesës për Rimbursim. Në vijim të gjithë të dhënat në lidhje me subjektet të cilëve i është miratuar kërkesa për rimbursimin e TVSH-së mbahen nga jashtë në excel nga Drejtoria e Rimbursimit të TVSH-së. Nga auditimi u konstatua se, DPT nuk mban akte rakordimi me tatimpaguesit në lidhje me detyrimin e konstatuar për rimbursimin e tvsh-së në mbyllje të periudhës ushtrimore me qëllim vërtetësinë e detyrimeve ndaj të tretëve para hartimit të pasqyrave financiare.

Me qëllim verifikimin e saktësisë së veprimeve të kryera në lidhje me gjendjen e stokut të rimbursimit të tvsh-së, u verifikua praktikat e rimbursimit të tatimpaguesve, nga ku rezultoi:

1. P. E. shpk. Nga auditimi i praktikës së rimbursimit të TVSh-së për tatimpaguesin P. E. shpk i cili në mbyllje të periudhës ushtrimore, rezulton në listën e detyrimeve për rimbursimin e TVSH-së në vlerën për 22,578 mijë lekë u konstatua se, me shkresën prot ne DPT me nr. 188, datë 07.01.2021 të shoqërisë P. E. shpk, me subjekt 'Kërkohet anulimi i rimbursimit të TVSH-së' citohet: kërkojmë nga ana juaj anulimin e rimbursimit të TVSH-së sipas raporti kontrollit të cituar më sipër dhe lejin e kësaj vlere si të kreditueshme me qëllim pagimin e detyrimeve që i lindin shoqërisë tonë ndaj administratës tatimore si rrjedhojë e aktivitetit që ushtrojmë.

2. Ku. I. shpk. Nga auditimi i praktikës së rimbursimit të TVSH-së për shoqërinë K. I. shpk me aktivitet kryesor prodhimi dhe tregtimi i hekurit për ndërtim, eksportues (jo me risk zero) rezultoi se:

-Kërkesa për rimbursimin e TVSh-së në vlerën për 476,650 mijë lekë është protokolluar ne DPT me nr. 4044, datë 21.02.2020.

-Konstatohet se, me shkresën nr. 2166/9, datë 01.06.2020 të Drejtorisë së Tatimpaguesve të Mëdhenj, sipas kontrollit vlere e miratuar për rimbursim është 473,381 mijë lekë. Pra shkresa nr. 2166/9, datë 01.06.2019 e DTM, është protokolluar në DPT, në tejkalim të afateve ligjore për rimbursimin e tvsh-së së me afërsisht 2 muaj. Megjithatë është trajtuar nga ana e Drejtorisë së Analizës së Riskut me risk të lartë, është miratuar nga DPT, 2 muaj më parë se përfundimi i Raportit të Kontrollit nga ana e DTM.

-Nga auditimi u konstatua se DPT, nuk ka likuiduar tatimpaguesin me arsyetimin se ky i fundit është në proces gjyqësor, veprime të marra këto në zbatim të Rregullores së Rimbursimit të TVSH-së. Referuar për sa më lart, konstatohet se, ka një mos konsistence me filtrat e riskut ndërmjet VKM-së

dhe Rregullores së Rimbursimit e cila i jep të drejta nëpunësit që trajton kërkesën për rimbursim, të pezullojë kërkesën në rastet kur ndaj tatimpaguesit kanë filluar veprime hetimore nga strukturat kompetente.

3. K. A.A. Nga auditimi i praktikës së rimbursimit të TVSH-së për shoqërinë K. A. A., me aktivitet kryesor kultivimi intensiv i peshkut, u konstatua se, kërkesa për rimbursimin e tvsh-së së periudhës Mars 2017- Janar 2020, në vlerën për 197,497 mijë lekë u konstatua se, nga DTM, është kthyer përgjigje në DPT, në tejkallim të afateve ligjore për rimbursimin e tvsh-së së me afërsisht 3 muaj. Shuma e miratuar pas aktit të kontrollit është 194,851 mijë lekë të cilës duke i zbritur kompensimet për detyrime në vlerën për 1,329 mijë mbetën për tu rimbursuar 193,522 mijë lekë.

Mbi kërkesat e pranuar në tejkallim të afatit ligjor për pagesë të pa reflektuara në stokun e TVSH-së së rimbursueshme. Nga auditimi konstatohet se, janë pranuar në total 235 kërkesa për Rimbursimin e TVSH-së, të cilat në mbyllje të periudhës ushtrimore rezultojnë të pa miratuara në shumën 4,523,607 mijë lekë. Në Ligjin 9920, datë 19/05,2008 Për procedurat Tatimore në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar, neni 75/1, “Rimbursimi i TVSH-së dhe kompensimi i detyrimeve tatimore”, pika1, citohet:”..... brenda 60 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës së tatimpaguesit dhe brenda 30 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës së tatimpaguesve eksportues, Drejtoria e Rimbursimit të TVSH-së në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, në bashkëpunim me drejtorinë rajonale tatimore, ku është i regjistruar tatimpaguesi, verifikojnë situatën tatimore të tatimpaguesit dhe miratojnë tepicën kreditore si të rimbursueshme. Kur është e nevojshme, administrata tatimore ushtron kontroll bazuar në analizën e riskut. Në VKM Nr. 953 datë 29.12.2014 “Për dispozitat zbatuese të ligjit Nr. 92/2014 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar pika 3, neni 10, citohet: “..Edhe nëse nuk ka përfunduar në afat procedura e kontrollit, brenda afatit 30-ditor nga data e paraqitjes së kërkesës për rimbursim, kryhet rimbursimi i TVSH-së nëpërmjet sistemit të thesarit, me përjashtim të kërkesave të personave të tatueshëm që rezultojnë me status të aktivitetit “pasiv”, të cilët detyrimisht do të rimbursohen pas përfundimit të procedurës së kontrollit tatimor dhe në pikën 4 citohet: Të gjithë personat e tatueshëm që kryejnë eksporte, por nuk klasifikohen në pikën 1 të këtij neni, rimbursohen brenda 60 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës duke iu nënshtruar procedurës së analizës së riskut.”.

Pra, i gjithë procesi i rimbursimit të tvsh-së, duhet të zgjasë jo më shumë se 60 ditë dhe mos kryerja e pagesës brenda këtij afati për kërkesat e pranuar por jo të miratuara në vlerën për 1,992,004 mijë lekë (2,182,199 mijë lekë shuma e kërkuar e pa miratuar minus 190,194, mijë lekë kërkesa të cilat deri në mbyllje të vitit 2020, nuk kanë plotësuar kushtet për rimbursim), pavarësisht kryerjes ose jo të procesit të kontrollit tatimor, konsiderohet si një detyrim i pa paguar. Tabela në vijim paraqet kërkesat e bëra dhe pa miratuara nga DPT të cilave i ka kaluar afati i rimbursimit të TVSH-së:

Në lekë

Muaji	Ekspor. të Tjerë	Vlera	Jo Eksportues.	Vlera	Tot Kërkesa	Tot Vlera
	1	2	3	4	5=1+3	6=2+4
Janar			1	16,115,147	1	16,115,147
Shkurt	1	9,925,763	1	920,617	2	10,846,380
Mars	2	14,472,732			2	14,472,732
Prill					0	0
Maj			5	129,299,093	5	129,299,093
Qershor			9	29,100,785	9	29,100,785
Korrik			4	30,038,631	4	30,038,631

Gusht	1	1,182,497	8	484,842,291	9	486,024,788
Shtator	3	158,607,320	26	918,469,424	29	1,077,076,744
Tetor	9	43,039,750	32	242,612,984	41	285,652,734
Nëntor	2	103,572,222			2	103,572,222
Dhjetor						
Totali	18	330,800,284	86	1,851,398,972	104	2,182,199,256

(Burimi: DPT)

Në mbyllje të vitit 2020, rezultojnë 88 kërkesa të pranuar në vlerën totale për 1,992,004 mijë lekë të cilat megjithëse kanë kaluar 60 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës nuk janë rimbursuar. Si rezultat vlera e stokut të rimbursimit të TVSH-së, në opinionin tonë është 11,789,313 mijë lekë (9,797,309 mijë lekë e raportuar nga DPT + 1,992,004 mijë lekë kërkesa të pranuar në tejkalim të afatit të rimbursimit). Mos respektimi i afateve kohore në lidhje me dërgimin e kërkesës për kontroll DRT-ve, moskryerja në kohë nga ana e Drejtorive Rajonale e verifikimit të situatës tatimore të tatimpaguesit dhe e miratimit të tepricës kreditore ka prezantuar Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve para riskut të krijimit të Detyrimeve të Prapambetura në një kohë kur, për vitin 2020, shpenzimet për Rimbursimin e TVSH-së, janë realizuar në masën 79%. Për sa më lart vlera totale e kërkesave për rimbursimin e TVSH-së në vlerën për 1,992,004 mijë lekë do të mund të ishin paguar me fondet buxhetore të vitit ushtrimor 2020. Gjithashtu kryerja e pagesës nga ana e DPT-së brenda afatit 30 ditor nga data e paraqitjes së kërkesës për rimbursim në zbatim të pikës 3, rë VKM nr. 953, datë 29.12.2014, pa miratimin e raportit të kontrollit të drejtorive rajonale sidomos për vlerat e larta paraqet një risk të shtuar për DPT-në për të gjithë ato raste kur vlera e kërkesës së pranuar për rimbursim është më e ulët se vlera e miratuar nga raporti i kontrollit.

9. RAPORTIM I TË DREJTAVE TË LIGJSHME TË SHTETIT

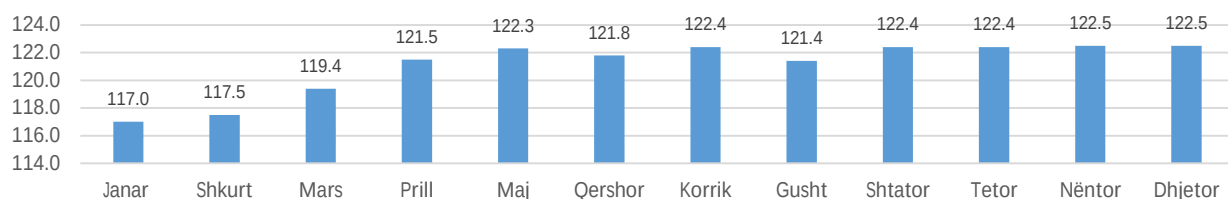
9.1.BORXHI TATIMOR 2020

Bazuar në të dhënat e dërguara nga Drejtoritë Rajonale Tatimore dhe sipas raportimeve mujore nga Drejtoria e Mbledhjes me Forcë të Borxhit në DPT gjendja e detyrimeve tatimore të papaguara në afat deri në 31 Dhjetor 2020 paraqitet si më poshtë:

Nr	DRT	Gjendja detyrimeve ne fillim te Janarit		Detyrime te shtuara		Detyrime pakesuar				Vlera e detyrimeve ne fund te Dhjetorit		Ne proces gjyqësor	
						Arketuar Gjithsej		Kthyer per Sistemim					
		nr.subj	shuma	nr.subj	shuma	nr.subj	shuma	nr.subj	shuma	nr.subj	shuma	nr. Subj	shuma
1	Qendror	103,608	87,354,018	133,763	14,150,609	72,161	10,027,235	2,317	983,849	108,364	90,493,543	1,142	9,247,334
2	VIP	203	11,242,411	813	6,473,028	672	4,510,442	73	695,620	271	12,509,377	80	3,268,056
3	JUG	29,010	8,398,207	24,085	2,160,009	22,173	1,995,747	244	104,322	30,678	8,458,147	61	398,431
4	VERI	18,421	9,999,592	28,212	2,543,716	16,528	1,413,727	567	122,238	29,538	11,007,343	179	808,527
	TOTALI	151,242	116,994,227	186,873	25,327,363	111,534	17,947,151	3,201	1,906,029	168,851	122,468,410	1,462	13,722,348

Referuar treguesve të sipërm, gjendja e detyrimeve të papaguara në afat në fillim të vitit 2020 është në vlerën 116.9 miliard lekë dhe në fund të vitit 2020 është në vlerën 122.4 miliard lekë duke rezultuar në një rritje neto në vlerën 5.4 miliard lekë. Vlera e detyrimeve të papaguara pa përfshirë proceset gjyqësore në fund të vitit vlerësohet në shumën 108.7 miliard lekë, nga 103.3 miliard lekë në fillim të vitit. Diferenca prej 13.7 miliard lekë që zë 11% të stokut të detyrimeve të papaguara, është në proces gjyqësor deri në fund të Dhjetorit 2020. Peshën më të madhe në total të stokut të detyrimeve e zë Rajoni Qendror me 73,7% e ndjekur nga DRTM me 10,2%, Rajoni Verior me 9% e më pas Rajoni i Jugut me 7,1 %. Arkëtimi i detyrimeve tatimore referuar të dhënave të DPT, për vitin 2020 është në vlerën 18 miliard lekë. Referuar të dhënave, rezulton se “detyrimet e shtuara” janë më pak në vlerë 9,9 miliard lekë për vitin 2020 krahasuar me vitin 2019. Rritja më e madhe e këtyre detyrimeve i takon muajit Prill 2020, për shkak të situatës së pandemisë.

Ecuria e stokut të detyrimeve tatimore të papaguara sipas periudhave.

Me gjithë situatën e krijuar nga pandemia COVID 19, mbledhja e detyrimeve tatimore të papaguara si pasojë e masave të ndërmarra nga qeveria për shtyrjen e afatit për shlyerjen e detyrimeve tatimore nuk ka lejuar krijimin e detyrimeve të reja gjatë periudhës Gusht 2020-Dhjetor 2020.

Detyrimet tatimore të papaguara në afat deri më datën 31 Dhjetor 2020 specifikuar sipas zërave përbërës paraqiten principal në masën 60 %, penaltete 35% dhe kamatëvonesa 5% ndaj totalit. Të detajuara sipas llojit të tatimit detyrimet tatimore të papaguara paraqiten:

Në 000/lekë

Nr.	Rajoni	Nr. Tatimpag. Aktivë	Vlera detyrimeve për Tatimpaguesit Aktivë	Nr. Tatimpag. Pasivë	Vlera detyrimeve për Tatimpag. Pasivë/kerkese per crregjistrim	Detyrimi deri më 31.12.2020	
						Nr. Tatimpag.	Vlera e detyrimit
1	Qendror	11	4,822,802	72	44,213,994	83	49,036,796
2	NJTM	18	9,930,244	3	1,333,314	21	11,263,557
3	Jugor	3	591,394	4	664,446	7	1,255,840
4	Verior	5	668,416	9	4,796,414	14	5,464,830
	Totali	37	16,012,855	88	51,008,167	125	67,021,022

Mbi masat shtrënguese të marra për mbledhjen e detyrimeve tatimore të papaguara dhe arkëtimet. Për vitin 2020, referuar të dhënave të DMDTP arkëtimet e detyrimeve tatimor si pasojë e vendosjes së masave shtrënguese është në total 13,6 miliard lekë dhe aktiviteti përfshirë edhe masat e tjera raportohet sipas tabelës së mëposhtme:

Progresiv 2020 (Janar - Dhjetor 2020)

000/leke

Nr.	LLOJET E MASAVE SHTRËNGUESE	Te Vendosura Nr.raste	Shuma	Te Arkëtuara Nr.raste	Shuma
		(1)	(2)	(3)	(4)
1	Njoftim dhe kërkesë për të paguar	93,986	78,875,059	102,775	6,562,404
2	Urdhër bllokim të llogarive bankare	114,283	85,147,844	111,846	5,532,650
3	Urdhër ekzekutime	16,264	1,089,955	5,837	212,140
4	Njoftim i përgjithshëm për vendosjen e barrës hipotekore dhe sigurorese	40,790	15,133,038	4,748	363,159
5	Njoftim tatimpaguesit për vendosjen e barrës hipotekore dhe sigurorese	50,187	20,914,634	4,288	223,348
6	Njoftim për vendosjen e barrës hipotekore	30,566	13,695,677	2,745	186,470
7	Njoftim për vendosjen e barrës sigurorese	18,121	19,722,411	2,324	190,640
8	Urdhër sekuestrimi	7,270	4,460,600	725	37,256
9	Njoftim transferimi detyrimi tatimor palës së tretë	-	-	-	-
10	Njoftim dhe kërkesë për të paguar nga palët e treta në zbatim të nenit 98	-	-	-	-
11	Njoftim për transferimin e detyrimit Ortakut, Aksionerit, Administratorit	-	-	-	-
12	Kërkesë për pezullim të aktivitetit në Doganë	9,328	18,493,883	2,788	226,534
13	Njoftim për vendosjen e masës së sigurimit tatimor në QKB	2,575	13,209,085	105	18,422
14	Konfiskim i 50% te xhiros ditore	261	21,577	342	33,189
	TOTALI			238,523	13,586,213

Burimi: DMDTP

Lloji i masës shtrënguese që është aplikuar më shumë ndaj tatimpaguesve është “urdhër bllokimi i llogarisë bankare” në 114,283 raste dhe janë arkëtuar 5,5 miliard lekë, ndërsa më shumë janë arkëtuar nga aplikimi i masës shtrënguese “njoftim dhe kërkesa për pagesë” në vlerën 6,5 miliard lekë për 93,986 raste. Rajoni që ka arkëtuar më tepër detyrime tatimore nga vendosja e masës shtrënguese “njoftim dhe kërkesa për pagesë” është NJTM në shumën prej 3,8 miliard lekë për 1,563 raste i ndjekur nga Rajoni Qëndror me vlerë arkëtimi 1,3 miliard lekë për 57,179 raste.

Mbi marrëveshjet për pagesën e detyrimit tatimor me këste. Nga të dhënat referuese të DMDTP, gjatë periudhës Janar-Korrik 2020, janë lidhur 472 marrëveshje me këste me vlerë totale 1,2 miliard lekë dhe janë anuluar në total 142 marrëveshje. Rreth 36% e shumës së debisë ose në vlerë 417,3 milion, për të cilën është lidhur Aktmarrëveshja (AM) është paguar në momentin e lidhjes, si kusht për lidhjen e marrëveshjes me këste në bazë të ligjit. Gjatë vitit 2020, vlera e arkëtuar nga marrëveshjet e mbartura dhe ato të lidhura rishtas është 545 milion lekë.

9.2.BORXHI DOGANOR 2020

Borxhi doganor në fund të vitit 2020 paraqitet në vlerën 45 miliardë lekë dhe krahasuar me fillimin e viti, ku borxhi doganor ka qene në vlerën 42 miliardë lekë, ka pësuar rritje në vlerën 3 miliardë lekë ose në masën 7%. Niveli i borxhit doganor, i ndarë krahasuar me vitin 2019 sipas Degëve Doganore, paraqitet sipas tabelës në vijim:

në lekë

Dega Doganore	Debitorë 31.12.2019			Debitorë 31.12.2020		
	Raste	Debitorë	Vlerë	Raste	Debitorë	Vlerë
Tiranë	1,542	959	17,669,040,339	1,876	1,080	17,982,920,362
Rinas	11	11	7,471,075	12	12	4,326,703
Durrës	824	719	4,541,689,390	919	785	7,102,880,839
Shkodër	153	138	401,474,989	148	133	412,977,050
Pogradec	26	25	16,708,250	40	39	18,653,976
Kakavijë	270	155	396,512,079	263	146	399,298,462
Korçë	104	67	495,672,850	107	72	497,920,540
Kapshticë	114	56	65,513,684	135	76	82,876,694
Vlorë	312	128	770,082,578	275	131	741,060,447
Fier	380	317	13,842,128,860	314	267	13,919,149,809
Sarandë	84	65	140,427,960	90	68	189,175,869
Elbasan	131	93	287,725,306	86	58	295,054,825
Lezhë	85	66	1,867,500,455	88	68	1,885,275,462
Berat	59	40	1,226,103,579	60	41	1,239,317,774
Kukës	89	71	93,535,604	86	69	93,811,662
Peshkopi	36	30	117,786,275	40	32	125,465,118
Tre Urat	144	112	33,490,982	169	122	63,773,145
Shuma	4,364	3,052	41,972,864,255	4,708	3,199	45,053,938,738

Burimi: Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave pranë DPD-së

Detyrimi total në vlerën 45.05 miliardë lekë, përbëhet nga detyrim doganor në vlerën 13.24 miliardë lekë, penaliteti në vlerën 26.05 miliardë lekë dhe interesa në vlerën 6.56 miliardë lekë, paraqitur në tabelën e mëposhtme:

në lekë

Detyrimi sipas viteve	Vlera më 31.12.2019	Vlera më 31.12.2020	% ndaj totalit
Detyrimi Doganor	12,699,370,489	13,236,805,862	29%
Penalitete	23,708,449,930	26,051,402,608	58%
Interesa	6,276,454,181	6,551,398,167	15%
Shuma e paguar përgjatë vitit kalendarik	-711,410,348	-785,668,446	
Totali	41,972,864,253	45,053,938,192	

Punoi: Grupi i auditimit duke u bazuar në të dhënat e DPDsë

Detyrimi doganor i klasifikuar sipas llojit të të ardhurave, për një periudhë 3-vjeçare paraqitet sipas tabelës së mëposhtme:

në lekë

Detyrimi sipas viteve	Vlera më 31.12.2018	Vlera më 31.12.2019	Vlera më 31.12.2020	% ndaj totalit
Detyrimi Doganor	8,481,537,921	12,699,370,489	13,236,805,862	29%
Penalitete	15,959,960,255	23,708,449,930	26,051,402,608	58%
Interesa	3,834,500,453	6,276,454,181	6,551,398,167	15%
Shuma e paguar	-679,850,351	-711,410,348	-785,668,446	
Totali	27,596,148,278	41,972,864,253	45,053,938,192	

Punoi: Grupi i auditimit duke u bazuar në të dhënat e DPD-së

Në stokun e borxhit doganor të raportuar për vitin 2020 përfshihet edhe borxhi transferuar nga DPT në zbatim të Udhëzimit të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 9, datë 11.03.2019 “Mbi modalitetet e transferimit pranë Administratës Doganore të të dhënave për subjektet e akcizës të cilat rezultojnë me detyrime të papaguara”, në vlerën 13.29 miliardë lekë që zë 29.5% të borxhit total dhe që është rritur gjatë vitit 2020 me 12 milion lekë.

Nga detyrimet e papaguara, konstatohet se 60 raste në vlerën 502 milion lekë ose 1.11% e detyrimeve totale, janë detyrime të trashëguara nga TVSH-ja e shtyrë, 2,227 raste me shumë 23,148 milion lekë ose sa 51.38% e detyrimeve totale të trashëguara janë të mbuluara me Urdhër Ekzekutimi, 469 raste me shumë totale 28,316 milion lekë ose sa 62.85% e detyrimeve totale janë detyrime nga mallrat e akcizës dhe 497 raste me shumë 256 milionë lekë janë detyrime të papaguara nga zhdoganimi i automjeteve.

Të ndara sipas statusit të tyre, gjendja e detyrimeve më 31.12.2020, paraqitet sipas tabelës së mëposhtme:

Statusi	Numër Rastesh	Vlera në lekë
Falimentuar	5	242,099,212
Pezulluar procedura e rikuperimit	2	17,209,957
Procese Gjyqësore	662	24,725,198,279
SHUMA	669	24,984,507,448
Totali i detyrimeve më 31.12.2020	4,708	45,053,938,738
Përqindja ndaj totalit	14%	55%

Konstatohet se për 5 raste në vlerën 242 milion lekë, debitorët kanë shpallur falimentin, për 2 raste në vlerën 17 milion, janë me shënimin “Garantuar penalteti për llogari të DPD-së, Pezulluar procedura e rikuperimit”, për 662 raste në vlerën 24,725 milion lekë, janë në proces gjyqësor, vlera e detyrimit mbetet për tu qartësuar pas vendimit përfundimtar të gjykatave dhe për vlerën e mbetur prej 20,069 milion, për të cilat janë nxjerrë Urdhër-Ekzekutimet.

Mbi masat e marra për arkëtimin e borxhit doganor. Nga administrata doganore janë nxjerrë Urdhër-Ekzekutimet për arkëtimin e këtij borxhi sipas tabelës së mëposhtme:

në lekë

Viti i lindjes së detyrimit	Numër Urdhër-Ekzekutimesh	Vlerë Urdhër-Ekzekutimesh
Viti 2010	2	281,123,230
Viti 2011	29	240,551,565
Viti 2012	187	1,249,567,022
Viti 2013	158	2,785,711,706
Viti 2014	228	729,041,772
Viti 2015	234	3,011,170,706
Viti 2016	385	8,267,157,511
Viti 2017	207	1,162,119,596
Viti 2018	228	2,776,083,197
Viti 2019	396	2,379,692,953
Viti 2020	203	265,925,418
SHUMA	2,257	23,148,144,675

Gjendja e borxhit e mbuluar me Urdhër-Ekzekutime, paraqitet sipas tabelës së mëposhtme:

Në lekë

Emërtimi	Nr.	Vlera
Borxhi më 31.12.2020	4,708	45,053,938,738
Nga ky		
1. Me Urdhër-Ekzekutime	2,227	23,148,144,675
Nga i cili në proces gjyqësor	194	7,250,928,794
2. Pa Urdhër-Ekzekutime	2,481	21,905,794,063
Nga i cili në proces gjyqësor	469	17,733,578,654
Pa proces gjyqësor	2,012	4,172,215,409

Burimi:DPD

Administrata Doganore ka dështuar në mbledhjen e borxhit doganor/akcizës, nisur nga fakti që për vitin 2020 ka arritur të arkëtojë vetëm 786 milion lekë detyrime (ose 1.7% të totalit). Një tregues tjetër i pamjaftueshmërisë së masave të Administratës Doganore, në mbledhjen e borxhit doganor/akcizës, është edhe tabela e mëposhtme, sipas të cilës detyrimi është ndarë sipas kohës së lindjes së tij:

Në lekë

Detyrimi sipas vitit të lindjes	Vlera më 31.12.2019	Vlera më 31.12.2020	% ndaj totalit
Viti 2010	492,842,570	499,265,219	1%
Viti 2011	1,443,014,719	1,451,934,523	3%
Viti 2012	1,012,622,864	1,012,718,445	2%
Viti 2013	5,088,897,301	5,124,252,408	11%
Viti 2014	3,340,339,131	3,349,023,697	7%
Viti 2015	8,668,980,362	8,739,758,634	19%
Viti 2016	3,260,245,596	3,268,650,853	7%
Viti 2017	1,108,901,057	1,105,282,034	2%
Viti 2018	3,395,581,486	3,443,194,828	8%
Viti 2019	883,684,950	730,402,964	2%
Transferuar nga DPT (2019)	13,277,754,215	13,286,579,090	29%
Viti 2020	0	3,042,876,042	7%
SHUMA	41,972,864,253	45,053,938,738	

Punoi: Grupi i auditimit duke u bazuar në të dhënat e DPD-së

Përgjatë vitit 2020, detyrimi i vitit 2019 është ulur me 153 milion lekë dhe detyrimi i vitit 2017 gjithashtu është ulur me 3 milion lekë. Ndërsa detyrimi i viteve të tjera është rritur, duke kulmuar me rritjen e borxhit të vitit 2020 me vlerën 3,043 milion lekë. Një tjetër tregues i nivelit të lartë të borxhit doganor, është dhe raporti i këtyre detyrimeve ndaj të ardhurave doganore, raport i cili paraqitet sipas tabelës së mëposhtme:

Detyrimi sipas viteve	Vlera më 31.12.2018	Vlera më 31.12.2019	Vlera më 31.12.2020
Borxhi doganor/i akcizës	27,596,148,278	41,972,864,253	45,053,938,738
Të ardhurat e realizuara	162,620,905,580	164,959,836,631	153,627,972,965
% e borxhit ndaj të ardhurave	17%	25%	29%

Punoi: Grupi i auditimit duke u bazuar në të dhënat e DPD`së

Nëse e krahasojmë nivelin e borxhit ndaj të ardhurave të realizuara për vitin 2020, për Degët Doganore, konstatohet se ky raport, është sipas tabelës së mëposhtme:

Në mijë lekë

Dega Doganore	Borxhi doganor/i akcizës 31.12.2020	Të ardhurat e realizuara 31.12.2020	% e borxhit ndaj të ardhurave
Rinas	4,327	2,681,053	0.2%
Pogradec	18,654	1,559,965	1.2%
Kapshticë	82,877	3,080,934	2.7%
Kakavijë	399,298	13,706,361	2.9%
Kukës	93,812	1,110,465	8.4%
Durrës	7,102,881	60,124,839	11.8%
Elbasan	295,055	2,140,470	13.8%
Shkodër	412,977	2,972,626	13.9%
Vlorë	741,060	5,146,863	14.4%
Tiranë	17,982,920	56,656,772	31.7%
Peshkopi	125,465	156,997	79.9%
Sarandë	189,176	197,513	95.8%
Korçë	497,921	413,888	120.3%
Lezhë	1,885,275	1,072,407	175.8%
Berat	1,239,318	349,796	354.3%

Fier	13,919,150	2,252,401	618.0%
Tre Urat	63,773	4,622	1379.8%
Shuma	45,053,939	153,627,973	29%

Punoj: Grupi i auditimit duke u bazuar në të dhënat e DPD'së

Sipas të dhënave të tabelës së mësipërme, raportin më të ulët të borxhit ndaj të ardhurave të realizuara e kanë Degët Doganore Rinas (0.2%), Pogradec (1.2%), Kapshticë (2.7%) dhe Kakavijë (2.9%). Ndërsa nivelin më të lartë të borxhit në krahasim me të ardhurat e realizuara e kanë Degët Doganore Tre Urat (1379.8% ose 13 herë më shumë se të ardhurat e realizuara), Fier (618% ose 6 herë më shumë se të ardhurat e realizuara), Berat (354.3% ose 3 herë më shumë se të ardhurat e realizuara), Lezhë (175.8% ose 2 herë më shumë se të ardhurat e realizuara) dhe Korçë (120.3%). Ndër faktorët kryesorë që kanë ndikuar në performancën negative të Administratës Doganorë në uljen e borxhit doganor/akcizës, janë:

-Transferimi i përgjegjësisë drejt Degëve Doganore nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave. Sipas Udhëzimit nr. 15, datë 03.12.2018 "Mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës", Dega Doganore përkatëse, ose më saktë Juristi/Specialisti i Borxhit pranë Sektorit/Zyrës së Administratës dhe Shërbimeve, është përgjegjës për shumicën e veprimeve për uljen e detyrimeve. Pra është vetëm një person përgjegjës për arkëtimin e borxhit për çdo Degë Doganore.

-Mungesa e kërkesës së llogarisë nga Drejtori i Përgjithshëm ndaj strukturave përkatëse. Sipas informacionit dhe dokumentacionit të vënë në dispozicion:

-Përgjatë periudhës objekt auditimi, vetë Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, nuk ka nxjerrë urdhra/udhëzime për çështje që kanë të bëjnë me borxhin doganor dhe të akcizës.

-Përgjatë periudhës objekt auditimi, Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave/Sektorit i Monitorimit të Borxhit, nuk ka nxjerrë urdhra/udhëzime manuale për kontabilizimin e të ardhurave nga detyrimet e importit, eksportit dhe të akcizës, për vjeljen e detyrimeve dhe rikuperimin e borxhit.

-Nga verifikimi i objektivave të Kryetarëve të Degëve Doganore, objektiva të cilat përbëjnë bazën për vlerësimin individual të punës së tyre, në asnjë prej këtyre objektivave nuk përfshihen objektiva që lidhen në mënyrë të drejtpërdrejtë me uljen e nivelit të borxhit. Nga verifikimi i të dhënave të Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, konstatohet se ndaj asnjë prej Kryetarëve të Degëve Doganore nuk është dhënë vlerësim negativ, edhe pse vlerësimi i këtyre të fundit duhet të lidhet ngushtësisht me performancën e Degës Doganore që ata përfaqësojnë. Kjo nisur nga fakti që pothuaj të gjitha Degët Doganore, kanë një performancë negative në arkëtimin e borxhit doganor/akcizës.

-Nga dokumentacioni dhe informacioni i vënë në dispozicion nga Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave/Sektorit i Monitorimit të Borxhit, u konstatua se nuk disponohet informacion mbi statusin ligjor të debitorëve (aktiv, pasiv, çregjistruar, kërkesë për çregjistrim), e për pasojë nuk mund të identifikohet se cili borxh është i arkëtueshëm dhe cili borxh nuk mund të arkëtohet.

Nga verifikimi i saktësisë dhe plotësisë së të dhënave mbi nivelin e borxhit të dërguar nga Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave/Sektorit i Monitorimit të Borxhit, si dhe krahasimi i tyre me të dhënat e Drejtorisë së Buxhetit dhe Financës (të dhënat në pasqyrat

financiare të konsoliduara të sistemit doganor më 31.12.2020), u konstatua se ndërmjet tyre ka një diferencë (në vlerë absolute) në vlerën 514.8 milion lekë, më hollësisht sipas tabelës së mëposhtme:

Në lekë

Nr.	Dega Doganore	Borxhi Doganor	Pasqyrat Financiare	Diferenca
		Total i Detyrimeve	llog.468	
1	Tiranë	17,982,920,362	17,989,346,147	6,425,785
2	Rinas	4,326,703	83,020,599	78,693,896
3	Durrës	7,102,880,839	7,106,124,960	3,244,121
4	Shkodër	412,977,050	413,016,778	39,728
5	Pogradec	18,653,976	22,883,372	4,229,396
6	Kakavije	399,298,462	399,298,463	0
7	Korçë	497,920,540	498,598,483	677,943
8	Kapshticë	82,876,694	126,109,247	43,232,553
9	Vlorë	741,060,447	743,239,758	2,179,311
10	Fier	13,919,149,809	13,919,149,809	0
11	Sarandë	189,175,869	189,711,419	535,550
12	Elbasan	295,054,825	382,254,857	87,200,032
13	Lezhë	1,885,275,462	1,890,414,418	5,138,956
14	Berat	1,239,317,774	998,784,927	240,532,847
15	Kukës	93,811,662	114,646,528	20,834,866
16	Peshkopi	125,465,118	103,874,852	21,590,266
17	Tre Urat	63,773,145	64,041,309	268,164
	Totali	45,053,938,737	45,044,515,926	514,823,415

Burimi DPD

Veprimet e mësipërme janë në kundërshtim me: Ligjin nr. 102/2014 datë 31.7.2014 “Kodi doganor i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, neni 98, pika 1, Udhëzimin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, pika 62, Udhëzimin nr. 15, datë 03.12.2018 “Mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës”, Kreu V “Kontabilizimi i detyrimeve të papaguara dhe raportimi”, pikat 1/a dhe 5. Pas kërkesës për informacion në lidhje me diferencat e mësipërme, informacioni i dorëzuar nga Sektori i Monitorimit të Borxhit, konfirmonte këto diferenca. Për më tepër, nga informacionet e dërguara nga Degët Doganore Tiranë, Pogradec dhe Sarandë, konstatohen diferenca në vlerën 6,967,336 lekë ndërmjet detyrimit të raportuar nga Dega Doganore dhe atij të raportuar nga Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave, si më poshtë vijon:

në lekë

Nr.	Dega Doganore	Borxhi Doganor	Borxhi Doganor sipas Degëve	Diferenca
		Total i Detyrimeve	Total i Detyrimeve	
1	Tiranë	17,982,920,362	17,989,346,147	6,425,785
2	Pogradec	18,653,976	18,659,977	6,001
3	Sarandë	189,175,869	189,711,419	535,550
	Totali	18,190,750,207	18,197,717,543	6,967,336

Burimi DPD

Veprimet e mësipërme janë në kundërshtim me Udhëzimin nr. 15, datë 03.12.2018 “Mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës”, Kreu V “Kontabilizimi i detyrimeve të papaguara dhe raportimi”, pika 5.

9.3.BORXHI TATIMOR I NJËSIVE TË VETQEVERISJES VENDORE 2020

Niveli i borxhit tatimor për bashkitë e audituara, paraqitet në vlerën 4,294,403 mijë lekë, e cila vjen gjithmonë në rritje nga njëra periudhë në tjetrën, duke reflektuar nivelin e lartë të të ardhurave të munguara në buxhetet e këtyre njësive, që do të thotë më pak investime për komunitetin. Borxhin më të lartë prej 2,582,309 mijë lekë, ose mbi 62 % të tij, nga bashkitë e audituara e zënë kryesisht: Bashkia Lushnjë me 1,408,191 mijë lekë, Bashkia Shkodër me 1,174,118 mijë lekë, Bashkia Sarandë me 318,754 mijë lekë, Bashkia Pogradec me vlerën 86,855 mijë lekë, etj.

Në të gjitha subjektet e audituara është evidentuar fakti se nga strukturat e administratës së bashkive, për vjeljen e detyrimeve ndaj subjekteve debitorë nuk janë ndërmarrë të gjitha hapat e nevojshme ligjorë, si; bllokimi i llogarive bankare, vendosja e barrës sigurorese në Drejtoritë Rajonale të Transportit (për mjetet), apo ASHK (ish- ZVRPP), mos aplikim të gjobave për mos pagesën në afat, dhe në asnjë nga bashkitë e audituara, nuk evidentohet të jetë ndërmarrë hapa për “Kallëzim penal” ndaj tatimpaguesve. Pavarësisht faktit se një pjesë e konsiderueshme e subjekteve janë debitorë në vite dhe me aktivitet konstatohet se vetëm ju ngarkohen detyrime pa mundësuar arkëtimin e tyre, megjithëse nga KLSH në mënyrë permanente në të gjithë auditimet e kryera janë rekomanduar masa për vjeljen e detyrimeve fiskale.

Për bashkitë e audituara, duke krahasuar dy periudhat ushtrimore (2019/2020), konstatohet se borxhi nga taksat e tarifat vendore, vjen në rritje për vlerën 1,219,131 mijë lekë ose 40 %, ku nga 3,075,290 mijë lekë që paraqitet në fund të periudhës 31.12.2019, në fund të periudhës 31.12.2020 paraqitet në shumën 4,294,403 mijë lekë, ku në përqindje me rritje më të lartë (mbi x %), paraqesin subjektet si: “Bashkia Lushnjë” në masën 131 % për vlerën 799,494 mijë lekë, “Bashkia Shkodër” në masën 9 % për vlerën 92,081 mijë lekë, “Bashkia Peqin” në masën 141 % për vlerën 27,134 mijë lekë, “Bashkia Kuçovë” në masën 18 % për vlerën 11,439 mijë lekë, “Bashkia Konispol” në masën 45 % për vlerën 8,513 mijë lekë, etj. Konkretisht pasqyra:

Në mijë Lekë

SUBJEKTET	BORXHI TAKSA E TARIFA VENDORE				Rritja ne % midis periudhave (2019/2020)
	Periudha 31/12/2019	deri	Periudha 31/12/2020	deri	
Bashkia Konispol	19,076		27,589		45%
Bashkia Korçë	312,284		294,161		-6%
Bashkia Pogradec	84,787		86,855		2%
Bashkia Kuçovë	63984		75,423		18%
Bashkia Lushnjë	608,697		1,408,191		131%
Bashkia Tropojë	15,777		18,082		15%
Bashkia Shkodër	1,082,037		1,174,118		9%
Bashkia Peqin	19198		46,332		141%

Bashkia Sarandë	318,754	399,140	80,386	25%
Bashkia Kukës	81,729	110,648	28,919	35%
Bashkia Selenicë	331,638	344,137	12,499	4%
Bashkia Dibër	20,015	40,132	20,117	101%
Bashkia Kurbin	82,908	110,346	27,438	33%
Bashkia Tepelenë	34,406	39,101	4,695	14%
Totali	3,057,290	4,174,255	1,098,965	34%

Burimi: Bashkitë përpunimi KLSH

Në këto bashki, borxhi nga abonentët familjarë është në vlerën 2,565,537 mijë lekë, ose 60 % e nivelit gjithsej të borxhit. Nivel më të lartë të borxhit nga abonentët familjarë prej 1,088,519 mijë lekë ose 26% e zë, “Bashkia Lushnjë, e ndjekur nga “Bashkia Shkodër” me vlerën 580,282 mijë lekë, “Bashkia Kuçovë” me vlerën 63,032 mijë lekë, “Bashkia Pogradec” me vlerën 42,427 mijë lekë, “Konispol” me vlerën 24,764 mijë lekë, etj. Sa më sipër theksojmë faktin se vijon të mbetet problem fakti se në disa bashki nuk është ndërtuar një sistem tatimor i informatizuar dhe cilësor me qëllim që të sigurojë evidentim dhe administrim të drejtë të të ardhurave, trajtim të njëjtë të subjekteve objekt të taksave dhe tarifave vendore.

10. KONCESIONET DHE PPP - IMPAKTI FISKAL I TYRE

Monitorimi i pagesave për kontratat e koncesioneve/PPP me mbështetje buxhetore.

Sipas raportimit në raportin e zbatimit të buxhetit të publikuar nga MFE, rezulton se për vitin 2020 nga 13 kontrata koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore, për 10 prej tyre janë realizuar pagesa ndërkohë që për 3 prej tyre nuk është kryer asnjë pagesë. Në total, plani përfundimtar për këto projekte paraqitet në shumën 9,734,118 mijë lekë, ndërkohë që pagesat rezultuan në shumën 9,633,635 mijë lekë, me një realizim në masën 99%.

Shuma totale e pagesave vjetore neto, që kryhen nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, të cilat rezultojnë nga kontrata koncesionare apo partneriteti publik privat (PPP), si rregull, nuk duhet të tejkalojë kufirin prej 5 përqind të të ardhurave tatimore faktike të vitit paraardhës buxhetor. Në rast tejkalimi të këtij kufiri, Këshilli i Ministrave merr masa korrektuese në krahun e të ardhurave buxhetore, të nevojshme dhe të mjaftueshme, për t'u rikthyer brenda kufirit të lejuar, gjatë dy viteve të ardhshme buxhetore.

Pagesat vjetore faktike nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për kontratat koncesionare apo PPP, rezultuan në shumën 9,634 milion lekë ose 2.26 përqind e totalit të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2019, prej rreth 426,271 milion lekë, duke qenë brenda kufirit të pagesave prej 5% të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2019 që përlogaritet në rreth 21.3 miliardë lekë. Të detajuara sipas kontratave respektive plani dhe pagesat për kontratat koncesionare/PPP aktualisht në zbatim paraqiten:

Në mijë lek

Autoriteti Kontraktor	Nr	Emërtimi i Kontratës PPP	Viti i fillimit	Viti i mbarimit	2019		2020		
					Plan	Fakt	Plan fillestar	Plani vjetor i ndryshuar	Fakt
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	1	Ndërtimi, operimi dhe transferimi i inceneratorit për përpunimin e mbetjeve urbane të Bashkisë së Elbasanit	2014	2020	661,500	631,317	661,500	586,770	582,720
	2	Ndërtimi, operimi dhe transferimi i inceneratorit për përpunimin e mbetjeve urbane të Bashkisë Fier	2016	2023	752,772	752,770	752,770	755,500	752,770
	3	Ndërtimi, Operimi dhe Transferimi (BOT) HEC mbi lumin Devoll, rimbursimi i ndërtimit të rrugëve zëvendësuese	2015	2019	1,506,276	1,505,822			
		Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës së Arbrit	2018	2031	3,913,800	3,910,860	2,662,000	2,691,110	2,691,055
		Ndërtim, Operim, Mirëmbajtje	2018	2031	3,780,000	3,780,000	2,520,000	2,520,000	2,520,000
		Oponencë Teknike	2020	2020			2,000	2,000	2,000
		Supervizion	2018	2022	133,800	130,860	140,000	169,110	169,055
	4	Ndërtim, Operim dhe Mirëmbajtje e Rrugës Milot-Morinë	2017	2047	575,753	570,643	810,259	813,259	811,734
		Defektet e Fshehura			269,000	268,273	0	0	0
		Supervizioni	2017	2022	60,000	59,393	70,000	73,000	72,973
		Subvencion	2019	2032	246,753	242,977	740,259	740,259	738,761
	5	Ndërtimi dhe Operimi i Porti Jahteve Orikum - Dukat					172,000	500	0
		Projektim, Ndërtim, Mirëmbajtje	2020	2033			100,000		
		Shërbime konsulence të pavarura për zbatimin e kontratës	2020	2020			70,000	500	

		Oponencë Teknike	2020	2020			2,000		
	6	Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës Milot - Balldren					72,000	0	0
		Ndërtimi dhe operimi	2020	2033					
		Supervizioni i punimeve	2020	2020			70,000		
		Oponencë Teknike	2020	2020			2,000		
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	1	Shërbimi i Skanimit në Dogana	2013	2030	1,512,571	1,509,659	1,540,896	1,140,896	1,140,893
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	1	Konçesioni/PPP Kontrolli bazë i popullsisë (check up)	2015	2025	876,083	876,083	876,083	352,083	322,322
	2	Konçesioni/PPP (Ofrimi i setit të personalizuar të instrumenteve kirurgjikale, material mjekësor steril njëpërdorimësh në sallat kirurgjikale, trajtimi i mbetjeve biologjike dhe dezinfektimi i sallave kirurgjikale)	2016	2026	2,168,827	2,163,282	1,760,000	1,300,700	1,288,269
	3	Konçesioni/PPP (Ofrimi i shërbimit të dializës)	2016	2026	807,448	804,388	733,000	733,300	733,203
	4	Ofrimi i shërbimeve laboratorike spitalore	2020	2030			800,000	80,000	30,670
Bashkia Tiranë/Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	1	Ndërtimi i Shkollave të Arsimit Parauniversitar në Bashkinë e Tiranës	2018	2025			0		0
MIE / Bashkia Tiranë	1	Inceneratori i Tiranës	2017	2047	977,125	977,125	1,180,000	1,280,000	1,280,000
					477,125	477,125	480,000	580,000	580,000
					500,000	500,000	700,000	700,000	700,000
	13	TOTAL			13,752,155	13,701,949	12,020,508	9,734,118	9,633,635

Burimi: MFE

Në mënyrë të detajuar, auditimi në lidhje me koncesionet/PPP me mbështetje buxhetore duke përfshirë, planin, pagesat faktike dhe regjistrimet në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë paraqiten si në vijim:

1. Ndërtimi, operimi dhe transferimi i inceneratorit për përpunimin e mbetjeve urbane të Bashkisë së Elbasanit "M064078".

Ky projekt koncesionar është planifikuar në PBA 2020-2022 sipas tabelës së mëposhtme:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale (në mijë lekë)	661,500	661,500	331,000	0

Burimi: MFE

Projekti koncesionar/PPP për inceneratorin e Elbasanit është detajuar në fondet e investimeve dhe ka pësuar ndryshime në ulje dhe rritje përgjatë vitit sipas tabelës së mëposhtme:

Në lek

	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor
Vlera buxhetit sipas muajve	661,500,000	661,500,000	661,500,000	414,270,000	224,270,000	224,270,000
	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
	242,770,000	242,770,000	272,770,000	351,770,000	351,770,000	586,770,000

Burimi: MFE

Pagesat e kryera gjatë vitit 2020 për këtë kontratë koncesionare janë në shumën 582,719,856 lekë, sipas 9 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë. Konstatohen raste të faturave në grup si dhe pagesa pjesore të kryera, ku vetëm shuma prej 231,051,239 lekë është kaluar në Dhjetor 2020 dhe i përket faturave të muajve Gusht-Dhjetor 2020 ndikuar nga rishikimet e ndodhura gjatë vitit për buxhetin e këtij projekti investimi, i cili është çelur për vlerën e plotë të planifikuar në PBA, është ulur gjatë muajve prill-shtator dhe është rritur në muajt tetor-dhjetor 2020.

2. Ndërtimi, operimi dhe transferimi i inceneratorit për përpunimin e mbetjeve urbane të Bashkisë Fier “M064079”.

Ky projekt koncesionar është planifikuar në PBA 2020-2022 sipas tabelës së mëposhtme:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2021
Kosto totale	752,772	752,770	752,770	752,770

Burimi: MFE

Projekti koncesionar/PPP për inceneratorin e Fierit është detajuar në fondet e investimeve dhe ka pësuar ndryshime në ulje dhe rritje përgjatë vitit sipas tabelës së mëposhtme:

Në lek

Vlera buxhetit sipas muajve	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor
	752,770,000	752,770,000	552,770,000	-	190,000,000	190,000,000
	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
	190,000,000	190,000,000	408,500,000	508,500,000	508,500,000	755,500,000

Burimi: MFE

Pagesat e kryera gjatë vitit 2020 për këtë kontratë koncesionare janë në shumën 752,770,224 lekë, sipas 9 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë. Konstatohen raste të faturave në grup si dhe pagesa pjesore të kryera, ndikuar nga rishikimet e ndodhura gjatë vitit për buxhetin e këtij projekti investimi, i cili është çelur për vlerën e planifikuar në PBA, është ulur në Mars-Gusht 2020 dhe është rritur në Shtator-dhjetor 2020 për tu rikthyer në nivelin e planifikuar.

3. Ndërtimi dhe Operimi i Rugës së Arbrit.

Ndërtimi operimi dhe mirëmbajtja e rugës së Arbrit “18BA201”. Ky projekt koncesionar është planifikuar në PBA 2020-2022, faza e II, pasi faza e III nuk është publikuar:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	2,520,000	3,780,000	3,180,000	2,940,000

Burimi: MFE

Ky projekt është detajuar në fondet e investimeve me kod projekti “18BA201” dhe ka pësuar ndryshime në ulje dhe rritje përgjatë vitit sipas tabelës së mëposhtme:

Në lek

Vlera buxhetit sipas muajve	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor
	2,520,000,000	2,520,000,000	2,520,000,000	1,520,000,000	1,520,000,000	1,520,000,000
	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
	1,520,000,000	1,520,000,000	1,520,000,000	1,890,000,000	1,890,000,000	2,520,000,000

Burimi: MFE

Pagesat e kryera gjatë vitit 2020 për këtë kontratë koncesionare janë në shumën 2,520,000,000 lekë, sipas 6 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga

ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, ndërkohë që konstatohen raste të pagesave pjesore, ndikuar nga rishikimet e buxhetit për këtë investim, i cili është çelur për vlerën e planifikuar në PBA, është ulur në prill 2020 dhe është rritur në tetor-dhjetor 2020 për tu rikthyer në nivelin e planifikuar.

Supervizion i kontratës koncesionare për përmirësimin, ndërtimin, operimin, dhe mirëmbajtjen e Rrugës së Arbrit. Plani fillestar dhe ndryshimet përgjatë vitit 2020 paraqiten:

Në lek

	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor
Vlera buxhetit sipas muajve	140,000,000	140,000,000	140,000,000	140,000,000	140,000,000	140,000,000
	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor
	135,110,000	135,110,000	135,110,000	135,110,000	135,110,000	169,110,000

Burimi: MFE

Plani i pagesave i detajuar në shumën 140,000,000 lekë ka pësuar ulje në korrik dhe rritje në muajin dhjetor 2020. Pagesat e kryera gjatë vitit 2020 për këtë projekt janë në shumën 169,054,348 lekë, sipas 6 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, ndërkohë që konstatohen raste të pagesave pjesore të kryera sipas përshkrimit të pagesës.

Oponenca teknike. Përgjatë vitit 2020 është kryer edhe pagesa për oponencën teknike drejt Institutit të Ndërtimit në shumën 2,000,000 lekë që sipas përshkrimit të pagesës në modulën e pagesave në SIFQ i përket detyrimeve të prapambetura nga viti 2018 si në vijim

4. Ndërtim, Operim dhe Mirëmbajtje e Rrugës Milot-Morinë "18BA203".

Planifikimi në PBA 2020-2022 faza II, duke qenë se transporti rrugor në fazën III nuk është publikuar paraqitet:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	320,000	660,000	660,000	660,000

Burimi: MFE

Projekti koncesionar/PPP për subvencionimin e rrugës Milot - Morinë është detajuar në fondet e investimeve në shumën 740,259,000 lekë, i cili ka mbetur i pandryshuar përgjatë vitit. Pagesat e kryera gjatë vitit 2020 për këtë projekt janë në shumën 738,760,500 lekë, sipas 2 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë.

Supervizion i kontratës koncesionare për ndërtimin, operimin, mirëmbajtjen, rehabilitimin e autostradës Milot- Morinë. Projekti koncesionar/PPP për supervizionin e rrugës Milot - Morinë është detajuar në fondet e investimeve me kod projekti "M063842" në shumën 70,000,000 lekë, i cili është ndryshuar në rritje në muajin dhjetor 2020. Pagesat e kryera gjatë vitit 2020 për këtë projekt janë në shumën 72,973,200 lekë, sipas 6 urdhër shpenzimeve të regjistruara në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë të kryera nga ana e aparatit të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë.

5. Ndërtimi dhe Operimi i Porti Jahteve Orikum – Dukat

Në PBA 2020-2022 të fazës së II, ky projekt koncesionar paraqet planin e pagesave si më poshtë:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	0	313,147	1,007,880	963,300

Burimi: MFE

Plani buxhetor i detajuar për projektin me kod “18BA213” në fillim të vitit 2020 paraqitet 100 milion lekë dhe përgjatë vitit është pakësuar në vlerën 0 lekë në muajin mars dhe nuk është kryer asnjë pagesë.

-Supervizioni i kontratës koncesionare për përmirësimin, ndërtimin, operimin dhe mirëmbajtjen e rrugës se Orikum-Dukat (Ura e Shen Elizes). Në PBA 2020-2022 të fazës së II, ky projekt paraqet planin e pagesave si më poshtë:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	0	80,000	80,000	73,000

Burimi: MFE

Plani buxhetor i detajuar për projektin me kod “18BA214” në fillim të vitit 2020 paraqitet në shumën 70 milion lekë dhe përgjatë vitit është pakësuar në vlerën 0 lekë në muajin mars dhe nuk është kryer asnjë pagesë.

-Oponence teknike për kontratën koncesionare për përmirësimin, ndërtimin, operimin dhe mirëmbajtjen e rrugës Porti I Jahteve - By Pass Orikum -m Dukat (Ura e Shen Elizesë). Në PBA 2020-2022 të fazës së II, ky projekt nuk është parashikuar. Plani buxhetor i detajuar për projektin me kod “18BA215” në fillim të vitit 2020 paraqitet 2 milion lekë dhe përgjatë vitit është pakësuar në vlerën 0 lekë në muajin mars dhe nuk është kryer asnjë pagesë.

6. Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës Milot – Balldren

Në PBA 2020-2022 të fazës së II, ky projekt koncesionar paraqet planin e pagesave si më poshtë:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	0	0	0	212,000

Burimi: MFE

Vlera e parashikuar për vitin 2020 është 0 lekë dhe rrjedhimisht ky projekt nuk është detajuar në vitin 2020 dhe nuk është kryer asnjë pagesë.

Supervizioni i punimeve për ndërtimin dhe operimi i rrugës Milot – Balldre “18BA212”. Në PBA 2020-2022 të fazës së II, ky projekt koncesionar paraqet planin e pagesave si më poshtë:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	0	100,000	100,000	100,000

Burimi: MFE

Plani buxhetor i detajuar për projektin me kod “18BA212” në fillim të vitit 2020 paraqitet në shumën 70 milion lekë dhe përgjatë vitit është pakësuar në vlerën 0 lekë në muajin mars dhe nuk është kryer asnjë pagesë.

7. Shërbimi i Skanimit në Dogana

Në PBA 2020-2022 të fazës së III, ky projekt koncesionar paraqet planin e pagesave si më poshtë:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale	1,543,779	1,540,896	1,578,159	1,634,737

Burimi: MFE

Vlera e detajuar në fillim të vitit për këtë projekt koncesionar paraqitet në shumën 1,540,896,284 lekë dhe është rishikuar në ulje në shumën (700,000,000) lekë në muajin prill dhe në rritje në muajin korrik në shumën 300,000,000 lekë, sipas modulit të rishikimeve buxhetore, me një plan përfundimtar në

shumën 1,140,896,284 lekë. Pagesat e realizuara në vitin 2020 sipas databazës së pagesave në SIFQ rezultojnë në shumën 1,131,666,025 lekë sipas 45 urdhër shpenzimeve të regjistruara për llogari të buxhetit të vitit 2020, në ndryshim nga vlera e raportuar në tabelën e faktit të publikuar nga MFE në shumën 1,140,893 mijë lekë.

Nga vlera e paguar për këtë kontratë, konstatohet se 5 urdhër shpenzime, në shumën 126,266,408 lekë i përkasin detyrimeve të prapambetura të muajit dhjetor 2019 të cilat janë paguar duke përdorur buxhetin e miratuar për vitin 2020. Gjithashtu nga auditimi në bazë të pagesave të kryera pas periudhës raportuese janë konstatuar pagesa duke përdorur buxhetin e vitit 2021 për detyrime të vitit 2020 në 5 raste në shumën totale 128,465,678 lekë sipas faturave të datës 21.12.2020, pra për shpenzime që i përkasin buxhetit të vitit 2020.

8. Ndërtimi i Shkollave të Arsimit Parauniversitar në Bashkinë e Tiranës

Për këtë kontratë koncesionare nuk ka të regjistruar asnjë projekt investimi dhe nuk ka buxhet të detajuar dhe rrjedhimisht asnjë pagesë të realizuar përgjatë vitit 2020. Aktualisht rezulton vetëm LOT1 (nga katër lote të parashikuara) i kontratës koncesionare të nënshkruar në datën 17.10.2018 ndërmjet MAS dhe Bashkisë Tiranë me BOE në shumën 2,364,096,027 lekë, në të cilën është ndërmarrë angazhimi për kryerjen e pagesës së kësaj shumë për shtatë vjet nga momenti i marrjes në dorëzim. Nuk rezulton që kjo kontratë të jetë e regjistruar në modulën e kontratave sipas auditimit.

9. Inceneratori i Tiranës

Në PBA 2020-2022 të fazës së III, vetëm për pjesën e financuar nga ana e MIE në programin e mbetjeve urbane, ky projekt koncesionar paraqet planin e pagesave si më poshtë:

Në mijë lek

	2019	2020	2021	2022
Kosto totale (në mijë lekë)	500,000	700,000	200,000	200,000

Burimi: MFE

Vlera e detajuar në fillim të vitit për këtë projekt koncesionar paraqitet në shumën 700,000 mijë lekë dhe është rishikuar në ulje në shumën 200,000 mijë lekë në muajin mars dhe në rritje në muajin dhjetor në shumën 200,000 mijë lekë, sipas modulit të rishikimeve buxhetore, me një plan përfundimtar në shumën 700,000 mijë lekë. Pagesat e realizuara përgjatë vitit 2020 sipas databazës në SIFQ rezultojnë në shumën 1,280,000 mijë lekë me 38 rekorde. Këto pagesa janë financuar në shumën 700,000 mijë lekë nga buxheti i MIE, programi i mbetjeve urbane dhe pjesa tjetër prej 580,000 mijë lekë prej të ardhurave të veta të Bashkisë Tiranë. Konstatohet se janë paguar në 6 raste detyrime të prapambetura të muajve Tetor-Dhjetor 2019 në shumën 229,896 mijë lekë duke përdorur buxhetin e miratuar për vitin 2020. Gjatë vitit 2020 kjo kontratë koncesionare nuk është financuar plotësisht për vlerën e shpenzimeve të ndodhura duke qenë se janë krijuar detyrime të prapambetura të cilat janë paguar me buxhetin e vitit 2021, për fatura të vitit 2020, në 5 raste në shumën totale 139,094 mijë lekë për fatura të periudhës Tetor-Dhjetor 2020.

PPP të Lidhura në fushën e shëndetësisë

10. Mbi realizimin e procedurën e dhënies me koncesionare/PPP "Për ofrimin e shërbimeve laboratorike mjekësorë" dhe monitorimi i kontratës.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS), në vitin 2015 në cilësinë e autoritetit kontraktor, shpalli garën për realizimin e kontratës së koncesionit/partneritetit publik privat "Për ofrimin e shërbimit laboratorik të spitaleve universitare, rajonale dhe atyre bashkiake të Sarandës dhe Lushnjës". Ky projekt ka për qëllim përmirësimin e shërbimit të laboratorëve (realizimin e 164 analizave) nëpërmjet ngritjes së një sistemi të integruar në infrastrukturë, me pajisje të teknologjisë së lartë, të cilat sigurohen nga Koncesionari me shpenzimet e veta. Me fillimin e shërbimit të laboratorëve, realizohet pagesa për çdo muaj, në bazë të numrit të ekzaminimeve laboratorike të

realizuara, për një periudhë 10 vjeçare. Vlera e projektit është llogaritur bazuar në mbështetjen financiare në vlerën 13,005,966 mijë lekë pa TVSh.

Nga auditimi mbi realizimin e shpalljes dhe përzgjedhjes së bashkimit të operatorëve fitues, KLSH ka konstatuar mangësitë si më poshtë:

-Procedura nuk rezultoi të jetë shfaqur në llogarinë e APP në formatin elektronik pasi procedura nuk ka kaluar si “shpallje e përfunduar”.

-Komisioni i dhënies së Koncesionit/PPP të Laboratorëve spitalorë, në vlerësimin e ofertave nuk ka marrë në konsideratë kundërshtimin për kualifikimin e Bashkimit të Operatorëve Ekonomik (BOE), nga përfaqësuesi i IFC1 (me rol të këshilltarit të transaksionit) në këtë procedurë. Rekomandimi i IFC për skualifikimin e BOE-së u dha si rezultat i disa problematikave, si: dyshimi se njëri prej operatorëve ekonomik ishte në ndjekje penale në Spanjë²; dy nga operatorët e këtij BOE janë kompani shqiptare me ortak të vetëm me 100% të aksioneve; dhe një prej operatorëve nuk ka përqindjen e nevojshme të të drejtës së votës në kompaninë mëmë të tij (në dokumentet e paraqitura nga ky operator mungon autorizimi i aksionarëve për angazhimet për shërbimet laboratorike sipas ofertës).

-Në raportin përmbledhës të hartuar nga Komisioni i dhënies së Koncesionit/PPP të Laboratorëve nuk janë paraqitur kundërshtimet që ka pasur përfaqësuesja e IFC lidhur me kualifikimin e BOE. Gjithashtu, Komisioni i dhënies së Koncesionit, nuk ka kryer hetimet e arsyeshme në përputhje me Dokumentet e Procedurës Konkurruese të miratuara.

Këto veprime janë në kundërshtim me Ligjin nr. 125/2013 “Për koncesionet dhe partneritetin publik privat”; Udhëzimin e APP nr. 13, datë 28/05/2015 dhe Dokumentet e Procedurës Konkurruese. Për këtë arsye Komisioni i dhënies së Koncesionit/PPP të Laboratorëve spitalorë, duhej të kishte skualifikuar bashkimin e operatorëve të mësipërm.

Nga auditimi mbi monitorimin e kontratës koncesionare, konstatohet se:

-Kontrata për partneritetin publik privat është nënshkruar dy vite më vonë, pas dërgimit të raportit mbi propozimin e përzgjedhjes së ofertës së suksesshme tek Titullari i Autoritet Kontraktor. Këto ndryshime në afate nuk janë reflektuar në kontratë. Rezultoi që të gjitha spitalet universitare dhe ato referuese, i kanë lidhur Marrëveshjet e Ndërveprimit më vonë se data e parashikuar;

-Si rezultat i situatës së krijuar nga tërmeti i nëntorit 2019, gjendjes së krijuar nga Pandemia, si dhe mos regjistrimit të aseteve nga spitalet referuese, Data e Synuar e Komisionimit është shtyrë jo më vonë se data 21.06.2020 dhe për të gjithë laboratorët e tjerë, jo më vonë se data 28.01.2021. Aktualisht shërbimi laboratorik po realizohet në Qendrën Universitare Spitalore “Nene Tereza”, në Spitalin Universitar Obstetrik-Gjinekologjik “Koco Glozheni”, në Spitalin Universitar Obstetrik-Gjinekologjik “Mbretresha Geraldinë, në Spitalin Universitar të Traumës dhe në Spitalin Universitar “Shefqet Ndroqi”. Në spitalet bashkiake të Lushnjës, Sarandës, në spitalin rajonal të Vlorës dhe Korçës kanë përfunduar përshtatja dhe rregullimi i ambienteve dhe po punohet për instalimin e aparaturave.

-Nga implementimi i kësaj kontrate, në laboratorin e QSUNT rezultoi se, sipas Shtojcës nr.5, pika 3, Grafiku i planit të rekrutimit për QSUNT, për vitin e parë të zbatimit të kontratës duhet të punësoheshin pranë koncesionarit (13 mjekë, 80 teknikë laboratorik dhe 6 sanitarë, në total 99 punonjës staf), ndërsa nga auditimi u konstatuan se vetëm 48 punonjës janë transferuar në koncesionar;

-Gjithashtu, në QSUNT u konstatua se, janë përgatitur dy relacione për muajin Dhjetor 2020: relacioni mbi monitorimin sasior, dhe ai mbi monitorimin cilësor të aktivitetit laboratorik. Grupi i punës i ka hartuar relacionet, duke u bazuar në verifikimet në terren, si dhe në bazë të përzgjedhjeve rastësore të disa shërbimeve mjekësore, duke konkluduar se: (i) nuk është raportuar saktë dhe me

1 International Finance Corporation, Banka Botërore.

2 Njoftimet në gazeta

përgjegjshmëri numri i ekzaminimeve laboratorike të referuara dhe ato të kryera (përgjigjet). Në shumë raste përgjigja e analizave ka mbërritur në shërbim pasi pacienti i hospitalizuar ka lënë shërbimin, me një diferencë prej 914 analiza, të cilat nuk janë pasqyruar në raportin përfundimtar të shërbimeve; (ii) shumë mjekë janë regjistruar në sistemin LIS (laboratory information system) të Shoqërisë koncesionare në shërbimet e gabuara, duke sjellë vonesa apo mosdorëzim në shërbimin e duhur të përgjigjeve të analizave duke çuar deri mos referimin e tyre si analiza të kryera në raportimet mujore; (iii) nga ana e shoqërisë koncesionare janë pranuar dhe janë realizuar ekzaminime laboratorike, me formularë të cilët nuk përmbajnë elementët bazë të identifikimit. Për këtë arsye 43 ekzaminime biokimike të kryera nga laboratorit "Nework" nuk janë raportuar nga Shërbimi i Gastrohepatologjisë. Sa më sipër, formularët e parregullt sipas Kontratës së Ndërveprimit nuk duheshin pranuar dhe ekzekutuar nga ana e shoqërisë koncesionare; (iv) Referuar Kontratës së ndërmjetësimit, pika VII "Standardet e shërbimit" ku "Koncesionari duhet të respektojë kohën e propozuar për daljen e rezultateve për çdo analizë, qoftë rutinë apo në kushte urgjence, kohë 30 min....". Konstatuam se, nga ana e shoqërisë koncesionare, jo gjithmonë, është respektuar koha maksimale për daljen e rezultatit, për të cilat duhej të aplikoheshin penaltitë të parashikuara në KK;

-Një diferencë e konsiderueshme në faturimin e analizave laboratorike nga shoqëria koncesionare, është hasur edhe në raportimin e ekzaminimeve laboratorike si Imunofenotipet dhe CD4 të cilat kryhen me markera të ndryshëm. Laboratori i faturon sipas kontratës me numër markerash të kryer për çdo analizë, ndërsa shërbimet mjekësore i raportojnë si një analizë e vetme;

-Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale si institucioni epror ndaj Qendrave Universitare Spitalore, Spitaleve Rajonale dhe atyre Bashkiake, nuk referon raporte periodike të monitorimit mbi zbatimin e kontratës koncesionare.

11. -Mbi kontratën koncesionare të kontrollit bazë mjekësor (Check up).

Nga auditimi është konstatuar se FSDKSH kryen pagesa për shërbim të pa kryer për kontrollin bazë të popullsisë si dhe TVSH mbi këtë shërbim, duke sjellë një kosto shtesë për buxhetin. Pagesat e marrë nga koncesionari, për punën e kryer për vitet 2015, 2016, 2017, 2018 dhe 2019, është për vlerën e projeksonit në shumën 4,234.4 milion lekë dhe jo për shërbimin faktik, në shumën 3,304.4 milion lekë referuar kontratës, ndërsa vlera prej 930 milion lekë, është vlerë e financuar për raste të pakryera (diferencë midis vlerës së projeksonit për këto vite prej 475 mijë në vit, me rastet e kryera faktikisht), nga e cila vlera e shpenzimeve variabël 202 milion lekë. Tejkalmi i rasteve mbi projektion përgjatë vitit 2019 dhe vitit 2020 ka kontribuar në uljen e shumës së pagueshme përgjatë vitit buxhetor 2020, pasi bazuar në amendimet e kontratës koncesionare të vitit 2019, rastet e kryera më tepër se projektioni zbriten për të kompensuar rastet nën projektion të financuara në vitet e mëparshme buxhetore.

Gjatë vitit 2020 është kryer pagesa e shërbimit të periudhës nëntor 2019 deri në mars 2020 kur edhe është pezulluar zbatimi i kësaj kontrate si pasojë e pandemisë në shumën 322,322 mijë lekë, duke përfshirë dhe pagesën në shumën 2,182 mijë lekë për rastet e kryera përgjatë një periudhe 4 ditore (26-30 Shtator 2020, pasi nisja dhe pezullimi i efekteve ka ndodhur në të njëjtin muaj).

Konstatohet se buxheti i vitit 2020 të FSDKSH, në aparatin e FSDKSH ku paguhet edhe ky shërbim, është përdorur kryesisht për shlyerjen e detyrimeve të vitit të kaluar (muajt nëntor dhe dhjetor 2019) ndërkohë që për vitin 2020 janë paguar të plotë 2 muaj (janar dhe shkurt) ndërsa janë paguar pjesërisht muajt mars dhe shtator. Në total evidentohen 2127 raste në formën e mbështetjes financiare në shumën 3,923,039 lekë të cilat janë paguar për shërbim të pakryer përse i përket vlerës së paguar përgjatë vitit 2020. Për rastet që janë faturuar nga koncesionari përgjatë muajve kur ka ndodhur pezullimi i kontratës si pasojë e pandemisë, nga FSDKSH nuk janë pranuar rastet e mbështetjes financiare të kërkuar sipas ditëve, por vetëm rastet e shërbyera, duke kthyer koncesionarit faturat (dokumentacioni i audituar vetëm shtator 2020). Për zgjidhjen e problematikës është kërkuar nga FSDKSH ndërhyrja e MSHMS si autoritet kontraktor i kontratës koncesionare dhe sipas procedurës së përcaktuar për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve.

Konstatohet se edhe për vitin 2020 vijnë të pranohen dhe likuidohen faturat tatimore mujore të Check-Up, lëshuar nga koncesionari, në vlerën totale 322,322 mijë lekë, në të cilën përfshihet edhe TVSH në masën 20% mbi vlerën e shërbimit shëndetësor, ndërkohë që ky shërbim duhet të trajtohet si Furnizim i Përgjithshëm nga TVSH, sipas përcaktimit ligjor në nenin 51 pika c e ligjit nr. 92/2014, datë 24.07.2014 “Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në RSH”, i ndryshuar, konstatuar edhe në auditimet e mëparshme nga KLSH, për të cilën është paraqitur edhe interpretimi i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, e cila ka referuar trajtimin si shërbim të tatueshëm.

12. Mbi koncesionin/PPP të ofrimit të setit të personalizuar të instrumentave kirurgjikalë.

Shërbimet e kryera nga koncesionari për vitin 2020 janë për shumën 1,252 milion lekë nga 1,685 milion lekë të kryera një vit më parë, me një realizim më pak për 433 milion lekë që ka ardhur kryesisht si rezultat i pezullimit të kryerjes së ndërhyrjeve kirurgjikale në kushtet pandemisë reflektuar në:

- Uljen e përdorimit të kompleksiteteve të larta me 2,641 raste në shumën 119 milion lekë;
- Uljen e përdorimit të kompleksiteteve të mesme me 5,492 raste në shumën 147 milion lekë;
- Uljen e përdorimit të kompleksiteteve të ulët me 10,180 raste në shumën 170 milion lekë.

Spitalet universitare, të cilat monitorohen e paguhen nga Drejtoria e Shërbimit Spitalor Universitar këtë vit zënë 780,558 mijë lekë nga 1,142,547 mijë lekë një vit më parë. Spitalet Rajonale dhe Bashkiake të cilat monitorohen e paguhen nga Drejtoria Rajonale të Fondit këtë vit në realizimin e kontratës kanë marrë shërbimin në shumën 471,773 mijë lekë nga 542,344 mijë lekë të realizuara një vit më parë.

Pagesat e realizuara përgjatë vitit 2020 përfshijnë shërbimin e kryer nga koncesionari i sterilizimit të pajisjeve mjekësore, ku pjesa më e madhe e këtij shërbimi realizohet në 5 spitalet universitare të Tiranës, rezultojnë të jenë në shumën 1,288,268 mijë lekë. Për vitin 2020 janë paguar shërbime për llogari të vitit 2019 që përfshijnë detyrimet e muajit dhjetor 2019 në shumën 132,852 mijë lekë. Nga ana tjetër totali i shërbimit të faturuar përgjatë vitit 2020 rezulton në shumën 1,252,330 mijë lekë.

13. -Mbi zbatimin e kontratës koncesionare për ofrimin e shërbimit të hemodializës në 5 rajone, Shkodër, Lezhë, Elbasan, Korçë dhe Vlorë.

Në kontratën koncesionare me nr.1503/44, datë 10.02.2016 “Për ofrimin e hemodializës” në 5 rajone të vendit, paguhen shërbime të pakryera sipas projeksionit të kontratës, për ato rajone që nuk e arrijnë projeksionin, ndërsa për rajonet që i tejkalojnë ato, faturimi dhe pagesa e shërbimit bëhet sipas seancave të kryera në fakt duke i sjellë buxhetit një kosto shtesë. Në këtë kontratë janë përcaktuar numri i projektuar i pacientëve në 156 seanca në vit (13 seanca në muaj) dhe çmimi për seancë hemodialize në shumën 11,203 lekë.

Shpenzimet për shërbimet e hemodializës të kryera nëpërmjet kontratës së PPP zënë rreth 33% të vlerës së këtij shërbimi në institucione jo publike dhe për vitin 2020 janë paguar 695 milion lekë nga 648 milion lekë të realizuara një vit më parë. Në lidhje me faturimet për këtë kontratë koncesionare konstatohet se është arritur dhe tejkaluar projeksioni sipas dokumenteve standardë të koncesionit për numrin e seancave të ofruara në dy rajone dhe nuk është arritur projeksioni për rajonet Shkodër, Vlorë dhe Korçë, ku faturimi është kryer për vlerat e projektuara dhe jo për nivelin faktik të shërbimit nën projeksion.

Totali i seancave të dializës për vitin 2020 të përealizuar sipas projeksionit mujor për 5 qendrat e dializës është 3654 seanca me një efekt financiar për diferencat e përealizuara sipas projeksionit mujor nga kontrata e financimit në shumën 40,9356 mijë lekë. Efekti financiar i tejkalimit mbi numrin mujor të projeksionit sipas kontratës së financimit për periudhën Janar- Dhjetor është 47,153 mijë lekë.

Nga auditimi konstatohet se nga FSDKSH paguhen edhe seancat mbi vlerën e projektuar të aneksit të kontratës, edhe seancat e përealizuara sipas projeksioneve për rajonet përkatëse, duke paguar kosto shtesë për buxhetin e shtetit dhe për shërbime të pa ofruara. Këto pagesa realizohen në bazë të pikës 5.3, 5.4 dhe 5.5 të kontratës së financimit të lidhur ndërmjet palëve. Ndërkohë në pikën 10.1 të

kontratës së financimit është cituar që “Përbëjnë dëm ekonomik për Fondin rastet kur pasi është bërë pagesa ndaj koncesionarit vërtetohet se shërbimet e pretenduara nuk janë kryer. Në këto raste koncesionari do të paguajë vlerën e plotë të dëmit të konstatuar. Kthimi i vlerës së dëmit bëhet në mënyrë të menjëhershme nga vetë koncesionari ose i zbritet nga pagesat pasardhëse deri në plotësimin e shumës.” Në këtë mënyrë konstatohen përcaktime konfliktuale në kontratën e financimit përsa i përket pagesës për rastet e shërbimeve të pakryera, të përkufizuara si rastet nën projeksion. Nga njëra anë përcaktohet që paguhen sipas projeksionit dhe nga ana tjetër përcaktohet që rastet e paguara të cilat nuk janë kryer përbëjnë dëm ekonomik. Pra, në të njëjtën kontratë financimi parashikohet edhe pagesa për rastet e pakryera edhe konsiderimi si dëm ekonomik i pagesës së rasteve kur vërtetohet se shërbimet e pretenduara nuk janë kryer. Në total, efekti i financimit të shërbimit të pakryer që në implementimin e kësaj kontratë koncesionare (në vitin 2016) e deri në fund të vitit 2020 (duke përfshirë edhe vlerën e faturave të shndërruara në titull ekzekutiv me vendim gjyqësor) vlerësohet në shumën 352,334 mijë lekë, që paraqet përdorim pa efektivitet të buxhetit të FSDKSH.

Në konkluzion:

-Nga auditimi konstatohet se në dy projekte koncesionare, janë krijuar detyrime të prapambetura si dhe gjatë vitit janë shlyer detyrime të viteve të mëparshme, konkretisht projekti i inceneratorit të Tiranës dhe koncesioni i skanimit në dogana. Këto dy projekte përfshijnë kryerjen e pagesave në bazë të nivelit shërbim të ofruar kushtëzuar nga kërkesa për këtë shërbim, kërkesë kjo që mund të jetë mbi nivelin e buxhetuar. Realizimi i shërbimit përtej vlerës së buxhetuar ka shkaktuar krijimin e detyrimeve të prapambetura për vitin aktual dhe në të njëjtën kohë mbartjen e tyre në vitin pasardhës.

-Në një rast, detyrimet kontraktuale nuk rezultojnë të buxhetuara, dhe as të regjistruara si obligim në SIFQ, konkretisht për projektin e ndërtimit të shkollave në Bashkinë e Tiranës, konstatim i njëjtë me vitin e kaluar, ku kontrata e nënshkruar nuk është regjistruar dhe nuk është buxhetuar jo në përputhje me parashikimet e udhëzimit standard të zbatimit të buxhetit.

-Konstatohet se gjatë vitit 2020, situata pandemike ka kushtëzuar uljen e financimit në disa prej kontratave koncesionare me ndryshimet e ligjit nr. 88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, gjatë muajit mars dhe prill 2020, konkretisht projektet koncesionare në fushën e infrastrukturës (rruga e Arbrit etj.), menaxhimit të mbetjeve (inceneratorët) dhe shëndetësisë (check-up). Këto projekte në vijim janë ri financuar me aktin normativ nr. 28/2020 dhe aktin normativ nr.34/2020 në vlerën fillestare të parashikuar, me përjashtim të dy kontratave koncesionare në infrastrukturën rrugore: projektet e rrugëve Milot-Balldren dhe Orikum Dukat.

-Në kontratën koncesionare të ofrimit të shërbimit laboratorik u konstatua se MSHMS, në rolin e institucionit epror, nëpërmjet Komitetit Ndërlidhës, nuk ka monitoruar ecurinë periodike të kontratës koncesionare në qendrat spitalore universitare, spitalet referuese dhe ato bashkiake. Veçanërisht, pas raportimeve të QSUNT mbi monitorimin periodik të kryer për periudhën Nëntor, Dhjetor 2020, nuk ka marrë asnjë masë për verifikimin e mëtejshëm të parregullsive të konstatuara nga grupet e punës së QSUNT, me qëllim korrigjimin e tyre, nxjerrjen e përgjegjësisë dhe aplikimin e penaliteteve për rastet e konstatuara me devijime nga kushtet e kontratës koncesionare.

-Në koncesionet e tjera në fushën e shëndetësisë për ofrimin e shërbimit të kontrollit bazë të popullsisë dhe për ofrimin e shërbimit të dializës në spitale rajonale konstatohen pagesa për shërbim të pakryer. Në projektin koncesionar për ofrimin e instrumentave kirurgjikalë, konstatohet se ulja e vlerës së paguar në vitin 2020 për shërbimin e marrë është e përkohshme pasi nuk reflekton kërkesat reale për shërbim duke qenë se në një pjesë të konsiderueshme është ndikuar nga pezullimi i ofrimit të shërbimit gjatë periudhës së pandemisë.

11. MBI KONTABILITETIN DHE PASQYRAT FINANCIARE TË SHTETIT

Nga auditimi në Drejtorinë e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik rezultoi se nuk ka bazë ligjore për kontabilitetin në sektorin publik që rregullon procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Kjo për arsye se me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 25/2018 “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, janë përjashtuar nga fusha e zbatimit të tij njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Për pasojë, DH/MFKK duhej të siguronte hartimin e rregullave në lidhje me përgjegjësitë e mësipërme dhe të përcaktonte strukturat përgjegjëse për mbajtjen e llogarive të shtetit dhe përgatitjen e raporteve periodike e vjetore të zbatimit të buxhetit, si dhe përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore për të gjitha njësitë publike, çka nuk është kryer. Në këtë mënyrë është vepruar në kundërshtim me ligjin nr. 9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar nenet 61, 62 dhe 63 dhe ligjin nr. 10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” i ndryshuar, neni 3 “Fusha e zbatimit të ligjit”, neni 6 “Ministri i financave” pika (d) në të cilën përcaktohet: “procedurat standarde për një kontabilizim të plotë, të vërtetë, të saktë dhe në kohën e duhur të të gjitha transaksioneve të njësitë publike”, neni 26 “Roli i Strukturës Përgjegjëse për Harmonizimin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit”.

Sistemi i thesarit është përgjegjës për mbajtjen e llogarive të shtetit dhe përgatitjen e raporteve periodike e vjetore të zbatimit të buxhetit, si dhe përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore të qeverisjes së përgjithshme. Ministri i Financave nxjerr, për të gjithë nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes qendrore, vendore dhe të fondeve speciale, udhëzim për mbylljen e vitit buxhetor dhe për publikimin e pasqyrave financiare. Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme, në fund të vitit depozitojnë në sistemin e thesarit raporte financiare, sipas përcaktimeve të nëpunësit të parë autorizues, për përgatitjen e pasqyrave financiare vjetore të qeverisjes së përgjithshme. Nëpunësit autorizues të njësive të qeverisjes së përgjithshme finalizojnë dhe konfirmojnë përfundimisht me nëpunësin e parë autorizues, pasqyrat financiare vjetore të buxhetit brenda datës 31 mars.

Për vitin 2020, akoma ka vështirësi dhe problematika në hartimin e pasqyrave financiare të konsoliduara të shtetit, sepse pasqyrat financiare të konsoliduara të gjeneruara nga Sistemi Financiar i Qeverisë (SIFQ), nuk japin një pamje të drejtë të pozicionit financiar, performancës financiare dhe fluksit të mjeteve monetare të Qeverisë, nuk u japin mundësinë përdoruesve të interesuar, të brendshëm dhe të jashtëm të marrin informacion të saktë e të nxjerrin konkluzione të arsyeshme.

Problematikë edhe këtë vit në konsolidimin e pasqyrave financiare të shtetit janë:

a. Në degët thesarit nuk janë përmbushur afatet e dorëzimit të pasqyrave financiare, nga disa institucione të qeverisjes së përgjithshme, përsëri ka vazhduar thyerja e afateve, pra dërgimi i tyre mbas datës 31.03.2020. Për të 68 rastet e dorëzuara me vonesë të pasqyrave financiare të institucioneve buxhetore, në kundërshtim me ligjin nr.9936, datë 26.06.2008 i ndryshuar me ligjin nr.57/2017, datë 02.06.2017, në nenet 62 dhe 71 të tij, nuk është vënë në zbatim nga nëpunësi i parë autorizues masë administrative, ose gjoba në masën 1-3 paga mujore”;

b. Konstatohet dhe pranohet nga vetë Drejtoria e Thesarit se ka diferenca midis Pasqyrave Fizike, të dorëzuara nga institucionet buxhetore në degët e thesarit dhe pasqyrave financiare të gjeneruara nga SIFQ, si në të ardhura (sidomos në të ardhurat e konstatuara në tatim doganat) edhe në shpenzime si në vijim:

- Në pasqyrat financiare të gjeneruara nga SIFQ, pasqyrohen shpenzimet faktike të vitit, ndërsa në pasqyrat fizike (manuale) të institucioneve buxhetore pasqyrohen detyrimet e konstatuara dhe të papaguara, si pagat dhe sigurimet shoqërore e shëndetësore, apo detyrimi për tatimin mbi të ardhurat që konstatohen si shpenzime në muajin dhjetor të vitit dhe paguhen me buxhetin e vitit të ardhshëm;

- Në pasqyrat financiare të gjeneruara nga SIFQ pasqyrohen arkëtimet e vitit, ndërsa në pasqyrat fizike të institucioneve buxhetore, pasqyrohen të drejtat e konstatuara dhe të pa arkëtuara nga vitet e mëparshme, siç janë debitorët.

Për sa më sipër rezulton se: *Pasqyrat financiare vjetore të konsoliduara të qeverisjes së përgjithshme pasqyrat financiare të konsoliduara të gjeneruara nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë (SIFQ), nuk pasqyrojnë plotësisht gjendjen reale financiare të saj, duke mos përmbushur misionin kryesor të Drejtorisë së Operacioneve të Thesarit, Sektorit të Raportimit Financiar dhe Kontabilitetit, që është: raportim financiar i besueshëm dhe cilësor.*

Në funksion të dhënies së sigurisë së arsyeshme mbi pasqyrat financiare të publikuara të njësive të qeverisjes së përgjithshme dhe në vijim të rekomandimeve për ushtrimin e auditimeve financiare nga institucionet ndërkombëtare, KLSH ka drejtuar veprimtarinë audituese edhe gjatë vitit 2020 në kryerjen e këtyre auditimeve. Problematikat e konstatuara në fushën e raportimit financiar në njësitë e qeverisjes qendrore dhe vendore sipas auditimeve të kryera në të cilat është dhënë opinion paraqiten:

11.1. Në njësitë e qeverisjes qendrore.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Pasqyrat Financiare për vitin 2020 përfshijnë vetëm “Të drejtat” dhe “Detyrimet” e ish Ministrisë së Shëndetësisë, pa përfshirë treguesit financiarë të ish Ministrisë së Mirëqenies Sociale dhe Rinisë, duke sjellë si pasojë jo vetëm mosnjohje dhe mos kontabilizim të saktë dhe të plotë të të drejtave dhe detyrimeve dhe pasqyrim jo real të bilancit kontabël; të gjitha sistemet e IT-së, vijojnë të jeni pjesë e regjistrit të kontabilitetit të MSHMS, pasi mes MSHMS-së dhe AKSHI-t nuk është nënshkruar një marrëveshje ku të përcaktohen përgjegjësitë e ndërsjella lidhur me këto sisteme; pasqyrim të pasaktë në kontabilitet, (në vlerën 0) të makinave që janë në përdorim, duke mbartur risk për mos gjurmim të aktiveve, veçanërisht në raste të humbjes apo vjedhjes së tyre.

Ministria e Financës dhe Ekonomisë. Pasqyrat financiare të MFE për vitin 2020 nuk janë përfunduar në afat, për sa kohë janë konstatuar veprime në sistemin e kontabilitetit përtej afatit zyrtar të publikimit të tyre. Pasqyrat financiare deklarohen që janë përgatitur nga ana e specialistit të financës (P/Sektorit të financës, ndërkohë që kërkesat ligjore në fuqi parashtrojnë përgjegjësinë e Nëpunësit Zbatues (Drejtorit të Financës) për pasqyrat financiare dhe nga ana tjetër të Nëpunësit Autorizues për sistemin e kontabilitetit. Këto veprime janë në kundërshtim me Shkronjën d), pika 4, neni 9 “Përgjegjshmëria menaxheriale e nëpunësit autorizues” dhe shkronjën b), pika 2 e nenit 12 “Përgjegjshmëria menaxheriale e nëpunësit zbatues” të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 i ndryshuar. Kjo praktikë krijon risk në drejtim të konfirmimit të pasqyrave financiare dhe mbivendosje të drejtimit në kontrollet mbi pasqyrat financiare.

- Në lidhje me Formatin Nr.5 “Pyetësorë dhe Shënime Shpjeguese”, tek pasqyrat financiare të vitit 2020 nuk janë zbatuar kërkesat e Udhëzimit Nr.8 datë 09.03.2018 “Për Procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”;

- Sipas pasqyrave financiare për vitin 2020, llogaria “Shpenzime për periudhat e ardhshme” është në vlerën 8,794 mijë lekë, që i përkasin pagesës së TVSH-së për projektin GIZ, ndërkohë sipas raportimit të MFE-së rezulton se Aparati i MFE ka detyrime të prapambetura në vlerën totale 62,695 mijë lekë. Pra konstatohet se ka diferencë në vlerën 53,901 mijë lekë.

- Nga auditimi është konstatuar se MFE, nëpërmjet Drejtorisë së Drejtimit të Pronës Publike realizon shitjen e aseteve afatgjata të shtetit. MFE realizon të ardhura nga shitja e aktiveve afatgjata të cilat nuk janë të regjistruara në pasqyrat financiare dhe për të cilat nuk reflektohet nëse operacionet në lidhje me tjetërsimin e tyre sjellin humbje apo fitim referuar vlerës së drejtë të tyre. Në kontratën e shitjes, bazuar në legjislacionin mbi të cilin ushtron veprimtarinë DDPP, ushtrohet funksioni i kësaj drejtorie si pronare e pasurisë që tjetërsohet apo transformohet me procedurën e shitjes. Në këtë mënyrë, pronësia e aseteve që shiten, në asnjë moment nuk është e evidentuar në pasqyrat financiare të MFE.

- Ngjarjet ekonomike të MFE janë regjistruar në librat mbartës të informacionit kontabël (ditarë kontabël dhe librin e madh) jo në përputhje me parimin e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara,

gjë e cila ka ndikuar në mosparaqitjen e vërtet, të sinqertë, të saktë dhe të besueshme të pasqyrave financiare duke nënvlerësuar detyrimet dhe shpenzimet, sepse është bërë regjistrimi i transaksioneve/veprimeve kur janë paguar dhe jo kur kanë ndodhur realisht, pra është vepruar mbi “baza cash”;

- Në fillim të vitit janë planifikuar fonde në kuadër të projekteve të investimit me burim financimi të huaj nga MFE, sipas projekteve të listuara në PBA e dërguar sipas fazave përkatëse. Gjatë auditimit është konstatuar se megjithëse këto fonde planifikohen në fillim të vitit dhe administrohen nga njësi në strukturën e MFE (drejtoria e CFCU dhe Drejtoria e Fondit Kombëtar), ato nuk janë pjesë e pasqyrave financiare të MFE

- Shpenzime për rritjen e Aktiveve të Qëndrueshme të patrupëzuara dhe trupëzuara me burim financimi të huaj për vitin 2020, paraqitet në shumën 520,363.4 mijë lekë. Vlera prej 80% e investimit në proces është jashtë pasqyrës së pozicionit financiar të MFE. Pasqyrimi në kontabilitet i vetëm vlerës prej 20% të situacionit përkatës në lidhje me projektet e investimit, denatyrton vlerën reale të investimit të paraqitura në Pasqyrat Financiare;

- Është konstatuar se fondet për projekte me financim të huaj paraqiten me keqklasifikim që në fazën e planifikimit e deri në raportim, ku raportohen si investime fonde të angazhuara në paga, sigurime shoqërore dhe shëndetësore, evente, promociione, akomodim etj. Për 4 projekte (Nest, Past 4 Future, Ois-Air dhe Bree) të realizuara gjatë vitit 2020, janë angazhuar fonde të planifikuara si investime, për kryerjen e shpenzimeve operative në paga, dieta, sigurime dhe evente.

Në Qendrën Spitalore Universitare Nënë Tereza: Sipas pasqyrës së pozicionit financiar të institucionit për vitin 2020 në fund të vitit gjendja e debitorëve paraqitet në vlera të konsiderueshme, për të cilat nga institucioni nuk është bërë një ndarje e tyre se, sa janë me shpresë arkëtimi apo likuidimi, sa prej tyre kanë një vjetërsi mbi 10 vjet, si dhe nuk janë marrë masat për zhvlerësimin e të drejtave. Një pjesë e aktiveve, që nga momenti i blerjes nuk janë klasifikuar në llogarinë e duhur, duke ndikuar në vlerën e fondit neto të institucionit si dhe vlerën neto të aktiveve, për faktin se amortizimi është llogaritur mbi vlerën kontabël të llogarive dhe jo në bazë grupi për secilën nga aktivet. Vlera e trojeve nuk është regjistruar në bilancin kontabël dhe janë evidentuar për vleftën 0 lekë.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve: Janë konstatuar pasaktësi në raportimin e aseteve të DPB, diferenca në raportimin e detyrimeve të prapambetura duke mos pasqyruar në pasqyra financiare vendime gjyqësore për 27 raste në vlerën 20,168 mijë lekë dhe detyrime për marrëdhënie tregtare për 7 raste në vlerën 60,113 mijë lekë, pasaktësi në raportimin e të drejtave të arkëtueshme duke pasqyruar në pasqyra financiare llogari të arkëtueshme për 2 raste me vlerë 1,848 mijë lekë, për të cilat gjykata e ka rrëzuar padinë e DPB, dhe për 45 raste me vlerë 21,704 mijë lekë, për të cilat veprimi i fundit konstatohet të jetë bërë para 12 vitesh dhe mund të jenë objekt i parashkrimit.

Në Drejtorinë Rajonale të Arsimit Parauniversitar (DRAP) Durrës, është konstatuar se nuk janë hartuar pasqyra financiare të konsoliduara për 12 Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar (Bulqizë, Dibër, Durrës, Kamëz, Kavajë, Klos, Krujë, Mat, Rrogozhinë, Shijak, Tiranë dhe Vorë) në varësi të saj, në kundërshtim me Udhëzimin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme”, pika 120, e cila përcakton që: *“Ministritë dhe institucionet e tjera qendrore hartojnë përmbledhësen e konsoliduar të pasqyrave financiare vjetore të vitit ushtrimor të mbyllur, për të gjitha institucionet apo njësitë e varësisë së tyre, brenda muajit Prill të vitit pasardhës dhe e depozitojnë në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë”.*

11.2. Në njësitë e qeverisjes vendore. Në auditimet e kryera nga KLSH mangësitë kanë konsistuar në këto drejtime:

- Disa nga llogaritë e aktivitetit nuk përputhen me përmbajtjen ekonomike të aseteve duke i denatyrizuar ato, *evidentuar kjo në bashkitë Peqin, Këlcyrë, Dibër, Tropojë dhe Kurbin;*

- Disa llogari të detyrimeve kreditore dhe të drejtave mbi debitorët, nuk pasqyrojnë gjendjen reale në vlera materiale, *evidentuar kjo në bashkitë Peqin, Këlcyrë, Tropojë dhe Kurbin;*
- Në të gjitha rastet, nga njësitë e qeverisjes vendore, nuk janë kryer inventarizime mbi gjendjen fizike të aktiveve të qëndrueshme afatgjatë materiale (si Toka, Troje, Terrene, Pyje, Plantacione, Ndërtesa e konstruksione etj.), pavarësisht nga burimi i financimit (të ardhurat e veta ose nga kalimet në pronësi të tyre me VKM);
- Nuk janë pasqyruar saktë detyrimet kreditore, përfshi këtu dhe detyrimet sipas vendimeve të formës së prerë të gjykatave, *evidentuar kjo në bashkitë Pogradec, Sarandë, Tepelenë, Lushnjë;*
- Nuk janë pasqyruar saktë të drejtat për arkëtime ndaj debitorëve, pasi mungon dokumentacioni i nevojshëm kontabël e ligjor për këto llogari debitorësh, *evidentuar kjo në bashkitë Konispol, Durrës, Selenicë etj.;*
- Në disa llogari të pasqyrave financiare, janë kryer veprime kontabël të gabuara duke denatruar përmbajtjen e tyre, *evidentuar kjo në bashkitë Peqin, Konispol, Këlcyrë, Selenicë, Kurbin etj.;*
- Në disa llogari kontabël ka pasur klasifikime të gabuara të detyrimeve si dhe raste kur detyrimi nuk rezulton i regjistruar në kontabilitet, *evidentuar kjo në bashkitë Durrës, Këlcyrë, Sarandë etj.;*
- Inventarizimet në fund të vitit që ngrihen me urdhrat e titullarit, pothuajse në të gjitha rastet inventarizojnë materialet për efekt nxjerrje jashtë përdorimit, dhe jo për verifikim të gjendjes së tyre (veçanërisht AAGJ Materiale që shpesh rezultojnë me kosto historike që nga periudha e ndërtimit të tyre). Në shumicën e rasteve nuk është bërë rivlerësim i këtyre aktiveve;
- Regjistrimi i detyrimeve të prapambetura dhe reflektimi në pasqyrat financiare nuk bëhet sipas udhëzimit nr. 8 datë 09.03.2018, por vazhdon kontabilizimi në kundërparti e pasivit “*Furnitor e llogari të lidhura me to*, në vend të llogarisë “*Kreditor të ndryshëm*”, e cila është posaçërisht për detyrimet e prapambetura;
- Në pasqyrat financiare të vitit ushtrimor 2020 nuk janë përfshirë gjobat e vendosura nga IMTV-ja;
- Mos sistemi i llogarive për garancitë e punimeve (5%), të objekteve të përfunduara dhe që ju ka përfunduar afati i likuidimit të garancive;
- Mos pasqyrimi në Pasqyrën e Pozicionit Financiar, në llogarinë “*Pjesëmarrje në kapitalin e vet*” i Aktiveve Afatgjata Financiare, të vlerës së aksioneve të cilat janë investime në pjesëmarrje;
- Mangësi në llogarinë “*Ndërtime e Konstruksione*” pasi nuk paraqet gjendjen reale duke qenë se nuk disponohet asnjë lloj dokument pronësie për objekte të trashëguara nga ish/komunat, të pa analizuar si në kontabilitet ashtu dhe në gjendje fizike.

12. PROKURIMI PUBLIK

Procedurat e prokurimit të kryera në Sistemin e Prokurimit Elektronik (SPE), përbëjnë një element thelbësor i cili i mundëson sektorit publik kryerjen e veprimeve të brendshme administrative, si shërbime bazë për publikun dhe bizneset, duke siguruar transparencë, integritet dhe llogaridhënie për shpenzimet publike.

Shpenzimet e prokurimeve publike përfaqësojnë një pjesë të konsiderueshme të PBB-së, fakt ky që i jep SPE-së një rol strategjik në nxitjen e një sërë objektivash politik të rëndësishëm për një zhvillim të qëndrueshëm, si dhe procedurave të prokurimit publik domosdoshmërinë e rritjes së eficiencës dhe efikasitetit, si dhe sigurimin e mirë përdorimit të fondeve publike dhe të uljes shpenzimeve procedurale.

Task Force e INTOSAI-t, përcakton se: "...qëllimi i auditimit të prokurimit publik, do të jetë ofrimi i informacionit të pavarur, objektiv dhe të besueshëm, konkluzioneve dhe mendimeve, për të gjithë përdoruesit e interesuar, bazuar në prova të mjaftueshme dhe të duhura, për t'iu përgjigjur pyetjeve thelbësore të identifikuara..."

Parashikimi i Prokurimeve në Sistemin e prokurimit elektronik.¹

Nga të dhënat e Regjistrat Kombëtar të Parashikimit të Procedurave të Prokurimit për vitin 2020, rezulton se janë miratuar dhe publikuar rreth 37441 ndryshime në regjistrin e parashikimit të prokurimeve.

Grafiku nr. 1: Ndryshimet në regjistrin e parashikimit të prokurimeve për vitet 2019-2020.

Burimi: APP, përpunuar nga KLSH.

Nga grafiku i mësipërm, vërehet një rritje me 3.7% e ndryshimeve në regjistrin e parashikimeve për vitin 2020, krahasuar me vitin 2019. Rritja e ndryshimeve në regjistër, krahas faktorëve të tjerë, lidhet edhe me situatën e krijuar në vendin tonë nga pandemia e shkaktuar nga COVID-19. Duhet theksuar se prokurimi i paplanifikuar mbart risqe për humbje dhe praktika korruptive.²

Procedurat e anuluar me vlerë mbi 800,000 lekë.

Nga të dhënat e marra nga SPE,³ rezulton se në vitin 2020, janë anuluar 23% procedurave të publikuara për t'u zhvilluar: nga 6440 procedura të publikuara për t'u zhvilluar, janë anuluar 1490.

¹ Burimi i të dhënave APP

² Manuali i Auditimit të Prokurimeve Publike www.klsh.org.al

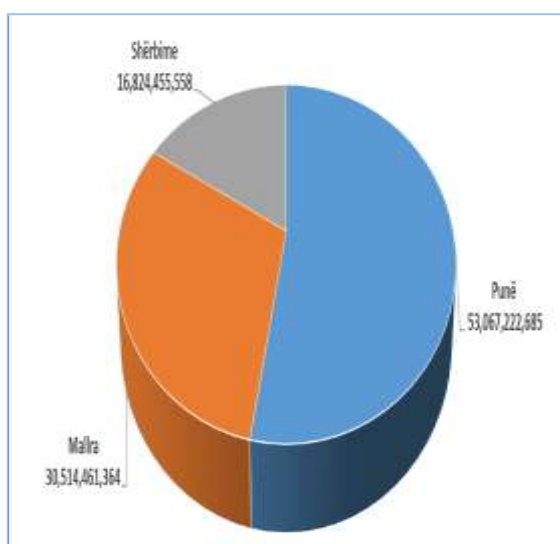
³ Burimi APP

Ndër shkaqet kryesore të anulimit të procedurave, veçohet ajo që, ofertat e paraqitura nga Operatorët Ekonomikë, nuk plotësojnë kërkesat e përcaktuara nga Autoriteti Kontraktor.

Me gjithë arritjet në këtë drejtim, kjo shifër është e lartë dhe tregon se puna e Autoriteteve Kontraktore në analizimin e nevojave dhe të studimit të tregut për përgatitjen e specifikimeve dhe dokumenteve të tenderit, kryhet formalisht dhe nevojitet ende punë për kursimin e vlerës në kohë të parashë.

Me qëllim planifikimin e auditimeve dhe vlerësimin e risqeve të lidhura me materialitetin në procedurat e prokurimeve publike të kryera për llogari të buxhetit të vitit 2020, KLSH ka vazhduar përdorimin e teknikave CAAT për analizimin dhe shpërndarjen e numrit dhe fondeve të tyre, të ndara sipas: tipit të kontratës, objektit, autoriteteve kontraktore, operatorëve ekonomikë, emërimit, llojit të procedurës dhe llojit të prokurimit.

Grafiku nr. 2: Shpërndarja e fondit të prokuruar të procedurave të publikuara, sipas Tipit të kontratës.

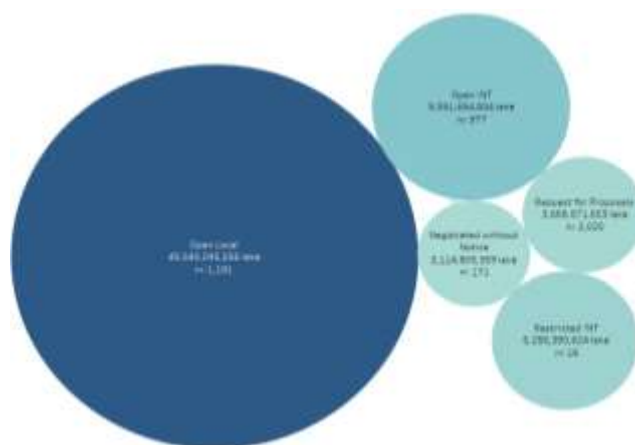
Edhe për vitin 2020, vërehet se numrin më të madh të procedurave të publikuara sipas tipit të kontratës e zënë procedurat për prokurimin e mallrave, me 5,520 procedura ose 70% të totalit të procedurave, duke vijuar me procedurat për shërbimet me 1,482 procedura ose 19% të procedurave gjithsej, ndjekur nga punët publike, me 925 procedura ose 12% të totalit. Ndërsa për nga vlera e prokuruar, vërehet se pjesën më të madhe e zë procedura “Punë”, me 53,067,222.7 mijë lekë në total ose 53% të vlerës totale, duke vijuar me procedurat e mallrave me 30,514,461.4 mijë lekë ose 30% të vlerës totale dhe të shërbimeve me 16,824,455.6 mijë lekë ose 17% të vlerës totale.

Burimi: SPE i APP-së, përpunuar nga KLSH

Grafiku nr. 3: Shpërndarja e fondit të prokuruar dhe numrit të procedurave sipas Llojit të procedurës.

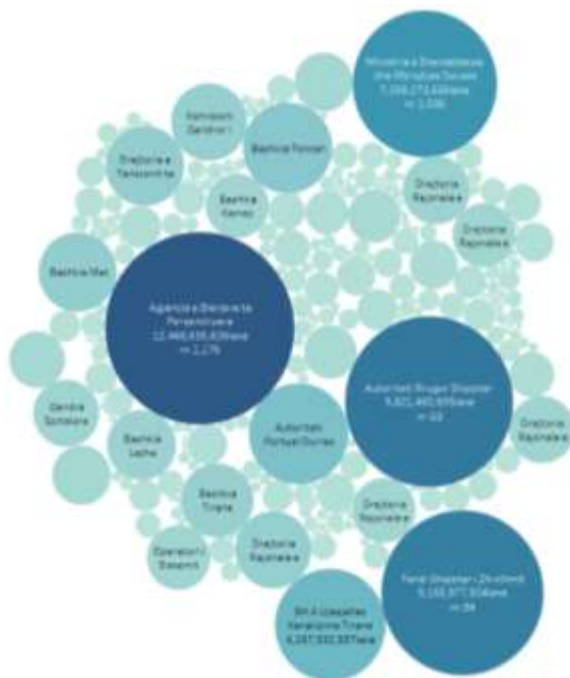
Nga paraqitja grafike sipas llojit të procedurës, rezultojnë kjo shpërndarje:

- 1191 procedura “I hapur Lokal”, me fond limit 40,540,045.6 mijë lekë.
- 977 procedura “I hapur Ndërkombëtar”, me fond limit 9,591,694.8 mijë lekë.
- 2020 procedura “Kërkesë për Propozim”, me fond limit 3,668,671.6 mijë lekë.
- 16 procedura “Kërkesë Ndërkombëtare”, me fond limit 5,285,390.6 mijë lekë.
- 171 procedura “Negocim pa shpallje”, me fond limit 3,114,805.4 mijë lekë.

Burimi: APP, përpunuar nga KLSH.

Grafiku nr. 4: Shpërndarja e fondit të prokuruar dhe numrit të procedurave sipas Autoriteteve Kontraktore.

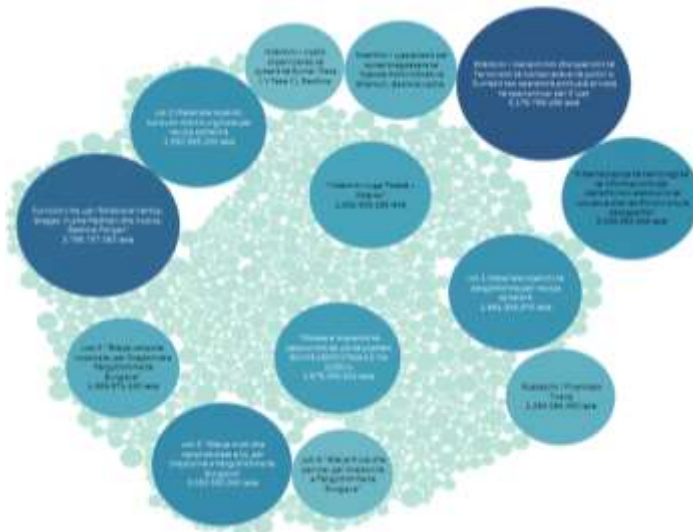
Autoritetet Kontraktore të cilat kanë vlerat me të mëdha të prokuruar (risqe) për vitin 2020, konstatohet: Agjencia e Blerjeve të Përqendruara, Autoriteti Rrugor Shqiptar, Fondi Shqiptar i Zhvillimit dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale etj.

Operatorët ekonomikë të cilët kanë fituar vlerat me të mëdha të prokuruar për vitin 2020:

“Fusha SHPK.”, për 3 procedura , “Gener 2”, për 5 procedura, “Hili Company Limited”, për 1 procedurë, “Montal”, për 32 procedura, “Gjikuria”, për 5 procedura etj.

Burimi: APP, përpunuar nga KLSH.

Grafiku nr. 5: Numri i procedurave dhe Fondi i ofertuar sipas emërimit.

Vlerat më të mëdha të prokuruar për vitin 2020 i përkasin procedurave: “Shërbimi i menaxhimit të konteinerëve në portin e Durrësit tek operatorët portualë privatë të specializuar për 5 vjet”, “Sisteme/Pajisje të Teknologjisë së Informacionit për identifikimin elektronik të votuesve dhe verifikimin e tyre pas zgjedhor” etj.

Burimi: APP, përpunuar nga KLSH.

Efektiviteti i procedurave të prokurimit publik për vitin 2020

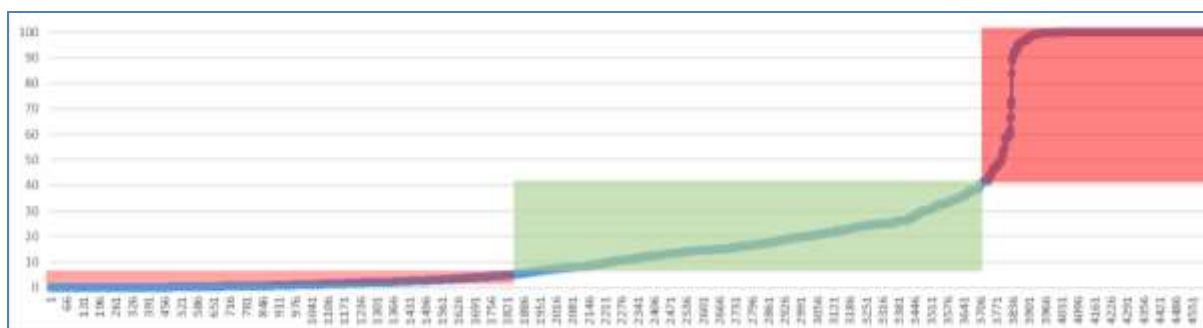
Gjatë analizës së procedurave të prokurimit publik të zhvilluara nëpërmjet sistemit elektronik të prokurimit publik për vitin 2020, konstatohet se:

- Janë zhvilluar 4568 procedura, për të cilat është alokuar një fond limit total prej 160,563,346.2 mijë lekë, duke siguruar një efektivitet mesatar (100% - raportin midis fondit të prokuruar dhe fondit limit) total prej 8% , pasi janë prokuruar 147,745,950 mijë lekë);
- Fondi total limit i prokuruar zë 49% të buxhetit faktik të vitit 2020.

Nga analizimi i zonave me risk sipas treguesit të efektivitetit të realizuar nga procedurat e prokurimit, me qëllim modelimin e planifikimin e auditimeve evidentohet:

- Procedurat me efektivitet të ulët nga 0-5%, të cilat përbëjnë 39% të numrit total të procedurave, mbartin risk të lartë si rezultat i mundësisë së marrëveshjeve dhe shmangies së konkurrencës;
- Procedurat me efektivitet 5-40%, të cilat përbëjnë 41% të numrit total të procedurave, mbartin risk më të ulët;
- Procedurat me efektivitet nga 40-90%, të cilat përbëjnë 20% të numrit total të procedurave, mbartin risk të lartë, si rezultat i mundësisë të mos realizimit të shërbimeve dhe punimeve apo mos lëvrimit të mallrave në cilësi, sasi e afat, si dhe nevojës për pagesa ekstra nëpërmjet shtesës së fondeve etj.

Grafiku nr. 6: Zonat me risk (të vlerësuara sipas kriterit të efektivitetit) në procedurat e prokurimit të zhvilluara gjatë vitit 2020

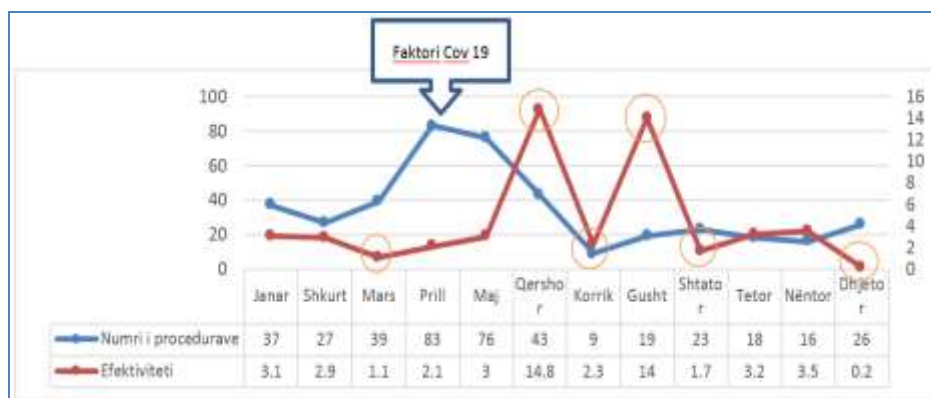

Burimi: APP, përpunuar nga KLSH.

Përcaktimi i risqeve në procedurat e prokurimit “me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”.

Njëlloj si vitet e kaluara, edhe gjatë vitit 2020 ka pasur një përdorim të konsiderueshëm të procedurës së prokurimit me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës. Në grafikun e mëposhtëm është paraqitur në mënyrë dinamike përdorimin e kësaj procedure dhe efektivitetin përkatës.

Grafiku nr. 7: Korelacioni midis numrit të procedurave të prokurimit publik, të kryera gjatë vitit 2020 sipas muajve dhe efektivitetit të arritur.

Burimi: APP, përpunuar nga KLSH.

Nga analiza e efektivitetit të kontratave të nënshkruara për procedurat me negociim pa shpallje paraprake, realizuar për vitin 2020 sipas muajve (grafiku 7 dhe 8), rezulton një efektivitet i ulët i arritur nëpërmjet këtyre procedurave, ndër të cilat veçojmë disa zona me risk tepër të lartë, si rezultat i anomalive në vlerat e treguesve të efektivitetit, ku padyshim një rol të madh ka pandemia e shkaktuar nga COVID-19, pasi për të përballuar nevojat emergjente, janë përdorur kryesisht procedura me negociim pa shpallje paraprake.

Përmbledhje e auditimeve të KLSH, pjesë e zbatimit të buxhetit 2020:

Në 101 subjektet e audituara për buxhetin e vitit 2020, konstatohet se në 39 subjekte janë realizuar 1625 procedura prokurimi në vlerën e fondit limit prej 50,403,281 mijë lekë pa TVSH. Nga procedurat e zhvilluara gjithsej, prej tyre janë audituar 356 procedura prokurimi në vlerën 25,300,490 mijë lekë pa TVSH, të cilat përbëjnë 22% të numrit të procedurave të zhvilluara gjithsej, ose 50 % të vlerës së kontratave të lidhura me operatorët ekonomikë.

Kanë rezultuar me shkelje 191 procedura (54 % e procedurave të audituara) në vlerën 12,065,559 mijë lekë ose 48% e fondeve të audituara, të cilat konsistojnë në 314 shkelje gjithsej të natyrave të ndryshme, nga të cilat 172 shkelje (55%) janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 88 shkelje në fazën e zhvillimit të procedurave të prokurimit dhe 54 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve.

Parregullsitë dhe mangësitë e mësipërme kanë sjellë si pasojë dëm ekonomik në buxhetin e shtetit dhe në buxhetin e shoqërive publike në vlerën prej 126,528 mijë lekë, si dhe efekt financiar negativ në përdorimin e fondeve publike në shumën prej 3,727,501 mijë lekë.

Në 39 subjektet e audituara:

- Janë zhvilluar 1108 procedura prokurimi “Procedurë e hapur”, me vlerë limit kontrate të parashikuar prej 42,643,983 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 235 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 19,544,565 mijë lekë ose 46% e vlerës.

Nga auditimi u konstatuan me shkelje 130 procedura në vlerën 8,144,431 mijë lekë ose 55% e fondeve të audituar dhe rezultuan gjithsej 215 shkelje të ndryshme gjatë procedurave të prokurimit dhe kontraktimit, nga të cilat 11 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 66 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 38 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 18 procedura prokurimi “Procedurë e kufizuar”, me vlerë limit kontrate të parashikuar prej 942,492 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 12 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 679,765 mijë lekë ose 72% e vlerës.

Nga auditimi u konstatuan me shkelje 11 procedura në vlerën 582,847 mijë lekë ose 86% e fondeve të audituar dhe rezultuan gjithsej 25 shkelje të ndryshme gjatë procedurave të prokurimit dhe kontraktimit, nga të cilat 11 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 9 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 5 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 15 procedura prokurimi “Me negociim me shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 3,885,621 mijë lekë.

Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 2 procedura me vlerë limit kontrate të parashikuar prej 3,177,532 mijë lekë, të cilat rezultuan me 3 shkelje gjithsej, nga të cilat 2 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 1 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve;

- Janë zhvilluar 54 procedura prokurimi “Me negociim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 1,462,865 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 17 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 1,049,952 mijë lekë ose 72% e vlerës.

Nga auditimi u konstatuan me shkelje 9 procedura në vlerën 36,937 mijë lekë ose 53% e fondeve të audituar dhe rezultuan me 19 shkelje gjithsej, nga të cilat 9 shkelje janë konstatuar në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 5 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 5 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 7 procedura prokurimi “Shërbim Konsulence”, me një vlerë limit kontratë të parashikuar prej 97,926 mijë lekë.

Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 2 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 70,869 mijë lekë ose 72% e vlerës, të cilat rezultuan me 5 shkelje gjithsej: 2 në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 2 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 1 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 268 procedura prokurimi “Kërkesë për propozim”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 791,040 mijë lekë.

Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 47 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 235,749 mijë lekë ose 30% e vlerës.

Nga auditimi u konstatuan me shkelje 21 procedura në vlerën 49,092 mijë lekë, 21% e fondeve të audituara dhe rezultuan 22 shkelje të ndryshme në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 5 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 3 në fazën e zbatimit të kontratës;

- Janë zhvilluar 146 procedura prokurimi “Marrëveshjet kuadër”, me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 46,578 mijë lekë.

Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 33 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 10,531 mijë lekë ose 30% e vlerës.

Nga auditimi u konstatuan me shkelje 15 procedura në vlerën 3,851 mijë lekë, 37% e fondeve të audituara dhe rezultuan gjithsej 16 shkelje të ndryshme gjatë procedurave të prokurimit në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 15 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 1 në fazën e zbatimit të kontratës.

Tabela: Të dhëna mbi procedurat e prokurimit në subjektet e audituara dhe problematikat e evidentuara 2020

Nr	Autoriteti kontraktor dhe procedurat e zgjedhura	Procedurat e zhvilluara gjithsej		Procedura të audituara		Diferenca e Ofertës Fituese nga Përlllogaritja e Vlerës së Kontratës		Procedurat e konstatuar me shkelje		Shkeljet e konstatuara (numër) Në fazat:		
		Sasi	Vlera në mijë/lekë	Sasi	Vlera pa TVSH në mijë/lekë	Sasi	Vlera pa TVSH në mijë/lekë	Sasi	Vlera pa TVSH në mijë/lekë	E përgatitjes së	E zhvillimit të procedurave	E zbatimit të kontratës
1	Procedure e hapur	1108	42,643,983	235	19,544,565	173	2,249,869	130	8,144,431	111	66	38
2	Procedurë e kufizuar	18	942,492	12	679,765	12	7,125	11	582,847	11	9	5
3	Procedurë me negociim, me shpallje paraprake të njoftimit të kontratës	15	3,885,621	2	3,177,532	13	568,792	2	3,177,532	2	1	0
4	Procedurë me negociim, pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës;	54	1,462,865	17	1,049,952	16	69,417	9	36,937	9	5	5
5	Shërbim konsulence;	7	97,926	2	70,869	1		2	70,869	2	2	1
6	Konkurs projektimi;	1	1,250									
7	Kërkesë për propozime;	268	791,040	47	235,749	129	30,654	21	49,092	22	5	3
8	Procedurë e veçantë	8	531,527	8	531,527	8	87,464	1				1
9	Marrëveshje kuadër	146	46,578	33	10,531	33	1,378	15	3,851	15		1
TOTAL		1625	50,403,282	356	25,300,490	385	3,014,699	191	12,065,559	172	88	54

Burimi: Të dhëna të auditimeve të përpunuara nga KLSH

- Janë zhvilluar 470 procedura prokurimi me vlerë të vogël, me një vlerë të parashikuar prej 902,626 mijë lekë. Nga tenderët e zhvilluar me këtë procedurë, janë audituar 129 procedura me një vlerë limit kontrate të parashikuar prej 562,611 mijë lekë ose 62% e vlerës.

Nga auditimi u konstatuan me shkelje 39 procedura në vlerën 23,053 mijë lekë, rezultuan gjithsej 23 shkelje të procedurave të prokurimit në fazën e përgatitjes së dokumenteve të tenderit, 22 shkelje në fazën e zbatimit të kontratave dhe dorëzimit të punimeve, arkivimit të dosjeve dhe 12 në fazën e zbatimit të kontratës.

Tabela: Procedurat e prokurimit me vlerë të vogël 2020

Nr.	Autoriteti kontraktor dhe procedurat e zgjedhura	Procedurat e zhvilluara gjithsej		Procedura të audituara		Diferenca e Ofertës Fituese nga Përlllogaritja e Vlerës së Kontratës		Procedurat e konstatuar me shkelje		Shkeljet e konstatuara (numër)		
		Sasi	Vlera në mijë/lekë	Sasi	Vlera pa TVSH në mijë/lekë	Sasi	Vlera pa TVSH në mijë/lekë	Sasi	Vlera pa TVSH në mijë/lekë	Në fazën e përgatitjes së	Në fazën e zhvillimit të procedurave	Në fazën e zbatimit të kontratës
1	Prokurim me vlerë të vogël	470	902,626	129	562,611	136	52,380	39	23,053	23	22	12
TOTAL		470	902,626	129	562,611	136	52,380	39	23,053	23	22	12

Burimi: Të dhëna të auditimeve të përpunuara nga KLSH

Në mënyrë të detajuar sipas fushave dhe subjekteve të audituara, këto problematika janë të trajtuara në vijim.

1. Në auditimin tematik në lidhje me Vendimin nr. 32, datë 02.07.2020 të Komisionit Shtetëror të Rindërtimit, në procedurën e prokurimit me objekt “Rikonstruksioni, shtesë anësore dhe palestër e re në shkollën “14 Nëntori”, Bashkia Durrës janë konstatuar:

- Parregullsi dhe paqartësi në hartimin dhe miratimin e DST, specifikimeve teknike dhe kriterëve të veçanta për kualifikim, pa dhënë argumentet e nevojshme, në kundërshtim me nenin 23 të LPP, si dhe për shkelje të nenit 57 “Personi përgjegjës për prokurimin dhe njësia e prokurimit” të VKM-së nr. 914, datë 29.12.2017, i ndryshuar pika 4;
- Mangësi në vlerësimin objektiv të ofertave, në shkelje të nenit 55 “Kriteret e përcaktimit të ofertës fituese”, nenit 66 “Shqyrtimi dhe vlerësimi i ofertave”, të LPP dhe nenit 26 “Kontratat për punë publike”, nenit 58 “Komisioni i vlerësimit të ofertave”, të VKM-së nr. 914, pika 8;
- Mos marrje në konsideratë të detyrimeve vendore të papaguara në bashkitë e tjera, gjatë procedurave të prokurimit, në kundërshtim me nenin 55 “Kriteret e përcaktimit të ofertës fituese”, nenit 66 “Shqyrtimi dhe vlerësimi i ofertave”, të LPP dhe nenit 26 “Kontratat për punë publike”, nenit 58 “Komisioni i vlerësimit të ofertave”, të VKM-së nr. 914, pika 8;
- Është vepruar me dy standarde përzgjedhjen e operatorit fitues, në kundërshtim me nenin 20 “Mosdiskriminimi”, nenit 55 “Kriteret e përcaktimit të ofertës fituese”, nenit 66 “Shqyrtimi dhe vlerësimi i ofertave”, të LPP dhe nenit 26 “Kontratat për punë publike” dhe nenit 58 “Komisioni i vlerësimit të ofertave”, të VKM-së nr. 914, pika 8;
- Nuk janë respektuar normat tekniko - profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në mbajtjen e procesverbaleve dhe akteve të tjera gjatë zhvillimit të procedurave të prokurimit në kundërshtim me kuadrin ligjor për Prokurimin Publik;
- Edhe pse territori ku është kryer ndërtimi, bën pjesë në Zonën Arkeologjike “B” të qytetit Durrës, për ndërtimin e tij nuk rezulton të jenë kryer vëzhgime intensive sondazheve arkeologjike apo formave të tjera të testimit nga Agjencia e Shërbimit Arkeologjik dhe as të ketë miratimin me shkrim nga Këshilli Kombëtar i Arkeologjisë, në kundërshtim me VKM-së nr. 237, datë 23.03.2011, “Për miratimin e rregullores “Për administrimin e zonës arkeologjike “A” dhe “B” të qytetit të Durrësit””, neni 3 dhe 4. Mos ndjekja e këtyre procedurave, mbart riskun jo vetëm të mos rishikimit të projektit, kur gjatë zbatimit të projektit ndërtimor mund të zbulohen gjetje të rëndësishme të veçantë, por edhe dëmtimin e monumenteve dhe strukturave arkeologjike;
- Për këtë objekt nuk është kryer opionencë teknike, në kundërshtim me nenin 6, të Ligjit nr. 8402 “Për disiplinimin e punimeve të ndërtimit”, i ndryshuar, e cila i shërben certifikimit të projektit të zbatimit dhe moskryerja e saj mbart riskun e një projekti të paplotë dhe të hartuar në kundërshtim me Kushtet Teknike të Projektimit dhe legjislacioni në fuqi;
- Objekti është projektuar pa pasur detyrë projektimi dhe pa pasur studimin gjeologjik të terrenit në të cilin do të ndërtohen shtesat e objektit dhe palestra e re, në kundërshtim me Ligjin nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit”, duke implikuar projektimin jo të saktë të themeleve dhe të strukturës së objekteve.

2. Nga auditimi i procedurave të prokurimit në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve (DPB) është konstatuar se: në strukturën e DPB nuk janë planifikuar njësi prokuruese apo aplikuar monitorimi për zbatimin e kontratave; gjatë vitit 2020, DPB ka zhvilluar në total 16 procedura prokurimi në vlerën

totale të kontratës prej 182,353.2 mijë lekë pa TVSH, nga të cilat 6 procedura “negocim pa shpallje” me vlerë kontrate 155,337.4 mijë lekë pa TVSH (ose rreth 85 % e total e procedurave të kryera rezultuan të jenë “procedura me negocim pa shpallje”). Procedurat “negocim pa shpallje” në vetvete janë parashikuar të kryhen në situata emergjente dhe si të tilla mbartin përherë risqe që në kushte të afateve tejet të shkurtra, të cenohet cilësia e punës për hartimin e Dokumenteve të Tenderit (DT), për llogaritjen e fondit limit, për vendosjen e kriterëve dhe kërkesave, për hartimin e kontratave, deri në përzgjedhjen e operatorit fitues. Këto risqe shtohen edhe më tepër në mungesë të strukturave të dedikuara dhe njohurive apo kompetencave të stafit të angazhuar në këto procedura;

- Konstatohet shpallje të OE-ve fituese, në kushtet e mosplotësimit të kriterëve të veçanta për kualifikim, në kundërshtim me rregullat e prokurimit publik në procedura “negocim pa shpallje” për nevoja emergjente për furnizimet të produkteve ushqimore, respektivisht me objekt: “Blerje artikull ushqimor - bulmet”; “Blerje artikull ushqimor - bukë”; “Blerje artikuj ushqimore - mish”; Loti I: procedura me objekt “Blerje artikull ushqimor - bulmet dhe nënprodukte të tij”; dhe Loti II: Procedura me objekt “Blerje artikull ushqimor - bukë”, të cilat kanë shkaktuar menaxhim jo efektiv të fondeve të buxhetit të shtetit në vlerën totale prej 127,675 mijë lekë pa TVSH;

- Konstatohet se, në asnjë rast nuk gjenden grafikët e lëvrimit të mallit/ushqimeve për IEVP - të respektive, sipas automjeteve, duke mos dhënë siguri në se automjetet që kryejnë shpërndarjen e ushqimeve plotësojnë kriteret e posaçme teknike për këtë qëllim;

- Nuk ka parashikuar si detyrime kontraktore, disa elemente të rëndësishëm, si paraqitja e akteve administrative në lidhje me cilësinë ushqimore, në emër të operatorit ekonomik fitues, mungesa e të cilave, ka mundësuar ekzekutimin e kontratave nga palë të treta dhe jo nga OE fitues, në kundërshtim me LPP, pasi në DT nuk është parashikuar nënkontraktimi si opsion;

- Certifikatat shëndetësore veterinarë, lëshuar nga institucionet përkatëse, ose raport analizat e kryera nga AKU, janë paraqitur nga persona fizikë ose operatorë ekonomikë të tjerë, të ndryshëm nga ata që kanë qenë pjesë e procedurës tenderuese, duke krijuar një situatë të paqartë se mbi çfarë baze DPB ka lejuar përfshirjen në zbatimin e kontratës (pra ofrimin e ushqimeve) të disa personave “të pa përfshirë” më parë në asnjë prej procedurave të ndjekura për prokurimin e mallit në fjalë (ushqime). Për më tepër që, sipas DT opsioni i nënkontraktimit nuk është i lejuar. Gjithë sa më sipër vë në diskutim cilësinë e ekzekutimit të kontratës;

- Gjithashtu konstatohen problematika dhe mangësi me impakt negativ në buxhetin e shtetit në vlerën totale prej 149,171 mijë lekë për sa vijon: (i) nga auditimi mbi ekzekutimin dhe monitorimin e kontratave me objekt furnizimin me produkte ushqimore u konstatua se vlera prej 2,349 mijë lekë përbën menaxhim jo efektiv i fondeve buxhetore pasi është paguar në kundërshtim me kuadrin ligjor dhe nënligjor në fuqi;

- Nga auditimi janë konstatuar shkelje të disiplinës buxhetore në vlerën totale prej 19,147 mijë lekë si rezultat i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë.

3. Nga auditimi në Agjencinë e Blerjeve të Përqendruara (ABP), si rezultat i veprimeve dhe mosveprimeve të zyrtarëve dhe punonjësve të Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara është shkaktuar një dëm ekonomik buxhetit të shtetit në vlerën prej 17,458.3 mijë lekë që përfaqëson vlera monetare në procedura prokurimi nga kualifikimi dhe shpallja fitues në mënyrë të padrejtë dhe të paligjshme i operatorëve ekonomik, si dhe nga mungesa e thelluar e monitorimit të zbatimit të kontratave nga autoritetet kontraktore. Gjithashtu janë konstatuar efekte negative në buxhetin e shtetit gjatë administrimit të fondeve publike në procedurat e prokurimit dhe për menaxhimin me mungesë ekonomiciteti, eficiencë dhe efektiviteti të tyre në vlerën prej 334,334.6 mijë lekë;

- ABP nuk ka të hartuar një regjistër të veçantë të korrespondencës zyrtare për bashkërendimin e punës me autoritetet kontraktore për mbledhjen e përpunimin e të dhënave kryesore që kërkon një procedure prokurimi, i cili t'i shërbejë për grupimin e plotë të kërkesave sipas objektit të njëjtë të prokurimit dhe fondit total të objektit të prokurimit;

- Nga auditimi i procedurës së prokurimit “Blerje materiale të nevojshme për mbrojtjen personale për përballimin e situatës të shkaktuar nga COVID-19” - e ndarë në 3 lote e datës 14.05.2020, është konstatuar se, në përlllogaritjen e nevojave nuk janë mbajtur në konsideratë kriteret e përcaktuara për këtë situatë, duke ulur efektivitetin, eficiencën dhe ekonomicitetin e përdorimit të fondeve publike; unifikimi i çmimeve nuk ka ezauruar plotësisht çështjet e studimit të tregut, duke shkaktuar pasoja negative në llogaritjen e fondit limit; ndarja në lote nuk është bërë në përputhje me kriteret ligjore për mallra të natyrës homogjene, si dhe vendosja e kriterëve të kualifikimit të njëjta për numrin e automjeteve dhe të punonjësve nuk janë në përpjesëtim dhe të lidhura ngushtë me objektin, natyrën dhe vlerën e lotit etj.;

- Nga auditimi i Procedurës së Prokurimit me objekt “Blerje dhe shpërndarje e uniformave dhe këpucëve për Policinë e Shtetit”, Marrëveshje Kuadër⁴, me një operator ekonomik, ku të gjitha kushtet janë të përcaktuara, me afat të marrëveshjes kuadër 4 (katër) vite, me fond limit pa TVSH prej 2,800,347.57 mijë lekë dhe me shumatoren e çmimeve për njësi 621,011 lekë pa TVSH, konstatohet se, ABP nuk ka vepruar për fillimin e procedurës së prokurimit për blerjen e uniformave dhe këpucëve, pas kërkesës së DPPSH datë 21.03.2019, duke mos ushtruar kompetencat dhe detyrat e veta institucionale, në kundërshtim me VKM nr. 82, datë 14.02.2018, pika 4; DPPSH ka ndryshuar brenda një periudhe pak më shumë se dy mujore, periudhën e furnizimit (nga 5 vjet në 4 vjet), dhe bashkë me to dhe numrin e llojet e artikujve e njësitë gjithsej; në specifikimet teknike, ka shtuar sistemin elektronik të shpërndarjes së uniformave dhe këpucëve, dhe për pasojë edhe fondin limit, duke vepruar në kundërshtim me VKM nr. 55, datë 27.1.2016, të ndryshuar; nuk është marrë miratim nga AKSHI për termat e referencës për sistemin elektronik të shpërndarjes së uniformave; një anëtar i NJP dhe anëtarët e KSHA nuk kanë plotësuar formularin e deklarimit të konfliktit të interesit; nuk është vendosur asnjë kriter për eksperiencën apo veprimtarinë e mëparshme të personelit teknik për veprimtarinë e veshjeve dhe të këpucëve; KSHA, ka shkaktuar vonesa të pajustificuara në zhvillimin e kësaj procedure prokurimi; DPPSH duke ndryshuar specifikimet teknike të artikujve brenda një periudhe rreth 40 ditore, tregon se nga ana e saj ka munguar veprimtaria institucionale serioze në drejtim të plotësimit të këtij detyrimi ligjor; në dokumentet e ndryshuara të tenderit të datës 15.10.2019, ka ndryshuar shumatorja e çmimeve njësi nga 21,982,366 lekë në 621,011 lekë, si rezultat i heqjes së shumatores së çmimeve për njësi të zërave të sistemit elektronik të shpërndarjes prej 21,494,225 lekë, si dhe është ulur sasia e njërive gjithsej të artikujve nga DT të datës 26.07.2019 me 239427 artikuj gjithsej më pak, pa ndryshuar fondin limit në vlerën prej 2,800,347.57 mijë lekë pa TVSH, duke humbur kuptimin përlllogaritja e nevojave për veshmbathje dhe këpucë (sasia), si dhe sistemit elektronik të shpërndarjes nga ana DPPSH në cilësinë e AK; ABP, ka vijuar zhvillimin e kësaj procedure prokurimi dhe në kushtet e ndryshimit të specifikimeve teknike, të cilët kanë sjellë për

⁴ Në mungesë të rishikimit, të observacioneve dhe të komenteve për gjetjet dhe konkluzionet mbi Projektraportin e Auditimit nga zyrtarët e angazhuar dhe të atakuar për këtë procedurë prokurimi për shkaqe të tyre objektive, si dhe në kushtet e pamundësisë ligjore për shtyrjen me 4 muaj të paraqitjes observacioneve për këtë qëllim, e kanë kufizuar grupin e auditimit në lidhje me respektimin e kriterëve për drejtësinë, plotësinë, konstruktivitetin dhe objektivitetin e gjetjeve dhe konkluzioneve për procedurën prokurimit të mësipërme, duke sjellë për pasojë konsiderimin me rezervë të konkluzioneve.

pasojë ndryshimin e çmimeve të artikujve sipas studimit të tregut, si dhe kanë ndryshuar sasitë e artikujve, pra në kushtet kur ka humbur kuptimin urdhri i prokurimit, pasi ka ndryshuar argumentimi dhe dokumentimi i përlllogaritjes së kontratës, bazuar në specifikimet teknike të objektit që prokurohet etj.;

- Nga auditimi i procedurave të prokurimit “Blerje autoambulanca për plotësimin e nevojave të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale”, “Blerje Pajisje Laboratorike për Komandën Mbështetëse” etj., janë konstatuar probleme gjatë procedurave të prokurimit në lidhje me shqyrtimin dhe vlerësimin e ofertave të cilat kanë deformuar procedurën dhe rezultatet e prokurimeve, duke ulur efektivitetin e përdorimit të fondeve publike nga procedurat e prokurimit nga ana e ABP.

4. Nga auditimi në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale ka rezultuar se, për procedurën e hapur me objekt “Rikonstruksion i godinave të Maternitetit Mbretëresha Geraldina dhe ndërtim i ri 3 kat Tiranë” me fond limit në vlerën prej 668,493 mijë lekë pa TVSh, vlera e fondit limit nuk është përlllogaritur nga MSHMS, por nga SUOGJ “Mbretëresha Geraldinë”; projekti Teknik është realizuar nga Instituti i Ndërtimit, si rezultat i bashkëpunimit me SUOGJ “Mbretëresha Geraldinë” (SUOGJ - MG), dhe jo nëpërmjet një procesi të hapur të përzgjedhjes në bazë të rregullave të prokurimit publik; në dokumentacionin e paraqitur nga SUOGJ-MG, nuk është paraqitur Licenca profesionale për Projektim nga Instituti i Ndërtimit lëshuar nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë; opoenca teknike (potencialisht mendimi ndryshe) është kryer po nga Instituti i Ndërtimit dhe anëtarët e grupit që kanë realizuar janë në kushtet e konfliktit të interesit pasi njëkohësisht kanë qenë edhe anëtarë të grupit që ka hartuar projektin; në këtë procedurë prokurimi është shpallur fitues ofertuesi me ofertë anomalisht të ulët, rreth 28% më e ulët se vlera e fondit limit fakt ky që mbart risqe për fyerje fiktive të përlllogaritjes së fondit limit; në hartimin e specifikimeve teknike janë vendosur e kode dhe seri të produkteve, të cilat orientojnë drejt një operatori ekonomik specifik; preventivi i punimeve të prokuruar nga MSHMS është bërë me analizë çmimesh e jo me çmime sipas manualit të çmimeve, gjithashtu nuk është paraqitur asnjë përlllogaritje e çmimeve apo studim tregu në kundërshtim me bazën ligjore dhe nënligjore për prokurimin publik;

- Në procedurën e prokurimit me objekt “Blerje monitor pacienti për masat anti Covid-19” konstatuam menaxhim joefektiv të fondeve në vlerën 54,905 mijë lekë pa TVSH si pasojë e shkeljes së parimeve të transparencës, barazisë dhe mosdiskriminimit në procedura prokurimi; si dhe

- Konstatohet dëm ekonomik në buxhetin e shtetit prej 1,331 mijë lekë si pasojë e mbivendosjes në zërat e punimeve të Projektit Teknik “Rikonstruksion i godinave të Maternitetit Mbretëresha Geraldina dhe ndërtim i ri 3 kat Tiranë”

- Konstatohet dëm ekonomik në vlerën totale 3,724 mijë lekë si pasojë e situacionimit për punime të pakryera përkatësisht: (a) në zbatimin e kontratës me objekt “Rikonstruksioni i shërbimit të Reanimacionit të Spitalit Rajonal Vlorë”, në vlerën prej 2,350 mijë lekë; dhe (b) në zbatimin e kontratës me objekt “Loti I, Rikonstruksione të QSH-ve në qarqet Tiranë, Durrës, Dibër (viti 2020)” në vlerën 1,374 mijë lekë.

5. Nga auditimi i procedurave të prokurimit në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza” konstatohet se, sa i takon zbatimin të legjislacionit për prokurimin publik: institucioni nuk ka përcaktuar personin përgjegjës për prokurimet, në kundërshtim me rregullat për prokurimin publik; për të gjitha procedurat e zhvilluara, dokumentet e tenderit janë dërguar për publikim dhe ngarkuar në SPE të APP, nga anëtarët e NjP dhe jo nga personi përgjegjës për prokurimet;

- Regjistri i parashikimit të prokurimeve për vitin 2020 është dërguar në MSHMS përpara miratimit të buxhetit të QSUNT;

- Ka tejkalime të afateve të lëvrimit të kontratës si vijon: në dy procedura prokurimi me objekt “Blerje barna dermatologjike, hormonale sistemike, hormonet seksuale, gjaku dhe organet formuese të gjakut”, dhe “Blerje barna antineoplastike dhe immnuomoulatore, si dhe gjaku dhe organet formuese të gjakut”; raste ku materiali mjekësor është sjellë jo në përputhje me kushtet e kontratës për sa i përket skadencës së produktit, duke shkaktuar dëm ekonomik në vlerën 200 mijë lekë, në procedurën me objekt “Blerje materiale mjekësore specifike për Shërbimin e Hemodinamikës në QSUT, lotin 2 Pacemaker VVIR dhe DDDR për 12 muaj”; kanë mbetur pa përdorur materiale mjekësore (teste PCR dhe Tampon) në vlerën 20,554.32 mijë lekë, si pasojë e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës të personave të caktuar për kryerjen e veprimeve me koncesionarin, vlerë e cila përbën përdorim të fondeve publike pa eficiencë dhe efektivitet, me impakt potencial dëm ekonomik në buxhetin e shtetit,

- Për përfitimin e shërbimit të lavanderisë dhe hotelerisë për pacientët e hospitalizuar në pavijonet e QSUNT, janë kryer 3 procedura të njëpasnjëshme “Negocim pa shpallje paraprake të njoftimit të kontratës”, pa argumentuar plotësisht nëse rrethanat që justifikojnë nevojën ekstreme nuk janë shkaktuar nga veprimi apo mosveprimi i AK-së, në kundërshtim me nenin 33 të ligjit nr. 9643, datë 20.11.2006 “Për Prokurimin Publik”, i ndryshuar, duke cenuar parimet e barazisë dhe transparencës në procedurat e prokurimit. Në këto kushte, vlera prej 415,698.8 mijë lekë (me TVSh), e likuiduar deri tani është menaxhuar jo në përputhje me kriteret ligjore;

- Në procedurën e prokurimit me objekt “Furnizim me oksigjen të lëngshëm mjekësor për nevojat e QSUNT për një periudhë 67 ditore”, është konstatuar menaxhim jo efektiv i fondeve publike në vlerën totale prej 225,232 mijë lekë pasi, për 95 Urdhër - Shpenzime është marrë në dorëzim sasia e furnizuar e barit oksigjen në kundërshtim me kushtet e kontratës, ku parashikohet origjina e barit Shqipëri, ndërkohë ka rezultuar të ketë qenë Maqedoni dhe/ose Itali;

- Në dy procedura prokurimi për barnat e sëmundjes Gaucher është konstatuar përlllogaritje e sasisë së prokuruar bazuar në buxhetin historik të QSUNT e jo në kërkesat reale të Shërbimit të Pediatriisë së Specialiteteve për këto barna, duke krijuar mangësi në trajtimin e pacientëve aktual dhe duke lenë pa trajtim 4 pacientë të diagnostikuar rishtazi në vitin 2020;

- Në procedurën e prokurimit “Blerje bari velaglucerase alfa 400 UI (VPRIV ose ekuivalent) për Shërbimin e Pediatriisë së Specialiteteve në QSUNT për vitin 2020 – 2021 (për 12 muaj)”, është konstatuar përdorim i kriterit në pikën 2.3 “Kapaciteti teknik” të DST “bar i paregjistruar në RSH” në kundërshtim me ligjin nr. 105/2014 “Për barnat dhe shërbimin farmaceutik”, i ndryshuar;

- Në procedurën e prokurimit me objekt “Blerje bari velaglucerase alfa 400 UI (VPRIV ose ekuivalent) për shërbimin e Pediatriisë së Specialiteteve në QSUNT për vitin 2020 – 2021 (për 12 muaj)”, është konstatuar diferencë me 355.86 Euro/flakon më pak midis çmimit CIF të miratuar nga MSHMS dhe atij të përcjellë po nga MSHMS në QSUNT;

- Në procedurën e prokurimit me objekt “Shërbimi i pastrimit të ambienteve të jashtme QSUNT” u konstatua se dokumentacioni i ndjekjes e zbatimit të kontratës nuk është në përputhje me kriteret ligjore, duke shkaktuar menaxhim jo eficient të fondeve në vlerën 3,079.8 mijë lekë;

- Në procedurën e prokurimit “Rikonstruksioni i Pediatriisë Infektive në QSUNT” u konstatua se MSHMS ka kryer delegimin e të drejtës për të kryer procedurën e prokurimit tek QSUNT të pa bazuar ligjërisht;

- Si pasojë e mos respektimit të datës së skadencës për procedurën e prokurimit me objekt “Blerje materiale mjekësore specifike për Shërbimin e Hemodinamikës në QSUT, lotin 2 Pacemaker VVIR dhe DDDR për 12 muaj”, si dhe e mos shpërndarjes së materialeve laboratorike të laboratorit imunologjik është konstatuar dëm ekonomik në vlerën totale prej 2,474 mijë lekë.

6. Nga auditimi në Ministrinë e Brendshme mbi projektin e investimit me objekt “Studim Projektim për disa projekte tip objekte të Policisë së Shtetit”, është konstatuar llogaritje e gabuar e kostove të ndërtimit dhe rrjedhimisht edhe kostove të projektimit të cilat kanë krijuar një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit në vlerën për 9,922 mijë lekë;

- Për projektin me objekt “Blerje pajisje armatimi për Prokurorinë e Posaçme të Luftës kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar dhe Byronë Kombëtare të Hetimit”, u konstatua llogaritje jo e mirë argumentuar e fondit limit, të cilat kanë shkaktuar një dëm ekonomik për buxhetin e shtetit në vlerën për 817,4 mijë lekë;

- Procedura e prokurimit “Blerje mobilje për Byronë Kombëtare të Hetimit (BKH) dhe Strukturës së Posaçme Antikorrupsion (SPAK)” në vlerën për 73,728 mijë lekë, nuk është realizuar nga Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP), në kundërshtim me VKM-në nr. 82 datë 14.02.2018 “Për ngarkimin e Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara për kryerjen e procedurave të prokurimit publik, në emër dhe për llogari të kryeministrit, ministrave dhe institucioneve të varësisë, për disa mallra dhe shërbime” e ndryshuar.

7. Nga auditimi në Agjencinë e Zhvillimit Bujqësor dhe Rural (AZHBR) janë konstatuar: raste të llogaritjes së fondit limit në bazë të ofertave të marra në treg, të cilat nuk përmbajnë datë, duke mos dhënë siguri të arsyeshme mbi aktualitetin e ofertës për kohën e llogaritjes së fondit limit; raste ku ka munguar procesverbali mbi zhvillimin e procedurës, pjesëmarrjes së operatorëve dhe kualifikimit të tyre, në kundërshtim me VKM nr. 914, datë 29.12.2014; raste ku termat e referencës janë hartuar pa specifikimet përkatëse si dhe nuk dokumentohet për llogaritja e fondit limit, në kundërshtim me nenin 57, pika 2, të VKM nr. 914, datë 29.12.2014; amendimi i kontratës me objekt “Për Blerjen, Zhvillimin dhe Prodhimin e Spoteve/Reklamave Publicitare 2020”, (me fond limit 21,830 mijë lekë pa TVSh dhe vlerë kontrate 26,950 mijë lekë pa TVSh) ka sjellë rritje të vlerës së kontratës pa ju nënshtruar asnjë procedure tjetër prokurimi, duke cënuar kështu parimet e transparencës, mosdiskriminimit dhe trajtimit të barabartë të ofertuesve; gjithashtu konstatohet se të gjitha dosjet e prokurimeve për të cilat janë përfunduar procedurat përkatëse nuk rezultuan të jenë të numëruara sipas inventarit dhe të arkivuara pranë sektorit të arkiv/protokollit.

8. Në Institutin e Sigurimeve Shoqërore. Nga auditimi i procedurës së prokurimit publik për vitin 2020 me objekt “Sigurimi i aseteve të ISSH, DAQ, Drejtorive Rajonale dhe Agjencive të Sigurimeve Shoqërore” zhvilluar në 2020, me fond limit 7,816 mijë lekë, u konstatua se mangësitë në hartimin e termave të referencës, e bëjnë të paargumentuar hartimin e fondit limit dhe për pasojë ofertimin e marrë nga operatorë të tregut. Nga auditimi i dokumentacionin në SPE dhe dosjen e subjektit mbi vlerësimin e procedurës për shpalljen fitues të shoqërisë “Intersig Vienna Insurance Grup”, konstatohet se OE ka përmbushur kriteret e DT, përveç përcaktimit të kontratës së risigurimit. Kjo pasi sipas letër konfirmimit datë 06.01.2020, kontrata e risigurimit për shoqërinë “Intersig Vienna Insurance Grup” mbulon vetëm vitin 2020, ndërkohë që në kriteret për kualifikim është përcaktuar se: Ofertuesi duhet të ketë kontratë risigurimi për periudhën kohore në të cilën ofertuesi merr përsipër sigurimin e dëmit, që kërkohet në këtë procedurë prokurimi. Kontrata e sigurimit të aseteve është lidhur për një periudhë 1 vjeçare nga data 10.03.2020-09.03.2021, pra periudha e kontratës për vitin 2021 nuk është e mbuluar me kontratë risigurimi, sipas përcaktimeve të DST.

Nga auditimi i procedurave të prokurimit për blerjet me vlerë të vogël janë konstatuar mangësi në lidhje me hartimin e fondit limit, nuk është respektuar nuri i OE për dërgimin e ftesës, mungon relacioni paraprak për nevojën për kryerjen e prokurimit etj.

9. Në Drejtorinë Rajonale Tatimore Durrës. Në procedurën e prokurimit me vlerë të vogël me objekt “Shpenzime për blerje detergjente për pastrim”, komisioni i prokurimit me vlerë të vogël e ka kualifikuar dhe shpallur fitues OE duke mos pasur si objekt veprimtarie objektin e prokurimit. Nga auditimi i procedurave të prokurimit publik u konstatua se dosjet e procedurave të prokurimit nuk janë arkivuar, inventarizuar dhe numerizuar me numër fletësh, veprim në kundërshtim me ligjin nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për Arkivat”, nenin 4/26 dhe “Normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë”, Neni 19 si edhe udhëzimet e APP-së.

10. Në Drejtorinë Rajonale Tatimore Fier. Nga auditimi i procedurave të prokurimit blerje me vlerë të vogël konstatohet se nga njësia e prokurimit me vlerë të vogël nuk është vepruar në përputhje me VKM “Për miratimin e Rregullave të Prokurimit Publik” nr.914, datë 19.12.2014, pasi është përzgjedhur ofertues i renditur pas fituesit, pa dokumentuar nga komisioni përmes procesverbalit të mbajtur për këtë qëllim; në përfundim të afateve të ankimit nuk është përgatitur raporti përmbledhës për procesin e shqyrtimit e të vlerësimit të ofertave që e dërgon për miratim te titullari i AK dhe nga anëtarët e komisionit nuk janë ftuar të paktën 5 (pesë) operatorë ekonomikë.

11. Në Fondin e Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor. Nga auditimi u konstatua se në procedura e prokurimit me objekt “e-Kontroll, Sistemi i kontrollit të subjekteve që kanë kontratë me FSDKSH”, me vlerë 153,579 mijë lekë pa TVSh, nuk është në Regjistrin e Parashikimeve të Prokurimeve Publike dhe as në atë të realizimeve për vitin 2020 Për këtë procedurë prokurimi, nuk janë parashikuar fonde në dispozicion, çka ka sjellë marrjen e angazhimeve pa fonde në dispozicion në vlerën 184,295 mijë lekë me TVSh.

Ndërsa në procedurat e tjera të audituara, problematikat përfshijnë: mungesë argumentimi të kërkesave dhe kriterëve për kualifikim; mangësi në nxjerrjen e urdhrave të prokurimit; moskaktim të specialistit të fushës në KVO dhe vendosje të anëtarëve të saj në kundërshtim me përcaktimet ligjore; dosjet e procedurës së prokurimit nuk janë të inventarizuara dhe të protokolluara etj.

12. Në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë. Në procedurat e prokurimit “Rikonstruktion kabinë elektrike” me fond limit në vlerën 15,698 mijë lekë pa TVSH u konstatua se nga ana e Njesisë së Prokurimit në përgatitjen e Dokumenteve të Tenderit, në kërkesat për kualifikim i është kërkuar Operatorëve Ekonomik të paraqesin një punë të ngjashme për një objekt të vetëm në një vlerë jo më të vogël se 50% e vlerës së përllogaritur të kontratës që prokurohet dhe që është realizuar gjatë tri viteve të fundit, në kundërshtim me përcaktimet ligjore për një dysHEME në një vlerë më të vogël se 50%, duke lënë vend për interpretim.

Nga ana e NJP në përgatitjen e DST, në kërkesat për kualifikim me qëllim për të provuar disponimin e stafit të nevojshëm teknik ku përfshihen inxhinieret, specialistët dhe numrin mesatar të punonjësve për një periudhë të caktuar kohe janë kërkuar në mënyrë të pa argumentuar me natyrën e punës, zërat dhe volumet e punës, disponimi i një sërë inxhinierësh duke përfshirë dhe inxhinier mjedisi ku specifikohet kërkesa që të jetë ose i profilit energjetik i pajisur me certifikatë nga Ministria e Mjedisit, kërkohet gjithashtu Arkitekt apo dhe Inxhinier elektronik dhe ky staf inxhinieresh kërkohet të jenë të pasqyruar në licencën e shoqërisë. Gjithashtu janë kërkuar një numër specialistësh të pajisur me licenca të panevojshme apo me vjetërsi pune të pa arsyetuar duke mos mbajtur parasysh zërat dhe volumet e punës që do të kryhen sipas preventivit edhe numri mesatar i punonjësve të kërkuar është vendosur në mënyrë të pa arsyetuar dhe argumentuar gjë që është evidente dhe me faktin se ky numër është ulur në disa raste pa dhënë shpjegime nëpërmjet modifikimeve të DST përgjatë procedurës së prokurimit. Vendosja e kriterit mbi stafin teknik, specialistin, punonjësin që ofertuesi

duhet të disponojë, shtrirë në periudha të gjata kohore apo i pasqyruar në Licencën e shoqërisë, apo kërkesa për inxhinier mjedisi i pajisur me certifikatë apo Arkitekt si dhe Ing. Elektronik si kusht për realizimin e kontratës që prokurohet kur jemi përpara një kontrate pune dhe jo projektimi, nuk është e argumentuar dhe e nevojshme pasi: “Ekspertizat profesionale sipas kuptimit dhe përcaktimit të ligjit nr. 10440, dt. 07.07.2011 “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis” janë ezauruar në procesin e studimit dhe projektimit nëpërmjet hartimit të preventivit, specifikimeve teknike, projektit dhe relacioneve teknike. Kategoria e mësipërme e kërkuar është realizuar në licencën profesionale për kategorinë NP-12 “Punime të inxhinierisë së mjedisit”. Këto kërkesa të ekzagjeruar për kapacitete teknike e profesionale janë në kundërshtim me: VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, neni 26, pika 5.

13. Në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave. Nga auditimi i dokumentacionit në procedurën prokurimit “Blerje goma për automjete” janë konstatuar mangësi në procesin e marrjes në dorëzim pasi në procesverbalin e marrjes në dorëzim dhe dokumentacionin shoqërues fletë hyrje, faturë tatimore, një artikull, nuk është sipas përcaktimeve të bëra në specifikimet teknike në Dokumentet e Tenderit.

- Nga auditimi i dokumentacionit të procedurës së prokurimit “Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagentët kimik”, rezultoi se me Shtojcën nr. 1, është bërë ndryshim në dokumentet e tenderit, pasi në hartimin e DST-ve fillimisht A.K i është referuar markave. Pavarësisht ndryshimit në DST duke vendosur shprehjen “ose ekuivalent”, vendosja e markës për artikuj të caktuar nuk është argumentuar nga Grupi i Punës për hartimin e specifikimeve teknike, në kundërshtim me përcaktimet e pikës 5, nenit 23 të LPP dhe nenit 61 të VKM nr. 914, datë 29.12.2014, i ndryshuar;

- Nga auditimi i dokumentacionit të procedurës së prokurimit me objekt “Blerje latinash dhe shishe PP monstri viti 2020 për vitin 2020”, u konstatua se: përzgjedhja e 5 operatorëve ekonomikë të cilëve u dërgohet ftesë për pjesëmarrje nuk argumentohet pasi, një prej OE, nuk ka në fushën e veprimtarisë së aktivitetit objektin e prokurimit, veprim në mospërputhje me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 i ndryshuar, nenin 39/4, dhe nenin 57/3; kryetari i KVO nuk është i nivelit drejtues të DPD, veprim në mospërputhje me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 i ndryshuar, neni 58; hapja dhe vlerësimi i OE është kryer në një kohë ku APP ka njoftuar me shkresën nr. 2245, datë 12.03.2020, si dhe me shkresën nr. 2371, datë 31.03.2020 “Për pezullimin e shpalljes së procedurave të reja të prokurimit publik”. Edhe pse në komunikim të vazhdueshëm nga APP për pezullimin dhe mos kryerje të procedurave të prokurimit për objekte që nuk lidhen me situatën e pandemisë, nga Autoriteti Kontraktor konstatohet se ka vijuar procesi;

- Nga auditimi i procedurave të prokurimit “Furnizim me lëndë djegëse për automjetet Diesel (Gazoil)”, viti 2020 dhe “Furnizim me lëndë djegëse për automjetet Benzin pa plumb”, Loti IV, rezultoi se operatori ka shkaktuar rritje të vlerës për litër karburanti të furnizuar, pasi referuar akteve në fuqi, taksa e markimit apo e shënimit nuk është element i çmimit të karburanteve, por sipas përcaktimeve të VKM nr. 498, datë 30.05.2013 “Për përcaktimin e procedurave të shënjimit të naftës bruto dhe nënprodukteve të naftës”, është një shpenzim dhe detyrim i çdo operatori. Në këtë mënyrë operatori ka shkaktuar rritje të vlerës për litër karburanti të furnizuar, në mënyrë të padrejtë dhe në kundërshtim me aktet në fuqi për elementët e çmimit të karburanteve të paraqitura dhe në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 914, datë 29.12.2014 i ndryshuar, neni 77, pika 5 dhe 6. Kontrata ka të përcaktuar në nenin 2 të saj se në çmimin e kontratës është i përfshirë përveç të tjerash dhe tarifa e shënimit të karburanteve sipas përcaktimeve të VKM nr. 498, datë 30.05.2013. Përfshirja e tarifës së shënjimit apo të markimit sipas vendimit të cituar më sipër, bie në kundërshtim me taksat dhe tarifat

e përcaktuara në fuqi, pasi kjo taksë në zbatim të vendimit të sipër cituar është një shpenzim dhe detyrim i çdo subjekti para tregtimit të mallit.

- Nga auditimi i procedurës së prokurimit me objekt “Dixhitalizimi i shërbimeve doganore për Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave”, u konstatua se, AKSHI ka nënshkruar kontratën nr. 4700, datë 24.09.2020, me vlerë 100,296 mijë lekë me TVSH, me përfitues Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave. Në lidhje me këtë procedurë, nuk u konstatua asnjë informacion dhe dokumentacion, në lidhje me arsyen e zhvillimit saj dhe kërkesë nga DPD drejtuar AKSHI-t për zhvillimin e kësaj procedure. Sipas Regjistrat të Parashikimeve të Prokurimeve Publike (RPP) për DPD për vitin 2020, ky shërbim është parashikuar në vlerën 25,000 mijë lekë në vlerë totale. Nga personi përgjegjës për prokurimet, nuk janë marrë masa për ndryshimin e fondit limit në RPP e cila rezulton në shumën 86,666 mijë lekë pa tvsh, pra me një diferencë prej 61,666 mijë lekë, prokuruar më tepër se parashikimi në RPP, veprim i cili është në kundërshtim me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 i ndryshuar, neni 4, pika 1.

14. Në Bashkinë Shkodër. Mangësitë e konstatuara janë identifikuar në lidhje me hartimin e DT-ve, “Kapacitetit teknik”, pasi nuk ka përdorur të njëjtin standard mbi dokumentacionin që duhet të paraqitet nga OE, ka vendosur në kritere për kualifikim kërkesa të panevojshme që bëhen shkak për skualifikim të padrejtë të OE dhe ka vendosur kërkesa jashtë periudhës tre vite në lidhje me xhiron vjetore dhe pasqyrat financiare. Për sa i përket zhvillimit të procedurës së prokurimit konstatohet se në 6 raste nuk është firmosur dokumentacioni si: Procesverbali i hapjes së ofertave; Procesverbali i shqyrtimit të ofertave; Raporti Përmbledhës dhe Formulari mbi konfliktin e interesit.

15. Në Bashkinë Konispol: Mangësitë e konstatuara janë identifikuar në lidhje përcaktimin e kriterëve për kualifikim duke përfshirë kritere jo në përputhje me dispozitat ligjore dhe zërat e preventivit në 1 rast. Gjatë vlerësimit të ofertave janë konstatuar mospërputhje me kriteret për kualifikim, në 1 rast me paligjshmëri në përdorimin e fondeve të prokuruar, dhe në një rast nga vlerësimi në kundërshtim me kriteret e kualifikimit.

16. Në Bashkinë Pogradec. Në 4 raste KVO pas vlerësimit të ofertave, për arsye se asnjëra prej tyre nuk përputhet me kriteret e vendosura në DT, në raportin përmbledhës drejtuar Titullarit duhet të propozonte për anulim të procedurës së prokurimit. Në zbatimin e kontratës, në një rast është konstatuar mos mbajtje sigurim kontrate në shumën 1,389 mijë lekë.

17. Në Bashkinë Kuçovë: Në drejtim të vlerësimit të ofertave dhe shpalljes së fituesit në tre raste janë konstatuar paligjshmëri në përdorimin e fondeve nga mosplotësimi i kriterëve për kualifikim në dy raste në shumën 116,138 mijë lekë.

18. Në Bashkinë Sarandë: Mangësitë janë konstatuar nga hartimi i kriterëve në mënyrë të pasaktë të fondit limit në vlerën prej 6,460 mijë lekë dhe në zbatimin e kontratës, në një rast është konstatuar mos mbajtje sigurim kontrate në shumën 509 mijë lekë;

19. Në Bashkinë Kukës: Nga auditimi rezultoi një rast vlerësimi në kundërshtim me kriteret të vendosura në DST, me dëm ekonomik në vlerën 26,500 mijë lekë dhe në zbatimin e kontratës, në një rast është konstatuar mos mbajtje sigurim kontrate në shumën 221 mijë lekë.

20. Në fushën e prokurimeve publike nga auditimet në shoqëritë me kapital shtetëror. Shkeljet e konstatuara në praktikën e prokurimeve publike përfshijnë të gjitha fazat e këtij procesi, që nga lindja e nevojës për objektin e prokurimit punë/mall/shërbim, planifikimi, përcaktimi i miratimi i fondit limit, përcaktimi i specifikimeve teknike, vlerësimi i klasifikimi i Operatoreve Ekonomik, shpallja e OE fitues, lidhja e kontratës, si dhe zbatimi i kontratave për punë, mallra e shërbime.

Gjatë auditimit të zbatimit të kontratave mangësitë e konstatuar kanë të bëjnë me mos përmbushjen e plotë të kontratës brenda afatit të përcaktuar, për të cilat subjektet e audituar nuk llogarisin e mbajnë penalitete për OE, në marrjen në dorëzim të mallrave/shërbimeve pa plotësuar të gjitha specifikimet teknike, për punët e ndërtimit në likuidim të zërave të punimeve të cilat janë situacionuar por që rezultojnë të pa realizuara nga OE etj.

Në total, për buxhetin e vitit 2020, vetëm nga auditimi i procedurave të prokurimit ka rezultuar një dëm ekonomik në vlerën prej 59,515 mijë lekë, nga të cilat vlera 233 mijë lekë i përket procedurave të prokurimit dhe vlera 59,282 mijë lekë i përket zbatimit të kontratave.

Në total, për buxhetin e vitit 2020, vetëm nga auditimi i procedurave të prokurimit ka rezultuar një përdorim pa efektivitet në shumën 2,232,983 mijë lekë nga të cilat vlera 2,225,974 mijë lekë në procedurë dhe vlera 7,010 mijë lekë gjatë zbatimit të kontratave.

Në 116 procedura në vlerën 9,779,669 mijë lekë të zhvilluara gjithsej, janë konstatuar shkelje si vijon; në fazën e përgatitjes së dokumenteve të procedurave në 104 raste shkeljesh, në fazën e zhvillimit 56 raste shkeljesh dhe në fazën e zbatimit të kontratave të lidhura në 39 raste shkeljesh (një procedurë mund të ketë shkelje në aspekte të ndryshme).

13. PROBLEMATIKA TË ZBATIMIT TË LIGJSHMËRISË NË SUBJEKTET E ASETVE DHE MJEDISIT

Rreth 60% e subjekteve të audituara për vitin 2020 përfshijnë drejtoritë vendore të kadastrës dhe objekt auditimi ka qenë zbatimi i ligjshmërisë, lidhur me procedurat e regjistrimit të pronave dhe procedurave të legalizimit, ndërsa pjesa tjetër e subjekteve të audituara përfshin Drejtori Rajonale të Autoritetit Kombëtar të Ushqimit, Agjencinë Kombëtare të Bregdetit dhe Agjencinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura.

Në mënyrë të përmbledhur problematikat kryesore të evidentuara në çështjet e zbatimit të ligjshmërisë në drejtoritë vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës (ASHK), përfshijnë:

-Janë regjistruar objekte me leje ndërtimi mbi truall shtetëror, me mangësi në formë e përmbajtje të dokumentacionin përbërës, pa e kthyer dokumentacionin me mangësi, si dhe pa kërkuar bashkive zgjidhjen e marrëdhënies së objektit me truallin përkatës;

-Janë kryer regjistrime të pasurive të paluajtshme në mungesë të dokumenteve të origjinës së pronës;

-Në regjistrimin e pasurive të llojit “pallat” nga firmat ndërtuese, nuk është llogaritur e kërkuar dokumentacioni për arkëtim dhe shlyerje detyrimi për regjistrimin e hapësirave të përbashkëta dhe tarifës së shërbimit R-11;

-Në regjistrimin e ndërtimeve të para vitit 1991, në zbatim të VKM nr.442/2018, konstatohen regjistrime të objekteve të reja që i përkasin periudhave pas vitit 1991;

-Nuk ka një evidencë të saktë të pasurive me mbivendosje, si dhe mungon identifikimi, raportimi, krijimi i bazës së të dhënave, pasqyrimi në harta përkatëse, dhe ndjekja e procedurave ligjore të pasurive të rezultuara me mbivendosje, veprime këto që kanë sjellë si pasojë përfitime të dyfishta titujsh të paligjshëm pronësie nga mbivendosjet;

-Nuk është bërë bilanci AMTP-Libri i Ngastrave, Listave Printim III, si dhe listave të trojeve sipas kryefamiljarëve duke mos veçuar e regjistruar “Shtet” sipërfaqen tepër mbi normë;

-Janë kryer legalizime të objekteve pranë kanaleve kulluese dhe brezit mbrojtës të tyre, pa marrë më parë konfirmimin nga autoriteti ujit për respektimin e distancave, pa respektuar distancat ligjore nga rrugët nacionale e urbane, si dhe brenda zonave të mbrojtura, arkeologjike dhe brezit bregdetar.

Sipas subjekteve të audituara, problematikat e ligjshmërisë të konstatuara në drejtoritë vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës përfshijnë çështje si:

13.1. Në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Sarandë. Nga auditimi kanë rezultuar mospërputhje dhe devijime ligjore, në miratimin e lejeve të legalizimit dhe regjistrimeve të tyre në kadastrë, në shkelje të legjislacionit në fuqi. Konkretisht, janë konstatuar ndër të tjera:

- Janë marrë vendime për legalizimin e ndërtimit pa leje brenda zonës së mbrojtur “Parku Kombëtar i Butrintit”;

- Në 4 raste, vendimet e marra për kualifikimin për legalizim të objektit informal janë marrë në kundërshtim me Planin e Përgjithshëm Vendor, si dhe ndryshimi i zërit kadastral, në momentin e lëshimit të lejes është kryer në mungesë të dokumentacionit përkatës, për të dhënë leje në zonat “Territore të tjera”, në kundërshtim me nenet 10, 11, 14, të ligjit nr. 9482, datë 03.04.2006 “Për legalizimin, urbanizimin dhe integrimin e ndërtimeve pa leje”.

13.2. Drejtoria vendore e ASHK-së, zonat e stimuluar Lezhë dhe Shkodër

Nga auditimi janë konstatuar, ndër të tjera, shkeljet mëposhtme:

- Për 137 praktika rezulton se objektet informale ndodhen në zona të mbrojtura, janë të paqëndrueshme, ndodhen në distancë nga bregu i detit ku nuk lejohen ndërtime sipas dokumenteve të planifikimit të territorit, ndodhen pranë kanaleve kulluese, cenojnë projektet e infrastrukturës rrugore etj., e për pasojë duhet të ishin skualifikuar brenda afateve ligjore për kualifikimin e objekteve informale;
- Në 1 rast, DVASHK Zonat e Stimuluara ka legalizuar objekt me mbulesë me materiale të lehta, si dhe është legalizuar ndërtimi informal i cili prek dhe cenon brezin mbrojtës të kanalit kullues;
- Për periudhën 2018-2020, nga 1648 leje legalizimi të miratuara mungojnë vërtetimet për pagesën e taksës së ndikimit në infrastrukturë për 795 subjekte, ose në 48 % prej tyre;
- Për shumicën e subjekteve të cilat duhet të ishin skualifikuar nga procesi i legalizimit janë kryer 2-3 herë për të njëjtin subjekt verifikimet në terren, gjë që tregon mungesë të theksuar efëcence dhe efektiviteti, duke ulur ndjeshëm ritmet e procesit të legalizimit dhe e tej zgjatur atë ndër vite.

13.3. Drejtoria e Përgjithshme e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës

Në përfundim të auditimit, KLSH konkludoi në një opinion të pamodifikuar me theksim të çështjes, si për aspektin financiar ashtu për aspektin e përputhshmërisë, ku rezultoi, ndër të tjera, se:

- Shqetësues mbetet fakti i numrit shumë të lartë të punonjësve me kontratë të përkohshme për një periudhë të pacaktuar kohe në strukturën e institucionit, si dhe ka punësuar 60% të punonjësve të nevojshëm sipas miratimit prej 382 punonjës gjithsej;
- Në raportet e veprimtarisë vjetore nuk arsyetohet në mënyrë të dokumentuar mos realizimi i planit të auditimit të brendshëm, si dhe shmangiet nga ky plan, veprime në kundërshtim me kuadrin rregullator;
- Nga Sektori i Kontrollit Tekniko Ligjor dhe Cilësisë së Shërbimit në kryerjen e kontrolleve pranë drejtorive dhe zyrave vendore, u konstatua se në 6 raste për një shkelje të konstatuar dhe të dokumentuar, janë marrë të dy masat si administrative, ashtu dhe disiplinore, duke vepruar në kundërshtim me referencën ligjore të përcaktuar në çdo shkelje, sipas pikës 2, neni 64 të ligjit 111/2018 “Për Kadastrën”;
- Me Urdhër të Drejtorit të Përgjithshëm të ASHK nr. 1355, datë 12/05/2020 ka filluar procesi i regjistrimit fillestar për 8 zonat kadastrale të vijës bregdetare Vlorë-Sarandë. Ky proces do të kryhet nga Projekti “Përmirësim/përditësim dhe regjistrim fillestar”. Në zbatim të këtij urdhri, punonjësit me kontratë janë angazhuar njëkohësisht për të dy proceset e regjistrimit, pa përfunduar më parë plotësisht projektin e iniciuar që në vitin 2016.

13.4. Drejtoria Vendore e ASHK-së Korçë

Në përfundim të auditimit, KLSH konkludoi në një opinion të kualifikuar, për sa i takon shkallës së zbatueshmërisë të rregullave dhe ligjeve nga ana e DVASHK Korçë duke e mbështetur në faktin se u konstatuan devijime/shkelje nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi, të cilat në gjykimin profesional të audituesit të pavarur janë materiale por jo të përhapura, si vijon:

- Nga 879 leje legalizimi të lëshuara, 550 leje legalizimi janë lëshuar vetëm për objektin me shënimin në lejen e legalizimit “Kalimi i pronësisë për parcelën ndërtimore do miratohet me Vendim të Këshillit të Ministrave”, çka rezulton një vlerë që duhej paguar prej subjekteve informale në shumën 11,394.3 mijë lekë (deri më 01.06.2020);

- Në 4 raste, janë kryer legalizime të objekteve pa respektuar distancat nga rrugët, madje është cenuar trupi i rrugës;
- Në 1 rast, leja e legalizimit është lëshuar për një objekt informal që ndodhet në zonën e mbrojtur arkeologjike të miratuar me VKM nr. 207, datë 15.03.2017 “Për shpalljen të qendrës historike të qytetit të Korçës dhe miratimin e rregullores për mbrojtjen, konservimin e integruar dhe administrimin e saj e të zonës së mbrojtur përreth”, si dhe në 1 rast është bërë regjistrimi i truallit me sipërfaqe prej 5477 m² në mungesë të dokumentacionit ligjor;
- Në 3 raste janë regjistruar pasuritë e paluajtshme për poseduesit e AMTP-ve përkatëse, duke mos zbatuar kërkesat ligjore, pasi është regjistruar sipërfaqe toke prej 4410 m², më tepër se sa përmbajnë aktet e fitimit të pronësisë.

13.5. Drejtoria Vendore e ASHK-së Sarandë dhe Bashkia Sarandë (auditim tematik).

Kontrolli i Lartë i Shtetit ushtroi auditimin tematik në Drejtorinë Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Sarandë dhe Bashkinë Sarandë, në drejtim të çështjeve të ngritura shqetësim në ankesat e paraqitura në KLSH. Nga auditimi, rezultuan mospërputhje dhe devijime ligjore, si pasojë e regjistrimeve të pronave të kryera në mungesë të titujve të pronësisë, si më poshtë:

-Në 2 raste, DVASHK Sarandë ka regjistruar sipas VKM nr.329, datë 22.05.2019 “Për përcaktimin e rregullave të bashkërendimit të punës së bashkive me Agjencinë Shtetërore të Kadastrës, për regjistrimin e trojeve të dhëna për ndërtim nga njësitë e qeverisjes vendore dhe për rregullimin e marrëdhënieve juridike të pronësisë mbi këto troje, për efekt regjistrimi”, dy pasuri me sipërfaqe totale 1200m², me dokumente fiktivë që nuk përbëjnë titull pronësie. Si pasojë, janë lëshuar certifikata pronësie mbi bazën e dokumenteve joligjorë, në kundërshtim me nenin 17, pika 5 të ligjit nr.111/2018 “Për Kadastrën” duke tjetërsuar në mënyrë të paligjshme pronën publike në favor të personave privatë.

-Në 4 raste, DVASHK Sarandë ka regjistruar pasuri me sipërfaqe totale 3840 m², të pozicionuara në “Zonë të Gjellbër”, të cilat nuk kanë qenë objekt i shitjes nga Bashkia Sarandë si tokë për ndërtim. Për më tepër, në kohën kur këto parcela supozohen të jenë shitur nuk ka patur studim urbanistik për atë zonë, e për pasojë nuk ka patur ndarje të parcelave për shitje.

Mbi problematikat e menaxhimit financiar

Drejtoria Rajonale e Autoritetit Kombëtar të Ushqimit (DRAKU), Qarku Tiranë.

Për vitin buxhetor 2020 janë konstatuar të ardhura të munguara në vlerën 4,106 mijë lekë, si më poshtë:

- Nga auditimi i praktikave të shqyrtimit të ankesave nga Komisioni përkatës pranë DPAKU, është konstatuar se në 3 raste janë shfuqizuar gjobat e vendosura nga inspektorët e DRAKU Tiranë, për të cilat vendimet e Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, i kanë lënë në fuqi, duke krijuar të ardhura të munguara me pasojë dëm ekonomik i shkaktuar ndaj buxhetit të shtetit në vlerën 3,150 mijë lekë;
- Nga auditimi i praktikave të ekzekutimit të gjobave, është konstatuar se në 2 raste për një periudhë rreth 2.4 - 2.5 vjeçare, nga momenti i vendosjes së gjobave, nuk është marrë asnjë masë për ekzekutimin dhe arkëtimin, duke sjellë parashkrimin e tyre, sipas nenit 46 të Ligjit nr.10279 datë 20.5.2010 “Për kundërvajtjet administrative”, dhe heqjen e të drejtës për arkëtimin nga AKU, me pasojë dëm ekonomik i shkaktuar ndaj buxhetit të shtetit në vlerën 350 mijë lekë;

- Në kundërshtim me UMF nr.5, datë 30.01.2006 “Për tatimin mbi të ardhurat” i ndryshuar, DRAKU Tiranë, në 1 rast, nuk ka përlllogaritur dhe mbajtur tatimin mbi të ardhurat për vlerën 276.3 mijë lekë;
- Është konstatuar se në 2 raste nga përmbaruesit gjyqësor nuk është ekzekutuar plotësisht detyrimi monetar i subjektit të gjobitur, pasi është paguar vetëm vlera e gjobës dhe jo edhe kamat-vonesa (2% e vlerës së gjobës), me pasojë dëm ekonomik ndaj buxhetit të shtetit, në vlerën 266 mijë lekë, si dhe në 1 rast, nuk është arkëtuar vlera e kamat-vonesës në vlerën 48 mijë lekë;
- Nga auditimi i praktikave të inspektimit, është konstatuar se në 2 raste nga inspektorët në vendimin përfundimtar, është shkaktuar dëm ekonomik ndaj buxhetit të shtetit në vlerën 9 mijë lekë, nga mos arkëtimi i detyrimit për likuidimin e shpenzimeve të analizës laboratorike
- Sipas 6 urdhër shpenzimeve DRAKU Tiranë ka likuiduar ndaj DRSHTRR Tiranë vlerën 7 mijë lekë gjoba, për tejkalim afati për kontrollin vjetor teknik të 7 automjeteve.

Agjencia Kombëtare e Bregdetit. Nga auditimi i Agjencisë Kombëtare të Bregdetit, për ushtrimin buxhetor të vitit 2020 janë konstatuar shpenzime të kryera nëpërmjet bankës në vitin 2020, pa mbështetje ligjore dhe të pa justifikuara me dokumente në vlerën 48.3 mijë lekë.

Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura. Nga auditimi i Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura, për ushtrimin buxhetor të vitit 2020 janë konstatuar shpenzime të kryera në vlerën 179 mijë lekë nëpërmjet bankës, pa mbështetje ligjore dhe të pa justifikuara me dokumente.

14. AUDITIMET TI

Kontrolli i Lartë i Shtetit ka vlerësuar rolin dhe zhvillimin e Teknologjisë së Informacionit (TI) në mirë menaxhimin e të ardhurave dhe shpenzimeve, si dhe risqet që mbartin këto sisteme, duke ekzaminuar zbatimin e tyre, për të siguruar që ato përmbushin nevojat e subjektit të audituar, pa komprometuar sigurinë, privatësinë, koston dhe elemente të tjera kritike të veprimtarisë së entit publik.

Nga auditimet IT të kryera nga KLSH, 5 prej tyre i përkasin aktiviteteve të subjekteve gjatë vitit 2020, të cilët kanë sisteme të Teknologjisë së Informacionit, që menaxhojnë të ardhurat dhe shpenzimet e buxheteve të disa institucioneve qendrore e atyre në vartësi, si dhe në njësi të vetëqeverisjes vendore, konkretisht në: Drejtorinë e Përgjithshme e Doganave, Drejtorinë e të Ardhurave Taksat e Tarifave Vendore të Bashkisë Shkodër, Drejtorinë e Përgjithshme e Arkivave, Autoritetin Shtetëror të Informacionit Gjeohapësinor, si dhe Auditimin mbi Efektivitetin e procesit të qendërimit të ofrimit të shërbimeve nga AKSHI.

Nga auditimet rezultoi se, identifikimi dhe administrimi i elementëve kritikë në ofrimin shërbimeve dhe garantimin e sigurisë së të dhënave si dhe vazhdimësisë në ofrimin e shërbimit nëpërmjet teknologjisë së informacionit në këto sisteme është i pa mjaftueshëm dhe mbartin risqe të larta në mbarëvajtjen e funksionaliteteve të ndërtuara në shërbim të qëllimit dhe objektivave institucionale. Gjithashtu, ndërveprimi i të dhënave të këtyre sistemeve me sisteme të tjera, me gjithë arritjet e deritanishme, nuk është i konsoliduar.

Me konkretisht në mënyrë të përmbledhur sipas subjekteve ka rezultuar:

1. Drejtoria e Përgjithshme e Doganave:

- Mungesa e procedurave dhe akteve rregullatore në drejtim të sistemeve të teknologjisë së informacionit kanë ndikuar në një zhvillim të pa monitoruar të aktivitetit institucional dhe pa deleguar përgjegjësitë individuale për veprimet e kryera në sistem;
- Me lëvizjen e strukturës TIK nën varësinë e AKSHI-t janë deleguar verbalisht dhe administrimi i të dhënave, për të cilat është përgjegjëse Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, duke e pozicionuar institucionin në kushte me risk të lartë sigurie në humbjen apo tjetërsimin e të dhënave shtetërore e kritike;
- Kuptimi i kësaj përgjegjësie dhe angazhimi i institucioneve përgjegjëse si DPD dhe AKSHI-t si suport teknik, në mbrojtjen e të dhënave kritike, duhet të jetë konform rregullave të miratuara nga organet vendimmarrëse, në mënyrë që të mos komprometohen të dhënat nga tejkalimi i kompetencave të pa ligjëruara;
- Strukturat Drejtuese të DPD në bashkëpunim me AKSHI-n, nuk kanë marrë masat e duhura për krijimin e Disaster Recovery Plan (DRC) dhe Business Continuity Plan (BCP), veprim i cili mund të kishte lënë jashtë funksionit sistemin doganor me ngjarjen e 26 nëntor 2019.

2. Drejtoria e të Ardhurave Taksat e Tarifave Vendore, Bashkia Shkodër:

- Mungesa e strategjisë në drejtim të teknologjisë së informacionit, mbart riskun e keq adresimit të burimeve të nevojshme për mbështetjen e veprimtarisë së bashkisë. Në gjykimin tonë, identifikimi dhe administrimi i elementëve kritikë në ofrimin shërbimeve dhe garantimin e sigurisë së të dhënave si dhe vazhdimësisë në ofrimin e shërbimit nëpërmjet teknologjisë së informacionit është i pa

pamjaftueshëm. Në këtë drejtim, përdorimi i sistemeve në bashki mbart një risk të lartë në mbarëvajtjen e funksionaliteteve të ndërtuara në shërbim të qëllimit dhe objektivave institucionale;

- Mungesa e akteve rregullatorë në drejtim të sistemeve të teknologjisë së informacionit kanë ndikuar në një zhvillim të pa monitoruar të aktivitetit institucional dhe pa deleguar përgjegjësitë individuale për veprimet e kryera;

- Investimet në sistemet e informacionit nuk kanë zgjidhur përfundimisht problemet e sigurisë së informacionit, sigurimin e vazhdueshmërisë së biznesit, si dhe zhvillimi i shërbimeve dhe infrastrukturës duhet të mbështetet në praktikat më të mira dhe në rekomandimet e AKSHI-t;

- Bashkia Shkodër nuk ndjek një politikë të përcaktuar për analizimin e gjurmëve të auditimit për veprimet që kryejnë përdoruesit në sisteme, si dhe nuk disponon një politikë/rregullore të dokumentuar dhe miratuar për procesin e menaxhimit të përdoruesve (krijimi, fshirja, ndryshimi i roleve/të drejtave, ndryshimi i fjalëkalimeve etj.) për sistemet që disponon;

3. Drejtoria e Përgjithshme të Arkivave:

- Mungesa e akteve rregullatorë në drejtim të sistemeve të teknologjisë së informacionit ka ndikuar në një zhvillim të pa monitoruar të aktivitetit institucional dhe pa deleguar përgjegjësitë individuale për veprimet e kryera;

- Nisur nga vlerësimi i strategjisë institucionale, si dhe zhvillimet bashkëkohore në fushën e teknologjisë së informacionit, konstatohet se ka mos përditësim apo mungesë e akteve rregullatorë në lidhje me krijimin, ruajtjen dhe arkivimin e dokumentit elektronik. Materializimi i këtij hendeku ligjor, kërkon gjithë përfshirje dhe impenjimin e AKSHI-t, Këshillit të Ministrave dhe DPA-së, veprim i cili do të ndihmonte jo vetëm Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, por të gjithë administratën publike e cila ka implementuar sisteme të teknologjisë së informacionit dhe ka një bazë të dhënash, të dhëna të cilat në të ardhmen do të jenë fond arkivor i DPA-së;

- Siguria e Informacionit dhe perspektiva e DPA është e kompromentuar nga mungesa e investimeve në rrjetin network, si dhe nga mos përfshirja e DPA në rrjetin GOV;

- Nga analizimi i të dhënave me teknikat CAAT, rezultoi se sistemi nuk ka mekanizmat e nevojshme për kontrollin e inputit, duke rritur riskun e popullimit të sistemit me të dhëna të gabuara, e për pasojë nxjerrjen e raporteve të pasakta;

- Kushtet fizike të Arkivave Vendore janë në një situatë të tillë që krijojnë risk të lartë për prishjen e dokumentacionit të ruajtur;

- KLSH vlerëson se përdorimi i teknologjisë së informacionit do të ndikonte në përmirësimin e nivelit të sigurisë mbi dokumentacionin e arkivuar, si dhe krijimin e kushteve më të përshtatshme për ruajtjen e tyre.

4. Autoriteti Shtetëror i Informacionit Gjeohapësinor:

- ASIG me gjithë arritjet në ngritjen e Gjeoportalit Kombëtar nuk ka mundur të përfshijë në një të vetëm, të gjitha sistemet e informacionit gjeografik ndërtuar për tema të veçanta, që do të thotë se ende nuk disponojmë një sistem të qendëruar “GIS Kombëtar”. Kjo pasi, gjeoportali është vetëm një hallkë e GIS Kombëtar, nëpërmjet të cilit sigurohet publikimi i të dhënave gjeohapësinore;

- Mungesa e bashkëpunimit nga ana e institucioneve të përcaktuara në ligjin nr.72/2012, datë 20.7.2012, “Për organizimin dhe funksionimin e infrastrukturës kombëtare të informacionit

Gjeohapësinor në Republikën e Shqipërisë”, si dhe mungesa e bashkëpunimit me AKSHI-n janë faktorët kryesorë në mos arritjen e objektivave institucional.

5. Efektiviteti i procesit të qendërimit të ofrimit të shërbimeve nga AKSHI

KLSH në përfundim të auditimit të Performancës “Efektiviteti i procesit të qendërimit të ofrimit të shërbimeve nga AKSHI për periudhën 2017-2020” zhvilluar në Agjencinë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit, si dhe në 5 Subjekte të tjera të përfshira në këtë auditim (ADISA, DPGJC, QKB, DPT dhe ISSH) konstaton se:

- Procesi i përqendrimit të strukturës nga Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit ka rezultuar efektiv në drejtim të rritjes së numrit të shërbimeve si dhe pjesërisht efektiv në drejtim të përqendrimit të burimeve njerëzore dhe aseteve.

Në drejtim të qendërimit të infrastrukturave procesi rezultoi i papërfunduar dhe jashtë afateve ligjore të përcaktuara. Nuk ka një plan veprimi për transferimin e aseteve nga institucionet nën administrim të AKSHI-t në kundërshtim me përcaktimet ligjore. Institucionet nuk kanë marrë masa për ngritjen e grupeve të punës për evidentimin e sistemeve IT dhe infrastrukturave hardware, si dhe përcaktimin e listës së aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara objekt kalimi kapital;

- Procesi i qendërimit të infrastrukturës Teknologjisë së Informacionit të AKSHI ka rezultuar me ekonomicitet por rezultatet mund dhe duhet të ishin më të larta;

- Mbështetja e strategjisë së AKSHI-t vetëm në Strategjinë Ndërsektoriale 2015-2020, Indikatorët dhe Planin e veprimit i strategjisë 2015-2020, si dhe Planin kombëtar TIK 2018-2021, mbart riskun e keq adresimit të burimeve të nevojshme. Këto dokumente strategjike nuk përcaktojnë politika shteruese për veprimtarinë e AKSHI-t. Ato janë hartuar si strategji ndërsektoriale gjithëpërfshirëse të qeverisë në nivel makro të cilat përfshijnë dhe AKSHI-n. AKSHI nuk ka një strategji të veçantë zhvillimi të sajën, për rrjedhojë dhe plan-veprimin e strategjisë dhe indikatorët e matjes së performancës së strategjisë të veçantë;

- Me gjithë përpjekjet e bëra, AKSHI nuk ka marrë masa të mjaftueshme rregullatore dhe organizative për menaxhimin e ndryshimit;

- Si rezultat i mungesës së objektivave specifike dhe një plan veprimi të mirë përcaktuar në përputhje me VKM nr. 673, datë 22.11.2017 monitorimi i procesit kryhet sipas rastit dhe nevojës. Për më tepër, ky VKM ka rezultuar në më shumë se dy raste në kundërshtim ose mbivendosje me ligjet e funksionimit të institucioneve të tjera mbi administrimin e sistemeve të teknologjisë së informacionit;

- Në gjykimin tonë, mungesa e identifikimit dhe administrimit të elementëve kritikë në funksion të përcaktimeve të VKM nr. 673 ka bërë që procesi i qendërimit të strukturave dhe infrastrukturave të institucioneve dhe organeve të administratës shtetërore nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave të mos rezultojë i mirë planifikuar. Ky proces ka ndikuar gjithashtu në mungesë të maksimizimit të ndërveprimit dhe bashkëpunimit të sistemeve të informacionit në lidhje me automatizimin dhe bashkëveprimin e të dhënave.

KLSH e konsideron procesin e qendërimit të strukturave dhe infrastrukturave TIK në AKSHI në përputhje me VKM 673 si një proces dinamik i cili krahas avantazheve paraqet risk të mbartur për sigurinë e informacionit.

MBI MENAXHIMIN FINANCIAR DHE KONTROLLIN E BRENDSHËM

II.1 MBI VEPRIMTARINË E DREJTORISË SË HARMONIZIMIT TË AUDITIT TË BRENDSHËM

Kontrolli i Lartë i Shtetit, në kuadër të përgatitjes së opinionit për zbatimin e buxhetit të vitit 2020, ka audituar Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik me objektiv për të vlerësuar nivelin e harmonizimit të standardeve, rregullave dhe procedurave në kryerjen, monitorimin dhe raportimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm dhe të menaxhimit e kontrollit financiar në sektorin publik.

Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm (DHAB) ka një sërë funksionesh të rëndësishme të lidhura kryesisht me zhvillimin, administrimin dhe zbatimin e strategjisë së harmonizuar në fushën e auditimit të brendshëm në sektorin publik, si dhe e monitorimin kësaj veprimtarie në nivel kombëtar.

KLSH e ka kryer këtë vlerësim duke shqyrtuar të dhënat e konsoliduara të raporteve vjetore të 129 njësive të auditimit të brendshëm, që raportojnë aktivitetin e tyre pranë kësaj drejtorie. Nga auditimi rezulton se është rritur numri i institucioneve që marrin shërbimin e auditimit nëpërmjet akt-marrëveshjeve në 17 nga 11 institucione të raportuara një vit më parë. Akt-marrëveshjet e lidhura përgjatë vitit 2020 janë në këto institucione: Bashkia Finiq, Bashkia Këlcyrë, Bashkia Libohovë, Bashkia Pustec, Departamenti i Administratës Publike dhe Shkolla Shqiptare e Administratës Publike.

Rezulton se janë në total 34 institucione publike të cilat nuk e kryejnë shërbimin e auditimit të brendshëm, të cilat përfshijnë 5 bashki dhe 29 institucione të pavarura. Për vitin 2020, bashkitë të cilat nuk kanë mbulim me shërbim auditimi në një nga format e kërkuara nga ligji vijnë të jenë 5, sikundër në vitin 2019, përkatësisht: Bashkia Belsh, Bashkia Has, Bashkia Pukë, Bashkia Konispol dhe Bashkia Delvinë.

Nga auditimi ka rezultuar se, për vitin 2020 janë 40 % e strukturave që nuk plotësojnë kriteret e përcaktuara në VKM nr. 83, datë 03.02.2016 "Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditit të brendshëm në sektorin publik", lidhur me numrin minimal të kërkuar të këtyre që duhet të kenë këto njësi. Në evidencën përmbljedhëse të vënë në dispozicion nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit të Auditit të Brendshëm janë raportuar 51 njësi auditimi me më pak se 3 auditues. Në fazën e planifikimit një pjesë e institucioneve nuk kanë planifikuar një numër audituesish për të qenë në përputhje me kërkesat ligjore, madje dy prej institucioneve, përkatësisht Bashkia Shijak dhe Tropojë, që në fazën e planifikimit nuk kanë parashikuar auditues, gjë e cila e komprometon saktësinë në referimin e 129 njësive të auditimit në raportin vjetor të përgatitur nga ana e kësaj Drejtorie, pasi efektivisht duhet të jenë 2 njësi më pak. Gjithashtu, rezulton se janë 39 institucione publike që nuk i kanë të plotësuara njësitë e auditit të brendshëm me numrin e nevojshëm të audituesve.

Për sa i përket plotësimit të kriterit të certifikimit të audituesve në strukturat e auditit të brendshëm, ka rezultuar se janë 15 institucione që në përbërje të NJAB-ve kanë më shumë se 1/3 të punonjësve të pa certifikuar, në kundërshtim me kriterin e Ligjit nr. 114/2015, datë 22.10.2015 "Për auditimin e brendshëm në sektorin publik", ndërkohë që në 5 prej tyre nuk ka asnjë punonjës të certifikuar në strukturën e NJAB-së.

Tabela: Të dhëna përmbljedhëse për Njësitë e auditimit të brendshëm 2013 - 2020

Përshkrimi/Vitet	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numri i njësive të auditimit	106	100	103	112	119	127	129	129
Pozicione të auditimit të plotësuara (në %)	95%	93.9%	92%	93%	93%	91%	72%	88,27%
Auditues aktual të certifikuar (në %)	85%	82.9%	90%	76%	77%	77%	80%	76,81%
Trendi (+/-)		-2%	8%	-18%	1%	-77%	3%	-3,19%

Burimi: Të dhëna të DHAB të përpunuara nga KLSH

Nga shqyrtimi i raportimit të NJAB-ve lidhur me auditimet e kryera, rezulton se ka një shpërndarje të pabarabartë të ngarkesës në nivel sistemi. Kështu, nga analiza e të dhënave të vëna në dispozicion nga DHAB vihet re se strukturat e auditit të brendshëm të ngritura në 5 institucione nuk kanë realizuar asnjë mision auditimi dhe kanë angazhuar kosto të pajustificuar në vijim të funksionit të tyre. Madje në 3 prej tyre nuk janë planifikuar misione auditimi.

Tabela: Institucionet që nuk kanë realizuar misione auditimi 2020

Nr.	Institucioni	Auditime të planifikuara në planin vjetor
1	Universiteti Mjekësisë	0
2	Nj.Vend. Op.Kujd.Shënd. Tiranë	18
3	Spitali Rajonal Elbasan	0
4	Qendra Spitalore Korçë	4
5	Bashkia Fushë Arrëz	0

Burimi: Të dhëna të DHAB të përpunuara nga KLSH

Gjatë auditimit, KLSH kreu krahasimin e planeve vjetore individuale me realizimet faktike të aktivitetit auditues për 129 njësitë e AB, nga ku rezultuan: 61 institucione, të cilat kanë tejkaluar planin vjetor; 36 institucione nuk kanë realizuar planin vjetor, dhe 32 institucione kanë realizim të planit. Nga shqyrtimi i rezultateve të auditimeve të kryera për vitin 2020, rezulton se në 15 institucione në misionet e audituese të kryera nuk ka asnjë gjetje, si dhe në 20 institucione janë me më pak se 10 gjetje. Duhet theksuar, se nga njësia e auditimit të brendshëm e Bashkisë Maliq janë raportuar numri më i madh të gjetjeve në numër prej 1922, të cilat përbëjnë përafërsisht 21% të gjetjeve gjithsej në shkallë vendi. Nëse i referohemi numrit të gjetjeve, për vitin 2020 janë konstatuar 9,238 gjetje, ku ndër vite paraqiten:

Tabela: Vlera e dëmit, masat e rekomanduara dhe numri i audituesve 2012-2020

Gjetjet	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vlera e dëmit (në 000 lekë)	3,199,964	4,321,991	20,138,457	68,789,045	2,111,308	7,848,500	4,332,463	908,022	1,236,976
Masat (në numër)	4,698	3,556	4,441	4,186	9,421	6,286	9,368	8,593	9,238
Numri i audituesve	391	387	351	352	386	400	429	428	414

Burimi: Të dhëna të DHAB të përpunuara nga KLSH

Për sa më sipër rezulton se në shkallë sistemi, gjetjet e auditimit të brendshëm në vlerë të dëmit ekonomik të vitit 2020 rezultojnë të jenë nga të më të ulëtat në dekadën e fundit, megjithëse pak më të larta krahasuar me një vit më parë në të cilin paraqiteshin në vlerën më minimale të kësaj periudhe. KLSH i ka shqyrtuar dhe analizuar në mënyrë më të detajuar dëmet e konstatuara nga ana e NJAB-ve, për të parë fushat në të cilat janë zbuluar vlerat e dëmeve financiare.

Tabela: Vlera e dëmit të konstatuar sipas fushave 2020

Fushat	Prokurim, blerje & investime	Paga, shpërblime, trajtime, komisione.	Fondet e sig.shoq, sig.shendetesore, përkujdesie shodërore	Tatime, taksa, dogana	Administrim prone, pasurie	Privatizime, shitje, qiradhënie	Koncesione, ankande	Legalizime, Urbanistikë, kthim pronash	Kreditim, suvencione	Të tjera	Totali
Vlera e dëmit (në 000 lekë)	553,622	23,536	3,541	432,677	21,647	18,925	78,478	448	50	104,053	1,236,976
% ndaj totalit	45%	2%	0%	35%	2%	2%	6%	0%	0%	8%	100%

Burimi: Të dhëna të DHAB të përpunuara nga KLSH

Nga analiza e dëmit të konstatuar sipas fushave, konstatohet se 45% e vlerës i përket prokurimeve publike; 35% në fushën e tatimeve, taksave dhe doganave; 6% në fushën koncesioneve e ankandeve; si dhe 2% në fushën e pagave dhe shpërblimeve, administrimit të pronave dhe në fushën e privatizimit.

KLSH, gjatë këtij auditimi kreu dhe vlerësimin e jashtëm të cilësisë së auditimit. Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm është organi përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së njësive të auditimit të brendshëm. Për vitin 2020 kontrolli i jashtëm i cilësisë është bërë në 19 subjekte, ku në 18 prej tyre arsyeja e përzgjedhjes së tyre nga ana e këtij organi është në përmbushje të kërkesave të metodologjisë për vlerësimin e jashtëm të cilësisë, pasi konsiderohet se ka kaluar frekuenca 5 vite nga vlerësimi i fundit, ndërsa vetëm në një rast arsyeja ka qenë për shkak të një ankesë. Në fakt, referuar kohës së hyrjes në fuqi të kësaj metodologjie që është viti 2017, do të duhej konsideruar si periudhë fillimi për të gjitha njësitë e auditimit të brendshëm në tërësi kontrolli i jashtëm i cilësisë.

Nga auditimi i KLSH rezulton se, sikundër është trajtuar edhe në auditimet e mëparshme, nuk është pjesë e raportit vjetor një analizë e plotë në shkallë sistemi nga ana e DH/AB për entet publike të cilat plotësojnë kushtet e nevojshme për ngritjen e njësive të auditimit të brendshëm në nivel qendror, njësi të vetëqeverisjes vendore, institucione të pavarura dhe shoqëri aksionare, me qëllim që të jepet ndihmesa e saj për ngritjen dhe funksionimin e njësive të auditimit të brendshëm në shkallë sistemi. Problematikat e auditit të brendshëm, në Raportin Vjetor 2020, vijnë të jepen në përgjithësi dhe jo duke analizuar institucionet problematike në të cilat njësitë e auditimit të brendshëm nuk janë ngritur dhe funksionimi i tyre nuk është në përputhje të plotë me kërkesat kuadrit ligjor dhe rregullator përkatës.

Në funksion të vlerësimit të veprimtarisë së strukturave të auditit të brendshëm në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, KLSH ka përfshirë në programet e auditimit këtë çështje. Nga auditimet e realizuara në subjektet respektive kanë rezultuar problematikat e mëposhtme:

Në Fondin e Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor. Njësia e auditimit të brendshëm në FSDKSH për vitin 2020 ka konstatuar problematika në sistemin e pagesave, mirë administrimin e pronës, në fushën e prokurimeve, në programimin dhe realizimin e buxhetit, në sistemin e kontabilitetit dhe raportimit financiar, në supervizimin e qendrave shëndetësore nga ana ekonomiko-financiare, në sistemin e kontrollit të subjekteve farmaceutike, spitaleve dhe në sistemin e rimbursimit të barnave spitalore dhe ekzaminimeve terciare në DAPSHET etj. Nga gjetjet kryesore të evidentuara nga njësia e auditimit të brendshëm, konstatohet se mungojnë veprimet e mirëfillta në drejtim

sigurimit të miradministrimit dhe mirë menaxhimit të pronës; për mënyrat e planifikimit, llogaritjes dhe blerjes së vlerave materiale etj. Lidhur me masat e rekomanduara, rezultojnë se masat disiplinore janë të pakta, masa për shpërblim demerit nuk ka fare, megjithatë gjetjet janë të shumta në numër, duke sjellë për pasojë një raport të zhdrejtë gjetje/rekomandime. Grupet e auditimit rezultojnë se kanë evaduar brenda afateve të përcaktuara në manualin e auditimit, të gjitha raportet e auditimit, ndërsa nga titullari janë firmosur dhe dërguar me vonesë në subjekt këto raporte, duke humbur një element të rëndësishëm (kohën) në përmirësimin e menaxhimit financiar.

Në Institutin e Sigurimeve Shoqërore mbi auditin e brendshëm dhe aktivitetet e inspektimit të përfitimeve. Nga auditimi rezultojnë nivel ende i lartë i dosjeve të pa inspektuara dhe të pa certifikuara, si dhe detyrime të pa arkëtuara.

Për vitin 2020, nga Njësia e Inspektimit të Përfitimeve, janë inspektuar 51,415 përfitime, nga këto 49,879 dosje përfitimi objekt inspektimi dhe 1,536 zbatim rekomandimesh. Nga këto inspektime në total ka rezultuar një efekt financiar debitor në shumën 78,936 mijë lekë dhe një efekt financiar kreditor në shumën 36,426 mijë lekë. Gjatë periudhës 01.01.2015-31.12.2020, janë lëshuar 180,869 përfitime (të pa kontrolluara) nga 14 DRSSH/DSSH, nga të cilat janë inspektuar 85,978 përfitime suplementare afatgjata, apo 47.5 %, dhe kanë mbetur pa inspektuar 94,891, gati më shumë se gjysma e përfitimeve. Gjithashtu në 5 subjekte DRSSH Vlorë, Durrës, Berat, Gjirokastrë, Dibër periudha e pa kontrolluar rezultojnë që nga 01.01.2018, ndërkohë në DRSSH Elbasan që nga data 01.01.2017, çka përben risk për mos evidentimin e shumave të përfituara tepër për shkak të kalimit të afatit ligjor 3 vite nga marrja e përfitimit në kundërshtim me përcaktimet e pikës 3, Neni 62 ligjit nr. 7703, datë 11.05.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar.

Njësia e Inspektimit, Sektori i përfitimeve suplementare, rezultojnë se gjatë viteve 2019-2020, ka inspektuar përfitime të lëshuara dhe të pa inspektuara për periudhën 01.01.2017-31.12.2019. Gjatë periudhës 01.01.2017-31.12.2020, janë lëshuar 34,153 përfitime (të pa kontrolluara) nga 14 DRSSH/DSSH, nga të cilat janë inspektuar 11,614 përfitime suplementare afatgjata, apo 34 %, dhe kanë mbetur pa inspektuar 22,539.

Nga auditimi janë konstatuar se në datë 31.12.2020 rezultojnë 81 raste të përfituesve debitorë, që janë akoma në proces arkëtimi me një vlerë totale debitorë 25,378 mijë lekë, nga të cilat janë arkëtuar 4,709 mijë lekë dhe kanë mbetur pa arkëtuar 20,668 mijë lekë; 11 subjekte përfitues debitor që nuk janë futur në proces arkëtimi me vlerë 1,990 mijë lekë jo në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 7703, datë 11.05.1993 “Për Sigurimet Shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar.

Nga auditimi rezultojnë se niveli i masave disiplinore në raport me mangësitë dhe shkeljet e konstatuara në DRSSH-t, nuk është i njëjtë nga njëri subjekt inspektimi në tjetrin.

Nga auditimi rezultojnë se nuk janë përcaktuar afatet e procedurave të inspektimit, afatet për evadimin e materialeve, gjithashtu ka mbivendosje kompetencash të Njesisë së Inspektimit të Përfitimeve me Drejtorinë e Auditimit të Brendshëm. Në asnjë prej rregulloreve të administruara në ISSH nuk janë përcaktuar afatet e procedurave të inspektimit, nga përfundimi inspektimit në terren, mbajtja e akt konstatimeve, hartimi i Raportit Paraprak, shqyrtimi i observacioneve, hartimi i Raportit Përfundimtar dhe evadimi i materialeve të inspektimit. Në dosjet e inspektimit nuk administrohen informacione periodike për raportimin e ecurisë së inspektimit nga Specialistët dhe nga Përgjegjësit e Sektorit në kundërshtim me përcaktimet bëra në “Rregulloren për organizimin dhe funksionimin e Institutit të

Sigurimeve Shoqërore” sipas Urdhrit nr. 2115 prot., datë 15.03.2018, Kreu VII, pika 1.7.2 dhe 1.7.3, si dhe në Rregullore nuk është parashikuar periudha periodike e raportimit.

Nga të dhënat mbi inspektimet e ushtruara nga Njësia e Inspektimit për vitin 2020, vërehet se për periudha të njëjta auditimi, shpërndarja e volumit të punës për secilin inspektor nuk është e njëjtë në raport me numrin total të dosjeve të inspektuara për subjektin përkatës.

Në Rregulloren e Brendshme të ISSH-së, për shkak të vjetërsisë në kohë të saj, e cila është hartuar që nga viti 2008 dhe mos amendimit në lidhje me Strukturën e DAB pas daljes së ligjit të AB në vitin 2014, paraqet mangësi në përcaktimet e saj në lidhje me: Detyrat dhe përgjegjësitë për drejtuesin e njësive dhe specialistët e AB, të cilat nuk janë të plota sipas përcaktimeve ligjore. Po ashtu edhe kriteret e diplomës, të përvojës së punës në profesion dhe në fushën e auditimit të brendshëm si për Drejtuesin e DAB ashtu edhe për specialistët janë vendosur në kundërshtim me kërkesat e ligjore. Nuk janë përcaktuar qartë linjat e komunikimit dhe raportimit, në disa drejtime, ndërmjet DAB, Drejtorit të Përgjithshëm të ISSH, Bordit të Drejtorëve, Këshillit Administrativ, Komitetit të Auditimit të Brendshëm dhe Strukturës përgjegjëse për Harmonizimin e Auditimit të Brendshëm. Nga auditimi i veprimtarisë së DAB konstatohet se nga ana e audituesve në 16 raste nuk janë respektuar afatet ligjore të dërgimit të projekt raportit dhe raportit përfundimtar njësisë së audituar.

Në Aparatin e Kryeministrit. Për periudhën objekt auditimi, në aparatin e Kryeministrit nuk është ngritur dhe nuk ka funksionuar Njësia e Auditimit të Brendshëm dhe për pasojë nuk kanë gjetur zbatim të plotë përcaktimet e nenit 3 “Fusha e zbatimit të ligjit”, i ligjit nr.114/2015, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” dhe pika 1, e VKM nr. 83, datë 3.2.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”. Përsa më sipër, kërkesën për ngritjen dhe funksionimin e njësive të auditimit të brendshëm, si pjesë e komponentit të “Monitorimit” në Kryeministri, e ka nënvizuar dhe Ministri i Financave me shkresën nr. 13408, datë 15.07.2019 “Mbi monitorimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm për Kryeministrinë për vitin 2018”.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve. Në Institucionin e DPB rezultoi se, sektori i auditimit është një strukturë jo e plotë me burime njerëzore dhe si rrjedhojë numri i auditimeve është ulur, duke mos plotësuar me auditim të gjitha subjektet dhe drejtoritë me risk. Gjithashtu u evidentua se auditimi realizohet me një grup prej dy vetash. Ky grup në mënyrë të vazhdueshme përbëhet nga përgjegjës sektori të auditimit dhe dy auditues. Pozicioni i përgjegjës të sektorit, bie në kundërshtim me detyrën e tij funksionale pasi duhet të bëjë rishikimin e cilësisë së auditimit dhe të mos marrë pjesë në angazhime të auditimit, pasi ky proces duhet bërë në mënyrë sa më objektive dhe transparente. Ka munguar kryerja nga njësia e Auditit të Brendshëm (NJAB) e një analize të thelluar të sistemeve të kontrollit të brendshëm, në analizën e riskut duke mos identifikuar aktivitetet me risk të lartë. NJAB në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve për periudhën objekt auditimit ka ndryshuar qëllimin e veprimtarisë së saj, duke privilegjuar kryerjen e angazhimeve të këshillimit të iniciuara nga Drejtori i Përgjithshëm i Burgjeve kundrejt auditimeve të kombinuara të plota, në kundërshtim me parimin e pavarësisë së auditimit të brendshëm.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”. Për vitin 2020, NJAB, që prej datës 17 shkurt, me ndërprerjen e marrëdhënieve të punës së Përgjegjës të Sektorit ka vijuar punën me 2 specialist pa përgjegjës sektori, duke rrezikuar efektivitetin e kontrollit të cilësisë dhe në datë 29.05.2020 është komanduar në këtë detyrë një specialist.

Në Ministrinë e Brendshme. Janë realizuar disa auditime tematike të iniciuara vetëm me urdhër Ministri dhe jo të planifikuar nga vete Drejtoria e Auditimit të Brendshëm. DAB e Ministrisë së Brendshme, ka planifikuar dhe realizuar auditime për institucionet e varësisë së Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit të cilat janë objekt i auditimit nga një strukturë tjetër audituese (DAB në DPPSH), duke cenuar punën audituese të DAB së MB në institucionet e varësisë së MB. Në Ministrinë e Brendshme mungon Komiteti i Auditimit të Brendshëm.

Nga auditimi i funksionimit të strukturave të auditit të brendshëm në njësitë e vetëqeverisjes vendore ka rezultuar:

- Nuk ka strukturë të AB, në Bashkinë Tropojë, Bashkinë Këlcyrë dhe Bashkinë Konispol, në kundërshtim me nenin 10 dhe 11, të ligjit nr. 114/2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, dhe pikën 3, të VKM nr. 83, datë 03.02.2016 “Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”;
- Struktura e Njesisë së Auditit të Brendshëm nuk rezulton e plotë dhe e kualifikuar në Bashkinë Lushnjë, Bashkinë Kukës, Bashkinë Kurbin dhe Bashkinë Tepelenë;
- Janë evidentuar auditues pa certifikatë në Bashkinë Kukës, Bashkinë Peqin dhe Bashkinë Dibër, si dhe Përgjegjës të AB pa certifikatë në Bashkinë Kuçovë;
- Plani Strategjik edhe pse është përgatitur dhe dërguar në Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm, nuk është hartuar në përputhje me standardin e përcaktuar në Manualin e Auditimit të Brendshëm, Kapitulli III, pika 3.1, evidentuar në Bashkinë Kuçovë. Gjithashtu nuk është hartuar manuali specifik i AB në Bashkitë Tropojë, Këlcyrë, Konispol dhe Kuçovë, si dhe nuk është hartuar Karta e Auditit të Brendshëm në Bashkitë Kuçovë dhe Dibër, në kundërshtim me kërkesat e nenit 12, pika “c”, nenit 14, pika “b” dhe nenit 24, pika “c” të ligjit nr.114/2015, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” dhe shkronja “a”, neni 64 të ligjit nr.139/2015 datë 17.12.2015 për “Vetëqeverisjen vendore”;
- Rezultojnë se nuk është realizuar plani i auditimeve në bashkitë Lushnjë dhe Kuçovë;
- Njësia e auditimit të brendshëm nuk ka kryer auditime në fushat kryesore të veprimtarisë së institucionit, të cilat vlerësohen si fusha me risk të lart, të tilla si prokurimet publike, ngritja, implementimi i sistemit të kontrollit të brendshëm dhe efektiviteti i këtij sistemi, inspektorati i mbrojtjes së territorit, asetet, në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr. 10296 datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, kërkesat e nenit 5 dhe 6 të ligjit 114/2015, në bashkitë Tepelenë, Lushnjë, Kukës, Shkodër, Kurbin, Pogradec, Sarandë, Selenicë, Kuçovë, Dibër, Durrës dhe Peqin;
- Nuk ka plan veprimi për zbatimin e rekomandimeve nga subjekti i audituar në bashkitë Kukës, Tepelenë, Kuçovë, Dibër, Lushnjë dhe Sarandë;
- Ka nivel të ulët të zbatimit të rekomandimeve në bashkitë Lushnjë, Peqin, Kuçovë, Durrës dhe Kukës;
- Nuk është përgatitur raport përmbledhës mbi gjetjet, rekomandimet e dhëna dhe zbatimi i tyre, qoftë në auditimin e radhës ashtu edhe sipas përgjigjeve të subjekteve, me qëllim që të informohej kryetari i bashkisë për nivelin e realizimit të rekomandimeve dhe impakti i tyre në njësitë e audituara.
- Njësia e auditimit të brendshëm nuk ka çelur dosjet e përhershme për t’i shërbyer auditimit pasardhës, veprim që bie në kundërshtim me MAB, Kapitulli VI, pika 6.3 në bashkitë Sarandë dhe Peqin. Dosjet koherente nuk janë mbajtur e plotësuar në përputhje me standardet e Kapitullit VI të

MAB, pasi në to nuk është përfshirë gjithë informacioni dhe dokumentet e nevojshme dhe nuk janë dorëzuar në arkiv në bashkitë Sarandë, Tepelenë, Kuçovë dhe Peqin. Dosjet e auditimit nuk janë të arkivuara në arkiv, por mbahen në ambientet e brendshme të Sektorit të Auditit të Brendshëm në Bashkinë Lushnjë;

II.2 MBI AKTIVITETIN E DREJTORISË SË HARMONIZIMIT TË MENAXHIMIT FINANCIAR DHE KONTROLLIT (MFK)

Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit luan një rol të rëndësishëm, duke u fokusuar në koordinimin e ngritjes dhe zhvillimit të sistemit të kontrollit të brendshëm financiar publik në institucionet e sektorit publik, si dhe sigurimin e monitorimit sistematik të sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë e sektorit publik me qëllim mbledhjen e informacionit për të përmirësuar metodologjinë dhe standardet e punës.

KLSH, gjatë auditimit të kryer, ka konstatuar se niveli i raportimit të njësive publike pranë Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollin është i ulët dhe nuk përfshin shoqëri aksionere, organizata jofitimprurëse, autoritete të përbashkëta, megjithëse një pjesë e tyre raportojnë mbi sistemet e auditit të brendshëm pranë Drejtorisë së Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm. Sipas kësaj praktike të deritanishme, raportimi kufizohet vetëm tek njësitë e qeverisjes së përgjithshme, në ndryshim me ligjin e auditimit të brendshëm ku fusha e zbatimit dhe raportimi pranë DHAB është e njëjtë për të gjitha subjektet.

Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit për qëllime të vlerësimit të sistemeve të kontrollit në sektorin publik, është kufizuar në dërgimin e pyetësorëve vetëm në 152 njësi publike. Raportimi mbi sistemet e kontrollit të brendshëm, të përgatitur dhe paraqitur tek Nëpunësi i Parë Autorizues nga Drejtoria e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit nuk është përfaqësues i situatës së gjithë njësive të sektorit publik. Nga ana tjetër, mungesa e rakordimit për subjektet e raportuara nga të dy strukturat pjesë të DHKBFP, reflektohet në një raportimin vjetor të KBFP me bazë jo të plotë për të bërë një vlerësim tërësor në nivel kombëtar.

Nga auditimi ka rezultuar se raportimi bazuar në të dhënat vetëm të pyetësorëve të vetëvlerësimit, nuk reflekton situatën reale të sistemeve të kontrollit në njësitë publike. Pyetësori i vetëvlerësimit KBFP, është miratuar me urdhrin nr. 117, datë 01.04.2019 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë. Ndryshimi i pyetësorit nuk është shoqëruar me rishikim të manualit të MFK miratuar me urdhrin nr. 108 datë 17.11.2016, me qëllim përshtatjen e tij me ndryshimet në mënyrën e vlerësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm. Konstatohet se raportimi për efekt të treguesve të kontrollit të brendshëm financiar publik është bazuar në të dhënat e dorëzuara nga njësitë publike.

KLSH, ka shqyrtuar përgjigjet e pyetësorëve të vetëvlerësimit për njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe ka arritur në përfundimin se nga ana e Drejtorisë së Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit nuk rezultojnë të jetë kryer asnjë analizë e pyetësorëve të dërguara nga njësitë publike, me qëllim përcaktimin e saktësisë dhe konsistencës. Vlerësimi dhe konsolidimi i të dhënave rezultojnë të jetë kryer vetëm për efekt të indikatorëve të performancës, të cilat përfaqësojnë vetëm 30 pyetje nga 99 gjithsej që ka pyetësori i vetëvlerësimit. Analiza e prezantuar në Raportin vjetor të KBFP 2020, për sistemet e kontrollit të brendshëm, bazuar mbi pyetësorët e vetëvlerësimit, të pa testuar për vlefshmërinë dhe saktësinë e të dhënave të raportuara, rezultojnë të përgjithshme dhe të pashoqëruar me analiza të të dhënave të konsoliduara për njësitë publike, duke mos reflektuar kështu situatën reale të sistemeve të kontrollit në njësitë publike. Veprime të cilat sjellin pamundësi që institucionet

të informohen mbi çështjet që kanë nevojë për përmirësim, dhe aq më pak të arrijë të bëj një analizë krahasuese të situatës së sistemeve të kontrollit ndër vite.

Nga auditimi i pyetësorëve të vetëvlerësimit për vitin 2020 rezultoi se, 12 njësi të qeverisjes së përgjithshme (Qendra e Studimeve dhe Publikimeve për Arbëreshët, Qendra e Botimeve të Diasporës, Sekretariati Teknik i KEK, Njësia Speciale Antikorrupsion dhe Antievazion, Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, Bashkitë Konispol, Pustec, Rrogozhinë, Vorë, Finiq, Librazhd, Shijak) nuk kanë përmbushur kërkesat e nenit 18, pika 1 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", ku përcaktohet detyrimi i nëpunësit autorizues për depozitimin e deklaratës dhe raportit përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemit të kontrollit të brendshëm të njësisë publike që mbulon. Bazuar në nenin 29 të ligjit nr. 10296 datë 08.07.2010 "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", i ndryshuar, shkelja apo mos përmbushja e kërkesës së mësipërme, përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 20,000 deri në 40,000 lekë, si rrjedhojë DH/MFKB, me anë të memo-s datë 31.05.2021, i është drejtuar Nëpunësit të Parë Autorizues për të marrë masa për subjektet të cilat nuk kanë respektuar parashikimet e legjislacionit të sipërcituar. Nuk konstatohet vendosja e gjobës nga ana e NPA ndaj subjekteve të sipërcituar.

Nga auditimi i monitorimit mbi funksionim e sistemeve të kontrollit të brendshëm për implementimin e menaxhimit financiar dhe kontrollit në institucionet pilot për vitin 2020 në kuadër të implementimit të një sistemi modern të menaxhimit financiar dhe kontrollit, DH/MFKK ka ofruar asistencë teknike në 4 institucione: Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Ministrinë e Drejtësisë (nuk ka përfunduar) dhe Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, nga 7 institucionet e përzgjedhura në planin fillestar. Përzgjedhja e institucioneve "pilot" është kryer në mbledhjen e Bordit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik duke marrë në konsideratë kompleksitetin dhe natyrën e veprimtarisë së tyre, por nuk disponohet metodologjia, vlerësimi apo analiza sipas së cilës është kryer përzgjedhja e tyre. Gjatë vitit 2020, në kuadër të këtij procesi, Drejtoria e Harmonizimit ka raportuar se janë realizuar takime/trajnime me institucionet e përzgjedhura me qëllim përgatitjen e instrumenteve të cilët shërbejnë në implementimin e MFK-së, konkretisht të planit operacional të punës, regjistrin të riskut, manualit proceseve të punës, gjurmës së auditimit për të realizuar një menaxhim më efektiv të fondeve publike. Megjithatë, gjatë shqyrtimit të dokumentacionit të paraqitur grupit të auditimit rezultoi se në dosjet e pilotimeve nuk është dokumentuar kryerja e aktiviteteve të planifikuara në planin për realizimin e ofrimit të asistencës teknike dërguar secilit subjekt të përzgjedhur, apo të raportuara si të realizuara në Raportin Vjetor të KBFP për vitin 2020, në kundërshtim me kriteret ligjore të për Menaxhimin financiar dhe kontrollin mbi gjurmët e auditimit.

Gjithashtu, përzgjedhja për kryerjen e implementimeve pilot në vetëm 4 Ministritë, në kushtet kur këto janë institucione me një renditje të kënaqshme në rankimet e pyetësorëve të vetëvlerësimit krahasuar me njësitë e tjera të sektorit publik objekt i monitorimit të kësaj drejtorie, evidenton formalizmin në proces dhe lë të paqartë arsyet pse këto njësi klasifikohen si njësi pa sistem modern të MFK.

Nga auditimi i aktiviteteve të monitorimit si përgjegjësi e DH/MFK rezulton se ka mos përputhje midis periudhave raportuese dhe atyre monitoruese për arsye se, deri në momentin e dorëzimit të raportit vjetor për cilësinë dhe funksionimin e kontrollit të brendshëm financiar publik nuk rezulton asnjë monitorim i realizuar që mund të jetë pjesë e raportit për vitin 2020 mbi cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm për këtë periudhë. Kjo pasi, referuar raportit vjetor mbi funksionimin e

sistemit të kontrollit të brendshëm financiar dhe publik në njësitë e qeverisjes së përgjithshme për vitin 2020, përcaktohet se përgjatë këtij viti janë monitoruar 5 njësi të qeverisjes së përgjithshme, të cilat i përkasin identifikimit të besueshmërisë në dorëzimin e pyetësorëve pranë DH/MFK deri në muajin shkurt 2020, për gjendjen e sistemeve të këtyre njësive në vitin 2019 dhe jo në vitin 2020, sikundër përcakton raporti vjetor i gjeneruar nga kjo drejtori. Kjo mënyrë të vepruari nuk shërben për raportimin mbi gjendjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm në vitin 2020, por mund t'i shërbejnë grumbullimit të informacioneve me qëllim përmirësimin e vazhdueshëm të metodologjisë, standardeve dhe udhëzimeve.

Veç sa më sipër, në kundërshtim me manualin e Menaxhimit Financiar u konstatua se konkluzionet e monitorimeve mbi besueshmërinë e pyetësorëve nuk janë bërë pjesë e raportit vjetor të KBFP, si edhe vizitat në terren nuk janë shoqëruar me letrat e punës dhe dokumentime të tjera, në kundërshtim me aneksin 9 “Metodologjia dhe lista e kontrollit për vizitat në terren”, pika 3.

Vlerësimi dhe rankimi i institucioneve, pjesë e raportit vjetor Financiar Publik.

Gjatë vitit 2020 Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik (DPH/KBFP) në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit ka realizuar analizimin e 18 treguesve të performancës, bazuar në Metodologjinë për Monitorimin e Performancës së Sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike, e cila është miratuar me Urdhrin e MFE nr. 117, datë 01.04.2019 “Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike”. Në lidhje me besueshmërinë e vlerësimit të këtyre indikatorëve u verifikua vlerësimi i tyre në disa nga indikatorët konkretisht në indikatorët e vlerësimit të auditimit të brendshëm, të cilët janë 4 nga 18 në total.

Këto indikatorë të shqyrtuar janë:

Indikatori 15 “Organizimin dhe kapacitetet e AB”;

Indikatori 16 “Cilësia e përgatitjes së planifikimit strategjik dhe vjetor nga NJAB-të”; Indikatori 17 “Cilësia e përgatitjes së Raportit vjetor”;

Indikatori 18 “Zbatimi i rekomandimeve të auditimit të brendshëm”.

Bazuar në vlerësimet e treguesve të mësipërm nëpër NJAB-të, është realizuar rankimi i institucioneve të grupuara në ministri të linjës, bashki, institucione të pavarura dhe njësi shpenzuese me buxhet të madh duke krahasuar performancën e tyre me vitin 2019.

Nga verifikimi rezultoi kryesisht se ka përputhje të vlerësimeve të treguesve të performancës dhe gjendjes së strukturave të NJAB-ve, planeve të auditimit dhe zbatimit të rekomandimeve, por në një rast në bashkinë Skrapar në pyetjen 3 të indikatorit 15 “DNJAB dhe AB plotësojnë kërkesat ligjore” është bërë vlerësimi me “1”, por në fakt në këtë bashki si dhe vetë komentet që ka dhënë DHAB drejtuesi i njësisë së auditimit është i pa certifikuar.

Në total 18 treguesit e performancës vlerësohen maksimalisht me 4 pikë secili pra 72 pikë në total, dhe me të njëjtin vlerësim janë dhe 4 treguesit për vlerësimin e performancës së AB-ve. Në total treguesit e performancës janë analizuar për 183 njësi.

Tabela: Shpërndarja e vlerësimit të njësive sipas pikëve 2020

Pikët	16	15,5; 15; 14,5; 14	13,5-12	11.5-9	8.5-6	5.5-4	0	Totali
Nr. i njësive	6	37	58	35	6	6	35	183

Burimi: Të dhëna të DPH/KBFP të përpunuara nga KLSH

Nga analiza e tabelës së mësipërme rezulton se, vetëm 6 njësi janë vlerësuar maksimalisht në lidhje me treguesit e performancës së auditimit të brendshëm, ndërsa 130 njësi ose 71% e tyre kanë marrë nga 9 deri në 15,5 pikë, 12 njësi janë vlerësuar me më pak se gjysmën e pikëve (4 -8.5) dhe janë vlerësuar me 0 pikë 35 njësi ose 19 % e tyre. Institucionet, të cilat nuk e realizojnë fare shërbimin e auditimit vlerësohen më zero pikë në këto 4 indikatorë e në fakt raportohen 34 njësi publike.

Në bashkinë Shijak dhe Tropojë në të cilat nuk ka pasur auditues të brendshëm duhet të ishte bërë vlerësimi i të gjitha kriterëve për vlerësimin e NJAB-ve me zero njëlloj si në njësitë që nuk kanë strukturë NJAB-je dhe nuk e marrin shërbimin e auditimit me akt-marrëveshje, për pasojë ky vlerësim nuk është i saktë për këto dy bashki.

Në lidhje me këta tregues bëhet vlerësimi me pikë dhe nuk ka ndonjë analizë në lidhje mbi gjendjen e NJAB-ve bazuar në këto indikatorë.

Indikatori 17 "Cilësia e përgatitjes së Raportit vjetor"

Në vlerësimin e bërë institucioneve sipas kriterëve të këtij indikator vihet re se në disa tregues është bërë vlerësimi me 0,5 pikë, por në Metodologjinë për Monitorimin e Performancës së Sistemeve të Kontrollit të Brendshëm në Njësitë Publike, të miratuar me Urdhrin e MFE nr. 117, datë 01.04.2019 përcaktohet se secili nga kriteret e vlerësimit të këtij treguesi vlerësohet me zero ose me 1, pra vlerësimi me 0,5 është subjektiv dhe jo në përputhje me metodologjinë përkatëse, ndodhur kjo për indikatorin 17 në 12 institucione.

Indikatori 18 "Zbatimi i rekomandimeve të auditimit të brendshëm".

Në lidhje me pikëzimin e këtij indikator përcaktohet se pikëzimi do të bëhet në bazë të përqindjes së zbatimit të rekomandimeve. Konkretisht:

- NJAB që rezulton me më shumë se 70% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 4 pikë;
- NJAB që rezulton me më shumë se 60% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 3 pikë;
- NJAB që rezulton me më shumë se 50% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 2 pikë;
- NJAB që rezulton me më pak se 50% e rekomandimeve të zbatuara vlerësohet me 1 pikë.

Nga shqyrtimi i listës së 29 institucioneve të vlerësuara për këtë indikator, rezulton se ka një grup subjektësh të cilat edhe pse nuk kanë zbatuar asnjë prej rekomandimeve (niveli 0%) janë të vlerësuara njëlloj si institucionet të cilat kanë zbatueshmëri të rekomandimeve nën 50%, në kundërshtim kjo me kërkesat e metodologjisë së vlerësimit të indikatorëve.

Tabela: Institucionet që nuk kanë zbatuar asnjë rekomandim dhe janë vlerësuar me 1 pikë

Nr.	Institucioni
1	Ministria e Drejtësisë
2	Ministria e Arsimit, Sportit & Rinisë
3	Autoriteti Portual Durrës
4	ALBCONTROL
5	Autoriteti Rugor Shqiptar
6	Universiteti Politeknik i Tiranës
7	Universiteti Mjekësisë
8	Kuvendi i RSH
9	Kontrolli i Lartë i Shtetit
10	Nj. Vend. Kujdesit Shëndetësor Tirane
11	Spitali Rajonal Gjirokastrë
12	Spitali Rajonal Elbasan

13	Spitali Rajonal Shkodër
14	Qendra Spitalore Korçë
15	Qendra Spitalore Lushnjë
16	Ujësjetllës Kanalizime Durrës
17	Ujësjetllës Kanalizime Vlore
18	Rezidenca Studentore Universitare nr 1 sh.a Tirane
19	Bashkia Shijak
20	Bashkia Përrenjas
21	Bashkia Roskovec
22	Bashkia Tepelenë
23	Bashkia Pogradec
24	Bashkia Tropoje
25	Bashkia Fushë Arrëz
26	Bashkia Vorë
27	Bashkia Kavajë
28	Bashkia Himarë
29	Bashkia Rogozhinë

Burimi: Të dhëna të DPH/KBFP të përpunuara nga KLSH

Si përfundim, nga vlerësimi i 18 treguesve të përfomancës nga ana e tri Drejtorive të Përgjithshme me anë të të cilave bëhet rankimi i institucioneve në Raportin Vjetor Financiar Publik, të hartuar nga ana e Strukturës Përgjegjëse për Harmonizimin e Kontrollit të Brendshëm Financiar nuk është bërë një vlerësim në lidhje me to. Megjithatë raporti mban titullin: “Raporti i Vlerësimit të Sistemit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për vitin 2020”, nuk rezulton të jetë konkluduar me një opinion apo vlerësim në nivel sistemi ose së paku secila nga strukturat përgjegjëse për vlerësimin e indikatorëve të saj, duhet të kishte dhënë një opinion/gjykim të unifikuar, pasi kjo është dhe funksioni ekskluziv i kësaj strukture. Pjesa tjetër e raportit përmban informacione kryesisht mbi bazën e vetë deklaratimit të njësisë publike. Po ashtu, në disa raste të vlerësimit më pikë të treguesve të performancës vihen re elementë subjektiv në raportim.

KLSH gjatë veprimtarisë audituese ka vlerësuar sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit në njësitë e qeverisjes së përgjithshme. Auditimet e ushtruara i kanë kushtuar rëndësi shqyrtimit të zbatimit të sistemeve efikase të MFK-së e cila ndihmon në përshtatjen më të lehtë të njësisë ndaj ndryshimeve me të cilat ajo do të përballë në mjedisin e jashtëm apo të brendshëm. Nga këto auditime kanë rezultuar problematika të cilat të trajtuara sipas komponentëve dhe subjekteve në të cilat janë konstatuar paraqiten:

MJEDISI I KONTROLLIT

Mjedisi i kontrollit është baza e menaxhimit të fondeve buxhetore dhe përbën themelin, ku ngrihen të gjithë komponentët e tjerë të kontrollit të brendshëm. Mjedisi i kontrollit përmban: Integritetin personal dhe etikën profesionale të nivelit menaxhues dhe punonjësve të tjerë të njësisë publike; Politikat menaxheriale dhe stilin e punës; Strukturën organizative, garantimin e ndarjes së detyrës, hierarkinë dhe rregulla të qarta, të drejtat, përgjegjësitë dhe linjat e raportimit; etj.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve është konstatuar:

-Mungesa e rregullores së miratuar nga Nëpunësi Autorizues, për procedurat e lëvizjes dhe marrjes në dorëzim të produkteve të freskëta, duke mbartur risqe për abuzime lidhur me sasinë dhe cilësinë e produkteve të furnizuara apo edhe kërkesave të tjera kontraktuale të dorëzimit të këtyre

produkteve, me pasoja dëm ekonomik potencial në buxhetin e shtetit por edhe dëm në shëndetin e të burgosurve, të cilët konsumojnë këto ushqime.

- Rregullorja e Brendshme nuk është përditësuar pas ndryshimeve strukturore që ka pësuar institucioni në vite, nuk përmban përshkrimet e punës konform ndryshimeve të reja strukturore dhe nuk reflekton ndryshimet që dikton ligji nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar.

- Gjatë vitit 2020 janë rekrutuar punonjës, marrëdhëniet e punës të të cilëve, rregullohen sipas dispozitave të ligjit nr. 7961, datë 12.7.1995, “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë” i ndryshuar pra, pa statusin e nëpunësit civil të cilët janë më vulnerabël dhe më të dobët se nëpunësit që përfshihen në shërbimin civil, për shkak të nivelit më të ulët të sigurisë së vazhdimësisë së marrëdhënieve të punës.

Në Drejtorinë Rajonale Arsimore Durrës dhe Zyrat Vendore e Arsimit Parauniversitar.

- Autoriteti përgjegjës për hartimin dhe miratimin e rregulloreve dhe përshkrimeve individuale të DRAP dhe ZVAP nuk është i unifikuar, ku më hollësisht për DRAP Durrës është kryer nga DPAP, dhe në ZVAP Tiranë nga vetë titullari i institucionit. Në rregulloren e brendshme për organizimin dhe funksionimin e DRAP Durrës, nuk parashikohet sektori përgjegjës për administrimin e dosjeve të personelit; nuk janë trajtuar çështje që lidhen me komunikimin e brendshëm të personelit; rregullat e përdorimit të rrjetit dhe pajisjeve elektronike; si dhe përgjegjësit për përditësimin e faqes së zyrtare të institucionit;

- Mbledhjet e GMS zhvilluar gjatë vitit 2020 *online* nuk janë dokumentuar, duke mos disponuar minutat e takimeve dhe vendimmarrjen e tyre në asnjë rast;

- DRAP Durrës, nuk disponon një plan dhe regjistër të trajnimeve. Gjatë periudhës objekt auditimi personeli ka realizuar vetëm një program trajnimi me vetëm 4 pjesëmarrës në të;

- Pyetësori, deklarata dhe raporti i gjendjes së sistemeve të kontrollit të brendshëm, i përcjellë nga DRAP Durrës sipas shkresës nr. 78, prot. datë 22.01.2020, pasqyron situatën e sistemeve të kontrollit të brendshëm, vetëm në këtë institucion, duke mos reflektuar një analizë me të dhëna të konsoliduara për 12 njësitë e varësisë nën juridiksionin e saj.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.

- Rregullorja e Brendshme e QSUNT nuk ka reflektuar ndryshimet e strukturës organizative, pasi nuk është bërë rishikimi i saj, duke sjellë mangësi në ndarjen e detyrave, përgjegjësi dhe linjën e raportimit të punonjësve. Në rregullore mungojnë përcaktimet e përgjegjësisë për kryerjen e raportimeve për buxhetin; nuk janë trajtuar çështje që lidhen me komunikimin e brendshëm të personelit; mungesa e raporteve periodike tip, periodicitetin e raportimit, treguesit e performancës, për identifikimin e çështjeve që kërkojnë ndërmarrjen e masave konkrete për adresimin e tyre; gjurma që do të ndiqet për informimin që përgjegjësit e drejtorive i bëjnë Titullarit me anë të takimeve, relacioneve apo raportimeve të ndryshme, etj. Gjithashtu, edhe statuti i QSUNT konstatohet të mos ketë reflektuar ndryshimet dhe situatën reale të organizimit dhe funksionimit të institucionit;

- GMS nuk ka dokumentuar asnjë mbledhje, si dhe nuk rezulton të jetë ndërmarrë asnjë vendimarrje prej këtij grupi për periudhën objekt auditimi, pavarësisht rolit të tij për garantimin e efektivitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm në institucion;

- Administrata e QSUNT nuk rezulton të ketë kryer asnjë trajnim për periudhën nën auditim. Nga Drejtoria e Burimeve Njerëzore nuk disponohet asnjë plan dhe regjistër për kryerjen e trajnimeve të stafit.

- Lidhur me menaxhimin e barnave, konstatohet mungesa e një rregulloreje për menaxhimin, administrimin e barnave në mënyrë që të bëhet ndjekja e shpërndarjes dhe përdorimit të tyre, duke minimizuar sasinë e barnave dhe materialeve mjekësore të skaduara;

- Bordi drejtues i QSUNT për vitin 2020 ka zhvilluar vetëm 1 mbledhje në kundërshtim me pikën 9.1 të statutit të QSUNT ku përcaktohet se bordi mblidhet jo më pak se 3 herë në vit. Për vetë periodicitetin e kryerjes së këtyre mbledhjeve, si një vendimmarrje relativisht të vonë (dhe në disa raste pa vendimmarrje) nga ky organ, të disa çështjeve propozuar nga QSUNT, evidentohen mangësi në realizimin e rolit të tij si organi më i lartë drejtues i institucionit.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtës Sociale. Institucioni nuk ka hartuar një kod etike, por rregullat e etikës parashikohen vetëm në nenin 41, të rregullores së brendshme së MSHMS miratuar me Urdhrin nr.178, datë 22.02.2018. Në rregulloren e MSH nuk janë përshkruar detyrat e secilit punonjës pra nuk ka përshkrim të detajuar për secilin pozicion punë, ku duhet të jenë edhe kriteret që punonjësi duhet të plotësojë për pozicionin ku punon, si dhe të jenë një dokument zyrtar i unifikuar, në mënyrë që secili punonjës të njohë detyrat e tij. Punonjësit nuk janë trajnuar mbi menaxhimin e riskut element ky shumë i rëndësishëm në veprimtarinë e një institucioni bazuar në ligjin për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin si dhe referuar kapitullit III të “Manualit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit” i cili citon se punonjësit duhet të kryejnë trajnime në fushën e përdorimit të metodikës së pranuar në identifikimin, analizën dhe menaxhimin e riskut.

Në Prokurorinë e Përgjithshme. Nga auditimi rezultoi se ka miratuar Rregulloren e brendshme të institucionit me urdhrin nr. 235 datë 02.11.2018 “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë së Përgjithshme”, e cila nuk ka reflektuar ndryshimet e organikës me urdhrin nr. 29, datë 03.02.2020 të Prokurorit të Përgjithshëm duke mbartur paqartësi në përshkrimet e punës, trajtimin dhe ndarjen e detyrave, përgjegjësi të secilit pozicion pune për secilën drejtori apo sektor, si edhe kriteret mbi të cilat vlerësohet puna e gjithsecilit.

Në Agjencinë Kombëtare të Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore. Rregullorja e Brendshme nuk është propozuar nga Drejtori i AKBPM dhe të miratohej nga ministri përgjegjës për shëndetësinë. Përshkrimet e punës janë përcjellë zyrtarisht pranë ministrisë përgjegjëse me shkresën nr. 3212 prot. datë 08.05.2017 por ende nuk ka një miratim zyrtar apo shkresë për rregullim apo plotësim të tyre nga kjo e fundit. Në rregulloren aktuale, Titullari i institucionit përcakton jo vetëm detyrat por gjithë veprimtarinë e funksionale përfshirë masat disiplinore të punonjësve, llojet dhe procedurat për dhënien e tyre, situatë që përbën në parim një “konflikt interesi” i cili mund të ndikoj në paanshmërinë dhe objektivitetin gjatë kryerjes së detyrës zyrtare referuar përcaktimeve të ligjit nr. 9131, date 8.9.2003 “Për Rregullat e Etikës në Administratën Publike”.

Në Kryeministri. Rregullorja e brendshme e funksionimit administrativ nuk është përmirësuar pas ndryshimeve në organigramën dhe strukturën e brendshme të institucionit. Sektori i Financës dhe Buxhetit nuk përgjigjet në strukturë përpara Sekretarit të Përgjithshëm, por përpara Drejtorisë së Administrimit të Brendshëm, e cila është pjesë e Njesisë së Buxhetit dhe Administrimit në Departamentin e Administrimit, Transparencës dhe Antikorrupsionit. Sa më sipër, nuk kanë gjetur

zbatim: pika 44 e nenit 3, pika 22 e nenit 4, pika 1 e nenit 12 dhe neni 40 e ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", i ndryshuar.

Në Ministrinë e Brendshme. Mbledhjet e kryera nga GMS kanë rezultuar të mos jenë sistematike e periodike, si dhe nuk ka pasur një program strategjik dhe vjetor të trajnimeve të shpallur nga institucioni.

Në Universitetin "Aleksandër Moisiu" Durrës. Nuk ka hartuar dhe miratuar ende "Rregulloren mbi funksionimin e Bordit të Administrimit" i cili është organi më i lartë drejtues administrativ në IAL si dhe "Rregulloren Financiare" e cila miratohet prej Bordit të Administrimit.

Në AZHBR. Institucioni nuk ka hartuar një kod etike, por rregullat e etikës parashikohen vetëm nenin 22, të Rregullores së Brendshme së AZHBR, si dhe punonjësit nuk janë trajnuar mbi menaxhimin e riskut.

Në njësitë e vetëqeverisjes vendore konstatohet se:

- Mungojnë raportet mbi mangësitë në sistemin e kontrollit të brendshëm të njësive publike, për pasojë nuk ka as një plan menaxhimi për veprime korigjuese, kur shfaqen mangësi në sistemin e kontrollit të brendshëm në bashkitë Konispol, Tropojë, Peqin, Sarandë, Kukës, Selenicë, Dibër dhe Tepelenë.
- Rregulloret e brendshme të funksionimit nuk pasqyrojnë ndryshimet e strukturave organizative, evidentuar kjo në bashkitë Dibër, Kukës, Peqin, Kuçovë, Këlcyrë dhe Konispol si dhe në rregullore nuk janë përcaktuar përgjegjësitë e punonjësve, si dhe raportimi i tyre në mënyrë periodike në bashkitë Sarandë, Kuçovë, Peqin, Pogradec etj.
- Nuk ka rregulla për dorëzimin e detyrës në rastet e largimit të punonjësve nga puna, evidentuar kjo në bashkitë Tepelenë, Dibër dhe Peqin;
- Nuk janë kryer trajnime të stafit, evidentuar kjo në bashkitë Këlcyrë, Konispol, Pogradec, Kuçovë, Lushnjë, Tropojë, Shkodër, Peqin, Durrës, Sarandë, Kukës, Selenicë, Dibër, Kurbin, Tepelenë etj.
- Nuk janë kryer procedurat për dhënien e statusit të nëpunësit civil, të cilët aktualisht trajtohen me Kodin e Punës, evidentuar kjo në Bashkinë Këlcyrë dhe Bashkinë Peqin;
- Nuk ka përcaktuar qartë mënyrën e raportimit nga niveli me i ulët deri tek niveli me i lartë i menaxhimit si dhe detyrat e përgjegjësitë e punonjësve nuk ka konsolidim të tërësisë së rregullave, procedurave për çdo aktivitet të veprimtarisë, pavarësisht se këtë e realizon referuar kompetencave dhe akteve nënligjore në fuqi, duke reflektuar kështu nivel mesatar të riskut të sistemeve të kontrollit të brendshëm, evidentuar kjo në bashkinë Pogradec, Kukës, Sarandë, Kuçovë dhe Peqin.

Në Fondin e Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor rezulton se:

- Nuk ka procedurë për të raportuar shkeljet e legjislacionit mbi etikën dhe për marrjen e masave për shkeljet e konstatuara;
- Nuk ka patur programe specifike dhe nuk janë organizuar trajnime me qëllim rritjen e kapaciteteve profesionale, informimin dhe ndërgjegjësimin mbi rëndësinë e implementimit të një sistemi efektiv të MFK;
- Nuk ka rregulla të brendshme të cilat trajtojnë delegimin e detyrave dhe mënyrën e dokumentimit të tyre megjithëse në praktikë funksionon delegimi i detyrave dhe ka procedura delegimi të dokumentuara. Konstatohet delegim i kompetencave për mbikëqyrje të Auditit të Brendshëm në kundërshtim me ligjin nr.114/2015 "Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik", Neni 10, pika 2;

MENAXHIMI I RISKUT.

Menaxhimi i riskut është procesi i identifikimit, vlerësimit dhe monitorimit të riskut. Pas planifikimit të fondeve buxhetore, institucioni analizon dhe bën kontrollin e risqeve, të cilët mund të jenë në rrezik realizimin e treguesve buxhetore. Menaxhimi i riskut mundëson vendimmarrjen cilësore, parashikimin më të mirë dhe optimizmin e burimeve në dispozicion, që kanë të bëjnë me prioritetet dhe shmangien e problemeve të ardhshme që mund të shfaqen gjatë punës për arritjen e objektivave të vendosura. Titullari i njësisë publike është përgjegjës për zhvillimin e politikave, miratimin dhe monitorimin e strategjisë për menaxhimin e riskut brenda njësisë së tij.

Procesi i vendosjes së objektivave është pjese e menaxhimit të riskut gjithashtu, i cili drejtohet nga titullari dhe i komunikohet të gjitha strukturave të njësisë.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”. Nuk ka hartuar Strategjinë e Menaxhimit të Risqeve në kundërshtim me nenet 8 (pika 8/a), 10 dhe 21 (pika 2), të ligjit nr. 10296 dhe kreun III, pika 3.2 të Manualit të MFK. Nuk rezultojnë të jenë krijuar grupet e menaxhimit të riskut. Regjistri i risqeve për vitin 2020 nuk rezulton të jetë përditësuar për të mundësuar një vendimarrje cilësore, duke përcaktuar prioritetet dhe shmangien e problemeve që mund të shfaqen gjatë punës për arritjen e objektivave të vendosura, sipas përcaktimeve të kreut III, pika 3.2 “Menaxhimi i riskut”, të Manualit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin.

Në Drejtorinë Rajonale Arsimore Durrës dhe Zyrat Vendore e Arsimit Parauniversitar. ZVAP Tiranë nuk rezulton të ketë hartuar Strategjinë e Menaxhimit të Riskut të Brendshëm dhe Rregulloren për Menaxhimin e Riskut. ZVAP Tiranë nuk ka ngritur Koordinatori i Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, Koordinator i Riskut dhe Ekipi i Menaxhimit të Riskut, duke mos përmbushur detyrimet në kuadër të përgjegjshmërisë menaxheriale për monitorimin e risqeve të institucionit

Në Kryeministri. Është hartuar Strategjia për Menaxhimin e Risqeve në institucionin e Kryeministrit, por ky dokument nuk është miratuar ende.

Në Ministrinë e Brendshme. Nuk ka hartuar një strategji për menaxhimin e riskut.

Në njësitë e vetëqeverisjes vendore konstatohet se:

- Nuk është caktuar koordinatori i riskut, evidentuar kjo në bashkinë Këlcyrë, Sarandë, Peqin, Kuçovë” etj;
- Në lidhje me vendosjen e objektivave ka rezultuar se nuk ka evidenca dokumentare ku të jetë miratuar dhe identifikuar deklarata e misionit, objektivat dhe planet strategjike e vjetore në përmbushje të këtyre objektivave, evidentuar kjo në Bashkitë Këlcyrë, Konispol, Pogradec, Kuçovë, Sarandë, Kukës etj.;
- Nuk janë marrë masa për menaxhimin e riskut, nuk është hartuar regjistri i riskut, nuk është kryer asnjë procedurë për menaxhimin e riskut evidentuar kjo në bashkitë Kuçovë, Tropojë, Peqin, Kukës, Selenicë etj.;
- Nuk ka të miratuar një strategji të risqeve, evidentuar kjo në bashkinë Kuçovë, Tropojë, Peqin, Kukës, Selenicë etj.

Në Fondin e Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor rezulton se është përditësuar gjurma të auditimit, harta e proceseve dhe regjistri i riskut, por në tejkallim të afatit të përcaktuar, si dhe nuk është miratuar e arkivuar ky dokument;

AKTIVITETET E KONTROLLIT.

Aktivitetet e kontrollit janë rregullat, procedurat dhe veprimet që kanë si qëllim reduktimin e risqeve me synim arritjen e objektivave. Është detyrë dhe përgjegjësi e menaxhimit që të hartojë aktivitetet e kontrollit me qëllim arritjen e objektivave të njësisë. Raste kur këto aktivitete kanë munguar, janë konstatuar si vijon:

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve. Nga shqyrtimi i fletë-hyrjeve dhe fletë-daljeve të ushqimeve të freskëta, është konstatuar se mallrat shkojnë nga furnitori direkt në IEVP-të përkatëse, ndërkohë që në magazinën e DPB-së bëhet hyrje dhe dalje fiktive për këto mallra dhe magazinieri i DPB-së i bën hyrje me pa të drejtë në magazine, një produkti për të cilin nuk vërtetohet dot as sasinë, as cilësinë dhe as marrjen në dorëzim në përputhje me kushtet e kontratës, situatë kjo e shkaktuar edhe nga mungesa e kontrolleve për këtë proces;

- Kushte aspak të përshtatshme, me lagështirë, me mungesë raftesh dhe me hapësirë të vogël të depos farmaceutike të DPB-së. Medikamentet dhe pajisjet mjekësore jo në përputhje me kërkesat e Urdhrit nr. 660 të Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale "Për miratimin e rregullores mbi praktikën e ruajtjes dhe shpërndarjes së mirë të barnave", duke rrezikuar seriozisht cilësinë dhe sigurinë e medikamenteve dhe rrjedhimisht shëndetin e pacientëve dhe keqmenaxhimin e fondeve që shkojnë për blerjen e këtyre artikujve;

- Problematika në përbërjen e komisionit të vlerësimit të materialeve të propozuara për nxjerrje jashtë përdorimit dhe procesin e vlerësimit të artikujve për tu nxjerrë jashtë përdorimi i cili është kryer duke u bazuar vetëm në verifikimin fizik të tyre, duke mos marrë në konsideratë kërkesat e pikës 95 të Udhëzimit nr. 30.

Në Qendrën Spitalore Universitare "Nënë Tereza".

- Nuk rezultojnë të jenë përgatitur hartat e proceseve të punës sipas formatit të përcaktuar nga DH/MFKK si kërkesë e pikës 3.3, të manualit të MFK, me qëllim përcaktimin e qartë të detyrave, ndarjen e tyre, si dhe përshkrimin e pozicionit të punës, në përputhje me Ligjin nr. 10296, datë 8.7.2010 "Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin" i ndryshuar, në funksion të realizimit të aktivitetit të QSUNT në përputhje me objektivat dhe misionin e saj;

- Nga auditimi konstatohet se kushtet e ruajtjes për serverin e Alpha-s nuk sigurojnë kushtet optimale në të cilët ndodhet aktualisht, për të cilin QSUNT i është drejtuar edhe AKSHI-t, por ende nuk është ndërmarrë një zgjidhje. Në QSUNT konstatohet mungesa e një sistemi të integruar për menaxhimin spitalor, me qëllim optimizimin e sistemeve ekzistuese të Alpha, SISP, dhe atij të pagave (*excel*), në rang institucional në mënyrë që të bëhet ndjekja e shpenzimeve, duke filluar nga planifikimi i buxhetit, ekzekutimi i tij dhe kontabilizimi i shpenzimeve. Si rezultat, këto procese zhvillohen në mënyrë të pavarur duke mos garantuar monitorim të plotë në rang sistemi të proceseve të ndryshme të punës;

- Nga auditimi konstatohet mungesa e një ambienti arkivi për ruajtjen e dokumentacioneve në QSUNT, dhe për pasojë dosjet administrohen nga çdo drejtori më vete, duke rezultuar në kundërshtim me Ligjin nr. 9154, datë 6.11.2003 "Për Arkivat" si të "Normave tekniko-profesionale e metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën e Shqipërisë" për përcaktimin e rregullave për menaxhimin, ruajtjen, dokumentimin e dosjeve dhe elementeve arkivor.

Në Drejtorinë Rajonale Arsimore Durrës dhe Zyrat Vendore e Arsimit Parauniversitar. Harta e proceseve të punës të DRAP Durrës dhe gjurma e auditit nuk ka reflektuar ndryshimet e udhëzimit nr.

2, datë 28.01.2020 për rolin e DRAP Durrës në përzgjedhjen e drejtuesve të IPAP. DRAP Durrës nuk disponon një plan për mbështetjen rezervë (*back-up plans*) për ruajtjen dhe mbrojtjen e aktiveve dhe dokumentacionit kundër humbjeve, vjedhjeve, keqpërdorimit dhe përdorimit të paautorizuar.

Në njësitë e vetëqeverisjes vendore konstatohet se:

- Aktivitet e kontrollit, nuk kuptohen plotësisht, evidentuar kjo në bashkitë Këlcyrë, Konispol, Pogradec, Kuçovë, Lushnjë, Tropojë, Shkodër, Peqin, Durrës, Sarandë, Kukës, Selenicë, Dibër, Kurbin, Tepelenë etj.
- Nuk janë hartuar rregulla për listën e proceseve të punës, evidentuar kjo në bashkinë Tepelenë, Lushnjë, Peqin” etj.
- Mungon sistemi i dy nënshkrimeve, evidentuar kjo në Bashkinë Peqin;
- Nuk janë hartuar rregulla për mbrojtjen dhe ruajtjen e të dhënave elektronike, evidentuar kjo në bashkitë Tepelenë, Lushnjë, Kukës, Kuçovë, Konispol etj.;
- Nuk janë miratuar gjurmët e auditimit, evidentuar kjo në bashkinë Tropojë, Peqin, Kukës etj.;

Në Fondin e Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor rezulton se:

- Ka mangësi në drejtim të auditimit të sistemeve të Teknologjisë së Informacionit, duke rritur riskun e mos identifikimit të parregullsive në sistemet IT;
- Nuk ka hartuar një procedurë për mbledhjen dhe dokumentimin e gabimeve dhe analizën e tyre;
- Gjithashtu, Fondi ka sisteme online dhe off line, nëpërmjet të cilëve ushtrohet aktiviteti i këtij institucioni, të cilët janë funksional, por ka dhe që ju ka mbaruar afati dhe me futjen e programeve të reja nuk përdoren më. Konstatohet se DIAS në Fond nuk ka akses të plotë në sistemin informatikë e-Receta, për gjenerim informacioni edhe pse është administratore e asetit. Asnjë punonjës nuk ka akses në modulën “Audit Vault” i cili monitoron veprimet e përdoruesve në database. Sistemi i administrimit, monitorimit dhe vlerësimit të shpenzimeve spitalore është i pa përditësuar, jo periodik dhe nuk bashkëvepron me asnjë sistem tjetër. Sistemi Depo nuk kryen në kohë reale faturat hyrëse e dalëse të depove, nuk shkëmbehen të dhënat e depove me njëra tjetrën, nuk shkëmbehen të dhënat me sistemin e regjistrat të barnave për rimbursimin. Fondi nuk ka marrëveshje të nivelit të shërbimit me qëllim garantimin e vijueshmërisë së këtyre investimeve e shërbimeve të ngritura, pasi këto shërbime DIAS nuk mund ti realizojë për arsye të mungesës së burimeve njerëzore në numër dhe certifikimeve nga prodhuesi për këto sisteme.

INFORMIMI DHE KOMUNIKIMI

Informimi është baza e komunikimit që nevojitet për kryerjen me cilësi të detyrave të ngarkuara. Komunikimi me titullarin dhe nëpunësit e tjerë duhet bërë në formën dhe kohën e duhur për ti ndihmuar ata në përmbushjen e detyrave dhe të përgjegjësisë.

Në Qendrën Spitalore Universitare “Nënë Tereza”. Informacioni i publikuar në faqen *online* të institucionit nuk është i përditësuar. Raportet e fundit të publikuara i përkasin periudhave të hershme dhe baza ligjore në faqen zyrtare nuk është e aksesueshme. Punonjësit e administratës së QSUNT dhe PAI-eve nën administrimin e saj, nuk disponojnë një e-mail të brendshëm zyrtar dhe si rezultat punonjësit e institucionit komunikojnë me adresat e tyre personale, ose dërgojnë informacione në një adresë të vetme nën siglën e QSUNT. Rregullorja e Brendshme e QSUNT nuk ka trajtuar çështje që lidhen me komunikimin e brendshëm të personelit; mungesa e raporteve periodike tip, periodicitetin e raportimit, treguesit e performancës, për identifikimin e çështjeve që kërkojnë ndërmarrjen e

masave konkrete për adresimin e tyre; gjurma që do të ndiqet për informimin që përgjegjësit e drejtorive i bëjnë Titullarit me anë të takimeve, relacioneve apo raportimeve të ndryshme.

Në Aparatin e Kryeministrit. Raportet e monitorimit periodike progresive të zbatimit të buxhetit, për vitet 2018 dhe 2019 nuk janë publikuar në faqen zyrtare të institucionit, por kjo situatë është korrigjuar për vitin 2020.

Në Drejtorinë Rajonale Arsimore Durrës dhe Zyrat Vendore e Arsimit Parauniversitar. Nuk janë zbatuar kërkesat e Udhëzimit të Ministrit të Financave nr. 22, datë 17.11.2016, "*Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit për njësitë e qeverisjes qendrore*" pasi në faqen zyrtare të DRAP Durrës dhe ZVAP-eve nën juridiksionin e saj, nuk janë publikuar raportet e monitorimit të buxhetit për vitin 2020. Në rregulloren e brendshme për organizimin dhe funksionimin e DRAP Durrës nuk janë trajtuar çështje që lidhen me komunikimin e brendshëm të personelit. DRAP Durrës dhe ZVAP-et nën juridiksionin e saj nuk disponojnë një e-mail të brendshëm zyrtar dhe si rezultat punonjësit e institucionit komunikojnë me adresat e tyre personale të e-mail-it, të cilat shpesh herë shfaqin probleme.

Në Ministrinë e Brendshme. Rregullorja parashikon kanalet dhe mënyra periodike të raportimit vetëm për Sekretarin e Përgjithshëm dhe Drejtorët e Përgjithshëm. Nuk ka një rregullore specifike për përdorimin e teknologjisë së informacionit.

Në njësitë e vetëqeverisjes vendore konstatohet se në komponentin e Informimit dhe komunikimi, në përgjithësi ekziston ky komunikim nëpërmjet komunikimit të brendshëm me elektronikë apo shkresa të brendshme zyrtare, si dhe komunikimi shkresor me të tjerë jashtë institucionit.

Në Fondin e Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor rezulton se menaxherët e njësive zotërojnë informacion por jo të mjaftueshëm për qëllimet dhe rëndësinë e menaxhimit financiar dhe të kontrollit, pasi zbatimi i ligjit për menaxhimin financiar dhe kontrollin, nuk është respektuar nga të gjithë hallkat e njësive. Titullari informohet nga drejtuesit me anë të mbledhjeve, por në mënyrë të pa dokumentuar.

MONITORIMI

Monitorimi është tërësia e proceseve të rishikimit të aktivitetit të njësive, i cili synon të ofrojë garanci të arsyeshme se aktivitetet e kontrollit funksionojnë sipas qëllimit për të cilin janë krijuar dhe mbeten efikente me kalimin e kohës. Procedurat e vendosura për monitorim duhet të jenë në përputhje me kulturën dhe rregullat e brendshme të njësive, si dhe të garantojnë përshtatshmërinë me rregullat për të mundësuar vlerësimin sa më të mirë të funksionimit të këtij sistemi, për të bërë përditësimet në kohën e duhur në rast të ndryshimit të rrethanave dhe mënyrave të operacioneve, si dhe për të identifikuar masat që synojnë një zhvillim të vazhdueshëm të sistemit.

Në Qendrën Spitalore Universitare "Nënë Tereza". QSUNT nuk rezulton të ketë kryer monitorim të veprimtarisë institucionale për periudhën objekt auditimi, në përmbushje të misionit dhe detyrave të saj.

Në Aparatin e Kryeministrit. Në Kryeministri, Ministri i Financave me shkresën nr. 13408, datë 15.07.2019 "Mbi monitorimin e cilësisë së sistemit të kontrollit të brendshëm për Kryeministrinë për vitin 2018" ka parashtruar nevojën për ngritjen dhe funksionimin e njësive së auditimit të brendshëm pranë këtij institucioni, si pjesë e komponentit të "Monitorimit".

Në Agjencinë e Blerjeve të Përqendruara konstatohet mungesë e thelluar e monitorimit të zbatimit të kontratave nga autoritetet kontraktore.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve konstatohen kontrole të dobëta si në DPB dhe në IEVP – të si pasojë e mos ngritjes së strukturave të dedikuara për monitorimin e kontratave.

Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale nuk është parashikuar elementi i monitorimit të ekzekutimit të kontratave të përfituara. Grupi i monitorimit të kontratave të nënshkruara në kuadër të VKM nr. 203, datë 26.02.2020 është ngritur vetëm në 1 rast.

Në Ministrinë e Shtetit për Rindërtim është konstatuar mungesa e monitorimit të mirëfilltë dhe periodik të procesit të rindërtimit nga KSHR, si dhe mungesa e raporteve (nga KSHR) për KM-në, duke mos ofruar siguri mbi performancën e procesit të rindërtimit, me riskun e mos marrjes në kohë të masave të nevojshme për përmirësim, si dhe duke mos siguruar transparencë mbi rezultatet e masave të ndërmarra deri më tani për përballimin e situatës së krijuar nga tërmeti i nëntorit 2019.

Në njësitë e vetëqeverisjes vendore konstatohet se në fund të çdo viti vlerësimi i funksionimit të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit nuk është bërë si duhet nga menaxherët kryesor, duke mos përcaktuar pikat e dobëta të këtij sistemi e marrjen e masave për përmirësimin e tij, si dhe nuk ka plan monitorimi, evidentuar kjo në bashkinë Tropojë, Peqin, Kukës etj. Marrja në dorëzim e punimeve të kontraktuara ose furnizimi me materiale sipas kontratave, nuk janë bërë me komisione të ngritura për këtë qëllim. Këto raste janë shkelje e kërkesave të UMF nr. 30, datë 27.12.2011 evidentuar kjo në bashkinë Dibër dhe Konispol.

PJESA III

MBI AUDITIMET E PERFORMANCËS

Një aspekt mjaft i rëndësishëm i zbatimit të buxhetit në përgjithësi dhe për vitin 2020 në veçanti është edhe përdorimi me ekonomicitet, efikasitet dhe efektivitetet e fondëve dhe pasurisë publike, shqyrtimin e të cilit Kontrolli i Lartë i Shtetit e ka realizuar edhe nëpërmjet auditimeve të performancës. Në qendër të vëmendjes së audituesve tanë kanë qenë çështjet që kanë të bëjnë me minimizimin e kostos së burimeve që përdoren në një veprimtari publike, optimizimin e raportit burime-rezultate, si dhe vlerësimin e rezultateve përfundimtare dhe objektivave të vendosura, në përputhje me politikat e subjektit të audituar.

Pavarësisht se KLSH ka kryer një numër të konsiderueshëm të auditimeve të performancës, të cilët përfshijnë periudha kohore disa vjeçare, rezultatet e auditimit të ndikuara edhe nga veprimtaria ekonomiko-financiare e enteve publike e vitit 2020 kanë të bëjnë kryesisht me tema të lidhura me mjedisin ("Menaxhimi i Mbetjeve Plastike"); turizmin ("Zhvillimi i turizmit malor" dhe "Ekonomia rurale me në fokus agroturizmin"); ekonominë ("Efektiviteti i menaxhimit të situatës pandemike COVID-19"); financat ("Fondi Rezervë i Institutit të Sigurimeve Shoqërore"); infrastrukturën ("Efektiviteti i parkimeve të mjeteve motorike në rrugët e qyteteve Tirane dhe Korçë"); sociale ("Performanca Bibliotekës Kombëtare"), si dhe në atë të administrimit të pronës ("Efektiviteti i procesit të legalizimit dhe ndikimi në administrimin e pasurisë publike" dhe "Efektiviteti i masave të marra për përmirësimin e sistemit të regjistrimit dhe administrimit të pasurive të paluajtshme").

Në mënyrë të përmbledhur objektivat, konteksti dhe fokusi kryesor i këtyre auditimeve, si dhe problematikat, gjetjet, konkluzionet e rekomandimet kryesore për përmirësimin e situatës sipas këtyre auditimeve janë si në vijim:

1. FONDI REZERVË I INSTITUTIT TË SIGURIMEVE SHOQËRORE

Subjekti nën auditim:

Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

Objekti i këtij auditimi ishte vlerësimi i performancës së Institutit të Sigurimeve Shoqërore, me fokus menaxhimit të fondit rezervë, në hartimin e kuadrit ligjor me qëllim mirë-funksionimin e fondit rezervë, efikasitetin e investimit të fondit rezervë, me qëllim rritjen e tij, në përmbushje të veprimtarisë institucionale, efektivitetin e përdorimit të këtij fondi gjatë periudhës së pandemisë, për të mbuluar nevojat e përfutjesve, për periudhën 01.01.2015 – 31.12.2020.

Konteksti auditues:

Sistemi i pensioneve është forma më e mirë e mbrojtjes shoqërore për personat të cilëve u reduktohen të ardhurat si pasojë e paaftësisë për punë për arsye moshe apo arsye të tjera. Aktualisht në Shqipëri përfitojnë pensione 621.2 mijë pensionistë dhe paguajnë kontribute 752.4 mijë kontribues. Për herë të parë, Ligji nr. 7703 datë 11.05.1993 "Për Sigurimet Shoqërore në Republikën e Shqipërisë" përcaktoi edhe krijimin e një fondi rezervë, me qëllim sigurimin dhe garantimin e fondit të pensioneve. Ndryshimet e ndodhura në Ligjin e Sigurimeve Shoqërore për shkak të reformës së vitit 2014 prekën edhe dispozitat ligjore që përcaktojnë fondin rezervë të ISSH-së. Kjo reformë bëri të ndryshojë periudha e mbulimit të pagesave të skemës së pensioneve të sigurimeve shoqërore nga fondi rezervë, nga 3 muaj në 1 muaj. Në çdo rast kur fondi rezervë është nën nivelin përcaktues, merren masat e

nevojshme për ta vendosur atë në kuotën e caktuar. Procedurat e plotësimit përcaktohen në statutin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, miratuar nga Këshilli i Ministrave.

Sistemi i përgjithshëm i sigurimeve shoqërore në vendin tonë mbështetet në parimin kontributiv, parimin e vetë-përgjegjësisë së individit për risqet e së ardhmes në fushën sociale, si dhe në parimin e marrëveshjes së brezave, duke u përqendruar tek lidhja e fortë dhe e drejtpërdrejtë midis kontributeve dhe përfitimeve. Kriza e krijuar si pasojë e pandemisë nuk është vetëm një krizë shëndetësore, por edhe ekonomike. Ulja e numrit të të punësuarve, nënkupton ulje edhe të kontributeve të tyre, duke ndikuar në sistemin e pensioneve, duke sjellë për pasojë ulje të të ardhurave të fondit të sigurimeve shoqërore, si dhe duke riskuar përfituesit. Ndërkohë, duke vlerësuar nevojën e pensionistëve gjatë periudhës së pandemisë, një sërë vendesh të Ballkanit Perëndimor kanë marrë masa për rritje të pensioneve. Në Serbi, të gjithë pensionistët kanë marrë mbështetje me një vlerë prej 35 eurosh ndërsa në Kosovë, pensionistët që paguhën më pak se 100 euro kanë marrë një shtesë të përkohshme prej 30 eurosh. Edhe pse të moshuarit janë grupi më i rrezikuar nga pikëpamja shëndetësore, ata së pari duhen mbrojtur nga rënia ekonomike, pasi mbështeten tek pagesa e pensionit.

Mesazhi i auditimit:

Menaxhimi i fondit rezervë, edhe pse një ndër objektivat prioritar të ISSH-së, nuk është përmbushur me efektivitet dhe efizienzë. Qëllimi i krijimit të këtij fondi është sigurimi i një rezerve koherente për të përballuar përfitimet e skemës së sigurimeve shoqërore në raste të jashtëzakonshme. Ulja e nivelit të sigurimit të skemës së pensioneve nëpërmjet fondit rezervë nga 3 muaj në 1 muaj jo vetëm çënon objektivin e këtij fondi, por çënon gjithashtu edhe parimin e sigurisë juridike për qytetarët, i cili është një parim kushtetues që shërben si bazë për funksionimin e shtetit të së drejtës, pasi riskon të drejtat e tyre në një masë më të madhe sesa përcaktimi ligjor i mëparshëm.

ISSH nuk ka kryer analiza të detajuara kosto/përfitim lidhur me alternativat e mundshme të investimit të fondit rezervë, të cilat do të mundësonin maksimizimin e përfitimeve financiare të gjeneruara nga investimi i këtij fondi dhe investimin e tij në mënyrë efektive. Pas maturimit të instrumenteve financiare, bazuar në publikimet për alternativat investuese në faqen zyrtare të Bankës së Shqipërisë në atë periudhë, ISSH ka ri investuar kryesisht në të njëjtat mjete, dhe vlera të njëjta, me përjashtim të atyre instrumenteve financiare që u shtohet edhe vlera për të cilën është bërë edhe rritja e normës së fondit rezervë. Kështu, nuk evidentohet të jetë kryer një analizë apo përlllogaritje nga ana e subjektit të audituar mbi përzgjedhjen e vlerës së instrumentit financiar të investuar në bono thesari apo obligacione. Aktualisht, pas përmbushjes së objektivit ligjor për nivelin e sigurimit nëpërmjet fondit rezervë, ISSH nuk ka parashikuar asnjë objektiv për administrimin në vazhdim dhe investimin e këtij fondi me qëllim rritjen e tij.

Pavarësisht përpjekjeve, ISSH nuk ka menaxhuar me efektivitet të gjitha problematikat që ndikuan sistemin e pensioneve dhe përfituesve të skemës gjatë periudhës së pandemisë.

ISSH nuk e ka përdorur fondin rezervë gjatë periudhës së pandemisë edhe pse doli në pah nevoja e përdorimit të këtij fondi si pasojë e uljes së të ardhurave nga kontributet. Gjithashtu, ISSH nuk ka përgatitur një plan masash që përcakton në mënyrë të detajuar menaxhimin e situatave të jashtëzakonshme dhe përcaktimin e rasteve eksplicite të përdorimit të fondit rezervë.

Për të gjitha gjetjet dhe konkluzionet të veçanta me qëllim mirë menaxhimin nga ISSH të fondit rezervë janë dhënë 11 rekomandime në total nga të cilat 3 janë propozime për ndryshime apo përmirësime

në legjisllacionin në fuqi dhe 8 masa organizative. Rekomandimet janë fokusuar në përmirësime organizative (hartimin e një strategjie për menaxhimin e fondit rezervë, rritjen e bashkëpunimit me Bankën e Shqipërisë dhe Ministrinë së Financës për shqyrtimin e alternativave të instrumenteve financiare për investimin e fondit rezervë, etj.), por edhe në drejtim të hartimit/përmirësimit dhe zbatimit të kuadrit ligjor dhe rregullator.

2. ZHVILLIMI I TURIZMIT MALOR

Subjektet nën auditim:

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit;
Agjencia Kombëtare e Turizmit;
Federata Shqiptare e Alpinizmit dhe Turizmit Malor.

Objekti i këtij auditimi ishte efektiviteti dhe efienca e masave të marra (duke u fokusuar në vlerësimin e kuadrit rregullator, strategjitë, burimeve njerëzore dhe financiare, bashkëpunimin ndërinstitucional) nga institucionet përgjegjëse për zhvillimin e turizmit malor, për periudhën e aktivitetit 01.01.2019 – 31.12.2020.

Konteksti auditues:

Turizmi është një prej industrive me zhvillim më të shpejtë në shekullin e 21-të, për sa i përket kontributit global të PBB-së, të ardhurave nga shkëmbimi valutor dhe krijimit të vendeve të punës, ku mjafton të përmendim disa të dhëna për vitin 2019 në nivel ndërkombëtar, si për shembull në PBB, ndikimi direkt dhe indirekt i Turizmit llogaritet rreth 8.9 trilionë dollarë ose 10.3% e PBB-së globale, 330 milion vende pune, ose 1 në 10 vende pune në të gjithë botën, eksportet e turistëve 1.7 trilionë dollarë amerikanë (6.8% e eksporteve totale, 28.3% e eksporteve globale të shërbimeve), si dhe investimet kapitale 948 miliard dollarë amerikanë ose 4.3% e investimeve totale. Në Shqipëri gjatë 20 viteve të fundit turizmi Shqiptar ka njohur rritje dhe kjo ka ardhur si rezultat i hapjes së vendit tonë ndaj vendeve të zhvilluara, investimeve, politikave qeveritare. Potencialet e këtij sektori qëndrojnë tek gjenerimi i të ardhurave nga një sërë aktivitesh të tjera të lidhura me të si: transporti, strehimi, ushqimi, shërbimet, sporti, pijet, argëtimet kulturore, konventat, konferencat dhe panairët tregtare.

Në se vërejmë numrin e turistëve në vendin tonë përgjatë viteve 2018-2019 vihet re se numri i turistëve është rritur, por nga ana tjetër vërejmë edhe një fakt jo shumë pozitiv siç është sezonaliteti, evidentuar kjo me numrin e lartë të vizitorëve gjatë tremujorit të tretë të vitit, duke lënë mbrapa muajt Prill-Dhjetor. Kjo tregon se në vendin tonë, ende produkti turistik që zë peshën kryesore në ofertën në turizëm është ai bregdetar duke lënë pas turizmin malor. Në këtë mënyrë lind nevoja e rëndësishme e diversifikimit dhe promovimit të produkteve turistike që ofron vendi ynë, me qëllim që të gjitha llojet e turizmit të zhvillohen njëkohësisht sipas potencialeve dhe pasurive që Shqipëria ofron. Megjithatë turizmi shqiptar, pavarësisht zhvillimit dhe shpesh herë duke i'u përgjigjur në mënyrë rastësore kërkesës së tregut, pra duke i'u përshtatur në një farë mënyre këtij tregu, është shoqëruar edhe me një sërë problemesh, të cilat janë ende edhe sot të pa zgjidhura. Shumë probleme si mungesa e: Kapaciteteve financiare dhe njerëzore, shërbimeve, infrastrukturës kryesisht në zonat e thella të vendit, mungesës së bashkërendimit mes institucioneve të nivelit qendror dhe vendor, por edhe me aktor të tjerë publik dhe privat, ecja me ritme të ngadalta të procesit i kategorizimit dhe të klasifikimit të strukturave akomoduese, mungesa e shërbimeve shëndetësore për turistët, kryesisht në zonat e thella, informaliteti i strukturave akomoduese, mosfunksionimit të plotë të strukturave përgjegjëse për turizmin, mungesa e një databaze të plotë dhe të saktë me të dhënat e të gjitha burimeve turistike

shqiptare dhe të turizmit (ende nuk dihet numri i turistëve që shfrytëzojnë destinacionet dimërore që ofron jo vetëm natyra, por edhe biznesi privat në Shqipëri, por edhe në ligjin e turizmit, mungon një përcaktim për turistin, por parashikohet termi vizitor, udhëtar, ekskursionist), zbatimit të strategjive dhe planeve të turizmit, në gjykimin e KLSH, kanë patur ndikim negativ në cilësinë dhe zhvillimin e turizmit në tërësi dhe atij malor në veçanti. Problem tjetër që ka shoqëruar këtë sektor përgjatë 10-vjeçarit të fundit është edhe marketingu. Aktivitetet e marketingut të realizuara nga Agjencia Kombëtare e Turizmit për promovimin e Shqipërisë, si destinacion turistik jashtë vendit, janë planifikuar në mungesën e një strategjie dhe programi të marketingut.

Mesazhi i auditimit:

“Masat e marra nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Turizmit si dhe Federata Shqiptare e Alpinizmit, përgjatë periudhës 2019 - 2020, për zhvillimin e turizmit malor, nuk kanë rezultuar mjaftueshëm efektive, pasi edhe pse nëpërmjet tyre mund të jenë siguruar kushtet minimale për zhvillimin e tij, nga ana tjetër ato janë të pamjaftueshme për të siguruar zhvillimin e qëndrueshëm të turizmit malor në periudhë afat-gjatë. Institucionet përgjegjëse për turizmin, vuajnë nga një mungesë efience dhe efektiviteti, në ushtrimin e detyrave dhe realizimin e objektivave strategjikë, me qëllim zhvillimin e turizmit malor në Shqipëri. Zhvillimi i qëndrueshëm i turizmit malor, ka nevojë për kuadër rregullator të plotë dhe të zbatueshëm, rritje të nivelit të financimit, strategji marketingu dhe promovimi, menaxhim të destinacioneve të tij, infrastrukturë dhe aktivitete mbështetëse, komunikim dhe bashkëpunim të ngushtë me sektorin publik dhe privat”.

Për të gjitha gjetjet dhe konkluzionet me qëllim marrjen e masave për zhvillimin e turizmit malor janë dhënë 33 rekomandime nga të cilat 1 është masë disiplinore, 28 masa organizative dhe 4 masa për përmirësime ligjore. Rekomandimet janë fokusuar në përmirësime organizative (ngritjen e strukturave dhe funksionimin e plotë të tyre, metodologjinë për përpunimin e statistikave, përdorimin me ekonomicitet të fondeve të buxhetit të shtetit, përsheptimin e procesit të klasifikimit të strukturave akomoduese, forcimin e bashkëpunimit me institucione publike, por edhe me subjekte private të sektorit të turizmit), por edhe në drejtim të hartimit/përmirësimit dhe zbatimit të kuadrit ligjor dhe rregullator.

3. MENAXHIMI I MBETJEVE PLASTIKE

Subjektet nën auditim:

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit;
Bashkia Tiranë;
Bashkia Elbasan;
Bashkia Vlorë.

Objekti kryesor i auditimit të performancës me temë “Menaxhimi i mbetjeve plastike” ishte vlerësimi i efektivitetit të procesit të menaxhimit të mbetjeve plastike si dhe pasqyrimi i qartë dhe i plotë të situatës në vendin tonë duke synuar përmirësimin e procesit të menaxhimit të mbetjeve plastike. Auditimi ka mbuluar periudhën e aktivitetit 2017-2020 dhe është fokusuar në Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit si ministria përgjegjëse në hartimin dhe zbatimin e politikave që lidhen me menaxhimin e mbetjeve plastike si dhe në Bashkitë Tiranë, Elbasan dhe Vlorë, duke qenë se institucionet e vetëqeverisjes vendore kanë një sërë përgjegjësish lidhur me menaxhimin e mbetjeve plastike.

Konteksti auditues:

Në Bashkimin Evropian, sektori i plastikës punëson rreth 1.5 milionë njerëz duke gjeneruar rreth 340 miliardë € të ardhura vetëm për vitin 2015. Rreth 25.8 milion ton mbeturina plastike gjenerohen në Evropë çdo vit. Më pak se 30% e mbeturinave të tilla mblidhen për riciklim. Sipas vlerësimeve, 70-105 miliardë € humbasin në ekonomi si rezultat i trajtimit dhe asgjësimit të plastikës nëpërmjet “landfill”-eve dhe inceneratorëve. Të dhëna të tilla në Shqipëri janë thuajse inekzistente për shumë arsye dhe një pjesë e tyre janë trajtuar edhe gjatë këtij auditimi.

Është vlerësuar se prodhimi i plastikës dhe djegia nëpërmjet inceneratorëve të mbetjeve plastike në nivel global krijon rreth 400 milionë ton dioksid karboni (CO₂) në vit. Riciklimi i plastikës mund zvogëlojë varësinë nga shfrytëzimi i lëndëve fosile për prodhimin e plastikës dhe të frenojë emetimin e CO₂. Sipas vlerësimeve, potenciali nga riciklimi i të gjitha mbeturinave plastike globale është ekuivalent me 476 milion tonë naftë në vit.

Në vendin tonë nuk ka të dhëna të sakta për mbetjet plastike në veçanti duke qenë se mbetjet nuk ndahen në burim dhe nuk trajtohen në mënyrë të ndarë. Lidhur me problemet në menaxhimin e mbetjeve Progres Raporti i KE-së për vitin 2019 cilëson: *“Në Shqipëri nuk kryhet ndarja e mbetjeve sipas rrymave të ndryshme, vetëm 65% e mbetjeve të prodhuara mblidhen, nuk ka praktika për riciklimin e mbetjeve, instrumentet ekonomike që promovojnë riciklimin dhe parandalimin e prodhimit të mbetjeve janë të limituara”*. Menaxhimi i Mbetjeve Plastike në Shqipëri kryhet si pjesë e procesit të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve në tërësi. Ky menaxhim kryhet bazuar në Strategjinë Kombëtare të Menaxhimit të Mbetjeve dhe të Planit Kombëtar të Menaxhimit të Mbetjeve, Ligjin nr.10463, datë 22.9.2011 “Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve”, si dhe një sërë aktesh të tjera ligjore dhe nënligjore të renditura tek kriteret e auditimit. Procesi i menaxhimit të mbetjeve plastike nuk është i ndarë nga menaxhimi i integruar i mbetjeve urbane. Për këtë arsye është e vështirë që të identifikohen përgjegjësi që kanë të bëjnë vetëm me mbetjet plastike.

Mesazhi i auditimit:

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Bashkitë Tiranë, Vlorë dhe Elbasan nuk kanë qenë efektive sa i përket menaxhimit të mbetjeve plastike për periudhën 2017-2020. Mangësi të theksuara janë vërejtur në hartimin dhe miratimin e kuadrit ligjor e rregullator të nevojshëm për menaxhimin e mbetjeve plastike. MTM nuk ka hartuar Programet e parandalimit të krijimit të mbetjeve dhe nuk ka raportuar asnjëherë në Këshillin e Ministrave mbi Planin Kombëtar të Menaxhimit të Mbetjeve, ndërsa Bashkia Tiranë dhe Vlorë nuk kanë hartuar dhe miratuar Planet Vendore për menaxhimin e integruar të mbetjeve. Bashkitë Tiranë, Elbasan dhe Vlorë nuk kanë krijuar infrastrukturën e nevojshme për të bërë të mundur grumbullimin e diferencuar të mbetjeve në burim dhe objektivi kryesor për përdorimin dhe riciklimin e plastikës me 22.5 % kundrejt volumit total që krijohet në këto bashki, nuk është arritur dhe nuk do të arrihet për aq kohë sa infrastruktura do të jetë kjo që është. Aktivitetet informuese dhe edukuese që Bashkitë Tiranë, Elbasan dhe Vlorë do të duhej të arrinin nëpërmjet kompanive private që kryejnë shërbimin e pastrimit të qytetit dhe që kanë detyrimin kontraktual për edukimin dhe ndërgjegjësimin e qytetarëve nuk janë arritur. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe Agjencia Kombëtare e Mjedisit nuk kanë të dhëna të plota dhe të sakta në nivel kombëtar, mbi sasinë e mbetjeve plastike që gjenerohen dhe riciklohen në Shqipëri. Të dhënat mbi sasinë e mbetjeve plastike të gjeneruara dhe të menaxhuara do të vazhdojnë të jenë problem deri në momentin që NJQV të arrijnë të sigurojnë ndarjen e mbetjeve në burim (duke qenë se ndarja në burim nuk bëhet në asnjë

prej bashkive subjekt auditimi), grumbullimin e diferencuar dhe peshimin e sasisë së mbetjeve sipas rrymave në momentin dërgimit të tyre në landfill, incenerator.

KLSH ka dhënë në total 17 rekomandime nga të cilat 16 janë masa organizative dhe një rekomandim për përmirësim ligjor, i cili konsiston në përcaktimin e afateve për rishikimin dhe vlerësimin e Programit të Parandalimit të krijimit të mbetjeve. Gjithashtu, KLSH ka dhënë rekomandime për hartimin dhe miratimin e Planeve Vendore të menaxhimit të integruar të mbetjeve për Bashkitë Tiranë dhe Vlorë, si dhe për përmirësimin e infrastrukturës për grumbullimin e diferencuar të mbetjeve. Rekomandime janë dhënë për rritjen e ndërgjegjësimit dhe edukimit publik nga ana e Bashkive si dhe hartimin dhe lidhjen e kontratave të reja për shërbimin e pastrimit të qyteteve përkatëse në përputhje me Ligjin 10463 datë 22.09.2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve” duke përcaktuar qartë në specifikimet teknike vendosjen e konteinerëve të ndryshëm për të bërë të mundur grumbullimin e diferencuar të mbetjeve në burim. Lidhur me publikimin dhe raportimin e të dhënave, KLSH ka adresuar një sërë rekomandimesh për AKM, por dhe për MTM sa i përket raportimit që kjo e fundit duhet të bëjë në Këshillin e Ministrave për zbatimin e Planit Kombëtar të Menaxhimit të Mbetjeve.

4. EKONOMIA RURALE ME FOKUS AGROTURIZMIN

Objekti kryesor i auditimit të performancës me temë “Ekonomia rurale me fokus agroturizmin” ishte vlerësimi i efektivitetit të politikave të hartuara dhe zbatimit të këtyre politikave nga institucionet përgjegjëse. Auditimi ka mbuluar periudhën 2018-2020 dhe është fokusuar në Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, si institucioni përgjegjës për hartimin e politikave në këtë sektor, si dhe në Agjencinë për Zhvillim Bujqësor dhe Rural, si institucioni zbatues i këtyre politikave, me dhënien e granteve nëpërmjet skemës kombëtare, për të ndihmuar zhvillimin e këtij sektori.

Konteksti auditues:

Shqipëria është një vend bujqësor me pozicion të favorshëm gjeografik, me peizazhe të mrekullueshme, klimë favorizuese dhe me traditë të pasur në kulinari, duke ofruar kështu një potencial të madh për zhvillimin e agroturizmit. Në secilin qark ka rreth 500 ferma të regjistruara që përshtaten me karakteristikat e agroturizmit dhe rreth 20% e tyre janë të gatshme të fillojnë një biznes agroturizmi. Ekzistenca e 12 rretheve do të thotë 1200 sipërmarrje potenciale agroturizmi që presin mundësi investimi gjatë 5 deri në 7 vitet e ardhshme. Aktualisht, sektori i agroturizmit është duke u mbështetur me grante nga fondet IPARD të BE-së dhe Programi Kombëtar i Granteve i Agjencisë për Zhvillim Bujqësor dhe Rural (AZHBR). Të dyja programet menaxhohen nga AZHBR, duke ofruar mbështetje me grante për projektet e investimeve në agroturizëm dhe turizmin rural. Megjithatë fenomeni i globalizimit ka siguruar mundësi për ndërmarrjet e mëdha, nga ana tjetër, fermat e vogla dhe komunitetet rurale kanë mbetur jashtë fokusit. Kohët e fundit, agroturizmi konsiderohet si një ndërmarrje e re rurale që mund të nxisë zhvillimin rural. Kjo strategji e diversifikimit të aktiviteteve në fermë, mund të rrisë punësimin, të mbrojë peisazhet, parandalon shpopullimin, siguron teknika më të qëndrueshme të prodhimeve të fermave. Agroturizmi përfaqëson një strategji zhvillimi për zonat rurale dhe një burim të rëndësishëm të ardhurash, veçanërisht për fermat e vogla dhe të mesme. Për më tepër, agroturizmi ka tërhequr vëmendjen e politikëbërësve sepse konsiderohet katalizator për zhvillimin rural, veçanërisht në zonat bujqësore që kanë përjetuar rënie. Si rezultat, me përqendrimin e tij të fortë në kapitalin njerëzor dhe burimet financiare, agroturizmi është një katalizator i besueshëm i politikave për zhvillimin e komuniteteve rurale.

Zhvillimi i këtij sektori ka qenë dinamik vitet e fundit ndërkohë që trajtohet nga programet e qeverisë si një sektor me prioritet të lartë. Me gjithë rëndësinë që i kushtohet sektorit të agroturizmit në strategji të ndryshme të qeverisë, akoma nuk ka një strategji kombëtare të dedikuar për zhvillimin e këtij sektori mbështetur edhe në praktikën më të mira të vendeve të rajonit. Pavarësisht potencialit, ky sektor haset në disa kufizime, siç është infrastruktura rrugore dhe transporti jo i përshtatshëm publik, që pengon rritjen e kërkesës, ose niveli i ulët i arsimit në zonat rurale, që mund të sjellë mungesë në staf të kualifikuar.

Mesazhi i auditimit:

Sektori i Agroturizmit është një risi e viteve të fundit në ekonominë rurale në Shqipëri. Ai shihet si një sektor me potencial dhe zhvillimi i tij është parë me prioritet nga mekanizmat shtetërorë. Strategjia Ndërsektoriale për Zhvillimin Bujqësor dhe Rural 2014-2020, si dokumenti më i lartë politik për zhvillimin bujqësor dhe rural, nuk ka përcaktuar objektiva për zhvillimin e agroturizmit. Programi i Integruar për Zhvillimin Rural, ose siç njihet ndryshe Programi i 100 fshatrave, ishte një hap pozitiv për zhvillimin e sektorit të agroturizmit. Në atë program gjendeshin objektiva që lidheshin me agroturizmin, sidoqoftë nuk pati asnjë monitorim nga ana e MBZHR për arritjen e këtyre objektivave. VKM nr. 22, datë 12.01.2018, jep një përkufizim të agroturizmit, si dhe përcakton kriteret për certifikimin si “agroturizëm”. Në këtë fazë ende fillestare të zhvillimit të agroturizmit, nevojitet një strategji e mirëfilltë dhe një ligj i posaçëm për agroturizmin, ku të përcaktohen objektiva të matshme, të hartohet plan veprimi për zbatimin e tyre, si dhe të ketë një ndarje të qartë të detyrave, roleve e përgjegjësi ndërmjet aktorëve të përfshirë, me qëllim që të garantohet zhvillimi i qëndrueshëm i këtij sektori. Politikat e deritanishme për zhvillimin e agroturizmit kanë konsistuar vetëm në dhënien e granteve nga skema kombëtare për mbështetjen e agroturizmit, për të cilat, përgjatë 2018 – 2020, nuk ka patur monitorime as nga AZHBR e as nga MBZHR. Nga vizitat në terren te subjektet e certifikuar si “agroturizëm”, problematikat kryesore të sipërmarrësve lidheshin me mungesën e infrastrukturës së përshtatshme rrugore, pajisjes me energji elektrike dhe ujë të pijshëm dhe vështirësinë në gjetjen e burimeve njerëzore të kualifikuara për të plotësuar stafin. Gjithashtu, nga auditimi rezultoi se MBZHR dhe AZHBR nuk administrojnë të dhëna e statistika mbi sektorin e agroturizmit (të dhëna të cilat nuk gjenden as te INSTAT), si p.sh. numrin e të punësuarve në këtë sektor, numrin e turistëve që frekuentojnë agroturizmin, ndikimin që agroturizmi ka në ekonominë rurale ose çdo të dhënë tjetër të ngjashme që mund të ndihmojë në pasjen e një tabloje më të qartë të zhvillimit të agroturizmit, që do të ndihmonte për të kuptuar situatën aktuale të këtij sektori dhe, sigurisht, në hartimin e politikave më konkrete e të qëndrueshme. Mënyra e vetme për të arritur zhvillimin e qëndrueshëm të agroturizmit dhe për të shfrytëzuar potencialin që ky sektor ka është angazhimi ndërinstitucional.

MBZHR nuk ka kryer asnjë monitorim mbi investimet që janë kryer në sektorin e agroturizmit. Mungesa e monitorimit të “*feedback*” të këtyre fondeve të përdorura për agroturizmin nuk mundëson matjen e impaktit që këto investime kanë sjellë në qëllimin final zhvillimin e ekonomisë rurale dhe efektivitetin që politikat kanë patur. AZHBR ashtu si edhe MBZHR, nuk ka kryer asnjë monitorim për fondet e përdorura nga skema kombëtare në masën e agroturizmit, përgjatë viteve 2018-2020. Nisur nga vlera e granteve, veçoritë e masës së agroturizmit, faktit që plani i biznesit i dorëzuar gjatë aplikimit ka indikatorë vjetorë të matshëm, si dhe risku për ecurinë si duhet të agroturizmeve, duke qenë se është një sektor në fillimet e veta, duhet të përbëjnë mjaftueshëm risk për t’u trajtuar ndryshe nga masat e tjera të përfitimit nga skemat kombëtare, sa i përket monitorimit. Rekomandimet nga

grupi i auditimit janë lënë specifike për secilin subjekt, duke u përpjekur të rregullojë kornizën ekzistuese për zhvillimin e sektorit të agroturizmit, si në nivel politikëbërje, ashtu edhe në nivel zbatimi politikash. Mënyra e vetme për të garantuar një zhvillim të qëndrueshëm të këtij sektori është duke siguruar që në hapat e para një terren të përshtatshëm zhvillimi.

Në këtë auditim KLSH ka dhënë në total 17 rekomandime nga të cilat 16 janë masa organizative dhe një masë për ndryshim apo përmirësim në legjislacionin në fuqi. Disa nga rekomandimet kryesore janë për hartimin e SMART¹ që të konsistojë në zhvillimin e turizmit rural, agroturizmit e bujtinave; ndarjen e qartë të detyrave midis palëve të përfshira (aktive e pasive) në zhvillimin e agroturizmit; bashkëpunimin me AZHBR dhe institucionet e tjera përgjegjëse, të krijojë një databazë të detajuar me të dhëna specifike e të përditësuara për agroturizmin; MZHBR të vlerësojë mundësinë e kryerjes së monitorimeve mbi investimet e kryera në sektorin e agroturizmit, në funksion të nxitjes së punësimit, rritjen e të ardhurave dhe nxitjen e zhvillimit të ekonomisë rurale etj.

5. FEKTIVITETI DHE EFICIENCA E MENAXHIMIT TË PARKIMEVE TË MJETEVE MOTORIKE NË RRUGËT E QYTETIT TË TIRANËS DHE KORÇËS

Subjektet nën auditim:

Bashkia Tiranë

Bashkia Korçë

Ky auditim i cili ka mbuluar periudhën 2018-2020 kishte si objektiv vlerësimin e performancës së menaxhimit të parkimeve publike me pagesë në qytetin e Tiranës dhe Korçës. Duke qenë se, auditimi u përqendrua kryesisht tek rezultatet e arritura në raport me objektivat e synuara, si dhe tek aktivitetet e ndërmarra për zbatimin dhe monitorimin e politikave të parkimeve publike, *fokusi i tij ishte tek vlerësimi i efektivitetit dhe eficiencës së menaxhimit të parkimeve në qytetin e Tiranës dhe Korçës.*

Konteksti auditues:

Praktikat më të mira kanë treguar se menaxhimi efektiv i parkimit ka provuar të jetë i dobishëm në lehtësimin e lëvizshmërisë së qëndrueshme urbane në qytete. Sipas një studimi të kryer në vitin 2005, *“makinat janë në lëvizje mesatarisht 1 orë në ditë, dhe 23 orët e tjera qëndrojnë të parkuara diku”*. Me zhvillimin e vazhdueshëm të qyteteve, numri i makinave të zotëruara nga qytetarët ka pësuar rritje, çka e bënë gjithmonë e më të domosdoshëm menaxhimin efektiv të parkimeve në qytete. *“Tirana ka pasur një raport rreth 105 makina për 1,000 banorë, por me ndryshimet e reja administrative territoriale raporti shkon në rreth 200 makina për 1,000 banorë, që është vetëm pak më pak se mesatarja Evropiane (300/1000 banorë) dhe pritet që të rritet me shpejtësi vitet e ardhshme”*, sikurse përcaktohet në Strategjinë e Bashkisë Tiranë 2018-2022, me rritjen e numrit të makinave dhe përdorimin e vazhdueshëm të tyre në Tiranë, shfaqet si nevojë thelbësore rritja e kapacitetit të parkimit në Tiranë. *“Problemet e parkimit të tej mbushur të automjeteve vërehen kudo në Zonën Qendrore të Biznesit në Tiranë”*.

Nga ana tjetër, si një qytet gjithnjë e më shumë në zhvillim, Korça përballlet me të njëjtën problematikë lidhur me parkimin në qytet. Studimi më i vonë i kryer për parkimin në qytetin e Korçës është ai i vitit 2013. Referuar këtij studimit Korça është një qendër ekonomike dhe kulturore mjaft e zhvilluar, *ndër*

¹ Specific, Measurable, Achievable, Realistic, and Timely

vite trendi i numrit të qytetarëve të cilët zotërojnë një autoveturë, apo numri i subjekteve që zhvillojnë aktivitete ekonomike është në rritje.

“Pothuajse çdo udhëtim me makinë përfundon në një vend parkimi. Prandaj, menaxhimi i hapësirave të parkimit nënkupton menaxhimin e kërkesës për përdorimin e makinës dhe rëndimin e trafikut. Në këto kushte, menaxhimi efektiv i parkimit në qytetin e Tiranës dhe Korçës merr një rëndësi të veçantë.” Referuar studimeve të shumta, avantazhet e menaxhimit të duhur të parkimeve nuk kufizohen vetëm në gjetjen e vend parkimit lehtësisht. Komisioni Evropian, në dokumentin më të fundit, të publikuar në vitin 2019, mbi menaxhimin e qëndrueshëm të parkimeve në qytet liston 16 avantazhe, ku më kryesoret janë: kontribuon në zhvillimin e qëndrueshëm të lëvizshmërisë urbane dhe për këtë arsye rrit dhe cilësinë e jetës në qytet; çon në zvogëlimin e kohës së nevojshme për gjetjen e një vendi parkimi duke reduktuar kështu trafikun në qytet; kosto e menaxhimit të parkimeve ka një nivel të lartë provueshmërie nga qytetarë; rrit të ardhurat e bashkive, duke ndikuar pozitivisht në rritjen e investimeve në qytete etj.

Me gjithë avantazhet e mëdha të menaxhimit të parkimeve, studimet tërheqin vëmendjen se për të arritur këtë qëllim është shumë i rëndësishëm përcaktimi i normave të sakta, çmimeve të studiuara të parkimit dhe gjobave të duhura, për të siguruar sukses në këtë drejtim.

Duke marr parasysh problemet me të cilat qytetet e Tiranës dhe Korçës përballen lidhur me parkimin, si dhe avantazhet e shumta të menaxhimit të parkimeve, trajtuar më lartë, Kontrolli i Lartë i Shtetit ndërmori auditimi *“Efektiviteti dhe efienca e menaxhimit të parkimeve të mjeteve motorike në rrugët e qytetit të Tiranës dhe Korçës”*.

Mesazhi i auditimit:

Menaxhimi i parkimeve në Bashkinë Tiranë në nivel strategjik vuan nga një planifikim i dobët, i cili nuk është mbështetur në analiza të detajuara, duke mos siguruar kështu ndarjen e strukturave përgjegjëse për kryerjen e aktiviteteve specifike, kostim të aktiviteteve, apo rezultate të pritura vit pas viti në të cilin shtrihet strategjia. Kjo situatë ka shkaktuar që 20% e projekteve të parashikuara në dokumentin strategjik *“Strategjia e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Bashkisë Tiranë 2018-2022”*, të mos jenë zbatuar. Problematika të shumta u konstatuan në bllokimin e posteve të parkimit me pagesë nga ndërtimet që po zhvillohen në qytet, apo uzurpimet arbitrare duke cënuar performancën e procesit. Mungesa e raporteve të monitorimit nuk siguron rezultate solide në drejtim të arritjes së vizionit të Bashkisë për administrimin e parkimeve ç’ka përmban riskun e mungesës së efektivitetit dhe eficiencës së këtij funksioni.

Menaxhimi i parkimeve në qytetin e Korçës nuk ka pasur vëmendjen e duhur nga strukturat drejtuese të Bashkisë, të cilat në mungesë të një vizioni për parkimet që shkon në linjë me vizionin holistik për zhvillimin e qytetit, e kanë mbështetur këtë funksion në projekte test. Planifikimi i dobët i projekteve test për parkimet në këtë qytet, ka bërë që 67% e tyre të mos zbatohen, duke mos siguruar përfitimet që rrjedhin nga menaxhimi i duhur i parkimeve si p.sh. përmirësimi i lëvizshmërisë urbane, mbështetje më e madhe për ekonominë lokale, siguri e rritur rrugore, cilësi më e mirë e ajrit, etj. Problematika të shumta u konstatuan me plotësinë, qartësinë dhe saktësinë e sinjalistikës horizontale dhe vertikale të parkimeve në qytetin e Korçës. Nga ana tjetër, sistemi i dobët i monitorimit dhe kontrollit të zbatimit të kuadrit ligjor dhe rregullator për parkimet në qytet, nuk ka mundësuar identifikimin dhe marrjen e masave për përmirësim. Sa më sipër, menaxhimi i parkimeve publike në qytetin e Korçës vuan nga mungesa e efektiviteti dhe eficiencës.

Në këtë auditim janë dhënë 30 rekomandime në total nga të cilat 2 janë masa propozime përndryshime apo përmirësime në legjislacionin në fuqi dhe 28 masa organizative. Disa nga rekomandimet kryesore të dhëna në këtë auditim kanë të bëjnë me: ndërmarrjen e masave të nevojshme për të gjitha aktivitetet e parashikuara për përmirësimin e situatës së parkimeve në qytetin e Tiranës; për rishikimin e vlerës së tarifave të parkimit me pagesë duke i mbështetur ato në analiza dhe studime; Drejtoria e Planifikimit dhe Kontrollit të Zhvillimit të Territorit në bashkinë Korçë, në cilësinë e hartuesit të dokumentit strategjik të kësaj bashkie, të ndërmarri masat e nevojshme që të siguroj që aktivitetet dhe projektet e parashikuara për menaxhimin e parkimeve në këtë qytet etj.

6. EFEKTIVITETI I MENAXHIMIT TË SITUATËS PANDEMIKE COVID-19

Subjektet nën auditim:

Ministria e Financave dhe Ekonomisë;
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale;
Instituti i Shëndetit Publik;
Drejtoria Qendrore e Operatorit të Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor.

Auditimi i cili ka patur si objekt periudhën mars 2020-mars 2021 ka analizuar efektivitetin e institucioneve subjekt auditimi të cilat janë përgjegjëse për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave, me synim reduktimin e përhapjes së sëmundjes dhe zvogëlimin e impaktit social-ekonomik të shkaktuar prej COVID-19. Ky auditim ka synuar të vlerësojë, efektivitetin e politikave në menaxhimin e situatës pandemike si një e mirë publike, si edhe, ofrimin e një tabloje të qartë mbi integritetin, besueshmërinë dhe transparencën e sistemit. Auditimi u fokusua në masat dhe veprimet e ndërmarra nga MSHMS, MFE, ISHP dhe DQOSHKSH lidhur me parandalimin dhe monitorimin e situatës pandemike, me qëllim garantimin e jetës së qytetarëve dhe ofrimin e një shërbimi eficient dhe me ekonomicitet.

Konteksti auditues:

Sëmundjet infektive janë shkaku kryesor i sëmundjeve dhe vdekjeve në të gjithë botën. Larmia e madhe e tyre dhe aftësia për t'u evoluar dhe për t'u përshtatur me ndryshimin e popullatave e mjediseve krijojnë kërcënime të vazhdueshme për shëndetin dhe vazhdimisht sfidojnë përpjekjet e institucioneve të shëndetit publik për të parandaluar dhe kontrolluar sëmundjet infektive. Në vendet me nivel të ulët ekonomik, ndikimet e sëmundjeve infektive shpesh kanë rezultuar shkatërruese në nivel mbijetese dhe në mundësitë e rritjes dhe zhvillimit ekonomik. Me raportimin e rasteve të para të COVID-19, Organizata Botërore e Shëndetësisë (OBSH) së bashku me ekspertët global u angazhuan për të mësuar më shumë rreth virusit, mënyrën e transmetimit të tij, popullatat më të rrezikuara, spektrin e sëmundjes klinike dhe mënyrat më efektive për të zbuluar, ndërprerë dhe parandaluar transmetimin e virusit nga njeriu tek njeriu. Rastet e para me COVID-19 u deklaruan në Kinë në dhjetor të vitit 2019. OBSH konfirmoi se virusi kishte të ngjarë të qarkullonte por i panjohur para dhjetorit të vitit 2019. Më 20 Janar 2020, Komisioni Kombëtar i Shëndetit në Kinë konfirmoi se korona virusi mund të transmetohej midis njerëzve. Më datë 22 Janar 2020, ECDC në bazë të informacionit të mbledhur konsideroi se:

- ✚ ndikimi i mundshëm i shpërthimeve të COVID-2019 është i lartë;
- ✚ ekziston mundësia e përhapjes së mëtejshme globale;
- ✚ ekziston një gjasë e moderuar e zbulimit të rasteve të importuara në vendet e BE.

Shtetet fqinje raportuan rastet e para pak më vonë pasi virusi u përhap në të gjithë Evropën, OBSH shpalli përhapjen e korona virusit, Urgjencë Ndërkombëtare të Shëndetit Publik në 30 Janar 2020. Në fillimi të muajit Mars 2020, Evropa u bë qendra e globale e pandemisë para se Amerika të bëhej rajoni me numrin më të lartë të rasteve në Prill 2020. OBSH klasifikoi shpërthimin e COVID-19 si një pandemi globale në 11 Mars 2020.

Sëmundja pati impakt të rëndë tek individët e moshuar dhe tek ata me sëmundje të caktuara klinike para-ekzistuese. Virusi u përhap direkt përmes thithjes së aerosolit dhe indirekt përmes kontaktit me sipërfaqet e ndotura. Mungesa e njohurisë dhe e të dhënave për sëmundjen, veçanërisht në ditët e para të pandemisë, përfaqësuan një sfidë të konsiderueshme për autoritetet publike. OBSH kërkoi që të gjitha shtetet të hartonin planet e gatishmërisë pandemike dhe çdo shtet të ishte përgjegjës për menaxhimin dhe financimin e shërbimeve shëndetësore dhe kujdesit mjekësor në territorin e tij dhe në vendosjen e një sërë masash të shëndetit publik për të parandaluar përhapjen e virusit. Këto masa përfshin distancimin social, përdorimin e maskave të fytyrës, testimin, gjurmimin dhe krijimin e spitaleve të përkohshme për të ndihmuar kujdesin shëndetësor të cilët u përballen me fluksin e pacientëve me COVID-19. Në këto kushte në 24 Mars 2020 me VKM nr.243, Qeveria shpalli gjendjen e fatkeqësisë natyrore për shkak të epidemisë së shkaktuar nga COVID-19 dhe me ngritjen e Komitetit të Përkohshëm për Infeksionin e Përhapur CORONAVIRUS i ri, morri masat për nxitjen e strukturave shëndetësore, Institutin e Shëndetit Publik (ISHP), si dhe strukturave të tjera lokale e qendrore, hartimin e planeve të veprimit, zbatimin e planeve dhe urdhërësive për të monitoruar progresin kundrejt qëllimeve të eliminimit të përhapjes së infeksionit të coronavirusi i ri.

Mesazhi i auditimit:

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në bashkëpunim me institucionet e varësisë, mbështetur dhe në përvojat e mëparshme të menaxhimit të epidemive ndërmori masat për parandalimin dhe mbrojtjen e jetës së qytetarëve. Por menaxhimi i COVID-19 në vendin tonë nxorri në pah problematikat e shumta të sistemit shëndetësor, si: kapacitete spitalore rajonale të pamjaftueshme për trajtimin e rasteve me COVID-19, funksionimin joeficient të qendrave shëndetësore të njërive të vendore të kujdesit shëndetësor, kapacitete profesionale të specialistëve të sëmundjeve infektive në kujdesin shëndetësor parësor shumë të kufizuar, fonde financiare të pamjaftueshme, mangësi në stokun e materialeve të mbrojtjes personale (MMP-ve), pamjaftueshmëri në trajnimet e stafit mjekësor, pasiguri në vendin e punës, etj. Përballë një virusi të panjohur, shoqëruar me humbje jete të njerëzve, menaxhimi i situatës nga sistemi ynë shëndetësor, nuk ishte shumë efektiv. Politikat e ndjekura nga MSHMS dhe institucionet shëndetësore publike dhe jopublike nuk realizuan ofrimin e shërbimit shëndetësor si një e mirë publike, qëllim i ekzistencës dhe politikave të tyre, për të rritur cilësinë e jetës së qytetarëve. Në kushtet kur Shqipëria sot, referuar standardeve evropiane, përballet me sfidën e mbulesës së kujdesit shëndetësor universal në shëndetësi, nevojitet që, politikat shtetërore të realizojnë parimet e një të mire publike në shërbim të rritjes së cilësisë së jetës së qytetarëve drejt integritetit evropian. Në total në këtë auditim janë dhënë 22 rekomandime nga të cilat 3 janë masa për përmirësime ligjore dhe 19 masa organizative. Rekomandimet më kryesore janë si më poshtë:

- MSHMS të fillojë hartimin e një strategjie kombëtare të shëndetësisë, gjithëpërfshirëse, me plane veprimi konkrete në nivel strategjik dhe operativ, objektiva SMART, të rishikuara dhe për situata pandemike në vijimësi, me plane konkrete veprimi. Strategjia e Shëndetit duhet të udhëhiqet nga vlerësimi i shëndetit si një e drejtë e njeriut e cila garantohet nëpërmjet kujdesit shëndetësor efektiv

dhe efikas të mirëqeverisur dhe që ofron akses të barabartë dhe parimet e, solidaritetit, integritetit, transparencës dhe llogaridhënies.

- MSHMS në bashkëpunim me ISHP dhe OSHKSH të marrin masat për vënien në eficiencë të plotë të laboratorëve të shëndetit publikë me pajisjet që nevojiten për të evidentuar shkaqet e sëmundjeve infektive, si edhe rritjen e numrit të tyre për përballimin e epidemive.
- MSHMS, në zbatim të pikës 3 të nenit 22 të Ligjit Nr. 45/2019 “Për mbrojtjen civile”, si edhe të pikës 5 të nenit 13 Ligjit Nr. 15/2016 në fushën e shëndetësisë në raste fatkeqësish, duhet të marrë masat për gatishmërinë e spitaleve rajonale dhe të sigurojë funksionimin normal të qendrave shëndetësore të njësive të vetëqeverisjes vendore, shërbimin e urgjencës mjekësore, duke siguruar edhe rezervat e nevojshme të personelit mjekësor dhe të medikamenteve mjekësore dhe furnizimin e plotë të zonave të prekura.
- MSHMS të marrë menjëherë masat për rishikimin e akreditimit të institucioneve shëndetësore jopublike lidhur me bazën ligjore, afatet kohore të vlefshmërisë dhe fushën e akreditimit, për disa spitale dhe laboratorë etj.

7. EFEKTIVITETI I AKTIVITETIT TË BIBLIOTEKËS KOMBËTARE

Subjekti nën auditim:

Biblioteka Kombëtare e Shqipërisë

Auditimi i performancës me temë “Efektiviteti i aktivitetit të Bibliotekës Kombëtare” në Bibliotekën Kombëtare të Shqipërisë synoi të ofrojë një panoramë të qartë mbi nivelin e efektivitetit të shërbimeve bibliotekare si dhe të aktivitetit sipas funksioneve që ajo ka. Auditimi u fokusua në përputhshmërinë e veprimeve konform bazës legjislative mbi të cilën BK kryen aktivitetin e saj si dhe në realizimin e tre prej objektivave kryesorë që janë;

- 1- Zhvillimi i hapësirave;
- 2- Sfida teknologjike dhe digjitale;
- 3- Aftësimi në informacion, fuqizimi i jetës kulturore.

Objekti kryesor i këtij auditimi ishte vlerësimi i efektivitetit të sistemit të ngritur për menaxhimin e veprimtarisë bibliotekare përgjatë periudhës 2018-2020, në përmirësimin e shërbimit ndaj qytetarëve si në hapësirat e bibliotekës ashtu edhe në procesin e digjitalizimit.

Konteksti auditues:

Bibliotekat janë institucione kulturore dhe informuese, që realizojnë hyrje të lirë në informacion në cilëndo formë që ai të jetë depozituar. Ato grumbullojnë, ruajnë, përpunojnë dhe vënë në dispozicion të përdoruesve koleksionet e veta që përmbajnë informacion në shërbim të formimit të tyre. Rrjeti kombëtar bibliotekar përbëhet nga tërësia e bibliotekave të Republikës së Shqipërisë dhe funksionon në bashkëpunim me rrjetin e arkivave dhe atë të muzeve, në bazë të legjislacionit shqiptar në fuqi. Çdo shtetas në territorin e Republikës së Shqipërisë, pavarësisht nga raca, mosha, seksi, kombësia, formimi arsimor e kulturor, gjendja sociale, bindjet politike dhe përkatësia fetare ka të drejtën e shërbimit bibliotekar. Shteti garanton mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dokumentare sipas ligjit nr. 9154, datë 06.11.2003 “Për fondin arkivor kombëtar dhe për arkivat” dhe ligjit nr. 9048, datë 07.04.2003 “Për mbrojtjen e pasurisë kulturore”, ndryshuar me Ligjin nr. 27, datë 17.05.2018 “Për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore” si dhe sipas konventave e marrëveshjeve ndërkombëtare, në të

cilat ai është palë. Kanë kaluar 100 vjet që nga themelimi i Bibliotekës Kombëtare, një prej institucioneve kulturore më të rëndësishme të Shqipërisë. Sot, BKSH është jo vetëm një institucion arkivor që ruan dëshminë dhe trashëgiminë e shkruar, por mbi të gjitha, një dritare gjithnjë e hapur drejt dijes, një nxitje për të shkruar në botën e magjishme të librit, të studimit dhe nxënies. Shkolla e Kombëtare e Bibliotekonomisë funksionon në Bibliotekën Kombëtare që nga viti 1969. Vitet '90 sollën mundësi ndryshimi edhe në politikat e BKSH-së. Raporti i auditimit të performancës në Bibliotekën Kombëtare të Shqipërisë me temë "Efektiviteti i aktivitetit të BKSH", krahas evidentimit të kornizës legislative mbi të cilën duhet të përputhet organizimi dhe funksionimi i BK-së, ka synuar gjithashtu të krijojë një tablo të qartë mbi funksionin e çdo sektori në Bibliotekën Kombëtare për vlerësimin e situatës aktuale të menaxhimit dhe efektivitetit të aktivitetit të saj kombëtar. Në këtë auditim jemi përqëndruar vetëm në institucionin kryesor që është BKSH, por nuk mund t'a shikonim veprimtarinë e saj të ndarë nga varësia që ajo ka nga Ministria e Kulturës si organi përgjegjës që harton dhe ndjek zbatimin e strategjisë dhe politikave të zhvillimit në fushën e bibliotekave, në përputhje me politikën kulturore të Shtetit Shqiptar.

Një nga objektivat kryesorë të BKSH, për periudhën në auditim ka qenë sfida teknologjike e BKSH dhe procesi i digjitimit të saj. Rolin kryesor në procesin e digjitimit e kanë tre sektorët të cilët janë Sektori i Bibliografisë kombëtare, sektori i albano-balkanologjisë si dhe sektori i IT-së. Prandaj për të kuptuar dhe vlerësuar efektivitetin e këtij procesi me rëndësi, puna audituese u fokusua pikërisht në këta sektorë dhe veprimtarinë e tyre për periudhën 2018-2020. Megjithatë procesi i digjitimit ka bërë hapa përpara, përsëri ka pasur mangësi në menaxhim duke sjellë jo efektivitet dhe pritshmërinë e duhur. Rolin kryesor në digjitimin e materialeve bibliotekare e ka Qendra Bibliotekare e Digjitimit të Trashëgimisë së Shkruar e cila është pjesë integrale e sektorit të Bibliografisë.

Mesazhi i auditimit:

Menaxhimi i aktivitetit të Bibliotekës Kombëtare të Shqipërisë (BKSH) në nivel strategjik vuan nga një planifikim pjesërisht efektiv si rezultat i mungesës së një strategjie të miratuar nga Ministria e Kulturës në kryerjen e aktiviteteve strategjike, mungesës së analizave për të përcaktuar indikatorë të matshëm, relevant dhe të arritshëm, si dhe mungesës së targeteve për të vlerësuar realizimin e këtyre aktiviteteve vit pas viti, duke shkaktuar kështu pamundësinë e monitorimit të vazhdueshëm nga strukturat drejtuese, si dhe mungesën e vëmendjes nga Ministria e Kulturës për të vlerësuar realizimin e objektivave kryesorë të saj:

- 1- Zhvillimi i hapësirave;
- 2- Sfida teknologjike dhe digjitale;
- 3- Aftësimi në informacion, fuqizimi i jetës kulturore.

Mungesa e gjurmës së auditimit në proceset e digjitimit të materialeve bibliotekare ka sjellë një proces digjitimi pjesërisht efektiv dhe jo të matshëm, të materialeve të Fondit bibliotekar. Mungesa e politikave dhe udhëzimeve në ndihmë të procesit të inventarizimit, mangësia e planeve operacionale dhe strategjike të sektorit të zhvillimit të koleksioneve, moskryerja e monitorimit nga strukturat drejtuese të BK-së, si dhe mungesa e rregullores së re për institucionin në funksion të ndryshimit strukturor të BK-së, ka sjellë mos realizimin e disa prej detyrave funksionale që janë: verifikimi dhe inventarizimi i koleksioneve, proces i cili rezultoi i pa kryer ndër vite duke ndikuar në performancën e dobët të këtij sektori.

Këshilli Shkencor dhe Këshilli Administrativ i Bibliotekës rezulton të kenë qenë joefektiv, duke mos përmbushur detyrat e tyre funksionale në kundërshtim me nenin 16 dhe 17 të Statutit të BK miratuar me Urdhër nr.70, datë 13.02.2015, si dhe nenin 6 të Rregullores nr.136, datë 15.09.2010 “Për organizimin dhe funksionimin e Bibliotekës Kombëtare”, duke sjellë mungesë në gjurmën e auditimit, mungesë të planeve të veprimtarisë studimore dhe mungesë të efikasitetit, efektivitetit dhe ekonomicitetit të aktivitetit të BK-së, në procesin e digjitalizimit.

Për të gjitha mangësitë e evidentuara në këtë auditim, KLSH-së ka lënë rekomandimet përkatëse të cilat janë fokusuar në hartimin e strategjisë për zhvillimin e veprimtarisë së Bibliotekës në vitet e ardhshme, që t'i shërbejë krijimit të një mjedisi të favorshëm për rritjen dhe zhvillimin e shërbimeve dhe produkteve kulturore dhe krijuese, duke përcaktuar drejt dhe saktë politikat e pasurimit, të zhvillimit dhe të arkivimit të koleksioneve bazuar në standardet bashkëkohore por dhe sigurimin me mbështetjen financiare të këtyre projekteve në varësi të Ministrisë së Kulturës. Veç kësaj janë dhënë një sërë masash organizative me qëllim përmirësimin e cilësisë së shërbimit bibliotekar por dhe përmirësimin të infrastrukturës së brendshme të Bibliotekës me qëllim arkivimin sa më cilësor të librave që ndodhen në të. Në total në këtë auditim janë dhënë 30 rekomandime për masa organizative.

8. EFEKTIVITETI I PROCESIT TË LEGALIZIMIT DHE NDIKIMI NË ADMINISTRIMIN E PASURISË PUBLIKE

Subjektet nën auditim

Agjencia Shtetërore e Kadastrës, Drejtoria e Përgjithshme (ish-Drejtoria e Përgjithshme e ALUIZNI-t),

Drejtoritë Vendore të ASHK-sëm Shkodër, Korçë, Vlorë, Fier dhe Lezhë,

Ky auditim ka në fokus analizimin e veprimtarisë së institucioneve përkatëse dhe politikave që synojnë menaxhimin efektiv të procesit të legalizimit. Krahas shqyrtimit në tërësi të zbatimit të politikave qeveritare ka përfshirë edhe çështjet që kanë të bëjnë me pronat publike dhe shtetërore.

Konteksti auditues:

KLSH ushtroi për herë të parë një auditim performace me këtë tematikë, duke u përqendruar në vlerësimin e mbarëvajtjes së procesit të legalizimit dhe ndikimin e tij në miradministrimin e pasurisë publike, impaktin social dhe kontributin në rritjen e shërbimit ndaj qytetarëve.

Kryerja e auditimit të performancës me këtë tematikë, duke vlerësuar anët pozitive dhe veçanërisht mangësitë e paraqitura gjatë procesit të legalizimit, zbatimin e politikave qeverisëse, strategjive dhe të kuadrit rregullator, për mbarëvajtjen e këtij procesi, ka si qëllim rritjen e efektivitetit dhe efikasitetit të shërbimit legalizimit të pronës nga administrata e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës dhe drejtorive vendore në të gjithë vendin, nëpërmjet bashkëpunimit dhe mirëkuptimit me subjektin për dhënien e rekomandimeve që synojnë të sjellin një vlerë të shtuar për këtë proces.

Në Shqipëri kryesisht identifikohen rreth 4 tipologji të ndërtimeve informale:

Ndërtime ku ndërtuesi është pronar i truallit, por nuk ka marrë leje ndërtimi ose ka ndërtuar në shkelje të lejes;

Ndërtime që zaptojnë tokën shtetërore dhe pronën publike;

Ndërtime që zaptojnë tokën private që i përket një personi tjetër, ish-pronarit apo të një prone të përfituara përmes procesit të privatizimit;

Shtesa pa leje në objekte të ndërtuara me leje ndërtimi.

Ndërsa faktorët që kanë ndikuar negativisht në procesin e legalizimit në mënyrë të përmblodhur janë:

Mungesa e koordinimit dhe bashkëpunimit në hartimin dhe zbatimin e planeve të përgjithshme vendore, e cila shoqërohet me kosto sociale dhe ekonomike;

Zbatimi i projekteve të infrastrukturës publike, ku në shumë raste ALUIZNI-t nuk i janë vënë në dispozicion projekte të tilla;

Objekte të ndërtuara gjatë akteve rrugore, brigjeve të lumenjve, bregdet, që nuk plotësojnë kriteret kualifikuese për legalizim;

Ndryshimi i ligjit nr.9632/2006, “Për sistemin e taksave vendore”, i ndryshuar, duke e bërë të detyrueshme pagesën e taksës së ndikimit në infrastrukturë, për vazhdimin e procesit të legalizimit për një objekt.

Mesazhi auditues

Shtirja në kohë e procesit të legalizimit, përtej afateve ligjore të parashikuara, e ka shndërruar në një proces të tej zgjatur, duke denatruar objektivin kryesor të tij “për të rregulluar efektin e madh social të ndërtimeve informale”, dhe ka “inkurajuar” tërthorazi ndërtimet informale, dhe jo reduktuar ato. Ecuria e tij ka hasur paqëndrueshmëri ndër vite në miratimin e lejeve të legalizimit, kjo e ndikuar kryesisht nga fakti se planet rregulluese vendore të bashkive nuk kanë qenë të përditësuar me ndryshimet demografike që kanë ndodhur në një zonë të caktuar. Objektivat strategjike në fushën e legalizimit nuk janë shoqëruar me plane veprimi të qarta, të cilat do të individualizonin proceset e punës të secilit institucion që ndërlidhet me fushën e legalizimeve të ndërtimeve informale dhe do të bënë mundur realizimin e tyre. Qasja e deritanishme legislative dhe organizative për procesin e legalizimeve është e drejtuar drejt përmirësimit por ende evidentohen problematika thelbësore. Reduktimi i kriterëve për legalizim nuk ka eliminuar tërësisht aspektet burokratike ndaj shërbimit të qytetarëve, njëkohësisht vërehet se ka ulur nivelin e garancive ligjore që mbrojnë pronën publike (veçanërisht zonat bregdetare).

Për përmirësimin e situatës janë rekomanduar 6 masa për përmirësim ligjor, kryesisht me fokus mbrojtjen e zonave bregdetare nga ndërtimet informale dhe mbrojtjen e pasurive shtetërore, si dhe 23 masa organizative, ndër të tjera, për unifikimin e hartave mes ish-ALUIZNI-t dhe ish-ZRPP.

EFEKTIVITETI I MASAVE TË MARRA PËR PËRMIRËSIMIN E SISTEMIT TË REGJISTRIMIT DHE ADMINISTRIMIT TË PASURIVE TË PALUAJTSHME

Subjektet nën auditim:

Agjencia Shtetërore e Kadastrës, Drejtoria e Përgjithshme (ish-Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme

Drejtoritë Vendore të ASHK-së, Vlorë, Fier dhe Lezhë,

Kontrolli i Lartë i Shtetit, në këtë auditim është fokusuar në analizimin e veprimtarisë së këtyre institucioneve dhe politikave që synojnë menaxhimin efektiv të procesit të regjistrimit të pasurive të paluajtshme.

Konteksti auditues:

Ndonëse sistemi i regjistrimit të pasurive të paluajtshme është audituar vazhdimisht nga KLSH-ja përmes auditimeve të përputhshmërisë, të cilat kanë nxjerrë problematika të mprehta mbi regjistrimin dhe menaxhimin e pasurive publike e private, me këtë auditim është syuar të ofrohet një

informacion të ri në nivel makro, përmes qasjes kah sistemit të auditimit të performancës, sikurse parashikohet në standardet ndërkombëtare të auditimit. Tema mbart një rëndësi të veçantë sociale dhe tekniko juridike dhe vlerësohet nga ana e materialitetit dhe e riskut, si një temë me impakt të lartë në shoqërinë shqiptare. Për shkak të problematikave të deformimeve, mbivendosjeve, apo gabimeve të trashëguara vit pas viti në sistemin e pronave në vend, rëndësia e këtij auditimi qëndron në paraqitjen e situatës aktuale dhe efektivitetin e veprimeve të ndërmarra për përmirësimin e situatës dhe përfshirjen në sistemin e ri të regjistrimit të të gjithë zonave kadastrale në vend.

Sa më sipër, fokusi kryesor i auditimit lidhet me progresin e bërë dhe gjendjen aktuale të procesit të regjistrimit të pronave duke përfshirë problematikën si vijon:

Gabimet e shumta hartografike të cilat kanë sjellë mbivendosje;

Mospërputhja mes hartave dixhitale dhe atyre manuale të administruara nga ZVRPP-të;

Kapacitete të ulëta profesionale e në burime njerëzore;

Ndryshimet e shpeshta të stafit;

Mungesa e procedurave të unifikuara ALUIZNI-ZRPP;

Mos evidentimi dhe mos respektimi i procedurave të regjistrimit të pronave me mbivendosje etj.;

Inventarizimi i mangët i pronave shtetërore dhe publike nga ana e bashkive;

Nga 3.3 milionë pasuri të regjistruara, rreth 80% e tyre duhet t'i nënshtrohen procesit të përmirësim dhe përditësimit.

Mesazhi auditues:

Veprimet e ndërmarra vitet e fundit sa i takon përmirësimeve në kuadrin ligjor, përbëjnë një përpjekje serioze, të vlerësueshme dhe pozitive për të çelur një horizont të ri zgjidhjesh për çështjen shumë të diskutuar të pronave dhe përshpejtimin e regjistrimit të pasurive. Megjithatë efektet nuk kanë qenë plotësisht të dukshme, pasi konstatohen paqartësi lidhur me garantimin e parimit të sigurisë juridike, si dhe mangësi në kapacitete logjistike dhe burimesh njerëzore për finalizimin e procesit të regjistrimit dhe përditësimit të pronave. Fokusi në të ardhmen duhet të jetë fillimisht drejt identifikimit të saktë të problematikave që kanë penguar këtë proces, e më tej në hartimin e planeve të masave për zgjidhjen e tyre dhe finalizimin e procesit të regjistrimit dhe përditësimit të pronave, për ti hapur rrugë më tej reformave në sektorin e pronave në vend".

Bazuar në gjetjet e këtij auditimi, janë rekomanduar 2 masa për përmirësim ligjor, kryesisht me fokus uljen e tarifave për regjistrimin e pronave shtetërore, si dhe 13 masa organizative, ndër të tjera që kanë të bëjnë me rritjen e kapaciteteve profesionale dhe logjistike të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës.

ANEKSI 1

LISTA E SUBJEKTEVE QE PËRFSHIHEN NË RAPORTIN E BUXHETIT TË VITIT 2020

Nr.	Emërtimi i Subjekteve
1	Drejtoria Rajonale e Tatimeve Shkodër
2	Drejtoria Rajonale e Tatimeve Durrës
3	Drejtoria Rajonale e Tatimeve Fier
4	Dega Doganore Tiranë
5	Ministria e Financave dhe Ekonomisë (Aparati)
6	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtorinë e Përgjithshme e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të Brendshëm
7	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Borxhit dhe Bashkerendimit të Ndhimes së Huaj
8	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit
9	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit
10	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë (Auditim Tematik)
11	Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor
12	Instituti i Sigurimeve Shoqërore
13	Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
14	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
15	Enti Rregullator i Ujit
16	Aparati i Kryeministrit
17	Prokuroria e Përgjithshme
18	Universiteti "Aleksandër Moisiu" Durrës", (Auditim Tematik)
19	Agjencia Kombëtare e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore (Auditim Tematik)
20	Drejtoria Rajonale Arsimore Durrës
21	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë (Auditim Tematik)
22	Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
23	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës (Auditim Tematik)
24	Ministri i Shtetit për Rindërtimin, Bashkia Durrës dhe Instituti i Rindërtimit (Auditimi Tematik)
25	Departamenti i Administratës Publike (Auditim Tematik)
26	Ministria e Shëndetësisë dhe Mirëqënies Sociale
27	Qendra Spitalore Universitare "Nënë Tereza", Tiranë
28	Ministria e Brendshme
29	Agjencia e Blerjeve të Përqëndruara
30	Komisioni për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil
31	Ministri i Shtetit për Rindërtim
32	Avokati i Shtetit
33	Agjencia e Zhvillimit Bujqësor dhe Rural
34	Bashkia Këlcyrë
35	Bashkia Konispol
36	Bashkia Korçë
37	Bashkia Pogradec
38	Bashkia Kuçovë

39	Bashkia Lushnjë
40	Bashkia Tropojë
41	Bashkia Shkodër
42	Bashkia Peqin
43	Bashkia Durrës
44	Bashkia Sarandë
45	Bashkia Kukës
46	Bashkia Selenicë
47	Bashkia Dibër
48	Bashkia Kurbin
49	Bashkia Tepelenë
50	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Dibër
51	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Kurbin
52	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Durrës
53	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Kuçovë
54	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Peqin
55	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Pogradec
56	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Sarandë
57	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Konispol
58	Auditim tematik për pasqyrat financiare të vitit 2020 Bashkia Këlcyrë
59	Bashkia Krujë: Rikonstruksion, procedurat e prishjes dhe procedurat për rindërtimin e shkollës 9/vjeçare, Thumanë
60	Bashkia Tiranë: “Mbi përputhshmërinë për projektin e partneritetit publik privat, ndërtimi i shkollave”
61	Drejtoria Rajonale e AKU-së, Qarku Tiranë
62	Agjencia Kombëtare e Bregdetit
63	Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura
64	Drejtoria Vendore e ASHK Sarandë (Auditim Tematik)
65	Drejtoria Vendore e ASHK Zonat e Stimuluara
66	Drejtoria Vendore e ASHK-së Korçë
67	Drejtoria e Përgjithshme e ASHK-së
68	Drejtoria Vendore e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës Sarandë dhe Bashkia Sarandë (Auditim tematik)
69	Auditim Performance: Efektiviteti i procesit të legalizimit dhe ndikimi në administrimin e pasurisë publike
70	Auditim Performance: Efektiviteti i masave të marra për përmirësimin e sistemit të regjistrimit dhe administrimit të pasurive të paluajtshme
71	Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike
72	Autoriteti Rrugor Shqiptar
73	Autoriteti Portual Durrës
74	Spitali Psikiatrik Vlorë
75	Spitali Rajonal Durrës
76	Spitali Universitar i Traumës
77	Spitali Rajonal Vlorë
78	Spitali Universitar Shefqet Ndroqi

79	Spitali Rajonal Shkodër
80	Ujësjiellës Kanalizime SHA Kurbin
81	Enti Kombëtar i Banesave
82	Autoriteti i Aviacionit Civil
83	Projekti “Zhvillimi i Sektorit Privat”, në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë
84	Projekti “Plani i Ristrukturimit të KESH SHA”, në KESH SHA
85	Projekti “Konektiviteti i Rrugëve Rajonale dhe Lokal”, në Fondin Shqiptar të Zhvillimit
86	Auditim Performance: Menaxhim i Transportit Hekurudhor në Shqipëri
87	Auditim Performance: Efektiviteti i Shërbimit të Institucioneve të Ekzekutimit të Vendiimeve Penale
88	Auditim Performance: Efektiviteti i politikave në ruajtjen dhe administrimin e siteve arkeologjike
89	Auditim Performance: Sistemi i menaxhimit të shërbimeve shëndetësor në institucionet e arsimit parashkollor
90	Auditim Performance: Fondi Rezervë i Institutit të sigurimeve shoqërore
91	Auditim Performance: Mëmësia e sigurt: Kujdesi shëndetësor spitalor natal dhe postnatal
92	Auditim Performance: Zhvillimi i Turizimit malor
93	Auditim Performance: Menaxhimi i Mbetjeve Plastike
94	Auditim Performance: Pastrimi i qytetit në Bashkinë Vlorë
95	Auditim Performance: Ekonomia Rurale me fokus Agroturizmin
96	Auditim Performance: Efektiviteti dhe Efienca e menaxhimit të Parkimeve të mjeteve motorike në rrugët e qytetit të Tiranës dhe Korçës
97	Auditim Performance: Efektiviteti i menaxhimit të situatës pandemike Covid-19
98	Auditim Performance: Efektiviteti i aktivitetit të bibliotekës kombëtare
99	Auditim IT: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave
100	Auditim IT: Drejtoria e të Ardhurave Taksave dhe Tarifave Vendore, Bashkia Shkodër
101	Auditim IT: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave
102	Auditim IT: Autoriteti Shtetëror i Informacionit Gjeohapsinor
103	Auditim IT: Efektiviteti i procesit të qendërzimit të ofrimit të shërbimeve nga AKSHI për periudhën 2017-2020

ANEKSI 2

DËMET DHE PARREGULLSITË NË EKZEKUTIMIN E BUXHETIT TE VITIT 2020¹

Përmbledhëse e shkeljeve me pasojë dëm në buxhetin e shtetit dhe detyrimet debitoare deri më 31.12.2020.

I.	Të Ardhura të Munguara për Buxhetin e Shtetit	000/lekë
1	Nga Shkeljet në Zbatimin e Legjislacionit Tatimor	2,234,420
2	Nga Shkeljet në Zbatimin e Kodit Doganor	106,404
3	Nga Keqadministrimi i Pronës Shtetërore të Dhënë me Qera dhe Koncesione	21,168
4	Nga Shkeljet në Zbatim të Legjislacionet për Taksat dhe Tarifat Vendore	-
5	Të Tjera	35,274
	Totali i Të Ardhurave të Munguara të Konstatuara në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	2,397,266

II.	Dëmi Ekonomik për Buxhetin e Shtetit	000/lekë
1	Në Shpenzimet për Paga, Sigurime dhe Shpërblime	10,547
2	Në Shpenzimet Operative	5,713
3	Në Shpenzimet për Investime	126,528
4	Në Koncesionimin e Pronës Shtetërore	-
5	Të Tjera	11,566
	Totali i Dëmit të Konstatuar në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	154,354

TOTALI I DËMIT (I+II) = 2,552 milion lekë

Të ardhura apo shpenzime të realizuara në kushtet e parregullsive në zbatimin e dispozitave ligjore në fuqi, me efekte negative për buxhetin e shtetit e vitit 2020

I.	Efekte Negative në të Ardhurat e Buxhetit	000/lekë
1	Nga Shkeljet në Zbatimin e Legjislacionit Tatimor	229,408
2	Nga Shkeljet në Zbatimin e Kodit Doganor	-
3	Nga Keqadministrimi i Pronës Shtetërore të Dhënë me Qera Dhe Koncesione	69,950
4	Nga Shkeljet në Zbatim të Legjislacionet për Taksat dhe Tarifat Vendore	228,225
5	Të Tjera	790,314
	Totali i Efekteve në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	1,317,897

II.	Efekte Negative për Shpenzimet E Buxhetit	000/lekë
1	Në Shpenzimet për Paga, Sigurime dhe Shpërblime	476,126
2	Në Shpenzimet Operative	199,454
3	Në Shpenzimet për Investime	3,727,501
4	Të Tjera	15,953,353
	Totali i Efekteve në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	20,356,434

TOTALI I MOS EFEKTIVITETIT (I+II) = 21,674 milion lekë

TË DHËNAT MBI DETYRIMET E REJA DEBITORE	Viti 2020 (000/lekë)
Vlera e Borxhit Tatimor në Sektorin e Tatimeve (DPT)	5,474,183
Vlera e Borxhit Doganor në Sektorin e Doganave (DPD)	3,081,074
Vlera e Borxhit në Fushën e Sigurimeve Shoqërore	1,755,765
Vlera e Borxhit Tatimor në Pushtetin Vendor	4,294,403
Totali i detyrimeve në fund të vitit 2020	14,605,425

¹ Përfshirë rezultatet e auditimeve të evaduara deri në 30 shtator 2021.

ANEKSI 2.1.1

DËMET DHE PARREGULLSITË NË EKZEKUTIMIN E BUXHETIT TE VITIT 2020²

Përmbledhëse e shkeljeve me pasojë dëm në buxhetin e shtetit dhe detyrimet debitore deri më 31.12.2020.

I.	Të Ardhura të Munguara për Buxhetin e Shtetit	000/lekë
1	Nga Shkeljet në Zbatimin e Legjislacionit Tatimor	2,234,420
2	Nga Shkeljet në Zbatimin e Kodit Doganor	106,404
3	Nga Keqadministrimi i Pronës Shtetërore të Dhënë me Qera dhe Koncesione	21,168
4	Nga Shkeljet në Zbatim të Legjislacionet për Taksat dhe Tarifat Vendore	-
5	Të Tjera	35,274
	Totali i Të Ardhurave të Munguara të Konstatuara në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	2,397,266

II.	Dëmi Ekonomik për Buxhetin e Shtetit	000/lekë
1	Në Shpenzimet për Paga, Sigurime dhe Shpërblime	10,547
2	Në Shpenzimet Operative	5,713
3	Në Shpenzimet për Investime	126,528
4	Në Koncesionimin e Pronës Shtetërore	-
5	Të Tjera	11,566
	Totali i Dëmit të Konstatuar në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	154,354

TOTALI I DËMIT (I+II) = 2,552 milion lekë

Të ardhura apo shpenzime të realizuara në kushtet e parregullsive në zbatimin e dispozitave ligjore në fuqi, me efekte negative për buxhetin e shtetit e vitit 2020

I.	Efekte Negative në të Ardhurat e Buxhetit	000/lekë
1	Nga Shkeljet në Zbatimin e Legjislacionit Tatimor	229,408
2	Nga Shkeljet në Zbatimin e Kodit Doganor	-
3	Nga Keqadministrimi i Pronës Shtetërore të Dhënë me Qera Dhe Koncesione	69,950
4	Nga Shkeljet në Zbatim të Legjislacionet për Taksat dhe Tarifat Vendore	228,225
5	Të Tjera	790,314
	Totali i Efekteve në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	1,317,897

II.	Efekte Negative për Shpenzimet E Buxhetit	000/lekë
1	Në Shpenzimet për Paga, Sigurime dhe Shpërblime	554,267
2	Në Shpenzimet Operative	353,954
3	Në Shpenzimet për Investime	22,262,541
4	Të Tjera	15,953,353
	Totali i Efekteve në Zbatim të Buxhetit të Shtetit, Viti 2020	39,124,115

TOTALI I MOS EFEKTIVITETIT (I+II) = 39,124 milion lekë

TË DHËNAT MBI DETYRIMET E REJA DEBITORE	Viti 2020 (000/lekë)
Vlera e Borxhit Tatimor në Sektorin e Tatimeve (DPT)	5,474,183
Vlera e Borxhit Doganor në Sektorin e Doganave (DPD)	3,081,074
Vlera e Borxhit në Fushën e Sigurimeve Shoqërore	1,755,765
Vlera e Borxhit Tatimor në Pushtetin Vendor	4,294,403
Totali i detyrimeve në fund të vitit 2020	14,605,425

² Përfshirë rezultatet e auditimeve të evaduara deri në 15 tetor 2021.

